

ព្រះ
ប្រែកម្រិតកាយ

និង

សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ

អភិប្បប្បិក

សោឡសមាគម

១០៩

ក្រុមហ៊ុនសម្រាប់កម្រិតកាយ

ភ្នំពេញ ២០១២

អភិធម្មចំណែក

បញ្ជូន សេចក្តីសម្រេច

. ០០៧

ព.ស. ២៥៧២

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋានស្ស លោក្ខណមោ ភាគោ

អនុលោមប្បប្បដ្ឋានីយប្បដ្ឋានី

នាមា តស្ស ភកាតោ អវហោតោ សង្កាសម្ពុទ្ធស្ស ។

អនុលោមប្បប្បដ្ឋានីយត្ថិកប្បដ្ឋានី

កុសលត្ថិកោ នកុសលត្ថិកំ

[១] កុសលំ នង្គំ បដិច្ច នកុសលោ នធម្មា
ឧប្បដ្ឋានី ហេតុប្បទូយា កុសលេ ទន្ធ បដិច្ច ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលំ នង្គំ បដិច្ច នអកុស-
លោ នធម្មា ឧប្បដ្ឋានី ហេតុប្បទូយា កុសលំ ឯកំ
ទន្ធ បដិច្ច តាយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ។
កុសលំ នង្គំ បដិច្ច នអត្យាការោ នធម្មា ឧប្ប-
ដ្ឋានី ហេតុប្បទូយា កុសលំ ឯកំ ទន្ធ បដិច្ច
តាយោ ទន្ធា ។ កុសលំ នង្គំ បដិច្ច នអកុ-
សលោ ព នអត្យាការោ ច នធម្មា ឧប្បដ្ឋានី ហេតុ-
ប្បទូយា កុសលំ ឯកំ ទន្ធ បដិច្ច តាយោ ទន្ធា ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន លោក្ខណមោភិ

អនុលោមប្បប្បដ្ឋានីយប្បដ្ឋានី

ស្សមមល្លោ ចំពោត្រោតោត្រោតោអវហោតោសង្កាសម្ពុទ្ធស្ស ភក្កិភោ ។

អនុលោមប្បប្បដ្ឋានីយត្ថិកប្បដ្ឋានី

កុសលត្ថិកៈ នកុសលត្ថិកៈ

[១] ធមិ មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ ឡធមិ ជាកុសល ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានេ កាស្រីយ ឡធមិ
ខន្ធ ជាកុសល ។ ធមិ មិនមែន ជាអកុសល កាស្រីយ ឡធមិ ជា
កុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ គឺ ខន្ធលាផង ចិត្តសមុដ្ឋា-
នេ កាស្រីយ ឡខន្ធ ១ ជាកុសល ។ ធមិ មិនមែនជាអត្យា-
ករៈ កាស្រីយ ឡធមិ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ
គឺ ខន្ធល កាស្រីយ ឡខន្ធទ ជាកុសល ។ ធមិ មិនមែនជាអកុ-
សលក្តី មិនមែនជាអត្យាករៈក្តី កាស្រីយ ឡធមិ ជាកុសល ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ គឺ ខន្ធល កាស្រីយ ឡខន្ធទ ជាកុសល ។

កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ ច នអកុសលោ
ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា កុសល ទទ្ធ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ បញ្ច ។

[២] អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា អកុសលេ ទទ្ធ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុស-
លោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា អកុសលំ ដកំ
ទទ្ធ បដិច្ច តយោ ទទ្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានព្វ រូបំ ។
អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នអព្យាកាតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
ហេតុប្បដ្ឋយា អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ
ច នអព្យាកាតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា
អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ ច នអកុស-
លោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ បញ្ច ។

[៣] អព្យាកាតំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា វិចារកាព្យាកាតំ កំរិយាព្យា-
កាតំ ដកំ ទទ្ធ បដិច្ច តយោ ទទ្ធា ចិត្តសមុដ្ឋា-
នព្វ រូបំ បដិសន្ធិ ដកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ
មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា

ធម៌ មិនមែនជាកុសលក្តី មិនមែនជាកុសលក្តី កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌
ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានព្វ
កាស្រ័យ ខ្លួនខ្លួន ជាកុសល ។ វិ: ៥ ។

[២] ធម៌ មិនមែនជាកុសល កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ជាកុសល
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានព្វ កាស្រ័យ ខ្លួន
ខ្លួនខ្លួន ជាកុសល ។ ធម៌ មិនមែនជាកុសល កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌
ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខ្លួន ព្វ ផង ចិត្ត-
សមុដ្ឋានព្វផង កាស្រ័យ ខ្លួនខ្លួន ជាកុសល ។ ធម៌ មិនមែន
ជាកុសលក្តី កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាកុសលក្តី មិនមែនជាកុសលក្តី កាស្រ័យ
ខ្លួនធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិន
មែនជាកុសលក្តី មិនមែនជាកុសលក្តី កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ជាកុសល
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ វិ: ៥ ។

[៣] ធម៌ មិនមែនជាកុសល កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ជាកុសលក្តី
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខ្លួន ព្វ ផង ចិត្តសមុដ្ឋានព្វផង
ជាកុសលក្តី កាស្រ័យ ខ្លួនខ្លួន ជាកុសលក្តី ផងជាកុសលក្តី ព្រោះ
មហាក្ខតេ កាស្រ័យ ខ្លួនមហាក្ខតេ មហាក្ខតេ កាស្រ័យ ខ្លួនមហាក្ខតេ

មហាក្កតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អន្យាគតំ ធម្មំ
 បដិច្ច ឧបសម្ពោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 វិចារាណាគតំ បដិសន្ធិ មហាក្កតំ ។ អន្យាគតំ
 ធម្មំ បដិច្ច ឧបសម្ពោ ធន ឧបសម្ពោ ធន ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា វិចារាណាគតំ ករិយាន្យា-
 គតំ ។ វេទ្ធានំ ។ តំណិ ។

[៤] កុសលញ្ច អន្យាគតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ឧ-
 បសម្ពោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កុសលេ
 ឧទ្ទេ ធន មហាក្កតេ ធន បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
 កុសលញ្ច អន្យាគតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ឧបសម្ពោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កុសលញ្ច អន្យា-
 គតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ឧបសម្ពោ ធន ឧបសម្ពោ
 ធន ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៥] អកុសលញ្ច អន្យាគតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ឧប-
 សម្ពោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អកុសលញ្ច
 អន្យាគតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ឧបសម្ពោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អកុសលញ្ច អន្យាគតញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច ឧបសម្ពោ ធន ឧបសម្ពោ ធន ធម្មោ

ចិត្តសមុដ្ឋានំ កាស្រ័យ ខ្លុវត្តមហាក្កត ។ ធម៌ មិនមែនជាអកុ-
 សល កាស្រ័យ ខ្លុវត្តម ជាអន្យាគតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បដ្ឋយ គឺ វិចារាណាគតបដិសន្ធិ មិនមហាក្កត ។ ធម៌ មិនមែន
 ជាអកុសលក្តី មិនមែនជាអកុសលក្តី កាស្រ័យ ខ្លុវត្តម ជាអន្យាគតៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ វិចារាណាគតៈ មិនកិរិយាន្យា-
 គតៈ ។ វេទ្ធានំ ។ តំណិ ។

[៤] ធម៌ មិនមែនជាអកុសល កាស្រ័យ ខ្លុវត្តម ជាអកុសល
 ផង ជាអន្យាគតៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ កាស្រ័យ ខ្លុវត្តម ជាអកុសលផង ខ្លុវត្តមហាក្កត
 ផង ។ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល កាស្រ័យ ខ្លុវត្តម ជាអកុសលផង
 ជាអន្យាគតៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែន
 ជាអកុសលក្តី មិនមែនជាអកុសលក្តី កាស្រ័យ ខ្លុវត្តម ជាអកុសលផង
 ជាអន្យាគតៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥] ធម៌ មិនមែនជាអកុសល កាស្រ័យ ខ្លុវត្តម ជាអកុសល
 ផង ជាអន្យាគតៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិន
 មែនជាអកុសល កាស្រ័យ ខ្លុវត្តម ជាអកុសលផង ជាអន្យាគតៈផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាអកុសលក្តី មិនមែន
 ជាអកុសលក្តី កាស្រ័យ ខ្លុវត្តម ជាអកុសលផង ជាអន្យាគតៈផង

ឧប្បជ្ជន្តិ អាមត្តយុត្តយា កិច្ចសម្មាសន្តយោ ឬត្ថ
វត្ថុនិ ។

ឯត្ថនិយមន្តិ បញ្ញា កាមត្តា ។

[៦] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន អកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជន្តិ អាមត្តយុត្តយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន
អត្តាភិក្ខោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ អាមត្តយុត្តយា កុ-
សលំ ធម្មំ បដិច្ច ន អកុសលេន ៤ ន អត្តាភិក្ខោ
ន ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ អាមត្តយុត្តយា តីណិ ។

[៧] អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជន្តិ អាមត្តយុត្តយា អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ន អត្តាភិក្ខោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ អាមត្តយុត្តយា
អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន កុសលោ ៣ ន អត្តាភិក្ខោ
ន ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ អាមត្តយុត្តយា តីណិ ។

[៨] អត្តាភិក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច ន កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជន្តិ អាមត្តយុត្តយា អត្តាភិក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច ន
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ អាមត្តយុត្តយា អត្តា-
ភិក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច ន កុសលោ ៤ ន អកុសលោ
៤ ន ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ អាមត្តយុត្តយា តីណិ ។

ទើបតែត្រឡប់ ព្រោះការប្រយោជន៍ គឺ ចិត្តសម្របសម្រួល ច្រើន
ទៅ ក្នុងនិកាយនេះ ។

បញ្ញា ១៧ ចល្ហិត ធម្មវិជ្ជាជ័យៈ ។

[៦] ធម៌ មិនមែនជាអកុសល កាស្រីយ ខ្លួនឯង ជាអកុសល
ទើបតែត្រឡប់ ព្រោះការប្រយោជន៍ ធម៌ មិនមែនជាអត្តាភិក្ខុៈ កា-
ស្រីយ ខ្លួនឯង ជាអកុសល ទើបតែត្រឡប់ ព្រោះការប្រយោជន៍ ធម៌
មិនមែនជាអកុសលក្តី មិនមែនជាអត្តាភិក្ខុៈក្តី កាស្រីយ ខ្លួនឯង ជា
អកុសល ទើបតែត្រឡប់ ព្រោះការប្រយោជន៍ មានវិវាទ ។

[៧] ធម៌ មិនមែនជាអកុសល កាស្រីយ ខ្លួនឯង ជាអកុសល
ទើបតែត្រឡប់ ព្រោះការប្រយោជន៍ ធម៌ មិនមែនជាអត្តាភិក្ខុៈ កា-
ស្រីយ ខ្លួនឯង ជាអកុសល ទើបតែត្រឡប់ ព្រោះការប្រយោជន៍
និង មិនមែនជាអកុសលក្តី មិនមែនជាអត្តាភិក្ខុៈក្តី កាស្រីយ ខ្លួនឯង
ជាអកុសល ទើបតែត្រឡប់ ព្រោះការប្រយោជន៍ មានវិវាទ ។

[៨] ធម៌ មិនមែនជាអកុសល កាស្រីយ ខ្លួនឯង ជាអត្តាភិក្ខុៈ
ទើបតែត្រឡប់ ព្រោះការប្រយោជន៍ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល កា-
ស្រីយ ខ្លួនឯង ជាអត្តាភិក្ខុៈ ទើបតែត្រឡប់ ព្រោះការប្រយោជន៍
ធម៌ មិនមែនជាអកុសលក្តី មិនមែនជាអកុសលក្តី កាស្រីយ ខ្លួនឯង
ជាអត្តាភិក្ខុៈ ទើបតែត្រឡប់ ព្រោះការប្រយោជន៍ មានវិវាទ ។

(៧) ហេតុយោ ឯក្ខន្ធវិសា អារម្មណេ ចវ ឥតិ-
បតិយោ ឯក្ខន្ធវិសា អនន្តរេ ឆវ សឡានន្តរេ ឆវ សហ-
ជានេ ឯក្ខន្ធវិសា អវិចេតេ ឯក្ខន្ធវិសា ។

(១០) អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសាលា ធម្មា
ឧប្បជ្ឈតិ នរោតុប្បទូយា ឥកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
អត្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នរោតុប្បទូយា អត្យ-
សលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសាលា ច នអត្យាកតោ
ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នរោតុប្បទូយា តិណំ ។ អត្យា-
កតំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសាលា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ន-
រោតុប្បទូយា អត្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច នអកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នរោតុប្បទូយា អត្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច នកុសាលា ច នអកុសលោ ច ធម្មា
ឧប្បជ្ឈតិ នរោតុប្បទូយា តិណំ ។

(១១) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសាលា ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នអារម្មណាប្បទូយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
នអកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអារម្មណាប្បទូយា
កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសាលា ច នអកុស-
លោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នអារម្មណាប្បទូយា ។

(៧) កុរិយោតុប្បទូយោ ធម្មាវាវៈ ១៧ កុរិយោតុប្បទូយោ ធម្ម-
វាវៈ ៧ កុរិយោតុប្បទូយោ ធម្មាវាវៈ ១៧ កុរិយោតុប្បទូយោ ធម្មាវាវៈ ៧
កុរិយោតុប្បទូយោ ធម្មាវាវៈ ៧ កុរិយោតុប្បទូយោ ធម្មាវាវៈ ១៧
កុរិយោតុប្បទូយោ ធម្មាវាវៈ ១៧ ។

(១០) ធម៌ មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ ជាកុសល
ទើបកើតឡើង ព្រោះនរោតុប្បទូយោ ធម៌ មិនមែនជាកត្យាកតៈ កា-
ស្រីយ ខ្លួនធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនរោតុប្បទូយោ ធម៌
មិនមែនជាកុសលក្តី មិនមែនជាកត្យាកតៈក្តី កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ ជា
អកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនរោតុប្បទូយោ ធម្មាវាវៈ ៣ ។ ធម៌
មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ ជាកត្យាកតៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនរោតុប្បទូយោ ធម៌ មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ ជា
កត្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនរោតុប្បទូយោ ធម៌ មិនមែនជាកុសល
ក្តី មិនមែនជាកត្យាកតៈក្តី កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ ជាកត្យាកតៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះនរោតុប្បទូយោ ធម្មាវាវៈ ៣ ។

(១១) ធម៌ មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ ជាកុសល
ទើបកើតឡើង ព្រោះនរោតុប្បទូយោ ធម៌ មិនមែនជាកុសល
កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនរោតុប្ប-
ទូយោ ធម៌ មិនមែនជាកុសលក្តី មិនមែនជាកត្យាកតៈក្តី កាស្រីយ
ខ្លួនធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនរោតុប្បទូយោ ។

អភិធម្មវិធីតា អនុណោបប្បដ្ឋិតិយប្បដ្ឋិតំ

អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មកុសលោ ទន្មោ ឧប្បដ្ឋិតិ ទណាម្មណាប្បដ្ឋយា អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មកុសលោ ទន្មោ ឧប្បដ្ឋិតិ ទណាម្មណាប្បដ្ឋយា អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មកុសលោ ច ទណកុសលោ ច ទន្មោ ឧប្បដ្ឋិតិ ទណាម្មណាប្បដ្ឋយា ។

[១២] ទោតុយា ច ទណាម្មណោ មន្តិកាសា ទណិបតិយា ឯក្ខន្ធនិស ទោពិគតេ មន្តិកាសា ។

មច្ចនិយំ វិគ្គារេតត្ថំ សហជាតវិកាម្យំ វិគ្គារេតត្ថំ មច្ចនិយំ វិគ្គារេតត្ថំ ។

[១៣] មច្ចនិយំ មិមិ ហេតុយា ទទ្ធិសា ទាម្មណោ អន្លាស អពិគតេ ទទ្ធិសា ។

ទិស្សយវិកាម្យំ សិស្សជំវិកាម្យំ សម្បយុត្តវិកាម្យំ មដិច្ចវិកាសទិសំ ។

[១៤] កុសលោ ទន្មោ ទកុសលស្ស ទម្មស្ស ហេតុម្បដ្ឋាយន មច្ចនិយោ កុសលោ ទន្មោ ទអក្សានកកស្ស ទម្មស្ស ហេតុម្បដ្ឋាយន មច្ចនិយោ កុសលោ ទន្មោ ទកុសលស្ស ច ទអក្សានកកស្ស ច ទម្មស្ស ហេតុម្បដ្ឋាយន មច្ចនិយោ កុសលោ ទន្មោ ទកុសលស្ស ច ទអកុសលស្ស ច ទម្មស្ស ហេតុម្បដ្ឋាយន មច្ចនិយោ មណ្ឌ ។

អភិធម្មវិធីតា អនុណោបប្បដ្ឋិតិយប្បដ្ឋិតំ

មមិ មិនមែនជាអកុសល កាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនោះនោះប្រដ្ឋយ មមិ មិនមែនជាអកុសល កាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនោះនោះប្រដ្ឋយ មមិ មិនមែនជា កុសលភ្នំ មមិ មិនមែនជាអកុសលភ្នំ កាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនោះនោះប្រដ្ឋយ ។

[១២] ក្នុងវេទនាប្បដ្ឋយ មានវិវា: ៦ ក្នុងវេទនាប្បដ្ឋយ មានវិវា: ១៥ ក្នុងវេទនាប្បដ្ឋយ មានវិវា: ១៨ ក្នុងវេទនាប្បដ្ឋយ មានវិវា: ១៥ ។

មច្ចនិយោ: ចរណិត រក្សិម្បិកាស្តោ: ទានិសហជាតវិកាភ្នំ ចរណិត រក្សិម្បិកាស្តោ: ទានិចច្ចនិយោភ្នំ ចរណិត កុម្មុស្សិកាស្តោ: ។

[១៣] ចំណែកនាងចច្ចនិយោ: ក្នុងវេទនាប្បដ្ឋយ មានវិវា: ៦៦ ក្នុងវេទនាប្បដ្ឋយ មានវិវា: ១៨ ក្នុងវេទនាប្បដ្ឋយ មានវិវា: ៦៦ ។ ទិស្សយវិកាភ្នំ សិស្សជំវិកាភ្នំ សម្បយុត្តវិកាភ្នំ

ច្រវិហលនន្ទានិមិច្ចវិវា: វិវា: ។

[១៤] មមិ ជាអកុសល ជាមច្ចនិយោ មិនមែនជាអកុសល ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មមិ ជាអកុសល ជាមច្ចនិយោ មិនមែនជា អក្សានកក: ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មមិ ជាអកុសល ជាមច្ចនិយោ មិនមែនជាអកុសលផង មិនមែនជាអក្សានកកផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មមិ ជាអកុសល ជាមច្ចនិយោ មិនមែនជាអកុសលផង មិនមែន ជាអកុសលផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវា: ៨ ។

អរិយធម៌វិទ្យា អនុសាសន៍ប្រព័ន្ធប្រាជ្ញា

[១៧] ហេតុយោ តេវស អនុសាសនា អដ្ឋាស
 អដ្ឋបតិយោ សត្តាស អនុសាសនា សោឡាស សមនុស្ស
 សោឡាស សហជានេ ឯកុសិល អញ្ញាណ វេ
 ទិស្សយេ ធម្មិស ឧបទិស្សយេ អដ្ឋាស បុរោជានេ
 ធម បន្ទាជានេ ធម កម្មេ តេវស វិចារេត ភិណ្ឌ
 អាណារ តេវស ១ ២ ១ តេត្ត តេវស សម្បយុត្ត
 ធម វិញ្ញយុត្ត ប្រាណស ១ ២ ១ អវិគតេ ធម្មិស ១
 បញ្ញាវិ វិញ្ញាបេត្តំ ។

វិទ្យាញាតិកា វិទ្យាញាតិកា

[១៨] សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិទ្ធ
 ធម ឧសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 ហេតុប្បក្កហោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ឧប្ប
 បដិទ្ធ សុខវេទនា ចិត្តសមុប្បាទត្ថំ រូបំ បដិសន្ធិត្ថុ-
 ណោ មហាភូតា ធម្មំ ។ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ
 ធម្មំ បដិទ្ធ ធម ឧសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បក្កហោ សុខាយ វេទនា ១ សម្បយុត្តំ
 ឯកំ ១១ បដិទ្ធ កាយោ ១១ ចិត្តសមុប្បាទត្ថំ រូបំ ។

(១៨) ក្រីហេតុប្បក្កហោ មានវិវាទ ១១ ក្រីហេតុប្បក្កហោ
 មានវិវាទ ១៨ ក្រីហេតុប្បក្កហោ មានវិវាទ ១៧ ក្រីហេតុប្បក្កហោ
 មានវិវាទ ១៦ ក្រីហេតុប្បក្កហោ មានវិវាទ ១៦ ក្រីហេតុប្បក្កហោ
 មានវិវាទ ១៧ ក្រីហេតុប្បក្កហោ មានវិវាទ ៧ ក្រីហេតុប្បក្កហោ
 មានវិវាទ ១៦ ក្រីហេតុប្បក្កហោ មានវិវាទ ១៨ ក្រីហេតុប្បក្កហោ
 មានវិវាទ ៦ ក្រីហេតុប្បក្កហោ មានវិវាទ ៧ ក្រីហេតុប្បក្កហោ
 មានវិវាទ ១១ ក្រីហេតុប្បក្កហោ មានវិវាទ ១១ ក្រីហេតុប្បក្កហោ
 មានវិវាទ ៧ ក្រីហេតុប្បក្កហោ មានវិវាទ ១៦ ១ ២ ១ ក្រី
 ហេតុប្បក្កហោ មានវិវាទ ១៦ ។

បញ្ញាវិវាទ បញ្ញាវិវាទ បញ្ញាវិវាទ ១ ។

វិទ្យាញាតិកា វិទ្យាញាតិកា

[១៩] ធម៌ វេទនាប្រកបដោយសុខវេទនា កាល្យាន ឧប្បជ្ឈ
 វេទនាប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ក្រោយហេតុប្បក្កហោ គឺ
 សុខវេទនាជន ចិត្តសមុប្បាទជន កាល្យាន ឧប្បជ្ឈ វេទនាប្រកប
 ដោយសុខវេទនា ក្រោយហេតុ មិនមាន ក្រីហេតុប្បក្កហោ ។
 ធម៌ វេទនាប្រកបដោយឧសុខវេទនា កាល្យាន ឧប្បជ្ឈ វេទនាប្រកប
 ដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ក្រោយហេតុប្បក្កហោ គឺ ១១ ១ ជន
 ចិត្តសមុប្បាទជន កាល្យាន ឧប្បជ្ឈ វេទនាប្រកបដោយសុខវេទនា ។

អនុលោមប្បវត្តិយន្តិកប្បដ្ឋានំ

សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ន អនុកុ-
 មសុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេ-
 តុប្បច្ចយា សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
 ន សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ន ន អនុកុមសុ-
 ខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ន ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេ-
 តុប្បច្ចយា សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
 ន ឧត្តាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ន ន អនុកុមសុខា-
 យ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ន ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយោ សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
 ន សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ន ន ឧត្តាយ វេទ-
 នាយ សម្មយុត្តោ ន ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា
 សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ន សុខា-
 យ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ន ន ឧត្តាយ វេទនាយ-
 សម្មយុត្តោ ន ន អនុកុមសុខាយ វេទនាយ សម្ម-
 យុត្តោ ន ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា សត្ត ។

[២០] ឧត្តាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
 ន ឧត្តាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បច្ចយោ ឧត្តាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ធម្មំ
 បដិច្ច ន សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ធម្មោ

អនុលោមប្បវត្តិយន្តិកប្បដ្ឋានំ

ធម៌ ដែលមិនប្រកប ដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខ កា-
 ស្រ័យ ខ្លាំងមិ ដែលប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសុខវេទនា មិនប្រកបដោយ
 វេទនាមិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខ កាស្រ័យ ខ្លាំងមិ ដែលប្រកប
 ដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ដែលមិន
 ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដែលមិនប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខមិន
 មែនជាសុខ កាស្រ័យ ខ្លាំងមិ ដែលប្រកបដោយសុខវេទនា ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសុខវេទនា
 ក្តី ដែលមិនប្រកបដោយទុក្ខវេទនា កាស្រ័យ ខ្លាំងមិ ដែលប្រកប
 ដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ដែលមិន
 ប្រកបដោយសុខវេទនា ដែលមិនប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដែលមិន
 ប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខ កាស្រ័យ ខ្លាំងមិ
 ដែលប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន
 ពិ: ៧ ។

[២០] ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយទុក្ខវេទនា កាស្រ័យ ខ្លាំងមិ ដែល
 ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ដែលមិន
 ប្រកបដោយសុខវេទនា កាស្រ័យ ខ្លាំងមិ ដែលប្រកបដោយទុក្ខវេទនា

ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុធម្មត្ថយា ធុត្តាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ
 ធម្មំ បដិច្ច ឧ អនុកូមសុទ្ធាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា
 នធា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុធម្មត្ថយា ធុត្តាយ វេទនាយ
 សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ សុទ្ធាយ វេទនាយ សម្ម-
 យុត្តា ឧ ឧ អនុកូមសុទ្ធាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា
 ឧ ធា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុធម្មត្ថយា ធុត្តាយ វេទនាយ
 សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ ធុត្តាយ វេទនាយ សម្ម-
 យុត្តា ឧ ឧ អនុកូមសុទ្ធាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា
 ឧ ធា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុធម្មត្ថយា ធុត្តាយ វេទនាយ
 សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ សុទ្ធាយ វេទនាយ សម្ម-
 យុត្តា ឧ ឧ ធុត្តាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា ឧ ធា
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុធម្មត្ថយា ធុត្តាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ
 ធម្មំ បដិច្ច ឧ សុទ្ធាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា ឧ ឧ-
 ធុត្តាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា ឧ ឧ អនុកូមសុទ្ធាយ-
 វេទនាយ សម្មយុត្តា ឧ ធា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុធម្មត្ថ-
 យា សត្ត ។

[២០] អនុកូមសុទ្ធាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ធម្មំ
 បដិច្ច ឧ អនុកូមសុទ្ធាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា ធា

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បងៗ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវេទនាមិន
 មែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខ ភាស្រីយ ខ្លួនមិ ដែលប្រកបដោយទុក្ខ-
 វេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បងៗ ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយ
 សុខវេទនាក្តី ដែលមិនប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខក្តី
 ភាស្រីយ ខ្លួនមិ ដែលប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុច្បងៗ ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយទុក្ខវេទនាក្តី ដែលមិនប្រកប
 ដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខក្តី ភាស្រីយ ខ្លួនមិ ដែល
 ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បងៗ ធម៌ ដែល
 មិនប្រកបដោយសុខវេទនាក្តី ដែលមិនប្រកបដោយទុក្ខវេទនាក្តី ភាស្រីយ
 ខ្លួនមិ ដែលប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បងៗ
 ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសុខវេទនាក្តី ដែលមិនប្រកបដោយទុក្ខវេទនា
 ក្តី ដែលមិនប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខក្តី ភាស្រីយ
 ខ្លួនមិ ដែលប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បងៗ
 ធានាវៈ ៧ ។

[២១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខ
 ភាស្រីយ ខ្លួនមិ ដែលប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខ

អភិធម្មបិដក កម្ពុជសាស្ត្រសម្រាប់ប្រជាជន

[២២] ហេតុយោ ឯកវិស អារម្មណេ ឯកវិស អវិភតេ ឯកវិស ។

[២៣] សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុច្បូឡោ ។

[២៤] នហេតុយោ ឯកវិស នអារម្មណេ ឯកវិស នវិប្បយុត្តេ ធម្មស ហេវិភតេ ឯកវិស ។

សហជាតករក្ខិ ចច្ចយករក្ខិ និស្សយករក្ខិ

សំសដ្ឋករក្ខិ សម្បយុត្តករក្ខិ បដិច្ចករសនិសំ ។

[២៥] សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុ- ច្បូឡយេន បដ្ឋាយោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ន ធុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុច្បូឡយេន បដ្ឋាយោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ន អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុច្បូឡយេន បដ្ឋាយោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ច ន អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុច្បូឡយេន បដ្ឋាយោ

[២២] ក្នុងហេតុច្បូឡយេន មានព្រះ ២១ ក្នុងអារម្មណច្បូឡយេន មានព្រះ ២១ ក្នុងអវិភតច្បូឡយេន មានព្រះ ២១ ។

[២៣] ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសុខវេទនា ជាច្បូឡយេន គួរធម៌ ដែលប្រកបដោយសុខវេទនា រឹបចំក្នុងច្បូឡយេន ព្រោះនហេតុច្បូឡយេន ។

[២៤] ក្នុងនហេតុច្បូឡយេន មានព្រះ ២១ ក្នុងអារម្មណច្បូឡយេន មានព្រះ ២១ ក្នុងវិប្បយុត្តច្បូឡយេន មានព្រះ ១២ ក្នុងអវិភតច្បូឡយេន មានព្រះ ២១ ។

សហជាតករក្ខិ ចច្ចយករក្ខិ និស្សយករក្ខិ សំសដ្ឋករក្ខិ

សម្បយុត្តករក្ខិ ប្រវិហលគ្នាមិនដឹងច្បាប់វេទនា ។

[២៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយសុខវេទនា ជាច្បូឡយេន ខែ ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយហេតុច្បូឡយេន ធម៌ ដែល ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាច្បូឡយេន ខែធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសុខ- វេទនា ដោយហេតុច្បូឡយេន ធម៌ ដែលប្រកបដោយសុខវេទនា ជា ច្បូឡយេន ខែធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាច្បូឡយេន ជាសុខ វេទនាដោយហេតុច្បូឡយេន ធម៌ ដែលប្រកបដោយសុខវេទនា ជាច្បូឡយេន ខែធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសុខវេទនា ដែលមិន ប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាច្បូឡយេនដោយសុខវេទនា ដោយហេតុច្បូឡយេន

នៃវិទ្យាសាស្ត្រ ៧ នៃវិទ្យាសាស្ត្រ ៨ នៃវិទ្យាសាស្ត្រ ៩ នៃវិទ្យាសាស្ត្រ
ការងារណាមួយដែល មន្ត្រីរាជ ៥ ។

[៣៨] នៃវិទ្យាសាស្ត្រនៃវិទ្យាសាស្ត្រនៃវិទ្យាសាស្ត្រ នៃវិទ្យាសាស្ត្រ
នៃវិទ្យាសាស្ត្រនៃវិទ្យាសាស្ត្រ ការងារណាមួយដែល មន្ត្រីរាជ
១ ២ ៣ ៤ ។

[៣៩] ហេតុយោ តោស ការងារណា អដ្ឋានស
អនិច្ចតិយោ សន្តានស អនន្តរេ សោត្តរេ ។ ២ ។
មុនេជាតេ ៥ មន្ត្រីជាតេ នវ រាសេវិទេ ៥ កម្មេ ធុន្តរេ
វិទ្យាសាស្ត្រ មន្ត្រី ។ ២ ។ ឥន្ទ្រិយេ អដ្ឋានស ។ ២ ។
វិប្បយុត្តេ ប្រាជស អវិទ្យាសេ តោស ។

មន្ត្រីរាជ វិទ្យាសាស្ត្រ ។

ឧបសម្ព័ន្ធនៃវិទ្យាសាស្ត្រ

នៃវិទ្យាសាស្ត្រនៃវិទ្យាសាស្ត្រ

[៤០] ឧបសម្ព័ន្ធនៃវិទ្យាសាស្ត្រ ៥ ៦ ៧ ៨ ៩
នៃវិទ្យាសាស្ត្រនៃវិទ្យាសាស្ត្រ ៥ ៦ ៧ ៨ ៩ ១០ ១១ ១២ ១៣ ១៤ ១៥ ១៦ ១៧ ១៨ ១៩ ២០

ជាច្រើន ១៥៥ មិនមែនជាវិទ្យាសាស្ត្រ មិនមែនជាវិទ្យាសាស្ត្រ
ក្រសួង ដោយការងារណាមួយ មានរយៈ ៦ ។

[៣៩] ធម៌ មិនមែនជាវិទ្យាសាស្ត្រនៃវិទ្យាសាស្ត្រនៃវិទ្យាសាស្ត្រ
ជាច្រើន ១៥៥ មិនមែនជាមិនមែនវិទ្យាសាស្ត្រនៃវិទ្យាសាស្ត្រនៃវិទ្យាសាស្ត្រ
ក្រសួង ដោយការងារណាមួយ ។ ២ ។ មានរយៈ ៦ ។

[៣៩] ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រ មានរយៈ ១៧ ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រ
មានរយៈ ១៨ ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រ មានរយៈ ១៩ ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រ
មានរយៈ ២០ ។ ២ ។ ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រ មានរយៈ ៦ ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រ
មានរយៈ ៧ ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រ មានរយៈ ៨ ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រ
មានរយៈ ៩ ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រ មានរយៈ ១០ ។ ២ ។ ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រ
មានរយៈ ១១ ។ ២ ។ ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រ មានរយៈ ១២
ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រ មានរយៈ ១៣ ។

មន្ត្រីរាជ មន្ត្រីរាជ មន្ត្រីរាជ មន្ត្រីរាជ ។

ឧបសម្ព័ន្ធនៃវិទ្យាសាស្ត្រ

នៃវិទ្យាសាស្ត្រនៃវិទ្យាសាស្ត្រ

[៤០] ធម៌ ដែលមិនមែនក្រសួងដោយការងារណាមួយ (១៥៥ ក្រសួង
ជាដើម) កាន់យកហើយទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបសម្ព័ន្ធនៃវិទ្យាសាស្ត្រ ឬ
ធម៌ ដែលក្រសួងដោយការងារណាមួយ (១៥៥ ក្រសួង ជាដើម) កាន់យកហើយ
ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបសម្ព័ន្ធនៃវិទ្យាសាស្ត្រ ដើមកើតឡើង ក្រសួងណាមួយ

ហេតុអ្វីបានជា អនុនាធិបតីអនុនាធិបតី ឈប់ បដិច្ច

ន អនុនាធិបតីនាធិបតី ឈប់ បដិច្ច ហេតុអ្វីបានជា

ហេតុអ្វីបានជា អនុនាធិបតីអនុនាធិបតី ឈប់ បដិច្ច ន អនុនាធិបតី

នាធិបតី ឈប់ បដិច្ច ន អនុនាធិបតីអនុនាធិបតី ឈប់ បដិច្ច

ឈប់ បដិច្ច ហេតុអ្វីបានជា អនុនាធិបតីអនុនាធិបតី ឈប់ បដិច្ច

បដិច្ច ន អនុនាធិបតីនាធិបតី ឈប់ បដិច្ច ន អនុនាធិបតីនាធិបតី

នាធិបតី ឈប់ បដិច្ច ឈប់ បដិច្ច ហេតុអ្វីបានជា ឈប់ បដិច្ច ។

(២៣) អនុនាធិបតីនាធិបតី ឈប់ បដិច្ច អនុនាធិបតី

អនុនាធិបតី ឈប់ បដិច្ច ន អនុនាធិបតី

នាធិបតី ឈប់ បដិច្ច ឈប់ បដិច្ច ហេតុអ្វីបានជា

ព្រោះហេតុអ្វីបានជា ឈប់ ដែលមិនមែនមានកម្មប្រកបដោយការងារ ឈប់ កាន់យកហើយតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧទាហរណ៍ កាស្រីយ ឡូធី ដែល មានកម្មប្រកបដោយការងារ ឈប់ កាន់យកហើយតែជាប្រយោជន៍ដល់ ឧទាហរណ៍ ចើបតីកាឡូធី ព្រោះហេតុអ្វីបានជា ឈប់ ដែលមិនមែនមាន កម្មប្រកបដោយការងារ កាន់យកហើយតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧទាហរណ៍ ដែលមិនមែនមាន កម្មប្រកបដោយការងារ កាន់យកហើយតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧទាហរណ៍ ដែលមិនមែនមាន កម្មប្រកបដោយការងារ កាន់យកហើយតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧទាហរណ៍ កាស្រីយ ឡូធី ដែលមានកម្មប្រកប ដោយការងារ ឈប់ កាន់យកហើយតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧទាហរណ៍ ចើបតីកាឡូធី ព្រោះហេតុអ្វីបានជា ឈប់ ដែលមិនមែនមានកម្មប្រកបដោយ ការងារ កាន់យកហើយតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧទាហរណ៍ ដែលមិនមែន មានកម្មប្រកបដោយការងារ កាន់យកហើយតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧ- ទាហរណ៍ កាស្រីយ ឡូធី ដែលមានកម្មប្រកបដោយការងារ កាន់យកហើយតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧទាហរណ៍ ចើបតីកាឡូធី ព្រោះ ហេតុអ្វីបានជា មានការ ៥ ។

(២៣) ឈប់ ដែលមិនមែនមានកម្មប្រកបដោយការងារ កាន់យក ហើយតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧទាហរណ៍ កាស្រីយ ឡូធី ដែលមាន កម្មប្រកបដោយការងារ កាន់យកហើយតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧទា- ហរណ៍ ដែលមានកម្មប្រកបដោយការងារ កាន់យកហើយតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧទាហរណ៍ ចើបតីកាឡូធី ព្រោះហេតុអ្វីបានជា

ឆាំងនឹងការបំបែកប្រព័ន្ធប្រជាធិបតេយ្យ

ន អនុបាទិណ្ណអនុបាទានិយោ ធាត្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយា ឧបាទិណ្ណាណានិយេត្តា អនុបាទិណ្ណាណានិយេត្តា
 ធម្មំ បដិច្ច ន ឧបាទិណ្ណាណានិយោ ច ន អនុបាទិណ្ណ-
 អនុបាទានិយោ ច ធាត្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 តីណិ ។

[២៥] ហេតុយោ ឯក្ខន្ធវិសេ ការម្មណោ ចរ វេទិ-

ចតិយោ ឯកាទស នហជាតេ ឯក្ខន្ធវិសេ ។ មេ ។

សហជាត . . . ចច្ចយ . . . និស្សយ . . . សំសដ្ឋ

. . . សច្ចយុត្តវាខ្សិ វិញ្ញាវេតត្ថំ ។

[២៦] ឧបាទិណ្ណាណានិយោ ធាត្មា ន ឧបាទិណ្ណ-

ាណានិយេស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋយោ ឧ-

បាទិណ្ណាណានិយោ ធាត្មា ន អនុបាទិណ្ណាណានិយេស្ស

ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋយោ ។ មេ ។

អំពីការបំបែកប្រព័ន្ធប្រជាធិបតេយ្យ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ ធមិ ដែលមិនមែនមានកម្មប្រកប
 ដោយកិលេសកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានក្តី ធមិ
 ដែលមិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយទាំងមិនជា
 ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានក្តី ការស្រីយ គួរធមិ ដែលមានកម្មប្រកបដោយ
 កិលេសកាន់យកហើយទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង ដែលមានកម្ម
 ប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយតែ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ មានព្រះ ធម ។

[២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយេ មានព្រះ ១៧ ក្នុងការម្មណាប្បដ្ឋយេ

មានព្រះ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយេ មានព្រះ ១១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយេ

មានព្រះ ១៧ ។ មេ ។

សហជាត . . . ចច្ចយេ . . . និស្សយ . . . សំសដ្ឋ . . . និស្សយុ-
 យុត្តវាខ្សិ បណ្ឌិត ឧប្បវិទ្ធាវិស្ណុវេតិ ។

[២៨] ធមិ ដែលមានកម្មប្រកបដោយកិលេសកាន់យកហើយ

ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាច្រើន ធមិ ដែលមិនមែនមាន

កម្មប្រកបដោយកិលេស កាន់យកហើយទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន

ដោយហេតុប្បដ្ឋយេ ធមិ ដែលមានកម្មប្រកបដោយកិលេសកាន់យក
 ហើយទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាច្រើន ធមិ ដែលមិន

មែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយតែជាប្រយោជន៍ដល់
 ឧបាទាន ដោយហេតុប្បដ្ឋយេ ។ មេ ។

អនុករណ៍ប្រក្រតីកម្មវិទ្យា

[២៧] ឧទាទិភ័យភាគាភិណេ ធម្មោ ឬ ឧទាទិភ័យ-
 ភាគាទិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណេវិច្ឆេយ្យោ ចច្ចុយោ
 ឧទាទិភ័យភាគាភិណេ ធម្មោ ឬ អនុភាគិភ័យភាគាទិយស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណេវិច្ឆេយ្យោ ចច្ចុយោ ឧទាទិភ័យភា-
 គិណេ ធម្មោ ឬ អនុភាគិភ័យភាគាទិយស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណេវិច្ឆេយ្យោ ចច្ចុយោ ឧទាទិភ័យភាគាភិណេ
 ធម្មោ ឬ ឧទាទិភ័យភាគាទិយស្ស ធម្មោ ឬ អនុភាគិភ័យ-
 ភាគាទិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណេវិច្ឆេយ្យោ ចច្ចុយោ
 ឧទាទិភ័យភាគាភិណេ ធម្មោ ឬ អនុភាគិភ័យភាគាទិយស្ស
 ធម្មោ ឬ អនុភាគិភ័យភាគាទិយស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណេវិច្ឆេយ្យោ ចច្ចុយោ ឬ ។

[២៧] ធម៌ ដែលមានកម្មប្រកបដោយកិលេស កាន់យកហើយ
 ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាច្រើន ដែលមិនមែនមាន
 កម្មប្រកបដោយកិលេស កាន់យកហើយទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
 ដោយការមូលច្រើន ធម៌ ដែលមានកម្មប្រកបដោយកិលេសកាន់យក
 ហើយទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាច្រើន ដែលមិនមែន
 មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយក៏ជាប្រយោជន៍ដល់ឧ-
 បាទាន ដោយការមូលច្រើន ធម៌ ដែលមានកម្មប្រកបដោយកិ-
 លេសកាន់យកហើយទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាច្រើន ដែល
 ធម៌ ដែលមិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេស មិនកាន់យកហើយ
 ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយការមូលច្រើន ធម៌ ដែល
 ទាំងកម្មប្រកបដោយកិលេសកាន់យកហើយទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបា-
 ទាន ជាច្រើន ដែលមិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេស
 កាន់យកហើយទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង ដែលមិនមែនមានកម្ម
 ប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបា-
 ទានផង ដោយការមូលច្រើន ធម៌ ដែលមានកម្មប្រកបដោយ
 កិលេស កាន់យកហើយទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាច្រើន
 ដែលមិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយ
 ក៏ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង ដែលមិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិ-
 លេស មិនកាន់យកហើយទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង ដោយ
 ការមូលច្រើន មានវិ. ៧ ។

២៦

ភិក្ខុវិភិក្ខុ ឧបសម្ព័ន្ធជនប្បញ្ញត្តិ

(២៨) អនុចាតិទ្ធិកាណិយោ ឆម្ពោ ន អនុចា-
 តិទ្ធិកាណិយស្ស ឆម្ពស្ស អាវុណាប្បត្ថយេន ឆម្ព-
 យោ អនុចាតិទ្ធិកាណិយោ ឆម្ពោ ន អនុចាតិទ្ធិកាណិ-
 យស្ស ឆម្ពស្ស អាវុណាប្បត្ថយេន ឆម្ពយោ អនុចា-
 តិទ្ធិកាណិយោ ឆម្ពោ ន អនុចាតិទ្ធិកាណិយស្ស
 ឆម្ពស្ស អាវុណាប្បត្ថយេន ឆម្ពយោ អនុចាតិទ្ធិកាណិ-
 យោ ឆម្ពោ ន អនុចាតិទ្ធិកាណិយស្ស ក ន អនុចា-
 តិទ្ធិកាណិយស្ស ច ឆម្ពស្ស អាវុណាប្បត្ថ-
 យេន ឆម្ពយោ អនុចាតិទ្ធិកាណិយោ ឆម្ពោ ន អនុ-
 ចាតិទ្ធិកាណិយស្ស ច ន អនុចាតិទ្ធិកាណិយស្ស
 ច ឆម្ពស្ស អាវុណាប្បត្ថយេន ឆម្ពយោ ឆម្ព ។

(២៨) ធម៌ ដែលមានកម្មប្រកបដោយកិលេស មិនកាន់យក
 ហើយតែងប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខពាន ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលមិនមែន
 មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយតែងប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខ-
 ពាន ដោយការប្រណិប្បត្តិយ ធម៌ ដែលមានកម្មប្រកបដោយកិលេស
 មិនកាន់យកហើយតែងប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខពាន ជាច្រើនខែធម៌ ដែល
 មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសកាន់យកហើយទាំងជាប្រយោជន៍
 ដល់ទុក្ខពាន ដោយការប្រណិប្បត្តិយ ធម៌ ដែលមានកម្មប្រកបដោយ
 កិលេសមិនកាន់យកហើយតែងប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខពានជាច្រើន ខែធម៌
 ដែលមិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយទាំងមិនជា
 ប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខពាន ដោយការប្រណិប្បត្តិយ ធម៌ ដែលមានកម្ម
 ប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយតែងប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខពាន ជា
 ច្រើន ខែធម៌ ដែលមិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសកាន់យកហើយ
 ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខពានផង ដែលមិនមែនមានកម្មប្រកបដោយ
 កិលេសមិនកាន់យកហើយទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខពានផង ដោយ
 ការប្រណិប្បត្តិយ ធម៌ ដែលមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យក
 ហើយតែងប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខពាន ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលមិនមែនមាន
 កម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយតែងប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខពាន
 ផង ដែលមិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយទាំងមិន
 ជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខពានផង ដោយការប្រណិប្បត្តិយ មាន៣៖ ៥ ។

៤៧

អនុលោមប្បវត្តិយក្ខិកប្បវត្តិ

(៤៧) អនុតាទិដ្ឋអនុតាទិយោ ធម្មោ ឧបសម្ព-
តាទិដ្ឋអនុតាទិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បវត្តិយេន
បច្ចុយោ ។ មេ ។ បញ្ច ។

(៤៨) ហេតុយោ តោស អារម្មណោ បណ្ណាស
អធិបតិយោ វិការណស ។ មេ ។

បញ្ញារាវប្បិ វិចារកត្តំ ។

សង្កិលិដ្ឋិសង្កិលេសិកត្តិកេ

ន សង្កិលិដ្ឋិសង្កិលេសិកត្តិកំ

(៤៩) សង្កិលិដ្ឋិសង្កិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្ម-
សង្កិលិដ្ឋិសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
យោ សង្កិលិដ្ឋិសង្កិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបសម្ព-
លិដ្ឋិសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ
សង្កិលិដ្ឋិសង្កិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបសម្ព-
អសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ

អនុលោមប្បវត្តិយក្ខិកប្បវត្តិ

(៤៧) ធម៌ ដែលមានកម្មប្រកថាដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយ
ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាចម្ងាយ វៃធម៌ ដែលមិនមែន
មានកម្មប្រកថាដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់
ឧបាទាន ដោយការម្មណប្បវត្តិយ ។ មេ ។ មានវារៈ ៥ ។

(៤៨) ក្នុងហេតុប្បវត្តិយ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអារម្មណប្បវត្តិយ
មានវារៈ ១៨ ក្នុងអធិបតិយ មានវារៈ ១១ ។ មេ ។

បញ្ញាវារៈ បណ្ឌិត អប្បិវិទូស្ថានេវចុះ ។

សង្កិលិដ្ឋិសង្កិលេសិកត្តិកៈ

ន សង្កិលិដ្ឋិសង្កិលេសិកត្តិកៈ

(៤៩) ធម៌ ដែលមិនទៅហ្មត់ទាំងគួរដល់សេចក្តីទៅហ្មត់
ពាក្រស្រីយ ឬធម៌ ដែលទៅហ្មត់ទាំងគួរដល់សេចក្តីទៅហ្មត់ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តិយ ធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនទៅហ្មត់
គួរដល់សេចក្តីទៅហ្មត់ ពាក្រស្រីយ ឬធម៌ ដែលទៅហ្មត់ទាំងគួរដល់
សេចក្តីទៅហ្មត់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តិយ ធម៌ ដែលមិនមែន
ជាមិនទៅហ្មត់ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីទៅហ្មត់ ពាក្រស្រីយ ឬធម៌ ដែល
ទៅហ្មត់ទាំងគួរដល់សេចក្តីទៅហ្មត់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តិយ

សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ធម្មំ បដិច្ច ន សន្តិលីដ្ឋស-
 ន្តិលេសិកា ច ន អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បទូយា សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា
 ធម្មំ បដិច្ច ន អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ច ន អសន្តិ-
 លីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បទូ-
 យា មញ្ញ ។

(៥២) អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ធម្មំ បដិច្ច ន-
 សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បទូយា
 អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ធម្មំ បដិច្ច ន អសន្តិលីដ្ឋ-
 អសន្តិលេសិកា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បទូយា អ-
 សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ធម្មំ បដិច្ច ន សន្តិលីដ្ឋសន្តិ-
 លេសិកា ច ន អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បទូយា គីលំ ។

(៥៣) អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ធម្មំ
 បដិច្ច ន អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ធម្មា

ធម៌ ដែលមិនមែនសៅហ្មងនៃគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងក្តី ធម៌ ដែលមិន
 មែនជាមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងក្តី កាស្រ័យ
 ដូចម្តេច ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បទូយា ធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនសៅហ្មងនៃគួរដល់សេចក្តីសៅ-
 ហ្មងក្តី ធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
 ក្តី កាស្រ័យ ដូចម្តេច ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយា បានវិរៈ ៥ ។

(៥៤) ធម៌ ដែលមិនសៅហ្មងនៃគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង កា-
 ស្រ័យ ដូចម្តេច ដែលមិនសៅហ្មងនៃគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយា ធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនសៅហ្មងទាំងមិន
 គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង កាស្រ័យ ដូចម្តេច ដែលមិនសៅហ្មងនៃគួរដល់
 សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយា ធម៌ ដែលមិន
 មែនសៅហ្មងនៃគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងក្តី ធម៌ ដែលមិនមែនជាមិន
 សៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងក្តី កាស្រ័យ ដូចម្តេច ដែលមិន
 សៅហ្មងនៃគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយា
 បានវិរៈ ៧ ។

(៥៥) ធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅ-
 ហ្មង កាស្រ័យ ដូចម្តេច ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកំ ធម្មំ
 បដិច្ច ឧសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បទូយា អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច
 ឧអសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បទូយា អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ-
 សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ច ឧ អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេ-
 សិកោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បទូយា អសន្តិលីដ្ឋអ-
 សន្តិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ឧសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ
 ច ឧ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បទូយា ពព្វ ។

[៥២] សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ អសន្តិលីដ្ឋអ-
 សន្តិលេសិកោ ធម្មំ បដិច្ច ឧ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេ-
 សិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា តិណំ ។

[៥៣] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ អសន្តិលីដ្ឋ-
 អសន្តិលេសិកោ ធម្មំ បដិច្ច ឧ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេ-
 សិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ។ ចេ ។
 តិណំ ។

ទើបភិក្ខុឡើង ប្រោសហេតុប្បទូយ ធម៌ ដែលមិនមែនសៅហ្មងតែគួរ
 ដល់សេចក្តីសៅហ្មង កាស្រីយ ទ្ធរធម៌ ដែលមិនមែនសៅហ្មងទាំងមិនគួរ
 ដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបភិក្ខុឡើង ប្រោសហេតុប្បទូយ ធម៌ ដែល
 មិនមែនជាមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង កាស្រីយ ទ្ធរធម៌
 ដែលមិនមែនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបភិក្ខុឡើង ប្រោស
 ហេតុប្បទូយ ធម៌ ដែលមិនមែនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងក្តី ធម៌
 ដែលមិនមែនជាមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងក្តី កាស្រីយ
 ទ្ធរធម៌ ដែលមិនមែនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបភិក្ខុ
 ឡើង ប្រោសហេតុប្បទូយ ធម៌ ដែលមិនមែនសៅហ្មងតែគួរដល់
 សេចក្តីសៅហ្មងក្តី ធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តី
 សៅហ្មងក្តី កាស្រីយ ទ្ធរធម៌ ដែលមិនមែនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តី
 សៅហ្មង ទើបភិក្ខុឡើង ប្រោសហេតុប្បទូយ មានព្រះ ៨ ។

[៥៤] ធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅ-
 ហ្មង កាស្រីយ ទ្ធរធម៌ ដែលសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង
 ទ្ធរធម៌ ដែលមិនមែនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបភិក្ខុ
 ឡើង ប្រោសហេតុប្បទូយ មានព្រះ ២ ។

[៥៥] ធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅ-
 ហ្មង កាស្រីយ ទ្ធរធម៌ ដែលមិនមែនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
 ផង ទ្ធរធម៌ ដែលមិនមែនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង ទើប
 ភិក្ខុឡើង ប្រោសហេតុប្បទូយ ។ ចេ ។ មានព្រះ ៣ ។

[៥២] ហេតុណា ដំបូងគេ អាចឱ្យយើង ដឹង អំពី

តើ ដំបូងគេ ឬ រយ ។

សហគមន៍កម្រិត បន្តិច . . . មិនយូរ . . . សំសង្ក

. . . សម្បយុត្តភាព បញ្ជាក់ទេ សម័យ ។

[៥៣] ហេតុណា ទេស អាចឱ្យយើង បញ្ជាក់ស

ដំបូងគេ បញ្ជាក់ស អន្តរ គោល ។ រយ ។

មុនគេ ឬ បន្តិចគេ ដំបូងគេ អង្គ គោល

គោល វិចារ រដ្ឋ រយ គោល ។ រយ ។

វិញយុត្ត ប្រទេស អរិក គតិស ។

វិចារគិត សិវិកតិក

[៥៤] សិវិកតិកសិវិកា ធម្ម បដិទូ ឬ សិវិកតិកសិវិកា

រយ ធម្ម ឧប្បន្និក ហេតុប្បន្និក សិវិកតិកសិវិកា ធម្ម

បដិទូ ឬ អរិកតិកវិចារម្រ ធម្ម ឧប្បន្និក ហេតុប្បន្និក

សិវិកតិកសិវិកា ធម្ម បដិទូ ឬ អរិកតិកវិចារម្រ ធម្ម

[៥៥] ក្នុងហេតុប្បន្និក មានវា: ១៧ ក្នុងការប្រឡងប្បន្និក

មានវា: ៤ ក្នុងការវិភាគប្បន្និក មានវា: ១៧ ។ រយ ។

សហគមន៍កម្រិត បន្តិច . . . មិនយូរ . . . សំសង្ក . . .

សម្បយុត្តភាព ប្រហែលគ្នាគឺបញ្ជាក់វា: រយ ។

[៥៦] ក្នុងហេតុប្បន្និក មានវា: ១៧ ក្នុងការប្រឡងប្បន្និក

មានវា: ១៧ ក្នុងការវិភាគប្បន្និក មានវា: ១៧ ក្នុងការប្រឡងប្បន្និក

មានវា: ១៦ ។ រយ ។ ក្នុងការវិភាគប្បន្និក មានវា: ៦ ក្នុងការប្រឡងប្បន្និក

មានវា: ៧ ក្នុងការវិភាគប្បន្និក មានវា: ៧ ក្នុងការប្រឡងប្បន្និក

មានវា: ១៧ ក្នុងការវិភាគប្បន្និក មានវា: ៧ ក្នុងការប្រឡងប្បន្និក

មានវា: ១៧ ។ រយ ។ ក្នុងការវិភាគប្បន្និក មានវា: ១៦ ក្នុងការប្រឡងប្បន្និក

មានវា: ៦៦ ។

វិចារគិត សិវិកតិក

[៥៧] គឺ មិនមែនប្រកបដោយវិចារ: មិនមែនប្រកបដោយវិចារ:

អស្រ័យ ឬ មិនមែន ប្រកបដោយវិចារ: មិនមែនប្រកបដោយវិចារ: មិនមែន

មិនមែន ប្រកបដោយវិចារ: មិនមែនប្រកបដោយវិចារ: មិនមែន

អស្រ័យ ឬ មិនមែន ប្រកបដោយវិចារ: មិនមែនប្រកបដោយវិចារ: មិនមែន

មិនមែន ប្រកបដោយវិចារ: មិនមែនប្រកបដោយវិចារ: មិនមែន

វិចារ: អស្រ័យ ឬ មិនមែន ប្រកបដោយវិចារ: មិនមែនប្រកបដោយវិចារ:

ហេតុប្បដ្ឋយា អវិភត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទ សវិភត្ត-
 សវិចារោ ច ទ អវិភត្តវិចារមត្តំ ច ធម្មា ឧប្បដ្ឋន្តិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា អវិភត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទ អវិភត្ត-
 វិចារមត្តោ ច ទ អវិភត្តវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បដ្ឋន្តិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា អវិភត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទ សវិភត្ត-
 សវិចារោ ច ទ អវិភត្តវិចារមត្តោ ច ធម្មា ឧប្បដ្ឋន្តិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា អវិភត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទ សវិ-
 ភត្តសវិចារោ ច ទ អវិភត្តវិចារមត្តោ ច ទ អវិភត្ត-
 វិចារោ ច ធម្មា ឧប្បដ្ឋន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា សត្ត ។

[៦០] អវិភត្តវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច ទ អវិភត្ត-

វិចារោ ធម្មា ឧប្បដ្ឋន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ រេ ។
 សត្ត ។

[៦១] សវិភត្តសវិចារាញ អវិភត្តវិចារាញ ធម្មំ

បដិច្ច ទ សវិភត្តសវិចារោ ធម្មា ឧប្បដ្ឋន្តិ ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយា សត្ត ។

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយវិភត្តៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ
 ក្តី មិនមែនជាមិនមានវិភត្តៈទាំងមិនមានវិចារៈក្តី កាស្រីយ ខ្លួនមិ មិន
 មានវិភត្តៈមានត្រឹមវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌
 មិនមែនជាមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមវិចារៈក្តី មិនមែនជាមិនមានវិភត្តៈទាំង
 មិនមានវិចារៈក្តី កាស្រីយ ខ្លួនមិ មិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមវិចារៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយវិភត្តៈ
 និងប្រកបដោយវិចារៈក្តី មិនមែនជាមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមវិចារៈក្តី
 កាស្រីយ ខ្លួនមិ មិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយវិភត្តៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី
 មិនមែនជាមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមវិចារៈក្តី មិនមែនជាមិនមានវិភត្តៈ
 ទាំងមិនមានវិចារៈក្តី កាស្រីយ ខ្លួនមិ មិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមវិចារៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវិចារៈ ។

[៦០] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានវិភត្តៈទាំងមិនមានវិចារៈ កា-

ស្រីយ ខ្លួនមិ មិនមានវិភត្តៈទាំងមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ ។ រេ ។ មានវិចារៈ ។

[៦១] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយវិភត្តៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ កា-

ស្រីយ ខ្លួនមិ ប្រកបដោយវិភត្តៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង មិនមានវិភត្តៈ
 ទាំងមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវិចារៈ ។

អនុសាសន៍ប្រកបដោយវិញ្ញាណ

អនុសាសន៍ប្រកបដោយវិញ្ញាណ

[២២] សវិតក្កវិចារមគ្គញូ^(១) អវិតក្កវិចារញូ
ធម្មំ បដិច្ច ឧ សវិតក្កសវិចារោ ធាត្តោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដូយា សត្ត ។

[២៣] សវិតក្កសវិចារញូ អវិតក្កវិចារមគ្គញូ
ធម្មំ បដិច្ច ឧ សវិតក្កសវិចារោ ធាត្តោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដូយា សត្ត ។

[២៤] សវិតក្កសវិចារញូ អវិតក្កវិចារមគ្គញូ
អវិតក្កវិចារញូ ធម្មំ បដិច្ច ឧ សវិតក្កសវិចារោ
ធាត្តោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា សត្ត ។

[២៥] ហេតុយា ឯក្យឧបញ្ញាស អាខ្មណា
ឯក្យឧបញ្ញាស អវិតតេ ឯក្យឧបញ្ញាស ។
សហជាតវាវរម្បិ ចញ្ញាវាវរម្បិ វិចារេតត្ថំ ។

បីតិភិក្កិ ឆបីតិភិក្កិ

[២៦] បីតិសហកតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ បីតិសហ-
កតោ ធាត្តោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា បីតិសហ-
កតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ សុខសហកតោ ធាត្តោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដូយា បីតិសហកតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ ឧ-
បេត្តាសហកតោ ធាត្តោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា

១ វិចារមគ្គញូ

[២៦] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយវិញ្ញាណ៖ កាស្រ័យ ឆ្លុវធម៌ ប្រកបដោយវិញ្ញាណ៖ តាមត្រីវិចារៈផល មិនមានវិញ្ញាណ៖ ព័ន្ធមិនមានវិចារៈផល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ មានវារៈ វេ ។

[២៧] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយវិញ្ញាណ៖ កាស្រ័យ ឆ្លុវធម៌ ប្រកបដោយវិញ្ញាណ៖ តាមត្រីវិចារៈផល មិនមានវិញ្ញាណ៖ តាមត្រីវិចារៈផល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ មានវារៈ វេ ។

[២៨] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយវិញ្ញាណ៖ កាស្រ័យ ឆ្លុវធម៌ ប្រកបដោយវិញ្ញាណ៖ តាមត្រីវិចារៈផល មិនមានវិញ្ញាណ៖ ព័ន្ធមិនមានវិចារៈផល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ មានវារៈ វេ ។

[២៩] កុណិយតក្ខប្បដូយ មានវារៈ ៤៧ កុណិយតក្ខប្បដូយ មានវារៈ ៤៧ កុណិយតក្ខប្បដូយ មានវារៈ ៤៧ ។
សហជាតវាវរម្បិ ចញ្ញាវាវរម្បិ ចណ្ឌិត ធម្មីត្រ័ស្តោផលិច្ច ។

បីតិភិក្កិ ឆបីតិភិក្កិ

[២៦] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយវិញ្ញាណ៖ កាស្រ័យ ឆ្លុវធម៌ ប្រកបដោយវិញ្ញាណ៖ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយវិញ្ញាណ៖ កាស្រ័យ ឆ្លុវធម៌ ប្រកបដោយវិញ្ញាណ៖ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយវិញ្ញាណ៖ កាស្រ័យ ឆ្លុវធម៌ ប្រកបដោយវិញ្ញាណ៖ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ

មិត្តសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ន មិត្តសហគតោ ន ន ឧ-
 បេត្តាសហគតោ ន ន ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 មិត្តសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ន សុខសហគតោ ន ន-
 ឧបេត្តាសហគតោ ន ន ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 មិត្តសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ន មិត្តសហគតោ ន ន-
 សុខសហគតោ ន ន ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 មិត្តសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ន មិត្តសហគតោ ន ន
 សុខសហគតោ ន ន ឧបេត្តាសហគតោ ន ន ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា សត្ត ។

[៦៧] សុខសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ន សុខស-
 ហគតោ ន ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា សត្ត ។

[៦៨] ឧបេត្តាសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ន ឧបេត្តា-
 សហគតោ ន ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា សត្ត ។

[៦៩] មិត្តសហគតោ សុខសហគតោ ធម្មំ បដិច្ច
 ន មិត្តសហគតោ ន ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា សត្ត ។

[៧០] ហេតុយោ អន្តរិយ អារម្មណេ ធម្មតិយ
 អរិកតេ អន្តរិយ ។

សហគតោវាមិ សម្បយុត្តារាមិ បញ្ញារាមិ
 សត្ត វិញ្ញាណតិ ។

ធមិ មិនៃបទប្រកបដោយបីកិច្ច មិនៃបទប្រកបដោយឧបេត្តា កាស្រីយ
 ឆ្លុវធមិ ប្រកបដោយបីកិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធមិ មិន
 នៃបទប្រកបដោយសុខកិ មិនៃបទប្រកបដោយឧបេត្តា កាស្រីយ ឆ្លុវធមិ
 ប្រកបដោយបីកិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធមិ មិនៃបទប្រកប
 ដោយបីកិ មិនៃបទប្រកបដោយសុខកិ កាស្រីយ ឆ្លុវធមិ ប្រកប
 ដោយបីកិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធមិ មិនៃបទប្រកប
 ដោយបីកិ មិនៃបទប្រកបដោយសុខកិ មិនៃបទប្រកបដោយឧបេត្តា
 កាស្រីយ ឆ្លុវធមិ ប្រកបដោយបីកិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៧ ។

[៦៧] ធមិ មិនៃបទប្រកបដោយសុខ កាស្រីយ ឆ្លុវធមិ
 ប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ។

[៦៨] ធមិ មិនៃបទប្រកបដោយឧបេត្តា កាស្រីយ ឆ្លុវធមិ
 ប្រកបដោយឧបេត្តា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ។

[៦៩] ធមិ មិនៃបទប្រកបដោយបីកិ កាស្រីយ ឆ្លុវធមិ ប្រកប
 ដោយបីកិ ប្រកបដោយសុខកិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៧ ។

[៧០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៦៨ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៦៦ ក្នុងអរិកតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៦៨ ។

សហគតោវាមិ សម្បយុត្តារាមិ បញ្ញារាមិ
 បញ្ញាត ធម្មិធម្មតិកា ត្រប់ៗ មន្ត្រីចុះ ។

ទស្សនវិញ្ញាណ ឧទ្ទិសវិញ្ញាណ

[៧១] នស្សនេនបហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ននស្ស-
 នេនបហាតត្ថោ នន្តោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា នស្ស-
 នេនបហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច នកាវតាយ បហាតត្ថោ
 នន្តោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា នស្សនេនបហាតត្ថំ
 ធម្មំ បដិច្ច ននេវនស្សនេនន កាវតាយ បហាតត្ថោ
 នន្តោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា នស្សនេនបហាតត្ថំ
 ធម្មំ បដិច្ច នកាវតាយ បហាតត្ថោ ន ននេវនស្ស-
 នេនន កាវតាយ បហាតត្ថោ ន នន្តោ ឧប្បន្នតិ ហេ-
 តុប្បដ្ឋយា នស្សនេនបហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ននស្ស-
 នេនបហាតត្ថោ ន នកាវតាយ បហាតត្ថោ ន នន្តោ
 ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា មញ្ច ។

[៧២] កាវតាយ បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច នកាវតា-
 យ បហាតត្ថោ នន្តោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា មញ្ច ។

[៧៣] នេវនស្សនេនន កាវតាយ បហាតត្ថំ ធម្មំ
 បដិច្ច ននស្សនេនបហាតត្ថោ នន្តោ ឧប្បន្នតិ ហេ-
 តុប្បដ្ឋយា តីណិ ។

ទស្សនវិញ្ញាណ ឧទ្ទិសវិញ្ញាណ

[៧១] ធម្មំ ដែលបំភ្លេចបំភ្លេចដោយទស្សនៈ កាស្រីយ ខ្លួនមិ
 ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌
 ដែលមិនត្រូវលះដោយការវា កាស្រីយ ខ្លួនមិ ដែលត្រូវលះដោយ
 ទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ដែលមិនមែនជា
 មិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវា កាស្រីយ ខ្លួនមិ
 ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌
 ដែលមិនត្រូវលះដោយការវា មិនមែនជាមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិន
 ត្រូវលះដោយការវា កាស្រីយ ខ្លួនមិ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្ស-
 នៈក្តី មិនត្រូវលះដោយការវាក្តី កាស្រីយ ខ្លួនមិ ដែលត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានពីរៈ ៥ ។

[៧២] ធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយការវា កាស្រីយ ខ្លួនមិ
 ដែលត្រូវលះដោយការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
 ពីរៈ ៥ ។

[៧៣] ធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ កាស្រីយ ខ្លួន
 មិ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវា ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានពីរៈ ៧ ។

(៧២) នស្សនេន មហាតត្វញ្ច ទេវ នស្សនេន-
ន កាវនាយ មហាតត្វញ្ច ទង្គំ មនិច្ច ន នស្សនេន ម-
ហាតត្វញ្ច ទដ្ឋោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណំ ។

(៧៣) កាវនាយ មហាតត្វញ្ច ទេវ នស្សនេន ទ-
កាវនាយ មហាតត្វញ្ច ទង្គំ មនិច្ច ន នស្សនេន មហា-
តត្វញ្ច ទដ្ឋោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណំ ។

(៧៤) ហេតុយា ឯក្កនវិស អវិគតេ ឯក្កនវិស ។

សហជាតវារម្បិ សម្បយុត្តវារម្បិ មញ្ញាវារម្បិ

វិញ្ញាវេនតំ ។

ទស្សនេនមហាតត្វញ្ចហេតុកត្តិកេ

នទស្សនេនមហាតត្វញ្ចហេតុកត្តិកិ

(៧៥) នស្សនេន មហាតត្វញ្ចហេតុកត្តិ ទង្គំ មនិច្ច
ន នស្សនេន មហាតត្វញ្ចហេតុកោ ទដ្ឋោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បដ្ឋយា ។

(៧៦) ហេតុយា ទត្ថិស អវិគតេ ទត្ថិស
វិញ្ញាវេនតំ ។

[៧៤] ធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ កស្រីយ ឆ្លុំធម៌
ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈផង មិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះ
ដោយការវាងវង់ ទើបក៏ការឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ញ ។

[៧៥] ធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ កស្រីយ ឆ្លុំ
ធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវាងវង់ មិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះ
ដោយការវាងវង់ ទើបក៏ការឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ញ ។

[៧៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៧ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១៧ ។

សហជាតវារម្បិ សម្បយុត្តវារម្បិ មញ្ញាវារម្បិ

មណ្ឌិត ធម្មិធម្មតិស្ថានផងចុះ ។

ទស្សនេនមហាតត្វញ្ចហេតុកត្តិកៈ

នទស្សនេនមហាតត្វញ្ចហេតុកត្តិកៈ

[៧៧] ធម៌ ហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ក-
ស្រីយ ឆ្លុំធម៌ ហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបក៏ការឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២៦ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២៦ មណ្ឌិត ធម្មិធម្មតិស្ថានផងចុះ ។

អាថយភាវីភ្នំកេ នអាថយភាវីភ្នំកី

[៧៧] អាថយភាវី ធម្មំ បដិទ្ធ ន អាថយភាវី
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទូយា អាថយភាវី ធម្មំ បដិទ្ធ
 ន អបថយភាវី ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទូយា អាថ-
 យភាវី ធម្មំ បដិទ្ធ ន អាថយភាវីនាបថយភាវី
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទូយា អាថយភាវី ធម្មំ បដិទ្ធ
 ន អបថយភាវី ច ន អាថយភាវីនាបថយភាវី ក
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទូយា អាថយភាវី ធម្មំ បដិទ្ធ
 ន អាថយភាវី ច ន អបថយភាវី ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ
 ហេតុប្បទូយា បក្ខំ ។

[៧៨] អបថយភាវី ធម្មំ បដិទ្ធ ន អបថយភាវី
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទូយា អបថយភាវី ធម្មំ
 បដិទ្ធ ន អាថយភាវី ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទូយា

អាថយភាវីភ្នំកៈ នអាថយភាវីភ្នំកៈ

[៧៩] ធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្យាក្នុងខ្សែ កាស្រ័យ
 នូវធម៌ ដល់នូវការសន្យាក្នុងខ្សែ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ
 ធម៌ មិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្យាក្នុងខ្សែ កាស្រ័យ នូវធម៌ ដល់
 នូវការសន្យាក្នុងខ្សែ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ ធម៌ មិន
 មែនជាមិនមែនដល់នូវការសន្យាក្នុងខ្សែ ហើយមិនមែនជាមិនដល់នូវការ
 សន្យាក្នុងខ្សែ កាស្រ័យ នូវធម៌ ដល់នូវការសន្យាក្នុងខ្សែ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ ធម៌ មិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្យា
 ក្នុងខ្សែក្តី មិនមែនជាមិនមែនដល់នូវការសន្យាក្នុងខ្សែ ហើយមិនមែន
 ជាមិនដល់នូវការសន្យាក្នុងខ្សែក្តី កាស្រ័យ នូវធម៌ ដល់នូវការ
 សន្យាក្នុងខ្សែ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ ធម៌ មិនមែន
 ដល់នូវការសន្យាក្នុងខ្សែក្តី មិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្យាក្នុងខ្សែ
 ក្តី កាស្រ័យ នូវធម៌ ដល់នូវការសន្យាក្នុងខ្សែ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បទូយ ធម៌ ៧ ។

[៨០] ធម៌ មិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្យាក្នុងខ្សែ កា-
 ស្រ័យ នូវធម៌ មិនដល់នូវការសន្យាក្នុងខ្សែ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បទូយ ធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្យាក្នុងខ្សែ កាស្រ័យ នូវ
 ធម៌ មិនដល់នូវការសន្យាក្នុងខ្សែ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ

៧៨

កវីធម្មបិណ្ឌ អនុលោមប្បវត្តនិយម្បដ្ឋាន

អបធម្មកាមី ធម្មំ បដិច្ច ន អនាចយកាមីនាបធម្ម-
 កាមី ធម្មា ឧប្បដ្ឋានិ ហេតុប្បដ្ឋយា អបធម្មកាមី
 ធម្មំ បដិច្ច ន អនាចយកាមី ច ន អនាចយកាមីនាប-
 ធម្មកាមី ច ធម្មា ឧប្បដ្ឋានិ ហេតុប្បដ្ឋយា អបធម្ម-
 កាមី ធម្មំ បដិច្ច ន អនាចយកាមី ច ន អបធម្មកាមី
 ច ធម្មា ឧប្បដ្ឋានិ ហេតុប្បដ្ឋយា ចត្ថ ។

[៧០] អនាចយកាមីនាបធម្មកាមី ធម្មំ បដិច្ច
 ន អនាចយកាមី ធម្មា ឧប្បដ្ឋានិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនា-
 ចយកាមីនាបធម្មកាមី ធម្មំ បដិច្ច ន អបធម្មកាមី
 ធម្មា ឧប្បដ្ឋានិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនាចយកាមីនាបធម្ម-
 កាមី ធម្មំ បដិច្ច ន អនាចយកាមី ច ន អនាចយ-
 កាមីនាបធម្មកាមី ច ធម្មា ឧប្បដ្ឋានិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 តីណិ ។

កវីធម្មបិណ្ឌ អនុលោមប្បវត្តនិយម្បដ្ឋាន

ធមិ មិនមែនជាមិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តាទៀត ទាំងមិនមែនជាមិន
 ដល់នូវការសន្សំកត្តាទៀត ពាស្រ័យ នូវធមិ មិនដល់នូវការសន្សំ
 កត្តាទៀត រឿងកើតទៀត ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធមិ មិនមែនដល់
 នូវការសន្សំកត្តាទៀតក្តី មិនមែនជាមិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តាទៀត
 ទាំងមិនមែនជាមិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តាទៀតក្តី ពាស្រ័យ នូវធមិ មិន
 ដល់នូវការសន្សំកត្តាទៀត រឿងកើតទៀត ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធមិ
 មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តាទៀតក្តី មិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំក
 ត្តាទៀតក្តី ពាស្រ័យ នូវធមិ មិនដល់នូវការសន្សំកត្តាទៀត រឿង
 កើតទៀត ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ពានវៈ ៥ ។

[៧១] ធមិ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តាទៀត ពាស្រ័យ
 នូវធមិ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តាទៀតទាំងមិនមែនជាមិនដល់នូវការ
 សន្សំកត្តាទៀត រឿងកើតទៀត ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធមិ មិនមែនជា
 មិនដល់នូវការសន្សំកត្តាទៀត ពាស្រ័យ នូវធមិ មិនមែនដល់នូវការ
 សន្សំកត្តាទៀតទាំងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តាទៀត រឿងកើត
 ទៀត ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធមិ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តាទៀតក្តី
 មិនមែនជាមិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តាទៀតទាំងមិនមែនជាមិនដល់នូវ
 ការសន្សំកត្តាទៀតក្តី ពាស្រ័យ នូវធមិ មិនមែនដល់នូវការសន្សំក-
 ត្តាទៀតទាំងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តាទៀត រឿងកើតទៀត
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ពានវៈ ៧ ។

៣៧

គន្ថយោប្បន្នយន្តិកប្បវត្តន៍

[៨២] អាចយកាមិត្ត លោកយកាមិតាមធម៌-

កាមិត្ត ធម៌ បដិច្ច ០ អាចយកាមិត ធានា ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុប្បដ្ឋយា អាចយកាមិត្ត លោកយកាមិតាមធម៌-

យកាមិត្ត ធម៌ បដិច្ច ០ អាចយកាមិត ធានា ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុប្បដ្ឋយា អាចយកាមិត្ត លោកយកាមិតាមធម៌-

យកាមិត្ត ធម៌ បដិច្ច ០ អាចយកាមិត ធានា ឧប្បជ្ជតិ

យកាមិត ធានា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណ្ណំ ។

[៨៣] អាចយកាមិត្ត លោកយកាមិតាមធម៌-

កាមិត្ត ធម៌ បដិច្ច ០ អាចយកាមិត ធានា ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុប្បដ្ឋយា អាចយកាមិត្ត លោកយកាមិតាមធម៌-

យកាមិត្ត ធម៌ បដិច្ច ០ អាចយកាមិត ធានា

[៨២] ធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្យាក្នុងរឿង កាស្រីយ ទ្រូ

ធម៌ ដល់នូវការសន្យាក្នុងរឿងផង មិនមែនដល់នូវការសន្យាក្នុងរឿង

ទាំងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្យាក្នុងរឿងផង ទើបកើតរឿង ព្រោះ

ហេតុប្បដ្ឋយា ធម៌ មិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្យាក្នុងរឿង កាស្រីយ

ទ្រូធម៌ ដល់នូវការសន្យាក្នុងរឿងផង មិនមែនដល់នូវការសន្យាក្នុង

រឿង ទាំងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្យាក្នុងរឿងផង ទើបកើតរឿង

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្យាក្នុងរឿងក្តី មិនមែន

ជាមិនដល់នូវការសន្យាក្នុងរឿងក្តី កាស្រីយ ទ្រូធម៌ ដល់នូវការសន្យា

ក្នុងរឿងផង មិនមែនដល់នូវការសន្យាក្នុងរឿងទាំងមិនមែនជាមិន

ដល់នូវការសន្យាក្នុងរឿងផង ទើបកើតរឿង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា

ធម៌ ។

[៨៣] ធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្យាក្នុងរឿង កាស្រីយ ទ្រូ

ធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្យាក្នុងរឿងផង មិនមែនដល់នូវការសន្យាក្នុង

រឿងទាំងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្យាក្នុងរឿងផង ទើបកើតរឿង

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ធម៌ មិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្យាក្នុងរឿង

កាស្រីយ ទ្រូធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្យាក្នុងរឿងផង មិនមែនដល់នូវ

ការសន្យាក្នុងរឿង ទាំងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្យាក្នុងរឿងផង

អារម្ភកិច្ចការ អនុលោមព្រះនិយម្យក្នុង

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា អរមយកាមីញ ទេវតយ-
កាមីនាបយកាមីញ ធម្មំ បដិទូ ទ អាមយកាមី ទ
ទ អរមយកាមី ទ ទន្ទា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា
តិណិ ។

[៥៤] ហេតុណ ឯត្ថនវិស សព្វត្ថ វិគ្គារោ ។

ពោក្ខតិកោ និសេក្ខតិកិ

[៥៥] សេត្តំ ធម្មំ បដិទូ ទ អាសេក្ខោ ធម្មោ ឧ-
ប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា សេត្តំ ធម្មំ អដិទូ ទ អាសេក្ខោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា សេត្តំ ធម្មំ បដិទូ ទ
ទេវសេក្ខាបាសេក្ខា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា
សេត្តំ ធម្មំ បដិទូ ទ អាសេក្ខោ ទ ទ ទេវសេក្ខា-
បាសេក្ខា ទ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា សេត្តំ
ធម្មំ បដិទូ ទ អាសេក្ខោ ទ ទ អាសេក្ខោ ទ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា ទ ធម្មោ ។

អារម្ភកិច្ចការ អនុលោមព្រះនិយម្យក្នុង

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ធម៌ មិនមែនដល់ខ្លួនការសន្យាក្នុង
ឡើងក្តី មិនមែនជាមិនដល់ខ្លួនការសន្យាក្នុងឡើងក្តី កាស្រីយ ឡធម៌
មិនដល់ខ្លួនការសន្យាក្នុងឡើងផង មិនមែនដល់ខ្លួនការសន្យាក្នុងឡើង
ទាំងមិនមែនជាមិនដល់ខ្លួនការសន្យាក្នុងឡើងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដូយ មានវារៈ ១ ។

[៥៦] គុណិហេតុប្បដូយ មានវារៈ ១៧ សេចក្តីពិស្តារ មាន
គ្រប់ ១ ១១ ។

សេក្ខតិកៈ និសេក្ខតិកៈ

[៥៧] ធម៌ មិនមែនជាសេក្ខៈ កាស្រីយ ឡធម៌ ជាសេក្ខៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ធម៌ មិនមែនជាសេក្ខៈ កាស្រីយ
ឡធម៌ ជាសេក្ខៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ធម៌ មិនមែន
ជាមិនមែនជាសេក្ខៈទាំងមិនមែនជាសេក្ខៈ កាស្រីយ ឡធម៌ ជាសេក្ខៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ធម៌ មិនមែនជាសេក្ខៈក្តី មិនមែន
ជាមិនមែនជាសេក្ខៈទាំងមិនមែនជាសេក្ខៈក្តី កាស្រីយ ឡធម៌ ជាសេក្ខៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ធម៌ មិនមែនជាសេក្ខៈក្តី មិនមែន
ជាសេក្ខៈក្តី កាស្រីយ ឡធម៌ ជាសេក្ខៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដូយ មានវារៈ ៥ ។

សេត្តញ ទេវសេត្តានាសេត្តញ ធម្មំ បដិច្ច ទ-
សេត្តោ ឆ ទ អសេត្តា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ភីណិ ។

(៨៧) អសេត្តញ ទេវសេត្តានាសេត្តញ ធម្មំ
បដិច្ច ទសេត្តា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា
អសេត្តញ ទេវសេត្តានាសេត្តញ ធម្មំ បដិច្ច ទ អ-
សេត្តា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា អសេត្តញ
ទេវសេត្តានាសេត្តញ ធម្មំ បដិច្ច ទសេត្តោ ច ទ-
អសេត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ភីណិ ។

(៨៨) ហេតុយា ឯក្កទេវសេត្តត្ថ វិគ្គារោ ។

បរិច្ឆេទិកោ នបរិច្ឆេទិកី

(៨៩) បរិច្ឆំ ធម្មំ បដិច្ច ទបរិច្ឆោ ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បរិច្ឆំ ធម្មំ បដិច្ច ទ ប-
ហត្តានា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បរិច្ឆំ ធម្មំ
បដិច្ច ទ អប្បនាណា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា

ធម្មំ មិនិមេធដាសេត្តុក្កិ មិនិមេធដាសេត្តុក្កិ កាស្រ័យ ភូតមិ ជា
សេត្តុផនំ មិនិមេធដាសេត្តុក្កិ មិនិមេធដាសេត្តុផនំ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ព ។

(៨៩) ធម្មំ មិនិមេធដាសេត្តុក្កិ កាស្រ័យ ភូតមិ ជាសេត្តុ-
ផនំ មិនិមេធដាសេត្តុក្កិ មិនិមេធដាសេត្តុផនំ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ធម្មំ មិនិមេធដាសេត្តុក្កិ កាស្រ័យ ភូតមិ ជាសេត្តុ-
ផនំ មិនិមេធដាសេត្តុក្កិ មិនិមេធដាសេត្តុផនំ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ធម្មំ មិនិមេធដាសេត្តុក្កិ មិនិមេធដាសេត្តុក្កិ កាស្រ័យ
ភូតមិ ជាសេត្តុផនំ មិនិមេធដាសេត្តុក្កិ មិនិមេធដាសេត្តុផនំ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ព ។

(៩០) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ សេត្តុក្កិវិស្វារ មាន
ស្រប ១ ច្ប ។

បរិច្ឆេទិកាៈ នបរិច្ឆេទិកាៈ

(៩១) ធម្មំ មិនិមេធមានសភាពក្ខត្តានា កាស្រ័យ ភូតមិ
មានសភាពក្ខត្តានា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម្មំ មិនិមេធម
ផលនៃសភាពក្ខត្តានា កាស្រ័យ ភូតមិ មានសភាពក្ខត្តានា ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម្មំ មិនិមេធមានប្រតិបត្តិមិមាម កា-
ស្រ័យ ភូតមិ មានសភាពក្ខត្តានា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

អំពីធម្មតិកា ឧបសម្ព័ន្ធជ្រាង

ហេតុប្បដ្ឋយោ អប្បមាណំ ធម្មំ បដិច្ច ន មហាគ្គតោ
ច ន អប្បមាលោក ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ
អប្បមាណំ ធម្មំ បដិច្ច ន បរិក្ខេត ច ន មហាគ្គតោ
ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ បញ្ច ។

[៧៤] បរិក្ខេត អប្បមាលោក ធម្មំ បដិច្ច ន-
មហាគ្គតោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ បរិក្ខេត
អប្បមាលោក ធម្មំ បដិច្ច ន អប្បមាលោក ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ បរិក្ខេត អប្បមាលោក ធម្មំ
បដិច្ច ន មហាគ្គតោ ច ន អប្បមាលោក ច ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ តិណិ ។

[៧៥] បរិក្ខេត មហាគ្គតោ ធម្មំ បដិច្ច ន-
បរិក្ខេត ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ បរិក្ខេត
មហាគ្គតោ ធម្មំ បដិច្ច ន មហាគ្គតោ ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ បរិក្ខេត មហាគ្គតោ ធម្មំ
បដិច្ច ន អប្បមាលោក ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ធម៌ មិនមែនដល់នូវសភាពជំនុំ មិនមែនមានប្រ-
មាណមិនបានក្តី កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មានប្រមាណមិនបាន ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ធម៌ មិនមែនមានសភាពក្នុងខ្លួនធម៌ មិនមែន
ដល់នូវសភាពជំនុំ កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មានប្រមាណមិនបាន ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ មាននៈ ៥ ។

[៧៦] ធម៌ មិនមែនដល់នូវសភាពជំនុំ កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មាន
សភាពក្នុងខ្លួនធម៌ មានប្រមាណមិនបានជំនុំ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយោ ធម៌ មិនមែនមានប្រមាណមិនបាន កាស្រីយ ខ្លួនធម៌
មានសភាពក្នុងខ្លួនធម៌ មានប្រមាណមិនបានជំនុំ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយោ ធម៌ មិនមែនដល់នូវសភាពជំនុំ មិនមែនមានប្រមាណ
មិនបានក្តី កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មានសភាពក្នុងខ្លួនធម៌ មានប្រមាណ
មិនបានជំនុំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ មាននៈ ៧ ។

[៧៧] ធម៌ មិនមែនមានសភាពក្នុងខ្លួន កាស្រីយ ខ្លួនធម៌
មានសភាពក្នុងខ្លួនធម៌ ដល់នូវសភាពជំនុំ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយោ ធម៌ មិនមែនដល់នូវសភាពជំនុំ កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មាន
សភាពក្នុងខ្លួនធម៌ ដល់នូវសភាពជំនុំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយោ ធម៌ មិនមែនមានប្រមាណមិនបាន កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មាន
សភាពក្នុងខ្លួនធម៌ ដល់នូវសភាពជំនុំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ

បរិក្ខេប មហាត្ថកត្ត ធម្មំ បដិច្ច ន បរិក្ខេប ច ន អប្ប-
មាលោក ច ន ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា បរិក្ខេប
មហាត្ថកត្ត ធម្មំ បដិច្ច ន មហាត្ថកតោ ច ន អប្បមា-
លោក ច ន ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា មញ្ញ ។

[៧៦] ហេតុយោ ភេរិស រាជ្យោលា តុដ្ឋស ។ បេ ។

សព្វត្ថ វិគ្គារេត្ថំ ។

បរិក្ខារមណតិកា និបរិក្ខារមណតិកា

[៧៧] បរិក្ខារមណំ ធម្មំ បដិច្ច ន បរិក្ខារមណោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៧៨] ហេតុយោ ឯក្ខន្ធវិស ។ បេ ។ អវិកតេ

ឯក្ខន្ធវិស ។

ហិនតិកា និហិនតិកា

[៧៩] ហិនំ ធម្មំ បដិច្ច ន ហិវោ ន ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ
ហេតុប្បដ្ឋយា សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកត្តិកសធិសំ ។

[៨០០] ហេតុយោ ឯក្ខន្ធវិស ។ បេ ។ អវិកតេ

ឯក្ខន្ធវិស ។

ធម៌ មិនមែនមានសភាពតូចត្រាក្តី មិនមែនមានប្រមាណមិនបានក្តី
កាស្រ័យ ឆ្លុវធម៌ មានសភាពតូចត្រាផង ដល់នូវសភាពធំផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនដល់នូវសភាពធំក្តី មិន
មែនមានប្រមាណមិនបានក្តី កាស្រ័យ ឆ្លុវធម៌ មានសភាពតូចត្រាផង
ដល់នូវសភាពធំផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

[៧៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ឯ ក្នុងការមូលប្បដ្ឋយ

មានវារៈ ១៤ ។ បេ ។ ចណ្ឌិត ធម្មិម្បតិស្តារ គ្រប់ ១ បទផងចុះ ។

បរិក្ខារមណតិកា និបរិក្ខារមណតិកា

[៧៧] ធម៌ មិនមែនមានការប្រណីតូចត្រាក្តី កាស្រ័យ ឆ្លុវធម៌
មានការប្រណីតូចត្រា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៤ ។ បេ ។ ក្នុងអវិកត-

ប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៤ ។

ហិនតិកា និហិនតិកា

[៧៩] ធម៌ មិនមែនថាភាព កាស្រ័យ ឆ្លុវធម៌ ថាភា-
ពាច ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ដូចគ្នាទាំងសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេ-
សិកត្តិកវិសេ ។

[៨០០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៤ ។ បេ ។ ក្នុងអវិកត-

ប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៤ ។

បិប្ផត្តិកេ សមិប្ផត្តិកិ

[១០១] មិប្ផត្តិយតំ ធម្មំ បដិច្ច នមិប្ផត្តិយ-
 កោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា មិប្ផត្តិយតំ ធម្មំ
 បដិច្ច នសម្បត្តិយកោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
 យា មិប្ផត្តិយតំ ធម្មំ បដិច្ច នអនិយកោ ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា មិប្ផត្តិយតំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
 សម្បត្តិយកោ ច នអនិយកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា មិប្ផត្តិយតំ ធម្មំ បដិច្ច នមិប្ផត្តិ-
 យកោ ច នសម្បត្តិយកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
 តុប្បដ្ឋយា បញ្ច ។

[១០២] សម្បត្តិយតំ ធម្មំ បដិច្ច នសម្បត្តិ-
 យកោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា សម្បត្តិយតំ
 ធម្មំ បដិច្ច នមិប្ផត្តិយកោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយា សម្បត្តិយតំ ធម្មំ បដិច្ច នអនិយកោ
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា សម្បត្តិយតំ ធម្មំ
 បដិច្ច នមិប្ផត្តិយកោ ច នអនិយកោ ច ធម្មា

បិប្ផត្តិកៈ សមិប្ផត្តិកៈ

[១០១] ធម៌ មិនមែនមានសភាពទុសនិវេទៀន កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មានសភាពទុសនិវេទៀន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនមានសភាពត្រូវនិវេទៀន កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មានសភាព ទុសនិវេទៀន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនមាន សភាពបំផុសឡើង កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មានសភាពទុសនិវេទៀន ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនមានសភាពត្រូវនិវេទៀនក្តី បំផុសធម៌ឡើងក្តី កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មានសភាពទុសនិវេទៀន ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនមានសភាពទុសនិវេទៀន ក្តី មិនមែនមានសភាពត្រូវនិវេទៀនក្តី កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មានសភាព ទុសនិវេទៀន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ។

[១០២] ធម៌ មិនមែនមានសភាពត្រូវនិវេទៀន កាស្រីយ ខ្លួន ធម៌ មានសភាពត្រូវនិវេទៀន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ បំផុសមានសភាពទុសនិវេទៀន កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មានស- ភាពត្រូវនិវេទៀន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ បំផុស មិនឡើង កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មានសភាពត្រូវនិវេទៀន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ បំផុសមានសភាពទុសនិវេទៀនក្តី មិនមែន មានសភាពបំផុសឡើងក្តី កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មានសភាពត្រូវនិវេទៀន

ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា សម្មត្តនិយោគំ ធម្មំ បដិច្ច
ធម្មំត្តនិយោគា ធម្មំ ធម្មត្តនិយោគា ធម្មំ ធម្ម
ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា បញ្ច ។

[១០៣] អនិយោគំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មំត្តនិយោគា

ធម្មា. ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណំ ។

[១០៤] មិច្ឆត្តនិយោគា អនិយោគា ធម្មំ បដិច្ច

ធម្មំត្តនិយោគា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា
តិណំ ។

[១០៥] សម្មត្តនិយោគា អនិយោគា ធម្មំ បដិច្ច

ធម្មំត្តនិយោគា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា
តិណំ ។

[១០៦] ហេតុយា វិញ្ញាណេស ។ មេ ។ សព្វត្ត
វិញ្ញាណេស ។

មគ្គាម្មណត្តិកេ និមគ្គាម្មណត្តិកំ

[១០៧] មគ្គាម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មត្តា-
ម្មណេស ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា មគ្គាម្មណំ
ធម្មំ បដិច្ច ធម្មត្តហេតុតោ ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មំ មិនមែនមានសភាពខុសទេ
ទៀតក្តី មិនមែនមានសភាពត្រូវទំនងទៀតក្តី កាស្រីយ ដូចមិ មាន
សភាពត្រូវទំនងទៀត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានវា: ៥ ។

[១០៧] ធម្មំ មិនមែនមានសភាពខុសទំនងទៀត កាស្រីយ ដូច

ធម្មំ មានសភាពមិនទៀត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មាន
វា: ៥ ។

[១០៨] ធម្មំ មិនមែនមានសភាពខុសទំនងទៀត កាស្រីយ ដូច

ធម្មំ មានសភាពខុសទំនងទៀតផង មានសភាពមិនទៀតផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានវា: ៣ ។

[១០៩] ធម្មំ មិនមែនមានសភាពខុសទំនងទៀត កាស្រីយ ដូច

ធម្មំ មានសភាពត្រូវទំនងទៀតផង មានសភាពមិនទៀតផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានវា: ៣ ។

[១១០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានវា: ១៧ ។ មេ ។ បណ្ឌិត

ឧប្បជ្ជន្តិសាវ គ្រប់ ១៧១៧៧ ។

មគ្គាម្មណត្តិក: និមគ្គាម្មណត្តិក:

[១១១] ធម្មំ មិនមែនមានមគ្គជាហេតុណាម្នាក់ កាស្រីយ ដូចមិ

មានមគ្គជាហេតុណាម្នាក់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មំ មិនមែន
មានមគ្គជាហេតុ កាស្រីយ ដូចមិ មានមគ្គជាហេតុណាម្នាក់ ទើបកើតឡើង

ហេតុអ្វីបានជា មន្ត្រីរដ្ឋបាល ជំនុំ បដិដ្ឋ ឯមន្ត្រីជំនុំ
 ឆន្ទា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុអ្វីបានជា មន្ត្រីរដ្ឋបាល ជំនុំ បដិដ្ឋ
 ឯមន្ត្រីរដ្ឋបាល ឆ ឯមន្ត្រីជំនុំ ឆ ឆន្ទា ឧប្បជ្ឈតិ
 ហេតុអ្វីបានជា មន្ត្រីរដ្ឋបាល ជំនុំ បដិដ្ឋ ឯមន្ត្រីហេតុ-
 កោ ឆ ឯមន្ត្រីជំនុំ ឆ ឆន្ទា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុអ្វីបានជា
 មន្ត្រីរដ្ឋបាល ជំនុំ បដិដ្ឋ ឯមន្ត្រីរដ្ឋបាល ឆ ឯមន្ត្រីហេ-
 តុកោ ឆ ឆន្ទា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុអ្វីបានជា មន្ត្រីរដ្ឋបាល
 ជំនុំ បដិដ្ឋ ឯមន្ត្រីរដ្ឋបាល ឆ ឯមន្ត្រីហេតុកោ ឆ
 ឯមន្ត្រីជំនុំ ឆ ឆន្ទា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុអ្វីបានជា សត្វ ។

[១០៨] ហេតុយោ បញ្ចត្តិស អវិគតេ វេញត្តិស

សព្វត្ថំ វិគ្គារភព្វំ ។

ឧប្បជ្ឈតិកា ឆឧប្បជ្ឈតិកា

[១០៩] ឧប្បជ្ឈោ ឆន្ទា ឯអនុប្បជ្ឈស្ស ឆប្បស្ស
 ហេតុអ្វីបានជា បច្ចុប្បេន បច្ចុប្បេន ។

[១១០] ហេតុយោ វិណិ អាមន្តិណោ នវ ។ បេ ។

[១១១] បច្ចុប្បជ្ឈោ ឆន្ទា ឯអតីតស្ស ឆប្បស្ស
 ហេតុអ្វីបានជា បច្ចុប្បេន បច្ចុប្បេន ។

ប្រការហេតុអ្វីបានជា ឆមិ មិនមែនជាមន្ត្រីជំនុំជំនុំ ការស្រីយ ឆមិ
 មានមន្ត្រីការងារណា ទើបកើតឡើង ប្រការហេតុអ្វីបានជា ឆមិ មិនមែន
 មានមន្ត្រីការងារណា មិនមែនមានមន្ត្រីជំនុំជំនុំ ការស្រីយ ឆមិ
 មានមន្ត្រីការងារណា ទើបកើតឡើង ប្រការហេតុអ្វីបានជា ឆមិ មិនមែន
 មានមន្ត្រីហេតុក្តី មិនមែនមានមន្ត្រីជំនុំជំនុំ ការស្រីយ ឆមិ
 មានមន្ត្រីការងារណា ទើបកើតឡើង ប្រការហេតុអ្វីបានជា ឆមិ មិនមែន
 មានមន្ត្រីការងារណា មិនមែនមានមន្ត្រីហេតុក្តី ការស្រីយ ឆមិ
 មានមន្ត្រីការងារណា ទើបកើតឡើង ប្រការហេតុអ្វីបានជា ឆមិ មិនមែន
 មានមន្ត្រីការងារណា មិនមែនមានមន្ត្រីហេតុក្តី មិនមែនមានមន្ត្រីជំនុំ
 ជំនុំ ការស្រីយ ឆមិ មានមន្ត្រីការងារណា ទើបកើតឡើង ប្រការ
 ហេតុអ្វីបានជា មានវិក័រ ។

[១១២] ក្នុងហេតុអ្វីបានជា មានវិក័រ ពុម្ព ក្នុងវិក័រហេតុអ្វីបានជា
 មានវិក័រ ពុម្ព ចលិតិក ឆមិ ឆមិ ឆមិ ឆមិ ។

ឧប្បជ្ឈតិកា ឆឧប្បជ្ឈតិកា

[១១៣] ឆមិ វិណិកេនាទ្រឹយោ ជាបច្ចុប្បេន វិណិ មិម
 មិនមែនជាមន្ត្រីជំនុំជំនុំ ហេតុអ្វីបានជា ។

[១១៤] ក្នុងហេតុអ្វីបានជា មានវិក័រ ពុម្ព ក្នុងការងារហេតុអ្វីបានជា
 មានវិក័រ ។ បេ ។

[១១៥] ឆមិ ជាបច្ចុប្បេន ជាបច្ចុប្បេន វិណិ មិនមែនជាមន្ត្រី
 ហេតុអ្វីបានជា ។

[១១២] ហេតុយា តិណិ អាម្មណោ នវ ។ មេ ។

អតីតារម្មណាត្ថិកេ និអតីតារម្មណាត្ថិកំ

[១១៣] អតីតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ចំ ន អតីតារម្ម-
 ណោ នធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បក្ខយោ អតីតារម្មណំ
 ធម្មំ បដិច្ចំ ន អនាគតារម្មណោ នធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេ-
 តុប្បក្ខយោ អតីតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ចំ ន បច្ចុប្បន្នា-
 រម្មណោ នធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បក្ខយោ អតីតារម្ម-
 ណំ ធម្មំ បដិច្ចំ ន អតីតារម្មណោ ន ន បច្ចុប្បន្នារម្ម-
 ណោ ន ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បក្ខយោ អតីតារម្មណំ
 ធម្មំ បដិច្ចំ ន អនាគតារម្មណោ ន ន បច្ចុប្បន្នារម្ម-
 ណោ ន ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បក្ខយោ អតីតារម្មណំ
 ធម្មំ បដិច្ចំ ន អតីតារម្មណោ ន ន អនាគតារម្មណោ
 ន ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បក្ខយោ អតីតារម្មណំ ធម្មំ
 បដិច្ចំ ន អតីតារម្មណោ ន ន អនាគតារម្មណោ ន
 ន បច្ចុប្បន្នារម្មណោ ន ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បក្ខយោ
 សត្វ ។

[១១៤] ក្នុងហេតុប្បក្ខយោ មានៈ ព ក្នុងការម្សោយប្បក្ខយោ
 មានៈ ៧ ។ មេ ។

អតីតារម្មណាត្ថិកេ និអតីតារម្មណាត្ថិកំ

[១១៥] ធមិ មិនៃវនមានការម្សោយជាអតីត កាស្រីយ ម្លៃ
 ធមិ មានការម្សោយជាអតីត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បក្ខយោ ធមិ
 មិនៃវនមានការម្សោយជាអនាគត កាស្រីយ ឡើយ មានការម្សោយជា
 អតីត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បក្ខយោ ធមិ មិនៃវនមានការម្សោយ
 ជាបច្ចុប្បន្ន កាស្រីយ ឡើយ មានការម្សោយជាអតីត ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បក្ខយោ ធមិ មិនៃវនមានការម្សោយជាអតីតក្តី មិនៃវនមាន
 ការម្សោយជាបច្ចុប្បន្នក្តី កាស្រីយ ម្លៃធមិ មានការម្សោយជាអតីត ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បក្ខយោ ធមិ មិនៃវនមានការម្សោយជាអនាគតក្តី
 មិនៃវនមានការម្សោយជាបច្ចុប្បន្នក្តី កាស្រីយ ឡើយ មានការម្សោយជា
 អតីត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បក្ខយោ ធមិ មិនៃវនមានការម្សោយ
 ជាអតីតក្តី មិនៃវនមានការម្សោយជាអនាគតក្តី កាស្រីយ ឡើយ មាន
 ការម្សោយជាអតីត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បក្ខយោ ធមិ មិនៃវន
 មានការម្សោយជាអតីតក្តី មិនៃវនមានការម្សោយជាអនាគតក្តី មិនៃវន
 មានការម្សោយជាបច្ចុប្បន្នក្តី កាស្រីយ ឡើយ មានការម្សោយជាអតីត
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បក្ខយោ ហេតុវៈ ៧ ។

[១១៤] ហេតុយោ ឯកុដវិស ។ បេ ។ អវិភាស
ឯកុដវិស ។

អង្គប្រជុំវិញ្ញាណកម្មជាតិ

[១១៥] អង្គប្រជុំ ចង្ក បដិច្ច នគយន្តា ធាតុ
ឧប្បជ្ជិតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។ តហ៍ន្តា ធាតុ បដិច្ច ន-
អង្គប្រជុំ ធាតុ ឧប្បជ្ជិតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[១១៦] ហេតុយោ ម្លេ សត្វតុ វិញ្ញាណ ។

អង្គប្រជុំវិញ្ញាណកម្មជាតិ

[១១៧] អង្គប្រជុំវិញ្ញាណកម្មជាតិ ចង្ក បដិច្ច ន អង្គប្រជុំ
វិញ្ញាណកម្មជាតិ ធាតុ ឧប្បជ្ជិតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។ បេ ។

[១១៨] ហេតុយោ ន ។ បេ ។

សិទ្ធិស្សនត្តិកេ ឥសិទ្ធិស្សនត្តិកេ

[១១៩] អនិទស្សនសម្បដិយំ ធាតុ បដិច្ច ន-
អនិទស្សនសម្បដិយោ ធាតុ ឧប្បជ្ជិតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ

[១១៤] ភ្នំវេហតុប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ១៧ ។ បេ ។ ភ្នំវេហ-
តុប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ១៧ ។

អង្គប្រជុំវិញ្ញាណកម្មជាតិ

[១១៥] ធម៌ មិនមែនជាភាគីក្រៅ កាស្រីយ ទូរធម៌ ភាគ
ភ្នំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។ ធម៌ មិនមែនជាភាគីក្នុង
កាស្រីយ ទូរធម៌ ភាគីក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[១១៦] ភ្នំវេហតុប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ២ សេចក្តីកិស្តា មាន
គ្រប់ ។ បេ ។

អង្គប្រជុំវិញ្ញាណកម្មជាតិ

[១១៧] ធម៌ មិនមែនជាភាគីក្រៅភាគីក្នុង កាស្រីយ ទូរធម៌
មានភាគីក្រៅភាគីក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។ បេ ។

[១១៨] ភ្នំវេហតុប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ៦ ។ បេ ។

សិទ្ធិស្សនត្តិកេ ឥសិទ្ធិស្សនត្តិកេ

[១១៩] ធម៌ មិនមែនជាមិនប្រកបដោយការយើងគ្របកម
ដោយការបរិភោគ កាស្រីយ ទូរធម៌ មិនប្រកបដោយការយើង
គ្របកមដោយការបរិភោគ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ

អនិទស្សនសប្បដិឃំ ធម្មំ បដិច្ច នសនិទស្សនស-
 ប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនិទស្ស-
 នសប្បដិឃំ ធម្មំ បដិច្ច នអនិទស្សនអប្បដិឃោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនិទស្សនសប្បដិឃំ
 ធម្មំ បដិច្ច នសនិទស្សនសប្បដិឃោ ច នអនិ-
 ទស្សនសប្បដិឃោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 អនិទស្សនសប្បដិឃំ ធម្មំ បដិច្ច នអនិទស្សនសប្ប-
 ដិឃោ ច អនិទស្សនអប្បដិឃោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា អនិទស្សនសប្បដិឃំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
 សនិទស្សនសប្បដិឃោ ច នអនិទស្សនអប្បដិឃោ
 ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឆ ។

[១២០] អនិទស្សនអប្បដិឃំ ធម្មំ បដិច្ច នអនិ-

ទស្សនអប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឆ ។

ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញតែប្រកបដោយការចំពោះ ពេស្រ័យ
 ដូចមិ មិនប្រកបដោយការឃើញតែប្រកបដោយការចំពោះ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាមិនប្រកបដោយការឃើញទាំង
 មិនប្រកបដោយការចំពោះ ពេស្រ័យ ដូចមិ មិនប្រកបដោយការ
 ឃើញតែប្រកបដោយការចំពោះ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 រាមី មិនមែនប្រកបដោយការឃើញតែប្រកបដោយការចំពោះក្តី មិន
 មែនជាមិនប្រកបដោយការឃើញតែប្រកបដោយការចំពោះក្តី ពេស្រ័យ
 ដូចមិ មិនប្រកបដោយការឃើញតែប្រកបដោយការចំពោះ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាមិនប្រកបដោយការឃើញ
 តែប្រកបដោយការចំពោះក្តី មិនមែនជាមិនប្រកបដោយការឃើញទាំង
 មិនប្រកបដោយការចំពោះក្តី ពេស្រ័យ ដូចមិ មិនប្រកបដោយការ
 ឃើញតែប្រកបដោយការចំពោះ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញតែប្រកបដោយការចំពោះក្តី មិន
 មែនជាមិនប្រកបដោយការឃើញទាំងមិនប្រកបដោយការចំពោះក្តី ពេ-
 ស្រ័យ ដូចមិ មិនប្រកបដោយការឃើញតែប្រកបដោយការចំពោះ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវិរៈ ៦ ។

[១២១] ធម៌ មិនមែនជាមិនប្រកបដោយការឃើញទាំងមិនប្រកប

ដោយការចំពោះ ពេស្រ័យ ដូចមិ មិនប្រកបដោយការឃើញទាំងមិន
 ប្រកបដោយការចំពោះ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវិរៈ ៦ ។

(១២៤) អនិទស្សនសប្បដិយេត្ត អនិទស្សន-

អប្បដិយេត្ត ធម្មំ បដិក្ខុ ឧសនិទស្សនសប្បដិយោ
ធម្មោ ឧប្បដ្ឋិតំ ហេតុប្បច្ចយោ ទ ។

(១២៥) ហេតុយោ អដ្ឋារស ការដ្ឋាលោ ភីណិ

អវិភតេ អដ្ឋារស សទ្ធក្ក វិញ្ញាណ ។

សហជាតវារម្យិ សម្មយុត្តវារម្យិ វិញ្ញាណេត្ថំ ។

(១២៦) អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ ឧសនិ-

ទស្សនអប្បដិយេស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយោ ឧប្ប-
យោ អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ ឧសនិទស្សន-
សប្បដិយេស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយោ ឧប្បយោ អនិ-
ទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ ឧសនិទស្សនសប្បដិយេស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយោ ឧប្បយោ អនិទស្សនអប្បដិយោ
ធម្មោ ឧសនិទស្សនសប្បដិយេស្ស ទ ឧសនិទស្ស-
នអប្បដិយេស្ស ទ ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយោ ឧប្បយោ

(១២៧) ធម៌ មិនមែនប្រកថាដោយការយឺត្រូវប្រកថាដោយ

ការបំពេញ កស្រិយ ឧបមិ មិនមែនប្រកថាដោយការយឺត្រូវប្រកថា
ដោយការបំពេញធម៌ មិនមែនប្រកថាដោយការយឺត្រូវប្រកថាដោយ
ការបំពេញធម៌ រមិចតិវត្ថុនិ ព្រោះហេតុប្បច្ចយោ មានព្រះ ៦ ។

(១២៨) ក្នុងហេតុប្បច្ចយោ មានព្រះ ១៥ ក្នុងការដ្ឋាលោប្បច្ចយោ

មានព្រះ ៧ ក្នុងអនិទស្សន មានព្រះ ១៨ សេដ្ឋកិណ្ណោ មាន
ព្រះ ១១៥ ។

សហជាតវារក្កិ សប្បយុត្តវារក្កិ បណ្ឌិត ឧប្បដ្ឋិតិវារក្កិ ។

(១២៩) ធម៌ មិនមែនប្រកថាដោយការយឺត្រូវប្រកថាដោយ

ការបំពេញ ជាច្រើន រមិចតិវត្ថុនិ មិនមែនជាមិនប្រកថាដោយការយឺត្រូវ
ប្រកថាដោយការបំពេញធម៌ ដោយហេតុប្បច្ចយោ ធម៌ មិនមែនប្រកថា
ដោយការយឺត្រូវប្រកថាដោយការបំពេញ ជាច្រើន រមិចតិវត្ថុនិ មិន
មែនប្រកថាដោយការយឺត្រូវប្រកថាដោយការបំពេញ ដោយហេតុប្ប-
ច្ចយោ ធម៌ មិនមែនប្រកថាដោយការយឺត្រូវប្រកថាដោយការបំពេញ
ជាច្រើន រមិចតិវត្ថុនិ មិនមែនជាមិនប្រកថាដោយការយឺត្រូវប្រកថាដោយ
ការបំពេញ ដោយហេតុប្បច្ចយោ ធម៌ មិនមែនប្រកថាដោយការយឺត្រូវ
ប្រកថាដោយការបំពេញ ជាច្រើន រមិចតិវត្ថុនិ មិនមែនប្រកថាដោយ
ការយឺត្រូវប្រកថាដោយការបំពេញធម៌ មិនមែនជាមិនប្រកថាដោយ
ការយឺត្រូវប្រកថាដោយការបំពេញធម៌ ដោយហេតុប្បច្ចយោ

អង្គការស្រុកស្រាវជ្រាវ គ្រូបង្រៀន អង្គការស្រុកស្រាវជ្រាវ
យស្ស ៣ អង្គការស្រុកស្រាវជ្រាវយស្ស ៤ អង្គការស្រុកស្រាវជ្រាវ
កុមារយុវជន មន្ទីរសុខាភិបាល អង្គការស្រុកស្រាវជ្រាវ គ្រូបង្រៀន
៥ អង្គការស្រុកស្រាវជ្រាវយស្ស ៦ អង្គការស្រុកស្រាវជ្រាវ
យស្ស ៧ អង្គការស្រុកស្រាវជ្រាវយស្ស ៨ មន្ទីរសុខាភិបាល ៩ ។

[១២៤] អង្គការស្រុកស្រាវជ្រាវ គ្រូបង្រៀន ៥ អង្គការស្រុកស្រាវជ្រាវ
យស្ស ៦ អង្គការស្រុកស្រាវជ្រាវយស្ស ៧ អង្គការស្រុកស្រាវជ្រាវ
យស្ស ៨ មន្ទីរសុខាភិបាល ៩ ។

[១២៥] មន្ទីរសុខាភិបាល ៩ ។

ឧបសម្ព័ន្ធនៃកិច្ចការព្រះ ៩ ។

គម្រោង ប្រកបដោយការយល់ព្រមពីគ្រប់គ្រងដោយការចេះតាំង គឺ
ច្រើន ខ្លះ ប៉ុន្តែ បំណងដ៏សំខាន់គឺប្រកបដោយការយល់ព្រមដោយការ
ចេះតាំង បំណងដ៏សំខាន់គឺប្រកបដោយការយល់ព្រមដោយ
ការចេះតាំង ដោយហេតុផលច្រើន គឺ បំណងដ៏សំខាន់គឺប្រកបដោយការ
យល់ព្រមដោយការចេះតាំង គឺច្រើន ខ្លះ ប៉ុន្តែ បំណងដ៏សំខាន់គឺប្រកប
ដោយការយល់ព្រមដោយការចេះតាំង បំណងដ៏សំខាន់គឺប្រកបដោយការ
យល់ព្រមដោយការចេះតាំង ដោយហេតុផលច្រើន មាន
៩ ។

[១២៦] គឺ ប្រកបដោយការយល់ព្រមពីគ្រប់គ្រងដោយការចេះ
តាំង គឺច្រើន ខ្លះ ប៉ុន្តែ បំណងដ៏សំខាន់គឺប្រកបដោយការ
យល់ព្រមដោយការចេះតាំង ដោយហេតុផលច្រើន មាន
៩ ។

[១២៧] គឺ ប្រកបដោយការយល់ព្រមពីគ្រប់គ្រងដោយការចេះ
តាំង គឺច្រើន ខ្លះ ប៉ុន្តែ បំណងដ៏សំខាន់គឺប្រកបដោយការ
យល់ព្រមដោយការចេះតាំង ដោយហេតុផលច្រើន មាន
៩ ។

ច្បាប់ស្តីពី កិច្ចការព្រះ ។

ឧបសម្ព័ន្ធនៃកិច្ចការព្រះ ។

អនុលោមប្បបូជនីយទុកប្បដ្ឋាន

ហេតុទុក្ខៈ ផលហេតុទុក្ខៈ

ហេតុទុក្ខៈ ផលហេតុទុក្ខៈ

[១២៦] ហេតុ ផង បដិច្ច ន ហេតុ ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ហេតុ ផង បដិច្ច សម្បយុត្តកា
 ទត្វា ចិត្តសមុដ្ឋានត្វ រូប បដិសន្ធិ ។ ហេតុ ផង
 បដិច្ច ន ហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ហេតុ
 ផង បដិច្ច ន ហេតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
 ហេតុប្បដ្ឋយា ។ ន ហេតុ ផង បដិច្ច ន ហេតុ ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ហេតុ ផង បដិច្ច ន ឧ-
 ហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ន ហេតុ ផង
 បដិច្ច ន ហេតុ ច ន ហេតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយា ។ ហេតុត្វ ធម្មាត្វ ផង បដិច្ច ន ហេតុ
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ហេតុត្វ ធម្មាត្វ
 ផង បដិច្ច ន ហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 ហេតុត្វ ន ហេតុត្វ ផង បដិច្ច ន ហេតុ ច ន ឧ-
 ហេតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១២៦] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ទ្វេធម៌ ជាហេតុ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា គឺ ពួកសម្បយុត្តកាផង ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានប្បដ្ឋនី កាស្រីយ ទ្វេធម៌ ជាហេតុ គឺ បដិសន្ធិ ។ ធម៌
 មិនមែនជាមិនមែនហេតុ កាស្រីយ ទ្វេធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី មិនមែនជាមិនមែនហេតុក្តី
 កាស្រីយ ទ្វេធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។ ធម៌
 មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ទ្វេធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនហេតុ កាស្រីយ ទ្វេ
 ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ធម៌ មិន
 មែនជាហេតុក្តី មិនមែនជាមិនមែនហេតុក្តី កាស្រីយ ទ្វេធម៌ មិន
 មែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។ ធម៌ មិនមែន
 ជាហេតុ កាស្រីយ ទ្វេធម៌ ជាហេតុផង មិនមែនជាហេតុផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនហេតុ កា-
 ស្រីយ ទ្វេធម៌ ជាហេតុផង មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី មិនមែនជាមិនមែនជា
 ហេតុក្តី កាស្រីយ ទ្វេធម៌ ជាហេតុផង មិនមែនជាហេតុផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

អនុលោមប្បវត្តិយទ្រព្យវត្ថុ

[១២៧] ហេតុយា នវ អាវុត្តាលា នវ អវិគាត
នវ ។

សហយាតកវាម្បិ សម្បយុត្តវាម្បិ បដិច្ចវាសនិសំ ។

[១២៨] ហេតុយា នន្នោ នហេតុស្ស នន្នស្ស
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តិណំ ។

[១២៩] ហេតុ នន្នោ នហេតុស្ស នន្នស្ស អា-
វុត្តាលាប្បច្ចយេន បច្ចយោ តិណំ ។ នហេតុ នន្នោ
ន នហេតុស្ស នន្នស្ស អាវុត្តាលាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តិណំ ។ ហេតុ ច នហេតុ ច នន្នោ នហេតុស្ស
នន្នស្ស អាវុត្តាលាប្បច្ចយេន បច្ចយោ តិណំ ។

[១៣០] ហេតុយា តិណំ អាវុត្តាលា នវ អវិគាត នវ ។

បញ្ញាវាម្បិ ឃិ វិគ្គារាតត្វំ ។

សហោត្តកទុក្ខោ និសហោត្តកទុក្ខំ

[១៣១] សហោត្តកំ នន្នំ បដិច្ចំ នសហោត្ត-
កោ នន្នោ ទប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បច្ចយា សហោត្តកំ
នន្នំ បដិច្ចំ នហេតុកោ នន្នោ ទប្បដ្ឋតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា សហោត្តកំ នន្នំ បដិច្ចំ នសហោត្តកោ ច

[១២៧] ក្កិហេតុប្បច្ចយ មានវាៈ ៩ ក្កិហេតុប្បច្ចយ
មានវាៈ ៩ ក្កិហេតុប្បច្ចយ មានវាៈ ៩ ។

សហយាតកវាៈក្កិ សម្បយុត្តវាៈក្កិ ដូនន្ននិសិចដិច្ចវាៈវាៈ ។

[១២៨] ធម៌ ជាហេតុ ជាច្ច័យ ខែនមិ មិនមែនជាហេតុ
ដោយហេតុប្បច្ចយ មានវាៈ ៧ ។

[១២៩] ធម៌ ជាហេតុ ជាច្ច័យ ខែនមិ មិនមែនជាហេតុ
ដោយការម្បណប្បច្ចយ មានវាៈ ៧ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជា
ច្ច័យ ខែនមិ មិនមែនជាមិនមែនហេតុ ដោយការម្បណប្បច្ចយ មាន
វាៈ ៧ ។ ធម៌ ជាហេតុក្កិ មិនមែនជាហេតុក្កិ ជាច្ច័យ ខែនមិ
មិនមែនជាហេតុ ដោយការម្បណប្បច្ចយ មានវាៈ ៧ ។

[១៣០] ក្កិហេតុប្បច្ចយ មានវាៈ ៧ ក្កិហេតុប្បច្ចយ
មានវាៈ ៩ ក្កិហេតុប្បច្ចយ មានវាៈ ៩ ។
បញ្ញាវាៈ បណ្ឌិត ធម្មវិទ្យាស្ថាវ យ៉ាងនោះ ។

សហោត្តកទុក្ខិៈ និសហោត្តកទុក្ខិៈ

[១៣១] ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ កាស្រីយ
ខ្លវធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបភីតាច្ឆិក ព្រោះហេតុប្បច្ចយ
ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនហេតុ កាស្រីយ ខ្លវធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
ហេតុ ទើបភីតាច្ឆិក ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្ត
ទៅជាមួយនឹងហេតុក្កិ មិនមែនជាមិនមែនហេតុក្កិ កាស្រីយ ខ្លវធម៌

៥៦

អភិធម្មបិណ្ឌ អនុលោមប្បដិសន្ធិយប្បដ្ឋាន

ន អហេតុកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
 អហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ន អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា អហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ន សហេតុកោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា អហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
 ន សហេតុកោ ច ន អហេតុកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា ។ សហេតុកកញ្ច អហេតុកកញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច ន សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 សហេតុកកញ្ច អហេតុកកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ន អហេតុ-
 កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា សហេតុកកញ្ច
 អហេតុកកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ន សហេតុកោ ច ន អ-
 ហេតុកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

(១៣២) ហេតុយា នវ អារម្មណោ ច អវិភតេ នវ ។

សហជាតវារម្យំ បញ្ញាវារម្យំ វិញ្ញាវារម្យំ ។

ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
 ធម៌ មិនមែនជាមិនមានហេតុ កាស្រីយ ខ្លួនមិ មិនមានហេតុ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ
 កាស្រីយ ខ្លួនមិ មិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុក្តី មិនមែនជាមិនមានហេតុក្តី
 កាស្រីយ ខ្លួនមិ មិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
 ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ កាស្រីយ ខ្លួនមិ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ជាមួយនឹងហេតុផង មិនមានហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 ធម៌ មិនមែនជាមិនមានហេតុ កាស្រីយ ខ្លួនមិ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
 ហេតុផង មិនមានហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌
 មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុក្តី មិនមែនជាមិនមានហេតុក្តី កា-
 ស្រីយ ខ្លួនមិ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុផង មិនមានហេតុផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

(១៣២) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងការប្បណប្បដ្ឋយ

មានវារៈ ៦ ក្នុងអវិភតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ។

សហជាតវារក្តី បញ្ញាវារក្តី បណ្ឌិត ធម្មវិទ្យាវិស្វាវដនីចុះ ។

សមាជិកភ្នាក់ងារ បញ្ជាទ័ពរដ្ឋ វិទ្យាស័ព្ទ ។

ហេតុសហេតុរូបរាង និងហេតុសហេតុភ្នែក

(១៣៧) ហេតុសហេតុរូបរាង និង បដិជីវ

នៃហេតុសហេតុរូបរាង និងហេតុសហេតុភ្នែក

ហេតុសហេតុរូបរាង និងហេតុសហេតុភ្នែក

នៃហេតុសហេតុរូបរាង និងហេតុសហេតុភ្នែក

ហេតុសហេតុរូបរាង និងហេតុសហេតុភ្នែក

នៃហេតុសហេតុរូបរាង និងហេតុសហេតុភ្នែក

ហេតុសហេតុរូបរាង និងហេតុសហេតុភ្នែក

នៃហេតុសហេតុរូបរាង និងហេតុសហេតុភ្នែក

ហេតុសហេតុរូបរាង និងហេតុសហេតុភ្នែក

នៃហេតុសហេតុរូបរាង និងហេតុសហេតុភ្នែក

ហេតុសហេតុរូបរាង និងហេតុសហេតុភ្នែក

នៃហេតុសហេតុរូបរាង និងហេតុសហេតុភ្នែក

ហេតុសហេតុរូបរាង និងហេតុសហេតុភ្នែក

នៃហេតុសហេតុរូបរាង និងហេតុសហេតុភ្នែក

សមាជិកភ្នាក់ងារ បញ្ជាទ័ពរដ្ឋ វិទ្យាស័ព្ទ ។

ហេតុសហេតុរូបរាង និងហេតុសហេតុភ្នែក

(១៣៨) ធម៌ មិនមែនជាហេតុតាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុ

ស្រប ធម៌ ជាហេតុតាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង

ព្រោះហេតុច្បង ធម៌ មិនមែនជាមិនមានហេតុ តាំងមិនមែនជាមិន

មែនហេតុ ក្រសួង ធម៌ ជាហេតុ តាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិន

មែនជាមិនមានហេតុ មិនមែនជាមិនមានហេតុ តាំងមិនមែនជាមិន

មែនហេតុ ក្រសួង ធម៌ ជាហេតុ តាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានហេតុ

តាំងមិនមែនជាមិនមែនហេតុ ក្រសួង ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង

ហេតុ តាំងមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង ធម៌

មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុ ក្រសួង ធម៌ ប្រ

ព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ តាំងមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ

ហេតុច្បង ធម៌ មិនមែនជាហេតុតាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុ មិន

មែនជាមិនមានហេតុ តាំងមិនមែនជាមិនមែនហេតុ ក្រសួង ធម៌

ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុតាំងមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ

ហេតុច្បង ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុ

មិនមែនជាមិនមានហេតុ

៦១

ឧបសម្ព័ន្ធនៃបទព្រះបិណ្ឌ

[១៣៨] ហេតុយោ ១៧ ។
សហជាតវារម្យំ បញ្ញាវារម្យំ វិញ្ញាវេតតំ ។

និហេតុសហេតុកុក្កិ និហេតុនិសហេតុកុក្កិ

[១៣៩] និហេតុសហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច និហេតុនិសហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[១៤០] ហេតុយោ ១៧ ។

សហជាតវារម្យំ បញ្ញាវារម្យំ វិញ្ញាវេតតំ ។

[១៤១] សប្បដ្ឋយំ ធម្មំ បដិច្ច និសប្បដ្ឋយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[១៤២] ហេតុយោ ១៧ ។

សប្បដ្ឋយកុក្កិ និសប្បដ្ឋយកុក្កិ

[១៤៣] សប្បដ្ឋយោ ធម្មោ និសប្បដ្ឋយស្ស ធម្មស្ស ការម្មណប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។ និសប្បដ្ឋយោ ធម្មោ និសប្បដ្ឋយស្ស ធម្មស្ស ការម្មណប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។ មេ ។

សង្កតំ និសប្បដ្ឋយសនិសំ ។

[១៣៨] កុក្កិហេតុប្បដ្ឋយ ហេតុវារ ៧ ។

សហជាតវារក្កិ បញ្ញាវារក្កិ បណ្ឌិត ធម្មិទ្ធិកិស្តាវេតតុះ ។

និហេតុសហេតុកុក្កិ: និហេតុនិសហេតុកុក្កិ:

[១៣៩] ធម្មិ មិនិមនជាហេតុ វានិមិនិមនប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយ និសហេតុ កាស្រីយ ខ្លួនធម្មិ មិនិមនជាហេតុ វានិមនប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយ និសហេតុ វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤០] កុក្កិហេតុប្បដ្ឋយ ហេតុវារ ៧ ។

សហជាតវារក្កិ បញ្ញាវារក្កិ បណ្ឌិត ធម្មិទ្ធិកិស្តាវេតតុះ ។

[១៤១] ធម្មិ មិនិមនជាមិនមនបដិច្ច កាស្រីយ ខ្លួនធម្មិ ប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយនិសប្បដ្ឋយ វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤២] កុក្កិហេតុប្បដ្ឋយ ហេតុវារ ៧ ។

សប្បដ្ឋយកុក្កិ: និសប្បដ្ឋយកុក្កិ:

[១៤៣] ធម្មិ ប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយនិសប្បដ្ឋយ ជាមួយ នៃធម្មិ មិនិមនជាមិនមនបដិច្ច ដោយការម្មណប្បដ្ឋយ ។ ធម្មិ មិនមនបដិច្ច ជាមួយ នៃធម្មិ មិនិមនជាមិនមនបដិច្ច ដោយការម្មណប្បដ្ឋយ ។ មេ ។ សង្កតធម្មិ ដូចគ្នានឹងសប្បដ្ឋយវេទ ។

សនិទស្សនទុក្ខោ នសនិទស្សនទុក្ខំ

[១៤៤] អនិទស្សនំ នង្គំ បដិទ្ធ ន អនិទស្ស-
 ោ នោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទ្វយា អនិទស្សនំ នង្គំ
 បដិទ្ធ ន សនិទស្សនោ នោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទ្វ-
 យា អនិទស្សនំ នង្គំ បដិទ្ធ ន សនិទស្សនោ ព ន.
 អនិទស្សនោ ន ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទ្វយា ។

[១៤៥] ហេតុយោ តិណំ សទ្ធកុ តិណំ ។

សប្បដិយទុក្ខោ នសប្បដិយទុក្ខំ

[១៤៦] សប្បដិយំ នង្គំ បដិទ្ធ ន សប្បដិយោ
 នោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទ្វយា សប្បដិយំ នង្គំ បដិទ្ធ
 ន អប្បដិយោ នោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទ្វយា សប្បដិ-
 យំ នង្គំ បដិទ្ធ ន សប្បដិយោ ច ន អប្បដិយោ ច នោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទ្វយា ។ អប្បដិយំ នង្គំ បដិទ្ធ ន
 អប្បដិយោ នោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទ្វយា អប្បដិយំ

សនិទស្សនទុក្ខោ នសនិទស្សនទុក្ខំ

[១៤៤] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការយឺញ កាស្រីយ ខ្លួនធម៌
 មិនមានការយឺញ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្វ័យ ធម៌ មិន
 មែនប្រកបដោយការយឺញ កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មិនមានការយឺញ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្វ័យ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការយឺញ
 ក្តី មិនមែនជាមិនមានការយឺញក្តី កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មិនមានការ
 យឺញ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្វ័យ ។

[១៤៥] ក្នុងហេតុប្បទ្វ័យ មានវិវាទ ព ក្នុងចំណោមវិវាទស្រី សុទ្ធ
 តែមានវិវាទ ព ។

សប្បដិយទុក្ខោ នសប្បដិយទុក្ខំ

[១៤៦] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ កាស្រីយ ខ្លួន
 ធម៌ ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្វ័យ ធម៌
 មិនមែនជាមិនមានការប៉ះពាល់ កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ ប្រកបដោយការប៉ះ
 ពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្វ័យ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការ
 ប៉ះពាល់ក្តី មិនមែនជាមិនមានការប៉ះពាល់ក្តី កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ ប្រកប
 ដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្វ័យ ។ ធម៌ មិន
 មែនជាមិនមានការប៉ះពាល់ កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មិនមានការប៉ះពាល់ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្វ័យ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការប៉ះពាល់

ធម្មំ បដិទ្ធិ ឧសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈិតិ ហេតុ-
 ប្បទូយា អប្បដិយំ ធម្មំ បដិទ្ធិ ឧសប្បដិយោ ឧ-
 ប្បជ្ឈិតិ ហេតុប្បទូយា ។
 សប្បដិយត្វ អប្បដិយត្វ ធម្មំ បដិទ្ធិ ឧសប្បដិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈិតិ ហេតុប្បទូយា សប្បដិយត្វ អប្បដិ-
 យត្វ ធម្មំ បដិទ្ធិ ឧសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈិតិ
 ហេតុប្បទូយា សប្បដិយត្វ អប្បដិយត្វ ធម្មំ បដិទ្ធិ
 ឧសប្បដិយោ ឧសប្បដិយោ ឧសប្បដិយោ ឧសប្បដិយោ
 ហេតុប្បទូយា ។

(១៤៧) ហេតុយា ១៧ សត្វត្ថ វិគ្គារោ ។

រូបិទុក្ខំ និរូបិទុក្ខំ

(១៤៨) រូបិ ធម្មំ បដិទ្ធិ ឧប្បជ្ឈិតិ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈិតិ
 ហេតុប្បទូយា ។

(១៤៩) ហេតុយា ១៧ សត្វត្ថ ១៧ ។

កាស្រីយ ភូវធមិ មិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បទូយ ធមិ មិនមែនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី មិនមែនជាមិនមាន
 ការប៉ះពាល់ក្តី កាស្រីយ ភូវធមិ មិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បទូយ ។ ធមិ មិនមែនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ កាស្រីយ
 ភូវធមិ ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង មិនមានការប៉ះពាល់ផង ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ ធមិ មិនមែនជាមិនមានការប៉ះពាល់ កាស្រីយ
 ភូវធមិ ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង មិនមានការប៉ះពាល់ផង ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ ធមិ មិនមែនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី
 មិនមែនជាមិនមានការប៉ះពាល់ក្តី កាស្រីយ ភូវធមិ ប្រកបដោយការប៉ះ
 ពាល់ផង មិនមានការប៉ះពាល់ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ ។

(១៤៧) ក្នុងហេតុប្បទូយ មានពៈ ៧ សេដ្ឋកិច្ចស្តា មាន គ្រប់ ១ ២២ ។

រូបិទុក្ខំ និរូបិទុក្ខំ

(១៤៨) ធមិ មិនមាន កាស្រីយ ភូវធមិ មានប្រ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ ។

(១៤៩) ក្នុងហេតុប្បទូយ មានពៈ ៧ ក្នុងបច្ច័យចាំអស់ សុទ្ធ តែមានពៈ ៧ ។

លោកិយទុក្ខេ នលោកិយទុក្ខំ

[១៧១] លោកិយំ ធម្មំ បដិច្ច នលោកុត្តរោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឯតំ ។ លោកុត្តរំ
 ធម្មំ បដិច្ច នលោកិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្ប-
 ដ្ឋយា លោកុត្តរំ ធម្មំ បដិច្ច នលោកុត្តរោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា លោកុត្តរំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
 លោកិយោ ច នលោកុត្តរោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា ។ លោកិយេវ លោកុត្តរេវ ធម្មំ
 បដិច្ច នលោកុត្តរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១៧១] ហេតុយោ បញ្ច សត្វត្ថ បញ្ច ។

កេសបិវិញ្ញាយ្យទុក្ខេ នកេសបិវិញ្ញាយ្យទុក្ខំ

[១៧២] កេសបិវិញ្ញាយ្យំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
 កេសបិវិញ្ញាយ្យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
 យា កេសបិវិញ្ញាយ្យំ ធម្មំ បដិច្ច នកេស-
 បិវិញ្ញាយ្យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា

លោកិយទុក្ខេ នលោកិយទុក្ខំ

[១៧១] ធម្មំ មិនមែនជាលោកុត្តរៈ កាស្រ័យ ទូរធម៌ ជា
 លោកិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវរៈ ១ ។ ធម៌
 មិនមែនជាលោកិយ កាស្រ័យ ទូរធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាលោកុត្តរៈ កាស្រ័យ ទូរធម៌ ជា
 លោកុត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាលោ-
 កិយក្ខំ មិនមែនជាលោកុត្តរក្ខំ កាស្រ័យ ទូរធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ មិនមែនជាលោកុត្តរៈ កា-
 ស្រ័យ ទូរធម៌ ជាលោកិយផស្សំ ជាលោកុត្តរៈផស្សំ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៧១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវរៈ ៨ ក្នុងបច្ច្រាស្ត្រ
 សុខវគ្គមានវរៈ ៨ ។

កេសបិវិញ្ញាយ្យទុក្ខេ នកេសបិវិញ្ញាយ្យទុក្ខំ

[១៧២] ធម្មំ ដែលមិនមែនត្រូវដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណពរ
 ទីបួន កាស្រ័យ ទូរធម៌ ដែលត្រូវដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណពរទីបួន
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនមែនត្រូវ
 ដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណពរទីបួន កាស្រ័យ ទូរធម៌ ដែលត្រូវដឹង
 ច្បាស់ដោយវិញ្ញាណពរទីបួន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

កោណចិវិញ្ញោយ្យំ ធម្មំ បដិទ្ធិ ទកោណចិវិញ្ញោយ្យោ ច
 ទកោណចិវិញ្ញោយ្យោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 យា ។ កោណចិវិញ្ញោយ្យំ ធម្មំ បដិទ្ធិ ទកោណចិ
 វិញ្ញោយ្យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ តិណិ ។

[១៩៣] ហេតុយា នវ សទ្ធាត្ថ វេ ។

អាសវិទុកេ តោអាសវិទុកំ

[១៩៤] អាសវំ ធម្មំ បដិទ្ធិ តោអាសវេ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អាសវំ ធម្មំ បដិទ្ធិ ទតោ
 អាសវេ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អាសវំ ធម្មំ
 បដិទ្ធិ តោអាសវេ ច ទតោអាសវេ ច ធម្មា ឧប្ប
 ជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ តោអាសវំ ធម្មំ បដិទ្ធិ ទតោ
 អាសវេ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តោអាសវំ
 ធម្មំ បដិទ្ធិ តោអាសវេ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា

ធមិ វេលមិទមេត្រូវជីវិត្យសំ ដោយវិញ្ញាណណាមិមួយក្តី មិនមែន
 ជាមិនមែនត្រូវជីវិត្យសំ ដោយវិញ្ញាណណាមិមួយក្តី កាស្រីយ ឡូធមិ
 វេលត្រូវជីវិត្យសំដោយវិញ្ញាណណាមិមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ
 តុប្បដ្ឋយ ។ ធមិ វេលមិទមេត្រូវជីវិត្យសំដោយវិញ្ញាណ
 ណាមិមួយ កាស្រីយ ឡូធមិ វេលមិទមេត្រូវជីវិត្យសំដោយវិញ្ញាណ
 ណាមិមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវា: ព្យ ។

[១៩៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវា: ៤ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់

សុទ្ធតែមានវា: ៤ ។

អាសវិទុកៈ តោអាសវិទុកៈ

[១៩៦] ធមិ មិនមែនជាអាសវៈ កាស្រីយ ឡូធមិ ជាអាសវៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធមិ មិនមែនជាមិនមែនអាសវៈ
 កាស្រីយ ឡូធមិ ជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 ធមិ មិនមែនជាអាសវៈក្តី មិនមែនជាមិនមែនអាសវៈក្តី កាស្រីយ
 ឡូធមិ ជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធមិ
 មិនមែនជាមិនមែនអាសវៈ កាស្រីយ ឡូធមិ មិនមែនជាអាសវៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធមិ មិនមែនជាអាសវៈ កា
 ស្រីយ ឡូធមិ មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

លោកាសវំ ធម្មំ បដិច្ច លោកាសវំ ឆ ឧ លោកាសវំ
 ឆ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ កាសវំត្ថុ លោ-
 កាសវំត្ថុ ធម្មំ បដិច្ច លោកាសវំ ឆធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា កាសវំត្ថុ លោកាសវំត្ថុ ធម្មំ បដិច្ច
 ឆ លោកាសវំ ឆធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កាស-
 វំត្ថុ លោកាសវំត្ថុ ធម្មំ បដិច្ច លោកាសវំ ឆ ឧ-
 លោកាសវំ ឆ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១៩៥] ហេតុយា នវ សត្វត្ថ នវ ។

សាសវិទុកោ និសាសវិទុកី

[១៩៦] សាសវំ ធម្មំ បដិច្ច ន អនាសវំ
 ឆធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អនាសវំ ធម្មំ
 បដិច្ច ន អនាសវំ ឆធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 អនាសវំ ធម្មំ បដិច្ច ន សាសវំ ឆធម្មា ឧប្បជ្ជតិ

ធម៌ បិទមិទេវកាសវំក្តី បិទមិទេវកាសវំក្តី កាស្រ័យ ទូរ
 ធម៌ បិទមិទេវកាសវំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។ ធម៌
 បិទមិទេវកាសវំ កាស្រ័យ ទូរធម៌ ជាភាសវៈផង បិទមិទេវកាសវំ
 ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ធម៌ បិទមិទេវកាសវំ
 កាស្រ័យ ទូរធម៌ ជាភាសវៈផង បិទមិទេវកាសវំផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ធម៌ បិទមិទេវកាសវំក្តី បិទមិទេវ
 កាសវំក្តី កាស្រ័យ ទូរធម៌ ជាភាសវៈផង បិទមិទេវកាសវំ
 ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១៩៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ចានពៈ ៧ ក្នុងចម្លើយព័ន្ធកស
 សុទ្ធតចានពៈ ៧ ។

ពាលវិទុកោ និសាលវិទុកោ

[១៩៨] ធម៌ បិទមិទេវកាសវំ កាស្រ័យ ទូរធម៌
 ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងភាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។
 ធម៌ បិទមិទេវកាសវំ កាស្រ័យ ទូរធម៌ បិទមិទេវកាសវំ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ធម៌ បិទមិទេវកាសវំ
 នឹងភាសវំ កាស្រ័យ ទូរធម៌ បិទមិទេវកាសវំ ទើបកើតឡើង

អាសវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ន អាសវិសម្បយុត្តោ ច
 ហេតុប្បដ្ឋយា អនាសវំ ធម្មំ បដិច្ច ន សាសវេ
 ច ន អនាសវេ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
 សាសវត្ថា អនាសវត្ថា ធម្មំ បដិច្ច ន អនាសវេ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១៥៧] ហេតុយា ពត្ថា សត្វត្ថ វិគ្គារោ ។

អាសវិសម្បយុត្តទុក្ខេ ន អាសវិសម្បយុត្តទុក្ខំ

[១៥៨] អាសវិសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ន អាស-
 វិសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អាស-
 វិសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ន អាសវិប្បយុត្តោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អាសវិសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
 ន អាសវិសម្បយុត្តោ ច ន អាសវិប្បយុត្តោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អាសវិប្បយុត្តំ
 ធម្មំ បដិច្ច ន អាសវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា អាសវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ន អា-
 សវិសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា

ប្រាមហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនប្រាសចោយកាយសីលកាសវក្តី មិន
 មែនជាមិនមានកាសវក្តី កាស្រីយ ខ្លូធម៌ មិនមានកាសវៈ ទើប
 ទើបកើតឡើង ប្រាមហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានកាសវៈ
 កាស្រីយ ខ្លូធម៌ ប្រាសចោយកាយសីលកាសវៈផង មិនមានកាសវៈផង
 ទើបកើតឡើង ប្រាមហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៥៧] ; ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវេ ៤ មានកាសវក្តីកិស្តា
 គ្រប់ ១ បទ ។

អាសវិសម្បយុត្តទុក្ខេ ន អាសវិសម្បយុត្តទុក្ខំ

[១៥៨] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយកាសវៈ កាស្រីយ ខ្លូ
 ធម៌ ប្រកបដោយកាសវៈ ទើបកើតឡើង ប្រាមហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌
 មិនមែនប្រាសចោយកាសវៈ កាស្រីយ ខ្លូធម៌ ប្រកបដោយកាសវៈ
 ទើបកើតឡើង ប្រាមហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយកាសវៈ
 ក្តី មិនមែនប្រាសចោយកាសវៈក្តី កាស្រីយ ខ្លូធម៌ ប្រកបដោយកា-
 សវៈ ទើបកើតឡើង ប្រាមហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ មិនមែនប្រាស
 ចោយកាសវៈ កាស្រីយ ខ្លូធម៌ ប្រាសចោយកាសវៈ ទើបកើតឡើង
 ប្រាមហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយកាសវៈ កាស្រីយ ខ្លូ
 ធម៌ ប្រាសចោយកាសវៈ ទើបកើតឡើង ប្រាមហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិន
 មែនប្រកបដោយកាសវៈក្តី មិនមែនប្រាសចោយកាសវៈក្តី កាស្រីយ

ន អាសវិច្ឆយុត្តោ ឆ ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
 អាសវិច្ឆយុត្តោ អាសវិច្ឆយុត្តោ ធម្មំ បដិច្ច
 ន អាសវិច្ឆយុត្តោ ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 អាសវិច្ឆយុត្តោ អាសវិច្ឆយុត្តោ ធម្មំ បដិច្ច
 ន អាសវិច្ឆយុត្តោ ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 អាសវិច្ឆយុត្តោ អាសវិច្ឆយុត្តោ ធម្មំ បដិច្ច
 ន អាសវិច្ឆយុត្តោ ឆ ន អាសវិច្ឆយុត្តោ ឆ ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១៥៧] ហេតុយា ចេ សត្វត្ថ ចេ ។

អាសវិណិវេទិកោ និរាសវិណិវេទិកោ

[១៦០] អាសវិញ្ចេវ សាសវត្ថុ ធម្មំ បដិច្ច
 ន អាសវិចេវ ន អនាសវត្ថុ ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា អាសវិញ្ចេវ សាសវត្ថុ ធម្មំ បដិច្ច
 ន អនាសវត្ថុចេវ ន អនាសវត្ថុ ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា អាសវិញ្ចេវ សាសវត្ថុ ធម្មំ បដិច្ច
 ន អាសវត្ថុចេវ ន អនាសវត្ថុ ឆ អនាសវត្ថុចេវ ន
 ហេតុប្បដ្ឋយា^(១) ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

១ ន អនាសវត្ថុ ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

ធម្មិ ប្រាសចាកកាសវៈ រឿបកើតរឿន ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។
 ធម្មិ មិនមែនប្រកថាដោយកាសវៈ កាស្រីយ ធម្មិ ប្រកថាដោយ
 កាសវៈផង ប្រាសចាកកាសវៈផង រឿបកើតរឿន ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា
 ធម្មិ មិនមែនប្រាសចាកកាសវៈ កាស្រីយ ធម្មិ ប្រកថាដោយ
 កាសវៈផង ប្រាសចាកកាសវៈផង រឿបកើតរឿន ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា
 ធម្មិ មិនមែនប្រកថាដោយកាសវៈក្តី មិនមែនប្រាសចាកកាសវៈក្តី កា-
 ស្រីយ ធម្មិ ប្រកថាដោយកាសវៈផង ប្រាសចាកកាសវៈផង រឿប
 កើតរឿន ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១៥៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ហេតុៈ ក្នុងបដិច្ចទាំងអស់ សុទ្ធ
នៃហេតុៈ ។

អាសវិណិវេទិកោ និរាសវិណិវេទិកោ

[១៦០] ធម្មិ មិនមែនជាកាសវៈទាំងមិនមែនជាមិនមែនកាសវៈ
 កាស្រីយ ធម្មិ ជាកាសវៈទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងកាសវៈ រឿប
 កើតរឿន ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មិ មិនមែនជាមិនមែនកាសវៈទាំង
 មិនមែនជាមិនមែនកាសវៈ កាស្រីយ ធម្មិ ជាកាសវៈទាំងប្រព្រឹត្តទៅ
 ជាមួយនឹងកាសវៈ រឿបកើតរឿន ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មិ មិនមែន
 ជាកាសវៈទាំងមិនមែនជាមិនមែនកាសវៈក្តី មិនមែនជាមិនមែនកាសវៈ
 ទាំងមិនមែនជាមិនមែនកាសវៈក្តី កាស្រីយ ធម្មិ ជាកាសវៈទាំង
 ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងកាសវៈ រឿបកើតរឿន ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

សាសនៈព្រះគោតមសាសនា ធម្ម៌ បដិច្ច ធម្មសាសនា
គោតមសាសនា ធម្ម៌ បដិច្ច ធម្មសាសនា គោតមសាសនា
គោតមសាសនា ធម្ម៌ បដិច្ច ធម្មសាសនា គោតមសាសនា
គោតមសាសនា ធម្ម៌ បដិច្ច ធម្មសាសនា គោតមសាសនា
គោតមសាសនា ធម្ម៌ បដិច្ច ធម្មសាសនា គោតមសាសនា

(១៦០) ហេតុយា ទេ សត្វត្ថ ទេ ។

អាសវិអាសវិសម្បយុត្តទុក្ខ

និ អាសវិអាសវិសម្បយុត្តទុក្ខ

(១៦២) អាសវិព្រះគោតមសាសនា ធម្ម៌
បដិច្ច ធម្មសាសនា គោតមសាសនា ធម្ម៌ បដិច្ច
ធម្មសាសនា គោតមសាសនា ធម្ម៌ បដិច្ច ធម្មសាសនា
គោតមសាសនា ធម្ម៌ បដិច្ច ធម្មសាសនា គោតមសាសនា
គោតមសាសនា ធម្ម៌ បដិច្ច ធម្មសាសនា គោតមសាសនា
គោតមសាសនា ធម្ម៌ បដិច្ច ធម្មសាសនា គោតមសាសនា

ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនអាសវិព្រះគោតមសាសនា គោតមសាសនា
គោតមសាសនា ធម្ម៌ បដិច្ច ធម្មសាសនា គោតមសាសនា
គោតមសាសនា ធម្ម៌ បដិច្ច ធម្មសាសនា គោតមសាសនា
គោតមសាសនា ធម្ម៌ បដិច្ច ធម្មសាសនា គោតមសាសនា
គោតមសាសនា ធម្ម៌ បដិច្ច ធម្មសាសនា គោតមសាសនា

(១៦១) ក្នុងហេតុប្បវត្តយ មានព្រះ ៧ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
សុត្តនិកាយ មានព្រះ ៧ ។

អាសវិអាសវិសម្បយុត្តទុក្ខ

និ អាសវិអាសវិសម្បយុត្តទុក្ខ

(១៦២) ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនអាសវិព្រះគោតមសាសនា
គោតមសាសនា ធម្ម៌ បដិច្ច ធម្មសាសនា គោតមសាសនា
គោតមសាសនា ធម្ម៌ បដិច្ច ធម្មសាសនា គោតមសាសនា
គោតមសាសនា ធម្ម៌ បដិច្ច ធម្មសាសនា គោតមសាសនា
គោតមសាសនា ធម្ម៌ បដិច្ច ធម្មសាសនា គោតមសាសនា

៧០

អភិធម្មវិទិតា អនុណេយ្យច្ឆន្ទនិយម្យាទិ

[១៦៣] ហេតុយា នវ សទ្ធកុ ធាវ ។

អាសវិប្បយុត្តសាសវិទុកេ

អាសវិប្បយុត្តនសាសវិទុកំ

[១៦៤] អាសវិប្បយុត្តំ សាសវំ ធម្មំ បដិច្ច
អាសវិប្បយុត្តោ ន អនាសវោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បទូយា ឋិតំ ។ អាសវិប្បយុត្តំ អនាសវំ ធម្មំ
បដិច្ច អាសវិប្បយុត្តោ ន អនាសវោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បទូយា តីណិ ។ អាសវិប្បយុត្តំ សាសវក្ស
អាសវិប្បយុត្តំ អនាសវក្ស ធម្មំ បដិច្ច អាសវិប្ប-
យុត្តោ ន អនាសវោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា
ឋិតំ ។

[១៦៥] ហេតុយា បញ្ច អវិកតេ បញ្ច សទ្ធកុ

វិគ្គារោ ។

ឆតោប្បកទុកេ ឆតោប្បកទុកំ

[១៦៦] សត្តោជនំ ធម្មំ បដិច្ច ហេ សត្តោ-
ជិតោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា កុដ្ឋំ ធម្មំ
បដិច្ច ហេតុយា ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា

អភិធម្មវិទិតា អនុណេយ្យច្ឆន្ទនិយម្យាទិ

[១៦៧] កុណិហកុប្បច្ឆិយ មានវរៈ ៧ កុណិប្បិយតំនិសស
សុទ្ធិនោធាវរៈ ៧ ។

អាសវិប្បយុត្តសាសវិទុកេ

អាសវិប្បយុត្តនសាសវិទុកេ

[១៦៨] ធម៌ ព្រាសចាកភាសវៈ តំនិមិមនោមិមនោមាសវៈ
កាស្រ័យ ភូតមិ ព្រាសចាកភាសវៈ តំនិប្រត្រិក្កុទៅជាមួយនឹងភាសវៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ឆិយ មានវរៈ ១ ។ ធម៌ ព្រាសចាក
ភាសវៈ តំនិមិមនោមិមនោមាសវៈ កាស្រ័យ ភូតមិ ព្រាស
ចាកភាសវៈ តំនិមិមនោមាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ឆិយ
មានវរៈ ២ ។ ធម៌ ព្រាសចាកភាសវៈ តំនិមិមនោមិមនោមាសវៈ
កាស្រ័យ ភូតមិ ព្រាសចាកភាសវៈ តំនិប្រត្រិក្កុទៅជាមួយនឹងភាសវៈ
ជនី ព្រាសចាកភាសវៈ តំនិមិមនោមាសវៈ ជនី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ឆិយ មានវរៈ ១ ។

[១៦៩] កុណិហកុប្បច្ឆិយ មានវរៈ ៨ កុណិវិកកុប្បច្ឆិយ មាន
វរៈ ៨ សេចក្តីនិស្សារ មានប្រដាប់១ តំនិសស ។

ឆតោប្បកទុកេ ឆតោប្បកទុកំ

[១៧០] ធម៌ មិនមែនជាសត្តោជនៈ កាស្រ័យ ភូតមិ ជា
សត្តោជនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ឆិយ ធម៌ មិនមែន
ជាធម្មុ កាស្រ័យ ភូតមិ ជាធម្មុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ឆិយ

អនុលោមប្បវត្តន៍យុទ្ធសាស្ត្រ

ទិយំ ធម្មំ មជ្ជិកំ ។ ហេតិយោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បក្កយា យោតំ ធម្មំ មជ្ជិកំ ។ ហេតិយោ ធម្មោ
ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កយា តីណំ ធម្មំ មជ្ជិកំ ។ ហេតិ-
យោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កយា ចកាសំ ធម្មំ
មជ្ជិកំ ។ ហេតិយោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្ក-
យា អាសវិតានុកុសលំ ។

មហានិទ្ទក្កំ មហានិទ្ទក្កំ

[១៦៧] សារម្មណំ ធម្មំ មជ្ជិកំ ឧសារម្មណោ
ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កយា តីណំ ។ មហានិទ្ទក្កំ
ធម្មំ មជ្ជិកំ ឧសារម្មណោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បក្កយា តីណំ ។ សារម្មណោ មហានិទ្ទក្កំ
ធម្មំ មជ្ជិកំ ឧសារម្មណោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បក្កយា តីណំ ។

[១៦៨] ហេតុយា នវ មវិតតេ នវ សត្វត្ថ
វិគ្គារោ ។

[១៦៩] ចិត្តំ ធម្មំ មជ្ជិកំ ហេតិក្កោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បក្កយា ឯកំ ។ ហេតិក្កំ ធម្មំ មជ្ជិកំ ឧហេតិក្កោ
ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កយា តីណំ ។ សុដ្ឋិតំ ។

ធម៌ មិនមែនជាធម៌ កាស្រីយ ភូតមិ ជាធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បក្កយំ ធម៌ មិនមែនជាយោគៈ កាស្រីយ ភូតមិ ជា
យោគៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បក្កយំ ធម៌ មិនមែនជាវិវាណៈ
កាស្រីយ ភូតមិ ជាវិវាណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បក្កយំ
ធម៌ មិនមែនជាបកមាសៈ កាស្រីយ ភូតមិ ជាបកមាសៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បក្កយំ ពានសេចក្តីដូចគ្នាសវិតានុកុសលំ ។

មហានិទ្ទក្កំ មហានិទ្ទក្កំ

[១៦៧] ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងការម្នាក់ កាស្រីយ
ភូតមិ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងការម្នាក់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
ក្កយំ មានវិវាណៈ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការម្នាក់ កាស្រីយ
ភូតមិ មិនមានការម្នាក់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បក្កយំ មាន
វិវាណៈ ។ ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងការម្នាក់ កាស្រីយ
ភូតមិ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងការម្នាក់នឹង មិនមានការម្នាក់នឹង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បក្កយំ មានវិវាណៈ ។

[១៦៨] កុសិហេតុប្បក្កយំ មានវិវាណៈ ៨ កុសិហេតុប្បក្កយំ មាន
វិវាណៈ ៨ សេចក្តីវិស្តារ ពេញគ្រប់ចំណុច ។

[១៦៩] ធម៌ មិនមែនជាចិត្ត កាស្រីយ ភូតមិ ជាចិត្ត ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បក្កយំ មានវិវាណៈ ១ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិន-
មែនចិត្ត កាស្រីយ ភូតមិ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បក្កយំ មានវិវាណៈ ២ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។

ភាគធម្មបិដក អនុលោមប្បវេណីបិដក

[១៧០] ហេតុយា មត្ត អវិសេត មត្ត សត្វត្ត

វិញ្ញាណ ។

[១៧១] តេតសិកំ ធម្មំ មជ្ជិកំ ធម្មំ តេតសិកា

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ ចិត្តសម្មយុត្តំ ធម្មំ

មជ្ជិកំ ធម្មំ ចិត្តសម្មយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប

ដ្ឋយា ។ ចិត្តសំសដ្ឋំ ធម្មំ មជ្ជិកំ ធម្មំ ចិត្តសំសដ្ឋោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ ចិត្តសម្មដ្ឋាចំ ធម្មំ

មជ្ជិកំ ធម្មំ ចិត្តសម្មដ្ឋាចា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋ

យា ។ ចិត្តសហកំ ធម្មំ មជ្ជិកំ ធម្មំ ចិត្តសហកំ ធម្មោ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ ចិត្តាទុបវិវត្តំ ធម្មំ មជ្ជិកំ

ធម្មំ ចិត្តាទុបវិវត្តំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

ចិត្តសំសដ្ឋសម្មដ្ឋាចំ ធម្មំ មជ្ជិកំ ធម្មំ ចិត្តសំសដ្ឋសម្ម

ដ្ឋាចា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ ចិត្តសំ

សដ្ឋសម្មដ្ឋាចាសហកំ ធម្មំ មជ្ជិកំ ធម្មំ ចិត្តសំសដ្ឋស

ម្មដ្ឋាចាសហកំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ ចិត្ត

សំសដ្ឋសម្មដ្ឋាចាទុបវិវត្តំ ធម្មំ មជ្ជិកំ ធម្មំ ចិត្តសំសដ្ឋ

សម្មដ្ឋាចាទុបវិវត្តំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១៧០] ភ្នំហេតុប្បដ្ឋយ ហេតុវិ: ៥ ភ្នំអវិសេតប្បដ្ឋយ ហេ

តុវិ: ៥ សេចក្តីកិស្តា ចានត្រូវបដទាំងអស់ ។

[១៧១] ធម៌ មិនមែនជាចេតសិក កាស្រីយ ទ្ធាធម៌ ជា

ចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ មិនមែនប្រ

ករដោយចិត្ត កាស្រីយ ទ្ធាធម៌ ប្រករដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនច្រឡំដោយចិត្ត កាស្រីយ

ទ្ធាធម៌ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

ធម៌ មិនមែនកាំងឡើងដោយចិត្ត កាស្រីយ ទ្ធាធម៌ កាំងឡើងដោយ

ចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ មិនមែនកើតជា

មួយនឹងចិត្ត កាស្រីយ ទ្ធាធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត កាស្រីយ

ទ្ធាធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

ធម៌ ដែលមិនមែនច្រឡំកាំងឡើងដោយចិត្ត កាស្រីយ ទ្ធាធម៌ ដែល

ច្រឡំកាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌

ដែលមិនមែនច្រឡំ កាំងឡើង កើតជាមួយនឹងចិត្ត កាស្រីយ ទ្ធាធម៌

ដែលច្រឡំ កាំងឡើង កើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ

ប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនច្រឡំ កាំងឡើង ប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត កា

ស្រីយ ទ្ធាធម៌ ដែលច្រឡំកាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត ទើបកើតឡើង

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

ទស្សនេនបហាតត្វទុក្ខំ

និទស្សនេនបហាតត្វទុក្ខំ

[១៧៤] និទស្សនេនបហាតត្វំ ធម្មំ បដិច្ច ធន-
 នស្សនេនបហាតត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 នស្សនេនបហាតត្វំ ធម្មំ បដិច្ច ធននស្សនេនបហា-
 តត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា នស្សនេន-
 បហាតត្វំ ធម្មំ បដិច្ច និទស្សនេនបហាតត្វោ ធន
 ននិទស្សនេនបហាតត្វោ ធន ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា វិនិច្ឆ័យ ។ ននិទស្សនេនបហាតត្វំ ធម្មំ
 បដិច្ច ធននស្សនេនបហាតត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយា ឯតំ ។ នស្សនេនបហាតត្វោ ធននស្ស-
 នេនបហាតត្វោ ធម្មំ បដិច្ច ធននស្សនេនបហាតត្វោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឯតំ ។

[១៧៥] ហេតុយោ មញ្ញ អវិភាត មញ្ញ ។

ទស្សនេនបហាតត្វទុក្ខំ

និទស្សនេនបហាតត្វទុក្ខំ

[១៧៥] ធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ កាស្រីយ
 ទ្ធាធម៌ ដែលត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា
 ធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ កាស្រីយ ទ្ធាធម៌
 ដែលត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ធម៌
 ដែលមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ក្តី ដែលមិនមែនជាមិនត្រូវលះ ដោយ
 ទស្សនៈក្តី កាស្រីយ ទ្ធាធម៌ ដែលត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ដែលមិនត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈ កាស្រីយ ទ្ធាធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ដែលមិន
 ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ កាស្រីយ ទ្ធាធម៌ ដែលត្រូវលះ ដោយ
 ទស្សនៈផង ដែលមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ។

[១៧៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិភាគប្បដ្ឋយា មាន
 វារៈ ៥ ។

៧៥

អនុលោមប្បវត្តន៍យុគប្បវត្តន៍
ភាវិតាយបហាតត្ថទុក្ខ
នភាវិតាយបហាតត្ថទុក្ខំ

អនុលោមប្បវត្តន៍យុគប្បវត្តន៍
ភាវិតាយបហាតត្ថទុក្ខៈ
នភាវិតាយបហាតត្ថទុក្ខៈ

[១៧៧] ភាវិតាយបហាតត្ថំ ធម្មំ បដិទ្ធិ ធន កា-
វិតាយបហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ
ភាវិតាយបហាតត្ថំ ធម្មំ បដិទ្ធិ ធន កាវិតាយបហា-
តត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។
[១៧៨] ហេតុយោ មញ្ញ អវិកតេ មញ្ញ ។

[១៧៧] ធម៌ ដែលមិនត្រូវលះ ដោយភាវិតា ភាស្រ័យ ម្លូវធម៌
ដែលត្រូវលះ ដោយភាវិតា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌
ដែលមិនមែនជាបិទត្រូវលះ ដោយភាវិតា ភាស្រ័យ ម្លូវធម៌ ដែល
ត្រូវលះ ដោយភាវិតា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

ទស្សនេនបហាតត្ថហេតុកុក្ក
នទស្សនេនបហាតត្ថហេតុកុក្កំ

ទស្សនេនបហាតត្ថហេតុកុក្កៈ
នទស្សនេនបហាតត្ថហេតុកុក្កៈ

[១៧៩] នស្សនេនបហាតត្ថហេតុកុក្កំ ធម្មំ បដិទ្ធិ
ធន នស្សនេន បហាតត្ថហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ហេតុប្បដ្ឋយោ នស្សនេន បហាតត្ថហេតុកុក្កំ ធម្មំ
បដិទ្ធិ ធន នស្សនេន បហាតត្ថហេតុកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។
[១៨០] ហេតុយោ មញ្ញ ។

[១៧៩] ធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ភា-
ស្រ័យ ម្លូវធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាបិទមានហេតុដែលត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈ ភាស្រ័យ ម្លូវធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៨០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

សំណុំរឿង អនុសាសន៍យុត្តិធម៌
ការវិនិច្ឆ័យបណ្ណាល័យស្រុកកំពង់
នៃការវិនិច្ឆ័យបណ្ណាល័យស្រុកកំពង់

[១៨១] ការវិនិច្ឆ័យ បណ្ណាល័យស្រុកកំពង់ ធម្ម័ បដិក
នៃការវិនិច្ឆ័យ បណ្ណាល័យស្រុកកំពង់ ធម្ម័ ឧប្បន្នតិ ហេ-
តុប្បន្នយា ការវិនិច្ឆ័យ បណ្ណាល័យស្រុកកំពង់ ធម្ម័ បដិក
នៃការវិនិច្ឆ័យ បណ្ណាល័យស្រុកកំពង់ ធម្ម័ ឧប្បន្នតិ
ហេតុប្បន្នយា ។

[១៨២] ហេតុយា ខវ ។

សវីតក្កទុក្ខ ឧសវីតក្កទុក្ខ

[១៨៣] សវីតក្ក ធម្ម័ បដិក ឧសវីតក្ក
ធម្ម័ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា តិណិ ។ សវីតក្ក
ធម្ម័ បដិក នៃសវីតក្ក ធម្ម័ ឧប្បន្នតិ ហេតុ-
ប្បន្នយា ។

[១៨៤] ហេតុយា ខវ ។

សវីបារទុក្ខ ឧសវីបារទុក្ខ

[១៨៥] សវីបារ ធម្ម័ បដិក នៃសវីបារ ធម្ម័
ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា តិណិ ។ សវីបារ ធម្ម័
បដិក នៃសវីបារ ធម្ម័ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា ។

សំណុំរឿង អនុសាសន៍យុត្តិធម៌
ការវិនិច្ឆ័យបណ្ណាល័យស្រុកកំពង់
នៃការវិនិច្ឆ័យបណ្ណាល័យស្រុកកំពង់

[១៨១] ធម្ម័ បដិក បណ្ណាល័យស្រុកកំពង់ ធម្ម័
នៃបណ្ណាល័យស្រុកកំពង់ ធម្ម័ ឧប្បន្នតិ ហេ-
តុប្បន្នយា ធម្ម័ បដិក បណ្ណាល័យស្រុកកំពង់ ធម្ម័
នៃបណ្ណាល័យស្រុកកំពង់ ធម្ម័ ឧប្បន្នតិ
ហេតុប្បន្នយា ។

[១៨២] ក្នុងហេតុប្បន្នយា មានៈ ៧ ។

សវីតក្កទុក្ខ ឧសវីតក្កទុក្ខ

[១៨៣] ធម្ម័ បដិក បណ្ណាល័យស្រុកកំពង់ ធម្ម័
នៃបណ្ណាល័យស្រុកកំពង់ ធម្ម័ ឧប្បន្នតិ ហេ-
តុប្បន្នយា មានៈ ៧ ។ ធម្ម័ បដិក បណ្ណាល័យស្រុកកំពង់ ធម្ម័
នៃបណ្ណាល័យស្រុកកំពង់ ធម្ម័ ឧប្បន្នតិ ហេតុ-
ប្បន្នយា ។

[១៨៤] ក្នុងហេតុប្បន្នយា មានៈ ៧ ។

សវីបារទុក្ខ ឧសវីបារទុក្ខ

[១៨៥] ធម្ម័ បដិក បណ្ណាល័យស្រុកកំពង់ ធម្ម័
នៃបណ្ណាល័យស្រុកកំពង់ ធម្ម័ ឧប្បន្នតិ ហេ-
តុប្បន្នយា មានៈ ៧ ។ ធម្ម័ បដិក បណ្ណាល័យស្រុកកំពង់ ធម្ម័
នៃបណ្ណាល័យស្រុកកំពង់ ធម្ម័ ឧប្បន្នតិ ហេតុ-
ប្បន្នយា ។

[១៨៦] ហេតុយា ១៧ ។

សប្បីតិកទុក្ខេ និសប្បីតិកទុក្ខំ

[១៨៧] សប្បីតិកំ ធម្មំ បដិច្ច និសប្បីតិកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តីណំ ។ អប្បីតិកំ ធម្មំ
បដិច្ច និសប្បីតិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១៨៨] ហេតុយា ១៧ ។

បីតិសហគតទុក្ខេ និបីតិសហគតទុក្ខំ

[១៨៩] បីតិសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច និបីតិសហគ-
តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តីណំ ។ និបីតិ-
សហគតំ ធម្មំ បដិច្ច និបីតិសហគតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១៩០] ហេតុយា ១៧ ។

សុទ្ធសហគតទុក្ខេ និសុទ្ធសហគតទុក្ខំ

[១៩១] សុទ្ធសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច និសុទ្ធសហ-
គតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តីណំ ។
និសុទ្ធសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច និសុទ្ធសហគតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១៩២] ហេតុយា ១៧ ។

[១៨៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មាន៧៖ ៧ ។

សប្បីតិកទុក្ខេ និសប្បីតិកទុក្ខំ

[១៨៧] ធម៌ ចិន្តាមនោប្រតិភ័ត្តោ វេទនាច្នៃនិបតិ កាស្រីយ ខ្ល
ធម៌ ប្រតិភ័ត្តោ វេទនាច្នៃនិបតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា
មាន៧៖ ៧ ។ ធម៌ ចិន្តាមនោច្នៃនិបតិ កាស្រីយ ខ្ល
ចិន្តាមនោច្នៃនិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១៨៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មាន៧៖ ៧ ។

បីតិសហគតទុក្ខេ និបីតិសហគតទុក្ខំ

[១៨៩] ធម៌ ដែលចិន្តាមនោប្រកបដោយចិត្ត កាស្រីយ ខ្ល
ដែលប្រកបដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មាន៧៖
៧ ។ ធម៌ ដែលចិន្តាមនោច្នៃនិបតិប្រកបដោយចិត្ត កាស្រីយ ខ្ល
ដែលចិន្តាមនោប្រកបដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១៩០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មាន៧៖ ៧ ។

សុទ្ធសហគតទុក្ខេ និសុទ្ធសហគតទុក្ខំ

[១៩១] ធម៌ ដែលចិន្តាមនោប្រកបដោយសុខ កាស្រីយ ខ្ល
ដែលប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មាន៧៖
៧ ។ ធម៌ ដែលចិន្តាមនោច្នៃនិបតិប្រកបដោយសុខ កាស្រីយ ខ្ល
ដែលចិន្តាមនោប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១៩២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មាន៧៖ ៧ ។

ឧបេក្ខាសហគតទុកេ នឧបេក្ខាសហគតទុកិ

[១៧៣] ឧបេក្ខាសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ន ឧ-
បេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា
តីណិ ។ នឧបេក្ខាសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ន នឧ-
បេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា ។

[១៧៤] ហេតុយា នវ ។

កាមាវចរទុកេ នកាមាវចរទុកិ

[១៧៥] កាមាវចរំ ធម្មំ បដិច្ច ន កាមាវចរោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា តីណិ ។ នកាមា-
វចរំ ធម្មំ បដិច្ច ន នកាមាវចរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដូយា ។

[១៧៦] ហេតុយា នវ ។

ន្ទ្រាវចរទុកេ នន្ទ្រាវចរទុកិ

[១៧៧] ន្ទ្រាវចរំ ធម្មំ បដិច្ច ន ន្ទ្រាវចរោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា តីណិ ។ នន្ទ្រាវចរំ ធម្មំ
បដិច្ច ន នន្ទ្រាវចរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា ។

[១៧៨] ហេតុយា នវ ។

ឧបេក្ខាសហគតទុកៈ នឧបេក្ខាសហគតទុកិ

[១៧៣] ធមិ វេសវេនវេនប្រកបដោយឧបេក្ខា កាស្រីយ ភ្នូធមិ
វេសវេនប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ មានវាៈ
ព ។ ធមិ វេសវេនវេនប្រកបដោយឧបេក្ខា កាស្រីយ ភ្នូធមិ
វេសវេនវេនប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ។

[១៧៤] ក្នុងហេតុប្បដូយ មានវាៈ ៧ ។

កាមាវចរទុកៈ នកាមាវចរទុកិ

[១៧៥] ធមិ មិនវេនដាតាមាវចរៈ កាស្រីយ ភ្នូធមិ ជា
កាមាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ មានវាៈ ព ។ ធមិ
មិនវេនដាតាមាវចរៈ កាស្រីយ ភ្នូធមិ មិនវេនដាតាមាវចរៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ។

[១៧៦] ក្នុងហេតុប្បដូយ មានវាៈ ៧ ។

ន្ទ្រាវចរទុកៈ នន្ទ្រាវចរទុកិ

[១៧៧] ធមិ មិនវេនដាន្ទ្រាវចរៈ កាស្រីយ ភ្នូធមិ ជា
ន្ទ្រាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ មានវាៈ ព ។ ធមិ
មិនវេនដាន្ទ្រាវចរៈ កាស្រីយ ភ្នូធមិ មិនវេនដាន្ទ្រាវចរៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ។

[១៧៨] ក្នុងហេតុប្បដូយ មានវាៈ ៧ ។

អនុបាសនាប្រកបដោយសុភមង្គល

អនុភូតិ ធម្មំ បដិច្ច ទសានុភូតោ ច ទសានុភូតោ ច
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ សទ្ធករាញ អនុភូ-
តាញ ធម្មំ បដិច្ច ទសានុភូតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២០៨] ហេតុយា មញ្ច ។

សវណទុក្ខំ និសវណទុក្ខំ

[២០៩] សវណំ ធម្មំ បដិច្ច ទសវណោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា សវណំ ធម្មំ បដិច្ច ទសវ-
ណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា សវណំ ធម្មំ
បដិច្ច ទសវណោ ច ទសវណោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អវណំ ធម្មំ បដិច្ច ទសវណោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ សវណាញ អវ-
ណាញ ធម្មំ បដិច្ច ទសវណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២១០] ហេតុយា មញ្ច អាម្មណោ ធ្វេ អវិគតេ
មញ្ច ។

[២១១] សវណំ ធម្មំ បដិច្ច ទសវណោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយសុភមង្គល មិនមែនជាមិនមានសុភមង្គល កាស្រីយ
នូវធម៌ មិនមានសុភមង្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌
មិនមែនជាមិនមានសុភមង្គល កាស្រីយ នូវធម៌ ប្រកបដោយសុភមង្គល
មិនមានសុភមង្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២០៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៥ ។

សវណទុក្ខំ និសវណទុក្ខំ

[២០៩] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយសវណៈ (សាមគ) កាស្រីយ
នូវធម៌ ប្រកបដោយសវណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌
មិនមែនជាមិនមានសវណៈ កាស្រីយ នូវធម៌ ប្រកបដោយសវណៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយសវណៈ ក្តី
មិនមែនជាមិនមានសវណៈ កាស្រីយ នូវធម៌ ប្រកបដោយសវណៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានសវណៈ
កាស្រីយ នូវធម៌ មិនមានសវណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយសវណៈ កាស្រីយ នូវធម៌ ប្រកបដោយសវណៈ
ផង មិនមានសវណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២១០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៥ ក្នុងការច្នៃណាប្បដ្ឋយ
មានព្រះ ៦ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៥ ។

[២១១] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានសវណៈ កាស្រីយ នូវធម៌
ប្រកបដោយសវណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

ភក្ដីភាវណា អនុបាទប្បវត្តិយប្បវត្តិ

[២០២] ឧបេក្ខយោ ទ្វ ឧបាវម្ពណោ តីណិ
នោវិចារេ តីណិ ។

សហជាតវាច្ឆិ មច្ឆយវាច្ឆិ ធិស្សយវាច្ឆិ
សំសង្កវាច្ឆិ សម្មយុត្តវាច្ឆិ មដិច្ឆវាស-
នីសំ វិគ្គាវេកង្កំ ។

[២០៣] សារណោ ធម្មោ ឧសវណស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បន្នយេន មច្ឆយោ សារណោ ធម្មោ ឧស-
ណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បន្នយេន មច្ឆយោ សារណោ
ធម្មោ ឧសវណស្ស ន ឧសវណស្ស ន ធម្មស្ស
ហេតុប្បន្នយេន មច្ឆយោ ។ អារណោ ធម្មោ ឧសវ-
ណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បន្នយេន មច្ឆយោ ។

[២០៤] សារណោ ធម្មោ ឧសវណស្ស ធម្មស្ស
អាម្ពណាប្បន្នយេន មច្ឆយោ សារណោ ធម្មោ ឧស-
វណស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បន្នយេន មច្ឆយោ ។ បេ ។

[២០៥] ហេតុយា ធម្មាវំ វាវម្ពណោ ធម្មាវំ
វាជិមតិយេន មត្តុ វាជត្តេ ធម្មាវំ វាវិកាតេ បត្តុ ។

[២០៦] សារណោ ធម្មោ ឧសវណស្ស ធម្មស្ស
អាម្ពណាប្បន្នយេន មច្ឆយោ . . . សហជាតប្បន្នយេន
មច្ឆយោ . . . ធិមតិស្សយប្បន្នយេន មច្ឆយោ . . .

ភក្ដីភាវណា អនុបាទប្បវត្តិយប្បវត្តិ

[២០៧] ភក្ដីភាវណាប្បន្នយេន ហេតុវា ២ ភក្ដីភាវណាប្បន្នយេន
ហេតុវា ៣ ភក្ដីភាវណាប្បន្នយេន ហេតុវា ៣ ។

មច្ឆាវំ មច្ឆិញ្ញាវំ សហជាតវាវំ មច្ឆយវាវំ ធិស្សយវាវំ
សំសង្កវាវំ សម្មយុត្តវាវំ ធិតិស្សាវំ មច្ឆមតិច្ឆវាវំ ។

[២០៨] ធម៌ ប្រកថាដោយរណៈ ជាច្រើន ខែនមិ មិនមែន
ប្រកថាដោយរណៈ ដោយហេតុប្បន្នយេន ធម៌ ប្រកថាដោយរណៈ ជា
ច្រើន ខែនមិ មិនមែនជាមិនមានរណៈ ដោយហេតុប្បន្នយេន ធម៌
ប្រកថាដោយរណៈ ជាច្រើន ខែនមិ មិនមែនប្រកថាដោយរណៈ ផង
មិនមែនជាមិនមានរណៈ ផង ដោយហេតុប្បន្នយេន ។ ធម៌ មិនមានរណៈ
ជាច្រើន ខែនមិ មិនមែនប្រកថាដោយរណៈ ដោយហេតុប្បន្នយេន ។

[២០៩] ធម៌ ប្រកថាដោយរណៈ ជាច្រើន ខែនមិ មិនមែន
ប្រកថាដោយរណៈ ដោយអាម្ពណាប្បន្នយេន ធម៌ ប្រកថាដោយរណៈ ជា
ច្រើន ខែនមិ មិនមែនជាមិនមានរណៈ ដោយអាម្ពណាប្បន្នយេន ។ បេ ។

[២១០] ភក្ដីភាវណាប្បន្នយេន ហេតុវា ២ ភក្ដីភាវណាប្បន្នយេន
ហេតុវា ២ ភក្ដីភាវណាប្បន្នយេន ហេតុវា ៣ ភក្ដីភាវណាប្បន្នយេន ហេតុវា ៣
ហេតុវា ២ ភក្ដីភាវណាប្បន្នយេន ហេតុវា ៣ ។

[២១១] ធម៌ ប្រកថាដោយរណៈ ជាច្រើន ខែនមិ មិនមែន
ប្រកថាដោយរណៈ ដោយអាម្ពណាប្បន្នយេន . . . ជាច្រើន ដោយ
សហជាតប្បន្នយេន . . . ជាច្រើន ដោយធិមតិស្សយប្បន្នយេន . . .

បញ្ជាជាតប្បដិសន្ធិយុត្តិក . . . កម្មប្បដិសន្ធិយុត្តិក

បដិសន្ធិយុត្តិក ។

[២១៧] សារណោ ចាម្ពា ធម្មានិស្សយន្តិយស្ស

ការម្មណប្បដិសន្ធិយុត្តិក . . . សមាជាតប្បដិសន្ធិយុត្តិក

បដិសន្ធិយុត្តិក . . . ឧបទិស្សយន្តិយបដិសន្ធិយុត្តិក ។ បេ ។

[២១៨] ចេហតុយា សត្ត ធម្មានិស្សយន្តិយសត្ត

ធម្មានិស្សយន្តិយសត្ត ធម្មានិស្សយន្តិយសត្ត ចេហតុយា ចត្តារិ ។

[២១៩] ចេហតុយា ធម្មានិស្សយន្តិយ ចត្តារិ ។

[២២០] ចេហតុយា ធម្មានិស្សយន្តិយ ចត្តារិ ។

យថា កុសលត្ថិកោ ចត្តារិ វិ វិគ្គារេត្ថំ ។

ជាតប្បដិសន្ធិយុត្តិក . . . ជាតប្បដិសន្ធិយុត្តិក ។

[២១៧] ធម្មានិស្សយន្តិយ ធម្មានិស្សយន្តិយ ធម្មានិស្សយន្តិយ

ធម្មានិស្សយន្តិយ ធម្មានិស្សយន្តិយ . . . ជាតប្បដិសន្ធិយុត្តិក

ជាតប្បដិសន្ធិយុត្តិក . . . ជាតប្បដិសន្ធិយុត្តិក ។

[២១៨] កុសលត្ថិកោ ធម្មានិស្សយន្តិយ ធម្មានិស្សយន្តិយ

ធម្មានិស្សយន្តិយ ធម្មានិស្សយន្តិយ ធម្មានិស្សយន្តិយ ធម្មានិស្សយន្តិយ

ធម្មានិស្សយន្តិយ ធម្មានិស្សយន្តិយ ។

[២១៩] កុសលត្ថិកោ ធម្មានិស្សយន្តិយ ធម្មានិស្សយន្តិយ ។

[២២០] កុសលត្ថិកោ ធម្មានិស្សយន្តិយ ធម្មានិស្សយន្តិយ ។

ចត្តារិ កុសលត្ថិកោ ចត្តារិ ចត្តារិ ធម្មានិស្សយន្តិយ

ចត្តារិ ចត្តារិ ធម្មានិស្សយន្តិយ ។

អនុលោមប្បប្បដិសន្ធិយទុកត្តិកប្បដិសន្ធិ

ហេតុទុកកុសលត្តិកេ ឧបោស្ថេទុកកុសលត្តិកេ

[២២១] ហេតុ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបោស្ថេ
ឧកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដិច្ចយោ ឧបោស្ថេ
កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបោស្ថេ ឧកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដិច្ចយោ ហេតុ កុសលំ ធម្មំ
កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបោស្ថេ ឧកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដិច្ចយោ តីណិ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានមេ
វាវាស្ថានំ ធម្មំ ។

[២២២] ហេតុយោ តីណិ អនិច្ចរិយោ តីណិ
អវិគតេ តីណិ ។

សហជាតវាវាស្ថិ វិស្សយវាវាស្ថិ បដិច្ចវាវាស្ថិ ។

[២២៣] ហេតុ កុសលោ ធម្មោ ឧបោស្ថេស្ស
ឧកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដិច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២២៤] ហេតុ កុសលោ ធម្មោ ឧបោស្ថេស្ស
ឧកុសលស្ស ធម្មស្ស វាវាស្ថានប្បដិច្ចយេន បច្ចុយោ
តីណិ ។ ឧបោស្ថេ កុសលោ ធម្មោ ឧបោស្ថេស្ស
ឧកុសលស្ស ធម្មស្ស វាវាស្ថានប្បដិច្ចយេន បច្ចុយោ

អនុលោមប្បប្បដិសន្ធិយទុកត្តិកប្បដិសន្ធិ

ហេតុទុកកុសលត្តិកេ ឧបោស្ថេទុកកុសលត្តិកេ

[២២១] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាកុសល ភាស្រ័យ
នូវធម៌ ជាហេតុ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដិច្ចយ ធម៌
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាកុសល ភាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជា
ហេតុ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដិច្ចយ ធម៌ មិនមែន
ជាហេតុ មិនមែនជាកុសល ភាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុ ជាកុសល
ផង មិនមែនជាហេតុ ជាកុសលផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដិច្ចយ មានវាវាស្ថិ ។ វាវាស្ថានំ មិនមានចិត្តជាសម្បជ្ជានេ ។

[២២២] ក្នុងហេតុប្បដិច្ចយ មានវាវាស្ថិ ព ក្នុងអនិច្ចរិយប្បដិច្ចយ
មានវាវាស្ថិ ក្នុងអវិគតប្បដិច្ចយ មានវាវាស្ថិ ព ។

សហជាតវាវាស្ថិ វិស្សយវាវាស្ថិ ប្រហោស្ថានិច្ចវាវាស្ថិ ។

[២២៣] ធម៌ ជាហេតុ ជាកុសល ជាប្បដិច្ចយ ខែធម៌
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាកុសល ដោយហេតុប្បដិច្ចយ ។

[២២៤] ធម៌ ជាហេតុ ជាកុសល ជាប្បដិច្ចយ ខែធម៌ មិន
មែនជាហេតុ មិនមែនជាកុសល ដោយហេតុប្បដិច្ចយ មានវាវាស្ថិ
ព ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាកុសល ជាប្បដិច្ចយ ខែធម៌ មិន
មែនជាហេតុ មិនមែនជាកុសល ដោយហេតុប្បដិច្ចយ

តីណិ ។ ហេតុ អកុសលោ ច ធម្មោ អកុសលស្ស ច មច្ចុយោ មច្ចុយោ តីណិ ។

[២២៥] ហេតុយា បិកំ អារម្មណោ នវ អនិ-
មតិយោ នវ អវិគតេ តីណិ ។

មញ្ញាភារម្យំ វិញ្ញាវតតំ ។

[២២៦] ហេតុ អកុសលំ ធម្មំ មជ្ជិកំ ធម្មោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ធម្មោ អកុសលំ ធម្មំ មជ្ជិកំ ធម្មោ អកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ហេតុ អកុស-
លញ្ច ធម្មោ អកុសលញ្ច ធម្មំ មជ្ជិកំ ធម្មោ អកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[២២៧] ហេតុយា តីណិ អនិមតិយោ តីណិ
អវិគតេ តីណិ ។

សហជាតវារម្យំ វិស្សយវារម្យំ មជ្ជិកវារសទិសំ ។

[២២៨] ហេតុ អកុសលោ ធម្មោ ធម្មោ អកុស-
លស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយោ មច្ចុយោ ។

មានវារ ព ។ ធម៌ ជាហេតុ ជាអកុសលក្តី មិនមែនជាហេតុ ជា
អកុសលក្តី ជាបច្ច័យ វិញ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអកុសល ហើយ
ការប្បណិប្បតិយោ មានវារ ព ។

[២២៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ មានវារ ១ ក្នុងការប្បណិប្បតិយោ
មានវារ ៤ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយោ មានវារ ៤ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយោ មាន
វារ ៧ ។ ឯបញ្ញាភារ មជ្ជិក ធម្មវិញ្ញាណវេទនា ។

[២២៦] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអកុសល ពាក្រយ
ខ្លះធម៌ ជាហេតុ ជាអកុសល ទើបក៏វាឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ធម៌
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអកុសល ពាក្រយ ខ្លះធម៌ មិនមែនជា
ហេតុ ជាអកុសល ទើបក៏វាឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ធម៌ មិនមែន
ជាហេតុមិនមែនជាអកុសល ពាក្រយ ខ្លះធម៌ ជាហេតុ ជាអកុសល
ផង មិនមែនជាហេតុ ជាអកុសលផង ទើបក៏វាឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយោ ។

[២២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ មានវារ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយោ
មានវារ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយោ មានវារ ៧ ។
សហជាតវារក្តី វិស្សយវារក្តី ប្រវិចារគ្នាទាំងបដិច្ចវារវេទនា ។

[២២៨] ធម៌ ជាហេតុ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ ខែធម៌ មិន
វិញ មិនមែនជាអកុសល ហើយហេតុប្បដ្ឋយោ ។

៨៦

អភិធម្មចំណែក អនុលោមប្បដិសន្ធិវិញ្ញាណ

(២២៧) ហេតុ អកុសលោ ធម្មោ មហោតុស្ស
 ឧបសម្ព័ន្ធស្ស ធម្មស្ស ការម្មណាប្បដិសន្ធិយោ បព្វ-
 យោ តិណំ ។ ធម្មោតុ អកុសលោ ធម្មោ ឧប-
 សម្ព័ន្ធស្ស ឧបសម្ព័ន្ធស្ស ធម្មស្ស ការម្មណាប្បដិ-
 សន្ធិយោ បព្វយោ តិណំ ។ ហេតុ អកុសលោ ធម្មោ ម-
 ហោតុ អកុសលោ ម ធម្មោ មហោតុស្ស ម អកុស-
 លស្ស ធម្មស្ស ការម្មណាប្បដិសន្ធិយោ បព្វយោ តិណំ ។

[២៣០] ហេតុយា វិកតំ ការម្មណា យា អនិ-
 បតិយា វិកតំ អវិកតេ តិណំ ។

[២៣១] ធម្មោតុ អកុសលោ ធម្មោ ឧបសម្ព័ន្ធស្ស មហោតុស្ស
 ឧបសម្ព័ន្ធស្ស ធម្មស្ស ការម្មណាប្បដិសន្ធិយោ បព្វយោ តិណំ ។

[២៣២] ហេតុយា តិណំ អនិបតិយា តិណំ
 អវិកតេ តិណំ ។

ចិស្សយវារម្យំ បដ្ឋានាវារម្យំ វិគ្គារេតតំ ។

(២២៧) ធម្មោ មហោតុ អកុសលោ ធម្មោ មហោតុស្ស
 ឧបសម្ព័ន្ធស្ស ធម្មស្ស ការម្មណាប្បដិសន្ធិយោ បព្វ-
 យោ តិណំ ។ ធម្មោតុ អកុសលោ ធម្មោ ឧប-
 សម្ព័ន្ធស្ស ឧបសម្ព័ន្ធស្ស ធម្មស្ស ការម្មណាប្បដិ-
 សន្ធិយោ បព្វយោ តិណំ ។ ហេតុ អកុសលោ ធម្មោ ម-
 ហោតុ អកុសលោ ម ធម្មោ មហោតុស្ស ម អកុស-
 លស្ស ធម្មស្ស ការម្មណាប្បដិសន្ធិយោ បព្វយោ តិណំ ។

[២៣០] ក្នុងហេតុប្បដិសន្ធិយោ មានព្រះ ១ ក្នុងការម្មណាប្បដិសន្ធិយោ
 មានព្រះ ៤ ក្នុងអតិបតិប្បដិសន្ធិយោ មានព្រះ ១ ក្នុងអវិកតប្បដិសន្ធិយោ មាន
 ព្រះ ៣ ។

[២៣១] ធម្មោ មហោតុ អកុសលោ ធម្មោ មហោតុស្ស ឧបសម្ព័ន្ធស្ស
 ធម្មស្ស ការម្មណាប្បដិសន្ធិយោ បព្វយោ តិណំ ។ ធម្មោតុ អកុសលោ ធម្មោ ឧប-
 សម្ព័ន្ធស្ស ឧបសម្ព័ន្ធស្ស ធម្មស្ស ការម្មណាប្បដិសន្ធិយោ បព្វយោ តិណំ ។

[២៣២] ក្នុងហេតុប្បដិសន្ធិយោ មានព្រះ ៣ ក្នុងអតិបតិប្បដិសន្ធិយោ
 មានព្រះ ៣ ក្នុងអវិកតប្បដិសន្ធិយោ មានព្រះ ៣ ។

ចិស្សយវារម្យំ បដ្ឋានាវារម្យំ វិគ្គារេតតំ ។

ហេតុទុកវេទនាត្តិកោ នហេតុទុកវេទនាត្តិកោ

[២៣៣] ហេតុ សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ នសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា នហេតុ សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ នសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៣៤] ហេតុយោ តិណំ អាត្មណា តិណំ អវិគតេ តិណំ ។

សហោតវាអ្សំ វញ្ញាវាប្ប វិត្តាវេន្ទំ ។

[២៣៥] ហេតុ មុត្តាយវេទនាយសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ នមុត្តាយវេទនាយសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៣៦] ហេតុយោ តិណំ សត្វត្ថ វិត្តាវេ ។

[២៣៧] ហេតុ អនុត្តមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ នអនុត្តមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៣៨] ហេតុយោ តិណំ សត្វត្ថ វិត្តាវេ ។

ហេតុទុកវេទនាត្តិកោ នហេតុទុកវេទនាត្តិកោ

[២៣១] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា កាស្រីយ ដូចម្តេច ជាហេតុ ប្រកបដោយសុខវេទនា ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកប ដោយសុខវេទនា កាស្រីយ ដូចម្តេច មិនមែនជាហេតុ ប្រកបដោយ សុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៣២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវាទ ក្នុងអាស្រ័យប្បដ្ឋយ មានវិវាទ ក្នុងករណីប្បដ្ឋយ មានវិវាទ ។

សហោតវាអ្សំ វញ្ញាវាប្ប វិត្តាវេន្ទំ ។

[២៣៣] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយទុក្ខវេទនា កាស្រីយ ដូចម្តេច ជាហេតុ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៣៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវាទ សេចក្តីពិស្តារ មាន គ្រប់ៗគ្នា ។

[២៣៥] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយអនុត្តមសុខវេទនា កាស្រីយ ដូចម្តេច ជាហេតុ ប្រកបដោយអនុត្តមសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៣៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវាទ សេចក្តីពិស្តារ មាន គ្រប់ៗគ្នា ។

ហេតុអ្វីបានជាពួកគេ និយាយអំពីហេតុអ្វី

[២៣៧] ហេតុ វិចារណ៍ ធម៌ បដិច្ច ន ហេតុ
នវិចារណ៍ ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណិ ។
ហេតុ វិចារណ៍ធម៌ធម៌ បដិច្ច ន ហេតុ នវិចារណ៍ធម៌-
ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណិ ។ ន ហេតុ
នវិចារណ៍ធម៌ធម៌ធម៌ បដិច្ច ន ហេតុ ន ធម៌-
វិចារណ៍ធម៌ធម៌ធម៌ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
តិណិ ។

ហេតុអ្វីបានជាពួកគេនិយាយអំពី

និយាយអំពីហេតុអ្វី

[២២៦] ហេតុ ទុច្ចរិតនិយាយអំពី ធម៌ បដិច្ច
ន ហេតុ ន ទុច្ចរិតនិយាយអំពី ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា តិណិ ។ ហេតុ អនុច្ចាតិទុច្ចរិត-
និយាយ ធម៌ បដិច្ច ន ហេតុ ន អនុច្ចាតិទុច្ចរិត-
និយាយ ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណិ ។

ហេតុអ្វីបានជាពួកគេ: និយាយអំពីហេតុអ្វី:

[២៣៧] ធម៌ មិនមែនជាវិចារណ៍ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ឬ
ធម៌ ជាវិចារណ៍ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មាននៈ
ព្រះ ។ ធម៌ មិនមែនជាវិចារណ៍ជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ឬ
ធម៌ មានវិចារណ៍ជាប្រក្រតី ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា
មាននៈ ព្រះ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាវិចារណ៍ជាមិនមែនជាវិចារណ៍
ប្រក្រតី មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ឬធម៌ មិនមែនជាវិចារណ៍
ជាមិនមែនជាវិចារណ៍ជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយា មាននៈ ព្រះ ។

ហេតុអ្វីបានជាពួកគេនិយាយអំពី

និយាយអំពីហេតុអ្វី

[២២៦] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស
(មានកម្មប្រកបដោយ) មិនកាន់យកហើយ កែជាប្រយោជន៍ដល់ទុច្ចរិត
កាស្រីយ ឬធម៌ ជាហេតុ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស កាន់យក
ហើយជាវិចារណ៍ជាប្រយោជន៍ដល់ទុច្ចរិត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា
មាននៈ ព្រះ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនដែលកម្មប្រកបដោយ
កិលេសមិនកាន់យកហើយ កែជាប្រយោជន៍ដល់ទុច្ចរិត កាស្រីយ ឬ
ធម៌ ជាហេតុ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយ កែជាប្រ-
យោជន៍ដល់ទុច្ចរិត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មាននៈ ព្រះ ។

ហេតុ អនុលោមប្បវត្តន៍យុទ្ធសាស្ត្រ ធម៌ បដិច្ច ន ហេតុ
ន អនុលោមប្បវត្តន៍យុទ្ធសាស្ត្រ ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បវត្តន៍ តិណិ ។

ហេតុទុកសង្កិនិវត្តិសង្កិនិវេសិកត្តិកា

ន ហេតុទុកសង្កិនិវត្តិសង្កិនិវេសិកត្តិកា

(២៤១) ហេតុ សង្កិនិវត្តិសង្កិនិវេសិក ធម៌ បដិច្ច

ន ហេតុ ន សង្កិនិវត្តិសង្កិនិវេសិក ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុប្បវត្តន៍ តិណិ ។ ន ហេតុ អសង្កិនិវត្តិសង្កិនិ-

វេសិក ធម៌ បដិច្ច ន ហេតុ ន អសង្កិនិវត្តិសង្កិនិ-

វេសិក ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បវត្តន៍ តិណិ ។

ហេតុ អសង្កិនិវត្តិអសង្កិនិវេសិក ធម៌ បដិច្ច ន ហេតុ

ន អសង្កិនិវត្តិអសង្កិនិវេសិក ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ

ប្បវត្តន៍ តិណិ ។

ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មិនកាន់
យកហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខទាន ភាស្រ័យ ឡូធម៌ ជា
ហេតុ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រ-
យោជន៍ដល់ទុក្ខទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តន៍ មានវិរៈ ព ។

ហេតុទុកសង្កិនិវត្តិសង្កិនិវេសិកត្តិកា

ន ហេតុទុកសង្កិនិវត្តិសង្កិនិវេសិកត្តិកា

(២៤១) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដែលមិនមែនសៅហ្មងកែត្រូវដល់

សេចក្តីសៅហ្មង ភាស្រ័យ ឡូធម៌ ជាហេតុ ដែលសៅហ្មងទាំងក្នុងដល់

សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តន៍ មានវិរៈ ព ។

ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ដែលមិនមែនជាមិនសៅហ្មងកែត្រូវដល់

សេចក្តីសៅហ្មង ភាស្រ័យ ឡូធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដែលមិនសៅហ្មង

កែត្រូវដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តន៍ មានវិរៈ

ព ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដែលមិនមែនជាមិនសៅហ្មងទាំងមិនក្នុង

ដល់សេចក្តីសៅហ្មង ភាស្រ័យ ឡូធម៌ ជាហេតុ ដែលមិនសៅហ្មង

ទាំងមិនក្នុងដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តន៍
មានវិរៈ ព ។

ប្រោតទុកវិធីត្រីកោណ្ឌ ឧបោតទុកវិធីត្រីកោណ្ឌ

[២៤២] ហេតុ សុខិតក្កសវៈចារិ ធម្មំ ធម្មិច្ច
ឧបោត ឧសុខិតក្កសវៈចារិ ធម្មំ ធម្មិច្ច ហេតុ
តុប្បក្កយា តីណំ ។ ហេតុ សុខិតក្កសវៈចារិ ធម្មំ
ធម្មិច្ច ឧបោត ឧសុខិតក្កសវៈចារិ ធម្មំ ធម្មិច្ច
ហេតុតុប្បក្កយា តីណំ ។ ហេតុ សុខិតក្កសវៈចារិ ធម្មំ
ធម្មិច្ច ឧបោត ឧសុខិតក្កសវៈចារិ ធម្មំ ធម្មិច្ច
ហេតុតុប្បក្កយា តីណំ ។

ប្រោតទុកបីត្រីកោណ្ឌ ឧបោតទុកបីត្រីកោណ្ឌ

[២៤៣] ហេតុ បីតិសរណតតំ ធម្មំ ធម្មិច្ច ឧបោត
ឧបីតិសរណតតោ ធម្មំ ធម្មិច្ច ហេតុតុប្បក្កយា
តីណំ ។ ហេតុ សុខិតក្កសវៈចារិ ធម្មំ ធម្មិច្ច ឧ
បោត ឧសុខិតក្កសវៈចារិ ធម្មំ ធម្មិច្ច ហេតុតុប្ប
ក្កយា តីណំ ។ ហេតុ ឧបត្តាសរណតតំ ធម្មំ ធម្មិច្ច
ឧបោត ឧឧបត្តាសរណតតោ ធម្មំ ធម្មិច្ច ហេតុតុប្ប
ក្កយា តីណំ ។

ប្រោតទុកវិធីត្រីកោណ្ឌ ឧបោតទុកវិធីត្រីកោណ្ឌ

[២៤៤] ធម្មិ មិនវៃមនជាហេតុ មិនវៃមនប្រក្កេតទៅជាមួយនឹង
វិភក្កៈ នឹងប្រក្កេតទៅជាមួយនឹងវិចារៈ កាស្រ័យ ទូវធម្មិ ជាហេតុ
ប្រក្កេតទៅជាមួយនឹងវិភក្កៈនឹងប្រក្កេតទៅជាមួយនឹងវិចារៈ ទើបតើតទ្បើន
ព្រោះហេតុប្បក្កយ ហេតុវៈ ព ។ ធម្មិ មិនវៃមនជាហេតុ មិនវៃមន
ជាមិនមានវិភក្កៈនឹងមានត្រីកោណ្ឌវិចារៈ កាស្រ័យ ទូវធម្មិ ជាហេតុ មិន
មានវិភក្កៈនឹងមានត្រីកោណ្ឌវិចារៈ ទើបតើតទ្បើន ព្រោះហេតុប្បក្កយ ហេតុ
វៈ ព ។ ធម្មិ មិនវៃមនជាហេតុ មិនវៃមនជាមិនមានវិភក្កៈនឹងមិនមាន
វិចារៈ កាស្រ័យ ទូវធម្មិ ជាហេតុ មិនមានវិភក្កៈនឹងមិនមានវិចារៈ
ទើបតើតទ្បើន ព្រោះហេតុប្បក្កយ ហេតុវៈ ព ។

ប្រោតទុកបីត្រីកោណ្ឌ ឧបោតទុកបីត្រីកោណ្ឌ

[២៤៥] ធម្មិ មិនវៃមនជាហេតុ មិនវៃមនប្រក្កេតដោយបិគិ
កាស្រ័យ ទូវធម្មិ ជាហេតុ ប្រក្កេតដោយបិគិ ទើបតើតទ្បើន ព្រោះ
ហេតុប្បក្កយ ហេតុវៈ ព ។ ធម្មិ មិនវៃមនជាហេតុ មិនវៃមនប្រក្កេត
ដោយសុខ កាស្រ័យ ទូវធម្មិ ជាហេតុ ប្រក្កេតដោយសុខ ទើបតើត
ទ្បើន ព្រោះហេតុប្បក្កយ ហេតុវៈ ព ។ ធម្មិ មិនវៃមនជាហេតុ មិន
វៃមនប្រក្កេតដោយឧបេក្កា កាស្រ័យ ទូវធម្មិ ជាហេតុ ប្រក្កេតដោយ
ឧបេក្កា ទើបតើតទ្បើន ព្រោះហេតុប្បក្កយ ហេតុវៈ ព ។

ហោតុទុកទស្សន្តិកៈ នហោតុទុកទស្សន្តិកៈ

[២២២] ហោតុ ទស្សនេន បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច
នហោតុ ទស្សនេន បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហោតុប្បច្ចយោ ភីណំ ។ ហោតុ ភាវនាយ បហាតត្ថំ
ធម្មំ បដិច្ច នហោតុ ទភាវនាយ បហាតត្ថោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយោ ភីណំ ។ នហោតុ នេវ ទស្ស-
នេន ទភាវនាយ បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ននហោតុ ទ-
នេវ ទស្សនេន ទភាវនាយ បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហោតុប្បច្ចយោ ភីណំ ។

ហោតុទុកទស្សនេន បហាតត្ថំ ហោតុទុកទុកៈ

នហោតុទុកទស្សនេន បហាតត្ថំ ហោតុទុកៈ

[២២៣] ហោតុ ទស្សនេន បហាតត្ថំ ហោតុកំ ធម្មំ
បដិច្ច នហោតុ ទស្សនេន បហាតត្ថំ ហោតុកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយោ ភីណំ ។ ហោតុ ភាវនាយ ប-
ហាតត្ថំ ហោតុកំ ធម្មំ បដិច្ច នហោតុ ទភាវនាយ បហា-
តត្ថំ ហោតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយោ ភីណំ ។

ហោតុទុកទស្សន្តិកៈ នហោតុទុកទស្សន្តិកៈ

[២២៤] ធម៌ មិនមែនជាហោតុ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ កាស្រ័យ ឬចមិ ជាហោតុ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ
រើបើកើតឡើង ព្រោះហោតុច្បង្គិយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែន
ជាហោតុ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយភាវនា កាស្រ័យ ឬចមិ ជា
ហោតុ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា រើបើកើតឡើង ព្រោះហោតុច្បង្គិយ
មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហោតុ ដែលមិនមែនជាមិន
មែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនត្រូវលះដោយភាវនា កាស្រ័យ ឬ
ចមិ មិនមែនជាហោតុ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនត្រូវ
លះដោយភាវនា រើបើកើតឡើង ព្រោះហោតុច្បង្គិយ មានវារៈ ៣ ។

ហោតុទុកទស្សនេន បហាតត្ថំ ហោតុកៈ

នហោតុទុកទស្សនេន បហាតត្ថំ ហោតុកៈ

[២២៥] ធម៌ មិនមែនជាហោតុ មិនមែនជាហោតុដែលត្រូវ
លះដោយទស្សនៈ កាស្រ័យ ឬចមិ ជាហោតុ មានហោតុដែល
ត្រូវលះដោយទស្សនៈ រើបើកើតឡើង ព្រោះហោតុច្បង្គិយ មាន
វារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាហោតុ មិនមែនជាហោតុដែលត្រូវលះ
ដោយភាវនា កាស្រ័យ ឬចមិ ជាហោតុ មានហោតុដែលត្រូវលះ
ដោយភាវនា រើបើកើតឡើង ព្រោះហោតុច្បង្គិយ មានវារៈ ៣ ។

កងច្បាប់ពន្ធ អនុលោមច្បាប់វិយាប្បដ្ឋាន

ហេតុ នៅ ៨ សប្តាហ៍ ១ ១ កាតិយាយ បណ្ណា ត្រូវ ហេតុ កំ
ធម្ម បដិច្ច ន ហេតុ ន នៅ ៨ សប្តាហ៍ ១ ១ កាតិយាយ
បណ្ណា ត្រូវ ហេតុ កំ ១ ១ ឧប្បដ្ឋាន ហេតុ ឧប្បដ្ឋាន
ដាក់ ។

ហេតុទុកអោយគាមីធ្លាក់

និយោគទុកអោយគាមីធ្លាក់

(២៤៦) ហេតុ អាចយកមី ធម្ម បដិច្ច ន
ហេតុ ន អាចយកមី ន ឧប្បដ្ឋាន ហេតុ ឧប្បដ្ឋាន
តិណិ ។ ហេតុ អបធមយកមី ធម្ម បដិច្ច ន
ហេតុ ន អបធមយកមី ន ឧប្បដ្ឋាន ហេតុ ឧប្បដ្ឋាន
តិណិ ។ ន ហេតុ ន អាចយកមី ន បធមយកមី ធម្ម
បដិច្ច ន ន ហេតុ ន ន អាចយកមី ន បធមយកមី ន ឧប្ប
ឧប្បដ្ឋាន ហេតុ ឧប្បដ្ឋាន តិណិ ។

កងច្បាប់ពន្ធ អនុលោមច្បាប់វិយាប្បដ្ឋាន

ធម្ម មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនបានហេតុដែលត្រូវលះដោយ
ស្មោះ មិនមែនត្រូវលះដោយការងារ ការស្រីយ ឆ្លុះធម្ម ជាហេតុ
មិនមែនបានហេតុដែលត្រូវលះដោយស្មោះមិនមែនត្រូវលះដោយការងារ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុធម្មច្នៃយ មានវារៈ ១ ។

ហេតុទុកអោយគាមីធ្លាក់

និយោគទុកអោយគាមីធ្លាក់

(២៤៦) ធម្ម មិនមែនជាហេតុ មិនមែនដល់នូវការសន្យាក្នុង
ឡើង ការស្រីយ ឆ្លុះធម្ម ជាហេតុ ដល់នូវការសន្យាក្នុងឡើង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុធម្មច្នៃយ មានវារៈ ១ ។ ធម្ម មិនមែន
ជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនដល់នូវការសន្យាក្នុងឡើង ការស្រីយ ឆ្លុះធម្ម
ជាហេតុ មិនមែនដល់នូវការសន្យាក្នុងឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ធម្មច្នៃយ មានវារៈ ១ ។ ធម្ម មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែន
ជាមិនមែនដល់នូវការសន្យាក្នុងឡើង ទាំងមិនមែនជាមិនមែនដល់នូវការសន្យា
ក្នុងឡើង ការស្រីយ ឆ្លុះធម្ម មិនមែនជាហេតុ មិនមែនដល់នូវការសន្យា
ក្នុងឡើង ទាំងមិនមែនជាមិនមែនដល់នូវការសន្យាក្នុងឡើង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុធម្មច្នៃយ មានវារៈ ១ ។

ហោត្តទុកសេក្ខតិកៈ សហោត្តទុកសេក្ខតិកៈ

[២២៧] ហោត្តំ ហោត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧហោត្ត
 ឧសេក្ខា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោត្តប្បក្ខយា តីណិ ។
 ហោត្តំ អសក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច ឧហោត្ត ឧសេក្ខា
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោត្តប្បក្ខយា តីណិ ។ ឧហោត្ត
 ឧសេក្ខា ឧសេក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច ឧហោត្ត ឧសេក្ខ
 សេក្ខា ឧសេក្ខា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោត្តប្បក្ខយា
 តីណិ ។

ហោត្តទុកបរិក្ខតិកៈ សហោត្តទុកបរិក្ខតិកៈ

[២២៨] ឧហោត្តំ បរិក្ខតិ ធម្មំ បដិច្ច ឧហោត្ត
 ឧបរិក្ខោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោត្តប្បក្ខយា តីណិ ។
 ហោត្តំ អហត្តតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧហោត្ត ឧបហត្តតា
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោត្តប្បក្ខយា តីណិ ។ ហោត្ត
 អប្បហាណំ ធម្មំ បដិច្ច ឧហោត្ត ឧអប្បហាណា
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោត្តប្បក្ខយា តីណិ ។

ហោត្តទុកសេក្ខតិកៈ សហោត្តទុកសេក្ខតិកៈ

[២២៧] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាសេក្ខៈ កាស្រ័យ
 ខ្យល់ ជាហេតុ ជាសេក្ខៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង
 មានពីរៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាសេក្ខៈ កាស្រ័យ
 ខ្យល់ ជាហេតុ ជាសេក្ខៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង
 មានពីរៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែន
 ជាសេក្ខៈ ទាំងមិនមែនជាសេក្ខៈ កាស្រ័យ ខ្យល់ មិនមែនជាហេតុ
 មិនមែនជាសេក្ខៈ ទាំងមិនមែនជាសេក្ខៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ
 ច្បង មានពីរៈ ៣ ។

ហោត្តទុកបរិក្ខតិកៈ សហោត្តទុកបរិក្ខតិកៈ

[២២៨] ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាសេក្ខា
 កាស្រ័យ ខ្យល់ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាសេក្ខា
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង មានពីរៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែន
 ជាហេតុ មិនមែនជាសេក្ខា កាស្រ័យ ខ្យល់ ជាហេតុ វិល
 ក្នុងសេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង មានពីរៈ ៣ ។ ធម៌
 មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាសេក្ខា កាស្រ័យ ខ្យល់
 ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្យល់ មិនមែនជាសេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង
 មានពីរៈ ៣ ។

សិទ្ធិចំពោះ អនុសាសន៍ប្រឆាំង
ហេតុទុកបរិក្ខារម្មណ៍ភ្នំកែ
និហេតុទុកបរិក្ខារម្មណ៍ភ្នំកែ

(២២៧) ហេតុ បរិក្ខារម្មណ៍ ធម្ម័ បដិច្ច និហេតុ
និហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា តិ
ណិ ។ ហេតុ មហាគុណាម្មណ៍ ធម្ម័ បដិច្ច និហេតុ
និហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា
តិណិ ។ ហេតុ អប្បមាណាម្មណ៍ ធម្ម័ បដិច្ច
និហេតុ និហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បទូយា តិណិ ។

ហេតុទុកបរិក្ខារម្មណ៍ភ្នំកែ និហេតុទុកបរិក្ខារម្មណ៍ភ្នំកែ

(២២៨) ហេតុ ហ័ង ធម្ម័ បដិច្ច និហេតុ
និហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា តិណិ ។
និហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា តិណិ ។ ហេតុ
បណ៌តំ ធម្ម័ បដិច្ច និហេតុ និហេតុ ធម្មា
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា តិណិ ។

សិទ្ធិចំពោះ អនុសាសន៍ប្រឆាំង
ហេតុទុកបរិក្ខារម្មណ៍ភ្នំកែ
និហេតុទុកបរិក្ខារម្មណ៍ភ្នំកែ

(២២៩) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអាការៈក្នុងការ
កាស្រ័យ ឥវមិ ជាហេតុ មានការម្មណ៍ក្នុងការ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បទូយា មានវារៈ ព្យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអាការៈ
ម្មណ៍ដល់ខ្ពស់ភាព កាស្រ័យ ឥវមិ ជាហេតុ មានការម្មណ៍ដល់
ខ្ពស់ភាព ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយា មានវារៈ ព្យ ។ ធម៌
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអាការៈប្រមាណមិនបាន កាស្រ័យ ឥវ
មិ ជាហេតុ មានការម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បទូយា មានវារៈ ព្យ ។

ហេតុទុកបរិក្ខារម្មណ៍ភ្នំកែ និហេតុទុកបរិក្ខារម្មណ៍ភ្នំកែ

(២៣០) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអាការៈ កាស្រ័យ
ឥវមិ ជាហេតុ ជាអាការៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយា មាន
វារៈ ព្យ ។ ធម៌ មិនមែនជាអាការៈមិនមែនជាអាការៈ កាស្រ័យ
ឥវមិ មិនមែនជាហេតុ ជាអាការៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បទូយា មានវារៈ ព្យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអាការៈ
កាស្រ័យ ឥវមិ ជាហេតុ អាការៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប
ទូយា មានវារៈ ព្យ ។

ហេតុទុកមិច្ឆត្តិកៈ នហេតុទុកនមិច្ឆត្តិកៈ

[២៤០] ហេតុ មិច្ឆត្តិយេតំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
ហេតុ នមិច្ឆត្តិយេតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយោ តីណិ ។ ហេតុ សម្មត្តិយេតំ ធម្មំ បដិច្ច
នហេតុ នសម្មត្តិយេតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយោ តីណិ ។ នហេតុ អនិយេតំ ធម្មំ បដិច្ច
ននហេតុ នអនិយេតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
យោ តីណិ ។

ហេតុទុកមគ្គារម្មណត្តិកៈ

នហេតុទុកនមគ្គារម្មណត្តិកៈ

[២៥២] ហេតុ មគ្គារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ
នមគ្គារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ តី-
ណិ ។ ហេតុ មគ្គហេតុតំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ
នមគ្គហេតុតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ
តីណិ ។ ហេតុ មគ្គានិបតិ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ
នមគ្គានិបតិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ តីណិ ។

ហេតុទុកមិច្ឆត្តិកៈ នហេតុទុកនមិច្ឆត្តិកៈ

[២៤១] ធមិ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានសភាពទុសនិង
ទៀង កាស្រីយ ខ្លវធមិ ជាហេតុ មានសភាពទុសនិងទៀង រើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ព ។ ធមិ មិនមែនជាហេតុ
មិនមែនមានសភាពទុសនិងទៀង កាស្រីយ ខ្លវធមិ ជាហេតុ មានស-
ភាពទុសនិងទៀង រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ព ។
ធមិ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនទៀង កាស្រីយ ខ្លវធមិ
មិនមែនជាហេតុ មិនទៀង រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ មាន
វារៈ ព ។

ហេតុទុកមគ្គារម្មណត្តិកៈ

នហេតុទុកនមគ្គារម្មណត្តិកៈ

[២៥២] ធមិ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានមគ្គជាសារម្មណំ
កាស្រីយ ខ្លវធមិ ជាហេតុ មានមគ្គជាសារម្មណំ រើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ព ។ ធមិ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានមគ្គ
ជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លវធមិ ជាហេតុ មានមគ្គជាហេតុ រើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ព ។ ធមិ មិនមែនជាហេតុ មិនមែន
មានមគ្គជាអនិបតិ កាស្រីយ ខ្លវធមិ ជាហេតុ មានមគ្គជាអនិបតិ រើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ព ។

ហេតុទុក្ខឧប្បន្នតិកេ និហេតុទុក្ខឧប្បន្នតិកំ

[២៥៣] ហេតុ អនុច្ចុទ្ទោ ធម្មោ និហេតុស្ស ន
អនុច្ចុទ្ធស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
នវ ។ ហេតុ ឧប្បន្នតិ ធម្មោ និហេតុស្ស ន ឧប្ប
ន្នតិស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ នវ ។

ហេតុទុក្ខអភិធម្មតិកេ និហេតុទុក្ខអភិធម្មតិកំ

[២៥៤] ហេតុ អភិធម្មតោ ធម្មោ និហេតុស្ស ន
អភិធម្មតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ នវ ។
ហេតុ អនាគតោ ធម្មោ និហេតុស្ស ន អនាគតស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ នវ ។

ហេតុទុក្ខអភិធម្មតារម្មណតិកេ

និហេតុទុក្ខអភិធម្មតារម្មណតិកំ

[២៥៥] ហេតុ អភិធម្មតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច និហេតុ
ន អភិធម្មតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយោ
តិណិ ។ ហេតុ អនាគតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច និហេតុ
ន អនាគតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ច
យោ តិណិ ។ ហេតុ បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច

ហេតុទុក្ខឧប្បន្នតិកេ និហេតុទុក្ខឧប្បន្នតិកំ

[២៥៣] ធម៌ ជាហេតុ ដែលមិនខានកើតឡើង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនខានកើតឡើង ដោយការមូលប្បច្ច័យ
មានវា: ៧ ។ ធម៌ ជាហេតុ ដែលប្រសិនកើតឡើង ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រសិនកើតឡើង ដោយការមូល
ប្បច្ច័យ មានវា: ៧ ។

ហេតុទុក្ខអភិធម្មតិកេ និហេតុទុក្ខអភិធម្មតិកំ

[២៥៤] ធម៌ ជាហេតុ ជាអភិធម្ម ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែន
ជាហេតុ មិនមែនជាអភិធម្ម ដោយការមូលប្បច្ច័យ មានវា: ៧ ។
ធម៌ ជាហេតុ ជាអនាគត ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិន
មែនជាអនាគត ដោយការមូលប្បច្ច័យ មានវា: ៧ ។

ហេតុទុក្ខអភិធម្មតារម្មណតិកេ

និហេតុទុក្ខអភិធម្មតារម្មណតិកំ

[២៥៥] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានការមូលជាអភិធម្ម
កាលស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុ មានការមូលជាអភិធម្ម ទើបកើតឡើង
ប្រការហេតុប្បច្ច័យ មានវា: ៧ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិន
មែនមានការមូលជាអនាគត កាលស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុ មានការ
មូលជាអនាគត ទើបកើតឡើង ប្រការហេតុប្បច្ច័យ មានវា: ៧ ។
ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានការមូលជាបច្ចុប្បន្ន កាលស្រ័យ

និយោជក នៃមនុស្សឆ្នាំរដ្ឋបាល នាគ្នា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយា តិណំ ។

ហេតុទុកអង្គការរដ្ឋបាល

និយោជកនៃអង្គការរដ្ឋបាល

[២៩៦] ហេតុ អង្គការរដ្ឋបាល ធម្ម បដិច្ច

និយោជក នៃអង្គការរដ្ឋបាល នាគ្នា ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បដ្ឋយា តិណំ ។ ហេតុ និយោជករដ្ឋបាល ធម្ម
បដិច្ច និយោជក នៃអង្គការរដ្ឋបាល នាគ្នា ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា តិណំ ។

ហេតុទុកសនិទស្សន៍

និយោជកនៃសនិទស្សន៍

[២៩៧] និយោជក សនិទស្សន៍សម្បជ័យេ នាគ្នា

និយោជកស្ស នៃសនិទស្សន៍សម្បជ័យេស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណ៍ប្បដ្ឋយេន ចត្តាយេ ។ មេ ។ និយោជក
សនិទស្សន៍សម្បជ័យេ នាគ្នា និយោជកស្ស នៃស-
និទស្សន៍សម្បជ័យេស្ស ធម្ម និយោជកស្ស នៃសនិ-
ទស្សន៍សម្បជ័យេស្ស ធម្មស្ស អារម្មណ៍ប្បដ្ឋយេន
ចត្តាយេ តិណំ ។

នូវធម៌ ជាហេតុ មានការប្តេជ្ញាជាបច្ចុប្បន្ន រឿយកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋយេ មានព្រះ ។

ហេតុទុកអង្គការរដ្ឋបាល

និយោជកនៃអង្គការរដ្ឋបាល

[២៩៦] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានការប្តេជ្ញា

ក្នុង ការស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុ មានការប្តេជ្ញាជាបច្ចុប្បន្ន រឿយកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ មានព្រះ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ
មិនមែនមានការប្តេជ្ញាជាបច្ចុប្បន្ន ការស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុ មានការ
ប្តេជ្ញាជាបច្ចុប្បន្ន រឿយកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ មានព្រះ ។

ហេតុទុកសនិទស្សន៍

និយោជកនៃសនិទស្សន៍

[២៩៧] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រកបដោយការប្តេជ្ញា

ប្រកបដោយការប្តេជ្ញា ជាបច្ចុប្បន្ន នៃធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ
មិនមែនប្រកបដោយការប្តេជ្ញានិងប្រកបដោយការប្តេជ្ញា ដោយការប្តេ-
ជ្ញាប្បដ្ឋយេ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រកបដោយការប្តេជ្ញា
និងប្រកបដោយការប្តេជ្ញា ជាបច្ចុប្បន្ន នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិន
មែនប្រកបដោយការប្តេជ្ញានិងប្រកបដោយការប្តេជ្ញា និង មិនមែនជា
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយការប្តេជ្ញានិងប្រកបដោយការប្តេ-
ជ្ញា និង ដោយការប្តេជ្ញាប្បដ្ឋយេ មានព្រះ ។

[២៥៨] នរោត្តម អនិស្សន្ទសម្បជ័យ ធម្ម

បដិច្ច នរោត្តម អនិស្សន្ទសម្បជ័យ ធម្ម

ធម្មដ្ឋតិ ហេតុប្បក្កយា វេក ។

[២៥៩] នរោត្តម អនិស្សន្ទសម្បជ័យ ធម្ម បដិច្ច

នរោត្តម អនិស្សន្ទសម្បជ័យ ធម្ម ធម្មដ្ឋតិ

ហេតុប្បក្កយា នរោត្តម អនិស្សន្ទសម្បជ័យ ធម្ម

បដិច្ច នរោត្តម អនិស្សន្ទសម្បជ័យ ធម្ម

ធម្មដ្ឋតិ ហេតុប្បក្កយា នរោត្តម អនិស្សន្ទសម្បជ័យ

យេត្ត នរោត្តម អនិស្សន្ទសម្បជ័យ ធម្ម បដិច្ច

នរោត្តម អនិស្សន្ទសម្បជ័យ ធម្ម ធម្មដ្ឋតិ

ហេតុប្បក្កយា ។

[២៦០] ហេតុយា តំណា ។

[២៥៨] ធម្ម មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានការយឺត

ត្រូវបានដឹងដោយការបំពេញ ក្រសួង ធម្ម មិនមែនជាហេតុ មិន

មានការយឺតត្រូវបានដឹងដោយការបំពេញ រដ្ឋបាលធម្ម ក្រសួង

កុម្មុយ មានរា: ១ ។

[២៥៩] ធម្ម មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានការយឺត

មិនមានការបំពេញ ក្រសួង ធម្ម ជាហេតុ មិនមានការយឺត

មិនមានការបំពេញ រដ្ឋបាលធម្ម ក្រសួងកុម្មុយ ធម្ម មិនមែនជា

ហេតុ មិនមែនជាមិនមានការយឺតត្រូវបានដឹងដោយការបំពេញ ក្រសួង

ធម្ម មិនមែនជាហេតុ មិនមានការយឺតត្រូវបានដឹងដោយការបំពេញ

រដ្ឋបាលធម្ម ក្រសួងកុម្មុយ ធម្ម មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជា

មិនមានការយឺតត្រូវបានដឹងដោយការបំពេញ ក្រសួង ធម្ម ជាហេតុ

មិនមានការយឺតត្រូវបានដឹងដោយការបំពេញ មិនមែនជាហេតុ មិន

មានការយឺតត្រូវបានដឹងដោយការបំពេញ រដ្ឋបាលធម្ម ក្រសួង

កុម្មុយ ។

[២៦០] ក្នុងហេតុប្បក្កយា មានរា: ២ ។

អនុលោមប្បវត្តនិយមកថាបិដក
សហោតុកទុកកុសលត្តិកោ
នសហោតុកទុកនកុសលត្តិកោ

[២៦០] សហោតុកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
នសហោតុកោ នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ឯកំ ។ សហោតុកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
នសហោតុកោ នអកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ សហោតុកំ អន្យាគតំ ធម្មំ
បច្ចយា នសហោតុកោ នអន្យាគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

ហោតុសម្បយុត្តិកុសលត្តិកោ
នហោតុសម្បយុត្តិកុសលត្តិកោ

[២៦២] ហោតុសម្បយុត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
នហោតុសម្បយុត្តោ នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ហោតុសម្បយុត្តំ អកុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច នហោតុសម្បយុត្តោ នអកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ហោតុសម្បយុត្តំ
អន្យាគតំ ធម្មំ បច្ចយា នហោតុសម្បយុត្តោ នអន្យា-
គតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

អនុលោមប្បវត្តនិយមកថាបិដក
សហោតុកទុកកុសលត្តិកោ
នសហោតុកទុកនកុសលត្តិកោ

[២៦១] ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ មិនមែនជាតុ-
សល អាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាតុសល ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវា: ១ ។ ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជា
មួយនឹងហេតុ មិនមែនជាអតុសល អាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ
នឹងហេតុ ជាអតុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវា: ៣ ។
ធម៌ មិនមែនជាមិនមានហេតុ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត ពិនិវដ្តក ខឹងធម៌ មិន
មានហេតុ ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវា: ១ ។

ហោតុសម្បយុត្តិកុសលត្តិកោ
នហោតុសម្បយុត្តិកុសលត្តិកោ

[២៦២] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយហេតុ មិនមែនជាតុសល
អាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ជាតុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវា: ១ ។ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយហេតុ មិន
មែនជាអតុសល អាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ជាអតុសល ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវា: ៣ ។ ធម៌ មិនមែនប្រាស
ចាកហេតុ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត ពិនិវដ្តក ខឹងធម៌ ប្រាសចាកហេតុ
ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវា: ១ ។

យ៉ាងគ្រប់គ្រង អនុលោមតាមប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិ
ហេតុសហេតុពុទ្ធករុណាល្អិតិ
និហេតុសហេតុពុទ្ធករុណាល្អិតិ

[២២៣] ហេតុទេវសហេតុកោត តុសលោ
ធម្មោ នហេតុស្សទេវនិហេតុកស្សន ធម្មសលស្ស
ធម្មស្ស វារម្មណាប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ដំកំ ។ ហេតុ
ទេវសហេតុកោត តុសលោ ធម្មោ នហេតុកស្ស
ទេវនិហេតុស្ស ធម្មសលស្ស ធម្មស្ស វារម្ម
ណាប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ទ្វេ ។ ហេតុទេវសហេតុកោ
ត តុសលោ ធម្មោ នហេតុកស្សទេវនិហេតុកស្សន
ធម្មសលស្ស ធម្មសហេតុកស្សទេវនិហេតុស្ស
ធម្មសលស្ស ធម្មស្ស វារម្មណាប្បដ្ឋយេន បច្ចុ
យោ តីណិ ។

[២២៤] សហេតុកោតទេវនិហេតុ តុសលោ
ធម្មោ នហេតុកស្សទេវនិហេតុកស្សន ធម្មស
លស្ស ធម្មស្ស វារម្មណាប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ចត្តាវ ។
... នហេតុស្សទេវនិហេតុកស្សន ធម្មសលស្ស
ធម្មស្ស វារម្មណាប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ បញ្ច ។ ...
នហេតុស្សទេវនិហេតុកស្សន ធម្មសលស្ស ធម
នហេតុកស្សទេវនិហេតុកស្សន ធម្មសលស្ស ធម
ធម្មស្ស វារម្មណាប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ច ។

យ៉ាងគ្រប់គ្រង អនុលោមតាមប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិ
ហេតុសហេតុពុទ្ធករុណាល្អិតិ
និហេតុសហេតុពុទ្ធករុណាល្អិតិ

[២២៥] ធម៌ ជាហេតុទាំងប្រាំបួនទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាតុសល
ជាច្រើន ខែធម៌ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមែនហេតុ មិនមែន
ជាតុសល ដោយការប្រណិប្បដ្ឋយេន មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ជាហេតុទាំង
ប្រាំបួនទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាតុសល ជាច្រើន ខែធម៌ មិនមែនជាមិន
មែនហេតុទាំងមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាតុសល ដោយការ
ប្រណិប្បដ្ឋយេន មានវារៈ ២ ។ ធម៌ ជាហេតុទាំងប្រាំបួនទៅជាមួយនឹងហេតុ
ជាតុសល ជាច្រើន ខែធម៌ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមែនហេតុ
មិនមែនជាតុសលផង មិនមែនជាមិនមែនហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមែនជា
ហេតុ មិនមែនជាតុសលផង ដោយការប្រណិប្បដ្ឋយេន មានវារៈ ៣ ។

[២២៦] ធម៌ ប្រាំបួនទៅជាមួយនឹងហេតុទាំងមិនមែនជាហេតុ
ជាតុសល ជាច្រើន ខែធម៌ មិនមែនជាមិនមែនហេតុទាំងមិនមែនជាមិន
មែនហេតុ មិនមែនជាតុសល ដោយការប្រណិប្បដ្ឋយេន មានវារៈ ៤ ។
... ជាច្រើន ខែធម៌ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមែនហេតុ
មិនមែនជាតុសល ដោយការប្រណិប្បដ្ឋយេន មានវារៈ ៥ ។ ... ជា
ច្រើន ខែធម៌ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមែនហេតុ មិនមែន
ជាតុសលផង មិនមែនជាមិនមែនហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមែនហេតុ
មិនមែនជាតុសលផង ដោយការប្រណិប្បដ្ឋយេន មានវារៈ ៦ ។

ករុណាប្បដ្ឋាន

[២៦៥] ហេតុនៃសហេតុកាល កុសលោ ច
សហេតុកាលេវ ធនេហេតុ កុសលោ ច ធនោ ធនេហេ-
តុស្សាវេវ ធនេហេតុកស្សាច ធនកុសលស្ស ធម្មស្ស
អាម្ពណាប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋយោ សត្ត ។ . . . ធនេហេ-
តុកស្សាវេវ ធនេហេតុស្ស ធនកុសលស្ស ធម្មស្ស
អាម្ពណាប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋយោ អដ្ឋ ។ . . . ធនេហេតុស្ស-
វេវ ធនេហេតុកស្សច ធនកុសលស្ស ច ធនេហេតុ-
កស្សាវេវ ធនេហេតុស្ស ធនកុសលស្ស ច ធម្មស្ស
អាម្ពណាប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋយោ វេវ ។

[២៦៦] ហេតុនៃសហេតុកាល អកុសលោ
ធនោ ធនេហេតុស្សាវេវ ធនេហេតុកស្សាច ធនកុស-
លស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋយោ វិភេទ
ធនាយេន វេវ បញ្ញា កាតត្វា ។

[២៦៧] ហេតុនៃសហេតុកាល អព្យាករណ
ធនោ ធនេហេតុស្សាវេវ ធនេហេតុកស្សាច ធនព្យាក-
រណស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋយោ វេវ បញ្ញា
កាតត្វា ។ សន្និដ្ឋំ ។

ហេតុនៃហេតុសម្បយុត្តទុកំ ហេតុនៃសហេតុ-
ករុណាសនិសំ ។ សន្និដ្ឋំ ។ វេវ បញ្ញា ។

ករុណាប្បដ្ឋាន

[២៦៥] ធមិ ជាហេតុនៃប្រត្រ័ក្កុវេវ ជាមួយនឹងហេតុ ជា
កុសលក្តី ប្រត្រ័ក្កុវេវ ជាមួយនឹងហេតុនៃមិនជាហេតុ ជាកុសលក្តី
ជាបច្ច័យ នៃធមិ មិនមែនជាហេតុនៃមិនមែនជាមិនមែនហេតុ មិន
មែនជាកុសល ដោយការម្ពណប្បដ្ឋាយេន មានវិវៈ ៧ ។ . . . ជាបច្ច័យ
នៃធមិ មិនមែនជាមិនមែនហេតុនៃមិនមែនជាមិនមែនហេតុ មិនមែន
ជាកុសល ដោយការម្ពណប្បដ្ឋាយេន មានវិវៈ ៨ ។ . . . ជាបច្ច័យ
នៃធមិ មិនមែនជាហេតុនៃមិនមែនជាមិនមែនហេតុ មិនមែនជាកុសល
ផង មិនមែនជាមិនមែនហេតុនៃមិនមែនជាមិនមែនហេតុ មិនមែន
ជាកុសលផង ដោយការម្ពណប្បដ្ឋាយេន មានវិវៈ ៩ ។

[២៦៦] ធមិ ជាហេតុនៃប្រត្រ័ក្កុវេវ ជាមួយនឹងហេតុ ជា
កុសល ជាបច្ច័យ នៃធមិ មិនមែនជាហេតុនៃមិនមែនជាមិនមែនហេតុ
មិនមែនជាមិនមែន ដោយការម្ពណប្បដ្ឋាយេន ប្រស្នា ៧ យ៉ាង បណ្ឌិត
ធម្មិវេទិ ដោយទុណយុត្តិវេទិ ។

[២៦៧] ធមិ ជាហេតុនៃប្រត្រ័ក្កុវេវ ជាមួយនឹងហេតុ ជាអព្យា-
ក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃធមិ មិនមែនជាហេតុនៃមិនមែនជាមិនមែនហេតុ
មិនមែនជាអព្យាក្រឹត ដោយការម្ពណប្បដ្ឋាយេន ប្រស្នា ៧ បណ្ឌិត
ធម្មិវេទិ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។

ហេតុនៃហេតុសម្បយុត្តទុកៈ ប្រហែលគ្នានឹងហេតុនៃសហេតុក-
រុណាវេវ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ មានប្រស្នា ៧ ។

អភិធម្មចំណែក អនុលោមប្បដិសន្ធិយុទ្ធាង្គ
និហោតុសហោតុកុទុកកុសលត្តិកា
និហោតុនិសហោតុកុទុកកុសលត្តិកា

(២៦៨) និហោតុសហោតុកុក កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
និហោតុនិសហោតុកោ និកុសលោ នន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ
ហោតុប្បដ្ឋយា ឯតំ ។ និហោតុសហោតុកុ អកុ-
សលំ ធម្មំ បដិច្ច និហោតុនិសហោតុកោ និកុ-
សលោ នន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បដ្ឋយា ឯតំ ។
និហោតុំ អនិហោតុកំ អន្យាតាតំ ធម្មំ បដិច្ច និហោ-
តុនិកុសលោ នន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បដ្ឋយា ឯតំ ។

សប្បប្បយទុកកុសលត្តិកា
និសប្បប្បយទុកកុសលត្តិកា

(២៦៩) សប្បប្បយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច និសប្បប្ប-
យោ និកុសលោ នន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បដ្ឋយា ឯតំ ។
សប្បប្បយំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច និសប្បប្បយោ ន-
និកុសលោ នន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បដ្ឋយា ឯតំ ។

អភិធម្មចំណែក អនុលោមប្បដិសន្ធិយុទ្ធាង្គ
និហោតុសហោតុកុទុកកុសលត្តិកា
និហោតុនិសហោតុកុទុកកុសលត្តិកា

(២៦៨) ធម៌ មិនមែនជាហេតុនឹងមិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
ហេតុ មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មិនមែនជាហេតុនឹងប្រព្រឹត្ត
ទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
ព័រៈ ១ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុនឹងមិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ
មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មិនមែនជាហេតុនឹងប្រព្រឹត្តទៅ
ជាមួយនឹងហេតុ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
ព័រៈ ១ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុនឹងមិនមែនជាមិនមានហេតុ មិនមែន
ជាអព្យាក្រឹត កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មិនមែនជាហេតុនឹងមិនមានហេតុ ជា
អព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១ ។

សប្បប្បយទុកកុសលត្តិកា
និសប្បប្បយទុកកុសលត្តិកា

(២៦៩) ធម៌ មិនមែនជាមិនមានបច្ច័យ មិនមែនជាកុសល
កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបច្ច័យ ជាកុសល ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមាន
បច្ច័យ មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
បច្ច័យ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១ ។

សប្បទ្ធាយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ន អប្បទ្ធាយា ន-
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បទ្ធាយា ឯកំ ។
សន្ធឹតំ សប្បទ្ធាយសនិសំ ។

សនិទស្សនទុកកុសលត្តិកោ

នសនិទស្សនទុកកុសលត្តិកំ

[២៧០] អនិទស្សនំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
អនិទស្សនោ នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុ-
ប្បទ្ធាយា តីណិ ។ អកុសលំ កុសលសនិសំ ។
អនិទស្សនំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ន សនិទស្សនោ
ន អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បទ្ធាយា ។

សប្បដិឃទុកកុសលត្តិកោ

នសប្បដិឃទុកកុសលត្តិកំ

[២៧១] អប្បដិឃំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន អប្ប-
ដិឃោ នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បទ្ធាយា
តីណិ ។ អប្បដិឃំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន អប្ប-
ដិឃោ ន អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បទ្ធាយា
តីណិ ។ អព្យាកតោ ឯកំ ។

ធម៌ មិនមែនជាមិនមានច្បុយ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត កាស្រីយ ទូរធម៌
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងច្បុយ ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បទ្ធាយ មានវារៈ ១ ។ សេចក្តីចម្រើន ប្រហែលគ្នានឹងសប្បទ្ធាយវារៈ ។

សនិទស្សនទុកកុសលត្តិកោ

នសនិទស្សនទុកកុសលត្តិកំ

[២៧២] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញ មិនមែនជាគុ-
សល កាស្រីយ ទូរធម៌ មិនមានការឃើញ ជាគុសល ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្ធាយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសល ប្រហែលគ្នា
នឹងគុសលវារៈ ។ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ មិនមែនជា
អព្យាក្រឹត កាស្រីយ ទូរធម៌ មិនមានការឃើញ ជាអព្យាក្រឹត ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្ធាយ ។

សប្បដិឃទុកកុសលត្តិកោ

នសប្បដិឃទុកកុសលត្តិកំ

[២៧៣] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការចំពោល មិនមែនជាគុ-
សល កាស្រីយ ទូរធម៌ មិនមានការចំពោល ជាគុសល ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្ធាយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមាន
ការចំពោល មិនមែនជាគុសល កាស្រីយ ទូរធម៌ មិនមានការចំ-
ពោល ជាគុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្ធាយ មានវារៈ ៣ ។
ក្នុងអព្យាក្រឹត មានវារៈ ១ ។

រូបិទុកកុសលត្តិកោ នរូបិទុកកុសលត្តិកិ

[២៧២] អរូបិ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន អរូបិ ន-
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឯកំ ។
អរូបិ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន អរូបិ ន អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឯកំ ។ រូបិ អត្យា-
កាតំ ធម្មំ បដិច្ច ន អរូបិ ន អត្យាកតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឯកំ ។

លោកិយទុកកុសលត្តិកោ

នលោកិយទុកកុសលត្តិកិ

[២៧៣] លោកិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
លោកុត្តរោ ន កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ដ្ឋយា ទ្វេ ។ លោកិយំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ន លោកុត្តរោ ន អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយា ឯកំ ។ លោកិយំ អត្យាកាតំ ធម្មំ បដិ-
ច្ច ន លោកិយោ ន អត្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ទ្វេ ។

រូបិទុកកុសលត្តិកោ៖ នរូបិទុកកុសលត្តិកិ៖

[២៧៤] ធមិ មិនមែនជាមិនមានរូប មិនមែនជាកុសល កា-
ស្រ័យ ឡធមិ មិនមានរូប ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានវាៈ ១ ។ ធមិ មិនមែនជាមិនមានរូប មិនមែនជា
អកុសល កាស្រ័យ ឡធមិ មិនមានរូប ជាកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ១ ។ ធមិ មិនមែនជាមិនមានរូប មិន
មែនជាអត្យាក្រឹត ព័ន្ធផ្អែក ធិនធមិ មានរូប ជាអត្យាក្រឹត ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ១ ។

លោកិយទុកកុសលត្តិកោ៖

នលោកិយទុកកុសលត្តិកិ៖

[២៧៥] ធមិ មិនមែនជាលោកុត្តរៈ មិនមែនជាកុសល កា-
ស្រ័យ ឡធមិ ជាលោកិយ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានវាៈ ២ ។ ធមិ មិនមែនជាលោកុត្តរៈ មិនមែនជាអកុសល
កាស្រ័យ ឡធមិ ជាលោកិយ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ១ ។ ធមិ មិនមែនជាលោកិយ មិនមែនជា
អត្យាក្រឹត ព័ន្ធផ្អែក ធិនធមិ ជាលោកិយ ជាអត្យាក្រឹត ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ២ ។

អនិច្ចតំនព អនុណោមច្ឆន្ទនិយម្បន្តាតំ
សាសវិទុកកុសលត្តិកេ
នសាសវិទុកកុសលត្តិកំ

[២៧២] សាសវំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នអ-
នាសវេ នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
អនាសវំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នអនាសវេ
នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ទ្វេ ។
សាសវំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នអនាសវេ នអ-
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ឯតំ ។
សាសវំ អត្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច នសាសវេ នអ-
ត្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ទ្វេ ។

អាសវិសម្បយត្តទុកកុសលត្តិកេ
នអាសវិសម្បយត្តទុកកុសលត្តិកំ

[២៧៧] អាសវិសម្បយត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
នអាសវិសម្បយត្តោ នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ឯតំ ។ អាសវិសម្បយត្តំ អកុ-
សលំ ធម្មំ បដិច្ច នអាសវិសម្បយត្តោ នអកុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ តិលា ។

សាសវិទុកកុសលត្តិកេ នសាសវិទុកកុសលត្តិកេ

[២៧៦] ធមិ មិនិមេជាមិនមោធាកាសវៈ មិនិមេជាកុសល
កាស្រ័យ ខ្លវធមិ ប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងកាសវៈ ជាកុសល ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធមិ មិនិមេជាមិនមោធាកាសវៈ ចិនិមេ
ជាកុសល កាស្រ័យ ខ្លវធមិ មិនមោធាកាសវៈ ជាកុសល ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ ធមិ មិនិមេជាមិនមោ
កាសវៈ ចិនិមេជាកុសល កាស្រ័យ ខ្លវធមិ ប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយនឹង
កាសវៈ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។
ធមិ មិនិមេប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងកាសវៈ មិនិមេជាអត្យាកតំ កា-
ស្រ័យ ខ្លវធមិ ប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងកាសវៈ ជាកត្យាកតំ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

អាសវិសម្បយត្តទុកកុសលត្តិកេ
នអាសវិសម្បយត្តទុកកុសលត្តិកេ

[២៧៧] ធមិ ដែលមិនមែនប្រកបដោយកាសវៈ មិនមែនជាកុសល
កាស្រ័យ ខ្លវធមិ ដែលប្រាសចាកកាសវៈ ជាកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ ធមិ ដែលមិនមែនប្រកបដោយ
កាសវៈ មិនមែនជាកុសល កាស្រ័យ ខ្លវធមិ ដែលប្រកបដោយ
កាសវៈ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អនុលោមន្តិយវគ្គកថា

អាសវីប្បយុត្តំ អន្យាគាតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧអាសវ-
សម្បយុត្តា ឧអន្យាគាតា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ច្បងោ ភីណិ ។

អាសវីសាសវិទុកកុសលត្តិកោ

និអាសវីសាសវិទុកកុសលត្តិកំ

(២៧៨) សាសវិញ្ចវោធនាសវំ កុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច ឧអាសវិកេចេវ ឧអនាសវិកេច ឧកុសលា
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុច្បងោ ឯកំ ។ អាសវិញ្ចវ-
សាសវិញ្ច អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧអាសវិកេចេវ ឧ
អនាសវិកេច ឧអកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុច្ប-
ងោ ភីណិ ។ សាសវិញ្ចវោធនាសវំ អន្យាគាតំ
ធម្មំ បដិច្ច ឧអាសវិកេចេវ ឧហេតុសាសវំ ឧអ-
ន្យាគាតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុច្បងោ ភីណិ ។

អាសវិវិហារិអាសវិសម្បយុត្តិកំ

វេកោត្តតំ អន្តរំ លោកុត្តរាបរិយាយេន វេត្តា
ឧ លត្តតិវេ បញ្ច ឧហិវេ ឧត្តិ ឧ សន្តិស្សន្តំ ។

អនុលោមន្តិយវគ្គកថា

ធម៌ ដែលមិនមែនជាសាសវិៈ មិនមែនជាអន្យាគ្រឹត កាស្រ័យ
ឬធម៌ ដែលប្រាសចាកសាសវិៈ ជាអន្យាគ្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុច្បងោ មានវាៈ ៧ ។

អាសវិសាសវិទុកកុសលត្តិកោ

និអាសវិសាសវិទុកកុសលត្តិកំ

(២៧៨) ធម៌ មិនមែនជាសាសវិៈ ទាំងមិនមែនជាមិនមានសា-
សវិៈ មិនមែនជាកុសល កាស្រ័យ ឬធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
សាសវិៈ ទាំងមិនមែនជាសាសវិៈ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុច្បងោ មានវាៈ ៧ ។ ធម៌ មិនមែនជាសាសវិៈ ទាំងមិនមែនជាមិន
មានសាសវិៈ មិនមែនជាអកុសល កាស្រ័យ ឬធម៌ ជាសាសវិៈ ទាំង
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងសាសវិៈ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុច្បងោ មានវាៈ ៧ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានសាសវិៈ ទាំងមិន
មែនជាមិនមែនជាសាសវិៈ មិនមែនជាអន្យាគ្រឹត កាស្រ័យ ឬធម៌
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងសាសវិៈ ទាំងមិនមែនជាសាសវិៈ ជាអន្យាគ្រឹត ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុច្បងោ មានវាៈ ៧ ។

អាសវិវិហារិអាសវិសម្បយុត្តិកំ

វេកោត្តតំ អន្តរំ លោកុត្តរាបរិយាយេន វេត្តា
ឧ លត្តតិវេ បញ្ច ឧហិវេ ឧត្តិ ឧ សន្តិស្សន្តំ ។

អាសវិប្បយុត្តសាសវិទុកកុសលត្តិកេ

អាសវិប្បយុត្តសាសវិទុកនកុសលត្តិកំ

[២៧៧] អាសវិប្បយុត្តសាសវិ កុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច អាសវិប្បយុត្តោ ន អនាសវេ ធម្មំ កុសលា
ន ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយោ ឯកំ ។ អាសវិប្ប-
យុត្តំ អនាសវំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវិប្បយុត្តោ
ន អនាសវេ ធម្មំ កុសលា ន ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ទូយោ ឯកំ ។ អាសវិប្បយុត្តំ សាសវំ កុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច អាសវិប្បយុត្តោ ន អនាសវេ ធម្មំ កុស-
លោ ន ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយោ ឯកំ ។ អា-
សវិប្បយុត្តំ សាសវំ អន្យាគតំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវិ
ប្បយុត្តោ ន សាសវេ ធម្មំ អន្យាគតោ ន ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បទូយោ ទេ ។

នគោប្បកទុកកុសលត្តិកេ

នគោប្បកទុកនកុសលត្តិកំ

[២៧៨] នោសាញាជំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
នោសាញាជំ ធម្មំ កុសលា ន ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ

អាសវិប្បយុត្តសាសវិទុកកុសលត្តិកៈ

អាសវិប្បយុត្តសាសវិទុកនកុសលត្តិកៈ

[២៧៩] ធម្មំ ដែលព្រាសចាកភាសវៈនិធិមិទេនជាមិទេន
ភាសវៈ មិទេនជាអកុសល កាស្រីយ ទូរធម្មំ ដែលព្រាសចាកភា-
សវៈនិធិប្រត្រឹក្កុរេវជាមួយនិធិភាសវៈ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បទូយោ មានវិវិទ ។ ធម្មំ ដែលព្រាសចាកភាសវៈនិធិមិទេន
ជាមិទេនភាសវៈ មិទេនជាអកុសល កាស្រីយ ទូរធម្មំ ដែលព្រាស
ចាកភាសវៈនិធិមិទេនភាសវៈ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បទូយោ មានវិវិទ ។ ធម្មំ ដែលព្រាសចាកភាសវៈនិធិមិទេនជា
មិទេនភាសវៈ មិទេនជាអកុសល កាស្រីយ ទូរធម្មំ ដែលព្រាស
ចាកភាសវៈនិធិប្រត្រឹក្កុរេវជាមួយនិធិភាសវៈ ជាអកុសល ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយោ មានវិវិទ ។ ធម្មំ ដែលព្រាសចាកភាសវៈ
និធិមិទេនប្រត្រឹក្កុរេវជាមួយនិធិភាសវៈ មិទេនជាអន្យាគត កាស្រីយ
ទូរធម្មំ ដែលព្រាសចាកភាសវៈនិធិប្រត្រឹក្កុរេវជាមួយនិធិភាសវៈ ជា
អន្យាគត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយោ មានវិវិទ ។

នគោប្បកទុកកុសលត្តិកៈ

នគោប្បកទុកនកុសលត្តិកៈ

[២៨០] ធម្មំ មិទេនជាសញ្ញាជំ មិទេនជាអកុសល កា-
ស្រីយ ទូរធម្មំ មិទេនជាសញ្ញាជំ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង

បិដកទុកកុសលត្តិកេ នបិដកទុកកុសលត្តិកំ

(២៧២) ចិត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នចិញ្ចោ ន-
កុសលោ នន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ភីណំ ។
ចិត្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នចិញ្ចោ នអកុសលោ
នន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ភីណំ ។ នោចិត្តំ
អក្កាភតំ ធម្មំ បដិច្ច ននោចិញ្ចោ នអក្កាភតោ
នន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ភីណំ ។

បេតសិកទុកកុសលត្តិកេ

នបេតសិកទុកកុសលត្តិកំ

(២៧៣) បេតសិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
បេតសិកោ នកុសលោ នន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បទូយា ភីណំ ។ បេតសិកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
នបេតសិកោ នកុសលោ នន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បទូយា ភីណំ ។ អបេតសិកំ អក្កាភតំ ធម្មំ
បដិច្ច នអបេតសិកោ នអក្កាភតោ នន្ទោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ភីណំ ។

បិដកទុកកុសលត្តិកេ នបិដកទុកកុសលត្តិកំ

(២៧៤) ធម៌ មិនមែនជាចិត្ត មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ
នូវធម៌ ជាចិត្ត ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ធា ។ ធម៌ មិនមែនជាចិត្ត មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ នូវ
ធម៌ ជាចិត្ត ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ធា ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាចិត្ត មិនមែនជាអក្កាភត
កាស្រីយ នូវធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ជាអក្កាភត ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ធា ។

បេតសិកទុកកុសលត្តិកេ

នបេតសិកទុកកុសលត្តិកំ

(២៧៥) ធម៌ មិនមែនជាបេតសិក មិនមែនជាកុសល កា-
ស្រីយ នូវធម៌ ជាបេតសិក ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ធា ។ ធម៌ មិនមែនជាបេតសិក មិនមែនជា
កុសល កាស្រីយ នូវធម៌ ជាបេតសិក ជាកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ធា ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាបេតសិក
មិនមែនជាអក្កាភត កាស្រីយ នូវធម៌ មិនមែនជាបេតសិក ជាអក្កា-
ភត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ធា ។

បិក្ខុសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកោ

នបិក្ខុសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកោ

[២៨២] ចិក្ខុសម្បយុត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិទ្ធ ឧ-
ចិក្ខុសម្បយុត្តោ នកុសលោ នធម្មោ ទប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បទូយា ឯកំ ។ ចិក្ខុសម្បយុត្តំ អកុសលំ ធម្មំ
បដិទ្ធ ឧចិក្ខុសម្បយុត្តោ នអកុសលោ នធម្មោ
ទប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ឯកំ ។ អព្យាកតម្ភលំ
តិណិយេវ ។

បិក្ខុសំសដ្ឋិទុកកុសលត្តិកោ

នបិក្ខុសំសដ្ឋិទុកកុសលត្តិកោ

[២៨៣] ចិក្ខុសំសដ្ឋំ កុសលំ ធម្មំ បដិទ្ធ ឧ-
ចិក្ខុសំសដ្ឋោ នកុសលោ នធម្មោ ទប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បទូយា ឯកំ ។ ចិក្ខុសំសដ្ឋំ អកុសលំ ធម្មំ បដិទ្ធ
ឧចិក្ខុសំសដ្ឋោ នអកុសលោ នធម្មោ ទប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បទូយា ឯកំ ។ អព្យាកតម្ភលំ តិណិយេវ ។

បិក្ខុសមដ្ឋានទុកកុសលត្តិកោ

នោបិក្ខុសមដ្ឋានទុកកុសលត្តិកោ

[២៨៤] ចិក្ខុសមដ្ឋានំ កុសលំ ធម្មំ បដិទ្ធ
ឧនោចិក្ខុសមដ្ឋានោ នកុសលោ នធម្មោ ទប្បជ្ជតិ

បិក្ខុសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកោ

នបិក្ខុសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកោ

[២៨៥] នមិ មិនមែនប្រកបដោយចិត្ត មិនមែនជាកុសល កា-
ស្រ័យ ទូរធមិ ដែលប្រកបដោយចិត្ត ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បទូយ មានវិវាទ ។ នមិ មិនមែនប្រកបដោយចិត្ត មិនមែនជាកុ-
សល កាស្រ័យ ទូរធមិ ប្រកបដោយចិត្ត ជាកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បទូយ មានវិវាទ ។ អព្យាកតម្ភល មានវិវាទ ព ។

បិក្ខុសំសដ្ឋិទុកកុសលត្តិកោ

នបិក្ខុសំសដ្ឋិទុកកុសលត្តិកោ

[២៨៦] នមិ ដែលមិនមែនប្រឡូងដោយចិត្ត មិនមែនជាកុសល
កាស្រ័យ ទូរធមិ ដែលប្រឡូងដោយចិត្ត ជាកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បទូយ មានវិវាទ ។ នមិ ដែលមិនមែនប្រឡូងដោយចិត្ត
មិនមែនជាកុសល កាស្រ័យ ទូរធមិ ដែលប្រឡូងដោយចិត្ត ជាកុ-
សល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ មានវិវាទ ។ អព្យា-
កតម្ភល មានវិវាទ ព ។

បិក្ខុសមដ្ឋានទុកកុសលត្តិកោ

នោបិក្ខុសមដ្ឋានទុកកុសលត្តិកោ

[២៨៧] នមិ មិនមែនជាមិនកំរើឡើងដោយចិត្ត មិនមែនជាកុ-
សល កាស្រ័យ ទូរធមិ កំរើឡើងដោយចិត្ត ជាកុសល ទើបកើតឡើង

ហេតុប្បដ្ឋយោ តីណា ។ ចិត្តសមុដ្ឋានំ អកុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ នអកុសលោ
ធានោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ តីណា ។ អព្យា-
កាតម្មលំ តីណាយេវ ។

បិគ្គសហវុទ្ធកកុសលត្តិកេ

នោបិគ្គសហវុទ្ធកកុសលត្តិកំ

[២៧៧] ចិត្តសហវុ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោ-
ចិត្តសហវុ នកុសលោ ធានោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្ប-
ដ្ឋយោ នវ ។ ចិត្តសហវុ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
នោចិត្តសហវុ នអកុសលោ ធានោ ឧប្បន្នតិ ហេ-
តុប្បដ្ឋយោ នវ ។ អព្យាកាតម្មលំ តីណាយេវ ។

បិគ្គានុបវិត្តិកកុសលត្តិកេ

នោបិគ្គានុបវិត្តិកកុសលត្តិកំ

[២៧៨] ចិត្តានុបវិត្តិ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោ-
ចិត្តានុបវិត្តិ នកុសលោ ធានោ ឧប្បន្នតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយោ នវ ។ ចិត្តានុបវិត្តិ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
នោចិត្តានុបវិត្តិ នអកុសលោ ធានោ ឧប្បន្នតិ ហេ-
តុប្បដ្ឋយោ នវ ។ អព្យាកាតម្មលំ តីណាយេវ ។

ព្រោមហេតុប្បដ្ឋយោ មានវិវា ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនភាន់ឡើយ
ដោយចិត្ត មិនមែនជាអកុសល កាស្រីយ ទូរធម៌ ភាន់ឡើយដោយ
ចិត្ត ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោមហេតុប្បដ្ឋយោ មានវិវា ។
អព្យាកម្មល មានវិវា ។

បិគ្គសហវុទ្ធកកុសលត្តិកៈ

នោបិគ្គសហវុទ្ធកកុសលត្តិកៈ

[២៧៧] ធម៌ មិនមែនកើតជាមួយនឹងចិត្ត មិនមែនជាកុសល
កាស្រីយ ទូរធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត ជាកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោមហេតុប្បដ្ឋយោ មានវិវា ។ ធម៌ មិនមែនកើតជាមួយនឹងចិត្ត
មិនមែនជាអកុសល កាស្រីយ ទូរធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត ជាអកុ-
សល ទើបកើតឡើង ព្រោមហេតុប្បដ្ឋយោ មានវិវា ។ អព្យាកម្មល
មានវិវា ។

បិគ្គានុបវិត្តិកកុសលត្តិកៈ

នោបិគ្គានុបវិត្តិកកុសលត្តិកៈ

[២៧៨] ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត មិនមែនជាកុសល
កាស្រីយ ទូរធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោម
ហេតុប្បដ្ឋយោ មានវិវា ។ ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត មិនមែនជា
អកុសល កាស្រីយ ទូរធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត ជាអកុសល ទើបកើត
ឡើង ព្រោមហេតុប្បដ្ឋយោ មានវិវា ។ អព្យាកម្មល មានវិវា ។

បិទ្គសំសង្កសមដ្ឋានទុក្ខកុសលត្តិកេ

តោបិទ្គសំសង្កសមដ្ឋានទុក្ខកុសលត្តិកំ

[២៨៧] ចិទ្គសំសង្កសមដ្ឋានំ កុសលំ ធម្មំ
មដិច្ច ខោ ចិទ្គសំសង្កសមដ្ឋានំ ខោ ន អកុសលោ ន ខ្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ តីណិ ។

បិទ្គសំសង្កសមដ្ឋានសហវាទុក្ខកុសលត្តិកេ

តោបិទ្គសំសង្កសមដ្ឋានសហវាទុក្ខកុសលត្តិកំ

[២៨៨] ចិទ្គសំសង្កសមដ្ឋានំសហវាទុំ អកុសលំ
ធម្មំ មដិច្ច ខោ ចិទ្គសំសង្កសមដ្ឋានំសហវាទុំ ន អកុ-
សលោ ន ខ្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ តីណិ ។
អត្យាគតម្ពុនំ តីណិ យេវ ។

បិទ្គសំសង្កសមដ្ឋានានបរិវិទ្ធិទុក្ខកុសលត្តិកេ

តោបិទ្គសំសង្កសមដ្ឋានានបរិវិទ្ធិទុក្ខកុសលត្តិកំ

[២៨៩] ចិទ្គសំសង្កសមដ្ឋានានបរិវិទ្ធិទុំ កុសលំ
ធម្មំ មដិច្ច ខោ ចិទ្គសំសង្កសមដ្ឋានានបរិវិទ្ធិទុំ ន កុ-
សលោ ន ខ្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ តីណិ ។

បិទ្គសំសង្កសមដ្ឋានទុក្ខកុសលត្តិកេ

តោបិទ្គសំសង្កសមដ្ឋានទុក្ខកុសលត្តិកំ

[២៨៧] ធម៌ ដែលមិនមែនប្រឡំនឹងកំនើតដោយចិត្ត មិន
មែនជាកុសល កាស្រ័យ ឬធម៌ ដែលប្រឡំនឹងកំនើតដោយចិត្ត
ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ មានពីរ៖ ៣ ។

បិទ្គសំសង្កសមដ្ឋានសហវាទុក្ខកុសលត្តិកេ

តោបិទ្គសំសង្កសមដ្ឋានសហវាទុក្ខកុសលត្តិកំ

[២៨៨] ធម៌ ដែលមិនមែនប្រឡំ កំនើតនឹងកើតជាមួយនឹង
ចិត្ត មិនមែនជាកុសល កាស្រ័យ ឬធម៌ ដែលប្រឡំ កំនើតនឹង
កើតជាមួយនឹងចិត្ត ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ
មានពីរ៖ ៣ ។ អត្យាកតម្ពុន មានពីរ៖ ៣ ។

បិទ្គសំសង្កសមដ្ឋានានបរិវិទ្ធិទុក្ខកុសលត្តិកេ

តោបិទ្គសំសង្កសមដ្ឋានានបរិវិទ្ធិទុក្ខកុសលត្តិកំ

[២៨៩] ធម៌ ដែលមិនមែនប្រឡំ កំនើតនឹងប្រព្រឹត្តទៅអាមចិត្ត
មិនមែនជាកុសល កាស្រ័យ ឬធម៌ ដែលប្រឡំ កំនើតនឹងប្រព្រឹត្ត
ទៅអាមចិត្ត ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ មានពីរ៖ ៣ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋាបាទុបវិវត្តិ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
លោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋាបាទុបវិវត្តិ ឧ អកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ភិណ្ឌំ ។ អព្យាភក្កម្មលំ
ភិណ្ឌំយេវ ។

អដ្ឋង្គិកទុកកុសលត្តិកេ

នអដ្ឋង្គិកទុកកុសលត្តិកំ

[២៧២] អដ្ឋង្គិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ អដ្ឋង្គិក-
កោ ឧកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
កាហិវំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ អដ្ឋង្គិកកោ ឧកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ភិណ្ឌំ ។ អដ្ឋ-
ង្គិកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ អដ្ឋង្គិកកោ ឧ អកុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កាហិវំ អកុ-
សលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ អដ្ឋង្គិកកោ ឧ អកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ភិណ្ឌំ ។ អព្យាភក្កម្មលំ
ភិណ្ឌំយេវ ។

ឧបាទាទុកកុសលត្តិកេ នឧបាទាទុកកុសលត្តិកំ

[២៧៣] លោឧបាទា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ឧ លោឧបាទា ឧកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ធម៌ មិនមែនប្រឡំ កាំងឡើង ធម៌ប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត មិនមែនជាអកុ-
សល កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ដែលប្រឡំ កាំងឡើង ធម៌ប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត
ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ មានវារៈ ៣ ។
អព្យាភក្កម្មល មានវារៈ ៣ ។

អដ្ឋង្គិកទុកកុសលត្តិកៈ

នអដ្ឋង្គិកទុកកុសលត្តិកៈ

[២៧៤] ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត មិនមែនជាអកុសល
កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត ជាអកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត មិនមែនជាអកុសល
កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ កាមក្រៅ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត មិនមែន
ជាអកុសល កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត ជាអកុសល ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត មិន
មែនជាអកុសល កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ជាភិក្ខុក្រៅ ជាអកុសល ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាភក្កម្មល មាន
វារៈ ៣ ។

ឧបាទាទុកកុសលត្តិកៈ នឧបាទាទុកកុសលត្តិកៈ

[២៧៥] ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាឧបាទា មិនមែនជាអកុ-
សល កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ មិនមែនជាឧបាទា ជាអកុសល ទើបកើតឡើង

ហេតុប្បដ្ឋយា ភីណិ ។ នោទុទាណា អកុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច នោទុទាណា នអកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ភីណិ ។ អព្យាកកម្មលំ ភីណិយេវ ។

ទិវាទិន្នទុកកុសលភ្នំកិ នទិវាទិន្នទុកកុសលភ្នំកិ

(២៧២) អនុទាធិដ្ឋំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នទ.
ទាធិដ្ឋោ នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
ឯកំ ។ អនុទាធិដ្ឋំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នទទា.
ធិដ្ឋោ នអកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
ឯកំ ។ អព្យាកកម្មលំ ឯកាយេវ ។

ទិវាទានគោប្បកទុកកុសលភ្នំកិ

គោទិវាទានគោប្បកទុកកុសលភ្នំកិ

(២៧៣) នោទុទាណា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
នោទុទាណា នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ដ្ឋយា ឯកំ ។ នោទុទាណា អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
នោទុទាណា នអកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បដ្ឋយា ភីណិ ។

ព្រោហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាទុទាណា
មិនមែនជាអកុសល ពាស្រ័យ ខ្លវធម៌ មិនមែនជាទុទាណា ជាអកុសល
ទើបកើតឡើង ព្រោហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៣ ។ អព្យាកកម្មល
មានវៈ ៣ ។

ទិវាទិន្នទុកកុសលភ្នំកិ: នទិវាទិន្នទុកកុសលភ្នំកិ:

(២៧៤) ធម៌ ដែលមិនមែនកម្មប្រកបដោយកិលេស (មាន
សណ្តាជាដើម) កាន់យកហើយ មិនមែនជាអកុសល ពាស្រ័យ ខ្លវធម៌
ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មិនកាន់យកហើយ ជាអកុសល ទើបកើត
ឡើង ព្រោហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ១ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនកម្មប្រកប
ដោយកិលេសកាន់យកហើយ មិនមែនជាអកុសល ពាស្រ័យ ខ្លវធម៌
ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយ ជាអកុសល ទើបកើត
ឡើង ព្រោហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ១ ។ អព្យាកកម្មល មានវៈ ១ ។

ទិវាទានគោប្បកទុកកុសលភ្នំកិ:

គោទិវាទានគោប្បកទុកកុសលភ្នំកិ:

(២៧៥) ធម៌ មិនមែនជាទុទាណា មិនមែនជាអកុសល ពាស្រ័យ
ខ្លវធម៌ មិនមែនជាទុទាណា ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោហេតុ-
ប្បដ្ឋយ មានវៈ ១ ។ ធម៌ មិនមែនជាទុទាណា មិនមែនជាអកុសល
ពាស្រ័យ ខ្លវធម៌ មិនមែនជាទុទាណា ជាអកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៣ ។

អង្គប្រជុំគណៈ អនុបាសនាប្រជុំ
កិលេសគោប្បកទុកកុសលត្តិក

នោកិលេសគោប្បកទុកកុសលត្តិក

[២៧៦] នោគិលេស កុសល ធម៌ បដិច្ច
នោគិលេសោ ន អកុសលោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បក្កយោ ឯកំ ។

ទស្សនេនបរោតត្ថទុកកុសលត្តិក

នទស្សនេនបរោតត្ថទុកកុសលត្តិក

[២៧៧] ន ទស្សនេនបរោតត្ថ កុសល ធម៌
បដិច្ច ន ទស្សនេនបរោតត្ថោ ន កុសលោ ធម្មា
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កយោ ឯកំ ។ ន ទស្សនេនបរោតត្ថ
អកុសលំ ធម៌ បដិច្ច ន ទស្សនេនបរោតត្ថោ ន
អកុសលោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កយោ ទ្វេ ។
ន ទស្សនេនបរោតត្ថំ អន្យាគតំ ធម៌ បដិច្ច
ន ទស្សនេនបរោតត្ថោ ន អន្យាគតោ ធម្មា
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កយោ ទ្វេ ។

អង្គប្រជុំគណៈ អនុបាសនាប្រជុំ

កិលេសគោប្បកទុកកុសលត្តិក

នោកិលេសគោប្បកទុកកុសលត្តិក

[២៧៦] ធម៌ មិនមែនជាភិលេស មិនមែនជាអកុសល ភា-
ស្រ័យ ត្រូវមាំ មិនមែនជាភិលេស ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បក្កិយ មានរា: ១ ។

ទស្សនេនបរោតត្ថទុកកុសលត្តិក

នទស្សនេនបរោតត្ថទុកកុសលត្តិក

[២៧៧] ធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែន
ជាអកុសល ភាស្រ័យ ត្រូវមាំ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជា
អកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បក្កិយ មានរា: ១ ។ ធម៌
ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនជាអកុសល ភាស្រ័យ ត្រូវ
មាំ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បក្កិយ មានរា: ២ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនមែនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ មិនមែនជាអន្យាគ្រឹត ភាស្រ័យ ត្រូវមាំ ដែលមិន
មែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាអន្យាគ្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បក្កិយ មានរា: ២ ។

អនុលោមប្បវេណីយទុក្ខកម្មវិញ្ញាណ
 ការវិនាយបហាតត្វទុកកុសលភ្នំក្រ
 នការវិនាយបហាតត្វទុកនកុសលភ្នំក្រ

[២៧៨] ន ការវិនាយ បហាតត្វ កុសល ធម៌
 បដិច្ច ន ន ការវិនាយ បហាតត្វ កុសល ធម៌
 ទុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ដក ។ ការវិនាយ បហាតត្វ
 អកុសល ធម៌ បដិច្ច ន ការវិនាយ បហាតត្វ ន
 អកុសល ធម៌ ទុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ធ្វេ ។
 ន ការវិនាយ បហាតត្វ អក្សកាត ធម៌ បដិច្ច ន ន
 ការវិនាយ បហាតត្វ ន អក្សកាត ធម៌ ទុប្បដ្ឋតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា ធ្វេ ។

ទស្សនេនបហាតត្វហេតុកុកុសលភ្នំក្រ
 នទស្សនេនបហាតត្វហេតុកុកុសលភ្នំក្រ

[២៧៩] ន ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកុកុសល
 ធម៌ បដិច្ច ន ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកុកុសល
 ធម៌ ទុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ដក ។
 ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកុកុសល ធម៌
 បដិច្ច ន ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកុកុសល
 ធម៌ ទុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ដក ។

ការវិនាយបហាតត្វទុកកុសលភ្នំក្រ
 នការវិនាយបហាតត្វទុកនកុសលភ្នំក្រ

[២៧៨] ធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនមែនត្រូវលះដោយការវិនាយ មិន
 មែនជាកុសល កាស្រីយ ឡធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយការវិនាយ ជា
 កុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានវិវាទ ។ ធម៌ ដែល
 មិនមែនត្រូវលះដោយការវិនាយ មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ ឡធម៌
 ដែលត្រូវលះដោយការវិនាយ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ
 ប្បដ្ឋយា មានវិវាទ ២ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនមែនត្រូវលះដោយការវិនាយ
 មិនមែនជាក្សត្រិត កាស្រីយ ឡធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយការវិនាយ
 ជាក្សត្រិត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានវិវាទ ២ ។

ទស្សនេនបហាតត្វហេតុកុកុសលភ្នំក្រ
 នទស្សនេនបហាតត្វហេតុកុកុសលភ្នំក្រ

[២៧៩] ធម៌ ដែលមានហេតុមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
 មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ ឡធម៌ ដែលមានហេតុមិនមែនត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មាន
 វិវាទ ។ ធម៌ ដែលមានហេតុមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែន
 ជាកុសល កាស្រីយ ឡធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ
 ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានវិវាទ ២ ។

ន ឧស្សា ន ឧ បហា តត្ថា ហេតុកំ អក្កា កតំ ធម្មំ បដិទ្ធ
 ន ឧស្សា ន ឧ បហា តត្ថា ហេតុកំ អក្កា កតា ន ឧស្សា
 ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ទេ ។
 អក្កា កតា វេ សត្វត្ថ បដ្ឋយា វេ ន ករណី តត្ថំ ។

ភារីនាយបហាតត្ថាហេតុកុសលស្ថិតិ
 នភារីនាយបហាតត្ថាហេតុកុសលស្ថិតិ

[៣០០] ន ភារីនាយ បហា តត្ថា ហេតុកំ កុសលំ
 ធម្មំ បដិទ្ធ ន ភារីនាយ បហា តត្ថា ហេតុកំ ន កុស-
 លោ ន ឧស្សា ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឯកំ ។ ន
 ភារីនាយ បហា តត្ថា ហេតុកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិទ្ធ
 ន ភារីនាយ បហា តត្ថា ហេតុកំ ន កុសលោ ន ឧស្សា
 ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តីណំ ។ អក្កា កតម្ភសំ
 ទេ ។

សវិតក្កុទុកកុសលស្ថិតិ នសវិតក្កុទុកកុសលស្ថិតិ

[៣០១] សវិតក្កុ កុសលំ ធម្មំ បដិទ្ធ ន ស-
 វិតក្កោ ន កុសលោ ន ឧស្សា ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
 យា តីណំ ។ សវិតក្កុ អកុសលំ ធម្មំ បដិទ្ធ

ធម៌ ដែលមានហេតុមិនមែនត្រូវលដោយស្រួល៖ មិនមែនជាអក្កាត្រឹក
 កាស្រ័យ ឆ្លុំធម៌ ដែលមានហេតុមិនមែនត្រូវលដោយស្រួល៖ ជា
 អក្កាត្រឹក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋិយ មានវៈ ២ ។
 បណ្ឌិត គប្បីរាប់ ក្នុងអក្កាតត្ថាវៈ ដោយអំណាចខែបដ្ឋិយ
 ក្នុងចំណែកក្នុងចុះ ។

ភារីនាយបហាតត្ថាហេតុកុសលស្ថិតិ៖
 នភារីនាយបហាតត្ថាហេតុកុសលស្ថិតិ៖

[៣០០] ធម៌ ដែលមានហេតុមិនមែនត្រូវលដោយភារីនា មិន
 មែនជាកុសល កាស្រ័យ ឆ្លុំធម៌ ដែលមានហេតុមិនមែនត្រូវលដោយ
 ភារីនា ជា កុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋិយ មានវៈ ១ ។
 ធម៌ ដែលមានហេតុមិនមែនត្រូវលដោយភារីនា មិនមែនជាអកុសល
 កាស្រ័យ ឆ្លុំធម៌ ដែលមានហេតុមិនមែនត្រូវលដោយភារីនា ជាអកុ-
 សល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋិយ មានវៈ ២ ។ អក្កា កតម្ភស
 មានវៈ ២ ។

សវិតក្កុទុកកុសលស្ថិតិ៖ នសវិតក្កុទុកកុសលស្ថិតិ៖

[៣០១] ធម៌ មិនមែនត្រូវក្តីទៅជាមួយនឹងវិញ្ញៈ មិនមែនជា
 កុសល កាស្រ័យ ឆ្លុំធម៌ ត្រូវក្តីទៅជាមួយនឹងវិញ្ញៈ ជា កុសល
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋិយ មានវៈ ១ ។ ធម៌ មិនមែន
 ត្រូវក្តីទៅជាមួយនឹងវិញ្ញៈ មិនមែនជាអកុសល កាស្រ័យ ឆ្លុំធម៌

ន សវិតកោ ឧ អកុសលោ ន ខ្មោ ឧ ឃ្មុដ្ឋតិ ហេតុ-
ឃ្មុដ្ឋយា តិណិ ។ អព្យាគមម្មលំ តិណិយេវ ។

សវិតារទុកកុសលត្តិកេ នសវិតារទុកនកុសលត្តិកិ

[៣១២] សវិតារំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នសវិ-
តារោ ឧ កុសលោ ន ខ្មោ ឧ ឃ្មុដ្ឋតិ ហេតុឃ្មុដ្ឋយា
តិណិ ។ សវិតារំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នសវិតា-
រោ ឧ អកុសលោ ន ខ្មោ ឧ ឃ្មុដ្ឋតិ ហេតុឃ្មុដ្ឋយា
តិណិ ។ អព្យាគមម្មលំ តិណិយេវ ។

សប្បីតិកទុកកុសលត្តិកេ នសប្បីតិកទុកនកុសលត្តិកិ

[៣១៣] សប្បីតិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
សប្បីតិកោ ឧ កុសលោ ន ខ្មោ ឧ ឃ្មុដ្ឋតិ ហេតុឃ្មុដ្ឋ-
យា អប្បីតិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន អប្បីតិកោ
ឧ កុសលោ ន ខ្មោ ឧ ឃ្មុដ្ឋតិ ហេតុឃ្មុដ្ឋយា តិណិ ។
សប្បីតិកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នសប្បីតិកោ
ឧ អកុសលោ ន ខ្មោ ឧ ឃ្មុដ្ឋតិ ហេតុឃ្មុដ្ឋយា អប្បី-
តិកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន អប្បីតិកោ

ប្រត្រិត្តុទៅជាមួយនឹងវិហារៈ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ច្បង មានវិវះ ៣ ។ អព្យាគមម្មល មានវិវះ ៣ ។

សវិតារទុកកុសលត្តិកេ នសវិតារទុកនកុសលត្តិកិ

[៣១៤] ធម៌ មិនមែនប្រត្រិត្តុទៅជាមួយនឹងវិហារៈ មិនមែនជា
កុសល កាស្រីយ ខ្លាចមិ ប្រត្រិត្តុទៅជាមួយនឹងវិហារៈ ជាអកុសល ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង មានវិវះ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនប្រត្រិត្តុ
ទៅជាមួយនឹងវិហារៈ មិនមែនជាអកុសល កាស្រីយ ខ្លាចមិ ប្រត្រិត្តុ
ទៅជាមួយនឹងវិហារៈ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង
មានវិវះ ៣ ។ អព្យាគមម្មល មានវិវះ ៣ ។

សប្បីតិកទុកកុសលត្តិកេ នសប្បីតិកទុកនកុសលត្តិកិ

[៣១៥] ធម៌ មិនមែនប្រត្រិត្តុទៅជាមួយនឹងវិហារៈ មិនមែនជា
អកុសល កាស្រីយ ខ្លាចមិ ប្រត្រិត្តុទៅជាមួយនឹងវិហារៈ ជាអកុសល
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង ធម៌ មិនមែនជាមិនមានវិហារៈ មិន
មែនជាអកុសល កាស្រីយ ខ្លាចមិ មិនមានវិហារៈ ជាអកុសល ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុច្បង មានវិវះ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនប្រត្រិត្តុទៅ
ជាមួយនឹងវិហារៈ មិនមែនជាអកុសល កាស្រីយ ខ្លាចមិ ប្រត្រិត្តុទៅ
ជាមួយនឹងវិហារៈ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង ធម៌ មិន
មែនជាមិនមានវិហារៈ មិនមែនជាអកុសល កាស្រីយ ខ្លាចមិ មិនមានវិហារៈ

នៃអកុសល ឆ្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណិ ។
អព្យាកតម្ភលំ តិណិយេវ ។

បីតិសហគតទុកកុសលត្តិកេ

នបីតិសហគតទុកកុសលត្តិកំ

(៣០២) បីតិសហគតំ កុសលំ ធម្មំ បដិទូ ន-
បីតិសហគតោ នកុសលោ ឆ្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយា តិណិ ។ បីតិសហគតំ អកុសលំ ធម្មំ បដិទូ
នបីតិសហគតោ នអកុសលោ ឆ្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បដ្ឋយា តិណិ ។ អព្យាកតម្ភលំ តិណិយេវ ។

សុទ្ធសហគតទុកកុសលត្តិកេ

នសុទ្ធសហគតទុកកុសលត្តិកំ

(៣០៥) សុទ្ធសហគតំ កុសលំ ធម្មំ បដិទូ ន-
សុទ្ធសហគតោ នកុសលោ ឆ្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ដ្ឋយា នសុទ្ធសហគតំ កុសលំ ធម្មំ បដិទូ នសុទ្ធ-
សហគតោ នកុសលោ ឆ្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
យា សុទ្ធសហគតំ កុសលញ្ច នសុទ្ធសហគតំ កុស-
លញ្ច ធម្មំ បដិទូ នសុទ្ធសហគតោ នកុសលោ ឆ្មោ

នៃអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ព្យ ។
អព្យាកតម្ភល មានវារៈ ព្យ ។

បីតិសហគតទុកកុសលត្តិកេ

នបីតិសហគតទុកកុសលត្តិកំ

(៣០២) បី ដែលមិនមែនប្រកបដោយចិត្ត មិនមែនជាអកុសល
កាស្រីយ ខ្លាំងមិ ដែលប្រកបដោយចិត្ត ជាអកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ព្យ ។ បី ដែលមិនមែនប្រកបដោយចិត្ត
មិនមែនជាអកុសល កាស្រីយ ខ្លាំងមិ ដែលប្រកបដោយចិត្ត ជា
អកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ព្យ ។ អព្យ-
ាកតម្ភល មានវារៈ ព្យ ។

សុទ្ធសហគតទុកកុសលត្តិកេ

នសុទ្ធសហគតទុកកុសលត្តិកំ

(៣០៥) បី ដែលមិនមែនប្រកបដោយសុខ មិនមែនជាអកុ-
សល កាស្រីយ ខ្លាំងមិ ដែលប្រកបដោយសុខ ជាអកុសល ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ បី ដែលមិនមែនប្រកបដោយសុខ
មិនមែនជាអកុសល កាស្រីយ ខ្លាំងមិ ដែលមិនមែនប្រកបដោយសុខ
ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ បី ដែលមិនមែន
ប្រកបដោយសុខ មិនមែនជាអកុសល កាស្រីយ ខ្លាំងមិ ដែលប្រកប
ដោយសុខ ជាអកុសលផង ដែលមិនមែនប្រកបដោយសុខ ជាអកុសលផង

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណិ ។ សុទសហគតំ
 អកុសលំ ធម្មំ ចដិទ្ធ នសុទសហគតោ នអកុ-
 សលោ នោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា នសុទសហ-
 គតំ អកុសលំ ធម្មំ ចដិទ្ធ នសុទសហគតោ ន-
 អកុសលោ នោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណិ ។
 អន្យាតតដ្ឋលំ តិណិយេវ ។

ឧបេក្ខាសហគតទុកកុសលភ្នំកិ

នឧបេក្ខាសហគតទុកកុសលភ្នំកិ

[៣០៦] ឧបេក្ខាសហគតំ កុសលំ ធម្មំ ចដិទ្ធ
 នឧបេក្ខាសហគតោ នកុសលោ នោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា នឧបេក្ខាសហគតំ កុសលំ ធម្មំ
 ចដិទ្ធ ននឧបេក្ខាសហគតោ នកុសលោ នោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណិ ។ ឧបេក្ខាសហគតំ
 អកុសលំ ធម្មំ ចដិទ្ធ នឧបេក្ខាសហគតោ ន-
 អកុសលោ នោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា នឧ-
 បេក្ខាសហគតំ អកុសលំ ធម្មំ ចដិទ្ធ ននឧបេក្ខា-
 សហគតោ នអកុសលោ នោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយា តិណិ ។ អន្យាតតដ្ឋលំ តិណិយេវ ។

ទើបតើឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវិញ ។ ធម៌ ដែលមិន
 មែនប្រកបដោយសុខ មិនមែនជាអកុសល កាស្រីយ ខ្លាចមិ ដែល
 ប្រកបដោយសុខ ជាអកុសល ទើបតើឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌
 ដែលមិនមែនជាមិនមែនប្រកបដោយសុខ មិនមែនជាអកុសល កាស្រីយ
 ខ្លាចមិ ដែលមិនមែនប្រកបដោយសុខ ជាអកុសល ទើបតើឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវិញ ។ អន្យាតតដ្ឋល មានវិញ ។

ឧបេក្ខាសហគតទុកកុសលភ្នំកិ

នឧបេក្ខាសហគតទុកកុសលភ្នំកិ

[៣០៦] ធម៌ ដែលមិនមែនប្រកបដោយឧបេក្ខា មិនមែនជា
 កុសល កាស្រីយ ខ្លាចមិ ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាអកុសល
 ទើបតើឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនមែនប្រកប
 ដោយឧបេក្ខា មិនមែនជាអកុសល កាស្រីយ ខ្លាចមិ ដែលមិនមែន
 ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាអកុសល ទើបតើឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 មានវិញ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនប្រកបដោយឧបេក្ខា មិនមែនជា
 អកុសល កាស្រីយ ខ្លាចមិ ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាអកុសល
 ទើបតើឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនមែនប្រ-
 កបដោយឧបេក្ខា មិនមែនជាអកុសល កាស្រីយ ខ្លាចមិ ដែលមិន
 មែនប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាអកុសល ទើបតើឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
 ដ្ឋយ មានវិញ ។ អន្យាតតដ្ឋល មានវិញ ។

ការអនុវត្តគតិ អនុលោមត្រូវឈ្មោះ
ការអនុវត្តកុសលត្រូវ
ការអនុវត្តនកុសលត្រូវ

[៣០៧] ការអនុវត្ត កុសល ធ្ម បដិច្ច ១.
ការអនុវត្ត ១ កុសល ១ ឆ្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុ
ប្បដ្ឋយា ១ ការអនុវត្ត កុសល ធ្ម បដិច្ច ១ ១ ការ
អនុវត្ត ១ កុសល ១ ឆ្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
ទ្វេ ។ ការអនុវត្ត អកុសល ធ្ម បដិច្ច ១ ១ ការអ
នុវត្ត ១ អកុសល ១ ឆ្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
ឯក ។ អន្យាធម្ម ទ្វេ ។

រូបាវចារកុសលត្រូវ
នរូបាវចារកុសលត្រូវ

[៣០៨] រូបាវចារ កុសល ធ្ម បដិច្ច ១ រូបា
វចារ ១ កុសល ១ ឆ្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
រូបាវចារ កុសល ធ្ម បដិច្ច ១ រូបាវចារ ១ កុ
សល ១ ឆ្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ទ្វេ ។ ១
រូបាវចារ អកុសល ធ្ម បដិច្ច ១ រូបាវចារ ១ អ
កុសល ១ ឆ្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឯក ។
អន្យាធម្ម ទ្វេ ។

ការអនុវត្តគតិ អនុលោមត្រូវឈ្មោះ
ការអនុវត្តកុសលត្រូវ
ការអនុវត្តនកុសលត្រូវ

[៣០៧] ធម៌ មិនមែនជាការបរិបទ មិនមែនជាកុសល កា
ស្រីយ ទ្រវត្តិ ជាគតិកុសល ទើបតែរឿង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាគតិកុសល មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ ទ្រ
ធម៌ មិនមែនជាគតិកុសល ទើបតែរឿង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានៈ ៦ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាគតិកុសល មិនមែនជាអកុសល
កាស្រីយ ទ្រវត្តិ ជាគតិកុសល ទើបតែរឿង ព្រោះហេតុ
ប្បដ្ឋយ មានៈ ១ ។ អន្យាធម្ម មានៈ ៦ ។

រូបាវចារកុសលត្រូវ
នរូបាវចារកុសលត្រូវ

[៣០៨] ធម៌ មិនមែនជារូបាវចារ មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ
ទ្រវត្តិ ជារូបាវចារកុសល ទើបតែរឿង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌
មិនមែនជាមិនមែនជារូបាវចារ មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ ទ្រវត្តិ មិន
មែនជារូបាវចារកុសល ទើបតែរឿង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានៈ ៦ ។
ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជារូបាវចារ មិនមែនជាអកុសល កាស្រីយ ទ្រ
ធម៌ មិនមែនជារូបាវចារកុសល ទើបតែរឿង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានៈ ១ ។ អន្យាធម្ម មានៈ ៦ ។

អនុញ្ញាតិបទកុសលត្តិកា
អនុញ្ញាតិបទកុសលត្តិកា
នអនុញ្ញាតិបទកុសលត្តិកា

(៣១៧) អនុចារិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
អនុចារិយោ នកុសលោ ធម្មោ ទច្ចដ្ឋតិ ហេតុប្ប-
ទូយា ទ្វេ ។ នអនុចារិយំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ននអនុចារិយោ នអកុសលោ ធម្មោ ទច្ចដ្ឋតិ
ហេតុប្បទូយា ឯកំ ។ អន្យាភាគម្ពលំ ទ្វេ ។

បរិយាបន្នទុកកុសលត្តិកា
នបរិយាបន្នទុកកុសលត្តិកា

(៣១៨) បរិយាបន្នំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
អបរិយាបន្នោ នកុសលោ ធម្មោ ទច្ចដ្ឋតិ ហេតុ-
ប្បទូយា អបរិយាបន្នំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នអប-
រិយាបន្នោ នកុសលោ ធម្មោ ទច្ចដ្ឋតិ ហេតុប្ប-
ទូយា ទ្វេ ។ បរិយាបន្នំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
នអបរិយាបន្នោ នអកុសលោ ធម្មោ ទច្ចដ្ឋតិ
ហេតុប្បទូយា ឯកំ ។ អន្យាភាគម្ពលំ ទ្វេ ។

អនុញ្ញាតិបទកុសលត្តិកា
អនុញ្ញាតិបទកុសលត្តិកា
នអនុញ្ញាតិបទកុសលត្តិកា

(៣១៩) ធមិ មិនមែនជាអនុចារិយោ មិនមែនជាកុសល កា-
ស្រ័យ ទ្ធាធមិ ជាអនុចារិយោកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ
មានពីរ៖ ២ ។ ធមិ មិនមែនជាមិនមែនជាអនុចារិយោ មិនមែនជាកុ-
សល កាស្រ័យ ទ្ធាធមិ មិនមែនជាអនុចារិយោ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បទូយ មានពីរ៖ ១ ។ អន្យាភាគម្ពល មានពីរ៖ ២ ។

បរិយាបន្នទុកកុសលត្តិកា
នបរិយាបន្នទុកកុសលត្តិកា

(៣១៩) ធមិ មិនមែនជាអបរិយាបន្នៈ (ដែលមិនរាប់បញ្ចូល
ក្នុងកេតុមិកវដ្តៈ) មិនមែនជាកុសល កាស្រ័យ ទ្ធាធមិ ជាអបរិយាបន្នៈ
(ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងកេតុមិកវដ្តៈ) ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បទូយ ធមិ មិនមែនជាអបរិយាបន្នៈ មិនមែនជាកុសល កាស្រ័យ
ទ្ធាធមិ ជាអបរិយាបន្នៈ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ
មានពីរ៖ ២ ។ ធមិ មិនមែនជាអបរិយាបន្នៈ មិនមែនជាកុសល
កាស្រ័យ ទ្ធាធមិ ជាអបរិយាបន្នៈ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បទូយ មានពីរ៖ ១ ។ អន្យាភាគម្ពល មានពីរ៖ ២ ។

និយ្យាសិកទុកកុសលភ្លឺរោ និយ្យាសិកទុកនកុសលភ្លឺកំ

(៣០១) និយ្យាសិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
និយ្យាសិកោ នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយា អនិយ្យាសិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច និ-
យ្យាសិកោ នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ដ្ឋយា ទ្វេ ។ អនិយ្យាសិកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
និយ្យាសិកោ នអកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បដ្ឋយា ឯកំ ។ អន្យាគតម្លប់ ទ្វេ ។

និយមទុកកុសលភ្លឺរោ និយមទុកនកុសលភ្លឺកំ

(៣០២) និយមំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ននិ-
យោ នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
អនិយមំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ននិយោ នកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ទ្វេ ។ និយមំ
អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ននិយោ នអកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនិយមំ អកុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច ននិយោ នអកុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ទ្វេ ។ អន្យាគតម្លប់ ទ្វេ ។

និយ្យាសិកទុកកុសលភ្លឺរោ និយ្យាសិកទុកនកុសលភ្លឺកំ

(៣០១) ធម៌ មិនមែនជាទិយ្យាសិកៈ (កាត់ផ្តាច់សារវដ្តៈដោយ
មិនជាសេសសល់) មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ ទ្វេធម៌ ជាទិយ្យា-
សិកៈ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជា
ទិយ្យាសិកៈ មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ ទ្វេធម៌ ជាទិយ្យាសិកៈ ជា
កុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានពៈ ២ ។ ធម៌ មិន
មែនជាទិយ្យាសិកៈ មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ ទ្វេធម៌ ជាទិយ្យា-
សិកៈ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានពៈ ១ ។
អន្យាគតម្លប់ មានពៈ ២ ។

និយមទុកកុសលភ្លឺរោ និយមទុកនកុសលភ្លឺកំ

(៣០២) ធម៌ មិនមែនទៀង មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ
ទ្វេធម៌ ទៀង ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌
មិនមែនទៀង មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ ទ្វេធម៌ មិនទៀង ជា
កុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានពៈ ២ ។ ធម៌ មិន
មែនទៀង មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ ទ្វេធម៌ ទៀង ជាកុសល
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនទៀង មិនមែនជា
កុសល កាស្រីយ ទ្វេធម៌ មិនទៀង ជាកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានពៈ ២ ។ អន្យាគតម្លប់ មានពៈ ២ ។

ហេតុប្បដ្ឋាន អរណំ អក្សកតំ ធម្មំ បដិច្ច ទសា-
ណោ ទក្សតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋាន ។

[៣១៦] ហេតុយា ទ្វេ អវិកតេ ទ្វេ ។

សហជាតវារ្យំ សម្បយុត្តវារ្យំ បដិច្ចវាសនិសំ ។

[៣១៧] អរណោ ក្សតោ ធម្មោ ទសា-
ណស្ស ទក្សតស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បដ្ឋយេន
បច្ចុយា អរណោ ក្សតោ ធម្មោ ទសាណស្ស
ទក្សតស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ចុ-
យោ ។

[៣១៨] អាម្មណោ ទ្វេ អវិកតេ ទ្វេ ។

សរណទុកវេទនាភ្នំកេ ឧសរណទុកវេទនាភ្នំកេ

[៣១៩] សរណំ សុទាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ
ធម្មំ បដិច្ច ទសរណោ ទសុទាយ វេទនាយ សម្ប-
យុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋាន សរណំ
សុទាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទសរណោ
ទសុទាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ប្រាមហេតុប្បដ្ឋយ ធម្មំ មិនវេទប្រត្រឹក្កុទៅជាមួយនិវរណៈ មិនវេទ
ជាត្យកតៈ កស្រីយ ឬធម្មំ មិនវេទជាណោ ជាត្យកតៈ រទេច
កើតឡើង ប្រាមហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣២០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៦ ក្នុងវិភក្សប្បដ្ឋយ

មានវាៈ ៦ ។

សហជាតវារ្យំ សម្បយុត្តវារ្យំ ម្សត្តនិបដិច្ចវារ្យំ ។

[៣២១] ធម្មំ មិនវេទណោ ជាត្យកតៈ ជាបច្ច័យ ខែធម្មំ

មិនវេទជាមិនវេទណោ មិនវេទជាត្យកតៈ ដោយការម្សត្តប្បដ្ឋយ
ធម្មំ មិនវេទណោ ជាត្យកតៈ ជាបច្ច័យ ខែធម្មំ មិនវេទប្រត្រឹក្កុ
ទៅជាមួយនិវរណៈ មិនវេទជាត្យកតៈ ដោយការម្សត្តប្បដ្ឋយ ។

[៣២២] ក្នុងការម្សត្តប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៦ ក្នុងវិភក្សប្បដ្ឋយ

មានវាៈ ៦ ។

សរណទុកវេទនាភ្នំកេ ឧសរណទុកវេទនាភ្នំកេ

[៣២៣] ធម្មំ មិនវេទប្រត្រឹក្កុទៅជាមួយនិវរណៈ មិនវេទប្រ-
កបដោយសុខវេទោ កស្រីយ ឬធម្មំ ប្រត្រឹក្កុទៅជាមួយនិវរណៈ
ប្រកបដោយសុខវេទោ រទេចកើតឡើង ប្រាមហេតុប្បដ្ឋយ ធម្មំ មិន
វេទជាមិនវេទណោ មិនវេទប្រកបដោយសុខវេទោ កស្រីយ ឬធម្មំ
ប្រត្រឹក្កុទៅជាមួយនិវរណៈ ប្រកបដោយសុខវេទោ រទេចកើតឡើង

ហេតុប្បដ្ឋយា អារាណំ សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ
 ធម្មំ បដិច្ច ន សារណា ន សុខាយ វេទនាយ សម្ម-
 យុត្តោ ន ធម្មារណា ន សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ
 ន ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អារាណំ សុខាយ វេ-
 ទនាយ សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ន សារណា ន សុខាយ-
 វេទនាយ សម្មយុត្តោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 ធម្មា ។ សារាណំ ធុត្តាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ធម្មំ
 បដិច្ច ន សារណា ន ធុត្តាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ភិណំ ។ សារាណំ
 អនុត្តមសុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
 សារណា ន អនុត្តមសុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មា ។

សរណទុកវិញកត្តិកេ នសរណទុកវិញកត្តិកំ

[៣២០] អារាណំ វិចាគំ ធម្មំ បដិច្ច ន សារ-
 ណា ន វិចាគា ន ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 ឯកំ ។ សារាណំ វិចាគធម្មធម្មំ បដិច្ច ន សារ-
 ណា ន វិចាគធម្មធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវណៈ មិនមែន
 ប្រកបដោយសុខវេទនា ក៏វេទនាជាមិនមានវណៈ មិនមែនប្រកប
 ដោយសុខវេទនា ក៏ស្រ្តីយ ឬធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវណៈប្រកប
 ដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែន
 ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវណៈ មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា ក៏ស្រ្តីយ
 ឬធម៌ មិនមានវណៈ ប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ មានវណៈ ២ ។ ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវណៈ
 មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា ក៏ស្រ្តីយ ឬធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ
 នឹងវណៈ ប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 មានវណៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវណៈ មិនមែន
 ប្រកបដោយសុខវេទនា ក៏ស្រ្តីយ ឬធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ
 នឹងវណៈ ប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បដ្ឋយ មានវណៈ ៤ ។

សរណទុកវិញកត្តិកេ នសរណទុកវិញកត្តិកំ

[៣២១] ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវណៈ មិនមែនជា
 វិញក ក៏ស្រ្តីយ ឬធម៌ មិនមានវណៈ ជាវិញក ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវណៈ ១ ។ ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
 វណៈ មិនមែនមានវិញកជាប្រក្រតិ ក៏ស្រ្តីយ ឬធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជា
 មួយនឹងវណៈ មានវិញកជាប្រក្រតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

អរណ៍ វិចារកម្មធម្មដ្ឋ បដិទ្ធ ឧសវណោ ចវិចារក-
 ម្មធម្មធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ទ្វេ ។ អរណ៍
 លេវវិចារកម្មធម្មធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឧ-
 លេវវិចារកម្មធម្មធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 ឯកំ ។

សរណទុកទ្រព្យទិស្តបាទានិយត្តិកៈ

នសរណទុកទ្រព្យទិស្តបាទានិយត្តិកៈ

(៣២០) អរណ៍ ឧបាទិទ្ធិតាណានិយំ ធម្មំ បដិទ្ធ
 ឧសវណោ ឧបាទិទ្ធិតាណានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា ឯកំ ។ អរណ៍ អនុចាទិទ្ធិអនុចាទា-
 និយំ ធម្មំ បដិទ្ធ ឧសវណោ ឧអនុចាទិទ្ធិអនុចាទា-
 និយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឯកំ ។

ធមិ មិនៃមេប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ មិនមានវិបាកជាប្រក្រតី កា-
 ស្រ័យ ភូតមិ មិនមានរណៈ មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង
 ក្រោយហេតុប្បដ្ឋយា មានរណៈ ។ ធមិ មិនៃមេប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
 រណៈ មិនមែនជាមិនមែនវិបាកទាំងមិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី កា-
 ស្រ័យ ភូតមិ មិនមានរណៈ មិនមែនជាវិបាកទាំងមិនមែនមានវិបាក
 ជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ក្រោយហេតុប្បដ្ឋយា មានរណៈ ។

សរណទុកទ្រព្យទិស្តបាទានិយត្តិកៈ

នសរណទុកទ្រព្យទិស្តបាទានិយត្តិកៈ

(៣២១) ធមិ មិនៃមេប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ ដែលមិន
 មែនកម្មប្រកបដោយកិសេស (មានកណ្តាជាដើម) កាន់យកហើយទាំងជា
 ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន កាស្រ័យ ភូតមិ មិនមានរណៈ ដែលកម្ម
 ប្រកបដោយកិសេសកាន់យកហើយទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើប
 កើតឡើង ក្រោយហេតុប្បដ្ឋយា មានរណៈ ។ ធមិ មិនៃមេប្រព្រឹត្ត
 ទៅជាមួយនឹងរណៈ ដែលមិនមែនកម្មប្រកបដោយកិសេសមិនកាន់យក
 ហើយទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន កាស្រ័យ ភូតមិ មិន
 មានរណៈ ដែលកម្មប្រកបដោយកិសេសមិនកាន់យកហើយទាំងមិនជា
 ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ក្រោយហេតុប្បដ្ឋយា មាន
 រណៈ ។

សវនាការសង្កេតស្តីពីស្ថិតិសេដ្ឋកិច្ច

សវនាការសង្កេតស្តីពីស្ថិតិសេដ្ឋកិច្ច

(៣២២) សវនាការ សង្កេតស្តីពីស្ថិតិសេដ្ឋកិច្ច ផ្ទៃក្នុង
 បដិច្ច ន សវនាការ ន សង្កេតស្តីពីស្ថិតិសេដ្ឋកិច្ច ន ខ្មែរ
 ឧប្បត្តិកិច្ច ហេតុប្បទូយា ឯក ។ អវលំ អសង្កេតស្តីពី
 សង្កេតស្ថិតិសេដ្ឋកិច្ច ផ្ទៃក្នុង បដិច្ច ន សវនាការ ន អសង្កេតស្តីពី
 សង្កេតស្ថិតិសេដ្ឋកិច្ច ផ្ទៃក្នុង ហេតុប្បទូយា ខ្មែរ ។
 អវលំ អសង្កេតស្តីពីសង្កេតស្ថិតិសេដ្ឋកិច្ច ផ្ទៃក្នុង បដិច្ច ន ស-
 វនាការ ន អសង្កេតស្តីពីសង្កេតស្ថិតិសេដ្ឋកិច្ច ផ្ទៃក្នុង ហេតុប្បទូយា ឯក ។

សវនាការស្ថិតិសេដ្ឋកិច្ច សវនាការស្ថិតិសេដ្ឋកិច្ច

(៣២៣) សវនាការ សវត្តសវត្ត ផ្ទៃក្នុង បដិច្ច
 ន សវនាការ ន សវត្តសវត្ត ផ្ទៃក្នុង ខ្មែរ ឧប្បត្តិកិច្ច

សវនាការសង្កេតស្តីពីស្ថិតិសេដ្ឋកិច្ច

សវនាការសង្កេតស្តីពីស្ថិតិសេដ្ឋកិច្ច

(៣២៤) ឯក ចំនែកប្រតិបត្តិការជាមួយនិវាណៈ ដែលមិន
 មែនសេវាប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចសេដ្ឋកិច្ច កម្រិត ខ្ពស់ ប្រតិបត្តិការ
 ជាមួយនិវាណៈ ដែលសេវាប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចសេដ្ឋកិច្ច ទើបគិត
 ទៀត ក្រោយហេតុប្បទូយា ឯក ។ ឯក ចំនែកប្រតិបត្តិការជា
 មួយនិវាណៈ ដែលមិនមែនជាមែនសេវាប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចសេដ្ឋកិច្ច
 កម្រិត ខ្ពស់ ចំនែកនោះ ដែលមិនមែនសេវាប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចសេដ្ឋកិច្ច
 សេវាប្រតិបត្តិការ ក្រោយហេតុប្បទូយា ឯក ។ ឯក
 ចំនែកប្រតិបត្តិការជាមួយនិវាណៈ ដែលមិនមែនជាមែនសេវាប្រតិបត្តិការ
 មិនមែនសេវាប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចសេដ្ឋកិច្ច កម្រិត ខ្ពស់ ចំនែកនោះ ដែល
 មិនមែនសេវាប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចសេដ្ឋកិច្ច ទើបគិតទៀត ក្រោយហេ-
 តុប្បទូយា ឯក ។

សវនាការស្ថិតិសេដ្ឋកិច្ច សវនាការស្ថិតិសេដ្ឋកិច្ច

(៣២៥) ឯក ចំនែកប្រតិបត្តិការជាមួយនិវាណៈ
 ចំនែកប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចសេដ្ឋកិច្ច ចំនែកប្រតិបត្តិការជាមួយនិវាណៈ
 កម្រិត ខ្ពស់ ប្រតិបត្តិការជាមួយនិវាណៈ ប្រតិបត្តិការ
 ជាមួយនិវាណៈ ចំនែកប្រតិបត្តិការជាមួយនិវាណៈ ទើបគិតទៀត

អភិធម្មវិជ្ជា ឧបសម្ព័ន្ធនៃបច្ចុប្បន្ន

ហេតុច្បងយា តីណិ ។ អរណំ សវិតក្កសវិតាវ ធម្មំ
 បដិច្ច ឧសវណោ ឧសវិតក្កសវិតារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុច្បងយា ឯតំ ។ សវណំ អវិតក្កវិចារមត្តំ
 ធម្មំ បដិច្ច ឧសវណោ ឧសវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុច្បងយា ចត្តាវ ។ អរណំ អវិតក្ក-
 អវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច ឧសវណោ ឧសវិតក្កអវិចារោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុច្បងយា ឯតំ ។

សវណាទុក្ខបីតិវិញ្ញាណំ ឧសវណាទុក្ខបីតិវិញ្ញាណំ

(៣២៤) សវណំ បីតិសហាតតំ ធម្មំ បដិច្ច
 ឧសវណោ ឧបីតិសហាតតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុច្បងយា តីណិ ។ អរណំ បីតិសហាតតំ
 ធម្មំ បដិច្ច ឧសវណោ ឧបីតិសហាតតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុច្បងយា ឯតំ ។ សវណំ សុខ-
 សហាតតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧសវណោ ឧសុខសហា-
 តតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុច្បងយា តីណិ ។

ករិយុទ្ធិនា ឧបសម្ព័ន្ធនៃបច្ចុប្បន្ន

ព្រោហោតុច្បងយា មានវារៈ ៧ ។ ធម៌ មិនមែនប្រត្រឹក្កតៅជាមួយ
 នីវរណៈ មិនមែនប្រត្រឹក្កតៅជាមួយនឹងវិក្កុៈ តាំងប្រត្រឹក្កតៅជាមួយនឹង
 វិចារៈ កាស្រ័យ ភូធម៌ មិនមានរណៈ ប្រត្រឹក្កតៅជាមួយនឹងវិក្កុៈ
 តាំងប្រត្រឹក្កតៅជាមួយនឹងវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោហោតុច្បងយា
 មានវារៈ ១ ។ ធម៌ មិនមែនប្រត្រឹក្កតៅជាមួយនឹងរណៈ មិនមែនជាមិន
 មានវិក្កុៈមានត្រឹមតែវិចារៈ កាស្រ័យ ភូធម៌ ប្រត្រឹក្កតៅជាមួយនឹងរណៈ
 មិនមានវិក្កុៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោហោតុច្បងយា មាន
 វារៈ ២ ។ ធម៌ មិនមែនប្រត្រឹក្កតៅជាមួយនឹងរណៈ មិនមែនជាមិនមាន
 វិក្កុៈតាំងមិនមានវិចារៈ កាស្រ័យ ភូធម៌ មិនមានរណៈ មិនមានវិក្កុៈ
 មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោហោតុច្បងយា មានវារៈ ១ ។

សវណាទុក្ខបីតិវិញ្ញាណំ ឧសវណាទុក្ខបីតិវិញ្ញាណំ

(៣២៥) ធម៌ មិនមែនប្រត្រឹក្កតៅជាមួយនឹងរណៈ មិនមែន
 ប្រកបដោយចិត្ត កាស្រ័យ ភូធម៌ ប្រត្រឹក្កតៅជាមួយនឹងរណៈ ប្រកប
 ដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោហោតុច្បងយា មានវារៈ ៧ ។ ធម៌
 មិនមែនប្រត្រឹក្កតៅជាមួយនឹងរណៈ មិនមែនប្រកបដោយចិត្ត កាស្រ័យ
 ភូធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោហោតុ-
 ច្បងយា មានវារៈ ១ ។ ធម៌ មិនមែនប្រត្រឹក្កតៅជាមួយនឹងរណៈ មិន
 មែនប្រកបដោយសុខ កាស្រ័យ ភូធម៌ ប្រត្រឹក្កតៅជាមួយនឹងរណៈ
 ប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោហោតុច្បងយា មានវារៈ ៧ ។

អនុសាសន៍ប្រតិបត្តិការ

អរណ៍ សុខសហគមន៍ ធម្ម័ បដិច្ច នសរណា ន-
សុខសហគមន៍ ធម្ម័ ឧប្បជ្ជិតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
ឯកំ ។ សរណ៍ ឧបេក្ខាសហគមន៍ ធម្ម័ បដិច្ច
នសរណា នឧបេក្ខាសហគមន៍ ធម្ម័ ឧប្បជ្ជិតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ចត្តារិ ។

សរណទុកស្សនត្តិកំ នសរណទុកស្សនត្តិកំ

(៣២៨) សរណ៍ នស្សៈននបហាគត្វំ ធម្ម័ បដិច្ច
នសរណា ននស្សៈននបហាគត្វា ធម្ម័ ឧប្បជ្ជិតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ឯកំ ។ សរណ៍ ភាវនាយបហាគត្វំ
ធម្ម័ បដិច្ច នសរណា នភាវនាយបហាគត្វា
ធម្ម័ ឧប្បជ្ជិតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឯកំ ។ អរណ៍ នេវ
នស្សៈននភាវនាយបហាគត្វំ ធម្ម័ បដិច្ច នអរណា
ននេវនស្សៈននភាវនាយបហាគត្វា ធម្ម័ ឧប្ប-
ជ្ជិតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឯកំ ។

អនុសាសន៍ប្រតិបត្តិការ

ធម៌ មិនមែនប្រតិបត្តិការជាមួយនឹងវិវាទ មិនមែនប្រកថាដោយសុខ កា-
ស្រ័យ ក្នុងធម៌ មិនមែនវិវាទ ប្រកថាដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយា មានពីរ ។ ធម៌ មិនមែនប្រតិបត្តិការជាមួយនឹងវិវាទ
មិនមែនប្រកថាដោយសុខ កាស្រ័យ ក្នុងធម៌ ប្រតិបត្តិការជាមួយនឹង
វិវាទ ប្រកថាដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មាន
ពីរ ។

សរណទុកស្សនត្តិកំ នសរណទុកស្សនត្តិកំ

(៣២៩) ធម៌ មិនមែនប្រតិបត្តិការជាមួយនឹងវិវាទ ដែលមិនមែន
ត្រូវលះដោយសុខ កាស្រ័យ ក្នុងធម៌ ប្រតិបត្តិការជាមួយនឹងវិវាទ
ដែលត្រូវលះដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មាន
ពីរ ។ ធម៌ មិនមែនប្រតិបត្តិការជាមួយនឹងវិវាទ ដែលមិនមែនត្រូវលះ
ដោយការងារ កាស្រ័យ ក្នុងធម៌ ប្រតិបត្តិការជាមួយនឹងវិវាទ ដែល
ត្រូវលះដោយការងារ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានពីរ ។
ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនវិវាទ ដែលមិនមែនជាមិនមែនត្រូវលះដោយ
សុខ ខាងមិនមែនត្រូវលះដោយការងារ កាស្រ័យ ក្នុងធម៌ មិនមែន
វិវាទ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយសុខ ខាងមិនមែនត្រូវលះដោយ
ការងារ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានពីរ ។

ធើ្វ ។ អរណំ អបថយកាមី ធើ្វ បដិច្ច ទសារណោ
 ទ អបថយកាមី ធើ្វ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 ឯកំ ។ អរណំ ទេវាថយកាមីនាបថយកាមី ធើ្វ
 បដិច្ច ទ អរណោ ទ ទេវាថយកាមីនាបថយកាមី ធើ្វ
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

សវណាទុកសេក្ខតិកោ នសវណាទុកនសេក្ខតិកំ

(១២៩) អរណំ សេក្ខំ ធើ្វ បដិច្ច ទសារណោ
 ទសេក្ខោ ធើ្វ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឯកំ ។
 អរណំ អសេក្ខំ ធើ្វ បដិច្ច ទសារណោ ទ អ-
 សេក្ខោ ធើ្វ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឯកំ ។
 អរណំ ទេវសេក្ខានាសេក្ខំ ធើ្វ បដិច្ច ទសារណោ
 ទ ទេវសេក្ខានាសេក្ខោ ធើ្វ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយា ឯកំ ។

ពាធិវា ២ ។ ធើ្វ ធើ្វ មិនៃប្រត្រឹក្កុទៅជាមួយនិវរណៈ មិនៃបទ
 មិនដល់ស្ត្រីការស្លៀកតូចទៀត កាស្រ័យ អ្វីធើ្វ មិនមានរណៈ មិន
 ដល់ស្ត្រីការស្លៀកតូចទៀត ទើបភើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ពាធិ
 វា ២ ។ ធើ្វ មិនៃបទជាមិនមានរណៈ មិនៃបទជាមិនដល់
 ដល់ស្ត្រីការស្លៀកតូចទៀត មិនដល់ស្ត្រីការស្លៀកតូចទៀត
 កាស្រ័យ ព្រាង មិនមានរណៈ មិនៃបទដល់ស្ត្រីការស្លៀកតូចទៀត មិន
 មិនៃបទជាមិនដល់ស្ត្រីការស្លៀកតូចទៀត ទើបភើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បដ្ឋយា ។

សវណាបុកលេក្ខតិកោ នសវណាទុកនសេក្ខតិកំ

(១៣០) ធើ្វ មិនៃប្រត្រឹក្កុទៅជាមួយនិវរណៈ មិនៃបទ
 ជាសេក្ខុ កាស្រ័យ ព្រាង មិនមានរណៈ ជាសេក្ខុ ទើបភើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ពាធិវា ២ ។ ធើ្វ មិនៃប្រត្រឹក្កុទៅជាមួយ
 និវរណៈ មិនៃបទជាសេក្ខុ កាស្រ័យ អ្វីធើ្វ មិនមានរណៈ ជា
 កាសេក្ខុ ទើបភើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ពាធិវា ២ ។ ធើ្វ
 មិនៃប្រត្រឹក្កុទៅជាមួយនិវរណៈ មិនៃបទជាសេក្ខុ កាសេក្ខុ
 កាស្រ័យ ព្រាង មិនមានរណៈ ជាសេក្ខុ ទើបភើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ពាធិវា ២ ។

សវណទុកបរិច្ឆាសិតំ ធម្មសវណទុកបរិច្ឆាសិតំ

[៣៤៧] អរណំ បរិច្ឆាសិតំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មសវណោ
ធម្មវិនិច្ឆ័យំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឯកំ ។
អរណំ មហាត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មសវណោ ធម្មហត្ថំ
តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឯកំ ។ អរណំ
អត្ថបាលំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មសវណោ ធម្មប្បសារណោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឯកំ ។

សវណទុកបរិច្ឆាសិតំ

ធម្មសវណទុកបរិច្ឆាសិតំ

[៣៧០] សវណំ បរិច្ឆាសិតំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មសវណោ
ធម្មវិនិច្ឆ័យំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
ធម្មំ ។ សវណំ មហាត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មសវណោ
ធម្មហត្ថំ ធម្មសវណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា

សវណទុកបរិច្ឆាសិតំ ធម្មសវណទុកបរិច្ឆាសិតំ

[៣៤៧] អរណំ បរិច្ឆាសិតំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មសវណោ
សភាពក្ខត្តោ កាស្រ័យ ខ្លវធម៌ មិនមានរោគៈ មានសភាពក្ខត្តោ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវិដ ។ ធម៌ មិនមែន
ប្រាសាទដោយធម្មសវណោ មិនមែនដល់នូវសភាពក្ខត្ត កាស្រ័យ ខ្លវធម៌
មិនមានរោគៈ ដល់នូវសភាពក្ខត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានវិវិដ ។ ធម៌ មិនមែនប្រាសាទដោយធម្មសវណោ មិនមែន
មានប្រាសាទមិនមាន កាស្រ័យ ខ្លវធម៌ មិនមានរោគៈ មានប្រាសាទ
មិនមាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវិដ ។

សវណទុកបរិច្ឆាសិតំ

ធម្មសវណទុកបរិច្ឆាសិតំ

[៣៧០] ធម៌ មិនមែនប្រាសាទដោយធម្មសវណោ មិនមែន
មានការប្រតិបត្តិក្ខត្តោ កាស្រ័យ ខ្លវធម៌ ប្រាសាទដោយធម្មសវណោ
មានការប្រតិបត្តិក្ខត្តោ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
វិវិដ ។ ធម៌ មិនមែនប្រាសាទដោយធម្មសវណោ មិនមែនមាន
ការប្រតិបត្តិ ដល់នូវសភាពក្ខត្ត កាស្រ័យ ខ្លវធម៌ ប្រាសាទដោយធម្មសវណោ
មានការប្រតិបត្តិ ដល់នូវសភាពក្ខត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

១៧៨

អនុលោមប្បវត្តន៍យុទ្ធកិច្ចាប្បវត្តន៍

ទ្វេ ។ អរណំ អប្បនាណារម្មណំ ធម្មំ បដិទ្ធិ ទសរណោ ន អប្បនាណារម្មណោ ធម្មោ ទប្បន្នតិ ហេតុប្បទូយា វិកាំ ។

សរណទុកហ៍និក្ខិកោ នសរណទុកនិហ៍និក្ខិកិ

(៣៣១) សរណំ ហិំនំ ធម្មំ បដិទ្ធិ ទសរណោ ន ហិំនោ ធម្មោ ទប្បន្នតិ ហេតុប្បទូយា វិកាំ ។ អរណំ មជ្ឈិមំ ធម្មំ បដិទ្ធិ ទសរណោ ន មជ្ឈិមោ ធម្មោ ទប្បន្នតិ ហេតុប្បទូយា ទ្វេ ។ អរណំ បណីតំ ធម្មំ បដិទ្ធិ ទសរណោ ន បណីតោ ធម្មោ ទប្បន្នតិ ហេតុប្បទូយា វិកាំ ។

សរណទុកមិប្បត្តិកោ នសរណទុកនិមិប្បត្តិកិ

(៣៣២) សរណំ មិប្បត្តនិយតំ ធម្មំ បដិទ្ធិ ទសរណោ ន មិប្បត្តនិយតោ ធម្មោ ទប្បន្នតិ ហេតុប្បទូយា វិកាំ ។ អរណំ សម្មត្តនិយតំ ធម្មំ បដិទ្ធិ ទសរណោ ន សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ ទប្បន្នតិ ហេតុប្បទូយា ។ សរណំ អនិយតំ ធម្មំ បទូយា(១)

១ ឧ. បដិទ្ធិ ។

អនុលោមប្បវត្តន៍យុទ្ធកិច្ចាប្បវត្តន៍

មានវរៈ ២ ។ ធមិ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវេលាៈ មិនមានការម្នាក់ ប្រមាណមិនបាន កាស្រ័យ ទូរធមិ មិនមានវេលាៈ មានប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តន៍ មានវរៈ ១ ។

សរណទុកហ៍និក្ខិកោៈ នសរណទុកនិហ៍និក្ខិកោៈ

(៣៣១) ធមិ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវេលាៈ មិនមែនពេកទាប កាស្រ័យ ទូរធមិ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវេលាៈ ពេកទាប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តន៍ មានវរៈ ១ ។ ធមិ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវេលាៈ មិនមែនជាភស្តុភារ កាស្រ័យ ទូរធមិ មិនមានវេលាៈ ជាភស្តុភារ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តន៍ មានវរៈ ២ ។ ធមិ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវេលាៈ មិនមែនទុក្ខម កាស្រ័យ ទូរធមិ មិនមានវេលាៈ ទុក្ខម ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តន៍ មានវរៈ ១ ។

សរណទុកមិប្បត្តិកោៈ នសរណទុកនិមិប្បត្តិកោៈ

(៣៣២) ធមិ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវេលាៈ មិនមែនមានសភាពទុសនិរទៀត កាស្រ័យ ទូរធមិ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវេលាៈ មានសភាពទុសនិរទៀត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តន៍ មានវរៈ ១ ។ ធមិ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវេលាៈ មិនមែនមានសភាពត្រូវនិរទៀត កាស្រ័យ ទូរធមិ មិនមានវេលាៈ មានសភាពត្រូវនិរទៀត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តន៍ ។ ធមិ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវេលាៈ មិនមែនជាមិនទៀត កាស្រ័យ ទូរធមិ

១៣៦

សិរីសុខិយោ អនុលោមប្បវេណី

ន សារណោ ន អនិយោគោ ចាត្រា ឧប្បន្នតិ ហេតុប្ប-
ន្នយា ទ្វេ ។

សវណទុកមគ្គាមណត្តិកេ នសវណទុកនិមគ្គាមណត្តិកំ

[៣៣៣] អរណំ មគ្គាមណំ ធម្មំ អនិច្ច ន សា-
រណោ ន មគ្គាមណោ ចាត្រា ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា
ឃតំ ។ អរណំ មគ្គហេតុកំ ធម្មំ អនិច្ច ន សា-
រណោ ន មគ្គហេតុកោ ចាត្រា ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា
ឃតំ ។ អរណំ មគ្គនិមតិ ធម្មំ អនិច្ច ន សារណោ
ន មគ្គនិមតិ ចាត្រា ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា ឃតំ ។

សវណទុកឧប្បន្នតិកេ នសវណទុកនិឧប្បន្នតិកំ

[៣៣៤] សវណោ អនុប្បន្នោ ចាត្រា ន សា-
រណស្ស ន អនុប្បន្នស្ស ន ឧប្បន្នស្ស ការម្មណាប្បន្នយេ ន
ចត្វាយេ ចត្តាវិ ។ អវណោ ឧប្បន្នំ ចាត្រា ន អា-
រណស្ស ន ឧប្បន្ននិស្ស ន ឧប្បន្នស្ស ការម្មណាប្បន្នយេ ន
ចត្វាយេ ទ្វេ ។

ប្រត្រិក្កុទៅជាមួយនឹងរណៈ មានសភាពមិនច្រើន ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បន្នយ មានពីរ ៦ ។

សវណទុកមគ្គាមណត្តិកៈ នសវណទុកនិមគ្គាមណត្តិកៈ

[៣៣៣] ធម៌ មិនមែនប្រត្រិក្កុទៅជាមួយនឹងរណៈ មិនមែន
មានមគ្គជាហេតុ កាស្រ័យ ទូរធម៌ មិនមានរណៈ មានមគ្គជាហេ-
តុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយ មានពីរ ១ ។ ធម៌ មិន
មែនប្រត្រិក្កុទៅជាមួយនឹងរណៈ មិនមែនមានមគ្គជាហេតុ កាស្រ័យ ទូរ
ធម៌ មិនមានរណៈ មានមគ្គជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយ
មានពីរ ១ ។ ធម៌ មិនមែនប្រត្រិក្កុទៅជាមួយនឹងរណៈ មិនមែនមាន
មគ្គជាអធិបតិ កាស្រ័យ ទូរធម៌ មិនមានរណៈ មានមគ្គជាអធិបតិ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយ មានពីរ ១ ។

សវណទុកឧប្បន្នតិកៈ នសវណទុកនិឧប្បន្នតិកៈ

[៣៣៤] ធម៌ ប្រត្រិក្កុទៅជាមួយនឹងរណៈ មិនទាន់កើតឡើង
ហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនប្រត្រិក្កុទៅជាមួយនឹងរណៈ មិនមែន
ជាមិនទាន់កើតឡើងហើយ ហើយការម្មណាប្បន្នយ មានពីរ ៤ ។ ធម៌
មិនមានរណៈ ដែលកើតឡើង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាមិនមាន
រណៈ ដែលមិនមែនកើតឡើង ហើយការម្មណាប្បន្នយ មានពីរ ៦ ។

កម្ពុជាសម្រាប់ប្រជាជន

សវណ្ណទុកអតីតភ្នំពេញ និងសវណ្ណទុកនគរវតីភ្នំពេញ

[៣៣៥] សវណ្ណ អតីតភោ ធានា ឧសវណ្ណស្ស ឧ អតីតស្ស ធម្មស្ស ការធម្មណ្ណច្បាប់យោ ឧ បទ្បយោ ធម្មាវិ ។ អនាគតោ អតីតសង្ខារ ។

សវណ្ណទុកអតីតារម្មណភ្នំពេញ

នសវណ្ណទុកនគរវតីតារម្មណភ្នំពេញ

[៣៣៦] សវណ្ណ អតីតារម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច ឧសវណ្ណ ឧ អតីតារម្មណ៍ ធានា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ អវណ្ណំ អតីតារម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច ឧសវណ្ណ ឧ អតីតារម្មណ៍ ធានា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ទ្វេ ។ សវណ្ណំ អនាគតារម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច ឧសវណ្ណ ឧ អនាគតារម្មណ៍ ធានា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ទ្វេ ។ សវណ្ណំ បទ្បប្បញ្ញារម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច ឧសវណ្ណ ឧ បទ្បប្បញ្ញារម្មណ៍ ធានា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ទ្វេ ។

កម្ពុជាសម្រាប់ប្រជាជន

សវណ្ណទុកអតីតភ្នំពេញ និងសវណ្ណទុកនគរវតីភ្នំពេញ

[៣៣៧] ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ ជាអតីត ជាបច្ចុប្បន្ន មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ មិនមែនជាអតីត ដោយការធម្មណ្ណច្បាប់យោ មានវិវិដ ។ អនាគតធម៌ ដូចជាអតីតធម៌ដែរ ។

សវណ្ណទុកអតីតារម្មណភ្នំពេញ

នសវណ្ណទុកនគរវតីតារម្មណភ្នំពេញ

[៣៣៨] ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ មិនមែនមានការម្ស្នាក់ជាអតីត កាស្រ័យ ទូរធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ មានការម្ស្នាក់ជាអតីត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ មិនមែនមានការម្ស្នាក់ជាអតីត កាស្រ័យ ទូរធម៌ មិនមានរណៈ មានការម្ស្នាក់ជាអតីត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ មានវិវិដ ។ ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ មិនមែនមានការម្ស្នាក់ជាអនាគត កាស្រ័យ ទូរធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ មានការម្ស្នាក់ជាអនាគត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ មានវិវិដ ។ ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ មិនមែនមានការម្ស្នាក់ជាបទ្បប្បដ្ឋ កាស្រ័យ ទូរធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ មានការម្ស្នាក់ជាបទ្បប្បដ្ឋ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ មានវិវិដ ។

១៧៧

ភាគច្រើន ពុទ្ធសាសនាប្រពៃណី
សវណាទុកអង្គការមូលដ្ឋាន
នៃសវណាទុកអង្គការមូលដ្ឋាន

សវណាទុកអង្គការមូលដ្ឋាន
នៃសវណាទុកអង្គការមូលដ្ឋាន

(៣៣៧) សវណា អង្គការមូលដ្ឋាន គឺ បដិដូ
ន សវណោ នអង្គការមូលដ្ឋាន ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បដូយា ទេ ។ សវណា ភាគច្រើន គឺ បដិដូ
ន សវណោ នភាគច្រើន ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បដូយា ទេ ។

[៣៣៧] ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវណៈ មិនមែន
មានការប្តូរជាខាងក្នុង កាល្រីយ ឆ្លុះធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
វណៈ មានការប្តូរជាខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ
មានវៈ ៦ ។ ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវណៈ មិនមែនមានកា-
រប្តូរជាខាងក្រៅ កាល្រីយ ឆ្លុះធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវណៈ មាន
ការប្តូរជាខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ មានវៈ ៦ ។

សវណាទុកសនិទស្សនត្តិកា
នៃសវណាទុកសនិទស្សនត្តិកា

សវណាទុកសនិទស្សនត្តិកា
នៃសវណាទុកសនិទស្សនត្តិកា

(៣៣៨) សវណា អនិទស្សនសម្បដិយំ គឺ
បដិដូ ន សវណោ នអនិទស្សនសម្បដិយោ ធម្មោ
ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា ឯកំ ។

[៣៣៨] ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវណៈ មិនមែនជា
មិនមានការឃើញតែប្រាកដដោយការប៉ះពាល់ កាល្រីយ ឆ្លុះធម៌ ប្រព្រឹត្ត
ទៅជាមួយនឹងវណៈ មិនមានការឃើញតែប្រាកដដោយការប៉ះពាល់ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ មានវៈ ១ ។

(៣៣៩) សវណា អនិទស្សនសម្បដិយំ គឺ បដិដូ
ន សវណោ នអនិទស្សនសម្បដិយោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដូយា វវណា អនិទស្សនសម្បដិយំ គឺ បដិដូ

[៣៣៩] ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវណៈ មិនមែនជា
មិនមានការឃើញតាំងមិនមានការប៉ះពាល់ កាល្រីយ ឆ្លុះធម៌ ប្រព្រឹត្ត
ទៅជាមួយនឹងវណៈ មិនមានការឃើញតាំងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវណៈ
មិនមែនជាមិនមានការឃើញតាំងមិនមានការប៉ះពាល់ កាល្រីយ ឆ្លុះធម៌

១៣៧

អនុលោមប្បវត្តន៍យុទ្ធកិរិយា

ន សរណោ ន អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ ធម្ម-
ជ្ជតិ ហេតុប្បទូយោ សវណំ អនិទស្សនអប្បដិយត្ថ
អវណំ អនិទស្សនអប្បដិយត្ថ ធម្មំ បដិច្ច ន សរ-
ណោ ន អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ ធម្មជ្ជតិ ហេ-
តុប្បទូយោ ។

[៣៤០] ហេតុយា តិណិ អវិកតេ តិណិ ។

[៣៤១] អវណំ អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ
បដិច្ច ន សរណោ ន អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ
ធម្មជ្ជតិ ន ហេតុប្បទូយោ ។

[៣៤២] សវណំ អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ
បដិច្ច ន សរណោ ន អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ
ធម្មជ្ជតិ ន អារម្មណប្បទូយោ ។

[៣៤៣] ន ហេតុយា ឯកំ ន អារម្មណោ តិណិ
ហេវិកតេ តិណិ ។

សហជាតវាម្បិ សម្បយុត្តវាម្បិ
បដិច្ចវាសទិសំ ។

មិនមានការយឺតយ៉ាវទាំងមិនមានការបំពេញ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បវត្តន៍ ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិញ្ញាណៈ មិនមែន
ជាមិនមានការយឺតយ៉ាវទាំងមិនមានការបំពេញ កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ប្រ-
ព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិញ្ញាណៈ មិនមានការយឺតយ៉ាវទាំងមិនមានការបំពេញផង
មិនមានវិញ្ញាណៈ មិនមានការយឺតយ៉ាវទាំងមិនមានការបំពេញផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តន៍ ។

[៣៤០] ក្នុងហេតុប្បវត្តន៍ មានវាៈ ធម៌ ក្នុងវិញ្ញាណប្បវត្តន៍
មានវាៈ ធម៌ ។

[៣៤១] ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិញ្ញាណៈ មិនមែនជា
មិនមានការយឺតយ៉ាវទាំងមិនមានការបំពេញ កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ មិនមាន
វិញ្ញាណៈ មិនមានការយឺតយ៉ាវទាំងមិនមានការបំពេញ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បវត្តន៍ ។

[៣៤២] ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិញ្ញាណៈ មិនមែនជា
មិនមានការយឺតយ៉ាវទាំងមិនមានការបំពេញ កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ប្រព្រឹត្ត
ទៅជាមួយនឹងវិញ្ញាណៈ មិនមានការយឺតយ៉ាវទាំងមិនមានការបំពេញ ទើប
កើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បវត្តន៍ ។

[៣៤៣] ក្នុងហេតុប្បវត្តន៍ មានវាៈ ១ ក្នុងអារម្មណ-
ប្បវត្តន៍ មានវាៈ ២ ក្នុងវិញ្ញាណប្បវត្តន៍ មានវាៈ ៣ ។
សហជាតវាៈក្នុង សម្បយុត្តវាៈក្នុង បដិច្ចវិចិត្តវាៈវិញ ។

១៤០

ឃើញចំណែក គុណប្បវត្តនិយម្ពង្គន

[៣៤៤] សរណោ អធិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ
ន សរណស្ស ន អធិទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បដិយន មច្ចយោ អរណោ អធិទស្សន-
អប្បដិយោ ធម្មោ ន សរណស្ស ន អធិទស្សនអប្ប-
ដិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដិយន មច្ចយោ ។

[៣៤៥] ហេតុយា ។ ទ្វ អធិមតិយា ទ្វ អវិគត
តិណិ ។

[៣៤៦] សរណោ អធិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ
ន សរណស្ស ន អធិទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស
សហជាតប្បដិយន មច្ចយោ ... មច្ចាជាតប្បដិយន
មច្ចយោ កម្មប្បដិយន មច្ចយោ ។

[៣៤៧] នហេតុយា តិណិ ន អារម្មណ តិណិ
ហេតុយា តិណិ ។

យថា កុសលត្តិកា មច្ចាភិវ ឯវ វិទ្យាភេតត្ថំ ។

គុណប្បវត្តនិយម្ពង្គន ធម្មង្គន ។

[៣៤៤] ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនិវរណៈ មិនមានការឃើញ
ព័ន្ធមិនមានការចំពោះ ជាច្រើន ខែធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ
និវរណៈ មិនមែនជាមិនមានការឃើញព័ន្ធមិនមានការចំពោះ ដោយ
ហេតុប្បដិយ ធម៌ មិនមានលោះ មិនមានការឃើញព័ន្ធមិនមានការចំ
ពោះ ជាច្រើន ខែធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនិវរណៈ មិនមែន
ជាមិនមានការឃើញព័ន្ធមិនមានការចំពោះ ដោយហេតុប្បដិយ ។

[៣៤៥] ក្នុងហេតុប្បដិយ មានវិវៈ ៤ ក្នុងអធិមតិប្បដិយ
មានវិវៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បដិយ មានវិវៈ ៣ ។

[៣៤៦] ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនិវរណៈ មិនមានការឃើញ
ព័ន្ធមិនមានការចំពោះ ជាច្រើន ខែធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ
និវរណៈ មិនមែនជាមិនមានការឃើញព័ន្ធមិនមានការចំពោះ ដោយ
សហជាតប្បដិយ ... ជាច្រើន ដោយមច្ចាជាតប្បដិយ ជាច្រើន
ដោយកម្មប្បដិយ ។

[៣៤៧] ក្នុងនហេតុប្បដិយ មានវិវៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដិយ
មានវិវៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បដិយ មានវិវៈ ៣ ។

មច្ចាភិវៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា

មច្ចាភិវ កម្មប្បដិយស្ស យ៉ាងនោះឯងច្បាស់ ។

ឃើញ គុណប្បវត្តនិយម្ពង្គន ។

ហេតុប្បដ្ឋយា អកុសលំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ-
អកុសាលោ ឧហេតុ ច ឧអកុសលោ ឧហេតុ ច
ធម្មា ឧប្បដ្ឋន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា អកុសលំ ហេតុំ ធម្មំ
បដិច្ច ឧកុសលោ ឧហេតុ ច ឧអកុសលោ ឧ-
ហេតុ ច ធម្មា ឧប្បដ្ឋន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា មញ្ញ ។

[៣៧០] អក្កាភតំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ឧកុ-
សាលោ ឧហេតុ ធម្មា ឧប្បដ្ឋន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា អ-
ក្កាភតំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ឧអកុសលោ ឧហេតុ
ធម្មា ឧប្បដ្ឋន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា អក្កាភតំ ហេតុំ
ធម្មំ បដិច្ច ឧកុសលោ ឧហេតុ ច ឧអកុសលោ
ឧហេតុ ច ធម្មា ឧប្បដ្ឋន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា តីណំ ។

[៣៧១] ហេតុយា តោស អារម្មណោ ច អវិ-
តោត តោស ។

[៣៧២] កុសលំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ឧកុ-
សលោ ឧហេតុ ធម្មា ឧប្បដ្ឋន្តិ ឧអារម្មណប្ប-
ដ្ឋយា ។

ប្រោរហេតុប្បដ្ឋយ ធមិ មិនមែនជាអកុសល តាំងមិនមែនជាហេតុក្តី
មិនមែនជាអព្យាគតៈ តាំងមិនមែនជាហេតុក្តី កាស្រ័យ ឡវធមិ ជា
អកុសល ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ប្រោរហេតុប្បដ្ឋយ ធមិ មិនមែន
ជាអកុសល តាំងមិនមែនជាហេតុក្តី មិនមែនជាអកុសល តាំងមិនមែន
ជាហេតុក្តី កាស្រ័យ ឡវធមិ ជាអកុសល ជាហេតុ ទើបកើតឡើង
ប្រោរហេតុប្បដ្ឋយ មានរាវៈ ៥ ។

[៣៧៣] ធមិ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ
ឡវធមិ ជាអព្យាគតៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ប្រោរហេតុប្បដ្ឋយ ធមិ
មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ឡវធមិ ជាអព្យាគតៈ
ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ប្រោរហេតុប្បដ្ឋយ ធមិ មិនមែនជាអកុសល
តាំងមិនមែនជាហេតុក្តី មិនមែនជាអកុសល តាំងមិនមែនជាហេតុក្តី កា-
ស្រ័យ ឡវធមិ ជាអព្យាគតៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ប្រោរហេតុប្បដ្ឋយ
មានរាវៈ ៣ ។

[៣៧៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានរាវៈ ១៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
មានរាវៈ ៤ ក្នុងអវិតោតប្បដ្ឋយ មានរាវៈ ១៣ ។

[៣៧៥] ធមិ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ
ឡវធមិ ជាអកុសល ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ប្រោរអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

បដិច្ច ឧបត្ថម្ភសាលា ឧសាហេតុតោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា វត្តសាល វសាហេតុតំ ធម្មំ បដិច្ច
 ឧត្តសាលា ឧសាហេតុតោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
 តុប្បដ្ឋយា វត្តសាល វសាហេតុតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧត្ត-
 សាលា ឧសាហេតុតោ ឧ ឧវត្តសាលា ឧសាហេ-
 តុតោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណំ ។
 វត្តសាល វសាហេតុតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧត្តសាលា ឧ-
 សាហេតុតោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា វត្តសាល
 តំ សាហេតុតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧត្តសាលា ឧសា-
 ហេតុតោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា វត្តសាល
 តំ សាហេតុតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧត្តសាលា ឧសាហេតុតោ
 ឧ ឧវត្តសាលា ឧសាហេតុតោ ឧ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា តិណំ ។

[៣៦០] ហេតុយា ឧវ វត្តសាលា តិណំ វត្ត-
 តោ ឧបត្ថម្ភសាលា ។

សហជាតិវត្តសាល វត្តសាល វត្តសាល វត្តសាល ។

កស្រីយ ខ្លួនមិ ជាអកុសល ប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនប្រព្រឹត្ត
 ទៅជាមួយនឹងហេតុ កស្រីយ ខ្លួនមិ ជាអកុសល ប្រព្រឹត្តិទៅជា
 មួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជា
 អកុសល ពុំមែនមិនមែនប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុក្តី មិនមែនជាអកុសល
 ពុំមែនមិនមែនប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុក្តី កស្រីយ ខ្លួនមិ ជាអកុ-
 សល ប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 ធម៌ ។ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយ
 នឹងហេតុ កស្រីយ ខ្លួនមិ ជាអកុសល ប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែន
 ប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុ កស្រីយ ខ្លួនមិ ជាអកុសល ប្រព្រឹត្តិ
 ទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិន
 មែនជាអកុសល ពុំមែនមិនមែនប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុក្តី មិនមែនជា
 អកុសល ពុំមែនមិនមែនប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុក្តី កស្រីយ ខ្លួនមិ
 ជាអកុសល ប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បដ្ឋយ ធម៌ ។

[៣៦១] កុសលប្បដ្ឋយ ធម៌ ។ កុសលប្បដ្ឋយ ធម៌ ។
 ធម៌ ។ កុសលប្បដ្ឋយ ធម៌ ។ កុសលប្បដ្ឋយ ធម៌ ។
 សហជាតិវត្តសាល វត្តសាល វត្តសាល វត្តសាល ។

១ អកុសលស្ស ២ សាហេតុកស្ស ៣ ធម្មស្ស ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយោ ៤ បដ្ឋយោ អត្យាកតោ សាហេតុកោ ៥ ធម្មា
 ៦ អកុសលស្ស ៧ សាហេតុកស្ស ៨ ១ អកុសលស្ស
 ៩ សាហេតុកស្ស ១០ ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយោ ១១ បដ្ឋ-
 យោ តីណិ ។

[៣៦២] ហេតុយា ១៧ អាម្មាណា បណ្ណាស
 ។ ២ ។ អវិភាត ឯកានស ។

[៣៦៣] អកុសលំ អហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
 ១ អកុសាលា ២ អហេតុកោ ៣ ធម្មា ៤ ធម្មដ្ឋតិ ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយោ ៥ អកុសលំ ៦ អហេតុកំ ៧ ធម្មំ ៨ បដិច្ច ៩ អត្យា-
 កតោ ១០ អហេតុកោ ១១ ធម្មា ១២ ធម្មដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ
 ១៣ អកុសលំ ១៤ អហេតុកំ ១៥ ធម្មំ ១៦ បដិច្ច ១៧ អកុសាលា ១៨
 អហេតុកោ ១៩ ១ អត្យាកតោ ២០ អហេតុកោ ២១ ធម្មា
 ២២ ធម្មដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ២៣ តីណិ ។ ២៤ អត្យាកតំ អហេ-
 តុកំ ធម្មំ បដិច្ច ២៥ អកុសាលា ២៦ អហេតុកោ ២៧ ធម្មា
 ២៨ ធម្មដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ២៩ អត្យាកតំ អហេតុកំ ធម្មំ
 ៣០ បដិច្ច ៣១ អកុសាលា ៣២ អហេតុកោ ៣៣ ធម្មា ៣៤ ធម្មដ្ឋតិ

ដាច់ដួង ១៥៧ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
 ហេតុ ដោយហេតុប្បដ្ឋយោ ធម៌ ជាអត្យាកតៈ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
 ហេតុ ដាច់ដួង ១៥៧ មិនមែនជាអកុសល តាំងមិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជា
 មួយនឹងហេតុធម៌ មិនមែនជាអកុសល តាំងមិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ
 នឹងហេតុធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយោ មានពៈ ៧ ។

[៣៦៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ មានពៈ ៧ ក្នុងការម្នាលប្បដ្ឋយោ
 មានពៈ ១៧ ។ ២ ។ ក្នុងអវិភាតប្បដ្ឋយោ មានពៈ ១០ ។

[៣៦៧] ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាមិនមានហេតុ
 កាស្រ័យ ខ្លះធម៌ ជាអកុសល មិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយោ ធម៌ មិនមែនជាអត្យាកតៈ មិនមែនជាមិនមានហេតុ កា-
 ស្រ័យ ខ្លះធម៌ ជាអកុសល មិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយោ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល តាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុ
 កាស្រ័យ ខ្លះ ធម៌ ជាអកុសល មិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ
 មានពៈ ៧ ។ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាមិនមាន
 ហេតុ កាស្រ័យ ខ្លះធម៌ ជាអត្យាកតៈ មិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាមិនមាន
 ហេតុ កាស្រ័យ ខ្លះធម៌ ជាអត្យាកតៈ មិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង

ហេតុប្បដ្ឋយោ អព្យាកាតំ អហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ធកុ-
សលោ ធម្មហេតុកោ ធម្មំ ធម្មសុខសាលោ ធម្មហេតុ-
កោ ធម្មំ ធម្មា ធម្មដ្ឋង្គិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ភីណិ ។

[៣៦៤] ហេតុយោ ធម្មា អវច្ឆលោ ធម្មំ អវិកតោ ធម្មំ ។

កុសលភិក្ខុហោតុសម្មយុត្តទុក្ខំ

នកុសលភិក្ខុនហោតុសម្មយុត្តទុក្ខំ

[៣៦៥] កុសលំ ហេតុសម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច

ធកុសលោ ធម្មហេតុសម្មយុត្តោ ធម្មោ ធម្មដ្ឋង្គិ
ហេតុប្បដ្ឋយោ សហេតុកុសលសិលំ ។

កុសលភិក្ខុហោតុសហោតុកុក្ខំ

នកុសលភិក្ខុនហោតុសហោតុកុក្ខំ

[៣៦៦] កុសលំ ហេតុញ្ចវ សហេតុកក្ខ

ធម្មំ បដិច្ច ធម្មកុសលោ ធម្មហេតុកក្ខ ធម្មហេតុ-
កោ ធម្មា ធម្មដ្ឋង្គិ ហេតុប្បដ្ឋយោ កុស-
លំ ហេតុញ្ចវ សហេតុកក្ខ ធម្មំ បដិច្ច ធម្ម-
អព្យាកាតា ធម្មហេតុកក្ខ ធម្មហេតុកោ ធម្មា

ព្រោលហេតុប្បដ្ឋយ ធម្មំ បិវិមេនជាតុសល បិវិមេនជាមិមេន
ហេតុក្ខំ បិវិមេនជាតុសល បិវិមេនជាមិមេនហេតុក្ខំ កាស្រីយ
នូវធម្មំ ជាអព្យាកតៈ មិមេនហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ព្យ ។

[៣៦៦] កុសលប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ កុសលប្បដ្ឋយ

មានវារៈ ៦ កុសលប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

កុសលភិក្ខុហោតុសម្មយុត្តទុក្ខំ

នកុសលភិក្ខុនហោតុសម្មយុត្តទុក្ខំ

[៣៦៧] ធម្មំ មិមេនជាតុសល មិមេនប្រកបដោយហេតុ កា-

ស្រីយ នូវធម្មំ ជាតុសល ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ដូចជាសហេតុកុក្ខវារៈ ។

កុសលភិក្ខុហោតុសហោតុកុក្ខំ

នកុសលភិក្ខុនហោតុសហោតុកុក្ខំ

[៣៦៨] ធម្មំ មិមេនជាតុសល មិមេនជាហេតុបិវិមេន

មិមេនជាមិមេនហេតុ កាស្រីយ នូវធម្មំ ជាតុសល ជាហេតុបិវិមេន
ប្រក្រតីទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម្មំ មិមេន
មិមេនជាអព្យាកតៈ មិមេនជាហេតុបិវិមេនមិមេនជាមិមេនហេតុ កា-
ស្រីយ នូវធម្មំ ជាតុសល ជាហេតុបិវិមេនប្រក្រតីទៅជាមួយនឹងហេតុ

ឧប្បជ្ឈិតិ ហេតុប្បដិសន្ធិយា កុសលំ ហេតុញ្ចោសហេតុកកត្តា ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ នហេតុចេវនអហេតុកោច នអក្កាសោច នហេតុចេវនអហេតុកោច ធម្មា ឧប្បជ្ឈិតិ ហេតុប្បដិសន្ធិយា តីណំ ។

អកុសលំ ហេតុញ្ចោសហេតុកកត្តា ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ នហេតុចេវនអហេតុកោច ធម្មា ឧប្បជ្ឈិតិ ហេតុប្បដិសន្ធិយា តីណំ ។

អក្កាសតំ ហេតុញ្ចោសហេតុកកត្តា ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ នហេតុចេវនអហេតុកោច ធម្មា ឧប្បជ្ឈិតិ ហេតុប្បដិសន្ធិយា . . .

នកុសលោ នហេតុចេវនអហេតុកោច ធម្មា ឧប្បជ្ឈិតិ ហេតុប្បដិសន្ធិយា . . . នកុសលោ នហេតុចេវនអហេតុកោច នកុសលោ នហេតុចេវនអហេតុកោច ធម្មា ឧប្បជ្ឈិតិ ហេតុប្បដិសន្ធិយា តីណំ ។

(៣៦៧) ហេតុយា នវ ។

វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដិសន្ធិយា ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុក្តី មិនមែនជាអក្កាសៈ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុក្តី កាស្រីយ ឡូធម៌ ជាអកុសល ជាហេតុទាំងប្រាស្រ័យទៅជាមួយនឹងហេតុ វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដិសន្ធិយា មានវៈ ៧ ។ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុ កាស្រីយ ឡូធម៌ ជាអកុសល ជាហេតុទាំងប្រាស្រ័យទៅជាមួយនឹងហេតុ វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដិសន្ធិយា មានវៈ ៧ ។ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុ កាស្រីយ ឡូធម៌ ជាអកុសល ជាហេតុទាំងប្រាស្រ័យទៅជាមួយនឹងហេតុ វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដិសន្ធិយា . . . ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុ វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដិសន្ធិយា . . . ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុក្តី មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុក្តី វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដិសន្ធិយា មានវៈ ៧ ។

(៣៦៧) កុណប្បដិសន្ធិយា មានវៈ ៧ ។

[៣៦៨] អកុសលំ សហេតុកកោរោ ធនហេតុ
 ធម្មំ បដិច្ច ធនអកុសលោ ធនហេតុកកោរោ ធន
 ហេតុធន ធនោ ... ធនអកុសលោ ធនហេតុកកោរោ
 ធនហេតុធន ធនោ ... ធនអកុសលោ ធនហេតុកកោរោ
 ធនហេតុធន ធនោ ... ធនអកុសលោ ធនហេតុកកោរោ
 ធនហេតុធន ធនោ ឧប្បដ្ឋន្តំ ហេតុប្បដ្ឋន្តយោ ភីណិ ។
 អកុសលំ សហេតុកកោរោ ធនហេតុ ធម្មំ បដិច្ច
 ធនអកុសលោ ធនហេតុកកោរោ ធនហេតុធន ធនោ
 ... អកុសលំ សហេតុកកោរោ ធនហេតុ ធម្មំ
 បដិច្ច ធនអកុសលោ ធនហេតុកកោរោ ធនហេតុធន
 ធនោ ... ធនអកុសលោ ធនហេតុកកោរោ ធនហេតុធន
 ធនោ ធនអកុសលោ ធនហេតុកកោរោ ធនហេតុធន
 ធនោ ... ភីណិ ។ អកុសលំ សហេតុកកោរោ ធន
 ហេតុ ធម្មំ បដិច្ច ធនអកុសលោ ធនហេតុ
 កកោរោ ធនហេតុធន ធនោ ... ធនអកុសលោ

[៣៦៨] ធមិ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាមិនមានហេតុ
 ព្រមទាំងមិនមែនជាមិនមែនហេតុ កាល្បីយ ខ្លួនធមិ ជាអកុសល ប្រព្រឹត្តទៅ
 ជាមួយនឹងហេតុព្រមទាំងមិនមែនជាហេតុ ... ធមិ មិនមែនជាអព្យាករៈ
 មិនមែនជាមិនមានហេតុ ព្រមទាំងមិនមែនជាមិនមែនហេតុ
 មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាមិនមានហេតុព្រមទាំងមិនមែនជាមិនមែនហេតុ
 មិនមែនជាអព្យាករៈ មិនមែនជាមិនមានហេតុព្រមទាំងមិនមែនជាមិនមែន
 ហេតុក្តី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋន្តយ មានព្រះពុទ្ធ ។ ធមិ
 មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាមិនមានហេតុព្រមទាំងមិនមែនជាមិនមែនហេតុ
 កាល្បីយ ខ្លួនធមិ ជាអកុសល ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុព្រមទាំងមិនមែន
 ជាហេតុ ... ធមិ មិនមែនជាអព្យាករៈ មិនមែនជាមិនមានហេតុ
 ព្រមទាំងមិនមែនជាមិនមែនហេតុ កាល្បីយ ខ្លួនធមិ ជាអកុសល ប្រព្រឹត្ត
 ទៅជាមួយនឹងហេតុព្រមទាំងមិនមែនជាហេតុ ... ធមិ មិនមែនជាអកុសល
 មិនមែនជាមិនមានហេតុព្រមទាំងមិនមែនជាមិនមែនហេតុក្តី មិនមែនជាអព្យាករៈ
 មិនមែនជាមិនមានហេតុព្រមទាំងមិនមែនជាមិនមែនហេតុក្តី ... មាន
 ព្រះពុទ្ធ ។ ធមិ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាមិនមានហេតុព្រមទាំង
 មិនមែនជាមិនមែនហេតុ កាល្បីយ ខ្លួនធមិ ជាអព្យាករៈ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ជាមួយនឹងហេតុព្រមទាំងមិនមែនជាហេតុ ... ធមិ មិនមែនជាអកុសល

ន អ ហេតុតោទេវ ន ហេតុទ ធម្មោ . . . ន កុស-
លោ ន អ ហេតុតោទេវ ន ហេតុទ ន កុសលោ
ន អ ហេតុតោទេវ ន ហេតុទ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេ-
តុច្ឆន្ទយា តីណិ ។

[៣៦៧] ហេតុយា នវ ។

កុសលត្ថិកោហេតុហេតុសម្បយុត្តទុក្ខំ

នកុសលត្ថិកោហេតុហេតុសម្បយុត្តទុក្ខំ

[៣៦៨] កុសលំ ហេតុតោទេវ ហេតុសម្បយុត្តទុក្ខំ
ធម្មំ បដិច្ច ន កុសលោ ន ហេតុទេវ ហេតុវិប្ប-
យុត្តោច ធម្មោ . . . ន អក្កាសោ ន ហេតុទេវ ន
ហេតុវិប្បយុត្តោច ធម្មោ . . . ន កុសលោ ន ហេតុ-
ទេវ ហេតុវិប្បយុត្តោច ន អក្កាសោ ន ហេតុទេវ
ហេតុវិប្បយុត្តោច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុច្ឆន្ទយា
តីណិ ។ កុសលំ តីណិ កាតត្វំ ។ អក្កាសតំ
តីណិ កាតត្វំ ។ នវ ។ កុសលំ ហេតុសម្ប-
យុត្តទោហេតុទ ធម្មំ បដិច្ច ន កុសលោ ន
ហេតុវិប្បយុត្តោទេវ ន ហេតុទ ធម្មោ . . . ន អក្កា-
សោ ន ហេតុវិប្បយុត្តោទេវ ន ហេតុទ ធម្មោ . . .

មិនមែនជាមិនមានហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមែនហេតុ . . . ធម៌ មិន
មែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមែនហេតុក្តី
មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានហេតុ ទាំងមិនមែនជាមិនមែន
ហេតុក្តី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្ឆន្ទយ មានវិវា ព ។

[៣៦៩] កុសលច្ឆន្ទយ មានវិវា ព ។

កុសលត្ថិកោហេតុហេតុសម្បយុត្តទុក្ខំ

នកុសលត្ថិកោហេតុហេតុសម្បយុត្តទុក្ខំ

[៣៧០] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែន
ព្រាសហេតុហេតុ កាស្រ័យ ឬធម៌ ជាកុសល ជាហេតុទាំងប្រកបដោយ
ហេតុ . . . ធម៌ មិនមែនជាអក្កាសៈ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនព្រាស
ហេតុ . . . ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែន
ព្រាសហេតុហេតុក្តី មិនមែនជាអក្កាសៈ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែន
ព្រាសហេតុហេតុក្តី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្ឆន្ទយ មានវិវា ព ។
កុសល បណ្ឌិត ធម្មិក្ខំ ឲ្យមានវិវា ព ។ អក្កាសៈ បណ្ឌិត
ធម្មិក្ខំ ឲ្យមានវិវា ព ។ វិវា ព ។ ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិន
មែនព្រាសហេតុហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមែនហេតុ កាស្រ័យ ឬធម៌ ជា
កុសល ប្រកបដោយហេតុទាំងមិនមែនជាហេតុ . . . ធម៌ មិនមែនជា
អក្កាសៈ មិនមែនព្រាសហេតុហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមែនហេតុ . . .

អភិធម្មវិធាន អនុលោមញ្ញបូជិយញ្ញវិធី

ន អកុសលោ ន ហេតុវិប្បយុត្តោ ទេវ ន ហេតុធន ធម្មា
អត្យាការោ ន ហេតុវិប្បយុត្តោ ទេវ ន ហេតុធន ធម្មា
... តីណិ ។ អកុសលំ ហេតុសម្បយុត្តោ ទេវ
ហេតុ ធម្មំ ធម្មិទ្ធ ... តីណិ ។ អត្យាការតំ តីណិ ។
ទេវ ។ មេ ។

កុសលញ្ញិកនិហោតុសហេតុកទុកិ

នកុសលញ្ញិកនិហោតុសហេតុកទុកិ

[៣៧១] កុសលំ ន ហេតុសហេតុកំ ធម្មំ
ធម្មិទ្ធ ន កុសលោ ន ហេតុ ន សហេតុកោ ធម្មា
... ន អកុសលោ ន ហេតុ ន សហេតុកោ ធម្មា
... ន កុសលោ ន ហេតុ ន សហេតុកោ ធម្ម
ន អកុសលោ ន ហេតុ ន សហេតុកោ ធម្ម ធម្មា
... ។ អកុសលំ ន ហេតុសហេតុកំ ...
តីណិ ។ អត្យាការតំ ន ហេតុសហេតុកំ ធម្មំ
ធម្មិទ្ធ ន កុសលោ ... អកុសលោ ... ន កុ-
សលោ ន ហេតុ ន សហេតុកោ ធម្ម ន អកុសលោ

អភិធម្មវិធាន អនុលោមញ្ញបូជិយញ្ញវិធី

ធមិ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាបាតកហេតុទាំងមិនមែនជាមិន
មែនហេតុក្តី មិនមែនជាអត្យាករៈ មិនមែនជាបាតកហេតុទាំងមិនមែន
ជាមិនមែនជាហេតុក្តី ... មានវារៈ ព្យ ។ កាស្រ័យ ឡូធមិ ជា
អកុសល ប្រកថាវាយហេតុទាំងមិនមែនជាហេតុ ... មានវារៈ ព្យ ។
អត្យាករៈ មានវារៈ ព្យ ។ ជារៈ ៧ ។ មេ ។

កុសលញ្ញិកនិហោតុសហេតុកទុកិ

នកុសលញ្ញិកនិហោតុសហេតុកទុកិ

[៣៧២] ធមិ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាហេតុនិងមិនមែន
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ កាស្រ័យ ឡូធមិ ជាអកុសល មិនមែនជា
ហេតុនិងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ... ធមិ មិនមែនជាអកុសល មិន
មែនជាហេតុនិងមិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ... ធមិ មិន
មែនជាអកុសល មិនមែនជាហេតុនិងមិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
ហេតុក្តី ... ។ ឡូធមិ ជាអកុសល មិនមែនជាហេតុនិងប្រព្រឹត្តទៅជា
មួយនឹងហេតុ ... មានវារៈ ព្យ ។ ធមិ មិនមែនជាអកុសល កាស្រ័យ
ឡូធមិ ជាអត្យាករៈ មិនមែនជាហេតុនិងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ
... មិនមែនជាអកុសល ... ធមិ មិនមែនជាអកុសល មិនមែន
ជាហេតុ និងមិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុក្តី មិនមែនជាអកុសល

អំណាចដ៏ធំ អនុលោមច្បាប់ដ៏យុត្តិធម៌
កុសលត្តិកសនិទស្សនទុក្ខ
នកុសលត្តិកសនិទស្សនទុក្ខ

[៣៧៣] អត្យាកតោ សនិទស្សនោ ធម្មោ
ន អត្យាកតស្ស ទសនិទស្សនស្ស នធម្មស្ស អារម្ម-
ណាម្បត្តយេន បទ្ធកាយោ . . . នកុសលស្ស ទសនិ-
ទស្សនស្ស ។ ចេ ។ ធម្មត្តោ កកតត្តោ ។ កុសលំ
អនិទស្សនំ នធម្មំ បដិច្ច ន អកុសលោ ទ អនិទស្ស-
នោ ធម្មោ . . . ។ អកុសលេន តិណិយេវ ។ អ-
ត្យាកតេន តិណិយេវ ។ នវ ។

កុសលត្តិកសប្បដ៏យទុក្ខ
នកុសលត្តិកសប្បដ៏យទុក្ខ

[៣៧៤] អត្យាកតំ សប្បដ៏យំ នធម្មំ បដិច្ច ន-
កុសលោ ន សប្បដ៏យោ ធម្មោ . . . ន អកុសលោ
ន សប្បដ៏យោ ធម្មោ . . . ន កុសលោ ន សប្បដ៏យោ
ច ទ អកុសលោ ន សប្បដ៏យោ ន ធម្មោ . . . តិ-
ណិ ។ កុសលំ អប្បដ៏យេន តិណិ ។ អកុសលំ អ-
ប្បដ៏យេន តិណិ ។ អត្យាកតំ អប្បដ៏យេន តិណិ ។

អំណាចដ៏ធំ អនុលោមច្បាប់ដ៏យុត្តិធម៌
កុសលត្តិកសនិទស្សនទុក្ខ
នកុសលត្តិកសនិទស្សនទុក្ខ

[៣៧៥] ធម៌ ជាអត្យាកតៈ ប្រកបដោយការឃើញ ជាច្រើន
នៃធម៌ មិនមែនជាអត្យាកតៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ ដោយ
នាមរូបច្រើន . . . មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយការ
ឃើញ ។ ចេ ។ បញ្ញា ៦ ចណ្ឌិត គប្បីធ្វើធីតុរ ។ ធម៌ មិន
មែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានការឃើញ ភាស្រ័យ ខ្លាំងមិ ជា
កុសល មិនមានការឃើញ . . . ។ ដោយអកុសល មានវិភវៈ ៣ ។
ដោយអត្យាកតៈ មានវិភវៈ ៣ ។ វិភវៈ ៤ ។

កុសលត្តិកសប្បដ៏យទុក្ខ
នកុសលត្តិកសប្បដ៏យទុក្ខ

[៣៧៦] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយការចេះ
ចាស់ ភាស្រ័យ ខ្លាំងមិ ជាអត្យាកតៈ ប្រកបដោយការចេះចាស់ . . .
ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយការចេះចាស់ . . . ធម៌
មិនមែនជាកុសល ខំនឹងមិនមែនប្រកបដោយការចេះចាស់ក្តី មិនមែនជា
អកុសល ខំនឹងមិនមែនប្រកបដោយការចេះចាស់ក្តី . . . មានវិភវៈ ៣ ។
កុសល មានវិភវៈ ៣ ដោយកប្បដ៏យៈ ។ អកុសល មានវិភវៈ ៣
ដោយកប្បដ៏យៈ ។ អត្យាកតៈ មានវិភវៈ ៣ ដោយកប្បដ៏យៈ ។

១៨៧

គុណប្បដិសន្ធិវិញ្ញាណ

កុសលំ អប្បដិសន្ធិ អត្យាកតំ អប្បដិសន្ធិ តិណំ ។
អកុសលំ អប្បដិសន្ធិ អត្យាកតំ អប្បដិសន្ធិ
តិណំ ។ បណ្ណាស ។

កុសលត្ថិកវប្បិទុកេ នកុសលត្ថិកវប្បិទុកិ

[៣៧៧] អត្យាកតំ វប្បិ ធម្មំ បដិទុ នកុសលោ
ធម្មំ ... នកុសលោ ធម្មំ ... នកុសលោ
ធម្មំ ន អកុសលោ ធម្មំ ន ធម្មា ... តិណំ ។
កុសលំ វប្បិ ធម្មំ បដិទុ ... តិណំ ។ អកុសលំ
វប្បិ ធម្មំ បដិទុ ... តិណំ ។ អត្យាកតំ វប្បិ
ធម្មំ បដិទុ ... តិណំ ។ ច ។

កុសលត្ថិកលោកិយទុកេ នកុសលត្ថិកលោកិយទុកិ

[៣៧៨] អត្យាកតំ លោកិយំ ធម្មំ បដិទុ
នអត្យាកតោ នលោកិយោ ធម្មា ឧប្បន្នតិ ហេ-
តុប្បន្នយោ ... នកុសលោ នលោកិយោ ធម្មា
... នអកុសលោ នលោកិយោ ធម្មា ... ន-
អកុសលោ នលោកិយោ ន អត្យាកតោ ន-
លោកិយោ ន ធម្មា ... នកុសលោ នលោកិ-
យោ ន អកុសលោ នលោកិយោ ន ធម្មា ...

កុសល ជាអប្បដិសន្ធិ ធម្មិកត្យាកតៈ ជាអប្បដិសន្ធិ ហានវៈ ព ។
អកុសល ជាអប្បដិសន្ធិ ធម្មិកត្យាកតៈ ជាអប្បដិសន្ធិ ហានវៈ ព ។
ជាវៈ ១៨ ។

កុសលត្ថិកវប្បិទុកេ នកុសលត្ថិកវប្បិទុកិ

[៣៧៩] ធម្មិ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាធម្មា កាស្រីយ
ធម្មិ ជាអត្យាកតៈ ហានវៈ ... មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាធម្មា
... ធម្មិ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាធម្មា មិនមែនជាកុសល
មិនមែនជាធម្មា ... ហានវៈ ព ។ កាស្រីយ ធម្មិ ជាកុសល
មិនមែនជាធម្មា ... ហានវៈ ព ។ កាស្រីយ ធម្មិ ជាកុសល
មិនមែនជាធម្មា ... ហានវៈ ព ។ កាស្រីយ ធម្មិ ជាអត្យាកតៈ
មិនមែនជាធម្មា ... ហានវៈ ព ។ ជាវៈ ១៨ ។

កុសលត្ថិកលោកិយទុកេ នកុសលត្ថិកលោកិយទុកិ

[៣៨០] ធម្មិ មិនមែនជាអត្យាកតៈ មិនមែនជាលោកិយ
កាស្រីយ ធម្មិ ជាអត្យាកតៈ ជាលោកិយ ចិបរិកៈ ច្បង រុទ្ធា
ហេតុប្បន្នយោ ... ធម្មិ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាលោកិយ ...
ធម្មិ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាលោកិយ ... ធម្មិ មិនមែនជា
កុសល តាំងមិនមែនជាលោកិយ មិនមែនជាអត្យាកតៈ តាំងមិន
មែនជាលោកិយ ... ធម្មិ មិនមែនជាកុសល តាំងមិនមែនជា
លោកិយ មិនមែនជាកុសល តាំងមិនមែនជាលោកិយ ...

អភិធម្មចំណីក អនុលោមព្យាគយយូត្រាង

ធម្ម ។ កុសលំ លោកុត្តរំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មកុស-
លោ ធម្មលោកុត្តរោ ធម្មោ ... ធម្មកុសលោ ធម-
លោកុត្តរោ ធម្មោ ... ធម្មកុសលោ ធម្មលោកុត្តរោ
ធម្ម ធម្មកុសលោ ធម្មលោកុត្តរោ ធម្ម ... តិណិ ។
អព្យាកតំ លោកុត្តរំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មកុសលោ
ធម្មលោកុត្តរោ ធម្មោ ... ធម្មកុសលោ ធម្មលោ-
កុត្តរោ ធម្មោ ... ធម្មកុសលោ ធម្មលោកុត្តរោ ធម្ម
ធម្មកុសលោ ធម្មលោកុត្តរោ ធម្ម ធម្មោ ទឃ្យធឿនិ
លោកុប្បទ្ធិយា តិណិ ។

កុសលញ្ញិកកោសិវិនោយ្យទុក្ខកោ
នកុសលញ្ញិកកោសិវិនោយ្យទុក្ខកោ

(៣៧៧) កុសលំ គោតិវិនោយ្យំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្ម-
កុសលោ ធម្មគោតិវិនោយ្យោ ធម្មោ ... ធម្មកុសលោ
ធម្មគោតិវិនោយ្យោ ធម្មោ ... ធម្មព្យាកតោ ធម្មគោតិ-
វិនោយ្យោ ធម្មោ ។ សន្និទ្ធា ។ គោតិវិនោយ្យោ តិ-
ណិ ។ ឯកុទរិសតិ ។ កុសលំ គោតិវិនោយ្យំ ធម្មំ
បដិច្ច ធម្មកុសលោ ធម្មគោតិវិនោយ្យោ ធម្មោ ...

ពានរាត ។ ធមិ មិនមែនជាគុសល មិនមែនជាវេលាកុត្តរៈ ពាស្រ័យ
ទ្រុធមិ ជាគុសល វេលាកុត្តរៈ ... ធមិ មិនមែនជាអកុសល មិន
មែនជាវេលាកុត្តរៈ ... មិនមែនជាគុសល ពិនិមិនមែនជាវេលាកុត្តរៈ
មិនមែនជាអកុសល ពិនិមិនមែនជាវេលាកុត្តរៈ ... ពានរាត ។
ធមិ មិនមែនជាគុសល មិនមែនជាវេលាកុត្តរៈ ពាស្រ័យ ទ្រុធមិ ជា
អព្យាកតៈ ជាវេលាកុត្តរៈ ... ធមិ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជា
វេលាកុត្តរៈ ... ធមិ មិនមែនជាគុសល ពិនិមិនមែនជាវេលាកុត្តរៈ
មិនមែនជាអកុសល ពិនិមិនមែនជាវេលាកុត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បទ្ធិយ ពានរាត ។

កុសលញ្ញិកកោសិវិនោយ្យទុក្ខកោ

នកុសលញ្ញិកកោសិវិនោយ្យទុក្ខកោ

[៣៧៧] ធមិ មិនមែនជាគុសល មិនមែនជាត្រូវជឿដោយវិញ្ញាណ
លាភិមួយ ពាស្រ័យ ទ្រុធមិ ជាគុសល ដែលត្រូវជឿដោយវិញ្ញាណ
លាភិមួយ ... ធមិ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាត្រូវជឿដោយ
វិញ្ញាណលាភិមួយ ... ធមិ មិនមែនជាអព្យាកតៈ មិនមែនជាត្រូវជឿ
ដោយវិញ្ញាណលាភិមួយ ។ សេចក្តីបំប្លែង ។ ធមិ ដែលត្រូវជឿ
ដោយវិញ្ញាណលាភិមួយ ពានរាត ។ ធមិ មិនមែនជា
គុសល មិនមែនជាមិនមែនជាត្រូវជឿដោយវិញ្ញាណលាភិមួយ ពាស្រ័យ ទ្រុ
ធមិ ជាគុសល មិនមែនជាមិនមែនជាត្រូវជឿដោយវិញ្ញាណលាភិមួយ ...

១៧៧

អនុសាសន៍ប្រព្រឹត្តិកម្ម

ន អកុសលោ ន កោលិយិកោយោ ធម្មោ ...
ន អត្យាការោ ន កោលិយិកោយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។ ចេ ។ ឯតេន ឧបាយេន ន កោលិ-
យិកោយោ ឯតេន វិសតិប្បញ្ញា កាតត្វា ។

កុសលត្តិកអាសវិទុកោ នកុសលត្តិកនិអាសវិទុកំ

[៣៧៥] កុសលំ អាសវំ ធម្មំ បដិច្ច ន អកុ-
សលោ ន អាសវេ ធម្មោ ... ន កុសលោ ន
អាសវេ ធម្មោ ... ន អត្យាការោ ន អាសវេ ធម្មោ
... ន កុសលោ ន អាសវេ ច ន អត្យាការោ ន
អាសវេ ច ធម្មោ ... ន កុសលោ ន អាសវេ ច
ន អកុសលោ ន អាសវេ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេ-
តុប្បដ្ឋយា មត្វ ។ អកុសលំ ហេតុអាសវំ ធម្មំ
បដិច្ច ន កុសលោ ន ហេតុអាសវេ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ... ន អត្យាការោ ន ហេតុអាសវេ
ធម្មោ ... ន កុសលោ ន ហេតុអាសវេ ច ន អត្យា-
ការោ ន ហេតុអាសវេ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
យា ភំណិ ។

អនុសាសន៍ប្រព្រឹត្តិកម្ម

ធមិ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាមិនមែនត្រូវដឹងដោយវិញ្ញាណ
ណាមួយ ... មិនមែនជាអត្យាការៈ មិនមែនជាមិនមែនត្រូវដឹង
ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ចេ ។
បញ្ញា ១៧ ចណ្ឌិក ឧប្បិទ្ធិ (ក្នុងធម៌) ដែលមិនមែនត្រូវដឹងដោយ
វិញ្ញាណណាមួយ ដោយឧបាយនេះចុះ ។

កុសលត្តិកអាសវិទុកោ នកុសលត្តិកនិអាសវិទុកំ

[៣៧៧] ធមិ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាភាសវៈ កា-
ស្រ័យ ឡធមិ ជាអកុសល ជាភាសវៈ ... ធមិ មិនមែនជាអកុសល
មិនមែនជាភាសវៈ ... ធមិ មិនមែនជាអត្យាការៈ មិនមែនជាភាសវៈ
... ធមិ មិនមែនជាអកុសល ចំណីមិនមែនជាភាសវៈក្តី មិនមែនជាអ-
ត្យាការៈ ចំណីមិនមែនជាភាសវៈក្តី... ធមិ មិនមែនជាអកុសល ចំណីមិន
មែនជាភាសវៈក្តី មិនមែនជាអកុសល ចំណីមិនមែនជាភាសវៈក្តី ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវាទ ។ ធមិ មិនមែនជាអកុសល
មិនមែនជាមិនមែនជាភាសវៈ កាស្រ័យ ឡធមិ ជាអកុសល មិនមែន
ជាភាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ... ធមិ មិនមែនជា
អត្យាការៈ មិនមែនជាមិនមែនជាភាសវៈ ... ធមិ មិនមែនជាអកុសល
ចំណីមិនមែនជាមិនមែនជាភាសវៈក្តី មិនមែនជាអត្យាការៈ ចំណីមិនមែន
ជាមិនមែនជាភាសវៈក្តី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវាទ ។

កុសលត្ថិកសាសវិទុក្ខំ នកុសលត្ថិកសាសវិទុក្ខំ

(៣៩៧) អក្សកតំ សាសវំ ធម្មំ បដិច្ច . . .

លោកិយទុក្ខសនិសំ ។ មេ ១

កុសលត្ថិកអាសវិសម្មយុត្តទុក្ខំ

នកុសលត្ថិកអាសវិសម្មយុត្តទុក្ខំ

(៣៩០) អកុសលំ អាសវសម្មយុត្តំ ធម្មំ

បដិច្ច នកុសលោ នអាសវសម្មយុត្តោ ធម្មោ . . .

នកុសលោ នអាសវសម្មយុត្តោ ធម្មោ . . . ន

អក្សកតោ នអាសវសម្មយុត្តោ ធម្មោ . . . នកុ

សលោ នអាសវសម្មយុត្តោ ច នអក្សកតោ ន

អាសវសម្មយុត្តោ ច ធម្មោ . . . នកុសលោ ន

អាសវសម្មយុត្តោ ច នកុសលោ នអាសវសម្ម

យុត្តោ ច ធម្មោ ឧប្បដ្ឋន្តំ ហេតុប្បដ្ឋយោ បត្យ ។

អកុសលំ អាសវិច្ឆយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ

នអាសវិច្ឆយុត្តោ ធម្មោ . . . នអក្សកតោ ន

អាសវិច្ឆយុត្តោ ធម្មោ . . . នកុសលោ នអាស

វិច្ឆយុត្តោ ច នអក្សកតោ នអាសវិច្ឆយុត្តោ ច

ធម្មោ ឧប្បដ្ឋន្តំ ហេតុប្បដ្ឋយោ តំណី ។

កុសលត្ថិកសាសវិទុក្ខំ នកុសលត្ថិកសាសវិទុក្ខំ

(៣៩៧) . . . កស្រីយ ទូរធម៌ ជាអក្សកតៈ ប្រាសាទ

ជាមួយនឹងអាសវៈ ដូចគ្នានឹងរោគិយទុក្ខៈដែរ ។ មេ ១

កុសលត្ថិកអាសវិសម្មយុត្តទុក្ខំ

នកុសលត្ថិកអាសវិសម្មយុត្តទុក្ខំ

(៣៩០) ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយអាសវៈ

កស្រីយ ទូរធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយអាសវៈ . . . ធម៌ មិន

មែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយអាសវៈ . . . ធម៌ មិនមែនជា

អក្សកតៈ មិនមែនប្រកបដោយអាសវៈ . . . ធម៌ មិនមែនជាកុសល

មិនមែនប្រកបដោយអាសវៈក្តី មិនមែនជាអក្សកតៈ មិនមែនប្រកប

ដោយអាសវៈក្តី . . . ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយ

អាសវៈក្តី មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយអាសវៈក្តី មើលរោគ

ទៀត ក្រោមហេតុប្បដ្ឋិយ ធាតុរៈ ៩ ។ ធម៌ មិនមែនជាកុសល

មិនមែនប្រាសចាកអាសវៈ កស្រីយ ទូរធម៌ ជាកុសល ប្រាស

ចាកអាសវៈ . . . ធម៌ មិនមែនជាអក្សកតៈ មិនមែនប្រាសចាកអា

សាសវៈ . . . ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រាសចាកអាសវៈក្តី

មិនមែនជាអក្សកតៈ មិនមែនប្រាសចាកអាសវៈក្តី មើលរោគទៀត

ក្រោមហេតុប្បដ្ឋិយ ធាតុរៈ ១០ ។

អនុលោមច្បាប់នីយត្តិព្រហ្មញ្ញ
កុសលត្តិកអាសវិសាសវិទុកា
នកុសលត្តិកអាសវិសាសវិទុកំ

[២៧១] អកុសលំ អាសវៈញ្ចវសាសវត្ថុ ធម្មំ
ចដិច្ច ឧកុសលោ ឧអាសវកំចេវ ឧអនាសវកំច
ធម្មោ ... ឧអកុសលោ ឧអាសវកំចេវ ឧអនាសវកំច
ធម្មោ ... ឧអត្យាការោ ឧអាសវកំចេវ ឧអនាសវកំ-
ច ធម្មោ ... ឧកុសលោ ឧអាសវកំចេវ ឧអនាស-
វកំច ឧអត្យាការោ ឧអាសវកំចេវ ឧអនាសវកំច
ធម្មំ ... ឧកុសលោ ឧអាសវកំចេវ ឧអនាសវកំច
ឧអកុសលោ ឧអាសវកំចេវ ឧអនាសវកំច ធម្មោ
ឧប្បដ្ឋន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា មត្ថ ។ អកុសលំ សាស-
វញ្ចវនាចអាសវំ ធម្មំ ចដិច្ច ឧកុសលោ ឧអនា-
សវកំចេវ ឧនោចអាសវកំ ធម្មោ ... ឧអត្យាការោ
ឧអនាសវកំចេវ ឧនោចអាសវកំ ធម្មោ ... ឧកុស-
លោ ឧអនាសវកំចេវ ឧនោចអាសវកំ ឧអត្យាការោ
ឧអនាសវកំចេវ ឧនោចអាសវកំ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋន្តិ
ហេតុប្បដ្ឋយា តីណំ ។

អនុលោមច្បាប់នីយត្តិព្រហ្មញ្ញ
កុសលត្តិកអាសវិសាសវិទុកា
នកុសលត្តិកអាសវិសាសវិទុកំ

[២៧១] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាភាសវៈ តាំងមិនមែន
ជាមិនមានភាសវៈ កាស្រ័យ គួរធម៌ ជាកុសល ជាភាសវៈ តាំងច្រ-
ត្រីត្តុទៅជាមួយនឹងភាសវៈ ... ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជា
ភាសវៈ តាំងមិនមែនជាមិនមានភាសវៈ ... ធម៌ មិនមែនជាអត្យាការៈ
មិនមែនជាភាសវៈ តាំងមិនមែនជាមិនមានភាសវៈ ... ធម៌ មិនមែន
ជាកុសល មិនមែនជាភាសវៈ តាំងមិនមែនជាមិនមានភាសវៈ ក្តី មិនមែន
ជាអត្យាការៈ មិនមែនជាភាសវៈ តាំងមិនមែនជាមិនមានភាសវៈ ក្តី ...
ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាភាសវៈ តាំងមិនមែន ជាមិនមាន
ភាសវៈ ក្តី មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាភាសវៈ តាំងមិនមែនជាមិន
មានភាសវៈ ក្តី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៨ ។ ធម៌
មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានភាសវៈ តាំងមិនមែនជាមិនមែនជា
ភាសវៈ កាស្រ័យ គួរធម៌ ជាកុសល ប្រត្រីត្តុទៅជាមួយនឹងភាសវៈ
តាំងមិនមែនជាភាសវៈ ... ធម៌ មិនមែនជាអត្យាការៈ មិនមែនជាមិន
មានភាសវៈ តាំងមិនមែនជាមិនមែនជាភាសវៈ ... ធម៌ មិនមែនជា
កុសល មិនមែនជាមិនមានភាសវៈ តាំងមិនមែនជាមិនមែនជាភាសវៈ
ក្តី មិនមែនជាអត្យាការៈ មិនមែនជាមិនមានភាសវៈ តាំងមិនមែនជាមិន
មែនជាភាសវៈ ក្តី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៧ ។

កុសលត្តិកអាសវិអាសវិសម្មយុទ្ធីក
នកុសលត្តិកអាសវិអាសវិសម្មយុទ្ធីក

(៣៨២) អតុសលំ អាសវត្ថោវ អាសវសម្ម-
យុទ្ធីកា ធម្មំ ធម្មិច្ចំ នកុសលោ នអាសវេវេវេន
អាសវិច្ចយុទ្ធីកា នធម្មា . . . នអព្យាកតោ ន-
អាសវេវេវេន នអាសវិច្ចយុទ្ធីកា ធម្មា . . . នកុ-
សលោ នអាសវេវេវេន នអាសវិច្ចយុទ្ធីកា ធម្មា-
ត្ថានា នអាសវេវេវេន នអាសវិច្ចយុទ្ធីកា ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុច្ចុយា តីណិ ។ អតុសលំ អា-
សវសម្មយុទ្ធីកាវេវេនអាសវំ ធម្មំ ធម្មិច្ចំ នកុស-
លោ នអាសវិច្ចយុទ្ធីកាវេវេន លោនអាសវេវេ ធម្មា
. . . នអព្យាកតោ នអាសវិច្ចយុទ្ធីកាវេវេន លោន-
អាសវេវេវេន . . . នកុសលោ នអាសវិច្ចយុទ្ធីកា-
វេវេន លោនអាសវេវេ នអព្យាកតោ នអាសវិច្ច-
យុទ្ធីកាវេវេន លោនអាសវេវេ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុច្ចុ-
យា តីណិ ។

កុសលត្តិកអាសវិអាសវិសម្មយុទ្ធីក
នកុសលត្តិកអាសវិអាសវិសម្មយុទ្ធីក

(៣៨២) ធម្មំ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាភាសវៈ ទាំង
មិនមែនប្រាសពាកភាសវៈ គាស្រ័យ ធូរធមិ ជាកុសល ជាភា-
សវៈ ទាំងប្រកថដោយភាសវៈ . . . ធម្មំ មិនមែនជាអព្យាកតៈ
មិនមែនជាភាសវៈ ទាំងមិនមែនប្រាសពាកភាសវៈ . . . ធម្មំ មិនមែន
ជាកុសល មិនមែនជាភាសវៈ ទាំងមិនមែនប្រាសពាកភាសវៈក្តី មិន
មែនជាអព្យាកតៈ មិនមែនជាភាសវៈ ទាំងមិនមែនប្រាសពាកភាសវៈក្តី
រើចរក៏តឡើយ ក្រោមហេតុច្ចុយ ពេលវេលា ។ ធម្មំ មិនមែនជា
កុសល មិនមែនប្រាសពាកភាសវៈ ទាំងមិនមែនជាមិនមែនភាសវៈ ព-
ស្រ័យ ធូរធមិ ជាកុសល ប្រកថដោយភាសវៈ ទាំងមិនមែនជា
ភាសវៈ . . . ធម្មំ មិនមែនជាអព្យាកតៈ មិនមែនប្រាសពាកភាសវៈ
ទាំងមិនមែនជាមិនមែនភាសវៈ . . . ធម្មំ មិនមែនជាកុសល មិនមែន
ប្រាសពាកភាសវៈ ទាំងមិនមែនជាមិនមែនភាសវៈក្តី មិនមែនជាអព្យាកតៈ
មិនមែនប្រាសពាកភាសវៈ ទាំងមិនមែនជាមិនមែនភាសវៈក្តី រើចរក៏ត
ឡើយ ក្រោមហេតុច្ចុយ ពេលវេលា ។

កុសលភ្នំកអាសវិប្បយុត្តសាសវិទុកេ
នកុសលភ្នំកអាសវិប្បយុត្តសាសវិទុកិ

[៣៨៣] អកុសលំ អាសវិប្បយុត្តសាសវំ ធម្មំ

... ។ លោកិយទុក្ខករមនិសំ ។

កុសលភ្នំកនគោប្បកទុកេ

នកុសលភ្នំកនគោប្បកទុកិ

[៣៨៤] អកុសលំ សញ្ញាជនំ ។ សន្តិភ្នំ ។

កន្លំ ឱយំ យោតំ ជីវណំ មកមាសំ ។ ចេ ។

កុសលភ្នំកសារម្មណទុកេ

នកុសលភ្នំកសារម្មណទុកិ

[៣៨៥] កុសលំ សារម្មណំ ធម្មំ មដិទុ ឧ-

កុសលោ ឧសារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-

ទូយា កុសលំ សារម្មណំ ធម្មំ មដិទុ ឧអកុសលោ

ឧសារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា កុសលំ

សារម្មណំ ធម្មំ មដិទុ ឧកុសលោ ឧសារម្មណោ

ឧ ឧអកុសលោ ឧសារម្មណោ ឧ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

កុសលភ្នំកអាសវិប្បយុត្តសាសវិទុកៈ
នកុសលភ្នំកអាសវិប្បយុត្តសាសវិទុកៈ

[៣៨៧] ទូតមិ ជាតក្កាតតៈ ប្រាសចាកអាសវៈ ភំនិប្រ-

ត្រឹក្កុទៅជាមួយនឹងកាសវៈ . . ។ ដូចគ្នានឹងលោកិយទុក្ខករៈវិវេរ ។

កុសលភ្នំកនគោប្បកទុកៈ

នកុសលភ្នំកនគោប្បកទុកៈ

[៣៨៦] សញ្ញាជនៈ ជាអកុសល ។ សេចក្តីចម្រើន ។ គន្លុះ

ឈៈ រោគា និវរណា មកមាសៈ ។ ចេ ។

កុសលភ្នំកសារម្មណទុកៈ

នកុសលភ្នំកសារម្មណទុកៈ

[៣៨៨] តមិ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រត្រឹក្កុទៅជាមួយ

នឹងការម្មណំ កាស្រ័យ ទូតមំ ជាកុសល ប្រត្រឹក្កុទៅជាមួយនឹងកា-

ម្មណំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ តមិ មិនមែនជាកុសល

មិនមែនប្រត្រឹក្កុទៅជាមួយនឹងការម្មណំ កាស្រ័យ ទូតមិ ជាកុសល

ប្រត្រឹក្កុទៅជាមួយ នឹងការម្មណំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ

តមិ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រត្រឹក្កុទៅជាមួយនឹងការម្មណំក្តី មិន

មែនជាកុសល មិនមែនប្រត្រឹក្កុទៅជាមួយនឹងការម្មណំក្តី កាស្រ័យ

ទូតមំ ជាកុសល ប្រត្រឹក្កុទៅជាមួយនឹងការម្មណំ ទើបកើតឡើង

ហេតុធម្មទូលា អតុសាល ចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ អតុ-
សាលា ឧចិក្ខោ ធម្មំ អតុក្កតោ ឧចិក្ខោ ធម្មំ
ឧប្បដ្ឋិតិ ហេតុធម្មទូលា អតុ ។ អតុក្កតំ ចិត្តំ
ធម្មំ បដិច្ច ឧតុសាលា ឧចិក្ខោ ធម្មំ ឧប្បដ្ឋិតិ
ហេតុធម្មទូលា អតុក្កតំ ចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ អតុ-
សាលា ឧចិក្ខោ ធម្មំ ឧប្បដ្ឋិតិ ហេតុធម្មទូលា
អតុក្កតំ ចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧតុសាលា ឧចិក្ខោ
ឧ ឧ អតុសាលា ឧចិក្ខោ ធម្មំ ឧប្បដ្ឋិតិ ហេ-
តុធម្មទូលា តីណិ ។

[៣៧០] ហេតុយា ឧតុស ។

[៣៧១] តុសាលំ ឧចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ អតុ-
សាលា ឧចិត្តោ ឧប្បដ្ឋិតិ ហេតុធម្មទូលា
តុសាលំ ឧចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ អតុក្កតោ ឧចិត្តោ
ឧប្បដ្ឋិតិ ហេតុធម្មទូលា តុសាលំ ឧចិត្តំ
ធម្មំ ឧប្បដ្ឋិតិ ឧ អតុសាលា ឧចិត្តោ ឧ ឧ អ-
តុក្កតោ ឧចិត្តោ ឧ ឧប្បដ្ឋិតិ ហេតុធម្មទូ-
លា តីណិ ។ អតុសាលំ ឧចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧតុ-
សាលា ឧចិត្តោ ឧប្បដ្ឋិតិ ហេតុធម្មទូលា

ព្រោះហេតុធម្មទូលា ធម្មំ មិនមែនជាអតុសាល មិនមែនជាចិត្តក្តី មិន
មែនជាអត្តភូត្តិ មិនមែនជាចិត្តក្តី កាស្រីយ ខ្លាចមិ ជាអតុសាល ជា
ចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុធម្មទូលា ពានវិវិ ។ ធម្មំ មិនមែន
ជាអតុសាល មិនមែនជាចិត្ត កាស្រីយ ខ្លាចមិ ជាអត្តភូត្តិ ជាចិត្ត
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុធម្មទូលា ធម្មំ មិនមែនជាអតុសាល មិនមែន
ជាចិត្ត កាស្រីយ ខ្លាចមិ ជាអត្តភូត្តិ ជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុធម្មទូលា ធម្មំ មិនមែនជាអតុសាល មិនមែនជាចិត្តក្តី មិនមែនជា
អតុសាល មិនមែនជាចិត្តក្តី កាស្រីយ ខ្លាចមិ ជាអត្តភូត្តិ ជាចិត្ត
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុធម្មទូលា ពានវិវិ ។

[៣៧០] កុរិហេតុធម្មទូលា ពានវិវិ ។

[៣៧១] ធម្មំ មិនមែនជាអតុសាល មិនមែនជាមិនមែនចិត្ត
កាស្រីយ ខ្លាចមិ ជាអតុសាល មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុធម្មទូលា ធម្មំ មិនមែនជាអត្តភូត្តិ មិនមែនជាមិនមែនចិត្ត
កាស្រីយ ខ្លាចមិ ជាអតុសាល មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុធម្មទូលា ធម្មំ មិនមែនជាអតុសាល មិនមែនជាមិនមែនចិត្ត មិន
មែនជាអត្តភូត្តិ មិនមែនជាមិនមែនចិត្តក្តី កាស្រីយ ខ្លាចមិ ជា
អតុសាល មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុធម្មទូលា ពានវិវិ
។ ធម្មំ មិនមែនជាអតុសាល មិនមែនជាមិនមែនចិត្ត កាស្រីយ ខ្លា
ចមិ ជាអតុសាល មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុធម្មទូលា

អកុសល លោមិត្ត ធម្មំ បដិច្ច ឧស្សាគរោ ឧ-
លោមិត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អកុស-
លំ លោមិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧស្សាលោ ឧលោមិត្តា
ឧ ឧស្សាគរោ ឧលោមិត្តា ឧ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា តិណិ ។ អស្សាគរោ តិណិ ។

[៣៧២] ហេតុយា ១ ។

កុសលត្តិកបេតសិកទុក្ខ

ឧកុសលត្តិកបេតសិកទុក្ខំ

[៣៧៣] កុសលំ បេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ-
កុសលោ ឧបេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយា កុសលំ បេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ឧកុស-
លោ ឧបេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្ប-
ដ្ឋយា កុសលំ បេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ឧស្សាគ-
រោ ឧបេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
កុសលំ បេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ឧកុសលោ ឧ-
បេតសិកោ ឧស្សាគរោ ឧបេតសិកោ ឧ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កុសលំ បេតសិកំ ធម្មំ
បដិច្ច ឧកុសលោ ឧបេតសិកោ ឧ ឧកុសលោ
ឧបេតសិកោ ឧ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ចត្វ ។

ធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត្យ មិនមែនជាមិនមែនចិត្ត កាស្រ័យ ខ្លួនមិ ជា
អកុសល មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែន
ជាអកុសល មិនមែនជាមិនមែនចិត្ត មិនមែនជាអព្យាក្រឹត្យ មិនមែនជា
មិនមែនចិត្ត កាស្រ័យ ខ្លួនមិ ជាអកុសល មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវិដ ។ ភូតព្យាក្រឹត្យ មានវិវិដ ។

[៣៧៤] កុសិហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវិដ ។

កុសលត្តិកបេតសិកទុក្ខ

ឧកុសលត្តិកបេតសិកទុក្ខំ

[៣៧៥] ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាបេតសិក កា-
ស្រ័យ ខ្លួនមិ ជាអកុសល ជាបេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាបេតសិក កាស្រ័យ
ខ្លួនមិ ជាអកុសល ជាបេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌
មិនមែនជាអព្យាក្រឹត្យ មិនមែនជាបេតសិក កាស្រ័យ ខ្លួនមិ ជាអកុសល
ជាបេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាអកុ-
សល មិនមែនជាបេតសិក មិនមែនជាអព្យាក្រឹត្យ មិនមែនជាបេតសិក
ក្តី កាស្រ័យ ខ្លួនមិ ជាអកុសល ជាបេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាបេតសិក មិនមែន
ជាអកុសល មិនមែនជាបេតសិក កាស្រ័យ ខ្លួនមិ ជាអកុសល
ជាបេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវិដ ។

១៦៦

អនិច្ចប័ណ្ណ អនុសាសនាប្បញ្ញត្តិ

អនុសាសនា ចេតសិកា ធម្មំ បដិច្ច ធម្មតុសលោ
 ធម្មតុសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនុ-
 សាសនា ចេតសិកា ធម្មំ បដិច្ច ធម្មតុសលោ ធម្មតុ-
 សិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនុសាសនា
 ចេតសិកា ធម្មំ បដិច្ច ធម្មតុសលោ ធម្មតុសិកោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនុសាសនា ចេតសិកា
 ធម្មំ បដិច្ច ធម្មតុសលោ ធម្មតុសិកោ ធម្ម ធម្ម-
 តុសលោ ធម្មតុសិកោ ធម្ម ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយា អនុសាសនា ចេតសិកា ធម្មំ បដិច្ច ធម្មតុ-
 សលោ ធម្មតុសិកោ ធម្ម ធម្មតុសលោ ធម្មតុ-
 សិកោ ធម្ម ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា បព្វ ។
 អនុសាសនា ចេតសិកា ធម្មំ បដិច្ច ធម្មតុសលោ ធម្ម-
 តុសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនុសាសនា
 ចេតសិកា ធម្មំ បដិច្ច ធម្មតុសលោ ធម្មតុសិកោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនុសាសនា ចេតសិកា
 ធម្មំ បដិច្ច ធម្មតុសលោ ធម្មតុសិកោ ធម្ម ធម្មតុស-
 លោ ធម្មតុសិកោ ធម្ម ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
 យា តិណិ ។

[៣៧៤] ហេតុយា តេវេស ។ អនុសាសនា ១៧ ។

ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាចេតសិកា ព្រមទាំង ឧប្បជ្ជ ជាអកុ-
 សល ជាចេតសិកា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាអកុ-
 សល មិនមែនជាចេតសិកា ព្រមទាំង ឧប្បជ្ជ ជាអកុសល ជាចេតសិកា
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែន
 ជាចេតសិកា ព្រមទាំង ឧប្បជ្ជ ជាអកុសល ជាចេតសិកា ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាចេតសិកា
 ក្តី មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាចេតសិកា ព្រមទាំង ឧប្បជ្ជ ជា
 អកុសល ជាចេតសិកា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិន
 មែនជាអកុសល មិនមែនជាចេតសិកា ក្តី មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជា
 ចេតសិកា ព្រមទាំង ឧប្បជ្ជ ជាអកុសល ជាចេតសិកា ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានរយៈ ៥ ។ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជា
 ចេតសិកា ព្រមទាំង ឧប្បជ្ជ ជាអកុសល ជាចេតសិកា ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាចេតសិកា ក្តី មិនមែនជា
 អកុសល មិនមែនជាចេតសិកា ព្រមទាំង ឧប្បជ្ជ ជាអកុសល ជា
 ចេតសិកា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានរយៈ ៣ ។

[៣៧៥] កុដិហេតុប្បដ្ឋយ មានរយៈ ១៣ ។ កុដិអចេតសិកា
 មានរយៈ ៧ ។

គំរូលេខ៣៣ គណនេយ្យវិធាន

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អន្យាភាតិ ចិត្តសម្បយុត្តំ ធម្មំ
 មដិច្ច ឧអកុសលោ ឧចិត្តសម្បយុត្តោ ច ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អន្យាភាតិ ចិត្តសម្បយុត្តំ ធម្មំ
 មដិច្ច ឧកុសលោ ឧចិត្តសម្បយុត្តោ ច ឧអកុ-
 សលោ ឧចិត្តសម្បយុត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
 តុប្បដ្ឋយា ភីណិ ។

(៣៧៦) ហេតុយា គោស ។ ចិត្តសម្បយុត្ត
 ភីណិ ។

កុសលត្តិកបិដ្ឋសំសដ្ឋិទុក្ខំ

នកុសលត្តិកនិដ្ឋសំសដ្ឋិទុក្ខំ

(៣៧៧) កុសលំ ចិត្តសំសដ្ឋំ ធម្មំ មដិច្ច ឧកុ-
 សលោ ឧចិត្តសំសដ្ឋោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
 យា កុសលំ ចិត្តសំសដ្ឋំ ធម្មំ មដិច្ច ឧអកុសលោ
 ឧចិត្តសំសដ្ឋោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កុស-
 លំ ចិត្តសំសដ្ឋំ ធម្មំ មដិច្ច ឧអន្យាភាតោ ឧចិត្តសំ-
 សដ្ឋោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កុសលំ ចិត្ត-
 សំសដ្ឋំ ធម្មំ មដិច្ច ឧអកុសលោ ឧចិត្តសំសដ្ឋោ
 ច ឧអន្យាភាតោ ឧចិត្តសំសដ្ឋោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ

គំរូលេខ៣៤ គណនេយ្យវិធាន

វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែន
 ប្រកបដោយចិត្ត កាស្រីយ ឡូធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រកបដោយចិត្ត
 វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែន
 ប្រកបដោយចិត្ត មិនមែនជាអកុសល មិនមែនប្រកបដោយចិត្ត កា-
 ស្រីយ ឡូធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រកបដោយចិត្ត វេចកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ព ។

(៣៧៦) កុសលត្តិកបិដ្ឋសំសដ្ឋិទុក្ខំ
 មានវៈ ព ។

កុសលត្តិកបិដ្ឋសំសដ្ឋិទុក្ខំ

នកុសលត្តិកនិដ្ឋសំសដ្ឋិទុក្ខំ

(៣៧៧) ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនលាយឡំដោយចិត្ត
 កាស្រីយ ឡូធម៌ ជាអកុសល លាយឡំដោយចិត្ត វេចកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនលាយឡំដោយ
 ចិត្ត កាស្រីយ ឡូធម៌ ជាអកុសល លាយឡំដោយចិត្ត វេចកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនលាយ
 ឡំដោយចិត្ត កាស្រីយ ឡូធម៌ ជាអកុសល លាយឡំដោយចិត្ត វេច
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែន
 លាយឡំដោយចិត្ត មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនលាយឡំដោយ
 ចិត្ត កាស្រីយ ឡូធម៌ ជាអកុសល លាយឡំដោយចិត្ត វេចកើតឡើង

អភិធម្មបិដក ឧបសាលាបិដក

អត្យាកាតំ ចិត្តសំសដ្ឋំ ធម្មំ បដិច្ច ន អកុសលោ
ន ចិត្តសំសដ្ឋោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទូយា អត្យា-
កាតំ ចិត្តសំសដ្ឋំ ធម្មំ បដិច្ច ន កុសលោ ន ចិត្ត-
សំសដ្ឋោ ច ន អកុសលោ ន ចិត្តសំសដ្ឋោ ច ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បទូយា តីណិ ។

[៣៧៤] ហេតុយា តេស ។

កុសលត្តិកបិដកសម្ពុទ្ធានុករ

នកុសលត្តិកបិដកសម្ពុទ្ធានុករ

[៣៧៧] កុសលំ ចិត្តសម្ពុទ្ធានំ ធម្មំ បដិច្ច
ន អកុសលោ ន ចិត្តសម្ពុទ្ធានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ហេតុប្បទូយា កុសលំ ចិត្តសម្ពុទ្ធានំ ធម្មំ បដិច្ច
ន អត្យាកាតា ន ចិត្តសម្ពុទ្ធានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ហេតុប្បទូយា កុសលំ ចិត្តសម្ពុទ្ធានំ ធម្មំ បដិច្ច
ន អកុសលោ ន ចិត្តសម្ពុទ្ធានោ ច ន អត្យាកាតោ
ន ចិត្តសម្ពុទ្ធានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បទូយា
តីណិ ។ អកុសលំ ចិត្តសម្ពុទ្ធានំ ធម្មំ បដិច្ច
ន កុសលោ ន ចិត្តសម្ពុទ្ធានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ

អភិធម្មបិដក ឧបសាលាបិដក

ធមិ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនលាយឡំដោយចិត្ត កាស្រីយ ឡ
ធមិ ជាអត្យាក្រឹត លាយឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បជ្ឈន្តិ ធមិ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនលាយឡំដោយចិត្ត មិន
មែនជាអកុសល មិនមែនលាយឡំដោយចិត្ត កាស្រីយ ឡធមិ ជា
អត្យាក្រឹត លាយឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ឈន្តិ
មានវារៈ ព ។

[៣៧៨] កុសលប្បជ្ឈន្តិ មានវារៈ ព ។

កុសលត្តិកបិដកសម្ពុទ្ធានុករ

នកុសលត្តិកបិដកសម្ពុទ្ធានុករ

[៣៧៧] ធមិ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនកាំងឡើងដោយចិត្ត
កាស្រីយ ឡធមិ ជាអកុសល កាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បជ្ឈន្តិ ធមិ មិនមែនជាអត្យាក្រឹត មិនមែនកាំងឡើងដោយ
ចិត្ត កាស្រីយ ឡធមិ ជាអកុសល កាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បជ្ឈន្តិ ធមិ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនកាំងឡើងដោយ
ចិត្ត មិនមែនជាអត្យាក្រឹត មិនមែនកាំងឡើងដោយចិត្ត កាស្រីយ ឡ
ធមិ ជាអកុសល កាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ឈន្តិ
មានវារៈ ព ។ ធមិ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនកាំងឡើងដោយចិត្ត
កាស្រីយ ឡធមិ ជាអកុសល កាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង

១៧៦

អនុលោមប្បញ្ញត្តិយន្ត្រីកុមារប្បញ្ញត្តិ

ហេតុប្បដ្ឋយា អកុសលំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច
ន អក្សាតកៈតា ន ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា អកុសលំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច
ន កុសលោ ន ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មំ អក្សាតកៈតា
ន ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
តិណិ ។ អក្សាតកំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ន កុ-
សលោ ន ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយា តិណិ ។

[២០០] ហេតុយា ឧវ អវិគតេ ឧវ ។

[២០១] កុសលំ វោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច
ន កុសលោ ន វោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា មត្យ ។ អកុសលំ វោចិត្តសមុដ្ឋានំ
ធម្មំ បដិច្ច ន អកុសលោ ន វោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា មត្យ ។ អក្សាតកំ វោ-
ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ន កុសលោ ន វោចិត្ត-
សមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណិ ។

អនុលោមប្បញ្ញត្តិយន្ត្រីកុមារប្បញ្ញត្តិ

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម្មិ មិនមែនជាអត្តក្រឹត មិនមែនជាទៀងដោយ
ចិត្ត កាស្រីយ ខ្លួនមិ ជាអកុសល ភាន់ទៀងដោយចិត្ត ទើបកើត
ទៀង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម្មិ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនភាន់ទៀង
ដោយចិត្ត មិនមែនជាអត្តក្រឹត មិនមែនភាន់ទៀងដោយចិត្ត កា-
ស្រីយ ខ្លួនមិ ជាអកុសល ភាន់ទៀងដោយចិត្ត ទើបកើតទៀង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៣ ។ ធម្មិ មិនមែនជាអកុសល មិន
មែនភាន់ទៀងដោយចិត្ត កាស្រីយ ខ្លួនមិ ជាអត្តក្រឹត ភាន់ទៀង
ដោយចិត្ត ទើបកើតទៀង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៣ ។

[២០០] កុសិហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៧ កុសិហេតុប្បដ្ឋយ មាន
វៈ ៧ ។

[២០១] ធម្មិ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាមិនមែនភាន់ទៀង
ដោយចិត្ត កាស្រីយ ខ្លួនមិ ជាអកុសល មិនមែនភាន់ទៀងដោយចិត្ត
ទើបកើតទៀង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៤ ។ ធម្មិ មិនមែន
ជាអកុសល មិនមែនជាមិនមែនភាន់ទៀងដោយចិត្ត កាស្រីយ ខ្លួនមិ
ជាអកុសល មិនមែនភាន់ទៀងដោយចិត្ត ទើបកើតទៀង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៤ ។ ធម្មិ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាមិនមែន
ភាន់ទៀងដោយចិត្ត កាស្រីយ ខ្លួនមិ ជាអត្តក្រឹត មិនមែនភាន់
ទៀងដោយចិត្ត ទើបកើតទៀង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៣ ។

[២០២] ហេតុយោ តោស អវិកតេ តោស ។

កុសលភ្នំពិបិដ្ឋសហវុទ្ធកោ

នកុសលភ្នំពិបិដ្ឋសហវុទ្ធកោ

[២០៣] កុសលំ ចិគ្គុសហកុំ ធម្មំ មដិច្ច ទ.

កុសលោ ទ ចិគ្គុសហកុំ ធម្មោ ទ ប្បដ្ឋានំ ហេតុ-

ប្បវដ្តយោ មត្ថុ ។ អកុសលំ ចិគ្គុសហកុំ ធម្មំ

មដិច្ច ទ អកុសលោ ទ ចិគ្គុសហកុំ ធម្មោ ទ ប្បដ្ឋានំ

ហេតុប្បវដ្តយោ មត្ថុ ។ រក្សាកតំ ចិគ្គុសហកុំ ធម្មំ

មដិច្ច ទ កុសលោ ទ ចិគ្គុសហកុំ ធម្មោ ទ ប្បដ្ឋានំ

ហេតុប្បវដ្តយោ តិណិ ។

[២០៤] ហេតុយោ តោស អវិកតេ តោស ។

[២០៥] កុសលំ ហេតុចិគ្គុសហកុំ ធម្មំ មដិច្ច

ទ កុសលោ ទ ហេតុចិគ្គុសហកុំ ធម្មោ ទ ប្បដ្ឋានំ ហេតុ-

ប្បវដ្តយោ មត្ថុ ។ អកុសលំ ហេតុចិគ្គុសហកុំ ធម្មំ

មដិច្ច ទ អកុសលោ ទ ហេតុចិគ្គុសហកុំ ធម្មោ ទ ប្បដ្ឋានំ

[២០៦] កុសិហេតុប្បវដ្តិយោ ហេតុវារៈ ទ ព កុសិហេតុប្បវដ្តិយោ

ហេតុវារៈ ទ ព ។

កុសលភ្នំពិបិដ្ឋសហវុទ្ធកោ

នកុសលភ្នំពិបិដ្ឋសហវុទ្ធកោ

[២០៧] ធមិ មិនមែនជាកុសល មិនមែនកើតជាមួយនឹងចិត្ត

កាស្រីយ ខ្លួនមិ ជាកុសល កើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង

ព្រោះហេតុប្បវដ្តិយោ ហេតុវារៈ ៥ ។ ធមិ មិនមែនជាកុសល មិនមែន

កើតជាមួយនឹងចិត្ត កាស្រីយ ខ្លួនមិ ជាកុសល កើតជាមួយនឹង

ចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវដ្តិយោ ហេតុវារៈ ៥ ។ ធមិ មិន

មែនជាកុសល មិនមែនកើតជាមួយនឹងចិត្ត កាស្រីយ ខ្លួនមិ ជា

រក្សាត្រឹមត្រូវ កើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវដ្តិយោ

ហេតុវារៈ ៧ ។

[២០៨] កុសិហេតុប្បវដ្តិយោ ហេតុវារៈ ទ ព កុសិហេតុប្បវដ្តិយោ

ហេតុវារៈ ទ ព ។

[២០៩] ធមិ មិនមែនជាកុសល មិនមែនកើតជាមួយនឹងចិត្ត

កាស្រីយ ខ្លួនមិ ជាកុសល មិនមែនកើតជាមួយនឹង

ចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវដ្តិយោ ហេតុវារៈ ៥ ។ ធមិ មិន

មែន ជាកុសល មិនមែនជាមិនមែនកើតជាមួយនឹងចិត្ត កាស្រីយ

ខ្លួនមិ ជាកុសល មិនមែនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង

១៧៧

អនុលោមយុទ្ធសីយ៍ក្រុមប្រឹក្សា

ហេតុឲ្យចូល មក ។ អនុលោម ទៅ ចំពោះ គុណ យ៉ាង
ដ៏ បដិដូ អនុលោម ទៅ ចំពោះ គុណ យ៉ាង ដ៏
ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុឲ្យចូល ទីលំនៅ ។

[៤០៦] ហេតុឲ្យ ទោស អវិចិត្រ ទោស ។

កុសលត្ថិកបិដ្ឋានុបវិវត្តិទុក្ខ

នកុសលត្ថិកនិដ្ឋានុបវិវត្តិទុក្ខ

[៤០៧] កុសល ចំពោះ ទុក្ខ បដិដូ មដិដូ ...

ទោស ។ អនុលោម ទៅ ចំពោះ ទុក្ខ បដិដូ ...

ទោស ។ ឯទេ សន្តិភា ។

ទុក្ខ កុសល ចំពោះ ទុក្ខ កុសល ឯស ។

កុសលត្ថិកអដ្ឋតិទុក្ខ

នកុសលត្ថិកអដ្ឋតិទុក្ខ

[៤០៨] កុសល អដ្ឋតិ ចំពោះ មដិដូ ...

ចំពោះ ទុក្ខ កុសល ឯស ។ កុសល ទៅ ចំពោះ មដិដូ

ន អនុលោម ទៅ ចំពោះ មដិដូ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុ

ឲ្យចូល ទីលំនៅ ។

១៧៨

អនុលោមយុទ្ធសីយ៍ក្រុមប្រឹក្សា

ប្រោះហេតុឲ្យចូល ទៅ ចំពោះ មនោសញ្ចេតនា មនោសញ្ចេតនា
មនោសញ្ចេតនា មនោសញ្ចេតនា មនោសញ្ចេតនា មនោសញ្ចេតនា
មនោសញ្ចេតនា មនោសញ្ចេតនា មនោសញ្ចេតនា មនោសញ្ចេតនា
មនោសញ្ចេតនា មនោសញ្ចេតនា មនោសញ្ចេតនា មនោសញ្ចេតនា

[៤០៦] កុសលត្ថិកបិដ្ឋានុបវិវត្តិទុក្ខ មនោសញ្ចេតនា ។

មនោសញ្ចេតនា ។

កុសលត្ថិកបិដ្ឋានុបវិវត្តិទុក្ខ

នកុសលត្ថិកនិដ្ឋានុបវិវត្តិទុក្ខ

[៤០៧] កុសល ចំពោះ ទុក្ខ បដិដូ មដិដូ ...

ទោស ។ អនុលោម ទៅ ចំពោះ ទុក្ខ បដិដូ ...

ទោស ។ ឯទេ សន្តិភា ។

ទុក្ខ កុសល ចំពោះ ទុក្ខ កុសល ឯស ។

កុសលត្ថិកអដ្ឋតិទុក្ខ

នកុសលត្ថិកអដ្ឋតិទុក្ខ

[៤០៨] កុសល អដ្ឋតិ ចំពោះ មដិដូ ...

ចំពោះ ទុក្ខ កុសល ឯស ។ កុសល ទៅ ចំពោះ មដិដូ

ន អនុលោម ទៅ ចំពោះ មដិដូ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុ

ឲ្យចូល ទីលំនៅ ។

អភិធម្មតិក អនុសេនប្បដ្ឋានប្បដ្ឋាន

កុសលត្រីកឧបាទានុក

នកុសលត្រីកនិទានុក

(២១៧) អត្យាកាតំ ឧទានា នម្មំ បដិច្ច ន-
កុសលោ នឧទានា នម្មំ ឧប្បដ្ឋានិ ហេតុប្បដ្ឋយា
តិណិ ។ កុសលំ ហេតុទានា នម្មំ បដិច្ច នកុ-
សលោ នហេតុទានា នម្មំ ឧប្បដ្ឋានិ ហេតុប្បដ្ឋយា
តិណិ ។ នវ ។

កុសលត្រីកឧបាទានុក

នកុសលត្រីកនិទានុក

(២០០) អត្យាកាតំ ឧទានំ នម្មំ បដិច្ច នកុ-
សលោ នឧទានំ នម្មំ ឧប្បដ្ឋានិ ហេតុប្បដ្ឋយា
អត្យាកាតំ ឧទានំ នម្មំ បដិច្ច នកុសលោ នឧ-
ទានំ នម្មំ ឧប្បដ្ឋានិ ហេតុប្បដ្ឋយា អត្យាកាតំ
ឧទានំ នម្មំ បដិច្ច នកុសលោ នឧទានំ នម្មំ
នកុសលោ នឧទានំ នម្មំ ឧប្បដ្ឋានិ ហេ-
តុប្បដ្ឋយា តិណិ ។

អភិធម្មតិក អនុសេនប្បដ្ឋានប្បដ្ឋាន

កុសលត្រីកឧបាទានុក

នកុសលត្រីកនិទានុក

(២០៧) ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាឧបាទា កា-
ស្រ័យ ខ្លាចមិ ជាអត្យាក្រឹត ជាឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមែន
ជាឧបាទា កាស្រ័យ ខ្លាចមិ ជាកុសល មិនមែនជាឧបាទា ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។ ជារៈ ៧ ។

កុសលត្រីកឧបាទានុក

នកុសលត្រីកនិទានុក

(២១០) ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនដែលកម្មប្រកបដោយ
កិលេស (មានភល្លាជាដើម) កាន់យក កាស្រ័យ ខ្លាចមិ ជាអត្យា-
ក្រឹត ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសកាន់យក ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋាយ ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនដែលកម្មប្រកបដោយ
កិលេសកាន់យក កាស្រ័យ ខ្លាចមិ ជាអត្យាក្រឹត ដែលកម្មប្រកប
ដោយកិលេសកាន់យក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ធម៌ មិន
មែនជាកុសល មិនមែនដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសកាន់យកក្តី មិន
មែនជាកុសល មិនមែនដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសកាន់យកក្តី កា-
ស្រ័យ ខ្លាចមិ ជាអត្យាក្រឹត ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសកាន់យក
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

១៧៧

អនុសាសន៍យុត្តិធម៌ក្នុងការប្រកាស
ក្រសួងកិច្ចការក្រៅប្រទេស
នៃក្រសួងកិច្ចការក្រៅប្រទេស

[២០១] អនុសាសន៍ ទូទាតាង ចម្លង បដិដ្ឋ ឧក-
ក្រសួង លោក ទូទាតាង ធានា ទម្រង់ ហេតុប្បដ្ឋ
យា អនុសាសន៍ កិច្ចការ ចម្លង បដិដ្ឋ ឧកក្រសួង
ហេតុកិច្ចការ ធានា ទម្រង់ ហេតុប្បដ្ឋ ។

ក្រសួងកិច្ចការទស្សន៍សម្រេចបញ្ជាឱ្យ
នៃក្រសួងកិច្ចការទស្សន៍សម្រេចបញ្ជាឱ្យ

[២០២] អនុសាសន៍ ទស្សន៍សម្រេច បញ្ជា ចម្លង
បដិដ្ឋ ឧកក្រសួង ឧទ្ទេសន៍ បញ្ជា ធានា
ទម្រង់ ហេតុប្បដ្ឋ យា អនុសាសន៍ ទស្សន៍សម្រេច បញ្ជា-
ក្រសួង ចម្លង បដិដ្ឋ ឧកក្រសួង ឧទ្ទេសន៍ បញ្ជា
បញ្ជា ធានា ទម្រង់ ហេតុប្បដ្ឋ យា អនុសាសន៍
ទស្សន៍សម្រេច បញ្ជា ចម្លង បដិដ្ឋ ឧកក្រសួង ឧ-
ទ្ទេសន៍ បញ្ជា ឧ ឧកក្រសួង ឧទ្ទេសន៍
បញ្ជា ឧ ធានា ទម្រង់ ហេតុប្បដ្ឋ ។

[២០៣] ហេតុយា កិច្ចការ ។

ក្រសួងកិច្ចការក្រៅប្រទេស
ក្រសួងកិច្ចការក្រៅប្រទេស
នៃក្រសួងកិច្ចការក្រៅប្រទេស

[២០៤] អំពី បដិដ្ឋនៃក្រសួង បដិដ្ឋនៃក្រសួង គ-
ស្រីយ ក្រសួង ក្រសួង ក្រសួង ក្រសួង ក្រសួង
ហេតុប្បដ្ឋ អំពី បដិដ្ឋនៃក្រសួង បដិដ្ឋនៃក្រសួង គស្រីយ
ក្រសួង ក្រសួង ក្រសួង ក្រសួង ក្រសួង ក្រសួង ។

ក្រសួងកិច្ចការទស្សន៍សម្រេចបញ្ជាឱ្យ
នៃក្រសួងកិច្ចការទស្សន៍សម្រេចបញ្ជាឱ្យ

[២០៥] អំពី បដិដ្ឋនៃក្រសួង ដែលបដិដ្ឋនៃក្រសួងដោយ
ទស្សន៍ គស្រីយ ក្រសួង ក្រសួង ដែលក្រសួងដោយទស្សន៍
ក្រសួង ក្រសួង ក្រសួង ក្រសួង ក្រសួង ក្រសួង
ដែលក្រសួងដោយទស្សន៍ គស្រីយ ក្រសួង ក្រសួង ដែលក្រសួង
ក្រសួងដោយទស្សន៍ ក្រសួង ក្រសួង ក្រសួង ក្រសួង ក្រសួង
ក្រសួង ដែលបដិដ្ឋនៃក្រសួងដោយទស្សន៍ បដិដ្ឋនៃក្រសួង
ដែលបដិដ្ឋនៃក្រសួងដោយទស្សន៍ គស្រីយ ក្រសួង
ក្រសួង ក្រសួង ក្រសួង ក្រសួង ក្រសួង ក្រសួង ។

[២០៦] ក្រសួង ក្រសួង ។

[៤០៤] អត្យោកាតំ ន ធនស្សនេន បហាតត្ថំ ធម្មំ
 បដិទ្ធំ ន កុសលោ ន ធនស្សនេន បហាតត្ថោ ន ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទូយា អត្យោកាតំ ន ធនស្សនេន ប-
 ហាតត្ថំ ធម្មំ បដិទ្ធំ ន អត្យោកាតោ ន ធនស្សនេន ប-
 ហាតត្ថោ ន ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទូយា អត្យោកាតំ
 ន ធនស្សនេន បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិទ្ធំ ន កុសលោ ន ធន-
 ស្សនេន បហាតត្ថោ ច ន អត្យោកាតោ ន ធនស្សនេ-
 ន បហាតត្ថោ ន ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទូយា ។

[៤០៥] ហេតុបទ ភីណិ ។

កុសលត្តិកការីនាយបហាតត្ថទុក្ខិ

នកុសលត្តិកការីនាយបហាតត្ថទុក្ខិ

[៤០៦] អកុសលំ ការីនាយ បហាតត្ថំ ធម្មំ
 បដិទ្ធំ ន កុសលោ ន ការីនាយ បហាតត្ថោ ន ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទូយា អកុសលំ ការីនាយ បហា-
 តត្ថំ ធម្មំ បដិទ្ធំ ន កុសលោ ន ការីនាយ បហា-
 តត្ថោ ន ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទូយា អកុសលំ
 ការីនាយ បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិទ្ធំ ន កុសលោ ន កា-
 រីនាយ បហាតត្ថោ ច ន កុសលោ ន ការីនាយ ប-
 ហាតត្ថោ ច ន ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទូយា ។

[៤០៦] ធម៌ មិនមែនជាគុសល ដែលមិនមែនជាមិនមែនត្រូវ
 លរោងយស្សនៈ កាស្រីយ ទ្ធិបមិ ជាអព្យាគ្រឹត ដែលមិនមែនត្រូវ
 លរោងយស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ ធម៌ មិនមែន
 ជាអព្យាគ្រឹត ដែលមិនមែនជាមិនមែនត្រូវលរោងយស្សនៈ កាស្រីយ
 ទ្ធិបមិ ជាអព្យាគ្រឹត ដែលមិនមែនត្រូវលរោងយស្សនៈ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បទូយ ធម៌ មិនមែនជាគុសល ដែលមិនមែនជាមិនមែន
 ត្រូវលរោងយស្សនៈក្តី មិនមែនជាអព្យាគ្រឹត ដែលមិនមែនជាមិនមែន
 ត្រូវលរោងយស្សនៈក្តី កាស្រីយ ទ្ធិបមិ ជាអព្យាគ្រឹត ដែលមិនមែន
 ត្រូវលរោងយស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ ។

[៤០៧] កុសលប្បទូយ ហេតុបទ ។

កុសលត្តិកការីនាយបហាតត្ថទុក្ខិ

នកុសលត្តិកការីនាយបហាតត្ថទុក្ខិ

[៤០៦] ធម៌ មិនមែនជាគុសល ដែលមិនមែនត្រូវលរោងយ
 ការីនា (មគ្គទានិលេ) កាស្រីយ ទ្ធិបមិ ជាគុសល ដែលត្រូវលរោងយ
 ការីនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ ធម៌ មិនមែនជាគុ-
 សល ដែលមិនមែនត្រូវលរោងយការីនា កាស្រីយ ទ្ធិបមិ ជាគុសល
 ដែលត្រូវលរោងយការីនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ ធម៌
 មិនមែនជាគុសល មិនមែនត្រូវលរោងយការីនាក្តី ដែលមិនមែនជាគុ-
 សល ដែលមិនមែនត្រូវលរោងយការីនាក្តី កាស្រីយ ទ្ធិបមិ ជាគុ-
 សល ដែលត្រូវលរោងយការីនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ ។

គុណបុព្វបទនៃព្រះបាទ

[៤១៧] ហេតុយោ តិណំ ។

[៤១៨] អត្យាកតំ ន ភាវនាយ បហាតត្វំ ធម្មំ
បដិទ្ធ ន កុសលោ ន ន ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ។

[៤១៩] ហេតុយោ តិណំ ។

កុសលន្តិកទស្សនេសហាតត្វហេតុកុក្ករោ

នកុសលន្តិកទស្សនេសហាតត្វហេតុកុក្ករោ

[៤២០] អកុសលំ ន ស្សនេន បហាតត្វហេតុកំ
ធម្មំ បដិទ្ធ ន កុសលោ ន ន ស្សនេន បហាតត្វ-
ហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ។

[៤២១] ហេតុយោ តិណំ ។

[៤២២] អកុសលំ ន ន ស្សនេន បហាតត្វហេ-
តុកំ ធម្មំ បដិទ្ធ ន កុសលោ ន ន ន ស្សនេន ប-
ហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា
តិណំ ។ អត្យាកតំ ន ន ស្សនេន បហាតត្វហេតុកំ
ធម្មំ បដិទ្ធ ន អត្យាកតា ន ន ន ស្សនេន បហាតត្វ-
ហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយោ តិណំ ។

[៤២៣] ហេតុវោ ធា(១) ។

២ ឧ. តិណំ ។

គុណបុព្វបទនៃព្រះបាទ

[៤២៧] កុរិយោប្បទូយោ មានវារៈ ព ។

[៤២៨] ធម៌ មិនមែនជាកុសល ដែលមិនមែនជាមិនមែនត្រូវ
លរដោយការវា កស្រីយ ខ្លួនមិ ជាកត្យក្រឹត ដែលមិនមែនត្រូវ
លរដោយការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយោ ។

[៤២៩] កុរិយោប្បទូយោ មានវារៈ ព ។

កុសលន្តិកទស្សនេសហាតត្វហេតុកុក្ករោ

នកុសលន្តិកទស្សនេសហាតត្វហេតុកុក្ករោ

[៤២០] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានហេតុដែលត្រូវ
លរដោយទស្សនៈ កស្រីយ ខ្លួនមិ ជាកុសល មានហេតុដែល
ត្រូវលរដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយោ ។

[៤២១] កុរិយោប្បទូយោ មានវារៈ ព ។

[៤២២] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមែនមានហេតុ
ដែលត្រូវលរដោយទស្សនៈ កស្រីយ ខ្លួនមិ ជាកុសល មានហេតុ
ដែលមិនមែនត្រូវលរដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយោ
មានវារៈ ព ។ ធម៌ មិនមែនជាកត្យក្រឹត មិនមែនជាមិនមែនបាន
ហេតុដែលត្រូវលរដោយទស្សនៈ កស្រីយ ខ្លួនមិ ជាកត្យក្រឹត មិន
មែនមានហេតុដែលត្រូវលរដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បទូយោ មានវារៈ ព ។

[៤២៣] កុរិយោប្បទូយោ មានវារៈ ៦ ។

កុសលត្តិកភាវិនាយបហាតត្វហេតុកុទុកេ
នកុសលត្តិកភាវិនាយបហាតត្វហេតុកុទុកិ

[២២២] អកុសលំ ភាវិនាយ បហាតត្វហេតុកំ
ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ នភាវិនាយ បហាតត្វហេ-
តុកោ ននោ ឧប្បជ្ជតំ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២២៣] ហេតុយា ភីណិ ។

[២២៤] អកុសលំ នភាវិនាយ បហាតត្វហេតុ-
កំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ ននភាវិនាយ បហា-
តត្វហេតុកោ ននោ ឧប្បជ្ជតំ ហេតុប្បច្ចយោ ភីណិ ។
អន្យាតតំ នភាវិនាយ បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
នអន្យាតតោ ននភាវិនាយ បហាតត្វហេតុកោ ននោ
ឧប្បជ្ជតំ ហេតុប្បច្ចយោ ភីណិ ។

[២២៥] ហេតុយា ច ។

កុសលត្តិកសវិត្តកុទុកេ នកុសលត្តិកសវិត្តកុទុកិ

[២២៦] កុសលំ សវិត្តកំ ធម្មំ បដិច្ច នកុ-
សលោ នសវិត្តកោ ននោ ឧប្បជ្ជតំ ហេតុប្បច្ចយា ។

កុសលត្តិកភាវិនាយបហាតត្វហេតុកុទុកេ

នកុសលត្តិកភាវិនាយបហាតត្វហេតុកុទុកេ

[២២៦] ធម្មំ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានហេតុដែលត្រូវ
លះដោយការនា ភាស្រ័យ ឡធម៌ ជាកុសល មានហេតុដែលត្រូវ
លះដោយការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២២៧] កុសលហេតុប្បច្ច័យ មានពីរ ៗ

[២២៨] ធម្មំ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមែនមានហេតុ
ដែលត្រូវលះដោយការនា ភាស្រ័យ ឡធម៌ ជាកុសល មិនមែនមាន
ហេតុដែលត្រូវលះដោយការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន
ពីរ ៗ ធម៌ មិនមែនជាអត្តាត្រឹម មិនមែនជាមិនមែនមានហេតុ
ដែលត្រូវលះដោយការនា ភាស្រ័យ ឡធម៌ ជាអត្តាត្រឹម មិនមែន
មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានពីរ ៗ

[២២៩] កុសលហេតុប្បច្ច័យ មានពីរ ៦ ។

កុសលត្តិកសវិត្តកុទុកេ នកុសលត្តិកសវិត្តកុទុកេ

[២៣០] ធម្មំ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
វិត្តកុៈ ភាស្រ័យ ឡធម៌ ជាកុសល ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិត្តកុៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២២៧] ហេតុយោ តេស ។

[២២៨] កុសលំ អវិគត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ន អកុសលោ ន អវិគត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[២២៩] ហេតុយោ នវ ។

កុសលន្តិកសវិចារទុកេ នកុសលន្តិកនសវិចារទុកំ

[២៣២] កុសលំ សវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច ន កុសលោ ន សវិចារេ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[២៣៣] ហេតុយោ តេស ។

[២៣៤] កុសលំ អវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច ន អកុសលោ ន អវិចារេ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[២៣៥] ហេតុយោ នវ ។

កុសលន្តិកសប្បីតិកទុកេ នកុសលន្តិកនសប្បីតិកទុកំ

[២៣៦] កុសលំ សប្បីតិកំ ធម្មំ បដិច្ច ន កុសលោ ន សប្បីតិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[២៣៧] ហេតុយោ តេស ។

[២៣៨] ហេតុយោ តេស ។

[២២៧] កុសិហេតុប្បដ្ឋយោ មានវា: ១៣ ។

[២២៨] ធមិ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានវិគត្តៈ កាស្រ័យ ឡូធមិ ជាកុសល មិនមានវិគត្តៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[២២៩] កុសិហេតុប្បដ្ឋយោ មានវា: ៧ ។

កុសលន្តិកសវិចារទុកៈ នកុសលន្តិកនសវិចារទុកៈ

[២៣២] ធមិ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ កាស្រ័យ ឡូធមិ ជាកុសល ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[២៣៣] កុសិហេតុប្បដ្ឋយោ មានវា: ១៣ ។

[២៣៤] ធមិ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានវិចារៈ កាស្រ័យ ឡូធមិ ជាកុសល មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[២៣៥] កុសិហេតុប្បដ្ឋយោ មានវា: ៧ ។

កុសលន្តិកសប្បីតិកទុកៈ នកុសលន្តិកនសប្បីតិកទុកៈ

[២៣៦] ធមិ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបីតិ កាស្រ័យ ឡូធមិ ជាកុសល ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[២៣៧] កុសិហេតុប្បដ្ឋយោ មានវា: ១៣ ។

(៤៣៨) កុសលំ អប្បិកំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
អកុសលោ ន អប្បិកំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

(៤៣៩) ហេតុយោ នវ ។

កុសលត្តិកបីតិសហគតទុក្ខំ

នកុសលត្តិកនបីតិសហគតទុក្ខំ

(៤៤០) កុសលំ បីតិសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
កុសលោ ន បីតិសហគតោ ធម្មំ បដិច្ច ន-
ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

(៤៤១) ហេតុយោ នវស ។

(៤៤២) កុសលំ ន បីតិសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច
ន អកុសលោ ន ន បីតិសហគតោ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

(៤៤៣) ហេតុយោ នវ ។

កុសលត្តិកសុទ្ធសហគតទុក្ខំ

នកុសលត្តិកនសុទ្ធសហគតទុក្ខំ

(៤៤៤) កុសលំ សុទ្ធសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច
ន កុសលោ ន សុទ្ធសហគតោ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

(៤៤៥) ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាមិនមានបីតិ
ភាស្រ័យ ខ្លាធម៌ ជាអកុសល មិនមានបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

(៤៤៥) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ មាន៧៖ ៧ ។

កុសលត្តិកបីតិសហគតទុក្ខំ

នកុសលត្តិកនបីតិសហគតទុក្ខំ

(៤៤៦) ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនប្រកបដោយបីតិ ភា-
ស្រ័យ ខ្លាធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

(៤៤៦) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ មាន៧៖ ១១ ។

(៤៤៦) ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាមិនមែនប្រកប
ដោយបីតិ ភាស្រ័យ ខ្លាធម៌ ជាអកុសល មិនមែនប្រកបដោយបីតិ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

(៤៤៧) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ មាន៧៖ ៧ ។

កុសលត្តិកសុទ្ធសហគតទុក្ខំ

នកុសលត្តិកនសុទ្ធសហគតទុក្ខំ

(៤៤៨) ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនប្រកបដោយសុទ្ធ
ភាស្រ័យ ខ្លាធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយសុទ្ធ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

អនុលោមប្បវ្រ្មនវិញ្ញាបនបត្រ

[៤៤៥] ហេតុយា ទេវស ។

[៤៤៦] កុសលំ នន្ទស្វាសហាតតំ ធម្មំ បដិច្ច
នអកុសលា នន្ទស្វាសហាតតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៤៤៧] ហេតុយា នវ ។

កុសលញ្ញិកឧបេក្ខាសហាតតទុក្ខំ
នកុសលញ្ញិកនឧបេក្ខាសហាតតទុក្ខំ

[៤៤៨] កុសលំ ឧបេក្ខាសហាតតំ ធម្មំ បដិច្ច
នកុសលោ នឧបេក្ខាសហាតតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៤៤៩] ហេតុយា ទេវស ។

[៤៥០] កុសលំ នឧបេក្ខាសហាតតំ ធម្មំ
បដិច្ច នអកុសលា នឧបេក្ខាសហាតតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៤៥១] ហេតុយា នវ ។

កុសលញ្ញិកកាមាវចរទុក្ខំ
នកុសលញ្ញិកនកាមាវចរទុក្ខំ

[៤៥២] អត្យាកតំ កាមាវចរំ ធម្មំ បដិច្ច នកុ-
សលោ នកាមាវចរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា

អនុលោមប្បវ្រ្មនវិញ្ញាបនបត្រ

[៤៥៣] កុសិហេតុប្បដ្ឋយ ទានវារៈ ទេវ ។

[៤៥៤] ធមិ មិនវែនជាអកុសល មិនវែនជាមិនវែនប្រកប
ដោយសុខ កាស្រ័យ ខ្លវធមិ ជាអកុសល មិនវែនប្រកបដោយសុខ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៥៥] កុសិហេតុប្បដ្ឋយ ទានវារៈ ៧ ។

កុសលញ្ញិកឧបេក្ខាសហាតតទុក្ខំ

នកុសលញ្ញិកនឧបេក្ខាសហាតតទុក្ខំ

[៤៥៦] ធមិ មិនវែនជាអកុសល មិនវែនប្រកបដោយឧបេក្ខា
កាស្រ័យ ខ្លវធមិ ជាអកុសល ប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៥៧] កុសិហេតុប្បដ្ឋយ ទានវារៈ ១៣ ។

[៤៥៨] ធមិ មិនវែនជាអកុសល មិនវែនជាមិនវែនប្រកប
ដោយឧបេក្ខា កាស្រ័យ ខ្លវធមិ ជាអកុសល មិនវែនប្រកបដោយឧបេក្ខា
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៥៩] កុសិហេតុប្បដ្ឋយ ទានវារៈ ៧ ។

កុសលញ្ញិកកាមាវចរទុក្ខំ

នកុសលញ្ញិកនកាមាវចរទុក្ខំ

[៤៦០] ធមិ មិនវែនជាអកុសល មិនវែនជាអាការៈ កាស្រ័យ
ខ្លវធមិ ជាអត្យាត្រិត ជាអាការៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

តំណ ។ កុសល អនុលោមន្ត ធម្ម បដិច្ច ឧ. កុសលោ ឧ អនុលោមន្ត ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ ប្បទូយា ឧ ។

កុសលត្ថិកអរូបវិចារទុក្ខេ នកុសលត្ថិកអរូបវិចារទុក្ខំ

[៤៩៣] កុសល អនុលោមន្ត ធម្ម បដិច្ច ឧ កុសលោ អនុលោមន្ត ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ឧ ។ អក្កាភតំ អនុលោមន្ត ធម្ម បដិច្ច ឧ កុសលោ ឧ អនុលោមន្ត ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា តំណ ។

កុសលត្ថិកអរូបវិចារទុក្ខេ នកុសលត្ថិកអរូបវិចារទុក្ខំ

[៤៩៤] កុសល អនុលោមន្ត ធម្ម បដិច្ច ឧ កុសលោ អនុលោមន្ត ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ឧ ។ អក្កាភតំ អនុលោមន្ត ធម្ម បដិច្ច ឧ អក្កាភតំ ឧ អនុលោមន្ត ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា មក្ខ ។

កុសលត្ថិកបរិយាបន្តទុក្ខេ នកុសលត្ថិកបរិយាបន្តទុក្ខំ

[៤៩៥] អក្កាភតំ បរិយាបន្ត ធម្ម បដិច្ច ឧ អក្កាភតំ ឧ បរិយាបន្ត ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ

មានរា: ឃ ។ ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមែនជាកាតា រា កាស្រ័យ ឡធម៌ ជាកុសល មិនមែនជាកាតា រា រើបរិក្ខ រឿង ព្រោះហេតុប្បទូយា មានរា: ង ។

កុសលត្ថិកអរូបវិចារទុក្ខេ នកុសលត្ថិកអរូបវិចារទុក្ខំ

[៤៩៦] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាត្រាចារ កាស្រ័យ ឡធម៌ ជាកុសល ជាត្រាចារ រើបរិក្ខរឿង ព្រោះហេតុប្បទូយា មានរា: ង ។ ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមែន ជាត្រាចារ កាស្រ័យ ឡធម៌ ជាអក្កាភតំ មិនមែនជាត្រាចារ រើបរិក្ខរឿង ព្រោះហេតុប្បទូយា មានរា: ឃ ។

កុសលត្ថិកអរូបវិចារទុក្ខេ នកុសលត្ថិកអរូបវិចារទុក្ខំ

[៤៩៧] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាត្រាចារ កាស្រ័យ ឡធម៌ ជាកុសល ជាត្រាចារ រើបរិក្ខរឿង ព្រោះហេតុប្បទូយា មានរា: ង ។ ធម៌ មិនមែនជាកក្កាភតំ មិនមែនជាមិនមែនជាត្រាចារ កាស្រ័យ ឡធម៌ ជាអក្កាភតំ មិនមែនជាត្រាចារ រើបរិក្ខរឿង ព្រោះហេតុប្បទូយា មានរា: ង ។

កុសលត្ថិកបរិយាបន្តទុក្ខេ នកុសលត្ថិកបរិយាបន្តទុក្ខំ

[៤៩៨] ធម៌ មិនមែនជាកក្កាភតំ មិនមែនជាបរិយាបន្ត កាស្រ័យ ឡធម៌ ជាកក្កាភតំ ជាបរិយាបន្ត រើបរិក្ខរឿង

១៨២

អនុលោមញ្ញត្តិយន្តិកទុក្ខព្យាដានំ

ហេតុប្បដូយា បត្យ ។ កុសលំ អចរិយាបន្តំ ធម្មំ
បដិច្ច នកុសលា នអចរិយាបន្តា នន្នា ទប្បដ្ឋតិ
ហេតុប្បដូយា ធា ។

កុសលត្ថិកនិយ្យានិកទុក្ខំ នកុសលត្ថិកនិយ្យានិកទុក្ខំ

[២៩៦] កុសលំ និយ្យានំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលា ននិយ្យានំ ធា នន្នា ទប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដូយា តិណំ ។ អន្យាគតំ អនិយ្យានំ ធម្មំ បដិច្ច នអន្យាគតា នអនិយ្យានំ ធា នន្នា ទប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដូយា តិណំ ។

កុសលត្ថិកនិយតទុក្ខំ នកុសលត្ថិកនិយតទុក្ខំ

[២៩៧] កុសលំ និយតំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលា ននិយតំ ធា នន្នា ទប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដូយា ធា ។ អន្យាគតំ អនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច នអន្យាគតា នអនិយតំ ធា នន្នា ទប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដូយា បត្យ ។

កុសលត្ថិកសទ្ធក្ខន្ធទុក្ខំ នកុសលត្ថិកសទ្ធក្ខន្ធទុក្ខំ

[២៩៨] អន្យាគតំ សទ្ធក្ខន្ធ�ំ ធម្មំ បដិច្ច នអន្យាគតា នសទ្ធក្ខន្ធិ ធា នន្នា ទប្បដ្ឋតិ

អនុលោមញ្ញត្តិយន្តិកទុក្ខព្យាដានំ

ព្រោះហេតុប្បដូយ មានវារៈ ៥ ។ ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាកមរិយាចន្ទៈ កាស្រីយ ទូរធម៌ ជាកុសល ជាកមរិយាចន្ទៈ រឿង កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ មានវារៈ ៦ ។

កុសលត្ថិកនិយ្យានិកទុក្ខំ នកុសលត្ថិកនិយ្យានិកទុក្ខំ

[២៩៦] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជានិយ្យានិកៈ កាស្រីយ ទូរធម៌ ជាកុសល ជានិយ្យានិកៈ រឿងកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ មានវារៈ ៧ ។ ធម៌ មិនមែនជាអន្យាគ្រឹត មិនមែនជាកនិយ្យានិកៈ កាស្រីយ ទូរធម៌ ជាអន្យាគ្រឹត ជាកនិយ្យានិកៈ រឿងកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ មានវារៈ ៨ ។

កុសលត្ថិកនិយតទុក្ខំ នកុសលត្ថិកនិយតទុក្ខំ

[២៩៧] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនរឿង កាស្រីយ ទូរធម៌ ជាកុសល រឿង រឿងកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ មានវារៈ ៦ ។ ធម៌ មិនមែនជាអន្យាគ្រឹត មិនមែនជាមិនរឿង កាស្រីយ ទូរធម៌ ជាអន្យាគ្រឹត មិនរឿង រឿងកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ មានវារៈ ៥ ។

កុសលត្ថិកសទ្ធក្ខន្ធទុក្ខំ នកុសលត្ថិកសទ្ធក្ខន្ធទុក្ខំ

[២៩៨] ធម៌ មិនមែនជាអន្យាគ្រឹត មិនមែនប្រកថាដោយទុក្ខៈ (ការ រើខ្លួន) កាស្រីយ ទូរធម៌ ជាអន្យាគ្រឹត ប្រកថាដោយទុក្ខៈ រឿងកើតឡើង

អំណាចប្រតិបត្តិ អនុសាសន៍

ហេតុអ្វីបាន មក ។ អនុសាសន៍ អនុវត្ត ធម៌ បដិច្ច
ន គុសលោ ន អនុវត្ត ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុអ្វី
យោ ន ។

កុសលត្តិកសរណទុក្ខំ ឥតិសលត្តិកសរណទុក្ខំ

[៤៥៧] អនុសាសន៍ សារណំ ធម៌ បដិច្ច ន អនុ-
សារណោ ន សារណោ ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុអ្វី
អនុសាសន៍ សារណំ ធម៌ បដិច្ច ន គុសលោ ន ស-
រណោ ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុអ្វី អនុសាសន៍
សារណំ ធម៌ បដិច្ច ន គុសលោ ន សរណោ ន
អនុសលោ ន សរណោ ន ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុអ្វី
កុយា តិណំ ។ អនុវត្តន៍ សារណំ ធម៌ បដិច្ច
ន អនុវត្តនោ ន អរណោ ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុអ្វី
យោ អនុវត្តនំ អរណំ ធម៌ បដិច្ច ន គុសលោ ន
អរណោ ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុអ្វី ហេតុអ្វី
អរណំ ធម៌ បដិច្ច ន គុសលោ ន អរណោ ន
អនុវត្តនោ ន អរណោ ន ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុអ្វី
កុយា តិណំ ។

អំណាចប្រតិបត្តិ អនុសាសន៍

ព្រះហេតុអ្វីបាន ហេតុអ្វី ។ ធម៌ បដិច្ចនាគុសល មិនមែន
ជាអនុវត្តន៍ កាស្រ័យ ឧប្បជ្ជតិ ជាអនុវត្តន៍ មើលតើធម៌
ព្រះហេតុអ្វីបាន ហេតុអ្វី ។

កុសលត្តិកសរណទុក្ខំ ឥតិសលត្តិកសរណទុក្ខំ

[៤៥៨] ធម៌ បដិច្ចនាគុសល មិនមែនជាសរណៈ (មិន
មែនប្រតិបត្តិការជាមួយនឹងធម៌ជាសិក្សា) កាស្រ័យ ឧប្បជ្ជតិ ជាអនុ-
សល ជាសរណៈ មើលតើធម៌ ព្រះហេតុអ្វីបាន ធម៌ មិនមែន
ជាគុសល មិនមែនជាសរណៈ កាស្រ័យ ឧប្បជ្ជតិ ជាអនុសល ជា
សរណៈ មើលតើធម៌ ព្រះហេតុអ្វីបាន ធម៌ មិនមែនជាគុសល
មិនមែនជាសរណៈក្តី មិនមែនជាអនុសល មិនមែនជាសរណៈក្តី កា-
ស្រ័យ ឧប្បជ្ជតិ ជាអនុសល ជាសរណៈ មើលតើធម៌ ព្រះហេ-
តុអ្វីបាន ហេតុអ្វី ។ ធម៌ មិនមែនជាអនុវត្តន៍ មិនមែនជាមិន
មានរណៈ (ធម៌ជាសិក្សា) កាស្រ័យ ឧប្បជ្ជតិ ជាអនុវត្តន៍ ជា
សរណៈ មើលតើធម៌ ព្រះហេតុអ្វីបាន ធម៌ មិនមែនជាគុសល
មិនមែនជាមិនមានរណៈ កាស្រ័យ ឧប្បជ្ជតិ ជាអនុវត្តន៍ មិនមាន
រណៈ មើលតើធម៌ ព្រះហេតុអ្វីបាន ធម៌ មិនមែនជាគុសល
មិនមែនជាមិនមានរណៈក្តី មិនមែនជាអនុវត្តន៍ មិនមែនជាមិនមាន
រណៈក្តី កាស្រ័យ ឧប្បជ្ជតិ ជាអនុវត្តន៍ មិនមានរណៈ មើលតើ
ធម៌ ព្រះហេតុអ្វីបាន ហេតុអ្វី ។

វេទនាភិក្ខុហោតុទុក្ខំ នវេទនាភិក្ខុនហោតុទុក្ខំ

[៤៦០] សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ហេតុំ ធម្មំ
 បដិច្ចំ ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ន ហេតុ ធម្មា
 ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ
 ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ចំ ន ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
 ន ហេតុ ធម្មា ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សុខាយ-
 វេទនាយ សម្បយុត្តំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ចំ ន អនុក្ខម-
 សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ន ហេតុ ធម្មា ទុប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា សត្តំ ។ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ
 ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ចំ ន ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
 ន ហេតុ ធម្មា ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សត្តំ ។ អ-
 នុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ចំ
 ន អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ន ហេតុ ធម្មា
 ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សត្តំ ។

[៤៦១] ហេតុយា ឯកវិស អវិភតេ ឯកវិស
 សត្តុត្ត ឯកវិស ។

[៤៦២] សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ន ហេតុំ ធម្មំ
 បដិច្ចំ ន ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ន ហេតុ ធម្មា

វេទនាភិក្ខុហោតុទុក្ខំ នវេទនាភិក្ខុនហោតុទុក្ខំ

[៤៦០] ធម្មំ បដិច្ចំ ប្រករដោយសុខវេទនា មិនមែនជាហេតុ
 ហេតុស្រ្តីយ ក្នុងបដិ ប្រករដោយសុខវេទនា ជាហេតុ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម្មំ បដិច្ចំ ប្រករដោយសុខវេទនា មិនមែនជា
 ហេតុ ហេតុស្រ្តីយ ក្នុងបដិ ប្រករដោយសុខវេទនា ជាហេតុ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម្មំ បដិច្ចំ ប្រករដោយសុខវេទនា
 មិនមែនជាហេតុ ហេតុស្រ្តីយ ក្នុងបដិ ប្រករដោយសុខវេទនា ជាហេតុ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ហេតុវិវា ៧ ។ ធម្មំ មិនមែនប្រ-
 ករដោយទុក្ខវេទនា មិនមែនជាហេតុ ហេតុស្រ្តីយ ក្នុងបដិ ប្រករដោយ
 ទុក្ខវេទនា ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ហេតុវិវា ៧ ។
 ធម្មំ មិនមែនប្រករដោយអនុក្ខមសុខវេទនា មិនមែនជាហេតុ ហេតុស្រ្តីយ
 ក្នុងបដិ ប្រករដោយអនុក្ខមសុខវេទនា ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ ហេតុវិវា ៧ ។

[៤៦១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ហេតុវិវា ៦០ ក្នុងកិច្ចការព្រះពុទ្ធិ
 ហេតុវិវា ៦១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែហេតុវិវា ៦១ ។

[៤៦២] ធម្មំ មិនមែនប្រករដោយទុក្ខវេទនា មិនមែនជាហេតុ
 ជាហេតុ ហេតុស្រ្តីយ ក្នុងបដិ ប្រករដោយសុខវេទនា មិនមែនជាហេតុ

ឧប្បជ្ជិតំ ហេតុប្បដ្ឋយោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ
 ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ចំ ន អនុក្កមសុខាយ វេទនាយ
 សម្បយុត្តោ ន នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជិតំ ហេតុប្បដ្ឋយោ
 សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ចំ
 ន អនុក្កាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ន នហេតុ ធម្មោ
 អនុក្កមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ន នហេតុ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជិតំ ហេតុប្បដ្ឋយោ ភីណិ ។ មុត្តាយ-
 វេទនាយ សម្បយុត្តំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ចំ ន សុខាយ
 វេទនាយ សម្បយុត្តោ ន នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជិតំ
 ហេតុប្បដ្ឋយោ ភីណិ ។ អនុក្កមសុខាយ វេទនាយ-
 សម្បយុត្តំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ចំ ន សុខាយ វេទនាយ-
 សម្បយុត្តោ ន នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជិតំ ហេតុប្បដ្ឋ-
 យោ ភីណិ ។

[២៦៣] ហេតុយោ នវ ។

វិញ្ញាណត្ថិកហេតុទុក្ខេ នវិញ្ញាណត្ថិកនហេតុទុក្ខិ

[២៦៤] វិចារកំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ចំ ន វិចារកោ
 ន ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជិតំ ហេតុប្បដ្ឋយោ វិចារកំ
 ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ចំ ន វិចារកន ធម្មោ ន ហេតុ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយអនុក្កម-
 សុខវេទនា មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ ប្រកប
 ដោយសុខវេទនា មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយអនុក្កមវេទនា មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិន
 មែនប្រកបដោយអនុក្កមសុខវេទនា មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កា-
 ស្រីយ ខ្លួនធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយសុខ-
 វេទនា មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ ប្រកបដោយ
 អនុក្កមវេទនា មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
 វិវៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា មិនមែនជាមិនមែនជា
 ហេតុ កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ ប្រកបដោយអនុក្កមសុខវេទនា មិនមែនជា
 ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវៈ ៣ ។

[២៦៥] ភ្នំហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវៈ ៤ ។

វិញ្ញាណត្ថិកហេតុទុក្ខេ នវិញ្ញាណត្ថិកនហេតុទុក្ខិ

[២៦៦] ធម៌ មិនមែនជាវិញ្ញាណ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លួនធម៌
 ជាវិញ្ញាណ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែន
 មានវិញ្ញាណធម៌ជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ ជាវិញ្ញាណ

វិថាណមួយចម្លង រោតុំ មង្គ មដិទ្ធ ឧវិថាណា ឧ-
 ហោតុ គ ឧវិថាណមួយចម្លង ឧហោតុ ២ ឧម្មា ឧម្មាដ្ឋង្គិ
 ហោតុម្យដូយា មព្វ ។ ឧវិថាណឧវិថាណមួយចម្លង
 រោតុំ មង្គ មដិទ្ធ ឧវិថាណា ឧហោតុ មាត្រា ឧម្មា-
 ដ្ឋង្គិ ហោតុម្យដូយា ឧវិថាណឧវិថាណមួយចម្លង រោតុំ
 មង្គ មដិទ្ធ ឧវិថាណមួយចម្លង ឧហោតុ មាត្រា ឧម្មា-
 ដ្ឋង្គិ ហោតុម្យដូយា ឧវិថាណឧវិថាណមួយចម្លង រោតុំ
 មង្គ មដិទ្ធ ឧវិថាណា ឧហោតុ ២ ឧវិថាណមួយចម្លង
 ឧហោតុ ២ ឧម្មា ឧម្មាដ្ឋង្គិ ហោតុម្យដូយា តិណី ។

(៤៦៨) ហោតុយា ភេស ។

(៤៦៦) វិថាណំ ឧហោតុំ មង្គ មដិទ្ធ ឧវិថាណមួយ-
 ចម្លង ឧហោតុ មាត្រា ឧម្មាដ្ឋង្គិ ហោតុម្យដូយា វិថាណំ
 ឧហោតុំ មង្គ មដិទ្ធ ឧវិថាណឧវិថាណមួយចម្លង ឧ-
 ហោតុ មាត្រា ឧម្មាដ្ឋង្គិ ហោតុម្យដូយា វិថាណំ ឧហោតុ
 មង្គ មដិទ្ធ ឧវិថាណមួយចម្លង ឧហោតុ ២ ឧវិ-
 ថាណឧវិថាណមួយចម្លង ឧហោតុ ២ ឧម្មា ឧម្មាដ្ឋង្គិ

ធម៌ មិនមែនជាវិបាក មិនមែនជាហេតុក្តី មិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រ-
 ក្រតី មិនមែនជាហេតុក្តី កាល្រីយ ម្លូវធម៌ មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជា
 ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុម្យដូយា មានការ ៥ ។ ធម៌ មិន
 មែនជាវិបាក មិនមែនជាហេតុ កាល្រីយ ម្លូវធម៌ មិនមែនជាវិបាក
 ព្រោះមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុម្យដូយា ធម៌ មិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ
 កាល្រីយ ម្លូវធម៌ មិនមែនជាវិបាកព្រោះមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី
 ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុម្យដូយា ធម៌ មិនមែនជាវិបាក
 មិនមែនជាហេតុក្តី មិនមែនជាវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុក្តី
 កាល្រីយ ម្លូវធម៌ មិនមែនជាវិបាកព្រោះមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី
 ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុម្យដូយា មានការ ២ ។

(៤៦៧) ក្តីហេតុម្យដូយា មានការ ១៣ ។

(៤៦៦) ធម៌ មិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី មិនមែនជាមិនមែន
 ជាហេតុ កាល្រីយ ម្លូវធម៌ ជាវិបាក មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុម្យដូយា ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាវិបាក ព្រោះមានវិបាក
 វិបាកធម៌ជាប្រក្រតី មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាល្រីយ ម្លូវធម៌ ជា
 វិបាក មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុម្យដូយា ធម៌ មិនមែន
 មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុក្តី មិនមែនជាមិន
 មែនជាវិបាក ព្រោះមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី មិនមែនជាមិនមែន
 ជាហេតុក្តី កាល្រីយ ម្លូវធម៌ ជាវិបាក មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង

ករិយប្បវិណ្ណ អនុលោមប្បវិណ្ណ

ហេតុប្បដ្ឋយោ បញ្ច ។ វិចារកំ ធម៌ហេតុនា ធម៌-
វិចារកា ធម៌វិចារកា ធម្មធម្មំ ធម៌ហេតុនា ធម្មំ បដិច្ច ធម៌-
ហេតុធម្មធម្មោ ធម៌ហេតុ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយោ តិណំ ។

[២៦៧] ហេតុយោ តុន្តស ។

ឧបាទិទ្ធិនាទានិយត្តិកវេយ្យាទុក្ខ
នឧបាទិទ្ធិនាទានិយត្តិកសហេតុទុក្ខ

[២៦៨] ឧបាទិទ្ធិនាទានិយំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ឧប-
ទានិទ្ធិនាទានិយោ ធម៌ហេតុ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
យោ ឧបាទិទ្ធិនាទានិយំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបទានិទ្ធិ-
នាទានិយោ ធម៌ហេតុ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ
ឧបាទិទ្ធិនាទានិយំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបទានិទ្ធិ-
នាទានិយោ ធម៌ហេតុ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ

ករិយប្បវិណ្ណ អនុលោមប្បវិណ្ណ

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ធម៌ហេតុ ។ ធម៌ មិនមែនមានវិបាកធម៌
ជាប្រក្រតី មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាលបើ ធម៌ ជាវិបាក
មិនមែនជាហេតុធម៌ មិនមែនជាវិបាកទាំងមិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី
មិនមែនជាហេតុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ធម៌ហេតុ ។

[២៦៧] កុណិហេតុប្បដ្ឋយោ ធម៌ហេតុ ។

ឧបាទិទ្ធិនាទានិយត្តិកវេយ្យាទុក្ខ
នឧបាទិទ្ធិនាទានិយត្តិកសហេតុទុក្ខ

[២៦៨] ធម៌ ដែលមិនមែនកម្មប្រកថាដោយកិលេស (មាន
កណ្តកជាដើម) កាន់យកទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជា
ហេតុ កាលបើ ធម៌ ដែលកម្មប្រកថាដោយកិលេសកាន់យកទាំងជា
ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ
ធម៌ ដែលមិនមែនកម្មប្រកថាដោយកិលេសមិនកាន់យកទាំងជាប្រយោជន៍
ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ កាលបើ ធម៌ ដែលកម្ម
ប្រកថាដោយកិលេសកាន់យកទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ធម៌ ដែលមិនមែនកម្មប្រកថាដោយ
កិលេសមិនកាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ
កាលបើ ធម៌ ដែលកម្មប្រកថាដោយកិលេសកាន់យកទាំងជាប្រ-
យោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ

១៧២

សិក្ខាបទ គុណប្បដ្ឋាន

[២៦៧] ហេតុយា ភាស ។

[២៦៨] ឧបាទិទ្ធានាទិយំ នហេតុំ ធម្មំ បដិទ្ធិ
ន អនុបាទិទ្ធានាទិយោ ននហេតុ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា តិណំ ។

[២៦៩] ហេតុយា នវ ។

សង្កលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកហេតុទុក

នសង្កលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកនហេតុទុក

[២៧០] សង្កលិដ្ឋសង្កិលេសិកំ ហេតុំ ធម្មំ
បដិទ្ធិ នសង្កលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ នហេតុ ធម្មោ
ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៧១] ហេតុយា ភាស ។

[២៧២] សង្កលិដ្ឋសង្កិលេសិកំ នហេតុំ ធម្មំ
បដិទ្ធិ នសង្កលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ននហេតុ ធម្មោ
ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណំ ។

[២៧៣] ហេតុយា នវ ។

សិក្ខាបទ គុណប្បដ្ឋាន

[២៦៧] ក្កិហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ១៧ ។

[២៧០] ធម្មំ ដែលមិនមែនឧប្បកថដោយកិលសមិនកាន់យក
តាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ
ទូរធម៌ ដែលកម្មបុគ្គលដោយកិលសកាន់យកតាំងជាប្រយោជន៍ដល់
ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
វាៈ ១៧ ។

[២៧១] ក្កិហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៧ ។

សង្កលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកហេតុទុក

នសង្កលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកនហេតុទុក

[២៧២] ធម្មំ ដែលមិនមែនសេសសល់នៃគ្រូដល់សេចក្តីសេសសល់
មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ទូរធម៌ ដែលសេសសល់នៃគ្រូដល់សេចក្តី
សេសសល់ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៧៣] ក្កិហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ១៧ ។

[២៧៤] ធម្មំ ដែលមិនមែនជាមិនមែនសេសសល់នៃគ្រូដល់សេចក្តី
សេសសល់ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ទូរធម៌ ដែលសេសសល់
នៃគ្រូដល់សេចក្តីសេសសល់ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៧ ។

[២៧៥] ក្កិហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៧ ។

[៤៨៣] ហេតុយោ មជ្ឈិមស ។

ទស្សនេត្តិកហេតុទុកោ នទស្សនេត្តិកនហេតុទុកំ

[៤៨៤] ទស្សនេន មហាតត្វំ ហេតុំ ចម្ពំ មនិច្ច
ន ទស្សនេន មហាតត្វោ ន ហេតុ ធម្មោ ទម្មន្តិកំ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៤៨៥] ហេតុយោ តេស ។

[៤៨៦] ទស្សនេន មហាតត្វំ ន ហេតុំ ចម្ពំ មនិច្ច
ន ភាវនាយ មហាតត្វោ ន ន ហេតុ ធម្មោ ទម្មន្តិកំ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៤៨៧] ហេតុយោ នវ ។

ទស្សនេសបហាតត្វហេតុកត្តិកហេតុទុកោ

នទស្សនេសបហាតត្វហេតុកត្តិកនហេតុទុកំ

[៤៨៨] ទស្សនេន មហាតត្វហេតុកំ ហេតុំ ចម្ពំ
មនិច្ច ន ទស្សនេន មហាតត្វហេតុកោ ន ហេតុ ធម្មោ
ទម្មន្តិកំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៤៨៩] ហេតុយោ សោធស ។

[៤៩០] ទស្សនេន មហាតត្វហេតុកំ ន ហេតុំ ចម្ពំ
មនិច្ច ន ភាវនាយ មហាតត្វហេតុកោ ន ន ហេតុ ធម្មោ
ទម្មន្តិកំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៤៩១] កុសិហេតុប្បដ្ឋយោ មានវរៈ ១៨ ។

ទស្សនេត្តិកហេតុទុកោ នទស្សនេត្តិកនហេតុទុកំ

[៤៩២] ធម៌ វេទនាវេទនាគ្រូវរោដោយទស្សនៈ មិនមែនជា
ហេតុ កាស្រីយ ទូរធម៌ វេទនាគ្រូវរោដោយទស្សនៈ ជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៤៩៣] កុសិហេតុប្បដ្ឋយោ មានវរៈ ១៧ ។

[៤៩៤] ធម៌ វេទនាវេទនាគ្រូវរោដោយភាវនា មិនមែនជា
មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ទូរធម៌ វេទនាគ្រូវរោដោយទស្សនៈ មិន
មែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៤៩៥] កុសិហេតុប្បដ្ឋយោ មានវរៈ ៧ ។

ទស្សនេសហេតុកត្តិកហេតុទុកោ

នទស្សនេសហេតុកត្តិកនហេតុទុកំ

[៤៩៦] ធម៌ ធានាហេតុវេទនាមិនមែនគ្រូវរោដោយទស្សនៈ
មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ទូរធម៌ ធានាហេតុវេទនាមិនមែនគ្រូវរោដោយ
ទស្សនៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៤៩៧] កុសិហេតុប្បដ្ឋយោ មានវរៈ ១៦ ។

[៤៩៨] ធម៌ ធានាហេតុវេទនាមិនមែនគ្រូវរោដោយភាវនា មិន
មែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ទូរធម៌ ធានាហេតុវេទនាមិនមែនគ្រូវរោដោយ
ទស្សនៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

អនុសេនាប្បវត្តិយន្តិកប្បវត្តិយន្តិក

[៤៧០] ហេតុយា ១៧ ។

អាចយកាមិភិកហោតុទុក្ខ

នអាចយកាមិភិកនហោតុទុក្ខ

[៤៧២] អាចយកាមិ ហេតុ ធម្មំ បដិទ្ធ ១ អា-

ចយកាមិ ១ ហេតុ ១ ខ្មោ ១ ប្បវត្តិ ហេតុប្បវត្តិយា ។

[៤៧៣] ហេតុយា តេស ។

[៤៧៤] អាចយកាមិ ១ ហេតុ ធម្មំ បដិទ្ធ ១ អា-

ចយកាមិ ១ ហេតុ ១ ខ្មោ ១ ប្បវត្តិ ហេតុប្បវត្តិយា ។

[៤៧៥] ហេតុយា ១៧ ។

សេក្ខន្តិកហោតុទុក្ខ នសេក្ខន្តិកនហោតុទុក្ខ

[៤៧៦] សេក្ខំ ហេតុ ធម្មំ បដិទ្ធ ១ សេក្ខោ

១ ហេតុ ១ ខ្មោ ១ ប្បវត្តិ ហេតុប្បវត្តិយា ។

[៤៧៧] ហេតុយា តេស ។

[៤៧៨] សេក្ខំ ១ ហេតុ ធម្មំ បដិទ្ធ ១ អសេ-

ក្ខោ ១ ហេតុ ១ ខ្មោ ១ ប្បវត្តិ ហេតុប្បវត្តិយា ។

[៤៧៩] ហេតុយា ១៧ ។

កុណិយោប្បវត្តិយន្តិកប្បវត្តិយន្តិក

[៤៨០] កុណិយោប្បវត្តិយ ហេតុវៈ ៧ ។

អាចយកាមិភិកហោតុទុក្ខ

នអាចយកាមិភិកនហោតុទុក្ខ

[៤៨២] ធម្មំ មិនមែនដល់នូវការសន្យាក្នុងខ្សែនិ មិនមែនជា

ហេតុ កាស្រីយ ខ្លួនធម្មំ ដល់នូវការសន្យាក្នុងខ្សែនិ ជាហេតុ ទើប

[៤៨៣] កុណិយោប្បវត្តិយ ហេតុវៈ ១៧ ។

[៤៨៤] ធម្មំ មិនមែនដល់នូវការសន្យាក្នុងខ្សែនិ មិនមែនជា

មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លួនធម្មំ ដល់នូវការសន្យាក្នុងខ្សែនិ មិន

[៤៨៥] កុណិយោប្បវត្តិយ ហេតុវៈ ៧ ។

សេក្ខន្តិកហោតុទុក្ខ នសេក្ខន្តិកនហោតុទុក្ខ

[៤៨៦] ធម្មំ មិនមែនជាសេក្ខៈ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ

ខ្លួនធម្មំ ជាសេក្ខៈ ជាហេតុ ទើបកើតខ្សែនិ ព្រោះហេតុប្បវត្តិយ ។

[៤៨៧] កុណិយោប្បវត្តិយ ហេតុវៈ ១៧ ។

[៤៨៨] ធម្មំ មិនមែនជាសេក្ខៈ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ

[៤៨៩] កុណិយោប្បវត្តិយ ហេតុវៈ ៧ ។

បរិក្ខារហេតុទុក្ខ សម្រាប់បរិក្ខារសហេតុទុក្ខ

[៥០០] បរិក្ខារ ហេតុ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មហត្ថកោ

ធម្មហតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា ។

[៥០១] ហេតុយា តេស ។

[៥០២] បរិក្ខារ ធម្មហតុ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មហត្ថា

ធម្មហតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា ។

[៥០៣] ហេតុយា តុទ្ធស ។

បរិក្ខារមូលាត្ថិតហេតុទុក្ខ

សម្រាប់បរិក្ខារមូលាត្ថិតសហេតុទុក្ខ

[៥០៤] បរិក្ខារមូលំ ហេតុ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មហត្ថា

ម្មណោ ធម្មហតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា ។

[៥០៥] ហេតុយា ឯតេស ។

[៥០៦] បរិក្ខារមូលំ ធម្មហតុ ធម្មំ បដិច្ច ធម្ម

ហត្ថការម្មណោ ធម្មហតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ

ប្បដូយា ។

[៥០៧] ហេតុយា ធម្ម ។

បរិក្ខារហេតុទុក្ខ សម្រាប់បរិក្ខារសហេតុទុក្ខ

[៥០០] ធម្មំ មិនមែនដល់ទូរសភាព មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ទូរធម្មំ មានសភាពក្នុងនាម ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ។

[៥០១] ក្នុងហេតុប្បដូយ មាន៧៖ ១៧ ។

[៥០២] ធម្មំ មិនមែនមានសភាពក្នុងនាម មិនមែនជាមិនមែន ជាហេតុ កាស្រីយ ទូរធម្មំ មានសភាពក្នុងនាម មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ។

[៥០៣] ក្នុងហេតុប្បដូយ មាន៧៖ ១៤ ។

បរិក្ខារមូលាត្ថិតហេតុទុក្ខ

សម្រាប់បរិក្ខារមូលាត្ថិតសហេតុទុក្ខ

[៥០៤] ធម្មំ មិនមែនមានការមូលក្នុងនាម មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ទូរធម្មំ មានការមូលក្នុងនាម ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ។

[៥០៥] ក្នុងហេតុប្បដូយ មាន៧៖ ៦១ ។

[៥០៦] ធម្មំ មិនមែនមានការមូលដល់ទូរសភាព មិនមែន ជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ទូរធម្មំ មានការមូលក្នុងនាម មិនមែន ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ។

[៥០៧] ក្នុងហេតុប្បដូយ មាន៧៖ ៧ ។

អនុលោមច្បាប់នៃយុត្តិធម៌កម្ពុជា

ប៉ាន់ត្រូវហេតុទុក្ខកើតឡើង ឬប៉ាន់ត្រូវហេតុទុក្ខកើតឡើង

[៥០៥] ហ៊ុន សែន ជាប់ បដិទូ ន ហ៊ុន សែន
ហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៥០៧] ហេតុយា តេស ។

[៥០៦] ហ៊ុន សែន ហេតុ ជាប់ បដិទូ ន បដិទូ មា
ន ហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៥០៨] ហេតុយា តេស ។

មិច្ឆត្តិកហេតុទុក្ខកើតឡើង ឬមិច្ឆត្តិកហេតុទុក្ខកើតឡើង

[៥០៩] មិច្ឆត្តិយតំ ហេតុ ជាប់ បដិទូ ន មិច្ឆ-
ត្តិយតោ ន ហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៥១០] ហេតុយា តេស ។

[៥១១] មិច្ឆត្តិយតំ ន ហេតុ ជាប់ បដិទូ ន
សម្មត្តិយតោ ន ហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយា ។

[៥១២] ហេតុយា តេស ។

អនុលោមច្បាប់នៃយុត្តិធម៌កម្ពុជា

ប៉ាន់ត្រូវហេតុទុក្ខកើតឡើង ឬប៉ាន់ត្រូវហេតុទុក្ខកើតឡើង

[៥១៣] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ
ស្តវធម៌ ហេតុ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៥១៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១៧ ។

[៥១៥] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ស្តវធម៌ ហេតុ ជាហេតុ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៥១៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ។

មិច្ឆត្តិកហេតុទុក្ខកើតឡើង ឬមិច្ឆត្តិកហេតុទុក្ខកើតឡើង

[៥១៧] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ស្តវធម៌ មានសភាពទុសធិនៀង មិនមែនជា
ហេតុ កាស្រីយ ស្តវធម៌ មានសភាពទុសធិនៀង ជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៥១៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១៧ ។

[៥១៩] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ស្តវធម៌ មានសភាពទុសធិនៀង មិនមែនជា
ហេតុ កាស្រីយ ស្តវធម៌ មានសភាពទុសធិនៀង ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៥២០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ។

១៧៧

អភិធម្មចំណីនា អនុរោមច្បង្គិយប្បដ្ឋានំ
មគ្គារម្មណត្ថិកហោតុទុក្ខំ
នមគ្គារម្មណត្ថិកនហោតុទុក្ខំ

អភិធម្មចំណីនា អនុរោមច្បង្គិយប្បដ្ឋានំ
មគ្គារម្មណត្ថិកហោតុទុក្ខំ
នមគ្គារម្មណត្ថិកនហោតុទុក្ខំ

[៥១២] មគ្គារម្មណំ ហោតុំ នង្គំ បដិច្ច នមគ្គា-
រម្មណោ នហោតុ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋានំ ហោតុប្បដ្ឋយា ។

[៥១៣] ហោតុយា បទ្បវីស ។

[៥១៤] មគ្គារម្មណំ នហោតុំ នង្គំ បដិច្ច នមគ្គា-
ហោតុកោ ននហោតុ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋានំ ហោតុប្បដ្ឋយា ។

[៥១៥] ហោតុយា តេស ។

ឧប្បន្នត្ថិកហោតុទុក្ខំ នឧប្បន្នត្ថិកនហោតុទុក្ខំ

[៥២០] ឧប្បន្នោ ហោតុ ធម្មោ នអនុប្បន្នស្ស
នហោតុស្ស នឧស្ស ហោតុប្បដ្ឋយេន បទ្បយោ
ឧប្បន្នោ ហោតុ ធម្មោ នឧប្បន្នស្ស នហោតុស្ស
នឧស្ស ហោតុប្បដ្ឋយេន បទ្បយោ ឧប្បន្នោ ហោតុ
ធម្មោ នអនុប្បន្នស្ស នហោតុស្ស ច នឧប្បន្នស្ស
នហោតុស្ស ច នឧស្ស ហោតុប្បដ្ឋយេន បទ្បយោ ។

[៥២១] ហោតុយា តិណំ ។

[៥១៦] ធម៌ មិនមែនមានមគ្គជាហេតុ មិនមែនជាហេតុ
កាស្រ័យ គួរធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុច្បង្គិយ ។

[៥១៧] ក្នុងហេតុច្បង្គិយ មានវារៈ៦៥ ។

[៥១៨] ធម៌ មិនមែនមានមគ្គជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនជា
ហេតុ កាស្រ័យ គួរធម៌ មានមគ្គជាហេតុ មិនមែនជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង្គិយ ។

[៥១៩] ក្នុងហេតុច្បង្គិយ មានវារៈ១៣ ។

ឧប្បន្នត្ថិកហោតុទុក្ខំ នឧប្បន្នត្ថិកនហោតុទុក្ខំ

[៥២០] ធម៌ កើតឡើងហើយ ជាហេតុ ជាច្បង្គិយ ខែនមិ មិន
មែនជាមិនទាន់កើតឡើងហើយ មិនមែនជាហេតុ ដោយហេតុច្បង្គិយ
ធម៌ កើតឡើងហើយ ជាហេតុ ជាច្បង្គិយ ខែនមិ មិនមែនកើតឡើង
មិនមែនជាហេតុ ដោយហេតុច្បង្គិយ ធម៌ កើតឡើងហើយ ជាហេតុ
ជាច្បង្គិយ ខែនមិ មិនមែនជាមិនទាន់កើតឡើងហើយ មិនមែនជាហេតុផង
មិនមែនកើតឡើង មិនមែនជាហេតុផង ដោយហេតុច្បង្គិយ ។

[៥២១] ក្នុងហេតុច្បង្គិយ មានវារៈ ៧ ។

អតីតភិក្ខុហោតុទុក្ខំ និរតីភិក្ខុនិហោតុទុក្ខំ

[៥២២] បទុម្បន្នោ ហេតុ ធម្មោ ធម្មតិកស្ស ឧ-
ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុម្បន្នយោ ធម្មយោ បទុម្ប-
ន្នោ ហេតុ ធម្មោ ធម្មហេតុស្ស ឧហេតុស្ស ធម្មស្ស
ហេតុម្បន្នយោ ធម្មយោ បទុម្បន្នោ ហេតុ ធម្មោ
ធម្មតិកស្ស ឧហេតុស្ស ធម្ម ធម្មហេតុស្ស ឧហេ-
តុស្ស ធម្មស្ស ហេតុម្បន្នយោ ធម្មយោ ។

[៥២៣] ហេតុយា តិណំ ។

អតីតារម្មណភិក្ខុហោតុទុក្ខំ

និរតីតារម្មណភិក្ខុនិហោតុទុក្ខំ

[៥២៤] អតីតារម្មណំ ហេតុ ធម្មំ បដំទុ ឧ-
អតីតារម្មណោ ឧហេតុ ធម្មោ ឧប្បន្នតំ ហេតុម្ប-
ន្នយោ ។

[៥២៥] ហេតុយា ឧករិស ។

[៥២៦] អតីតារម្មណំ ឧហេតុ ធម្មំ បដំទុ
ឧសទាគការម្មណោ ឧហេតុ ធម្មោ ឧប្បន្នតំ ហេ-
តុម្បន្នយោ ។

[៥២៧] ហេតុយា ឧវ ។

អតីតភិក្ខុហោតុទុក្ខំ និរតីភិក្ខុនិហោតុទុក្ខំ

[៥២២] ធម្មំ ជាបទុម្បន្ន ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម្មំ មិន
មែនជាអតីត មិនមែនជាហេតុ ដោយហេតុបច្ច័យ ធម្មំ ជាបទុម្បន្ន
ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម្មំ មិនមែនជាអនាគត មិនមែនជាហេតុ ដោយ
ហេតុបច្ច័យ ធម្មំ ជាបទុម្បន្ន ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម្មំ មិនមែន
ជាអតីត មិនមែនជាហេតុផង មិនមែនជាអនាគត មិនមែនជាហេតុផង
ដោយហេតុបច្ច័យ ។

[៥២៣] ក្នុងហេតុបច្ច័យ មាន៧៖ ៣ ។

អតីតារម្មណភិក្ខុហោតុទុក្ខំ

និរតីតារម្មណភិក្ខុនិហោតុទុក្ខំ

[៥២៤] ធម្មំ មិនមែនមានការម្បណ៍ជាអតីត មិនមែនជាហេតុ
ការស្រ័យ ឬធម្មំ មានការម្បណ៍ជាអតីត ជាហេតុ មើលកើតឡើង
ក្រោយហេតុបច្ច័យ ។

[៥២៥] ក្នុងហេតុបច្ច័យ មាន៧៖ ២១ ។

[៥២៦] ធម្មំ មិនមែនមានការម្បណ៍ជាអនាគត មិនមែនជាមិន
មែនជាហេតុ ការស្រ័យ ឬធម្មំ មានការម្បណ៍ជាអតីត មិនមែនជា
ហេតុ មើលកើតឡើង ក្រោយហេតុបច្ច័យ ។

[៥២៧] ក្នុងហេតុបច្ច័យ មាន៧៖ ៧ ។

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការសហរដ្ឋអាមេរិក

(៥២៨) អង្គជំនុំជម្រះ ហេតុ ទង្វើ បដិច្ច ទស្សនា
នៃហេតុ ទង្វើ ទម្រង់ ហេតុប្បដិច្ច ហេតុ
ហេតុ ទង្វើ បដិច្ច ទម្រង់ ហេតុ ទង្វើ
ទម្រង់ ហេតុប្បដិច្ច ។

(៥២៩) ហេតុយោ ទេ ។

(៥៣០) អង្គជំនុំជម្រះ ហេតុ ទង្វើ បដិច្ច ទស្សនា
នៃហេតុ ទង្វើ ទម្រង់ ហេតុប្បដិច្ច ហេតុ
ហេតុ ទង្វើ បដិច្ច ទម្រង់ ហេតុ ទង្វើ
ទម្រង់ ហេតុប្បដិច្ច ។

(៥៣១) ហេតុយោ ទេ ។

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការសហរដ្ឋអាមេរិក

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការសហរដ្ឋអាមេរិក

(៥៣២) អង្គជំនុំជម្រះ ហេតុ ទង្វើ បដិច្ច ទស្សនា
នៃហេតុ ទង្វើ ទម្រង់ ហេតុប្បដិច្ច ហេតុ
ហេតុ ទង្វើ បដិច្ច ទម្រង់ ហេតុ ទង្វើ
ទម្រង់ ហេតុប្បដិច្ច ។

(៥៣៣) ហេតុយោ ទេ ។

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការសហរដ្ឋអាមេរិក

(៥២៨) ធម៌ មិនមែនជាទាមទារ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ ជាទាមទារ ជា ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដិច្ច ធម៌
មិនមែនជាទាមទារ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាទាមទារ
ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដិច្ច ។

(៥២៩) ក្នុងហេតុប្បដិច្ច មានរយៈ ៦ ។

(៥៣០) ធម៌ មិនមែនជាទាមទារ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ ជាទាមទារ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដិច្ច ធម៌ មិនមែនជាទាមទារ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ ជាទាមទារ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដិច្ច ។

(៥៣១) ក្នុងហេតុប្បដិច្ច មានរយៈ ៦ ។

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការសហរដ្ឋអាមេរិក

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការសហរដ្ឋអាមេរិក

(៥៣២) ធម៌ មិនមែនមានសារៈសំខាន់ មិនមែនជា
ហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មានសារៈសំខាន់ ជាហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដិច្ច ។

(៥៣៣) ក្នុងហេតុប្បដិច្ច មានរយៈ ៦ ។

អនុលោមប្បន្ននិយមន្ត្រីកុមារប្បន្តន៍

[៥៣៤] អង្គជំនុំជម្រះសាលា ទាហាន ធុន បដិដូ ធនាគារកុមារសាលា ធនាគារកុមារ ធនាគារ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ- ប្បដូណា ។

[៥៣៥] ហេតុណា ទេ ។

លសិទស្សនត្តិកហេតុទុក្ខ

នសនិទស្សនត្តិកនហេតុទុក្ខ

[៥៣៦] អនិទស្សនអប្បដិយេ ហេតុ ធុន បដិដូ ធនាគារកុមារសាលា ធនាគារកុមារ ធនាគារ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូណា អនិទស្សនអប្បដិយេ ហេតុ ធុន បដិដូ ធនាគារកុមារសាលា ធនាគារកុមារ ធនាគារ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូណា ។ ថេ ។ អនិទស្សនអប្បដិយេ ហេតុ ធុន បដិដូ ធនាគារកុមារសាលា ធនាគារកុមារ ធនាគារ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូណា ។

[៥៣៧] ហេតុណា ទេ ។

[៥៣៨] អនិទស្សនអប្បដិយេ ហេតុ ធុន បដិដូ ធនាគារកុមារសាលា ធនាគារកុមារ ធនាគារ ឧប្បជ្ជតិ

[៥៣៩] នមិ មិនមែនជាមិនមានការយំក្លាននិងមិនមានការបំពាន មិនមែនជាមិនមានការយំក្លាននិងមិនមានការបំពាន កាស្រីយ ទូរស័ព្ទ មិនមានការយំក្លាននិងមិនមានការបំពាន ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូណា ។

[៥៤០] ក្នុងហេតុប្បដូណា មានការ ៦ ។

លសិទស្សនត្តិកនហេតុទុក្ខ

នសនិទស្សនត្តិកនហេតុទុក្ខ

[៥៤១] នមិ មិនមែនជាមិនមានការយំក្លាននិងមិនមានការបំពាន ការយំក្លាននិងមិនមានការបំពាន កាស្រីយ ទូរស័ព្ទ មិនមានការយំក្លាននិងមិនមានការបំពាន ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូណា នមិ មិនមែន ព្រមទាំងយកការយំក្លាននិងមិនមានការបំពាន មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ទូរស័ព្ទ មិនមានការយំក្លាននិងមិនមានការបំពាន មិនមែនជា ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូណា ។ ឬ ។ នមិ មិនមែន ព្រមទាំងយកការយំក្លាននិងមិនមានការបំពាន មិនមែនជាហេតុក្តី មិនមែនជាមិនមានការយំក្លាននិងមិនមានការបំពាន មិនមែនជា ហេតុក្តី កាស្រីយ ទូរស័ព្ទ មិនមានការយំក្លាននិងមិនមានការបំពាន ជា ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូណា ។

[៥៤២] ក្នុងហេតុប្បដូណា មានការ ៦ ។

[៥៤៣] នមិ មិនមែនព្រមទាំងយកការយំក្លាននិងមិនមានការបំពាន ការយំក្លាននិងមិនមានការបំពាន កាស្រីយ ទូរស័ព្ទ មិនមាន ការយំក្លាននិងមិនមានការបំពាន មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង

ហេតុប្បដូណោ អនិទស្សនអប្បដិយេ ទាហេតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច ន អនិទស្សនសប្បដិយោ ន ទាហេតុ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូណោ អនិទស្សនអប្បដិយេ ទាហេតុំ
 ធម្មំ បដិច្ច ន សនិទស្សនសប្បដិយោ ន ទាហេតុ
 ធម្មំ ន អនិទស្សនសប្បដិយោ ន ទាហេតុ ច ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូណោ ។

[៥៣៧] ហេតុយោ តិណិ ។

សនិទស្សនត្ថិកសហោតុកុក្កិ
 នសនិទស្សនត្ថិកនិសហោតុកុក្កិ

[៥៤០] អនិទស្សនអប្បដិយេ សហោតុកំ ធម្មំ
 បដិច្ច ន អនិទស្សនអប្បដិយោ ន សហោតុកាតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូណោ អនិទស្សនអប្បដិយេ ស-
 ហោតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ន សនិទស្សនសប្បដិយោ ន ស-
 ហោតុកាតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូណោ ។ រោ ។

ប្រោរហេតុប្បដូណោ ធម្មំ មិនមែនជាមិនមានការយំញាតិប្រកថាដោយការ
 ចំពោះ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ភាស្រ័យ ខ្លាចមិ មិនមានការ
 យំញាតិមិនមានការចំពោះ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ប្រោរ
 ហេតុប្បដូណោ ធម្មំ មិនមែនប្រកថាដោយការយំញាតិប្រកថាដោយការចំ-
 ពោះមិនមែនជាមិនមែនជាហេតុក្តី មិនមែនជាមិនមានការយំញាតិប្រកថា
 ដោយការចំពោះ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុក្តី ភាស្រ័យ ខ្លាចមិ
 មិនមានការយំញាតិមិនមានការចំពោះ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើត
 ឡើង ប្រោរហេតុប្បដូណោ ។

[៥៣៧] ក្នុងហេតុប្បដូណោ មានវិវាទ ។

សនិទស្សនត្ថិកសហោតុកុក្កិ
 នសនិទស្សនត្ថិកនិសហោតុកុក្កិ

[៥៤០] ធម្មំ មិនមែនជាមិនមានការយំញាតិមិនមានការ
 ចំពោះ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ភាស្រ័យ ខ្លាចមិ
 មិនមានការយំញាតិមិនមានការចំពោះ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ
 ទើបកើតឡើង ប្រោរហេតុប្បដូណោ ធម្មំ មិនមែនប្រកថាដោយការ
 យំញាតិប្រកថាដោយការចំពោះ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ
 ភាស្រ័យ ខ្លាចមិ មិនមានការយំញាតិមិនមានការចំពោះ ប្រ-
 ព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ប្រោរហេតុប្បដូណោ ។ រោ ។

អនិទស្សនអប្បដិសេ ឧបាសកុកំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្សន
និទស្សនសប្បដិសេ ឧបាសកុកោ ធម្មំ ទស្សន
ទស្សនដិសេ ឧបាសកុកោ ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដិសេ ។

[៥២៤] ហេតុយា ធម្មំ ។

[៥២៥] អនិទស្សនអប្បដិសេ ឧបាសកុកំ ធម្មំ
បដិច្ច ទស្សននិទស្សនសប្បដិសេ ឧបាសកុកោ ធម្មំ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដិសេ ។

[៥២៦] ហេតុយា ភិណ្ឌំ ។

សនិទស្សនត្ថិកហេតុសម្បយុត្តទុក្ខំ
នសនិទស្សនត្ថិកនហេតុសម្បយុត្តទុក្ខំ

[៥២៧] អនិទស្សនអប្បដិសេ ហេតុសម្បយុត្តំ
ធម្មំ បដិច្ច ទស្សននិទស្សនអប្បដិសេ ឧបាសកុកោ
ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដិសេ អនិទស្សន
អប្បដិសេ ហេតុសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្សន
និទស្សនសប្បដិសេ ឧបាសកុកោ ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ

ធម្មំ មិនិទស្សនអប្បដិសេ ហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្សន
និទស្សនសប្បដិសេ ឧបាសកុកោ ធម្មំ ទស្សន
ទស្សនដិសេ ឧបាសកុកោ ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដិសេ ។

[៥២៨] ក្នុងហេតុប្បដិសេ មាន៖ ៦ ។

[៥២៩] ធម្មំ មិនិទស្សនអប្បដិសេ ហេតុកំ ធម្មំ
បដិច្ច ទស្សននិទស្សនសប្បដិសេ ឧបាសកុកោ ធម្មំ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដិសេ អនិទស្សន
អប្បដិសេ ហេតុសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្សន
និទស្សនសប្បដិសេ ឧបាសកុកោ ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ

[៥៣០] ក្នុងហេតុប្បដិសេ មាន៖ ៧ ។

សនិទស្សនត្ថិកហេតុសម្បយុត្តទុក្ខំ
នសនិទស្សនត្ថិកនហេតុសម្បយុត្តទុក្ខំ

[៥៣១] ធម្មំ មិនិទស្សនអប្បដិសេ ហេតុកំ ធម្មំ
បដិច្ច ទស្សននិទស្សនសប្បដិសេ ឧបាសកុកោ ធម្មំ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដិសេ អនិទស្សន
អប្បដិសេ ហេតុសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្សន
និទស្សនសប្បដិសេ ឧបាសកុកោ ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុប្បដូយា ។ បេ ។ អនិទស្សនអប្បដិឃី ហេតុ-
សឡយុត្តំ ធម្មំ បដិទ្ធ ទសនិទស្សនសឡដិឃោ ន-
ហេតុសឡយុត្តោ ឆ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា ។

[៥២៥] ហេតុយា ឆ ។

[៥២៦] អនិទស្សនអប្បដិឃី ហេតុប្បដូយុត្តំ ធម្មំ
បដិទ្ធ ទសនិទស្សនសឡដិឃោ នហេតុប្បដូយុត្តោ
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា ។

[៥២៧] ហេតុយា តិណិ ។

សនិទស្សនត្ថិកហេតុសហេតុកទុកេ
នសនិទស្សនត្ថិកនហេតុសហេតុកទុកំ

[៥២៨] អនិទស្សនអប្បដិឃី ហេតុត្រូវស-
ហេតុកត្រូវ ធម្មំ បដិទ្ធ ទសនិទស្សនសឡដិឃោ
នហេតុបេវនហេតុកោឆ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បដូយា ។

[៥២៩] ហេតុយា តិណិ ។

ប្រាហេតុប្បដូយ ។ បេ ។ ធមិ មិនមែនប្រកថដោយការឃើញនិង
ប្រកថដោយការបំភាន់ មិនមែនប្រកថដោយហេតុក្តី មិនមែនជាមិន
មានការឃើញគ្របកថដោយការបំភាន់ មិនមែនប្រកថដោយហេតុក្តី
កាស្រីយ ខ្លាធមិ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការបំភាន់ ប្រកថ
នោយហេតុ ទើបកើតឡើង ប្រាហេតុប្បដូយ ។

[៥៣០] ក្នុងហេតុប្បដូយ មានវារៈ ៦ ។

[៥៣១] ធមិ មិនមែនប្រកថដោយការឃើញនិងប្រកថដោយ
ការបំភាន់ មិនមែនប្រាសចាកហេតុ កាស្រីយ ខ្លាធមិ មិនមានការ
ឃើញនិងមិនមានការបំភាន់ ប្រាសចាកហេតុ ទើបកើតឡើង ប្រា-
ហេតុប្បដូយ ។

[៥៣២] ក្នុងហេតុប្បដូយ មានវារៈ ៧ ។

សនិទស្សនត្ថិកហេតុសហេតុកទុកេ

នសនិទស្សនត្ថិកនហេតុសហេតុកទុកេ

[៥៣៣] ធមិ មិនមែនប្រកថដោយការឃើញនិងប្រកថដោយ
ការបំភាន់ មិនមែនជាហេតុក្តីនិងមិនមែនជាមិនមានហេតុ កាស្រីយ
ខ្លាធមិ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការបំភាន់ ជាហេតុក្តីប្រគ្រឹក្ត
ទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ប្រាហេតុប្បដូយ ។

[៥៣៤] ក្នុងហេតុប្បដូយ មានវារៈ ៧ ។

1០០៨

អនុលោមប្បដិសន្ធិកុម្មុយនិស្ត

[៥៥០] អនិទស្សន៍អប្បដិសន្ធិ សុខោភិក្ខុកាញា. ធនោភិក្ខុ ធម្មំ បដិច្ច នសនិទស្សនសប្បដិសន្ធិ ធនោភិក្ខុកាញា ធនោភិក្ខុ ធម្មំ ឧប្បដ្ឋិតំ ហេតុកុម្មុយនិស្ត ។

[៥៥១] ហេតុយា តិណំ ។

សនិទស្សន៍តិកហោតុហោតុសម្បយុត្តទុក្ខំ
នសនិទស្សន៍តិកហោតុហោតុសម្បយុត្តទុក្ខំ

[៥៥២] អនិទស្សន៍អប្បដិសន្ធិ ហេតុកាញា ហេតុសម្បយុត្តកាញា ធម្មំ បដិច្ច នសនិទស្សនសប្បដិសន្ធិ ធនោភិក្ខុកាញា ធនោភិក្ខុកុម្មុយនិស្ត ធម្មំ ឧប្បដ្ឋិតំ ហេតុកុម្មុយនិស្ត ។

[៥៥៣] ហេតុយា តិណំ ។

[៥៥៤] អនិទស្សន៍អប្បដិសន្ធិ ហេតុសម្បយុត្តកាញា ធនោភិក្ខុ ធម្មំ បដិច្ច នសនិទស្សនសប្បដិសន្ធិ ធនោភិក្ខុកុម្មុយនិស្ត ធនោភិក្ខុ ធម្មំ ឧប្បដ្ឋិតំ ហេតុកុម្មុយនិស្ត ។

[៥៥៥] ហេតុយា តិណំ ។

អនុលោមប្បដិសន្ធិកុម្មុយនិស្ត

[៥៥០] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការបំពេញ មិនមែនជាមិនមានហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ទូរធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការបំពេញ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុទាំងមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុកុម្មុយនិស្ត ។

[៥៥១] ក្នុងហេតុកុម្មុយនិស្ត មានការ ៣ ។

សនិទស្សន៍តិកហោតុហោតុសម្បយុត្តទុក្ខំ
នសនិទស្សន៍តិកហោតុហោតុសម្បយុត្តទុក្ខំ

[៥៥២] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការបំពេញ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ទូរធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការបំពេញ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុកុម្មុយនិស្ត ។

[៥៥៣] ក្នុងហេតុកុម្មុយនិស្ត មានការ ៣ ។

[៥៥៤] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការបំពេញ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ទូរធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការបំពេញ ប្រកបដោយហេតុទាំងមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុកុម្មុយនិស្ត ។

[៥៥៥] ក្នុងហេតុកុម្មុយនិស្ត មានការ ៣ ។

សនិទស្សនត្តិកហោតុសហោតុកុកុក

នសនិទស្សនត្តិកនហោតុនសហោតុកុកុក

[៥៥៦] អនិទស្សនសម្បជ័យំ នហោតុំ សហោតុកុកំ ធម្មំ បដិច្ច ន អនិទស្សនសម្បជ័យោ នហោតុនសហោតុកោ នន្នោ ឧប្បដ្ឋិតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[៥៥៧] ហោតុយា ន ។

[៥៥៨] អនិទស្សនសម្បជ័យំ នហោតុំ អហោតុកុកំ ធម្មំ បដិច្ច ន សនិទស្សនសម្បជ័យោ នហោតុន អហោតុកោ នន្នោ ឧប្បដ្ឋិតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[៥៥៩] ហោតុយា ភីណំ ។

សនិទស្សនត្តិកសនិទស្សនទុកុក

នសនិទស្សនត្តិកនសនិទស្សនទុកុក

[៥៦០] អនិទស្សនសម្បជ័យំ អនិទស្សនំ ធម្មំ បដិច្ច ន អនិទស្សនសម្បជ័យោ ន អនិទស្សនោ នន្នោ ឧប្បដ្ឋិតិ ហោតុប្បច្ចយោ ។

សនិទស្សនត្តិកហោតុសហោតុកុកុក

នសនិទស្សនត្តិកនហោតុនសហោតុកុកុក

[៥៥៦] ធម្មំ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មិនមែនជាហេតុនិងមិនមែនមែនមែនជាមួយនឹងហេតុ តាមស្រ្តីយ ខ្លួនធម្មំ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មិនមែនជាហេតុនិងមិនមែនមែនមែនជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៥៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មាននៈ ៦ ។

[៥៥៨] ធម្មំ មិនមែនប្រាកដដោយការឃើញនិងមិនមែនមែនមែនដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាហេតុនិងមិនមែនមែនមែនជាមួយនឹងហេតុ តាមស្រ្តីយ ខ្លួនធម្មំ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មិនមែនជាហេតុនិងមិនមែនមែនមែនជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៥៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មាននៈ ៧ ។

សនិទស្សនត្តិកសនិទស្សនទុកុក

នសនិទស្សនត្តិកនសនិទស្សនទុកុក

[៥៦០] ធម្មំ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនៃប្រាកដដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមានការឃើញ តាមស្រ្តីយ ខ្លួនធម្មំ មិនមានការឃើញនៃប្រាកដដោយការប៉ះពាល់ មិនមានការឃើញ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៦១] ហេតុយា នវ ។

សនិទស្សនត្ថិកសប្បដិយទុកេ

នសនិទស្សនត្ថិកនសប្បដិយទុកំ

[៥៦២] អនិទស្សនសប្បដិយំ សប្បដិយំ ធម្មំ

បដិទុ ន អនិទស្សនសប្បដិយោ ន សប្បដិយោ ធម្មោ

ទុម្បដ្ឋតិ ហេតុញ្ញទុយា អនិទស្សនសប្បដិយំ សប្ប-

ដិយំ ធម្មំ បដិទុ ន សនិទស្សនសប្បដិយោ ន សប្ប-

ដិយោ ធម្មោ ទុម្បដ្ឋតិ ហេតុញ្ញទុយា អនិទស្សន-

សប្បដិយំ សប្បដិយំ ធម្មំ បដិទុ ន អនិទស្សនសប្ប-

ដិយោ ន សប្បដិយោ ក ន សនិទស្សនសប្បដិយោ

ន សប្បដិយោ ក ធម្មោ ទុម្បដ្ឋតិ ហេតុញ្ញទុយា ។

[៥៦៣] ហេតុយា តិណំ ។

[៥៦៤] អនិទស្សនអប្បដិយំ អប្បដិយំ ធម្មំ បដិទុ

ន អនិទស្សនអប្បដិយោ ន អប្បដិយោ ធម្មោ ទុម្បដ្ឋតិ

[៥៦៥] ក្កនិហេតុញ្ញទុយា ភាននៈ ៧ ។

សនិទស្សនត្ថិកសប្បដិយទុកៈ

នសនិទស្សនត្ថិកនសប្បដិយទុកៈ

[៥៦៦] ធមិ មិនមែនជាមិនមានការឃើញតែប្រកថដោយការចេះ
ពាល់ មិនមែនប្រកថដោយការបំពាល់ កាស្រ័យ ទូរធមិ មិនមានការ
ឃើញតែប្រកថដោយការចេះពាល់ ប្រកថដោយការបំពាល់ រឿបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុញ្ញទុយា ធមិ មិនមែនប្រកថដោយការឃើញនឹងប្រ-
កថដោយការចេះពាល់ មិនមែនប្រកថដោយការចេះពាល់ កាស្រ័យ ទូរ
ធមិ មិនមានការឃើញតែប្រកថដោយការចេះពាល់ ប្រកថដោយការចេះ
ពាល់ រឿបកើតឡើង ព្រោះហេតុញ្ញទុយា ធមិ មិនមែនជាមិនមានការ
ឃើញតែប្រកថដោយការចេះពាល់ មិនមែនប្រកថដោយការចេះពាល់ក្តី
មិនមែនប្រកថដោយការឃើញនឹងប្រកថដោយការចេះពាល់ មិនមែនប្រ-
កថដោយការចេះពាល់ក្តី កាស្រ័យ ទូរធមិ មិនមានការឃើញតែប្រកថ
ដោយការចេះពាល់ ប្រកថដោយការចេះពាល់ រឿបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុញ្ញទុយា ។

[៥៦៧] ក្កនិហេតុញ្ញទុយា ភាននៈ ៧ ។

[៥៦៨] ធមិ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនឹងមិនមានការចេះ-
ពាល់ មិនមែនជាមិនមានការចេះពាល់ កាស្រ័យ ទូរធមិ មិនមានការ
ឃើញនឹងមិនមានការចេះពាល់ មិនមានការចេះពាល់ រឿបកើតឡើង

ហេតុប្បដ្ឋាន អនិច្ចាស្សនសម្បជ័យំ អប្បជ័យំ ធម្មំ
 មនិច្ចំ ទសានិច្ចសម្បជ័យោ ន អប្បជ័យោ ន ខ្មោ
 ឧប្បដ្ឋានំ ហេតុប្បដ្ឋានំ ។ ពេ ។ អនិច្ចាស្សនសម្បជ័យំ
 អប្បជ័យំ ធម្មំ មនិច្ចំ ទសានិច្ចសម្បជ័យោ ន
 អប្បជ័យោ ត ន អនិច្ចាស្សនសម្បជ័យោ ន អប្បជ័យោ
 ត ធម្មំ ឧប្បដ្ឋានំ ហេតុប្បដ្ឋានំ ។

[៥៦៥] ហេតុណ មញ្ច ។

សនិទស្សនត្ថិករូបិទកេ នសនិទស្សនត្ថិកនរូបិទកេ

[៥៦៦] អនិច្ចាស្សនសម្បជ័យំ រូបំ ធម្មំ មនិច្ចំ
 ទសានិច្ចសម្បជ័យោ ន រូបំ ធម្មំ ឧប្បដ្ឋានំ
 ហេតុប្បដ្ឋានំ ។

[៥៦៧] ហេតុណ តីណំ ។

[៥៦៨] អនិច្ចាស្សនសម្បជ័យំ អរូបំ ធម្មំ មនិច្ចំ
 ទសានិច្ចសម្បជ័យោ ន អរូបំ ធម្មំ ឧប្បដ្ឋានំ
 ហេតុប្បដ្ឋានំ អនិច្ចាស្សនសម្បជ័យំ អរូបំ ធម្មំ
 មនិច្ចំ ទសានិច្ចសម្បជ័យោ ន អរូបំ ធម្មំ

ព្រាហ្មណ៍ប្បដ្ឋាយ ធម៌ មិនមែនជាប្រកថាដោយការឃើញនិងប្រកថាដោយ
 ការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមានការប៉ះពាល់ កាស្រ័យ ខ្លាចមិ មិនមាន
 ការឃើញនៃប្រកថាដោយការប៉ះពាល់ មិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើត
 ឡើង ព្រាហ្មណ៍ប្បដ្ឋាយ ។ ពេ ។ ធម៌ មិនមែនជាប្រកថាដោយការឃើញ
 និងប្រកថាដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមានការប៉ះពាល់ក្តី មិនមែន
 ជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមានការប៉ះ
 ពាល់ក្តី កាស្រ័យ ខ្លាចមិ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់
 មិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រាហ្មណ៍ប្បដ្ឋាយ ។

[៥៦៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មាន៣៖ ៥ ។

សនិទស្សនត្ថិករូបិទកេ នសនិទស្សនត្ថិកនរូបិទកេ

[៥៦៦] ធម៌ មិនមែនជាប្រកថាដោយការឃើញនិងប្រកថាដោយ
 ការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមានរូប កាស្រ័យ ខ្លាចមិ មិនមានការឃើញ
 និងមិនមានការប៉ះពាល់ មានរូប ទើបកើតឡើង ព្រាហ្មណ៍ប្បដ្ឋាយ ។

[៥៦៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មាន៣៖ ៧ ។

[៥៦៨] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់
 មិនមែនជាមិនមានរូប កាស្រ័យ ខ្លាចមិ មិនមានការឃើញនិងមិនមាន
 ការប៉ះពាល់ មិនមានរូប ទើបកើតឡើង ព្រាហ្មណ៍ប្បដ្ឋាយ ធម៌ មិនមែន
 ជាប្រកថាដោយការឃើញនិងប្រកថាដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមានរូប
 កាស្រ័យ ខ្លាចមិ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មិនមានរូប

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ។ បេ ។ អចិន្តស្សន្តអប្បដិយំ
អរូមិ ធម្មំ បដិច្ច នសចិន្តស្សន្តសប្បដិយោ នអរូមិ
ច នអចិន្តស្សន្តសប្បដិយោ នអរូមិ ច ធម្មា ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ។

(៥៦៧) ហេតុយា ច ។

សនិទស្សនត្តិកលោកិយទុកេ

នសនិទស្សនត្តិកលោកិយទុកិ

[៥៧០] អចិន្តស្សន្តអប្បដិយំ លោកុត្តរំ ធម្មំ
បដិច្ច ន អចិន្តស្សន្តអប្បដិយោ នលោកុត្តរោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ។

(៥៧០) ហេតុយា ច ។

សនិទស្សនត្តិកកេសិវិញ្ញាយ្យទុកេ

នសនិទស្សនត្តិកកេសិវិញ្ញាយ្យទុកិ

[៥៧២] អចិន្តស្សន្តសប្បដិយំ កេសិវិញ្ញាយ្យំ
ធម្មំ បដិច្ច នអចិន្តស្សន្តសប្បដិយោ នកេសិ-
វិញ្ញាយ្យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តិយ ។ ចេ ។ ធមិ មិនមែនប្រកប
ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការចំពោះ មិនមែនជាមិនមានច្រក
មិនមែនជាមិនមានការឃើញនៃប្រកបដោយការចំពោះ មិនមែនជាមិន
មានច្រក កាល្មយ ឡធមិ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំពោះ
មិនមានច្រក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តិយ ។

(៥៦៧) ក្នុងហេតុប្បវត្តិយ មានពីរ៖ ៦ ។

សនិទស្សនត្តិកលោកិយទុកៈ

នសនិទស្សនត្តិកលោកិយទុកៈ

[៥៧០] ធមិ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំ-
ពោះ មិនមែនជាលោកុត្តរៈ កាល្មយ ឡធមិ មិនមានការឃើញនិង
មិនមានការចំពោះ ជាលោកុត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តិយ ។

(៥៧០) ក្នុងហេតុប្បវត្តិយ មានពីរ៖ ៦ ។

សនិទស្សនត្តិកកេសិវិញ្ញាយ្យទុកៈ

នសនិទស្សនត្តិកកេសិវិញ្ញាយ្យទុកៈ

[៥៧២] ធមិ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនៃប្រកបដោយ
ការចំពោះ មិនមែនជាមិនមានច្រកដោយវិញ្ញាណណាមួយ កា-
ល្មយ ឡធមិ មិនមានការឃើញនៃប្រកបដោយការចំពោះ ជាមិ
កម្មវិធីដោយវិញ្ញាណណាមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តិយ

អនិទស្សនសប្បដិយេ កោណទិវិញ្ញេយ្យំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
 សនិទស្សនសប្បដិយេ កោណទិវិញ្ញេយ្យោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អនិទស្សនសប្បដិយេ កោ-
 ណទិវិញ្ញេយ្យំ ធម្មំ បដិច្ច ន អនិទស្សនសប្បដិយេ
 កោណទិវិញ្ញេយ្យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ។ ប ។ អនិទស្សនសប្បដិយេ កោណទិវិញ្ញេយ្យំ ធម្មំ
 បដិច្ច ន សនិទស្សនសប្បដិយេ កោណទិវិញ្ញេយ្យោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន ។ អនិទស្សន-
 សប្បដិយេ កោណទិវិញ្ញេយ្យំ ធម្មំ បដិច្ច ន អនិទស្សន-
 សប្បដិយេ កោណទិវិញ្ញេយ្យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការយឺតយ៉ាវនៃប្រកបដោយការរំពាល់ មិន
 មែនជាធម៌ធម៌ដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយ កាស្រីយ ខ្លាធម៌ មិន
 មានការយឺតយ៉ាវនៃប្រកបដោយការរំពាល់ ជាធម៌ ធម៌ដឹងដោយវិញ្ញាណ
 ណាមួយ ទើបក៏គេឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែនជាធម៌មាន
 ការយឺតយ៉ាវនៃប្រកបដោយការរំពាល់ មិនមែនជាធម៌ធម៌ដឹងដោយវិញ្ញាណ
 ណាមួយ កាស្រីយ ខ្លាធម៌ មិនមានការយឺតយ៉ាវនៃប្រកបដោយការរំ-
 ពាល់ ជាធម៌ធម៌ដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយ ទើបក៏គេឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ ប ។ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការយឺតយ៉ាវនៃប្រកប
 ដោយការរំពាល់ មិនមែនជាធម៌ធម៌ដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី
 មិនមែនជាធម៌មានការយឺតយ៉ាវនៃប្រកបដោយការរំពាល់ មិនមែនជាធម៌
 ធម៌ដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី កាស្រីយ ខ្លាធម៌ មិនមានការយឺត
 នៃប្រកបដោយការរំពាល់ ជាធម៌ធម៌ដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយ
 ទើបក៏គេឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវា ៦ ។ ធម៌ មិនមែនជា
 មិនមានការយឺតយ៉ាវនៃប្រកបដោយការរំពាល់ មិនមែនជាធម៌ធម៌ដឹងដោយ
 វិញ្ញាណណាមួយ កាស្រីយ ខ្លាធម៌ មិនមានការយឺតនៃប្រកប
 ដោយការរំពាល់ ជាធម៌ធម៌ដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយ ទើបក៏គេឡើង

ហេតុប្បក្ខយា ធា ។ អនិទស្សនសច្ចដ៏យំ កោធនិវិ-

ញោយ្យេត្ត អនិទស្សនអច្ចដ៏យំ កោធនិវិញោយ្យេត្ត

ធម្មំ បដិច្ច ទសនិទស្សនសច្ចដ៏យោ នកោធនិវិញោ-

យ្យោ នខ្មោ ទុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បក្ខយា ធា ។

[៥៧៣] ហេតុយា អដ្ឋាវស ។

[៥៧៤] អនិទស្សនសច្ចដ៏យំ កោធនិវិញោយ្យេ

ធម្មំ បដិច្ច ទសនិទស្សនសច្ចដ៏យោ នកោធនិ-

វិញោយ្យោ នខ្មោ ទុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បក្ខយា ។

[៥៧៥] ហេតុយា អដ្ឋាវស ។

សនិទស្សនត្ថិកអាសវិទុកេ

និសនិទស្សនត្ថិកតោអាសវិទុកិ

[៥៧៦] អនិទស្សនអច្ចដ៏យំ ភាសវំ ធម្មំ បដិច្ច

ន អនិទស្សនអច្ចដ៏យោ តោ ភាសវេ នខ្មោ ទុប្បដ្ឋតិ

ហេតុប្បក្ខយា អនិទស្សនអច្ចដ៏យំ ភាសវំ ធម្មំ

ប្រោហេតុប្បក្ខយ មានវរៈ ៦ ។ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការ

ឃើញនិងប្រកបដោយការបំពេញ មិនមែនជាធម៌ធម្មវិនិច្ឆ័យដោយវិញ្ញាណ

ណាមួយ ភាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ មិនមានការឃើញនៃប្រកបដោយការ

បំពេញ ជាធម៌ធម្មវិនិច្ឆ័យដោយវិញ្ញាណណាមួយនិង មិនមានការ

ឃើញនិងមិនមានការបំពេញ ជាធម៌ធម្មវិនិច្ឆ័យដោយវិញ្ញាណណាមួយ

និង ទើបកើតឡើង ប្រោហេតុប្បក្ខយ មានវរៈ ៦ ។

[៥៧៧] ក្នុងហេតុប្បក្ខយ មានវរៈ ១៨ ។

[៥៧៨] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការ

បំពេញ មិនមែនជាធម៌ធម្មវិនិច្ឆ័យដោយវិញ្ញាណណាមួយ ភាស្រ័យ

ខ្លួនធម៌ មិនមានការឃើញនៃប្រកបដោយការបំពេញ ជាធម៌ធម្មវិនិច្ឆ័យ

ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ទើបកើតឡើង ប្រោហេតុប្បក្ខយ ។

[៥៧៩] ក្នុងហេតុប្បក្ខយ មានវរៈ ១៨ ។

សនិទស្សនត្ថិកអាសវិទុកៈ

និសនិទស្សនត្ថិកតោអាសវិទុកៈ

[៥៧៦] ធម៌ មិនមែនជាធម៌ធម្មវិនិច្ឆ័យដោយវិញ្ញាណណាមួយនិងមិនមានការបំពេញ

មិនមែនជាភាសវៈ ភាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការ

បំពេញ ជាភាសវៈ ទើបកើតឡើង ប្រោហេតុប្បក្ខយ ធម៌ មិនមែន

ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការបំពេញ មិនមែនជាភាសវៈ

បដិទ្ធិ ន សនិទស្សនសប្បដិយោ នោ អាសវេ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ។ មេ ។ អនិទស្សនអប្បដិយំ
 វាសវំ ធម្មំ បដិទ្ធិ ន សនិទស្សនសប្បដិយោ នោ
 អាសវេ ធម្មំ អនិទស្សនសប្បដិយោ នោ អាសវេ
 ធម្មំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ។

[៥៧៧] ហេតុយា ធម្ម ។

[៥៧៨] អនិទស្សនអប្បដិយំ នោ វាសវំ ធម្មំ
 បដិទ្ធិ ន សនិទស្សនសប្បដិយោ នោ អាសវេ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា អនិទស្សនអប្បដិយំ នោ វា
 សវំ ធម្មំ បដិទ្ធិ ន អនិទស្សនសប្បដិយោ នោ
 អាសវេ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា អនិទស្សន
 អប្បដិយំ នោ វាសវំ ធម្មំ បដិទ្ធិ ន សនិទស្សនសប្ប
 ដិយោ នោ អាសវេ ធម្មំ អនិទស្សនសប្បដិយោ
 នោ វាសវេ ធម្មំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ។

[៥៧៧] ហេតុយា តិណិ ។

កាស្រ័យ ឡូធមិ មិនមានការយឺតយ៉ាវនិងមិនមានការបំពេញ ជាភាសា
 ទើបកើតឡើង ក្រោមហេតុប្បទូយ ។ មេ ។ ធមិ មិនមែនប្រកថដោយ
 ការយឺតយ៉ាវនៃប្រកថដោយការបំពេញ មិនមែនជាភាសាភ្នំ មិនមែនជា
 មិនមានការយឺតយ៉ាវនៃប្រកថដោយការបំពេញ មិនមែនជាភាសាភ្នំ កា
 ស្រ័យ ឡូធមិ មិនមានការយឺតយ៉ាវនិងមិនមានការបំពេញ ជាភាសា
 ទើបកើតឡើង ក្រោមហេតុប្បទូយ ។

[៥៧៧] ភុនីហេតុប្បទូយ មានវា: ៦ ។

[៥៧៨] ធមិ មិនមែនប្រកថដោយការយឺតយ៉ាវនិងប្រកថដោយ
 ការបំពេញ មិនមែនជាមិនមែនជាភាសា: កាស្រ័យ ឡូធមិ មិនមាន
 ការយឺតយ៉ាវនិងមិនមានការបំពេញ មិនមែនជាភាសា: ទើបកើតឡើង
 ក្រោមហេតុប្បទូយ ធមិ មិនមែនជាមិនមានការយឺតយ៉ាវនៃប្រកថដោយការ
 បំពេញ មិនមែនជាមិនមែនជាភាសា: កាស្រ័យ ឡូធមិ មិនមាន
 ការយឺតយ៉ាវនិងមិនមានការបំពេញ មិនមែនជាភាសា: ទើបកើតឡើង
 ក្រោមហេតុប្បទូយ ធមិ មិនមែនប្រកថដោយការយឺតយ៉ាវនិងប្រកថដោយ
 ការបំពេញ មិនមែនជាមិនមែនជាភាសាភ្នំ មិនមែនជាមិនមានការ
 យឺតយ៉ាវនៃប្រកថដោយការបំពេញ មិនមែនជាមិនមែនជាភាសាភ្នំ កា
 ស្រ័យ ឡូធមិ មិនមានការយឺតយ៉ាវនិងមិនមានការបំពេញ មិនមែនជាភា
 សា: ទើបកើតឡើង ក្រោមហេតុប្បទូយ ។

[៥៧៨] ភុនីហេតុប្បទូយ មានវា: ៧ ។

អនុលោមប្បច្ចនិយត្តិកុមារប្បដ្ឋានំ
សនិទស្សនត្តិកសាសវិទុក
នសនិទស្សនត្តិកសាសវិទុកំ

អនុលោមប្បច្ចនិយត្តិកុមារប្បដ្ឋានំ
សនិទស្សនត្តិកសាសវិទុក
នសនិទស្សនត្តិកសាសវិទុកំ

[៥៨០] អនិទស្សនសម្បជ័យំ សាសវំ ធម្មំ បច្ចុ-

យា នសនិទស្សនសម្បជ័យា នសាសវេ ធម្មោ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនិទស្សនសម្បជ័យំ សាសវំ

ធម្មំ បច្ចុយា នអនិទស្សនសម្បជ័យា នសាសវេ

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនិទស្សនសម្បជ័យំ

សាសវំ ធម្មំ បច្ចុយា នសនិទស្សនសម្បជ័យា ន-

សាសវេ ច នអនិទស្សនសម្បជ័យា នសាសវេ

ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៥៨១] ហេតុយា តិណំ ។

[៥៨២] អនិទស្សនសម្បជ័យំ អនាសវំ ធម្មំ បដិច្ច

នសនិទស្សនសម្បជ័យា នអនាសវេ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

[៥៨០] ធម៌ មិនមែនប្រកថាដោយការឃើញនិងប្រកថាដោយ
ការចំពាល់ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងកាសវៈ ព័ន្ធវ្រ្តុក នឹងធម៌
មិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំពាល់ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងកាសវៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញ
នៃប្រកថាដោយការចំពាល់ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងកាសវៈ ព័ន្ធ
វ្រ្តុក នឹងធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំពាល់ ប្រព្រឹត្តទៅជា
មួយនឹងកាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនប្រ-
កថាដោយការឃើញនិងប្រកថាដោយការចំពាល់ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជា
មួយនឹងកាសវៈក្តី មិនមែនជាមិនមានការឃើញនៃប្រកថាដោយការចំ-
ពាល់ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងកាសវៈក្តី ព័ន្ធវ្រ្តុក នឹងធម៌
មិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំពាល់ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងកាសវៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៨១] គុណៈហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ធម៌ ។

[៥៨២] ធម៌ មិនមែនប្រកថាដោយការឃើញនិងប្រកថាដោយ
ការចំពាល់ មិនមែនជាមិនមានកាសវៈ កាស្រីយ ឆ្ងៃធម៌ មិន
មានការឃើញនិងមិនមានការចំពាល់ មិនមានកាសវៈ ទើបកើតឡើង

ហេតុប្បដ្ឋយា អនិទស្សនអប្បដិឃំ អនាសវំ ធម្មំ បដិច្ច
 ន អនិទស្សនសប្បដិឃោ ន អនាសវេ ធាត្តា ឧប្បដ្ឋតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា ។ មេ ។ អនិទស្សនសប្បដិឃំ អនាសវំ
 ធម្មំ បដិច្ច ន សនិទស្សនសប្បដិឃោ ន អនាសវេ
 ន ន អនិទស្សនសប្បដិឃោ ន អនាសវេ ច ធាត្តា
 ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៥៨៣] ហេតុយា ន ។

សនិទស្សនត្ថិកាសវិសម្មយុត្តទកា
 នសនិទស្សនត្ថិកាសវិសម្មយុត្តទកំ

[៥៨៤] អនិទស្សនអប្បដិឃំ អនាសវសម្មយុត្តំ
 ធម្មំ បដិច្ច ន សនិទស្សនសប្បដិឃោ ន អនាសវសម្ម-
 យុត្តា ធាត្តា ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនិទស្សន-
 អប្បដិឃំ អនាសវសម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ន អនិទស្ស-
 នសប្បដិឃោ ន អនាសវសម្មយុត្តា ធាត្តា ឧប្បដ្ឋតិ

ព្រាហមហតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញគ្រែក្រកថាដោយ
 ការចំពោល មិនមែនជាមិនមានភាសាៈ កាស្រីយ ឡធម៌ មិនមាន
 ការឃើញ និងមិនមានការចំពោល មិនមានភាសាៈ រឿបរឿតឡើង
 ព្រាហមហតុប្បដ្ឋយ ។ មេ ។ ធម៌ មិនមែនគ្រែក្រកថាដោយការឃើញនិង
 គ្រែក្រកថាដោយការចំពោល មិនមែនជាមិនមានភាសាៈក្តី មិនមែនជាមិន
 មានការឃើញគ្រែក្រកថាដោយការចំពោល មិនមែនជាមិនមានភាសាៈក្តី
 កាស្រីយ ឡធម៌ មិនមានការឃើញគ្រែក្រកថាដោយការចំពោល មិន
 មានភាសាៈ រឿបរឿតឡើង ព្រាហមហតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៨៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានពៈ ៦ ។

សនិទស្សនត្ថិកាសវិសម្មយុត្តទកា
 នសនិទស្សនត្ថិកាសវិសម្មយុត្តទកាៈ

[៥៨៦] ធម៌ មិនមែនគ្រែក្រកថាដោយការឃើញនិងគ្រែក្រកថាដោយ
 ការចំពោល មិនមែនគ្រែក្រកថាដោយភាសាៈ កាស្រីយ ឡធម៌ មិនមាន
 ការឃើញនិងមិនមានការចំពោល គ្រែក្រកថាដោយភាសាៈ រឿបរឿតឡើង
 ព្រាហមហតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញគ្រែក្រកថាដោយ
 ការចំពោល មិនមែនគ្រែក្រកថាដោយភាសាៈ កាស្រីយ ឡធម៌ មិនមាន
 ការឃើញនិងមិនមានការចំពោល គ្រែក្រកថាដោយភាសាៈ រឿបរឿតឡើង

ហេតុប្បដ្ឋយា ។ ឈ ។ អធិទស្សនអប្បដិយំ អា-
 សវសធម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នសធិទស្សនសធម្មដិ-
 យោ នអាសវសធម្មយុត្តោ ៨ នអធិទស្សនសធម្មដិ-
 យោ នអាសវសធម្មយុត្តោ ៨ ធម្មា ទុប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយា ។

[៥៨៥] ហេតុយា ៨ ។

[៥៨៦] អធិទស្សនអប្បដិយំ អាសវសធម្មយុត្តំ
 ធម្មំ បដិច្ច នសធិទស្សនសធម្មដិយោ នអាសវសធម្ម-
 យុត្តោ ធម្មា ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៥៨៧] ហេតុយា តិណំ ។

លនិទស្សនត្តិកអាសវិសាសវិទុកេ

នសនិទស្សនត្តិកនអាសវិសាសវិទុកិ

[៥៨៨] អធិទស្សនអប្បដិយំ អាសវតោវសាស-
 វេក្ខ ធម្មំ បដិច្ច នអធិទស្សនអប្បដិយោ នអាសវេ-
 ចេវ នអាសវេច ធម្មា ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 អធិទស្សនអប្បដិយំ អាសវតោវសាសវេក្ខ ធម្មំ បដិច្ច

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ចេ ។ ធមិ មិនមែនប្រកថដោយការឃើញនិង
 ប្រកថដោយការចំពោះ មិនមែនប្រកថដោយភាសាភ្នំ មិនមែនជាមិន
 មានការឃើញតែប្រកថដោយការចំពោះ មិនមែនប្រកថដោយភាសា-
 ភ្នំ ភាស្រ័យ ឡធមិ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំពោះ ប្រកថ
 ដោយភាសា រទ័ចក៏តទ្បើនី ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៨៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវា ៦ ។

[៥៨៩] ធមិ មិនមែនប្រកថដោយការឃើញនិងប្រកថដោយ
 ការចំពោះ មិនមែនប្រាសចាកភាសា ភាស្រ័យ ឡធមិ មិនមាន
 ការឃើញនិងមិនមានការចំពោះ ប្រាសចាកភាសា រទ័ចក៏តទ្បើនី
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៩០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវា ៧ ។

លនិទស្សនត្តិកអាសវិសាសវិទុកេ

នសនិទស្សនត្តិកនអាសវិសាសវិទុកេ

[៥៩១] ធមិ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំ-
 ពោះ មិនមែនជាភាសា ទាំងមិនមែនជាមិនមានភាសា ភាស្រ័យ
 ឡធមិ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំពោះ ជាភាសា ទាំង
 ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងមួយទីភាសា រទ័ចក៏តទ្បើនី ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 ធមិ មិនមែនប្រកថដោយការឃើញនិងប្រកថដោយការចំពោះ មិន
 មែនជាភាសា ទាំងមិនមែនជាមិនមានភាសា ភាស្រ័យ ឡធមិ

ន សនិទស្សនសប្បដិយោ ន ភាសាភិបេវ ន អនាសាភេ-
 ន ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ មេ ។ អនិទស្ស-
 ន អប្បដិយេ ភាសាភិបេវ សាសាភិ ធម្មំ មដិច្ច ន-
 សនិទស្សនសប្បដិយោ ន ភាសាភិបេវ ន អនាសាភេ-
 ន អនិទស្សនសប្បដិយោ ន ភាសាភិបេវ ន អនាសាភេ-
 ន ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៧៧] ហេតុយោ ន ។

[៥៧៨] អនិទស្សនអប្បដិយេ សាសាភិបេវ ធម្ម-
 ន ភាសាភិ ធម្មំ មដិច្ច ន សនិទស្សនសប្បដិយោ
 ន អនាសាភេវេវ ន អនាសាភេវេវ ន ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ
 ហេតុប្បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយេ សាសាភិបេវ ធម្ម-
 ន ភាសាភិ ធម្មំ មដិច្ច ន អនិទស្សនសប្បដិយោ ន អ-
 នាសាភេវេវេវ ន ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេ-
 តុប្បច្ចយា ។

មិនមានការឃើញនឹងមិនមានការបំពេញ ជាភាសាៈ ព្រះបាទប្បជ្ឈតិ ជា
 មួយនឹងភាសាៈ រឿងនេះ ព្រះបាទប្បជ្ឈតិ ។ ១០ ។ ធម៌
 មិនមែនប្រកថាដោយការឃើញនឹងប្រកថាដោយការបំពេញ មិនមែនជា
 ភាសាៈ ព្រះបាទប្បជ្ឈតិ មិនមែនជាមិនមានការឃើញ
 ក្រប្រកថាដោយការបំពេញ មិនមែនជាភាសាៈ ព្រះបាទប្បជ្ឈតិ មិនមែនជាមិនមាន
 ភាសាៈ ក្រសួយ ខ្លួនធម៌ មិនមានការឃើញនឹងមិនមានការបំពេញ
 ជាភាសាៈ ព្រះបាទប្បជ្ឈតិ ជាមួយនឹងភាសាៈ រឿងនេះ ព្រះបាទ
 ប្បជ្ឈតិ ។

[៥៧៩] ភ្នំនិហេតុប្បជ្ឈតិ មានវិវា ៦ ។

[៥៨០] ធម៌ មិនមែនប្រកថាដោយការឃើញនឹងប្រកថាដោយ
 ការបំពេញ មិនមែនជាមិនមានភាសាៈ ព្រះបាទប្បជ្ឈតិ មិនមែនជាមិនមានភាសាៈ
 ក្រសួយ ខ្លួនធម៌ មិនមានការឃើញនឹងមិនមានការបំពេញ ព្រះបាទ
 ប្បជ្ឈតិ ទៅជាមួយនឹងភាសាៈ ព្រះបាទប្បជ្ឈតិ មិនមែនជាមិនមានការឃើញ
 និហេតុប្បជ្ឈតិ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិហេតុប្រកថាដោយការបំ-
 ពេញ មិនមែនជាមិនមានភាសាៈ ព្រះបាទប្បជ្ឈតិ មិនមែនជាមិនមានភាសាៈ ក្រសួយ
 ខ្លួនធម៌ មិនមានការ
 ឃើញនឹងមិនមានការបំពេញ ព្រះបាទប្បជ្ឈតិ ជាមួយនឹងភាសាៈ ព្រះបាទ
 មិនមែនជាភាសាៈ រឿងនេះ ព្រះបាទប្បជ្ឈតិ ។

[៥៧០] ហេតុយា តីណិ ។

សនិទស្សនត្ថិកអាសវិអាសវិសម្មយុត្តទុក្ខ

នសនិទស្សនត្ថិកនិអាសវិអាសវិសម្មយុត្តទុក្ខ

[៥៧២] អនិទស្សនអប្បដិសេ អាសវិញោវ រាស-

វសម្មយុត្តក្ខ ធម្មំ បដិច្ច នសនិទស្សនសម្បដិសេ

ន អាសវេវេវ ន អាសវិប្បយុត្តោច នធម្មា ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុប្បដិសេ អនិទស្សនអប្បដិសេ អាសវិញោវ អា-

សវសម្មយុត្តក្ខ ធម្មំ បដិច្ច នអនិទស្សនសម្បដិសេ

ន អាសវេវេវ ន អាសវិប្បយុត្តោច នធម្មា ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុប្បដិសេ អនិទស្សនអប្បដិសេ អាសវិញោវ អា-

សវសម្មយុត្តក្ខ ធម្មំ បដិច្ច នសនិទស្សនសម្បដិ-

សេ ន អាសវេវេវ ន អាសវិប្បយុត្តោច នអនិទស្ស-

នអប្បដិសេ ន អាសវេវេវ ន អាសវិប្បយុត្តោច

នធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដិសេ ។

[៥៧៣] ហេតុយា តីណិ ។

[៥៧១] ក្នុងហេតុប្បដិសេ មានវេ ព ។

សនិទស្សនត្ថិកអាសវិអាសវិសម្មយុត្តទុក្ខ

នសនិទស្សនត្ថិកនិអាសវិអាសវិសម្មយុត្តទុក្ខ

[៥៧២] ធមិ មិនិមនប្រកថដោយការឃើញនិងប្រកថដោយ

ការបំភាន់ មិនិមនជាភាសាៈ ទាំងមិនិមនប្រាសចាកភាសាៈ កាស្រីយ

នូវធមិ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការបំភាន់ ជាភាសាៈ ទាំងប្រកថ

ដោយភាសាៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដិសេ ធមិ មិនិមនជា

មិនមានការឃើញនិងប្រកថដោយការបំភាន់ មិនិមនជាភាសាៈ ទាំង

មិនិមនប្រាសចាកភាសាៈ កាស្រីយ នូវធមិ មិនមានការឃើញនិង

មិនមានការបំភាន់ ជាភាសាៈ ទាំងប្រកថដោយភាសាៈ ទើបកើតឡើង

ព្រោះហេតុប្បដិសេ ធមិ មិនិមនប្រកថដោយការឃើញនិងប្រកថដោយ

ការបំភាន់ មិនិមនជាភាសាៈ ទាំងមិនិមនប្រាសចាកភាសាៈ ក្តី មិន

ិមនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការបំភាន់ មិនិមនជាភាសាៈ ទាំង

មិនិមនប្រាសចាកភាសាៈ ក្តី កាស្រីយ នូវធមិ មិនមានការឃើញ

និងមិនមានការបំភាន់ ជាភាសាៈ ទាំងប្រកថដោយភាសាៈ ទើបកើត

ឡើង ព្រោះហេតុប្បដិសេ ។

[៥៧៣] ក្នុងហេតុប្បដិសេ មានវេ ព ។

[៥៧៤] អនិទស្សនអប្បដិយំ កាសវិប្បយុត្តុ-

កោសវំ ធម្មំ បច្ចយា នសនិទស្សនសប្ប-

ដិយោ នកាសវិប្បយុត្តោចេវនិទោនកាសកេ នឃ្លា

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៧៥] ហេតុយា ភីណិ ។

សនិទស្សនត្តិកអាសវិប្បយុត្តុសាសវិទុកេ

នសនិទស្សនត្តិកអាសវិប្បយុត្តុសាសវិទុកំ

[៥៧៦] អនិទស្សនអប្បដិយំ កាសវិប្បយុត្តុ-

សាសវំ ធម្មំ បច្ចយា នសនិទស្សនសប្បដិយោ

កាសវិប្បយុត្តោ នសាសវកេ នឃ្លា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-

ប្បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយំ កាសវិប្បយុត្តុ សាសវំ

ធម្មំ បច្ចយា នអនិទស្សនសប្បដិយោ កាសវិប្ប-

យុត្តោ នសាសវកេ នឃ្លា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

[៥៧៦] ធម៌ មិនមែនប្រកថាដោយការយើញនិងប្រកថាដោយការ

ចំពោះ មិនមែនប្រាសចាកភាសវៈទាំងមិនមែនជាមិនមែនភាសវៈ ក-

ស្រីយ ឬធម៌ មិនមានការយើញនិងមិនមានការចំពោះ ប្រកថាដោយ

ភាសវៈទាំងមិនមែនជាភាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៧៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវៈ ៣ ។

សនិទស្សនត្តិកអាសវិប្បយុត្តុសាសវិទុកេ

នសនិទស្សនត្តិកអាសវិប្បយុត្តុសាសវិទុកេ

[៥៧៨] ធម៌ មិនមែនប្រកថាដោយការយើញនិងប្រកថាដោយ

ការចំពោះ ប្រាសចាកភាសវៈនិងមិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងភាសវៈ

នឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមានការយើញនិងមិនមានការចំពោះ ប្រាស

ចាកភាសវៈនិងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងភាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ

ហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការយើញ គឺប្រកថាដោយការចំ-

ពោះ ប្រាសចាកភាសវៈនិងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងភាសវៈ តឹងផ្អែក

នឹងធម៌ មិនមានការយើញនិងមិនមានការចំពោះ ប្រាសចាកភាសវៈ

និងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងភាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

អនិស្សន្ទនអប្បដិយំ អាសវវិប្បយុត្តំ សាសវំ ធម្ម័
បច្ចយោ ទសនិទស្សនសប្បដិយោ អាសវវិប្បយុត្តោ-
នសាសវោ ច ទអនិទស្សនសប្បដិយោ អាសវវិប្បយុ-
ត្តោ នសាសវោ ព ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយោ ។

[២៧៧] ហេតុយោ តីសា ។

[២៧៨] អនិទស្សនអប្បដិយំ អាសវវិប្បយុត្តំ-
អនាសវំ ធម្ម័ បដិច្ច ទអនិទស្សនអប្បដិយោ អា-
សវវិប្បយុត្តោ នអនាសវោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុ-
ប្បច្ចយោ អនិទស្សនអប្បដិយំ អាសវវិប្បយុត្តំ អនា-
សវំ ធម្ម័ បដិច្ច ទសនិទស្សនសប្បដិយោ អាសវ-
វិប្បយុត្តោ នអនាសវោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ច-
យោ ។ ឃេ ។ អនិទស្សនអប្បដិយំ អាសវវិប្បយុត្តំ-
អនាសវំ ធម្ម័ បដិច្ច ទសនិទស្សនសប្បដិយោ
អាសវវិប្បយុត្តោ នអនាសវោ ច ទអនិទស្សន-
សប្បដិយោ អាសវវិប្បយុត្តោ នអនាសវោ ធម្មា

ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនឹងប្រកបដោយការចំពោះ ប្រាស
ចាកភាសវៈនឹងមិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងភាសវៈក្តី មិនមែនជាមិន
មានការឃើញប្រកបដោយការចំពោះ ប្រាសចាកភាសវៈនឹងមិន
មែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងភាសវៈក្តី ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមានការ
ឃើញនឹងមិនមានការចំពោះ ប្រាសចាកភាសវៈនឹងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ
នឹងភាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៧៧] ភូតិវោតុប្បច្ច័យ មានវារៈលុ ។

[២៧៨] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនឹងមិនមានការចំ-
ពោះ ប្រាសចាកភាសវៈនឹងមិនមែនជាមិនចានភាសវៈ ភាស្រីយ ឡូ
ធម៌ មិនមានការឃើញនឹងមិនមានការចំពោះ ប្រាសចាកភាសវៈនឹង
មិនមានភាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែនប្រកប
ដោយការឃើញនឹងប្រកបដោយការចំពោះ ប្រាសចាកភាសវៈនឹងមិន
មែនជាមិនមានភាសវៈ ភាស្រីយ ឡូធម៌ មិនមានការឃើញនឹងមិន
មានការចំពោះ ប្រាសចាកភាសវៈនឹងមិនមានភាសវៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ឃេ ។ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនឹង
ប្រកបដោយការចំពោះ ប្រាសចាកភាសវៈនឹងមិនមែនជាមិនមានភា-
សវៈក្តី មិនមែនជាមិនមានការឃើញប្រកបដោយការចំពោះ ប្រាស
ចាកភាសវៈនឹងមិនមែនជាមិនមានភាសវៈក្តី ភាស្រីយ ឡូធម៌ មិនមាន
ការឃើញនឹងមិនមានការចំពោះ ប្រាសចាកភាសវៈនឹងមិនមានភាសវៈ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ។

[៥៧៧] ហេតុយា ច ។

សនិទស្សនត្តិកនគោប្បកទុកំ

នសនិទស្សនត្តិកនគោប្បកទុកំ

[២០០] អនិទស្សនអប្បដិយេ សញ្ញាជនំ ចម្ពំ បដិទ្ធ
 ន អនិទស្សនអប្បដិយេ ពោសញ្ញាជនោ នន្តោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា អនិទស្សនអប្បដិយេ កម្ពំ ចម្ពំ
 បដិទ្ធ ន អនិទស្សនអប្បដិយេ ពោកត្តោ នន្តោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា អនិទស្សនអប្បដិយេ ទិយំ ចម្ពំ
 បដិទ្ធ ន អនិទស្សនអប្បដិយេ ពោទិយោ នន្តោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា អនិទស្សនអប្បដិយេ យោ-
 តំ ចម្ពំ បដិទ្ធ ន អនិទស្សនអប្បដិយេ ពោយោក
 នន្តោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា អនិទស្សនអប្បដិយេ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ ។

[៥៧៧] ក្នុងហេតុប្បទូយ មាន៧៖ ៦ ។

សនិទស្សនត្តិកនគោប្បកទុកៈ

នសនិទស្សនត្តិកនគោប្បកទុកៈ

[២០០] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះ

ពាល់ មិនមែនជាសញ្ញាជនៈ កាស្រីយ ទ្រូធម៌ មិនមានការឃើញ
 និងមិនមានការប៉ះពាល់ ជាសញ្ញាជនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បទូយ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មិន
 មែនជាគន្លុះ កាស្រីយ ទ្រូធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះ-
 ពាល់ ជាគន្លុះ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ ធម៌ មិនមែនជា
 មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មិនមែនជាឧយៈ កាស្រីយ
 ទ្រូធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ជាឧយៈ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិន
 មានការប៉ះពាល់ មិនមែនជាយោគៈ កាស្រីយ ទ្រូធម៌ មិនមានការ
 ឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ជាយោគៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បទូយ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់

ដីរលំ ដង្កូវ មដិច្ច ទអនិទស្សន៍អម្បជិយោ ខោដី-
រណា ខោឡា ទម្បជ្ជតិ ហេតុម្បជ្ជយោ អនិទស្ស-
នអម្បជិយំ ភពហសិ ដង្កូវ មដិច្ច ទអនិទស្សន-
នម្បជិយោ ខោ បរាមាសោ ខោនា ទម្បជ្ជតិ ហេតុ-
ម្បជ្ជយោ ។

សនិទស្សន៍ត្រឹកសារម្មណាទុក្ខំ

សនិទស្សន៍ត្រឹកសារម្មណាទុក្ខំ

[២១០] អនិទស្សន៍អម្បជិយំ សារម្មណំ ដង្កូវ
មដិច្ច ទអនិទស្សន៍អម្បជិយោ ទសារម្មណា ខោឡា
ទម្បជ្ជតិ ហេតុម្បជ្ជយោ អនិទស្សន៍អម្បជិយំ សា-
រម្មណំ ដង្កូវ មដិច្ច ទអនិទស្សន៍អម្បជិយោ ទសា-
រម្មណា ខោឡា ទម្បជ្ជតិ ហេតុម្បជ្ជយោ ។ ថេ ។
អនិទស្សន៍អម្បជិយំ សារម្មណំ ដង្កូវ មដិច្ច ទអនិ-
ទស្សន៍អម្បជិយោ ទសារម្មណា ទ ទអនិទស្ស-
នអម្បជិយោ ទសារម្មណា ទ ខោឡា ទម្បជ្ជតិ
ហេតុម្បជ្ជយោ ។

មិនមែនជាដីរលំ: កាស្រ័យ ខ្លួនមិ មិនមានការឃើញនឹងមិនមាន
ការបំពាល់ ជាដីរលំ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុម្បជ្ជយោ ធម៌ មិន
មែនជាមិនមានការឃើញនឹងមិនមានការបំពាល់ មិនមែនជាបរាមាស:
កាស្រ័យ ខ្លួនមិ មិនមានការឃើញនឹងមិនមានការបំពាល់ ជាបរា-
មាស: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុម្បជ្ជយោ ។

សនិទស្សន៍ត្រឹកសារម្មណាទុក្ខំ

សនិទស្សន៍ត្រឹកសារម្មណាទុក្ខំ

[២១១] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនឹងមិនមានការបំ-
ពាល់ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងការម្មណំ កាស្រ័យ ខ្លួនមិ មិន
មានការឃើញនឹងមិនមានការបំពាល់ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងការម្មណំ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុម្បជ្ជយោ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ
នឹងប្រកបដោយការបំពាល់ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងការម្មណំ កា-
ស្រ័យ ខ្លួនមិ មិនមានការឃើញនឹងមិនមានការបំពាល់ ប្រព្រឹត្តទៅ
ជាមួយនឹងការម្មណំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុម្បជ្ជយោ ។ ថេ ។ ធម៌
មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនឹងប្រកបដោយការបំពាល់ មិនមែនប្រ-
ព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងការម្មណំក្តី មិនមែនជាមិនមានការឃើញនៃប្រកប
ដោយការបំពាល់ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងការម្មណំក្តី កាស្រ័យ
ខ្លួនមិ មិនមានការឃើញនឹងមិនមានការបំពាល់ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
ការម្មណំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុម្បជ្ជយោ ។

[២០២] រោគុយោ ១ ។

[២០៣] អនិទស្សនអប្បដិឃេ អនាម្មណំ ចម្ម
បដិច្ច នសនិទស្សនសប្បដិឃោ ១ អនាម្មណោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូហោ ។

[២០៤] ហេតុយោ ភិណំ ។

សនិទស្សនត្ថិកាបិដកុកោ

នសនិទស្សនត្ថិកានោបិដកុកោ

[២០៥] អនិទស្សនអប្បដិឃេ ចិត្តំ ចម្ម បដិច្ច
នសនិទស្សនអប្បដិឃោ តោ ចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
រោគុយោ អនិទស្សនអប្បដិឃេ ចិត្តំ ចម្ម បដិច្ច
នសនិទស្សនសប្បដិឃោ តោ ចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដូហោ ។ បេ ។ អនិទស្សនអប្បដិឃេ ចិត្តំ
ចម្ម បដិច្ច នសនិទស្សនសប្បដិឃោ តោ ចិត្តោ ច
នសនិទស្សនសប្បដិឃោ តោ ចិត្តោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដូហោ ។

[២០៦] ភូតិហេតុប្បដូយ មានព័រ ៦ ។

[២០៧] ធមិ មិនមែនប្រកថាដោយការឃើញនិងប្រកថាដោយ
ការចំពាល់ មិនមែនជាមិនមានការចំពាល់ កាស្រ័យ ឡូធមិ មិនមាន
ការឃើញនិងមិនមានការចំពាល់ មិនមានការចំពាល់ រទិចភីតាឡើង
ព្រោះហេតុប្បដូយ ។

[២០៨] ភូតិហេតុប្បដូយ មានព័រ ៧ ។

សនិទស្សនត្ថិកាបិដកុកោ

នសនិទស្សនត្ថិកានោបិដកុកោ

[២០៩] ធមិ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំ-
ពាល់ មិនមែនជាចិត្ត កាស្រ័យ ឡូធមិ មិនមានការឃើញនិងមិនមាន
ការចំពាល់ ជាចិត្ត រទិចភីតាឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ធមិ មិន
មែនប្រកថាដោយការឃើញនិងប្រកថាដោយការចំពាល់ មិនមែនជាចិត្ត
កាស្រ័យ ឡូធមិ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំពាល់ ជាចិត្ត
រទិចភីតាឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ។ បេ ។ ធមិ មិនមែនប្រកថាដោយ
ការឃើញនិងប្រកថាដោយការចំពាល់ មិនមែនជាចិត្ត មិនមែនជាមិន
មានការឃើញនិងប្រកថាដោយការចំពាល់ មិនមែនជាចិត្ត កាស្រ័យ
ឡូធមិ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំពាល់ ជាចិត្ត រទិចភីតា
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ។

[២០៦] ហេតុយា ៨ ។

[២០៧] អនិទស្សន៍អប្បដិឃេ ហេតិកំ ធម្មំ

បដិច្ច នសនិទស្សនសប្បដិឃេ ន ហេតិកំ ធម្មំ
ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដិឃេ ។

[២០៨] ហេតុយា ភិណិ ។

សនិទស្សន្តិកបេតសិកទុក្ខេ

នសនិទស្សន្តិកនបេតសិកទុក្ខំ

[២០៩] អនិទស្សន៍អប្បដិឃេ ទេតសិកំ ធម្មំ

បដិច្ច នអនិទស្សន៍អប្បដិឃេ ន ទេតសិកំ ធម្មំ
ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដិឃេ អនិទស្សន៍អប្បដិឃេ ទេត-

សិកំ ធម្មំ បដិច្ច នសនិទស្សនសប្បដិឃេ ន ទេត-

សិកំ ធម្មំ បដិច្ច នសនិទស្សន៍អប្បដិឃេ ទេតសិកំ ធម្មំ

បដិច្ច នសនិទស្សនសប្បដិឃេ ន ទេតសិកំ ៨ ធម្មំ ឧប្បន្នតិ ហេតុ-
ប្បដិឃេ ។

[២០៦] ក្នុងហេតុប្បដិឃេ មានៈ ៦ ។

[២០៧] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ
ការបំភាន់ មិនមែនជាមិនមែនជាចិត្ត កាស្រ័យ ឡូធម៌ មិនមានការ
ឃើញនិងមិនមានការបំភាន់ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដិឃេ ។

[២០៨] ក្នុងហេតុប្បដិឃេ មានៈ ៧ ។

សនិទស្សន្តិកបេតសិកទុក្ខេ

នសនិទស្សន្តិកនបេតសិកទុក្ខំ

[២០៩] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការបំ-
ភាន់ មិនមែនជាចេតសិក កាស្រ័យ ឡូធម៌ មិនមានការឃើញ
និងមិនមានការបំភាន់ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
ដិឃេ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការបំភាន់
មិនមែនជាចេតសិក កាស្រ័យ ឡូធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមាន
ការបំភាន់ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដិឃេ ។ ២ ។
ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការបំភាន់ មិន
មែនជាចេតសិក មិនមែនជាមិនមានការឃើញនៃប្រកបដោយការបំ-
ភាន់ មិនមែនជាចេតសិក កាស្រ័យ ឡូធម៌ មិនមានការឃើញ
និងមិនមានការបំភាន់ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដិឃេ ។

[២១០] ហេតុយោ ធ ។ សន្និដ្ឋំ ។

សនិទស្សនត្ថិកបិដ្ឋសម្មយុត្តទកោ
នសនិទស្សនត្ថិកនបិដ្ឋសម្មយុត្តទកំ

[២១១] អនិទស្សនអប្បដិឃេ ចិត្តសម្មយុត្តំ ធម្មំ

បដិច្ច ធននិទស្សនអប្បដិឃោ ធនចិត្តសម្មយុត្តោ
ធនោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយោ អនិទស្សនអប្បដិឃេ
ចិត្តសម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ធននិទស្សនសម្មយុត្តោ
ធនចិត្តសម្មយុត្តោ ធនោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយោ
។ រេ ។ អនិទស្សនអប្បដិឃេ ចិត្តសម្មយុត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច ធននិទស្សនសម្មយុត្តោ ធនចិត្តសម្មយុត្តោ
ធន ធននិទស្សនសម្មយុត្តោ ធនចិត្តសម្មយុត្តោ ធន
ធនោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។

[២១២] ហេតុយោ ធ ។

[២១០] ក្កិហេតុប្បច្ចិយោ នាទវរៈ ៦ ។ សេចក្តីចំប្រឡា ។

សនិទស្សនត្ថិកបិដ្ឋសម្មយុត្តទកៈ
នសនិទស្សនត្ថិកនបិដ្ឋសម្មយុត្តទកៈ

[២១១] ធម្មំ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការចេះ

ពាល់ មិនមែនប្រកថាដោយចិត្ត កាស្រីយ ទូរធម៌ មិនមានការឃើញ
និងមិនមានការចេះពាល់ ប្រកថាដោយចិត្ត រឿបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
ច្ចិយ ធម្មំ មិនមែនប្រកថាដោយការឃើញនិងប្រកថាដោយការចេះពាល់
មិនមែនប្រកថាដោយចិត្ត កាស្រីយ ទូរធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិន
មានការចេះពាល់ ប្រកថាដោយចិត្ត រឿបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចិយ
។ រេ ។ ធម្មំ មិនមែនប្រកថាដោយការឃើញនិងប្រកថាដោយការចេះ
ពាល់ មិនមែនប្រកថាដោយចិត្ត មិនមែនជាមិនមានការឃើញនៃប្រ-
កថាដោយការចេះពាល់ មិនមែនប្រកថាដោយចិត្ត កាស្រីយ ទូរធម៌
មិនមានការឃើញនិងមិនមានការចេះពាល់ ប្រកថាដោយចិត្ត រឿបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចិយ ។

[២១២] ក្កិហេតុប្បច្ចិយោ នាទវរៈ ៦ ។

សនិទស្សនត្តិកបិក្ខសំសង្កិទ្ធក

នសនិទស្សនត្តិកបិក្ខសំសង្កិទ្ធក

[២១៣] អនិទស្សនអប្បដិសន្ធិ ចិក្ខុសំសង្កិ ធម្ម

បដិទ្ធ អនិទស្សនអប្បដិសន្ធិ ចិក្ខុសំសង្កិ ធម្ម

ឧប្បដិទ្ធ ហេតុប្បដិទ្ធយា អនិទស្សនអប្បដិសន្ធិ ចិក្ខុសំ

សង្កិ ធម្ម បដិទ្ធ អនិទស្សនសប្បដិសន្ធិ ចិក្ខុ

សំសង្កិ ធម្ម ឧប្បដិទ្ធ ហេតុប្បដិទ្ធយា ។ បេ ។

អនិទស្សនអប្បដិសន្ធិ ចិក្ខុសំសង្កិ ធម្ម បដិទ្ធ អនិ

ទស្សនសប្បដិសន្ធិ ចិក្ខុសំសង្កិ ធម្ម អនិទស្ស

នសប្បដិសន្ធិ ចិក្ខុសំសង្កិ ធម្ម ឧប្បដិទ្ធ

ហេតុប្បដិទ្ធយា ។

[២១៤] ហេតុយា ធម្ម ។

សនិទស្សនត្តិកបិក្ខសំសង្កិទ្ធក

នសនិទស្សនត្តិកបិក្ខសំសង្កិទ្ធក

[២១៥] ធម្ម មិនមែនជាមិនមានការយើញនិងមិនមានការបំ

ភាវ មិនមែនប្រឡងដោយចិត្ត កាស្រីយ ទ្រព្យមិ មិនមានការយើញ

និងមិនមានការបំភាវ ប្រឡងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប

ដិទ្ធយ ធម្ម មិនមែនប្រកបដោយការយើញនិងប្រកបដោយការបំភាវ

មិនមែនប្រឡងដោយចិត្ត កាស្រីយ ទ្រព្យមិ មិនមានការយើញនិងមិនមាន

ការបំភាវ ប្រឡងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដិទ្ធយ

រាបេ ធម្ម មិនមែនប្រកបដោយការយើញនិងប្រកបដោយការបំភាវ

មិនមែនប្រឡងដោយចិត្ត មិនមែនជាមិនមានការយើញនៃប្រកបដោយ

ការបំភាវ មិនមែនប្រឡងដោយចិត្ត កាស្រីយ ទ្រព្យមិ មិនមាន

ការយើញនិងមិនមានការបំភាវ ប្រឡងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង

ព្រោះហេតុប្បដិទ្ធយ ។

[២១៦] កុនិហេតុប្បដិទ្ធយ មានអៈ ៦ ។

អំណាចតុលាការ អនុលោមច្បាប់នីយច្បាប់
សន្តិសុខស្បៀនភ្នាក់បិត្តសម្ព័ន្ធទុក

នសន្តិសុខស្បៀនភ្នាក់នៅបិត្តសម្ព័ន្ធទុក

[២០៥] អនុលោមច្បាប់នីយច្បាប់ ចិត្តសម្ព័ន្ធទុក ១

ចម្លង ១ អនុលោមច្បាប់នីយច្បាប់ នៅ ចិត្តសម្ព័ន្ធទុក

១ ច្បាប់ ១ ហេតុប្បដ្ឋាន ១

[២០៦] ហេតុប្បដ្ឋាន ១ ១

សន្តិសុខស្បៀនភ្នាក់បិត្តសហភ័ព្វទុក

នសន្តិសុខស្បៀនភ្នាក់នៅបិត្តសហភ័ព្វទុក

[២០៧] អនុលោមច្បាប់នីយច្បាប់ ចិត្តសហភ័ព្វ ១

ចម្លង ១ អនុលោមច្បាប់នីយច្បាប់ នៅ ចិត្តសហភ័ព្វ ១

១ ច្បាប់ ១ ហេតុប្បដ្ឋាន ១

[២០៨] ហេតុប្បដ្ឋាន ១ ១

អំណាចតុលាការ អនុលោមច្បាប់នីយច្បាប់

សន្តិសុខស្បៀនភ្នាក់បិត្តសម្ព័ន្ធទុក

នសន្តិសុខស្បៀនភ្នាក់នៅបិត្តសម្ព័ន្ធទុក

[២០៩] ចម្លង ១ អនុលោមច្បាប់នីយច្បាប់ ចិត្តសម្ព័ន្ធទុក ១

ចម្លង ១ អនុលោមច្បាប់នីយច្បាប់ នៅ ចិត្តសម្ព័ន្ធទុក

១ ច្បាប់ ១ ហេតុប្បដ្ឋាន ១

១ ច្បាប់ ១ ហេតុប្បដ្ឋាន ១

[២១០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន ១ ១

សន្តិសុខស្បៀនភ្នាក់បិត្តសហភ័ព្វទុក

នសន្តិសុខស្បៀនភ្នាក់នៅបិត្តសហភ័ព្វទុក

[២១១] ចម្លង ១ អនុលោមច្បាប់នីយច្បាប់ ចិត្តសហភ័ព្វ ១

ចម្លង ១ អនុលោមច្បាប់នីយច្បាប់ នៅ ចិត្តសហភ័ព្វ ១

១ ច្បាប់ ១ ហេតុប្បដ្ឋាន ១

១ ច្បាប់ ១ ហេតុប្បដ្ឋាន ១

[២១២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន ១ ១

អនុសាសន៍យុត្តិធម៌
សនិទស្សន៍ភិក្ខុវិញ្ញាណុបវិញ្ញាណុ
នសនិទស្សន៍ភិក្ខុវិញ្ញាណុបវិញ្ញាណុ

[២១៧] អនិទស្សន៍អប្បដិឃេ ចិក្ខុវិញ្ញាណុបវិញ្ញាណុ ធម្មំ

បដិច្ច នអនិទស្សន៍អប្បដិឃេ វោ ចិក្ខុវិញ្ញាណុបវិញ្ញាណុ
ធម្មំ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២២០] ហេតុយា ធម្មំ ។

សនិទស្សន៍ភិក្ខុវិញ្ញាណុសម្មាសម្ពុទ្ធានុក
នសនិទស្សន៍ភិក្ខុវិញ្ញាណុសម្មាសម្ពុទ្ធានុក

[២២១] អនិទស្សន៍អប្បដិឃេ ចិក្ខុវិញ្ញាណុសម្មាសម្ពុទ្ធានុក

ធម្មំ បដិច្ច នអនិទស្សន៍អប្បដិឃេ វោ ចិក្ខុវិញ្ញាណុសម្មាសម្ពុទ្ធានុក
ធម្មំ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២២២] ហេតុយា ធម្មំ ។

សនិទស្សន៍ភិក្ខុវិញ្ញាណុបវិញ្ញាណុ
នសនិទស្សន៍ភិក្ខុវិញ្ញាណុបវិញ្ញាណុ

[២១៧] អនិទស្សន៍អប្បដិឃេ ចិក្ខុវិញ្ញាណុបវិញ្ញាណុ ធម្មំ

បដិច្ច នអនិទស្សន៍អប្បដិឃេ វោ ចិក្ខុវិញ្ញាណុបវិញ្ញាណុ
ធម្មំ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២២០] ហេតុយា ធម្មំ ។

សនិទស្សន៍ភិក្ខុវិញ្ញាណុសម្មាសម្ពុទ្ធានុក
នសនិទស្សន៍ភិក្ខុវិញ្ញាណុសម្មាសម្ពុទ្ធានុក

[២២១] អនិទស្សន៍អប្បដិឃេ ចិក្ខុវិញ្ញាណុសម្មាសម្ពុទ្ធានុក

ធម្មំ បដិច្ច នអនិទស្សន៍អប្បដិឃេ វោ ចិក្ខុវិញ្ញាណុសម្មាសម្ពុទ្ធានុក
ធម្មំ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២២២] ហេតុយា ធម្មំ ។

សនិទស្សនត្តិកបិក្ខសំសង្ខសមុដ្ឋានសហភ័ទ្ធក

នសនិទស្សនត្តិកនោបិក្ខសំសង្ខសមុដ្ឋានសហភ័ទ្ធកំ

(២២៣) អនិទស្សនអប្បដិយំ ចិត្តសំសដ្ឋស-
មុដ្ឋានសហភ័ ធម្មំ បដិច្ច ន អនិទស្សនអប្បដិយោ
នោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភ័ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដូយា ។

(២២៤) ហេតុយា ន ។

សនិទស្សនត្តិកបិក្ខសំសង្ខសមុដ្ឋានាសុបរិវត្តិទ្ធក

នសនិទស្សនត្តិកនោបិក្ខសំសង្ខសមុដ្ឋានាសុបរិវត្តិទ្ធកំ

(២២៥) អនិទស្សនអប្បដិយំ ចិត្តសំសដ្ឋស-
មុដ្ឋានាសុបរិវត្តិ ធម្មំ បដិច្ច ន អនិទស្សនអប្បដិយោ
នោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានាសុបរិវត្តិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដូយា ។

(២២៦) ហេតុយា ន ។

សនិទស្សនត្តិកអដ្ឋត្តិកទ្ធក

នសនិទស្សនត្តិកអដ្ឋត្តិកទ្ធកំ

(២២៧) អនិទស្សនអប្បដិយំ អដ្ឋត្តិកំ ធម្មំ បដិច្ច
ន អនិទស្សនអប្បដិយោ ន អដ្ឋត្តិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

សនិទស្សនត្តិកបិក្ខសំសង្ខសមុដ្ឋានសហភ័ទ្ធក

នសនិទស្សនត្តិកនោបិក្ខសំសង្ខសមុដ្ឋានសហភ័ទ្ធក

(២២៨) ធមិ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះ-
ពាល់ ដែលមិនមែនប្រឡំ កាំងឡើង កើតជាមួយនឹងចិត្ត កាស្រ័យ
នូវធមិ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ដែលប្រឡំ កាំងឡើង
កើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ។

(២២៩) ភូតិហេតុប្បដូយ មានភ័រៈ ៦ ។

សនិទស្សនត្តិកបិក្ខសំសង្ខសមុដ្ឋានាសុបរិវត្តិទ្ធក

នសនិទស្សនត្តិកនោបិក្ខសំសង្ខសមុដ្ឋានាសុបរិវត្តិទ្ធកំ

(២៣០) ធមិ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះ-
ពាល់ ដែលមិនមែនប្រឡំ កាំងឡើង ប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត កាស្រ័យ
នូវធមិ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ដែលប្រឡំ កាំងឡើង
ប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ។

(២៣១) ភូតិហេតុប្បដូយ មានភ័រៈ ៦ ។

សនិទស្សនត្តិកអដ្ឋត្តិកទ្ធក

នសនិទស្សនត្តិកអដ្ឋត្តិកទ្ធកំ

(២៣២) ធមិ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះ-
ពាល់ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុង កាស្រ័យ នូវធមិ មិនមានការ
ឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុង ទើបកើតឡើង

២៣០

កិច្ចសន្យាសន្តិភាព អន្តរជាតិ

(២៣២) ហេតុយា គឺណា ។

(២៣៣) អង្គការសហប្រជាជាតិ គោលការណ៍

នៃ បង្កើត អង្គការសហប្រជាជាតិ គោលការណ៍

នៃ អង្គការសហប្រជាជាតិ ហេតុយា ។ បេ ។ អង្គការសហ

ប្រជាជាតិ គោលការណ៍ នៃ បង្កើត អង្គការសហ

ប្រជាជាតិ គោលការណ៍ នៃ អង្គការសហប្រជាជាតិ ហេតុ

យា ។ អង្គការសហប្រជាជាតិ គោលការណ៍

នៃ អង្គការសហប្រជាជាតិ គោលការណ៍ នៃ បង្កើត

អង្គការសហប្រជាជាតិ គោលការណ៍ នៃ អង្គការសហ

ប្រជាជាតិ ហេតុយា ។

(២៣៤) ហេតុយា អន្តរជាតិ ។

សន្និសីទស្រុកភ្នំពេញទី១១

សន្និសីទស្រុកភ្នំពេញទី១២

(២៣៥) អង្គការសហប្រជាជាតិ គោលការណ៍ នៃ បង្កើត

អង្គការសហប្រជាជាតិ គោលការណ៍ នៃ អង្គការសហប្រជាជាតិ

(២៣៦) ក្នុងហេតុយា មានរយៈពេល ។

(២៣៧) ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការយឺតយ៉ាវក្នុងការប្រកាសដោយការចំពោះ មិនមែនជាមិនមែនជាទុក្ខបាត ក្រសួង ខ្ញុំធម៌ មិនមានការយឺតយ៉ាវក្នុងការប្រកាសដោយការចំពោះ មិនមែនជាទុក្ខបាត រឿងកើតឡើង ក្រោយហេតុយា ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការយឺតយ៉ាវក្នុងមិនមានការចំពោះ មិនមែនជាមិនមែនជាទុក្ខបាត ក្រសួង ខ្ញុំធម៌ មិនមានការយឺតយ៉ាវក្នុងមិនមានការចំពោះ មិនមែនជាទុក្ខបាត រឿងកើតឡើង ក្រោយហេតុយា មានរយៈពេល ៦ ។ ធម៌ មិនមែនប្រកាសដោយការយឺតយ៉ាវក្នុងការប្រកាសដោយការចំពោះ មិនមែនជាមិនមែនជាទុក្ខបាត ក្រសួង ខ្ញុំធម៌ មិនមានការយឺតយ៉ាវក្នុងការប្រកាសដោយការចំពោះ មិនមែនជាទុក្ខបាត ផង មិនមែនជាមិនមានការយឺតយ៉ាវក្នុងមិនមានការចំពោះ មិនមែនជាទុក្ខបាត ផង រឿងកើតឡើង ក្រោយហេតុយា មានរយៈពេល ៦ ។

(២៣៨) ក្នុងហេតុយា មានរយៈពេល ។

សន្និសីទស្រុកភ្នំពេញទី១៣

សន្និសីទស្រុកភ្នំពេញទី១៤

(២៣៩) ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការយឺតយ៉ាវក្នុងការប្រកាសដោយការចំពោះ ដែលមិនមែនប្រកាសដោយកិលេស (មានកល្យាណជាដើម) កាន់យកហើយ ក្រសួង ខ្ញុំធម៌ មិនមានការយឺតយ៉ាវក្នុងមិនមានការចំពោះ ដែលប្រកាសដោយកិលេសកាន់យកហើយ រឿងកើតឡើង

២៣១

អនុលោមប្បវត្តិយន្តិកទុក្ខញ្ញាតិ

ហេតុប្បដ្ឋយា អនិទស្សនអប្បដិយំ ទុច្ចានំ ធម្មំ
 បដិច្ច ឧសនិទស្សនសប្បដិយោ ឧទុច្ចានំ ធម្មោ
 ទុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ អនិទស្សនអប្បដិយំ
 ទុច្ចានំ ធម្មំ បដិច្ច ឧសនិទស្សនសប្បដិយោ ឧទុ-
 ច្ចានំ ធម្មោ ឧ ឧអនិទស្សនសប្បដិយោ ឧទុច្ចានំ ធម្មោ
 ក ធម្មោ ទុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៣៦] ហេតុយា . ៨ ។

សនិទស្សនត្តិកទុក្ខទានគោប្បកទុកេ
 នសនិទស្សនត្តិកនោទុក្ខទានគោប្បកទុកិ

[២៣៧] អនិទស្សនអប្បដិយំ ទុច្ចានំ ធម្មំ
 បដិច្ច ឧអនិទស្សនអប្បដិយោ ហេតុទុច្ចានំ ធម្មោ
 ទុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៣៨] ហេតុយា ៨ ។

អនុលោមប្បវត្តិយន្តិកទុក្ខញ្ញាតិ

ព្រោហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មំ មិនវែនប្រកថដោយការឃើញនិងប្រកថដោយ
 ការចំពោះ ដែលមិនវែនប្រកថដោយកិលេសកាន់យកហើយ កា-
 ស្រីយ ត្រូវធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំពោះ ដែលកម្ម
 ប្រកថដោយកិលេសកាន់យកហើយ រឿបកើតឡើង ព្រោហេតុប្បដ្ឋយា
 ។ បេ ។ ធម្មំ មិនវែនប្រកថដោយការឃើញនិងប្រកថដោយការចំពោះ
 ដែលមិនវែនប្រកថដោយកិលេសកាន់យកហើយក្តី មិនវែនជាមិន
 មានការឃើញនៃប្រកថដោយការចំពោះ ដែលមិនវែនប្រកថដោយ
 កិលេសកាន់យកហើយក្តី កាស្រីយ ត្រូវធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិន
 មានការចំពោះ ដែលកម្មប្រកថដោយកិលេសកាន់យកហើយ រឿប
 កើតឡើង ព្រោហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៣៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានវា: ៦ ។

សនិទស្សនត្តិកទុក្ខទានគោប្បកទុកេ
 នសនិទស្សនត្តិកនោទុក្ខទានគោប្បកទុកិ

[២៣៧] ធម្មំ មិនវែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំ-
 ពោះ មិនវែនជាទុច្ចានំ កាស្រីយ ត្រូវធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិន
 មានការចំពោះ ជាទុច្ចានំ រឿបកើតឡើង ព្រោហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៣៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានវា: ៦ ។

ករិណ្ណវិញ្ញាណ អនុស្សាវរីយ៍ប្បដិសន្ធិ
 សនិទស្សន្តិកកិលេសគោប្បទុក្ខ
 នសនិទស្សន្តិកកិលេសគោប្បទុក្ខ

[២៣៧] អនិទស្សន្តិកកិលេសំ ចម្ព៌
 មនិទ្ធ ទអនិទស្សន្តិកកិលេសោ ធម្មោ
 ទស្សន្តិកំ ហេតុប្បដិសន្ធិ ។

[២៤០] ហេតុយា ន ។

សនិទស្សន្តិកទស្សនេសបហាតត្ថទុក្ខ
 នសនិទស្សន្តិកទស្សនេសបហាតត្ថទុក្ខ

[២៤១] អនិទស្សន្តិកកិលេសំ ទស្សនេសបហា-
 តត្ថំ ចម្ព៌ មនិទ្ធ ទអនិទស្សន្តិកកិលេសោ ទស្ស-
 នេសបហាតត្ថោ ធម្មោ ទស្សន្តិកំ ហេតុប្បដិសន្ធិ ។

[២៤២] ហេតុយា ន ។

[២៤៣] អនិទស្សន្តិកកិលេសំ ទស្សនេសប-
 ហាតត្ថំ ចម្ព៌ មនិទ្ធ ទអនិទស្សន្តិកកិលេសោ
 ទស្សនេសបហាតត្ថោ ធម្មោ ទស្សន្តិកំ ហេតុ-
 ប្បដិសន្ធិ អនិទស្សន្តិកកិលេសំ ទស្សនេសបហាតត្ថំ

សនិទស្សន្តិកកិលេសគោប្បទុក្ខ

នសនិទស្សន្តិកកិលេសគោប្បទុក្ខ

[២៣៧] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះ-
 ពាល់ មិនមែនជាមិនយល់ កាល្មីយ ទ្រព្យធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិន
 មានការប៉ះពាល់ ជាពិសេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដិសន្ធិ ។

[២៤០] ក្នុងហេតុប្បដិសន្ធិ មានវា: ៦ ។

សនិទស្សន្តិកទស្សនេសបហាតត្ថទុក្ខ

នសនិទស្សន្តិកទស្សនេសបហាតត្ថទុក្ខ

[២៤១] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះ-
 ពាល់ មិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ កាល្មីយ ទ្រព្យធម៌ មិនមានការ
 ឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដិសន្ធិ ។

[២៤២] ក្នុងហេតុប្បដិសន្ធិ មានវា: ៦ ។

[២៤៣] ធម៌ មិនមែនត្រូវលះដោយការឃើញនិងមិនមានការប៉ះ-
 ពាល់ មិនមែនជាមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ក៏ដូច្នោះ នឹងធម៌
 មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដិសន្ធិ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញ
 និងមិនត្រូវលះដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ

២៣៣

អនុលោមប្បវត្តន៍យុទ្ធសាស្ត្រ

ធម្មំ បទុយា ន អនិទស្សនសប្បដិយោ ន នទស្សនន-
 បហាតត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បត្តយា អនិទស្ស-
 នអប្បដិយំ នទស្សនេន បហាតត្វំ ធម្មំ បទុយា ន-
 សនិទស្សនសប្បដិយោ ន នទស្សនេន បហាតត្វោ ន
 ន អនិទស្សនសប្បដិយោ ន នទស្សនេន បហាតត្វោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បត្តយា ។

[២២៤] ហេតុយា តិណំ ។

សនិទស្សនត្តិកភារិនាយបហាតត្វទុក្កេ

នសនិទស្សនត្តិកភារិនាយបហាតត្វទុក្កំ

[២២៤] អនិទស្សនអប្បដិយំ កាវតាយ បហា-
 តត្វំ ធម្មំ បទុយា ន អនិទស្សនអប្បដិយោ ន កាវតា-
 យ បហាតត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បត្តយា ។

[២២៦] ហេតុយា ន ។

[២២៧] អនិទស្សនអប្បដិយំ ន កាវតាយ បហា-
 តត្វំ ធម្មំ បទុយា ន សនិទស្សនសប្បដិយោ ន ន-
 កាវតាយ បហាតត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បត្តយា ។

តិវិវដ្តក ធិតិធមិ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការបំពេញ មិនមែន
 ត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បត្តិយ ធមិ មិន
 មែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការបំពេញ មិនមែនជាមិន
 មែនត្រូវលះដោយទស្សនៈក្តី មិនមែនជាមិនមានការឃើញតែប្រកប
 ដោយការបំពេញ មិនមែនជាមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈក្តី តិវិវដ្តក
 ធិតិធមិ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការបំពេញ មិនមែនត្រូវលះដោយ
 ទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បត្តិយ ។

[២២៤] ក្នុងហេតុប្បត្តិយ មានវារៈ ៧ ។

សនិទស្សនត្តិកភារិនាយបហាតត្វទុក្កេ

នសនិទស្សនត្តិកភារិនាយបហាតត្វទុក្កំ

[២២៥] ធមិ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការបំ-
 ពេញ មិនមែនត្រូវលះដោយការតា កាស្រីយ ឡធមិ មិនមានការ
 ឃើញនិងមិនមានការបំពេញ ត្រូវលះដោយការតា ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បត្តិយ ។

[២២៦] ក្នុងហេតុប្បត្តិយ មានវារៈ ៦ ។

[២២៧] ធមិ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ
 ការបំពេញ មិនមែនជាមិនមែនត្រូវលះដោយការតា តិវិវដ្តក ធិតិធមិ
 មិនមានការឃើញនិងមិនមានការបំពេញ មិនមែនត្រូវលះដោយការតា
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បត្តិយ ។

២៣៤

ភវិទន្តវិភង ធម្មសោយប្បវត្តិយប្បដ្ឋាន

[២៤៧] ហេតុយោ តីណំ ។

សនិទស្សនត្តិកទស្សនេសបហាតត្វហេតុកុកុកេ
នសនិទស្សនត្តិកទស្សនេសបហាតត្វហេតុកុកុកំ

[២៤៨] អនិទស្សនអប្បដិយំ នស្សនេសបហា-
តត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច នអនិទស្សនអប្បដិយោ ន-
នស្សនេសបហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយា ។

[២៤៩] ហេតុយោ ឆ ។

[២៥០] អនិទស្សនអប្បដិយំ ននស្សនេសប-
ហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដ្ឋយា នសនិទស្សនសប្ប-
ដិយោ នននស្សនេសបហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៥១] ហេតុយោ តីណំ ។

សនិទស្សនត្តិកភាវិនាយបហាតត្វហេតុកុកុកេ
នសនិទស្សនត្តិកភាវិនាយបហាតត្វហេតុកុកុកំ

[២៥២] អនិទស្សនអប្បដិយំ ភាវិនាយ បហា-
តត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច នអនិទស្សនអប្បដិយោ ន-
ភាវិនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយោ ។

[២៤៧] កុត្តរហេតុប្បដ្ឋយោ ធានវារេ ។

សនិទស្សនត្តិកទស្សនេសបហាតត្វហេតុកុកុកុកៈ

នសនិទស្សនត្តិកទស្សនេសបហាតត្វហេតុកុកុកុកៈ

[២៤៨] ឆ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះ-
ពាល់ មិនមែនជាមិនមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ ភាស្រ័យ ខ្ពស់មិ មិន
មានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[២៤៩] កុត្តរហេតុប្បដ្ឋយោ ធានវារេ ៦ ។

[២៥០] ឆ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ
ការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមែនមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ ក៏
ផ្អែក នឹងឆមិ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មិនមែនមាន
ហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[២៥១] កុត្តរហេតុប្បដ្ឋយោ ធានវារេ ៧ ។

សនិទស្សនត្តិកភាវិនាយបហាតត្វហេតុកុកុកុកៈ

នសនិទស្សនត្តិកភាវិនាយបហាតត្វហេតុកុកុកុកៈ

[២៥២] ឆ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះ-
ពាល់ មិនមែនជាមិនមានហេតុត្រូវលះដោយភាវិនាយ ភាស្រ័យ ខ្ពស់មិ
មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មានហេតុត្រូវលះដោយភាវិនាយ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

៤៣៨

អនុសាសន៍ប្រតិបត្តិការក្នុងកិច្ចការ

[២៨៤] ហេតុឫទ្ធិយា ១ ។

[២៨៥] អធិនស្សនអប្បដិយេ ន ភាវនាយ មហា-
កត្តាហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ន សធិនស្សនសប្បដិយោ
ន ភាវនាយ មហាកត្តាហេតុកា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុឫទ្ធិយា ។

[២៨៦] ហេតុឫទ្ធិយា គីណិ ។

សនិទស្សនត្តិកសវិតក្កទុក្ខ

នសនិទស្សនត្តិកសវិតក្កទុក្ខ

[២៨៧] អធិនស្សនអប្បដិយេ សវិតក្កំ ធម្មំ
បដិច្ច ន អធិនស្សនអប្បដិយោ ន សវិតក្កោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុឫទ្ធិយា អធិនស្សនអប្បដិយេ សវិតក្កំ
ធម្មំ បដិច្ច ន សធិនស្សនសប្បដិយោ ន សវិតក្កោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុឫទ្ធិយា ។ ២ ។ អធិនស្សន-
អប្បដិយេ សវិតក្កំ ធម្មំ បដិច្ច ន សធិនស្សនសប្ប-
ដិយោ ន សវិតក្កោ ន ន អធិនស្សនសប្បដិយោ
ន សវិតក្កោ ន ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុឫទ្ធិយា ។

[២៨៤] ក្នុងហេតុឫទ្ធិយា ហេតុវៈ ៦ ។

[២៨៥] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ
ការបំបោល មិនមែនជាមិនមែនមានហេតុ ត្រូវលដោយការតា
ស្រីយ ខ្លួនមិ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការបំបោល មិនមែនមាន
ហេតុត្រូវលដោយការតា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុឫទ្ធិយា ។

[២៨៦] ក្នុងហេតុឫទ្ធិយា ហេតុវៈ ៧ ។

សនិទស្សនត្តិកសវិតក្កទុក្ខ

នសនិទស្សនត្តិកសវិតក្កទុក្ខ

[២៨៧] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការបំ-
បោល មិនមែនប្រកបដោយវិភក្តៈ តាស្រីយ ខ្លួនមិ មិនមានការ
ឃើញនិងមិនមានការបំបោលប្រកបដោយវិភក្តៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុឫទ្ធិយា ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការ
បំបោល មិនមែនប្រកបដោយវិភក្តៈ តាស្រីយ ខ្លួនមិ មិនមានការ
ឃើញនិងមិនមានការបំបោល ប្រកបដោយវិភក្តៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុឫទ្ធិយា ។ ២ ។ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការបំបោល មិនមែនប្រកបដោយវិភក្តៈ មិនមែនជាមិនមានការ
ឃើញនិងប្រកបដោយការបំបោល មិនមែនប្រកបដោយវិភក្តៈ តា-
ស្រីយ ខ្លួនមិ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការបំបោល ប្រកបដោយ
វិភក្តៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុឫទ្ធិយា ។

អធិប្បទានក អនុលោមប្បវត្តិយប្បដ្ឋានំ

[២៥៨] ហេតុយា ន ។

[២៥៩] អធិនស្សនអប្បដ្ឋយំ អវិតក្កំ ធម្មំ
បដិច្ច នសនិទស្សនសប្បដ្ឋិយោ នអវិតក្កោ នម្មោ
ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា អធិនស្សនអប្បដ្ឋយំ អវិតក្កំ
ធម្មំ បដិច្ច នអធិនស្សនសប្បដ្ឋិយោ នអវិតក្កោ
នម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា អធិនស្សនអប្បដ្ឋយំ
អវិតក្កំ ធម្មំ បដិច្ច នសនិទស្សនសប្បដ្ឋិយោ នអ-
វិតក្កោ ច នអធិនស្សនសប្បដ្ឋិយោ នអវិតក្កោ ច
នម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា ។

[២៦០] ហេតុយា តីណំ ។

សនិទស្សនត្ថិកសវិចារទុកេ

នសនិទស្សនត្ថិកនសវិចារទុកិ

[២៦១] អធិនស្សនអប្បដ្ឋយំ សវិចារំ ធម្មំ

បដិច្ច នអធិនស្សនអប្បដ្ឋិយោ នសវិចារេ នម្មោ

ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា ។

អធិប្បទានក អនុលោមប្បវត្តិយប្បដ្ឋានំ

[២៥៧] ក្កន្តហេតុប្បន្នយ ពានវរៈ ៦ ។

[២៥៨] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការយំញឺនិមិត្តប្រកបដោយ
ការបំពាល់ មិនមែនជាមិនមានវិក្កុៈ កាស្រ័យ ទូរធម៌ មិនមានការ
យំញឺនិមិត្តមានការបំពាល់ មិនមានវិក្កុៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បន្នយ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការយំញឺនិមិត្តប្រកបដោយការបំ-
ពាល់ មិនមែនជាមិនមានវិក្កុៈ កាស្រ័យ ទូរធម៌ មិនមានការយំញ
និមិត្តមានការបំពាល់ មិនមានវិក្កុៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
ន្នយ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការយំញឺនិមិត្តប្រកបដោយការបំពាល់
មិនមែនជាមិនមានវិក្កុៈក្តី មិនមែនជាមិនមានការយំញឺនិមិត្តប្រកបដោយ
ការបំពាល់ មិនមែនជាមិនមានវិក្កុៈក្តី កាស្រ័យ ទូរធម៌ មិនមានការ
យំញឺនិមិត្តមានការបំពាល់ មិនមានវិក្កុៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បន្នយ ។

[២៦០] ក្កន្តហេតុប្បន្នយ ពានវរៈ ៧ ។

សនិទស្សនត្ថិកសវិចារទុកៈ

នសនិទស្សនត្ថិកនសវិចារទុកៈ

[២៦១] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការយំញឺនិមិត្តមានការបំ-
ពាល់ មិនមែនប្រកបដោយវិចារៈ កាស្រ័យ ទូរធម៌ មិនមានការយំញ
និមិត្តមានការបំពាល់ ប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បន្នយ ។

គុណសម្បត្តិធម្មវិញ្ញាណ

គុណសម្បត្តិធម្មវិញ្ញាណ

[៦៦៦] ហេតុយា ច ។

[៦៦៦] កុណិហេតុច្បង្គិយ មានពៈ ៦ ។

[៦៦៧] អនិទស្សនអប្បដិឃេ អវិចារិ ធម្មំ បដិច្ច
 នសនិទស្សនសប្បដិឃោ នអវិចារិក ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុច្បង្គិយ អនិទស្សនអប្បដិឃេ អវិចារិ ធម្មំ
 បដិច្ច ន អនិទស្សនសប្បដិឃោ នអវិចារិក ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុច្បង្គិយ អនិទស្សនអប្បដិឃេ អវិចារិ
 ធម្មំ បដិច្ច នសនិទស្សនសប្បដិឃោ នអវិចារិក ច
 នអនិទស្សនសប្បដិឃោ នអវិចារិក ច ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុច្បង្គិយ ។

[៦៦៧] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានវិចារិ គាស្រ័យ ទូរធម៌ មិនមានការ
 ការបំពេល មិនមែនជាមិនមានវិចារិ គាស្រ័យ ទូរធម៌ មិនមានការ
 យើញ្ញនិមិត្តមានការបំពេល មិនមានវិចារិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុច្បង្គិយ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការយើញ្ញនៃប្រកបដោយការបំ-
 ពេល មិនមែនជាមិនមានវិចារិ គាស្រ័យ ទូរធម៌ មិនមានការយើញ្ញ
 និមិត្តមានការបំពេល មិនមានវិចារិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង្គិយ
 ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការយើញ្ញនៃប្រកបដោយការបំពេល មិន
 មែនជាមិនមានវិចារិក្តី មិនមែនជាមិនមានការយើញ្ញនៃប្រកបដោយការ
 បំពេល មិនមែនជាមិនមានវិចារិក្តី គាស្រ័យ ទូរធម៌ មិនមានការ
 យើញ្ញនិមិត្តមានការបំពេល មិនមានវិចារិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុច្បង្គិយ ។

[៦៦៨] ហេតុយា តិណិ ។

[៦៦៨] កុណិហេតុច្បង្គិយ មានពៈ ៧ ។

សនិទស្សនត្ថិកសប្បវិធិកុកុ
 នសនិទស្សនត្ថិកសប្បវិធិកុកុ

សនិទស្សនត្ថិកសប្បវិធិកុកុ
 នសនិទស្សនត្ថិកសប្បវិធិកុកុ

[៦៦៩] អនិទស្សនអប្បដិឃេ សប្បវិធិកុកុ ធម្មំ បដិច្ច
 នអនិទស្សនអប្បដិឃេ នសប្បវិធិកុកុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

[៦៦៩] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការយើញ្ញនិមិត្តមានការបំ-
 ពេល មិនមែនជាមិនមានវិចារិក្តី គាស្រ័យ ទូរធម៌ មិនមានការ
 យើញ្ញនិមិត្តមានការបំពេល មិនមានវិចារិ ទើបកើតឡើង

ហេតុប្បដូច្នោះ អង្គនៃស្នងការណ៍កម្ពុជា ដោយសម្រេចសេចក្តី
 បដិច្ច ទស្សនសីលសម្បជ័យោ ន សម្បតិកោ ធម្មា
 ទយ្យដ្ឋតិ ហេតុប្បដូច្នោះ ។ បេ ។ អង្គនៃស្នងការណ៍
 ដោយ សម្បតិកោ ធម្មា បដិច្ច ទស្សនសីលសម្បជ័-
 យោ ន សម្បតិកោ ធម្មា ទយ្យដ្ឋតិ ហេតុប្បដូច្នោះ ។

(២២៦) ហេតុយា ធម្មា ។

(២២៧) អង្គនៃស្នងការណ៍កម្ពុជា ដោយសម្រេចសេចក្តី
 បដិច្ច ទស្សនសីលសម្បជ័យោ ន សម្បតិកោ ធម្មា
 ទយ្យដ្ឋតិ ហេតុប្បដូច្នោះ អង្គនៃស្នងការណ៍កម្ពុជា ដោយសម្រេចសេចក្តី
 បដិច្ច ទស្សនសីលសម្បជ័យោ ន សម្បតិកោ ធម្មា
 ទយ្យដ្ឋតិ ហេតុប្បដូច្នោះ អង្គនៃស្នងការណ៍កម្ពុជា ដោយសម្រេចសេចក្តី
 បដិច្ច ទស្សនសីលសម្បជ័យោ ន សម្បតិកោ ធម្មា ទយ្យដ្ឋតិ ហេតុប្បដូច្នោះ ។

ក្រោយហេតុប្បដូច្នោះ ធម្មា មិនមែនប្រកបដោយការយឺតយ៉ាវនៃប្រកបដោយ
 ការចំណាស់ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយទឹកចិត្ត កាស្រីយ ឆ្លុះឆ្លាយ មិន
 មានការយឺតយ៉ាវនៃការចំណាស់ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយទឹកចិត្ត ទើប
 កើតឡើង ក្រោយហេតុប្បដូច្នោះ ។ បេ ។ ធម្មា មិនមែនប្រកបដោយការ
 យឺតយ៉ាវនៃប្រកបដោយការចំណាស់ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយទឹកចិត្ត
 មិនមែនជាមិនមានការយឺតយ៉ាវនៃប្រកបដោយការចំណាស់ មិនមែនប្រព្រឹត្ត
 ទៅជាមួយទឹកចិត្ត កាស្រីយ ឆ្លុះឆ្លាយ មិនមានការយឺតយ៉ាវនៃមិនមានការ
 ចំណាស់ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយទឹកចិត្ត ទើបកើតឡើង ក្រោយហេតុប្បដូច្នោះ ។

(២២៦) ក្នុងហេតុប្បដូច្នោះ មានន័យ ៦ ។

(២២៧) ធម្មា មិនមែនប្រកបដោយការយឺតយ៉ាវនៃប្រកបដោយ
 ការចំណាស់ មិនមែនជាមិនមានចិត្ត កាស្រីយ ឆ្លុះឆ្លាយ មិនមានការ
 យឺតយ៉ាវនៃមិនមានការចំណាស់ មិនមានចិត្ត ទើបកើតឡើង ក្រោយហេ-
 តុប្បដូច្នោះ ធម្មា មិនមែនជាមិនមានការយឺតយ៉ាវនៃប្រកបដោយការចំណាស់
 មិនមែនជាមិនមានចិត្ត កាស្រីយ ឆ្លុះឆ្លាយ មិនមានការយឺតយ៉ាវនៃមិន
 មានការចំណាស់ មិនមានចិត្ត ទើបកើតឡើង ក្រោយហេតុប្បដូច្នោះ ធម្មា
 មិនមែនប្រកបដោយការយឺតយ៉ាវនៃប្រកបដោយការចំណាស់ មិនមែនជាមិន
 មានចិត្ត មិនមែនជាមិនមានការយឺតយ៉ាវនៃប្រកបដោយការចំណាស់ មិន
 មែនជាមិនមានចិត្ត កាស្រីយ ឆ្លុះឆ្លាយ មិនមានការយឺតយ៉ាវនៃមិនមាន
 ការចំណាស់ មិនមានចិត្ត ទើបកើតឡើង ក្រោយហេតុប្បដូច្នោះ ។

[២៦៨] ហេតុណា កំណើ ។

សន្និទស្សន្តិកបីតិសហគតទុកេ

នសន្និទស្សន្តិកនបីតិសហគតទុកិ

[២៦៧] អនិទស្សន្តិកបីតិសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ធន អនិទស្សន្តិកបីតិសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនិទស្សន្តិកបីតិសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ធន សន្និទស្សន្តិកបីតិសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ អនិទស្សន្តិកបីតិសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ធន សន្និទស្សន្តិកបីតិសហគតោ ធន អនិទស្សន្តិកបីតិសហគតោ ធន ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៧០] ហេតុណា ធន ។

[២៧១] អនិទស្សន្តិកបីតិសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ធន សន្និទស្សន្តិកបីតិសហគតោ ធន អនិទស្សន្តិកបីតិសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៦៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៧ ។

សន្និទស្សន្តិកបីតិសហគតទុកេ

នសន្និទស្សន្តិកនបីតិសហគតទុកិ

[២៦៧] នមិ មិនមែនជាមិនមានការយើងនឹងមិនមានការចំពោះ ការបំពេញ មិនមែនប្រកបដោយបីតិ កាស្រីយ ឡូធមិ មិនមានការយើង នឹងមិនមានការចំពោះ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ ប្បដ្ឋយ នមិ មិនមែនប្រកបដោយការយើងនឹងប្រកបដោយការចំពោះ មិនមែនប្រកបដោយបីតិ កាស្រីយ ឡូធមិ មិនមានការយើងនឹងមិន មានការចំពោះ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ បេ ។ នមិ មិនមែនប្រកបដោយការយើងនឹងប្រកបដោយការចំពោះ មិនមែនប្រកបដោយបីតិក្តី មិនមែនជាមិនមានការយើងនឹងប្រកបដោយ ការចំពោះ មិនមែនប្រកបដោយបីតិក្តី កាស្រីយ ឡូធមិ មិនមាន ការយើងនឹងមិនមានការចំពោះ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៧១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៦ ។

[២៧២] នមិ មិនមែនប្រកបដោយការយើងនឹងប្រកបដោយ ការចំពោះ មិនមែនជាមិនប្រកបដោយបីតិ កាស្រីយ ឡូធមិ មិនមាន ការយើងនឹងមិនមានការចំពោះ មិនមែនប្រកបដោយបីតិ ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៧២] ហេតុណា គឺណា ។

សន្តិសុខស្បៀនភ្នាក់ងារសហគមន៍ទុក

នសន្តិសុខស្បៀនភ្នាក់ងារសហគមន៍ទុក

[២៧៣] អំណាចស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្ត
នគ្រោះ បដិទូ ន អំណាចស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការ
អនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការ

[២៧៤] ហេតុណា ន ។

[២៧៥] អំណាចស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្ត
នគ្រោះ បដិទូ ន សន្តិសុខស្បៀនភ្នាក់ងារ ន នស្តីពី
សហគមន៍ ន គ្រោះ បដិទូ ន ហេតុណា ។

[២៧៦] ហេតុណា គឺណា ។

សន្តិសុខស្បៀនភ្នាក់ងារសហគមន៍ទុក

នសន្តិសុខស្បៀនភ្នាក់ងារសហគមន៍ទុក

[២៧៧] អំណាចស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្ត
នគ្រោះ បដិទូ ន អំណាចស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការ
អនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការ

[២៧៨] ក្នុងហេតុប្បដិបទ មានការ ៗ

សន្តិសុខស្បៀនភ្នាក់ងារសហគមន៍ទុក

នសន្តិសុខស្បៀនភ្នាក់ងារសហគមន៍ទុក

[២៧៩] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការយើងនឹងមិនមានការ
ចំពោះ មិនមែនប្រកបដោយសុខ កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មិនមានការ
យើងនឹងមិនមានការចំពោះ ប្រកបដោយសុខ រឿងកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដិបទ ។

[២៨០] ក្នុងហេតុប្បដិបទ មានការ ៦ ។

[២៨១] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការយើងនឹងប្រកបដោយ
ការចំពោះ មិនមែនជាមិនមែនប្រកបដោយសុខ កាស្រីយ ខ្លួនធម៌
មិនមានការយើងនឹងមិនមានការចំពោះ មិនមែនប្រកបដោយសុខ
រឿងកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដិបទ ។

[២៨២] ក្នុងហេតុប្បដិបទ មានការ ៧ ។

សន្តិសុខស្បៀនភ្នាក់ងារសហគមន៍ទុក

នសន្តិសុខស្បៀនភ្នាក់ងារសហគមន៍ទុក

[២៨៣] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការយើងនឹងមិនមានការចំពោះ
មិនមែនប្រកបដោយសុខ កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មិនមានការយើងនឹងមិន
មានការចំពោះ ប្រកបដោយសុខ រឿងកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដិបទ

អនិទេស្សន៍អប្បដិឃេ ទុរេត្តាសហគតំ ធម្មំ បដិគូ ន-
សនិទេស្សន៍សប្បដិឃោ ន ទុរេត្តាសហគតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា ។ ថេ ។ អនិទេស្សន៍អប្ប-
ដិឃេ ទុរេត្តាសហគតំ ធម្មំ បដិគូ នសនិទេស្សន៍-
សប្បដិឃោ ន ទុរេត្តាសហគតោ ថ ន អនិទេស្សន៍-
សប្បដិឃោ ន ទុរេត្តាសហគតោ ថ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដូយា ។

[២៧៧] ហេតុយា ន ។

[២៧៨] អនិទេស្សន៍អប្បដិឃេ ន ទុរេត្តាសហ-
គតំ ធម្មំ បដិគូ ន អនិទេស្សន៍សប្បដិឃោ ន ទុ-
រេត្តាសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា ។

[២៧៩] ហេតុយា តិណិ ។

សនិទេស្សន៍ត្រិកតាមាវិចារទុកេ
នសនិទេស្សន៍ត្រិកតាមាវិចារទុកំ

[២៨០] អនិទេស្សន៍អប្បដិឃេ តាមាវចរំ ធម្មំ
បដិគូ នសនិទេស្សន៍សប្បដិឃោ ន តាមាវចរោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា ។

ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការចេះពាល់ មិន
មែនប្រកបដោយទុរេត្តា អាស្រ័យ ឫធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិន
មានការចេះពាល់ ប្រកបដោយទុរេត្តា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដូយ ។ ថេ ។ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ
ការចេះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយទុរេត្តា មិនមែនជាមិនមានការ
ឃើញនិងប្រកបដោយការចេះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយទុរេត្តា អា-
ស្រ័យ ឫធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការចេះពាល់ ប្រកបដោយ
ទុរេត្តា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ។

[២៨១] ក្នុងហេតុប្បដូយ មានវារៈ ៦ ។

[២៨២] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ
ការចេះពាល់ មិនមែនជាមិនមែនប្រកបដោយទុរេត្តា អាស្រ័យ ឫធម៌
មិនមានការឃើញនិងមិនមានការចេះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយទុរេត្តា
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ។

[២៨៣] ក្នុងហេតុប្បដូយ មានវារៈ ៧ ។

សនិទេស្សន៍ត្រិកតាមាវិចារទុកេ
នសនិទេស្សន៍ត្រិកតាមាវិចារទុកំ

[២៨៤] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការ
ចេះពាល់ មិនមែនជាភាពវិចារ អាស្រ័យ ឫធម៌ មិនមានការឃើញនិង
មិនមានការចេះពាល់ ជាភាពវិចារ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ។

[២៤២] ហេតុយា តិណិ ។

[២៤៣] អធិទស្សនអប្បដិឃំ ន កាណាវចរំ ចង្កំ បដិច្ច ន អធិទស្សនអប្បដិឃោ ន កាណាវចរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បក្កយា ។ មេ ។ អធិទស្សនអប្បដិឃំ ន កាណាវចរំ ចង្កំ បដិច្ច ន អធិទស្សនសប្បដិឃោ ន កាណាវចរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បក្កយា ។

[២៤៤] ហេតុយា ន ។

សនិទស្សនត្ថិករូបាវិចារទុក្ខំ

នសនិទស្សនត្ថិករូបាវិចារទុក្ខំ

[២៤៥] អធិទស្សនអប្បដិឃំ រូបាវចរំ ចង្កំ បដិច្ច ន អធិទស្សនអប្បដិឃោ ន រូបាវចរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បក្កយា ។

[២៤៦] ហេតុយា ន ។

[២៤៧] អធិទស្សនអប្បដិឃំ ន រូបាវចរំ ចង្កំ បដិច្ច ន អធិទស្សនអប្បដិឃោ ន ន រូបាវចរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បក្កយា ។

[២៤៨] ក្កនិហេតុប្បក្កយោ មានវាៈ ៣ ។

[២៤៩] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការយើងនិងមិនមានការចំណាប់ មិនមែនជាមិនមែនជាភាពាវចរ កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ មិនមានការយើងនិងមិនមានការចំណាប់ មិនមែនជាភាពាវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បក្កយោ ។ មេ ។ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការយើងនិងប្រកបដោយការចំណាប់ មិនមែនជាមិនមែនជាភាពាវចរក្តី មិនមែនជាមិនមានការយើងនិងប្រកបដោយការចំណាប់ មិនមែនជាមិនមែនជាភាពាវចរក្តី កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ មិនមានការយើងនិងមិនមានការចំណាប់ មិនមែនជាភាពាវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បក្កយោ ។

[២៥០] ក្កនិហេតុប្បក្កយោ មានវាៈ ៦ ។

សនិទស្សនត្ថិករូបាវិចារទុក្ខំ

នសនិទស្សនត្ថិករូបាវិចារទុក្ខំ

[២៥១] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការយើងនិងមិនមានការចំណាប់ មិនមែនជារូបាវចរ កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ មិនមានការយើងនិងមិនមានការចំណាប់ ជារូបាវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បក្កយោ ។

[២៥២] ក្កនិហេតុប្បក្កយោ មានវាៈ ៦ ។

[២៥៣] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការយើងនិងប្រកបដោយការចំណាប់ មិនមែនជាមិនមែនជារូបាវចរ កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ មិនមានការយើងនិងមិនមានការចំណាប់ មិនមែនជារូបាវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បក្កយោ ។

[២៤៤] ហេតុយោ ភិណ្ឌំ ។

[២៤៥] អតិច្ឆស្សនអប្បដិយំ អចរិយាបន្តំ ធម្មំ
មជ្ជកូ ន អតិច្ឆស្សនអប្បដិយោ ន អចរិយាបន្តោ ន ខ្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា អតិច្ឆស្សនអប្បដិយំ អចរិ-
យាបន្តំ ធម្មំ មជ្ជកូ ន សាទិមស្សនសប្បដិយោ ន អ-
ចរិយាបន្តោ ន ខ្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា ។ មេ ។
អតិច្ឆស្សនអប្បដិយំ អចរិយាបន្តំ ធម្មំ ចន្តិច្ឆ ន សា-
ទិមស្សនសប្បដិយោ ន អចរិយាបន្តោ ន ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ
ន សប្បដិយោ ន អចរិយាបន្តោ ន ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដូយា ។

[២៤៦] ហេតុយោ ច ។

សនិទស្សនត្ថិតិយ្យានិកទុក្ខ
នសនិទស្សនត្ថិតិយ្យានិកទុក្ខំ

[២៤៧] អតិច្ឆស្សនអប្បដិយំ និយ្យានិកំ ធម្មំ
មជ្ជកូ ន អតិច្ឆស្សនអប្បដិយោ ន និយ្យានិកោ ន ខ្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា ។

[២៤៨] ក្កនិហេតុប្បដូយំ មានព៌រៈ ៧ ។

[២៤៩] ចមំ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះ-
ពាល់ មិនមែនជាអចរិយាបន្តៈ កាស្រីយ ទូរនមិ មិនមានការឃើញ
និងមិនមានការប៉ះពាល់ ជាអចរិយាបន្តៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដូយ ធមិ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
មិនមែនជាអចរិយាបន្តៈ កាស្រីយ ទូរនមិ មិនមានការឃើញនិងមិន
មានការប៉ះពាល់ ជាអចរិយាបន្តៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ
។ មេ ។ ចមិ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះ-
ពាល់ មិនមែនជាអចរិយាបន្តៈក្តី មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាអចរិយាបន្តៈក្តី កាស្រីយ ទូរនមិ មិន
មានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ជាអចរិយាបន្តៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដូយ ។

[២៥០] ក្កនិហេតុប្បដូយំ មានព៌រៈ ៦ ។

ននិទស្សនត្ថិតិយ្យានិកទុក្ខៈ
នននិទស្សនត្ថិតិយ្យានិកទុក្ខៈ

[២៥១] ចមំ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះ-
ពាល់ មិនមែនជាអចរិយាបន្តៈ កាស្រីយ ទូរនមិ មិនមានការឃើញនិង
មិនមានការប៉ះពាល់ ជានិយ្យានិកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ។

[៦៧៨] ហេតុយោ ៨ ។

[៦៧៧] អនិទស្សន៍អប្បដិឃំ អនិយ្យាទិកំ ធម្ម៍
បទ្ធាយោ ន សនិទស្សន៍សប្បដិឃោ ន អនិយ្យាទិកោ ធម្មោ
ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទ្ធាយោ ។

[៧០០] ហេតុយោ តិណិ ។

សនិទស្សន៍តិកនិយ្យាទិកំ

នសនិទស្សន៍តិកនិយ្យាទិកំ

[៧០១] អនិទស្សន៍អប្បដិឃំ ចិយតំ ធម្ម៍
បដិច្ច ន អនិទស្សន៍អប្បដិឃោ ន ចិយតោ ធម្មោ
ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទ្ធាយោ ។

[៧០២] ហេតុយោ ៨ ។

[៧០៣] អនិទស្សន៍អប្បដិឃំ អនិយ្យាទិកំ ធម្ម៍
បទ្ធាយោ ន សនិទស្សន៍សប្បដិឃោ ន អនិយ្យាទិកោ ធម្មោ
ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទ្ធាយោ ។

[៧០៤] ហេតុយោ តិណិ ។

[៦៧៨] កុណិហេតុប្បទ្ធាយោ ចានវារៈ ៦ ។

[៦៧៧] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងប្រកបដោយការ
បំពេញ មិនមែនជាមិនមាននិយ្យាទិកៈ កាស្រីយ ទូរាមិ មិនមាន
ការឃើញនិងមិនមានការបំពេញ មិនមាននិយ្យាទិកៈ ទើបតែទ្រង់
ព្រះហេតុប្បទ្ធាយោ ។

[៧០០] កុណិហេតុប្បទ្ធាយោ ចានវារៈ ៧ ។

សនិទស្សន៍តិកនិយ្យាទិកំ

នសនិទស្សន៍តិកនិយ្យាទិកំ

[៧០១] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការបំ-
ពេញ មិនមែនទៀត កាស្រីយ ទូរាមិ មិនមានការឃើញនិងមិនមាន
ការបំពេញ ទៀត ទើបតែទ្រង់ ព្រះហេតុប្បទ្ធាយោ ។

[៧០២] កុណិហេតុប្បទ្ធាយោ ចានវារៈ ៦ ។

[៧០៣] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងប្រកបដោយ
ការបំពេញ មិនមែនជាមិនមានទៀត តិកនិយ្យាទិកំ មិនមែនមានការឃើញ
និងមិនមានការបំពេញ មិនមានទៀត ទើបតែទ្រង់ ព្រះហេតុប្បទ្ធាយោ ។

[៧០៤] កុណិហេតុប្បទ្ធាយោ ចានវារៈ ៧ ។

អភិធម្មចំណី អនុលោមញ្ញត្តិយប្បដ្ឋានំ
 សនិទស្សនត្តិកសទ្ធាទុក្ខំ
 នសនិទស្សនត្តិកនសទ្ធាទុក្ខំ

[៧០៥] អចិន្តស្សនសម្បដិយំ សទ្ធាទុក្ខំ ធម្មំ
 មច្ចយា នសនិទស្សនសម្បដិយោ នសទ្ធាទុក្ខោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧០៦] ហេតុយា តិណំ ។

[៧០៧] អចិន្តស្សនអម្បដិយំ អទុក្ខំ ធម្មំ មជ្ជិម្ហ
 នអចិន្តស្សនអម្បដិយោ នអទុក្ខោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧០៨] ហេតុយា ធម្មំ ។

សនិទស្សនត្តិកសវណាទុក្ខំ
 នសនិទស្សនត្តិកនសវណាទុក្ខំ

[៧០៩] អចិន្តស្សនអម្បដិយំ សវណំ ធម្មំ មជ្ជិម្ហ
 នអចិន្តស្សនអម្បដិយោ នសវណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មចំណី អនុលោមញ្ញត្តិយប្បដ្ឋានំ
 សនិទស្សនត្តិកសទ្ធាទុក្ខំ
 នសនិទស្សនត្តិកនសទ្ធាទុក្ខំ

[៧០៥] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ
 ការចំពាល់ មិនមែនប្រកបដោយទុក្ខៈ ព័ន្ធនៃក មិនធម៌ មិនមានការ
 ឃើញនិងមិនមានការចំពាល់ ប្រកបដោយទុក្ខៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧០៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧០៧] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំពាល់
 មិនមែនជាមិនមានទុក្ខៈ កាស្រ័យ គួរធម៌ មិនមានការឃើញ
 និងមិនមានការចំពាល់ មិនមានទុក្ខៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ
 ប្បច្ច័យ ។

[៧០៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

សនិទស្សនត្តិកសវណាទុក្ខំ
 នសនិទស្សនត្តិកនសវណាទុក្ខំ

[៧០៩] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំពាល់
 មិនមែនប្រកបដោយសវណៈ កាស្រ័យ គួរធម៌ មិនមានការឃើញ
 និងមិនមានការចំពាល់ ប្រកបដោយសវណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ
 ប្បច្ច័យ ។

អនុលោមប្បដិសន្ធិកុម្មុយាន

អនុលោមប្បដិសន្ធិកុម្មុយាន

[៧១០] ហេតុយា ន ។

[៧១០] ក្នុងហេតុប្បដិសន្ធិ មានវារៈ ៦ ។

[៧១១] អនិច្ចស្សន្តអប្បដិសន្ធិ អរណិ ធម្ម័
បច្ចុយា ន សនិច្ចស្សន្តសប្បដិសន្ធិយា ន អរណា ន ធម្មា
ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដិសន្ធិ ។

[៧១១] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ
ការបំពេញ មិនមែនជាមិនមានរណៈ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមានការ
ឃើញនិងមិនមានការបំពេញ មិនមានរណៈ រើចក្ខុឡើយ ព្រោះ
ហេតុប្បដិសន្ធិ ។

[៧១២] ហេតុយា តិណិ ។

[៧១២] ក្នុងហេតុប្បដិសន្ធិ មានវារៈ ៧ ។

សហជានិកាម្បិ សម្បយុត្តនិកាម្បិ បដិក្ខវាសនិសំ ។

សហជានិកាភិ សម្បយុត្តនិកាភិ ដូចគ្នានឹងបដិក្ខវាសនិ ។

[៧១៣] សនិច្ចស្សន្តសប្បដិសន្ធិយា អរណា ន ធម្មា
ន សនិច្ចស្សន្តសប្បដិសន្ធិយា ស្ស ន អរណាស្ស ធម្មស្ស
នោធម្មណាម្បដិសន្ធិយា ន បច្ចុយា ។

[៧១៣] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការបំពេញ
មិនមានរណៈ ជាបច្ចុយ នៃធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការបំពេញ មិនមែនជាមិនមានរណៈ ដោយការខ្វល់
ប្បដិសន្ធិ ។

យនា កុសលត្ថិតោ បញ្ញាវាសន្ស អនុលោមម្បិ
បច្ចុដិសន្ធិ អនុលោមប្បដិសន្ធិយម្បិ បច្ចុដិសន្ធិ
នុលោមម្បិ កណិកំ វិវំ កណាតត្វិ ។

អនុលោមភិ បច្ចុដិសន្ធិ អនុលោមប្បដិសន្ធិយភិ បច្ចុដិសន្ធិយា-
នុលោមភិ នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិតៈ រណាគប់ចោល
យ៉ាងណា ចក្ខុភិ ធម្មិកបំ យ៉ាងនោះដែរ ។

អនុលោមប្បដិសន្ធិកុម្មុយាន និដ្ឋិតំ ។

៤៦ អនុលោមប្បដិសន្ធិកុម្មុយាន ។

អនុលោមប្បប្បន័យត្ថិកត្ថិកប្បដ្ឋានំ
កុសលត្ថិកវេទនាត្ថិក
នកុសលត្ថិកវេទនាត្ថិកំ

[៧០២] កុសលំ សុខាយ វេទនាយ សម្ម-
យុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧកុសលោ ឧសុខាយ វេទនា-
យ សម្មយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ កុ-
សលំ សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ-
កុសលោ ឧសុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។ មេ ។ កុសលំ សុខា-
យ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧកុសលោ
ឧសុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ធម្មំ ឧកុសលោ
ឧសុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដ្ឋយោ មត្យ ។

[៧០៣] អកុសលំ សុខាយ វេទនាយ សម្ម-
យុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧអកុសលោ ឧសុខាយ វេទ-
នាយ សម្មយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
យោ អកុសលំ សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច ឧកុសលោ ឧសុខាយ វេទនាយ សម្ម-
យុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។ មេ ។

អនុលោមប្បប្បន័យត្ថិកត្ថិកប្បដ្ឋានំ
កុសលត្ថិកវេទនាត្ថិកៈ
នកុសលត្ថិកវេទនាត្ថិកៈ

[៧០៤] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយសុខ-
វេទនា កាស្រីយ ឡធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយសុខវេទនា ទើប
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែន
ប្រកបដោយសុខវេទនា កាស្រីយ ឡធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយ
សុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។ មេ ។ ធម៌ មិន
មែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា មិនមែនជាកុសល
មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា កាស្រីយ ឡធម៌ ជាកុសល ប្រកប
ដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ មានការៈ ១ ។

[៧០៥] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយសុខ-
វេទនា កាស្រីយ ឡធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយសុខវេទនា
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិន
មែនប្រកបដោយសុខវេទនា កាស្រីយ ឡធម៌ ជាកុសល ប្រកប
ដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។ មេ ។

អរហន្តប្បវេណីយ្យកថា

អកុសលំ សុខាយវេទនាយសម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
នកុសលោ នសុខាយវេទនាយសម្មយុត្តោ ច ន-
អកុសលោ នសុខាយវេទនាយសម្មយុត្តោ ច ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា មត្វ ។

[៧១៦] អត្យាភតំ សុខាយវេទនាយសម្មយុត្តំ
ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ នសុខាយវេទនាយសម្ម-
យុត្តោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា អត្យាភតំ
សុខាយវេទនាយសម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នកុស-
លោ នសុខាយវេទនាយសម្មយុត្តោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
ហេតុប្បដ្ឋយា អត្យាភតំ សុខាយវេទនាយសម្ម-
យុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ នសុខាយវេទនាយ-
សម្មយុត្តោ ច នកុសលោ នសុខាយវេទនាយ-
សម្មយុត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា តីណិ ។

[៧១៧] ហេតុយា តោស អាម្មណោ នវ ធម៌តេ
តោស ។

[៧១៨] អត្យាភតំ សុខាយវេទនាយសម្មយុត្តំ
ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ នសុខាយវេទនាយសម្ម-
យុត្តោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា តីណិ ។

ធម៌ បិវេទនាភកុសល បិវេទនាប្រកថោយសុខវេទនាភិ បិវេទន
ជាអកុសល បិវេទនាប្រកថោយសុខវេទនាភិ កាស្រីយ ខ្លវធមិ ជា
អកុសល ប្រកថោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានវៈ៧ ។

[៧១៦] ធម៌ បិវេទនាភកុសល បិវេទនាប្រកថោយសុខ-
វេទនា កាស្រីយ ខ្លវធមិ ជាអត្យាភតៈ ប្រកថោយសុខវេទនា ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ បិវេទនាភកុសល បិវេទនាប្រ-
កថោយសុខវេទនា កាស្រីយ ខ្លវធមិ ជាអត្យាភតៈ ប្រកថោយ
សុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ បិវេទនាភកុសល
បិវេទនាប្រកថោយសុខវេទនាភិ បិវេទនាភកុសល បិវេទនាប្រកថ
ោយសុខវេទនាភិ កាស្រីយ ខ្លវធមិ ជាអត្យាភតៈ ប្រកថោយ
សុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ៧ ។

[៧១៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ១៧ ក្នុងការប្បណប្បដ្ឋយ
មានវៈ៧ ក្នុងអវិរាប្បដ្ឋយ មានវៈ១៧ ។

[៧១៨] ធម៌ បិវេទនាភកុសល បិវេទនាប្រកថោយសុខ-
វេទនា កាស្រីយ ខ្លវធមិ ជាអត្យាភតៈ ប្រកថោយសុខវេទនា ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ៧ ។

[៧០៧] គុសលំ សុទាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ
 ធម្មំ បដិច្ចំ ទគុសាលា ទ សុទាយ វេទនាយ សម្ម-
 យុត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ទ អាម្ពណប្បច្ចយា គុសលំ
 សុទាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ចំ ទ អគុស-
 លា ទ សុទាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ទ អាម្ពណប្បច្ចយា គុសលំ សុទាយ វេទនាយ-
 សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ចំ ទ គុសាលា ទ សុទាយ វេទ-
 នាយ សម្មយុត្តា ទ ទ អគុសាលា ទ សុទាយ វេទ-
 នាយ សម្មយុត្តា ទ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ទ អាម្ព-
 ណប្បច្ចយា តីណិ ។ អគុសលំ សុទាយ វេទនាយ-
 សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ចំ ទ អគុសាលា ទ សុទាយ-
 វេទនាយ សម្មយុត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ទ អាម្ពណ-
 ប្បច្ចយា តីណិ ។ អត្យកតំ សុទាយ វេទនាយ-
 សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ចំ ទ គុសាលា ទ សុទាយ វេទ-
 នាយ សម្មយុត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ទ អាម្ពណ-
 ប្បច្ចយា អត្យកតំ សុទាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ
 ធម្មំ បដិច្ចំ ទ អគុសាលា ទ សុទាយ វេទនាយ-
 សម្មយុត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ទ អាម្ពណប្បច្ចយា

[៧០៧] ធម៌ មិនមែនជាគុសល មិនមែនប្រកបដោយសុទ-
 វេទនា គាស្រីយ ឡធម៌ ជាគុសល ប្រកបដោយសុទវេទនា ទើប
 កើតឡើង ព្រោះអភាម្ពណប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែនជាគុសល មិនមែន
 ប្រកបដោយសុទវេទនា គាស្រីយ ឡធម៌ ជាគុសល ប្រកបដោយ
 សុទវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអភាម្ពណប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែនជា
 គុសល មិនមែនប្រកបដោយសុទវេទនាក្តី មិនមែនជាគុសល មិនមែន
 ប្រកបដោយសុទវេទនាក្តី គាស្រីយ ឡធម៌ ជាគុសល ប្រកបដោយ
 សុទវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអភាម្ពណប្បច្ច័យ ពាធខវៈ ព ។
 ធម៌ មិនមែនជាគុសល មិនមែនប្រកបដោយសុទវេទនា គាស្រីយ
 ឡធម៌ ជាគុសល ប្រកបដោយសុទវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អភាម្ពណប្បច្ច័យ ពាធខវៈ ព ។ ធម៌ មិនមែនជាគុសល មិនមែន
 ប្រកបដោយសុទវេទនា គាស្រីយ ឡធម៌ ជាអត្យកតៈ ប្រកបដោយ
 សុទវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអភាម្ពណប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែនជា
 គុសល មិនមែនប្រកបដោយសុទវេទនា គាស្រីយ ឡធម៌ ជាអត្យ-
 កតៈ ប្រកបដោយសុទវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអភាម្ពណប្បច្ច័យ

អនុសាសន៍ប្រកាសយុទ្ធសាស្ត្រ

អនុសាសន៍ សុទ្ធាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
ន កុសលោ ន សុទ្ធាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ច ន-
អកុសលោ ន សុទ្ធាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ច ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តំ ន ការម្មណាម្មត្ថយោ តីណិ ។

[៧២០] ន ហេតុយោ តីណិ ន ការម្មណោ វេ
ន អធិបតិយោ កេរស លោកិកតេ វេ ។

[៧២១] ហេតុប្បច្ចយោ ន ការម្មណោ វេ ។

[៧២២] ន ហេតុប្បច្ចយោ ការម្មណោ តីណិ ។
សហជាតករម្បិ វច្ចយករម្បិ និស្សយករម្បិ
សំសម្ពករម្បិ សម្បយុត្តករម្បិ បដិច្ចករសទិសំ ។

[៧២៣] កុសលោ សុទ្ធាយ វេទនាយ សម្បយុ-
ត្តោ ធម្មា ន កុសលស្ស ន សុទ្ធាយ វេទនាយ សម្ប-
យុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន មច្ចាយោ ។ ថេ ។
ការម្មណោ វច្ចករស ។

មញ្ញាករិ វិញ្ញាវតត្ថំ ។

[៧២៤] អកុសលំ ធុត្តាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច ន អកុសលោ ន ធុត្តាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ

ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា មិនមែនជា
អកុសល មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា កាស្រីយ ទ្វិវេមិ ជា
អក្ខរកៈ ប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនការម្មណ-
ប្បច្ចិយ មានករៈ ៣ ។

[៧២០] ក្នុងហេតុប្បច្ចិយ មានករៈ ៣ ក្នុងការម្មណប្បច្ចិយ
មានករៈ ៥ ក្នុងអធិបតិយប្បច្ចិយ មានករៈ ១៣ ក្នុងនាវិកប្បច្ចិយ
មានករៈ ៥ ។

[៧២១] ក្នុងការម្មណប្បច្ចិយ មានករៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ចិយ ។

[៧២២] ក្នុងការម្មណប្បច្ចិយ មានករៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ចិយ ។
សហជាតករៈក្តី វច្ចយករៈក្តី និស្សយករៈក្តី សំសម្ពករៈក្តី
សម្បយុត្តករៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចករៈវេទ ។

[៧២៣] ធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាប្បច្ចិយ
វេទមិ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយ
ហេតុប្បច្ចិយ ។ ថេ ។ ក្នុងការម្មណប្បច្ចិយ មានករៈ ១៤ ។

មញ្ញាករៈ មញ្ញាត អប្បិម្បិភិស្តាវេទិច្ច ។

[៧២៤] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយ
ទុក្ខវេទនា កាស្រីយ ទ្វិវេមិ ជាកុសល ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា

អំណាចប្រតិបត្តិការ អនុលោមតាមប្រតិបត្តិការ

ឧទាហរណ៍ ឧប្បត្តិការ ហេតុប្បដ្ឋាន អនុសាសន៍ ឧប្បត្តិការ
 យោងយសធម្មត្ថ្ថិ ធម្ម បដិច្ច ឧប្បត្តិការ ឧប្បត្តិការ
 វេទនាយសធម្មត្ថ្ថិ ធម្ម ឧប្បត្តិការ ហេតុប្បដ្ឋាន
 ។ ២ ។ អនុសាសន៍ ឧប្បត្តិការ វេទនាយសធម្មត្ថ្ថិ ធម្ម
 បដិច្ច ឧប្បត្តិការ ឧប្បត្តិការ វេទនាយសធម្មត្ថ្ថិ
 ៣ ឧប្បត្តិការ ឧប្បត្តិការ វេទនាយសធម្មត្ថ្ថិ
 ៤ ឧប្បត្តិការ ហេតុប្បដ្ឋាន ។

[៧២៥] ហេតុយា អនុ វេទនាយ ៥ វេទនា
 អដ្ឋ ។

[៧២៦] អនុកតតំ ឧប្បត្តិការ វេទនាយសធម្មត្ថ្ថិ
 ធម្ម បដិច្ច ឧប្បត្តិការ ឧប្បត្តិការ វេទនាយសធម្មត្ថ្ថិ
 យុត្តា ធម្ម ឧប្បត្តិការ ហេតុប្បដ្ឋាន អនុកតតំ
 ឧប្បត្តិការ វេទនាយសធម្មត្ថ្ថិ ធម្ម បដិច្ច ឧប្បត្តិការ
 លោ ឧប្បត្តិការ វេទនាយសធម្មត្ថ្ថិ ធម្ម ឧប្បត្តិការ
 ហេតុប្បដ្ឋាន អនុកតតំ ឧប្បត្តិការ វេទនាយសធម្មត្ថ្ថិ
 យុត្តិ ធម្ម បដិច្ច ឧប្បត្តិការ ឧប្បត្តិការ វេទនាយសធម្មត្ថ្ថិ
 ក ឧប្បត្តិការ ឧប្បត្តិការ វេទនាយសធម្មត្ថ្ថិ
 ឧប្បត្តិការ ៣ ឧប្បត្តិការ ឧប្បត្តិការ ហេតុប្បដ្ឋាន ។

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ធម្ម មិនមែនជាអនុសាសន៍ មិនមែន
 ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា កស្រីយ ទូរធម៌ ជាអនុសាសន៍ ប្រកបដោយ
 ទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ។ ២ ។ ធម្ម មិនមែន
 ជាអនុសាសន៍ មិនមែនប្រកបដោយទុក្ខវេទនា មិនមែនជាអនុសាសន៍ មិន
 មែនប្រកបដោយទុក្ខវេទនា កស្រីយ ទូរធម៌ ជាអនុសាសន៍ ប្រកប
 ដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ។

[៧២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន ហេតុវៈ ៥ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន

ហេតុវៈ ៦ ក្នុងអនិច្ចតប្បដ្ឋាន ហេតុវៈ ៨ ។

[៧២៨] ធម្ម មិនមែនជាអនុសាសន៍ មិនមែនប្រកបដោយទុក្ខ-
 វេទនា កស្រីយ ទូរធម៌ ជាអនុកតតំ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ធម្ម មិនមែនជាអនុសាសន៍ មិនមែន
 ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា កស្រីយ ទូរធម៌ ជាអនុកតតំ ប្រកបដោយ
 ទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ធម្ម មិនមែនជាអនុសាសន៍
 មិនមែនប្រកបដោយទុក្ខវេទនា មិនមែនជាអនុសាសន៍ មិនមែនប្រកប
 ដោយទុក្ខវេទនា កស្រីយ ទូរធម៌ ជាអនុកតតំ ប្រកបដោយទុក្ខ-
 វេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ។

២៧៣

ធម្មសូត្របិដក

[៧២៧] នាហតុយា តិណិ ។

សហជាតវារម្យំ បញ្ញាវារម្យំ វិជ្ជាបេតងំ ។

[៧២៨] កុសលំ អនុត្តមសុខាយ វេទនាយ-
សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ចំ នកុសលោ នអនុត្តមសុ-
ខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយា ។

[៧២៩] ហេតុយា តវស សទ្ធភុ វិជ្ជាហេ ។

កុសលត្តិកវិជ្ជាត្តិកេ នកុសលត្តិកវិជ្ជាត្តិកំ

[៧៣០] អន្យាភតំ វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ចំ នកុស-
លោ នវិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៧៣១] ហេតុយា តិណិ ។

[៧៣២] កុសលំ វិចារកធម្មធម្មំ បដិច្ចំ នកុស-
លោ នវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កុស-
លំ វិចារកធម្មធម្មំ បដិច្ចំ នកុសលោ នវិចារកធម្ម-
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កុសលំ វិចារកធម្មធម្មំ
បដិច្ចំ នកុសលោ នវិចារកធម្មធម្មោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា

[៧២៧] កុសលេហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត ឧប្បិស្សន្តិស្ថានេនិច្ចះ ។

[៧២៨] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយអនុត្តម-
សុខវិវេទនា កាស្រីយ ឡធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយអនុត្តមសុខវិវេទនា
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧២៩] កុសលេហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៣ សេចក្តីពិស្តារ បាន
គ្រប់ច្បុយព័ន្ធស ។

កុសលត្តិកវិជ្ជាត្តិកៈ នកុសលត្តិកវិជ្ជាត្តិកៈ

[៧៣០] ធម៌ មិនមែនជាវិចារ មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ
ឡធម៌ ជាវិចារ ជាអព្យាគនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៣១] កុសលេហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

[៧៣២] ធម៌ មិនមែនជាវិចារជាប្រក្រតី មិនមែនជាកុសល
កាស្រីយ ឡធម៌ ជាវិចារជាប្រក្រតី ជាកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាវិចារជាប្រក្រតី មិនមែនជាកុសល
កាស្រីយ ឡធម៌ ជាវិចារជាប្រក្រតី ជាកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាវិចារជាប្រក្រតី មិនមែនជាកុសល
ក្តី មិនមែនជាវិចារជាប្រក្រតី មិនមែនជាកុសលក្តី កាស្រីយ ឡ
ធម៌ ជាវិចារជាប្រក្រតី ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

[៧៣៨] កុសលា អនុចារិក្ខណាណិយោ ធម្មោ

ឧ កុសលស្ស ឧ អនុចារិក្ខណាណិយស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណប្បក្កាយេ ឧ បដ្ឋាយា . . . ឧ អកុសលស្ស
ឧ អនុចារិក្ខណាណិយស្ស . . . ឧ កុសលស្ស ឧ អ-
នុចារិក្ខណាណិយស្ស ព ឧ អកុសលស្ស ឧ អនុចា-
រិក្ខណាណិយស្ស ព ធម្មស្ស អារម្មណប្បក្កាយេ ឧ
បដ្ឋាយា ។ អកុសលេ ភីណិ ។ អព្យាកត្តអនុចា-
រិក្ខណាណិយេ ភីណិយេវ ។ រេ ។

[៧៣៩] កុសលី អនុចារិក្ខណាណិយំ ធម្មំ

បដិច្ច ឧ កុសលា ឧ អនុចារិក្ខណាណិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កាយេ ភីណិ ។ អព្យាកត្ត អនុ-
ចារិក្ខណាណិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ កុសលា ឧ អនុ-
ចារិក្ខណាណិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កាយេ
ភីណិ ។

[៧៣៨] ធម៌ ជាតុសល ដែលកម្មប្រកថាដោយកិលសមិទ
កាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាចម្លើយ ខែធម៌ មិនមែន
ជាតុសល មិនមែនដែលកម្មប្រកថាដោយកិលសមិទកាន់យកតែជាប្រ-
យោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយការម្មណច្បង្គិយ . . មិនមែនជាតុសល
មិនមែនដែលកម្មប្រកថាដោយកិលសមិទកាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧ-
បាទាន . . . ជាចម្លើយ ខែធម៌ មិនមែនជាតុសល មិនមែនដែល
កម្មប្រកថាដោយកិលសមិទកាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានគឺ
មិនមែនជាតុសល មិនមែនដែលកម្មប្រកថាដោយកិលសមិទកាន់យក
តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង ដោយការម្មណច្បង្គិយ ។ ក្នុង
អកុសល មានវិវេ ។ ក្នុងអព្យាកត្តអនុចារិក្ខណាណិយេ មាន
វិវេ ។ រេ ។

[៧៣៩] ធម៌ មិនមែនជាតុសល មិនមែនដែលកម្មប្រកថាដោយ
កិលសមិទកាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន តាមស្រីយ ខ្លួនធម៌
ជាតុសល ដែលកម្មប្រកថាដោយកិលសមិទកាន់យកតែជាប្រយោជន៍
ដល់ឧបាទាន ខើបភីនឡើង ព្រោះហេតុច្បង្គិយ មានវិវេ ។
ធម៌ មិនមែនជាតុសល មិនមែនដែលកម្មប្រកថាដោយកិលសមិទកាន់
យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន តាមស្រីយ ខ្លួនធម៌ ជាអព្យាកត្ត
ដែលកម្មប្រកថាដោយកិលសមិទកាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន-
ខើបភីនឡើង ព្រោះហេតុច្បង្គិយ មានវិវេ ។

[៧៤១] ខោតុយោ ឆ ៗ

កុសលត្តិកសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកត្តិកេ
នកុសលត្តិកសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកត្តិកំ

[៧៤១] អកុសលំ សង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកំ ធម្មំ
បដិច្ច ន អកុសលោ ន សង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ ន ធម្មា
ឧប្បជ្ជតិ ខោតុយោ ឆ ។

[៧៤២] ខោតុយោ តិណំ

[៧៤២] កុសលំ អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកំ ធម្មំ
បដិច្ច ន កុសលោ ន អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ ន ធម្មា
ឧប្បជ្ជតិ ខោតុយោ ឆ ។

[៧៤៣] ខោតុយោ តិណំ ។

[៧៤៣] អព្ភាគានំ អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកំ ធម្មំ
បដិច្ច ន អព្ភាគានោ ន អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ
ន ធម្មា . . . ន កុសលោ ន អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិ-
កោ . . . ន អកុសលោ ន អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ
. . . ន កុសលោ ន អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ ន ន អ-
ព្ភាគានោ ន អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ ន ន ធម្មា . . .

[៧៤១] កុសិហកុប្បច្ឆ័យ ខាតវៈ ៦ ។

កុសលត្តិកសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកត្តិកៈ
នកុសលត្តិកសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកត្តិកៈ

[៧៤១] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាសេវាស្រីក្នុងផល
សេចក្តីសៅហ្មង កាស្រីយ ខ្លាចមិ ជាកុសល ដែលសៅហ្មងចាំផ
ក្នុងផលសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ឆ័យ ។

[៧៤២] កុសិហកុប្បច្ឆ័យ ខាតវៈ ៧ ។

[៧៤២] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនសៅហ្មងកៃ
ក្នុងផលសេចក្តីសៅហ្មង កាស្រីយ ខ្លាចមិ ជាកុសល ដែលមិនសៅ-
ហ្មងកៃក្នុងផលសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ឆ័យ ។

[៧៤៣] កុសិហកុប្បច្ឆ័យ ខាតវៈ ៨ ។

[៧៤៣] ធម៌ មិនមែនជាអព្ភាគតៈ មិនមែនជាមិនសៅហ្មង
កៃក្នុងផលសេចក្តីសៅហ្មង កំនិវដ្តក ធម៌ធម៌ ជាអព្ភាគតៈ ដែលមិន
សៅហ្មងកៃក្នុងផលសេចក្តីសៅហ្មង . . . មិនមែនជាកុសល មិនមែន
ជាមិនសៅហ្មងកៃក្នុងផលសេចក្តីសៅហ្មង . . . មិនមែនជាកុសល
មិនមែនជាមិនសៅហ្មងកៃក្នុងផលសេចក្តីសៅហ្មង . . . ធម៌ មិនមែនជា
កុសល មិនមែនជាមិនសៅហ្មងកៃក្នុងផលសេចក្តីសៅហ្មងក្តី មិនមែន
ជាអព្ភាគតៈ មិនមែនជាមិនសៅហ្មងកៃក្នុងផលសេចក្តីសៅហ្មងក្តី . . .

ធម្មកុសលោ ធម្មសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្ម
ស្យាភាវោ ធម្មសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្ម ធម្មា . . .
ធម្មកុសលោ ធម្មសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្ម ធម្មកុ-
សលោ ធម្មសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្ម ធម្មា ឧប្ប-
ជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៧៤៦] ហេតុយា ធម្ម ។

[៧៤៧] កុសលំ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកំ ធម្មំ
បដិច្ច ធម្មកុសលោ ធម្មសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ
ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា តំណិ ។ អន្យាភាតំ
អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មកុសលោ
ធម្មសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេ-
តុប្បដ្ឋយា តំណិ ។

[៧៤៨] ហេតុយា ធម្ម ។

កុសលត្តិកវិញ្ញត្តិកោ នកុសលត្តិកវិញ្ញត្តិកំ

[៧៤៩] កុសលំ សវិភក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច
ធម្មកុសលោ ធម្មសវិភក្កសវិចារោ ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។

ធម្មិ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនសៅហ្មងនៃគួរដល់សេចក្តីសៅ-
ហ្មងក្តី មិនមែនជាសព្វករៈ មិនមែនជាមិនសៅហ្មងនៃគួរដល់សេចក្តី
សៅហ្មងក្តី . . . ធម្មិ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនសៅហ្មងនៃ
គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងក្តី មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនសៅហ្មង
នៃគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងក្តី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៥០] កុសិហេតុប្បដ្ឋយ មាននៈ ៦ ។

[៧៥១] ធម្មិ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនសៅហ្មង
ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង កាស្រីយ ខ្ញុំធម្មិ ជាកុសល មិន
មែនសៅហ្មងនៃគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
ដ្ឋយ មាននៈ ៧ ។ ធម្មិ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនសៅ-
ហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង កាស្រីយ ខ្ញុំធម្មិ ជាសព្វករៈ
មិនមែនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ មាននៈ ៧ ។

[៧៥២] កុសិហេតុប្បដ្ឋយ មាននៈ ៦ ។

កុសលត្តិកវិញ្ញត្តិកោ នកុសលត្តិកវិញ្ញត្តិកំ

[៧៥៣] ធម្មិ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកចរដោយវិញ្ញា-
ននៃប្រកចរដោយវិញ្ញាៈ កាស្រីយ ខ្ញុំធម្មិ ជាកុសល ប្រកចរដោយ
វិញ្ញាៈនៃប្រកចរដោយវិញ្ញាៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៧០] ហេតុយោ តោស ។ កុសលេ បញ្ច
អកុសលេ បញ្ច អព្យាគាតេ នីលិ ។

[៧៧១] កុសលំ អវិគត្តវិទារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
ន កុសលោ ន អវិគត្តវិទារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បវដ្តតិ
ហេតុប្បដូយា ។

[៧៧២] ហេតុយោ តោស ។

[៧៧៣] កុសលំ អវិគត្តអវិទារំ ធម្មំ បដិច្ច
ន កុសលោ ន អវិគត្តអវិទារោ ធម្មោ ឧប្បវដ្តតិ
ហេតុប្បដូយា នីលិ ។

[៧៧៤] ហេតុយោ ន ។

កុសលភ្នំកប្តិភិកោ នកុសលភ្នំកសិភិកិ

[៧៧៥] កុសលំ មិគិសហាគតំ ធម្មំ បដិច្ច
ន កុសលោ ន មិគិសហាគតោ ធម្មោ ឧប្បវដ្តតិ
ហេតុប្បដូយោ បញ្ច ។

[៧៧៦] ហេតុយោ តោស ។

[៧៧៧] កុសលំ សុខសហាគតំ ធម្មំ បដិច្ច
ន កុសលោ ន សុខសហាគតោ ធម្មោ ឧប្បវដ្តតិ
ហេតុប្បដូយោ បញ្ច ។

[៧៧៨] ហេតុយោ តោស ។

[៧៧៩] កុសិហេតុប្បដូយេ មានវារៈ ទព្វ ។ កុសិកុសល មាន
វារៈ ៥ កុសិកុសល មានវារៈ ៤ កុសិកុសល មានវារៈ ៣ ។

[៧៧៩] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានវិញ្ញាណ
ត្រូវវិញ្ញាណៈ កាស្រីយេ ក្នុងវិញ្ញាណ ជាមុន មិនមានវិញ្ញាណៈមានត្រូវវិញ្ញាណ
វិញ្ញាណៈ ទើបកើតឡើង ក្រោមហេតុប្បដូយេ ។

[៧៨០] កុសិហេតុប្បដូយេ មានវារៈ ទព្វ ។

[៧៨១] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានវិញ្ញាណ
មិនមានវិញ្ញាណៈ កាស្រីយេ ក្នុងវិញ្ញាណ ជាមុន មិនមានវិញ្ញាណៈមិនមាន
វិញ្ញាណៈ ទើបកើតឡើង ក្រោមហេតុប្បដូយេ មានវារៈ ៣ ។

[៧៨២] កុសិហេតុប្បដូយេ មានវារៈ ៦ ។

កុសលភ្នំកប្តិភិកោៈ នកុសលភ្នំកសិភិកិៈ

[៧៨៣] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានវិញ្ញាណ
មិនមែនជាមិនមានវិញ្ញាណៈ កាស្រីយេ ក្នុងវិញ្ញាណ ជាមុន មិនមានវិញ្ញាណៈមិនមែន
ទើបកើតឡើង ក្រោមហេតុប្បដូយេ មានវារៈ ៥ ។

[៧៨៤] កុសិហេតុប្បដូយេ មានវារៈ ទព្វ ។

[៧៨៥] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានវិញ្ញាណ
មិនមែនជាមិនមានវិញ្ញាណៈ កាស្រីយេ ក្នុងវិញ្ញាណ ជាមុន មិនមានវិញ្ញាណៈមិនមែន
ទើបកើតឡើង ក្រោមហេតុប្បដូយេ មានវារៈ ៥ ។

[៧៨៦] កុសិហេតុប្បដូយេ មានវារៈ ទព្វ ។

[៧៧៧] អកុសលំ ទមេត្តាសាវកោភិ ធម្មំ បដិច្ច
ន កុសលោ ន ទមេត្តាសាវកោ ធម្មោ ទប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បទូយា មញ្ច ។

[៧៦០] ហេតុយា ភវស ។

កុសលត្តិកទស្សនត្តិកោ នកុសលត្តិកទទស្សនត្តិកំ

[៧៦១] អកុសលំ ធស្សនេន មហាគត្វំ ធម្មំ
បដិច្ច ន អកុសលោ ន ធស្សនេន មហាគត្វោ ធម្មោ
ទប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ។

[៧៦២] ហេតុយា តិណិ ។

[៧៦៣] អកុសលំ ភាវនាយ មហាគត្វំ ធម្មំ
បដិច្ច ន អកុសលោ ន ភាវនាយ មហាគត្វោ ធម្មោ
ទប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ។

[៧៦៤] ហេតុយា តិណិ ។

[៧៦៤] អភ្នកាភំ ទេវ ធស្សនេន ន ភាវនាយ-
មហាគត្វំ ធម្មំ បដិច្ច ន អភ្នកាភោ ន ទេវ ធស្សនេន-
ន ភាវនាយ មហាគត្វោ ធម្មោ ទប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ទូយា ។

[៧៦៦] ហេតុយា តិណិ ។

[៧៧៧] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយ
នឹងមេត្តា កាស្រ័យ ទូរចមិ ជាកុសល ប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងទមេត្តា
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយា បានវារៈ ៥ ។

[៧៦០] ក្នុងហេតុប្បទូយា បានវារៈ ១៣ ។

កុសលត្តិកទស្សនត្តិកោ នកុសលត្តិកទទស្សនត្តិកំ

[៧៦១] ធម៌ មិនមែនជាកុសល ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ កាស្រ័យ ទូរចមិ ជាកុសល ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយា ។

[៧៦២] ក្នុងហេតុប្បទូយា បានវារៈ ៣ ។

[៧៦៣] ធម៌ មិនមែនជាកុសល ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយ
ភាវនា កាស្រ័យ ទូរចមិ ជាកុសល ដែលត្រូវលះដោយភាវនា ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយា ។

[៧៦៤] ក្នុងហេតុប្បទូយា បានវារៈ ៣ ។

[៧៦៤] ធម៌ មិនមែនជាកុសល ដែលមិនមែនជាមិនមែន
ត្រូវលះដោយទស្សនៈនឹងមិនមែនត្រូវលះដោយភាវនា កាស្រ័យ ទូរចមិ
ជាកុសល ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ នឹងមិនមែនត្រូវលះ
ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយា ។

[៧៦៦] ក្នុងហេតុប្បទូយា បានវារៈ ៣ ។

កុសលភិក្ខុទស្សនេនបហាតត្វហេតុកត្តិកេ

នកុសលភិក្ខុទស្សនេនបហាតត្វហេតុកត្តិកំ

[៧៦៤] អកុសលំ នស្សនេន បហាតត្វហេតុកំ
ធម្មំ បដិច្ច ន អកុសលោ ន នស្សនេន បហាតត្វ-
ហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៦៥] ហេតុយា តិណំ ។

[៧៦៦] អកុសលំ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកំ
ធម្មំ បដិច្ច ន អកុសលោ ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុ-
កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៧០] ហេតុយា តិណំ ។

[៧៧១] អកុសលំ នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ-
បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ន កុសលោ ន នេវ-
នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧ-
ប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៧២] ហេតុយា តិណំ ។

[៧៧៣] អក្កាភតំ នេវ នស្សនេន ន ភាវនា-
យ បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ន អក្កាភកោ ន-
នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

កុសលភិក្ខុទស្សនេនបហាតត្វហេតុកត្តិកៈ

នកុសលភិក្ខុទស្សនេនបហាតត្វហេតុកត្តិកៈ

[៧៦៧] ធមិ មិនមែនជាអកុសល ដែលមិនមែនជាមិនមែន
ត្រូវលរដោយទស្សនៈ កាស្រីយ ឡធមិ ជាអកុសល ដែលមិនមែនជាមិនមែន
ត្រូវលរដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៦៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវាៈ ៣ ។

[៧៦៩] ធមិ មិនមែនជាអកុសល ដែលមិនមែនជាមិនមែន
ត្រូវលរដោយភាវនា កាស្រីយ ឡធមិ ជាអកុសល ដែលមិនមែនជាមិនមែន
ត្រូវលរដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៧០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវាៈ ៣ ។

[៧៧១] ធមិ មិនមែនជាអកុសល ដែលមិនមែនជាមិនមែន
ត្រូវលរដោយទស្សនៈនិងមិនមែនត្រូវលរដោយភាវនា កាស្រីយ
ឡធមិ ជាអកុសល ដែលមិនមែនជាមិនមែនត្រូវលរដោយទស្សនៈនិង
មិនមែនត្រូវលរដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៧២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវាៈ ៣ ។

[៧៧៣] ធមិ មិនមែនជាអក្កាភតៈ ដែលមិនមែនជាមិនមែន
ត្រូវលរដោយទស្សនៈនិងមិនមែនត្រូវលរដោយភាវនា ព័ន្ធនៃ
និងធមិ ជាអក្កាភតៈ ដែលមិនមែនជាមិនមែនត្រូវលរដោយទស្សនៈ
និងមិនមែនត្រូវលរដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

២៦២

អំណាចស្តីពីការស្រុកក្នុងស្រុក

[៧៧២] ហេតុណា តំណ ។

កុសលភ្នំអាចយកមីភ្នំកៅ

នកុសលភ្នំកៅអាចយកមីភ្នំកៅ

[៧៧៣] កុសល អាចយកមី ធម្ម បដិច្ច ឧ.

កុសល ឧ អាចយកមី ធម្ម ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ដូណា ។

[៧៧៤] ហេតុណា តំណ ។

[៧៧៥] កុសល អាចយកមី ធម្ម បដិច្ច ឧ-
កុសល ឧ អាចយកមី ធម្ម ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បដូណា ។

[៧៧៦] ហេតុណា តំណ ។

[៧៧៧] អព្យាករណ៍ អាចយកមី ធម្ម បដិច្ច ឧ-
កុសល ឧ អាចយកមី ធម្ម ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ដូណា ។

[៧៧៨] ហេតុណា បញ្ច ។

[៧៧៦] កុសលភ្នំអាចយកមីភ្នំកៅ ។

កុសលភ្នំអាចយកមីភ្នំកៅ

នកុសលភ្នំអាចយកមីភ្នំកៅ

[៧៧៧] ធម្ម មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមែនស្រុកក្នុង
ភ្នំកៅ កុសល មិនមែនជាមិនមែនស្រុកក្នុងភ្នំកៅ មិន
មែនភ្នំកៅ កុសល មិនមែនជាមិនមែនស្រុកក្នុងភ្នំកៅ ។

[៧៧៨] កុសលភ្នំអាចយកមីភ្នំកៅ ។

[៧៧៩] ធម្ម មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមែនស្រុកក្នុងភ្នំកៅ

កុសល មិនមែនជាមិនមែនស្រុកក្នុងភ្នំកៅ មិនមែនជាមិនមែនស្រុកក្នុងភ្នំកៅ មិនមែនជាមិនមែនស្រុកក្នុងភ្នំកៅ ។

[៧៨០] កុសលភ្នំអាចយកមីភ្នំកៅ ។

[៧៨១] ធម្ម មិនមែនជាមិនមែនស្រុកក្នុងភ្នំកៅ មិនមែនជាមិនមែនស្រុកក្នុងភ្នំកៅ មិនមែនជាមិនមែនស្រុកក្នុងភ្នំកៅ មិនមែនជាមិនមែនស្រុកក្នុងភ្នំកៅ ។

[៧៨២] កុសលភ្នំអាចយកមីភ្នំកៅ ។

កុសលត្តិកសេក្ខនិកោ នកុសលត្តិកនិសេក្ខនិកោ

[៧៨០] កុសលំ សេក្ខំ នង្គំ បដិច្ច នកុស-
លោ នសេក្ខោ នម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
ទ្វេ មូលានិ ធា ។

[៧៨២] អន្យាគាតំ អសេក្ខំ នង្គំ បដិច្ច នកុស-
លោ នអសេក្ខោ នម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៧៨៣] ហេតុយា ភីណិ ។

[៧៨៤] អន្យាគាតំ នេវសេក្ខោនាសេក្ខំ នង្គំ
បដ្ឋយា នអន្យាគាតោ នេវសេក្ខោនាសេក្ខោ
នម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៧៨៥] ហេតុយា បត្យ ។

កុសលត្តិកបរិវត្តនិកោ នកុសលត្តិកនបរិវត្តនិកោ

[៧៨៦] អន្យាគាតំ បរិវត្តំ នង្គំ បដិច្ច នកុ-
សលោ នបរិវត្តោ នម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៧៨៧] ហេតុយា ភីណិ ។

[៧៨៨] កុសលំ អបរិវត្តំ នង្គំ បដិច្ច នកុស-
លោ នបរិវត្តោ នម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

កុសលត្តិកសេក្ខនិកោ នកុសលត្តិកនិសេក្ខនិកោ

[៧៨០] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាសេក្ខៈ កាស្រីយ
ទ្ធាធម៌ ជាកុសល ជាសេក្ខៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
មូល ៦ មាន៖ ៦ ។

[៧៨២] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាសេក្ខៈ កាស្រីយ
ទ្ធាធម៌ ជាអព្យាគតៈ ជាសេក្ខៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៨៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មាន៖ ៧ ។

[៧៨៤] ធម៌ មិនមែនជាអព្យាគតៈ មិនមែនជាមិនមែនជាសេក្ខៈ
និងមិនមែនជាសេក្ខ ភីណិផ្អែក នឹងធម៌ ជាអព្យាគតៈ មិនមែនជា
សេក្ខៈនិងមិនមែនជាសេក្ខៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៨៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មាន៖ ៨ ។

កុសលត្តិកបរិវត្តនិកោ នកុសលត្តិកនបរិវត្តនិកោ

[៧៨៦] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាសភាពក្នុងគ្នា
កាស្រីយ ទ្ធាធម៌ ជាអព្យាគតៈ ជាសភាពក្នុងគ្នា ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៨៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មាន៖ ៧ ។

[៧៨៨] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនដល់ទ្ធាសភាព
កាស្រីយ ទ្ធាធម៌ ជាកុសល ដល់ទ្ធាសភាព ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

២២៤

ករណីបំណិក ឧទាហរណ៍ប្រព្រឹត្តិយុត្តិធម៌

[៧៧៧] ហេតុយា ៨ ។

[៧៧៨] កុសល អប្បមាណា ធម្មំ បដិច្ច ឧ-
កុសលោ ឧអប្បមាលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បក្កយា ។

[៧៧៩] ហេតុយា ៩ ។

កុសលធិកបរិញ្ញាប្បណធិក

ឧកុសលធិកឧបរិញ្ញាប្បណធិក

[៧៨០] កុសល បរិញ្ញាប្បណ ធម្មំ បដិច្ច
ឧកុសលោ ឧបរិញ្ញាប្បណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បក្កយា ។

[៧៨១] ហេតុយា ១០ ។

[៧៨២] កុសល មហាគុការម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
ឧកុសលោ ឧមហាគុការម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បក្កយា ។

[៧៨៣] ហេតុយា ១១ ។

[៧៨៤] កុសល អប្បមាលាភារម្មណំ ធម្មំ ប-
ដិច្ច ឧកុសលោ ឧអប្បមាលាភារម្មណោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កយា ។

[៧៨៥] ហេតុយា ១២ ។

[៧៧៧] កុសលាប្បក្កយា មានវិវាទ ១

[៧៧៨] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានប្រមាណមិនបាន
កាស្រីយ ភូតមិ ជាកុសល មានប្រមាណមិនបាន មើលកើតឡើង
ប្រោរហេតុប្បក្កយា ។

[៧៧៩] កុសលាប្បក្កយា មានវិវាទ ១

កុសលធិកបរិញ្ញាប្បណធិកៈ

ឧកុសលធិកឧបរិញ្ញាប្បណធិកៈ

[៧៨០] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានការម្មណ៍ក្នុងគ្នា
កាស្រីយ ភូតមិ ជាកុសល មានការម្មណ៍ក្នុងគ្នា មើលកើតឡើង
ប្រោរហេតុប្បក្កយា ។

[៧៨១] កុសលាប្បក្កយា មានវិវាទ ១

[៧៨២] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានការម្មណ៍ដល់ខ្លួន
សភាពចំ កាស្រីយ ភូតមិ ជាកុសល មានការម្មណ៍ដល់ខ្លួនសភាព
ចំ មើលកើតឡើង ប្រោរហេតុប្បក្កយា ។

[៧៨៣] កុសលាប្បក្កយា មានវិវាទ ១

[៧៨៤] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានការម្មណ៍ប្រ-
មាណមិនបាន កាស្រីយ ភូតមិ ជាកុសល មានការម្មណ៍ប្រមាណ
មិនបាន មើលកើតឡើង ប្រោរហេតុប្បក្កយា ។

[៧៨៥] កុសលាប្បក្កយា មានវិវាទ ១

២៦៥

អនុលោមប្បវត្តិយ្យដ្ឋាន

កុសលត្ថិកហិសត្ថិកោ នកុសលត្ថិកសហិសត្ថិកំ

[៧៧៨] អកុសលំ ហិំ ធម្មំ បដិច្ច ន អកុសលោ នហិំនោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៧៧៩] ហេតុយា ភិណំ ។

[៨០០] អត្យា កងតំ មជ្ឈិមំ ធម្មំ វេទុយា ន អត្យា-កតោ ន មជ្ឈិមោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៨០១] ហេតុយា ន ។

[៨០២] កុសលំ បណិកំ ធម្មំ បដិច្ច ន កុសលោ ន បណិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៨០៣] ហេតុយា វេទុ ។

កុសលត្ថិកមិប្បត្តិកោ នកុសលត្ថិកសមិប្បត្តិកំ

[៨០៤] អកុសលំ មិច្ឆត្តិយេតំ ធម្មំ បដិច្ច ន អកុសលោ ន មិច្ឆត្តិយេតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៨០៥] ហេតុយា ភិណំ ។

[៨០៦] កុសលំ សម្មត្តិយេតំ ធម្មំ បដិច្ច ន កុសលោ ន សម្មត្តិយេតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

កុសលត្ថិកហិសត្ថិកោ នកុសលត្ថិកសហិសត្ថិកោ

[៧៧៨] ធម៌ មិនិមនជាអកុសល មិនិមនជាភពាច កាស្រីយ ខ្លវធមិ ជាអកុសល ជាភពាច ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៧៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៧ ។

[៨០០] ធម៌ មិនិមនជាអព្យាភតៈ មិនិមនជាអណ្តាល ពិភវ្តក និភធមិ ជាអព្យាភតៈ ជាអណ្តាល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨០១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៦ ។

[៨០២] ធម៌ មិនិមនជាអកុសល មិនិមនឧក្កម កាស្រីយ ខ្លវធមិ ជាអកុសល ឧក្កម ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨០៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៥ ។

កុសលត្ថិកមិប្បត្តិកោ នកុសលត្ថិកសមិប្បត្តិកោ

[៨០៤] ធម៌ មិនិមនជាអកុសល មិនិមនមានសភាពខុសនឹង ទៀង កាស្រីយ ខ្លវធមិ ជាអកុសល មានសភាពខុសនឹងទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨០៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៧ ។

[៨០៦] ធម៌ មិនិមនជាអកុសល មិនិមនមានសភាពត្រូវចំង ទៀង កាស្រីយ ខ្លវធមិ ជាអកុសល មានសភាពត្រូវចំងទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មវិហារ អនុណោមច្បុន្តិយច្បន្ត្រាង

[៨០៧] ហេតុយា ភីណិ ។

[៨០៨] អព្យាកតំ អនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច
ន អព្យាកតោ ន អនិយតោ ន ខ្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុ-
ច្បុន្តយា ។

[៨០៩] ហេតុយា មក្ខ ។

កុសលត្តិកមគ្គារម្មណត្តិកា

នកុសលត្តិកនមគ្គារម្មណត្តិកា

[៨១០] កុសលំ មគ្គារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
កុសលោ ន មគ្គារម្មណោ ន ខ្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុ-
ច្បុន្តយា ។

[៨១១] ហេតុយា ន ។

[៨១២] កុសលំ មគ្គហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
ន កុសលោ ន មគ្គហេតុកោ ន ខ្មោ ឧប្បន្នតិ
ហេតុច្បុន្តយា ។

[៨១៣] ហេតុយា ភីណិ ។

[៨១៤] កុសលំ មគ្គាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច
ន កុសលោ ន មគ្គាធិបតី ន ខ្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុ-
ច្បុន្តយា ។

[៨១៥] ហេតុយា ន ។

អភិធម្មវិហារ អនុណោមច្បុន្តិយច្បន្ត្រាង

[៨០៧] ក្កិហេតុច្បុន្តិយ មានវារៈ ៧ ។

[៨០៨] ធម៌ មិនមែនជាអព្យាកតៈ មិនមែនជាមិនខៀន ពិន្ធ-
ផ្អែក នឹងអមិ ជាអព្យាកតៈ មិនខៀន ទើបកើតខៀន ព្រោះ
ហេតុច្បុន្តិយ ។

[៨០៩] ក្កិហេតុច្បុន្តិយ មានវារៈ ៥ ។

កុសលត្តិកមគ្គារម្មណត្តិកា

នកុសលត្តិកនមគ្គារម្មណត្តិកា

[៨១០] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានមគ្គជាភារម្មណំ
ភាស្រ័យ ឱវធម៌ ជាកុសល មានមគ្គជាភារម្មណំ ទើបកើតខៀន
ព្រោះហេតុច្បុន្តិយ ។

[៨១១] ក្កិហេតុច្បុន្តិយ មានវារៈ ៦ ។

[៨១២] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានមគ្គជាហេតុ
ភាស្រ័យ ឱវធម៌ ជាកុសល មានមគ្គជាហេតុ ទើបកើតខៀន ព្រោះ
ហេតុច្បុន្តិយ ។

[៨១៣] ក្កិហេតុច្បុន្តិយ មានវារៈ ៧ ។

[៨១៤] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានមគ្គជាអធិបតី
ភាស្រ័យ ឱវធម៌ ជាកុសល មានមគ្គជាអធិបតី ទើបកើតខៀន ព្រោះ
ហេតុច្បុន្តិយ ។

[៨១៥] ក្កិហេតុច្បុន្តិយ មានវារៈ ៦ ។

គុណប្បដិសន្ធិកិច្ចាទិ
កុសលត្តិកទប្បន្និកោ
នកុសលត្តិកនទប្បន្និកោ

[៨០២] កុសលោ អនុប្បន្នោ ធានោ នកុស-
លស្ស នអនុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បន្នយេន
ចចូរោ ។

[៨០៣] អារម្មណោ ធិ ។
ឧប្បាទំ អនុប្បន្នសនិសំ ។

កុសលត្តិកអតីតត្តិកោ
នកុសលត្តិកនអតីតត្តិកោ

[៨០៤] កុសលោ អតីតោ ធានោ នកុសលស្ស
នអតីតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បន្នយេន ចចូរោ ។

[៨០៥] អារម្មណោ ធិ ។
អនាគតំ អតីតសនិសំ ។

កុសលត្តិកអតីតារម្មណត្តិកោ
នកុសលត្តិកនអតីតារម្មណត្តិកោ

[៨០៦] កុសលំ អតីតារម្មណំ ចន្ទំ បដិច្ច
នកុសលោ នអតីតារម្មណោ ធានោ ឧប្បន្និកោ ហេ-
តុប្បន្នយោ ។

គុណប្បដិសន្ធិកិច្ចាទិ
កុសលត្តិកទប្បន្និកោ
នកុសលត្តិកនទប្បន្និកោ

[៨០៦] ធិ ជាកុសល មិនខាន់កើតឡើងហើយ ជាច្រើន
នៃធិ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនខាន់កើតឡើងហើយ ដោយ
ការម្មណប្បន្នយេ ។

[៨០៧] ក្នុងការម្មណប្បន្នយេ មានការ ៦ ។
ធិ ដែលកើតឡើង ដូចគ្នានឹងធិដែលមិនខាន់កើតឡើងហើយ ។

កុសលត្តិកអតីតត្តិកោ
នកុសលត្តិកនអតីតត្តិកោ

[៨០៨] ធិ ជាកុសល ជាអតីត ជាច្រើន នៃធិ មិន
មែនជាកុសល មិនមែនជាអតីត ដោយការម្មណប្បន្នយេ ។

[៨០៩] ក្នុងការម្មណប្បន្នយេ មានការ ៦ ។
អនាគត ដូចគ្នានឹងអតីតដែរ ។

កុសលត្តិកអតីតារម្មណត្តិកោ
នកុសលត្តិកនអតីតារម្មណត្តិកោ

[៨១០] ធិ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានការម្មណ៍ជា
អតីត អាស្រ័យ ដូចធិ ជាកុសល មានការម្មណ៍ជាអតីត តើបរិភ-
ឡើង ប្រាមហេតុប្បន្នយេ ។

[៨២០] ហេតុយា នវ ។

[៨២២] កុសលំ អនាគតាវុធាណំ ធម្មំ បដិច្ច
ន កុសលោ ន អនាគតាវុធាណោ ន ខ្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៨២៣] ហេតុយា នវ ។

[៨២៤] កុសលំ បច្ចុប្បន្នាវុធាណំ ធម្មំ បដិច្ច
ន កុសលោ ន បច្ចុប្បន្នាវុធាណោ ន ខ្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៨២៥] ហេតុយា នវ ។

កុសលភ្នំកម្ពុជ្ជតារម្មណភ្នំកេ
នកុសលភ្នំកម្ពុជ្ជតារម្មណភ្នំកិ

[៨២៦] កុសលំ អន្តរាវុធាណំ ធម្មំ បដិច្ច
ន កុសលោ ន អន្តរាវុធាណោ ន ខ្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បដ្ឋយា ។

[៨២៧] ហេតុយា នវ ។

[៨២៨] កុសលំ នាហិវុធាវុធាណំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
កុសលោ ន នាហិវុធាវុធាណោ ន ខ្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បដ្ឋយា ។

[៨២១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ។

[៨២២] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានការម្នាក់ ជា
នាគក ការស្រីយ ខ្លូរធម៌ ជាកុសល មានការម្នាក់ជារោគក ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨២៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ។

[៨២៤] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានការម្នាក់ជាបច្ចុ-
ប្បន្ន ការស្រីយ ខ្លូរធម៌ ជាកុសល មានការម្នាក់ជាបច្ចុប្បន្ន ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨២៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ។

កុសលភ្នំកម្ពុជ្ជតារម្មណភ្នំកេ
នកុសលភ្នំកម្ពុជ្ជតារម្មណភ្នំកិ

[៨២៦] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានការម្នាក់ជានាគ
ក្នុង ការស្រីយ ខ្លូរធម៌ ជាកុសល មានការម្នាក់ជានាគក្នុង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ។

[៨២៨] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានការម្នាក់ជានាគ
ក្រៅ ការស្រីយ ខ្លូរធម៌ ជាកុសល មានការម្នាក់ជានាគក្រៅ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨២៧] រោគុយា ១ ។

កុសលត្តិកសនិទស្សនត្តិកេ

នកុសលត្តិកនសនិទស្សនត្តិកំ

[៨២៨] អន្យាគាតោ សនិទស្សនសម្បជ័យោ

នាខ្លា នអន្យាគាតស្ស នសនិទស្សនសម្បជ័យស្ស
នធម្មស្ស រោគុយាធម្មចូយេន វេទុយោ ។

[៨២៩] ការម្មណោ ៨ ។

តិណិ វេទិតកំ កាតតំ ។

[៨៣០] អន្យាគាតំ អនិទស្សនសម្បជ័យំ នង្គំ

វេទិតុ នកុសលោ នអនិទស្សនសម្បជ័យោ នាខ្លា
ឧប្បជ្ជតិ រោគុយាធម្មចូយោ អន្យាគាតំ អនិទស្សនសម្ប-
ជ័យំ នង្គំ វេទិតុ នកុសលោ នអនិទស្សនសម្ប-
ជ័យោ នាខ្លា ឧប្បជ្ជតិ រោគុយាធម្មចូយោ អន្យាគាតំ
អនិទស្សនសម្បជ័យំ នង្គំ វេទិតុ នកុសលោ នអ-
និទស្សនសម្បជ័យោ ន នកុសលោ នអនិទស្ស-
នសម្បជ័យោ ៨ នាខ្លា ឧប្បជ្ជតិ រោគុយាធម្មចូយោ ។

[៨៣១] កុសលត្តិកសនិទស្សនត្តិកេ ។

កុសលត្តិកសនិទស្សនត្តិកេ

នកុសលត្តិកនសនិទស្សនត្តិកេ

[៨៣២] ធម៌ ជាអន្យាគាតៈ ប្រកថាដោយការឃើញនិងប្រកថា
ដោយការប៉ះពាល់ វេទិតុយ នៃធម៌ មិនមែនជាអន្យាគាតៈ មិនមែន
ប្រកថាដោយការឃើញនិងប្រកថាដោយការប៉ះពាល់ ដោយការម្មណាច្ប-
ច្ចុយ ។

[៨៣៣] កុសលត្តិកសនិទស្សនត្តិកេ ។

ចរ វេទិតុយេន បណ្ឌិត ធម្មចូយេន ឧប្បជ្ជតិ ។

[៨៣៤] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានការឃើញ
និងប្រកថាដោយការប៉ះពាល់ កាស្រីយ ឧប្បជ្ជតិ ជាអន្យាគាតៈ មិនមាន
ការឃើញនៃប្រកថាដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បុច្ចុយ
ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានការឃើញនៃប្រកថាដោយ
ការប៉ះពាល់ កាស្រីយ ឧប្បជ្ជតិ ជាអន្យាគាតៈ មិនមានការឃើញនៃ
ប្រកថាដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បុច្ចុយ ធម៌ មិន
មែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានការឃើញនៃប្រកថាដោយការប៉ះពាល់
ក្តី មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានការឃើញនៃប្រកថាដោយ
ការប៉ះពាល់ក្តី កាស្រីយ ឧប្បជ្ជតិ ជាអន្យាគាតៈ មិនមានការឃើញនៃ
ប្រកថាដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បុច្ចុយ ។

[៨៣៣] ហេតុយោ តីណិ ។

[៨៣៤] កុសលំ អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ

បដិច្ច ទកុសលោ ទអនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ អនិទស្សនអប្ប-

ដិយំ ធម្មំ បដិច្ច ទអកុសលោ ទអនិទស្សន-

អប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ

អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច ទកុសលោ ទ-

អនិទស្សនអប្បដិយោ ទ ទអកុសលោ ទអនិ-

ទស្សនអប្បដិយោ ទ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-

ច្ចយា តីណិ ។ កុសលំ អនិទស្សនអប្បដិយំ

ធម្មំ បដិច្ច ទអកុសលោ ទអនិទស្សនអប្បដិយោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ អនិ-

ទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច ទកុសលោ ទអនិ-

ទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

កុសលំ អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មំ បដិច្ច ទកុសលោ ទអនិ-

ទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

[៨៣៥] ក្កដិហេតុប្បច្ចយ មាតវៈ ព ។

[៨៣៦] ធមិ មិនមែនជាភុសល មិនមែនជាមិនមានការឃើញ

និងមិនមានការប៉ះពាល់ កស្រីយ ខ្លួនធមិ ជាភុសល មិនមានការ

ឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ធមិ

មិនមែនជាភុសល មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់

កស្រីយ ខ្លួនធមិ ជាភុសល មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ធមិ មិនមែនជាភុសល មិនមែន

ជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ក្តី មិនមែនជាភុសល និម

មែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ក្តី កស្រីយ ខ្លួនធមិ

ជាភុសល មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង

ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មាតវៈ ព ។ ធមិ មិនមែនជាភុសល មិន

មែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ កស្រីយ ខ្លួនធមិ ជា

ភុសល មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង

ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ធមិ មិនមែនជាភុសល មិនមែនជាមិនមានការ

ឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ កស្រីយ ខ្លួនធមិ ជាភុសល មិនមាន

ការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ

កស្រីយ ខ្លួនធមិ ជាភុសល មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ

អកុសលំ អនិទស្សនអប្បដិឃេ ធម្មំ បដិច្ច នកុ-
 សលោ នអនិទស្សនអប្បដិឃោ ច នអកុសលោ
 នអនិទស្សនអប្បដិឃោ ច នធម្មា ទុច្ចដ្ឋតិ ហេតុ-
 ប្បដូយា តីណិ ។ អត្យាកតំ អនិទស្សនអប្បដិឃេ
 ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ នអនិទស្សនអប្បដិឃោ
 នធម្មា ទុច្ចដ្ឋតិ ហេតុប្បដូយា អត្យាកតំ អនិទស្ស-
 នអប្បដិឃេ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ នអនិទស្ស-
 នអប្បដិឃោ នធម្មា ទុច្ចដ្ឋតិ ហេតុប្បដូយា អត្យា-
 កតំ អនិទស្សនអប្បដិឃេ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ
 នអនិទស្សនអប្បដិឃោ ច នកុសលោ នអនិ-
 ទស្សនអប្បដិឃោ ច នធម្មា ទុច្ចដ្ឋតិ ហេតុប្បដូយា
 តីណិ ។ កុសលំ អនិទស្សនអប្បដិឃេ អត្យាកតំ
 អនិទស្សនអប្បដិឃេ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ ន-
 អនិទស្សនអប្បដិឃោ នធម្មា ទុច្ចដ្ឋតិ ហេតុប្បដូយា
 តីណិ ។

ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំ-
 ពាល់ក្តី មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមាន
 ការចំពាល់ក្តី កាស្រីយ ភូធម៌ ជាកុសល មិនមានការឃើញនិង
 មិនមានការចំពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ មានវារៈ ៗ
 ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំ-
 ពាល់ កាស្រីយ ភូធម៌ ជាកុសល មិនមានការឃើញនិងមិនមានការ
 ចំពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ធម៌ មិនមែនជាកុសល
 មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំពាល់ កាស្រីយ ភូធម៌
 ជាកុសល មិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំពាល់ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដូយ ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានការ
 ឃើញនិងមិនមានការចំពាល់ក្តី មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានការ
 ឃើញនិងមិនមានការចំពាល់ក្តី កាស្រីយ ភូធម៌ ជាកុសល មិន
 មានការឃើញនិងមិនមានការចំពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ
 មានវារៈ ៗ ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានការឃើញ
 និងមិនមានការចំពាល់ កាស្រីយ ភូធម៌ ជាកុសល មិនមានការឃើញ
 និងមិនមានការចំពាល់ផង ជាកុសល មិនមានការឃើញនិងមិនមាន
 ការចំពាល់ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ មានវារៈ ៗ

អកុសលំ វិនិច្ឆ័យនាមាប្បដិសេត្ត វេទនាភាគំ អនិ-
ចេស្សនាមាប្បដិសេត្ត ធម្មំ បដិច្ចំ ទកុសាលា ទអនិ-
ចេស្សនាមាប្បដិសេត្ត ធម្មោ ទប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
តិណំ ។

[៨៣៩] ហេតុយា បណ្ណិកស ។

វេទនាត្ថិកកុសលត្ថិកោ នវិទនាត្ថិកកុសលត្ថិកំ

[៨៣៩] សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ កុសលំ
ធម្មំ បដិច្ចំ ទសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ទកុ-
សាលា ធម្មោ ទប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា សុខាយ-
វេទនាយ សម្បយុត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ចំ ទទុក្ខា-
យ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ទកុសាលា ធម្មោ ទប្ប-
ដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ
កុសលំ ធម្មំ បដិច្ចំ ទអនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ-
សម្បយុត្តោ ទកុសាលា ធម្មោ ទប្បដ្ឋតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយា សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ កុសលំ
ធម្មំ បដិច្ចំ ទសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ទកុ-
សាលា ទ ទអនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
ទកុសាលា ទ ធម្មោ ទប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា

ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានការយឺតយ៉ាវនឹងមិនមានការប៉ះ-
ពាល់ កស្រីយ ខ្លួនឯង ជាកុសល មិនមានការយឺតយ៉ាវនឹងមិនមានការ
ប៉ះពាល់ផង ជាកត្តាភគ. ពេញលេញការយឺតយ៉ាវនឹងមិនមានការប៉ះពាល់
បង ទើបកើតឡើង ប្រាមយេកុប្បដ្ឋយេ មានន័យ ញ ។

[៨៣៩] កុសិលេកុប្បដ្ឋយេ ពេញលេញ ទេ ។

វេទនាត្ថិកកុសលត្ថិកោ នវិទនាត្ថិកកុសលត្ថិកំ

[៨៣៩] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា មិនមែនជាកុ-
សល កស្រីយ ខ្លួនឯង ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាកុសល ទើប
កើតឡើង ប្រាមយេកុប្បដ្ឋយេ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយទុក្ខវេទនា មិន
មែនជាកុសល កស្រីយ ខ្លួនឯង ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាកុសល
ទើបកើតឡើង ប្រាមយេកុប្បដ្ឋយេ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយទុក្ខម-
សុខវេទនា មិនមែនជាកុសល កស្រីយ ខ្លួនឯង ប្រកបដោយសុខ-
វេទនា ជាកុសល ទើបកើតឡើង ប្រាមយេកុប្បដ្ឋយេ ធម៌ មិនមែន
ប្រកបដោយសុខវេទនា មិនមែនជាកុសលក្តី មិនមែនប្រកបដោយ
ទុក្ខមសុខវេទនា មិនមែនជាកុសលក្តី កស្រីយ ខ្លួនឯង ប្រកប
ដោយសុខវេទនា ជាកុសល ទើបកើតឡើង ប្រាមយេកុប្បដ្ឋយេ

សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិគូ ឧ-
 ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ឧកុសលោ ច ឧ-
 ទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ឧកុសលោ ត
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដូយា សុខាយ វេទនាយ សម្ប-
 យុត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិគូ ឧសុខាយ វេទនាយ សម្ប-
 យុត្តោ ឧកុសលោ ច ឧទុក្ខាយ វេទនាយ សម្ប-
 យុត្តោ ឧកុសលោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដូយា
 សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិគូ
 ឧសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ឧកុសលោ ច ឧ-
 ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ឧកុសលោ ច ឧ-
 ទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ឧកុសលោ
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដូយា សត្ត ។ អទុក្ខ-
 មសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិគូ
 ឧទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ឧកុសលោ
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដូយា សត្ត ។

- [៨៣៧] ហេតុយា ធុទ្ធស ។
- [៨៣៨] សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ អកុសលំ

ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយសុខុមសុខ មិនមែនជាសុខុមសុខ មិនមែនប្រកប
 ដោយសុខុមសុខ មិនមែនជាសុខុមសុខ កាស្រីយ ឡធម៌ ប្រកប
 ដោយសុខុមសុខ ជាសុខុមសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ
 ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយសុខុមសុខ មិនមែនជាសុខុមសុខ មិនមែនប្រកប
 ដោយសុខុមសុខ មិនមែនជាសុខុមសុខ កាស្រីយ ឡធម៌ ប្រកបដោយ
 សុខុមសុខ ជាសុខុមសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ធម៌ មិន
 មែនប្រកបដោយសុខុមសុខ មិនមែនជាសុខុមសុខ មិនមែនប្រកបដោយ
 សុខុមសុខ មិនមែនជាសុខុមសុខ មិនមែនប្រកបដោយសុខុមសុខ មិនមែន
 ជាសុខុមសុខ កាស្រីយ ឡធម៌ ប្រកបដោយសុខុមសុខ ជា
 សុខុមសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ មានរាង ។ ធម៌ មិន
 មែនប្រកបដោយសុខុមសុខ មិនមែនជាសុខុមសុខ កាស្រីយ ឡធម៌
 មិនមែនប្រកបដោយសុខុមសុខ មិនមែនជាសុខុមសុខ មិនមែនប្រកប
 ដោយសុខុមសុខ មានរាង ។

- [៨៣៧] ក្នុងហេតុប្បដូយ មានរាង ១៦ ។
- [៨៣៨] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយសុខុមសុខ មិនមែនជាសុខុមសុខ

ធម្មំ បដិច្ច ទស្សនាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា ទអត្ត-
សលោ ធានោ ទប្បវត្តិ ហេតុប្បក្កយោ សត្ត ។ ទុក្ខា-
យ វេទនាយ សម្មយុត្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច . . .
សត្ត ។ អទុក្ខមសុទាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ អកុ-
សលំ ធម្មំ បដិច្ច . . . សត្ត ។ វិករីសតិ ចញ្ញា ។

[៨៧៧] សុទាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា អត្សា-
កតោ ធានោ ទស្សនាយ វេទនាយ សម្មយុត្តស្ស ទ-
អត្សាកតស្ស ធម្មស្ស ការម្មលាប្បក្កយោ ទ ចច្ចយោ ។
សង្ខតំ ។

អត្សាកតោ ធានោ ទប្បវត្តិយេវ បោទំ
តីណិ វេទនាយ បរិវត្តិយោ ទំវាត្ត វិករីស-
ចញ្ញាយ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តអត្សា-
កតម្មលស្ស អទុក្ខមសុទាយ វេទនាយ សម្ម-
យុត្តអត្សាកតម្មលស្សវិ កាតតំ ។

វិញ្ញាតត្តិកុសលត្តិកេ នវិញ្ញាតត្តិកនិកុសលត្តិកំ

[៨៧៨] វិចាកធម្មធម្មំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ទ-
វិចាកធម្មធានោ ទកុសលោ ធានោ ទប្បវត្តិ ហេ-
តុប្បក្កយោ ។

[៨៧៩] ហេតុយោ តីណិ ។

កាស្រីយ ទ្ធិធមិ ប្រកបដោយសុទវវេទា ជាអកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បក្កិយ មានរាង ៧ ។ កាស្រីយ ទ្ធិធមិ ប្រកបដោយ
ទុក្ខវេទា ជាអកុសល . . . មានរាង ៧ ។ កាស្រីយ ទ្ធិធមិ
ប្រកបដោយអទុក្ខមសុទវវេទា ជាអកុសល . . . មានរាង ៧ ។
មានចញ្ញា ២១ ។

[៨៧៧] ធមិ ប្រកបដោយសុទវវេទា ជាអត្សាកតៈ ជាច្ចិយ
នៃធមិ មិនមែនប្រកបដោយសុទវវេទា មិនមែនជាអត្សាកតៈ ដោយ
ការម្មលាប្បក្កិយ ។ មេចក្តីបំប្រញ ។

ធមិ ជាអត្សាកតៈ វេទនីកើតឡើង មានរាង ៧ គ្រប់ ។
ចទ ការងារសំបូរ នៃវេទនា ប្រក្រត្តិទៅ ក្នុងចញ្ញា ២១
ចណ្ឌិត ធម្មវិទ្ធិ ទ្ធិអត្សាកតម្មលប្រកបដោយទុក្ខវេទា
ផង ទ្ធិអត្សាកតម្មលប្រកបដោយអទុក្ខមសុទវវេទាផង ។

វិញ្ញាតត្តិកុសលត្តិកៈ នវិញ្ញាតត្តិកនិកុសលត្តិកៈ

[៨៧៨] ធមិ មិនមែនជាវិចាកធមិជាប្រក្រតិ មិនមែនជាអកុសល
កាស្រីយ ទ្ធិធមិ មានវិចាកធមិជាប្រក្រតិ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បក្កិយ ។

[៨៧៩] ក្នុងហេតុប្បក្កិយ មានរាង ៧ ។

[៨២២] វិភាគធម្មត្ថំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច

ធម្មត្ថំ វិភាគធម្មត្ថំ ឧកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៨២៣] ហេតុយា តីណិ ។

[៨២៤] លោកិយា ធម្មត្ថំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៨២៥] ហេតុយា តីណិ ។

ឧបាទិស្កបាទានិយត្តិកកុសលត្តិកៈ
នឧបាទិស្កបាទានិយត្តិកនកុសលត្តិកៈ

[៨២៦] អនុចានិច្ចតានិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចានិច្ចតានិយោ ឧកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តីណិ ។ អនុចានិច្ចអនុចានិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចានិច្ចអនុចានិយោ ឧកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តីណិ ។

[៨២៦] ធម៌ មិនមែនជាវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី មិនមែនជា កុសល កាស្រីយ ធូវធម៌ មិនមែនជាវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាអកុសល រឿប ភើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មាន៧៖ ៗ ។

[៨២៨] ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាវិបាកធម៌មិនមែនមិនមែនជាវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី មិនមែនជាអក្សកៈ ភីណិវដ្តក ធម៌មិនមែនជា វិបាកធម៌មិនមែនជាវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាអក្សកៈ ទើបភើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨២៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មាន៧៖ ៗ ។

ឧបាទិស្កបាទានិយត្តិកកុសលត្តិកៈ
នឧបាទិស្កបាទានិយត្តិកនកុសលត្តិកៈ

[៨៣០] ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយភិរលស (មានកណ្ត ជាដើម) កាន់យកនឹងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ ធូវធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយភិរលសមិនកាន់យកនៃជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាកុសល ទើបភើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន៧៖ ៗ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនកម្មប្រកបដោយភិរលសមិនកាន់យក នឹងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាកុសល កាស្រីយ ធូវធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយភិរលសមិនកាន់យកនឹងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាកុសល ទើបភើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន៧៖ ៗ ។

[៨៤៧] ហេតុយោ ៨ ។

[៨៤៨] អនុបាទិទ្ធិតាណាទិយំ អកុសលំ ចម្ព័
រេនិច្ច ឧទុបាទិទ្ធិតាណាទិយោ ឧកុសលោ ឧទ្ទោ
ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៤៩] ហេតុយោ តីណំ ។

[៨៥០] ឧបាទិទ្ធិតាណាទិយំ អន្យកតំ ចម្ព័
រេនិច្ច ឧទុបាទិទ្ធិតាណាទិយោ ឧអន្យកតោ ឧទ្ទោ
ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៥១] ហេតុយោ បញ្ច ។

សង្កិលំដ្ឋិសង្កិលេសិកត្តិកកុសលត្តិកា

និសង្កិលំដ្ឋិសង្កិលេសិកត្តិកកុសលត្តិកំ

[៨៥២] អសង្កិលំដ្ឋិសង្កិលេសិកំ កុសលំ
ចម្ព័ រេនិច្ច ឧសង្កិលំដ្ឋិសង្កិលេសិកោ ឧកុសលោ
ឧទ្ទោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណំ ។ អសង្កិ-
លំដ្ឋិសង្កិលេសិកំ កុសលំ ចម្ព័ រេនិច្ច ឧសង្កិ-
លំដ្ឋិសង្កិលេសិកោ ឧកុសលោ ឧទ្ទោ ឧប្បន្នតិ
ហេតុប្បច្ចយា តីណំ ។

[៨៥៧] កុសិហេតុប្បច្ច័យ មានវា: ៦ ។

[៨៥៨] ធម៌ ដែលមិនមែនកម្មប្រកបដោយកិលេសកាន់យក
នឹងជាប្រយោជន៍ដល់ទុព្វាន មិនមែនជាអកុសល កាស្រីយ ឬវេទមិ
ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកវិកជាប្រយោជន៍ដល់ទុព្វាន
ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៥៩] កុសិហេតុប្បច្ច័យ មានវា: ៧ ។

[៨៦០] ធម៌ ដែលមិនមែនកម្មប្រកបដោយកិលេសកាន់យក
នឹងជាប្រយោជន៍ដល់ទុព្វាន មិនមែនជាអន្យកត: កាស្រីយ ឬវេទមិ
ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសកាន់យកនឹងជាប្រយោជន៍ដល់ទុព្វាន ជា
អន្យកត: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៦១] កុសិហេតុប្បច្ច័យ មានវា: ៨ ។

សង្កិលំដ្ឋិសង្កិលេសិកត្តិកកុសលត្តិកា

និសង្កិលំដ្ឋិសង្កិលេសិកត្តិកកុសលត្តិកំ

[៨៦២] ធម៌ មិនមែនសៅហ្មងនឹងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិន
មែនជាអកុសល កាស្រីយ ឬវេទមិ មិនមែនសៅហ្មងនឹងគួរដល់សេចក្តីសៅ-
ហ្មង ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវា: ៧ ។
ធម៌ មិនមែនជាមិនសៅហ្មងនឹងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជា
អកុសល កាស្រីយ ឬវេទមិ មិនមែនសៅហ្មងនឹងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវា: ៧ ។

[៨៨៣] ហេតុយា ៨ ។

[៨៨៤] សុខ្ហីលំដួសុខ្ហីលេសិកំ អកុសលំ ធម្មំ

មដិទ្ធ ឧសុខ្ហីលំដួសុខ្ហីលេសិកោ ឧបាសុសាលោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ។

[៨៨៥] ហេតុយា តិណិ ។

វិភក្តិកកុសលត្តិកេ នវិភក្តិកនកុសលត្តិកំ

[៨៨៦] សវិតក្កសវិចារំ កុសលំ ធម្មំ មដិទ្ធ

ឧសវិតក្កសវិចារោ ឧកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុប្បទូយា តិណិ ។ អវិតក្កវិចារមត្តំ កុសលំ

ធម្មំ មដិទ្ធ ឧអវិតក្កវិចារមត្តោ ឧកុសលោ ធម្មោ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ។

[៨៨៧] ហេតុយា មណ្ឌាស ។

[៨៨៨] សវិតក្កសវិចារំ អកុសលំ ធម្មំ មដិទ្ធ

ឧសវិតក្កសវិចារោ ឧកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុប្បទូយា ។

[៨៨៩] ហេតុយា ៨ ។

[៨៨៣] កុសិហេតុប្បទូយ ហានវា: ៦ ។

[៨៨៤] ធម៌ មិនមែនសេវហ្មតិទិវិគុផលសេវក្តិសេវាច្បង មិន

មែនជាអកុសល អាស្រ័យ ខ្លួនឯង សេវហ្មតិទិវិគុផលសេវក្តិសេវាច្បង

ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ ។

[៨៨៥] កុសិហេតុប្បទូយ ហានវា: ៧ ។

វិភក្តិកកុសលត្តិក: នវិភក្តិកនកុសលត្តិក:

[៨៨៦] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយវិភក្តិ:ទិវិគុផលដោយវិចារ:

មិនមែនជាអកុសល អាស្រ័យ ខ្លួនឯង ប្រកបដោយវិភក្តិ:ទិវិគុផលដោយ

វិចារ: ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ ហានវា: ៧ ។

ធម៌ មិនមែនជាមិនមានវិភក្តិ:ទាត្រឹមវិចារ: មិនមែនជាអកុសល អា-

ស្រ័យ ខ្លួនឯង មិនមានវិភក្តិ:ទាត្រឹមវិចារ: ជាអកុសល ទើបកើត

ឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ ។

[៨៨៧] កុសិហេតុប្បទូយ ហានវា: ១៥ ។

[៨៨៨] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយវិភក្តិ:ទិវិគុផលដោយវិចារ:

មិនមែនជាអកុសល អាស្រ័យ ខ្លួនឯង ប្រកបដោយវិភក្តិ:ទិវិគុផលដោយ

វិចារ: ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ ។

[៨៨៩] កុសិហេតុប្បទូយ ហានវា: ៨ ។

ប្រតិភ្នំកុសលភ្នំកេ និងប្រតិភ្នំកុសលភ្នំកី

[២៦៦] ប្រតិភ្នំសហគតំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ខេ-
រីតិសហគតំ ខ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បត្តយា សត្ត ។ សុខសហគតំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ខ សុខសហគតា ខ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បត្តយា សត្ត ។ វេទនាភ្នំកុសលិសំ ។ សង្ខត្តំ ។

សនិទស្សនភ្នំកុសលភ្នំកេ

និទស្សនភ្នំកុសលភ្នំកី

[២៦៧] អនិទស្សនអប្បដិឃំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ខ អនិទស្សនអប្បដិឃោ ខ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បត្តយា អនិទស្សនអប្បដិឃំ កុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច ខ សនិទស្សនសប្បដិឃោ ខ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បត្តយា ។ បេ ។ អនិទស្សនអប្បដិឃំ
កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ខ សនិទស្សនសប្បដិឃោ ខ កុ-
សលោ ខ ខ អនិទស្សនសប្បដិឃោ ខ កុសលោ ធម-
មញ្ញ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បត្តយា ។

ប្រតិភ្នំកុសលភ្នំកេ និងប្រតិភ្នំកុសលភ្នំកី

[២៦៦] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយប័តិ មិនមែនជាភូសល
កាស្រីយ ខ្លាធម៌ ប្រកបដោយប័តិ ជាភូសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បត្តិយ មានវារៈ ៧ ។ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយសុខ មិនមែន
ជាភូសល កាស្រីយ ខ្លាធម៌ ប្រកបដោយសុខ ជាភូសល ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បត្តិយ មានវារៈ ៧ ។ ដូចគ្នានឹងវេទនាភ្នំកុសលិសំ ។
សេចក្តីចម្រើន ។

សនិទស្សនភ្នំកុសលភ្នំកេ

និទស្សនភ្នំកុសលភ្នំកី

[២៦៧] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំ-
ពោល មិនមែនជាភូសល កាស្រីយ ខ្លាធម៌ មិនមានការឃើញនិង
មិនមានការចំពោល ជាភូសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បត្តិយ
ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការចំពោល មិន
មែនជាភូសល កាស្រីយ ខ្លាធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំ-
ពោល ជាភូសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បត្តិយ ។ បេ ។ ធម៌
មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការចំពោល មិនមែនជា
ភូសលភ្នំ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនៃប្រកបដោយការចំពោល មិន
មែនជាភូសលភ្នំ កាស្រីយ ខ្លាធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការ
ចំពោល ជាភូសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បត្តិយ ។

[៨៦២] ហេតុយា ៦ ។

[៨៦៣] អនិទស្សនអប្បដិយេ អកុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច ន អនិទស្សនអប្បដិយោ ន អកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនិទស្សនអប្បដិយេ អកុ-
សលំ ធម្មំ បដិច្ច ន អនិទស្សនសប្បដិយោ ន អ-
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ បេ ។
អនិទស្សនអប្បដិយេ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន ស-
និទស្សនសប្បដិយោ ន អកុសលោ ន ន អនិទស្ស-
នសប្បដិយោ ន អកុសលោ ន ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៨៦៤] ហេតុយា ៦ ។

[៨៦៥] អនិទស្សនអប្បដិយេ អព្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច ន សនិទស្សនសប្បដិយោ ន អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនិទស្សនអប្បដិយេ
អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ន អនិទស្សនសប្បដិយោ
ន អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា

[៨៦៦] ភ្នំហេតុប្បដ្ឋយេ មានវិវៈ ៦ ។

[៨៦៧] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំ-
ពាល់ មិនមែនជាអកុសល ភាស្រ័យ ឆ្ងល់ ធម៌ មិនមានការឃើញនិង
មិនមានការចំពាល់ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការចំពាល់ មិនមែន
ជាអកុសល ភាស្រ័យ ឆ្ងល់ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំ-
ពាល់ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ បេ ។ ធម៌
មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការចំពាល់ មិនមែនជា
អកុសលក្តី មិនមែនជាមិនមានការឃើញនៃប្រកបដោយការចំពាល់ មិន
មែនជាអកុសលក្តី ភាស្រ័យ ឆ្ងល់ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការ
ចំពាល់ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨៦៨] ភ្នំហេតុប្បដ្ឋយេ មានវិវៈ ៦ ។

[៨៦៩] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ
ការចំពាល់ មិនមែនជាអព្យាកតៈ ពិនិវដ្តក និងធម៌ មិនមានការ
ឃើញនិងមិនមានការចំពាល់ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនៃប្រកបដោយការចំ-
ពាល់ មិនមែនជាអព្យាកតៈ ពិនិវដ្តក និងធម៌ មិនមានការឃើញនិង
មិនមានការចំពាល់ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

២៨៤

អភិធម្មបិដក បទដ្ឋកថាបិដក

អនិទស្សនអប្បដិឃំ អត្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា ន.
សនិទស្សនសប្បដិឃោ ន អត្យាកតោ ច ន បដិ-
នស្សនសប្បដិឃោ ន អត្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៨៦៦] ហេតុយា តីណំ ។

សនិទស្សនត្ថិកវិទនាត្ថិកេ

នសនិទស្សនត្ថិកវិទនាត្ថិកំ

[៨៦៧] អនិទស្សនអប្បដិឃំ សុទាយ វេទនា-
យ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ន អនិទស្សនអប្បដិឃោ
ន សុទាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៨៦៨] ហេតុយា ន ។

[៨៦៩] អនិទស្សនអប្បដិឃំ ធម្មកាយ វេទនា-
យ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ន អនិទស្សនអប្បដិឃោ
ន ធម្មកាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៨៧០] ហេតុយា ន ។

ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការចំពោះ មិន
មែនជាអត្យាកត្ថិ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនៃប្រកបដោយការចំ-
ពោះ មិនមែនជាអត្យាកត្ថិ ពិនិត្យ ពិនិត្យ មិនមានការឃើញនិង
មិនមានការចំពោះ ជាអត្យាកត្ថិ ទើបតែឃើញ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៨៦៦] កុរិហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ។

សនិទស្សនត្ថិកវិទនាត្ថិកៈ

នសនិទស្សនត្ថិកវិទនាត្ថិកៈ

[៨៦៧] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំ-
ពោះ មិនមែនប្រកបដោយសុទ្ធវេទនា តាមរយៈ ខ្លួនធម៌ មិនមានការ
ឃើញនិងមិនមានការចំពោះ ប្រកបដោយសុទ្ធវេទនា ទើបតែឃើញ
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៨៦៨] កុរិហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៦ ។

[៨៦៩] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការចំ-
ពោះ មិនមែនប្រកបដោយសុទ្ធវេទនា តាមរយៈ ខ្លួនធម៌ មិនមានការ
ឃើញនិងមិនមានការចំពោះ ប្រកបដោយសុទ្ធវេទនា ទើបតែឃើញ
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៨៧០] កុរិហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៦ ។

៦៨១

អនុលោមប្បវេណីយ៍កិច្ចការ

[៨៧០] អចិន្តស្សន្តអប្បដិយំ អនុក្កមសុខាយ-

វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ ធម្មិច្ច ទអចិន្តស្សន្តអប្បដិ-

យោ ទ អនុក្កមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មោ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា ។

[៨៧១] ហេតុយា ទ ។

សនិទស្សនត្តិកវិបាកត្តិកោ

នសនិទស្សនត្តិកវិបាកត្តិកំ

[៨៧២] អចិន្តស្សន្តអប្បដិយំ វិចាតំ ធម្មំ ធម្មិច្ច

ទ អចិន្តស្សន្តអប្បដិយោ ទ វិចាតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុប្បដូយា ។

[៨៧៣] ហេតុយា ទ ។

[៨៧៤] អចិន្តស្សន្តអប្បដិយំ វិចាតធម្មធម្មំ

ធម្មិច្ច ទ អចិន្តស្សន្តអប្បដិយោ ទ វិចាតធម្មធម្មោ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា ។

[៨៧៥] ហេតុយា ទ ។

[៨៧៦] ធម្មំ មិនមែនជាមិនមានការយើញ្ចនិងមិនមានការបរ-

ពាលំ មិនមែនប្រកបដោយអនុក្កមសុខវេទនា ភាស្រ័យ ឡូធម៌ មិន

មានការយើញ្ច និងមិនមានការបរពាលំ ប្រកបដោយអនុក្កមសុខវេទនា

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ។

[៨៧៧] ក្នុងហេតុប្បដូយ មានវារៈ ៦ ។

សនិទស្សនត្តិកវិបាកត្តិកោ

នសនិទស្សនត្តិកវិបាកត្តិកំ

[៨៧៨] ធម្មំ មិនមែនជាវិបាក មិនមែនជាមិនមានការយើញ្ច

និងមិនមានការបរពាលំ ភាស្រ័យ ឡូធម៌ ជាវិបាក មិនមានការយើញ្ច

និងមិនមានការបរពាលំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ ។

[៨៧៩] ក្នុងហេតុប្បដូយ មានវារៈ ៦ ។

[៨៨០] ធម្មំ មិនមែនជាវិបាកជាប្រក្រតិ មិនមែនជាមិនមាន

ការយើញ្ចនិងមិនមានការបរពាលំ ភាស្រ័យ ឡូធម៌ មានវិបាកជាប្រ-

ក្រតិ មិនមានការយើញ្ចនិងមិនមានការបរពាលំ ទើបកើតឡើង ព្រោះ

ហេតុប្បដូយ ។

[៨៨១] ក្នុងហេតុប្បដូយ មានវារៈ ៦ ។

អភិធម្មចំណែក អនុលោមបច្ចុប្បន្ននិយមប្បវិធាន

[៨៧៧] អនិទស្សន៍អប្បដិឃំ ខេវិវិចារាសាវតា-
កាធម្មដង្ហំ បដិច្ច ទសនិទស្សន៍អប្បដិឃោ ទាខេវិ-
ចារកាសវិចារកាធម្មដង្ហំ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៨៧៨] ហេតុយា តិណា ។

សនិទស្សន្តិកាទុបាទិទ្ធិបាទានិយត្តិកា
ទសនិទស្សន្តិកាទុបាទិទ្ធិបាទានិយត្តិកា

[៨៧៩] អនិទស្សន៍អប្បដិឃំ ទកាធិន្តាណានិយំ
ធម្មំ បដិច្ច ទ អនិទស្សន៍អប្បដិឃោ ទ ទកាធិន្តា-
ណានិយោ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៨៨០] ហេតុយា ៖ ។

[៨៨១] អនិទស្សន៍អប្បដិឃំ អនុតាធិន្តាណា-
និយំ ធម្មំ បដិច្ច ទ អនិទស្សន៍អប្បដិឃោ ទ អនុ-
តាធិន្តាណានិយោ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៨៧៧] ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនមាតិវិបាក
ជាប្រក្រតី មិនមែនប្រកបដោយការយឺញ និងប្រកបដោយការបំរើការ
កស្រីយ ត្រូវធម៌ មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែនមាតិវិបាកជាប្រក្រតី
មិនមានការយឺញនិងមិនមានការបំរើការ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋយ ។

[៨៧៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវាទ ។

សនិទស្សន្តិកាទុបាទិទ្ធិបាទានិយត្តិកា
ទសនិទស្សន្តិកាទុបាទិទ្ធិបាទានិយត្តិកា

[៨៧៩] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការយឺញនិងមិនមានការបំរើ-
ការ ដែលមិនមែនកម្មប្រកបដោយកិលេស (មានកល្យាណជាដើម) កាន់
យកនិងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន កស្រីយ ត្រូវធម៌ មិនមានការ
យឺញ និងមិនមានការបំរើការ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសកាន់យក
និងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨៨០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវាទ ៦ ។

[៨៨១] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការយឺញនិងមិនមានការបំរើ-
ការ ដែលមិនមែនកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកក្រៅប្រយោជន៍
ដល់ឧបាទាន កស្រីយ ត្រូវធម៌ មិនមានការយឺញនិងមិនមានការបំរើ-
ការ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់
ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

២៨៣

អនុសាសន៍ប្រកាសប្រកាស

[២៨២] ហេតុណា ៧ ។

សនិទស្សនត្តិកសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិក

នសនិទស្សនត្តិកសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិក

[២៨៣] អនិទស្សនអប្បដិយេ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ឧអនិទស្សនអប្បដិយោ ឧសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៨៤] ហេតុណា ៨ ។

[២៨៤] អនិទស្សនអប្បដិយេ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ឧសនិទស្សនអប្បដិយោ ឧអសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៨៥] ហេតុណា ៩ ។

[២៨៥] អនិទស្សនអប្បដិយេ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ឧអនិទស្សនអប្បដិយោ ឧអសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៨៦] ហេតុណា ៩ ។

[២៨៦] កុតិហេតុប្បដ្ឋយេ មានព្រះ ៦ ។

សនិទស្សនត្តិកសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិក

នសនិទស្សនត្តិកសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិក

[២៨៧] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មិនមែនសៅហ្មងនិងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង កាស្រីយ ឆ្លុវធម៌ មិនមានការឃើញ និងមិនមានការប៉ះពាល់ ដែលសៅហ្មងនិងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ ។

[២៨៨] កុតិហេតុប្បដ្ឋយេ មានព្រះ ៦ ។

[២៨៨] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនសៅហ្មងនៃគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង នឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មិនសៅហ្មងនៃគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ ។

[២៨៩] កុតិហេតុប្បដ្ឋយេ មានព្រះ ៧ ។

[២៨៩] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនសៅហ្មងនៃគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង កាស្រីយ ឆ្លុវធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មិនសៅហ្មងនិងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ ។

[២៩០] កុតិហេតុប្បដ្ឋយេ មានព្រះ ៦ ។

អនិមិត្តជំពេក អនុលោមប្បវេណីយ្យដ្ឋាន
សនិទស្សន្តិកវិញ្ញត្តិក
និសនិទស្សន្តិកវិញ្ញត្តិក

[៧៧៧] អនិមិត្តជំពេក អនុលោមប្បវេណីយ្យដ្ឋាន
សនិទស្សន្តិកវិញ្ញត្តិក អនុលោមប្បវេណីយ្យដ្ឋាន
និសនិទស្សន្តិកវិញ្ញត្តិក ។

[៧៧៨] ហេតុយា ៣ ។

[៧៧៩] អនិមិត្តជំពេក អនុលោមប្បវេណីយ្យដ្ឋាន
សនិទស្សន្តិកវិញ្ញត្តិក អនុលោមប្បវេណីយ្យដ្ឋាន
និសនិទស្សន្តិកវិញ្ញត្តិក ។

[៧៨០] ហេតុយា ៣ ។

[៧៨១] អនិមិត្តជំពេក អនុលោមប្បវេណីយ្យដ្ឋាន
សនិទស្សន្តិកវិញ្ញត្តិក អនុលោមប្បវេណីយ្យដ្ឋាន
និសនិទស្សន្តិកវិញ្ញត្តិក ។

[៧៨២] ហេតុយា ៧ ។

សនិទស្សន្តិក ។

អនិមិត្តជំពេក អនុលោមប្បវេណីយ្យដ្ឋាន
សនិទស្សន្តិកវិញ្ញត្តិក
និសនិទស្សន្តិកវិញ្ញត្តិក

[៧៨៣] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះ
ពាល់ មិនមែនប្រកបដោយវិញ្ញាណនិងប្រកបដោយវិញ្ញាណ កាលស្រ័យ ឬ
ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ប្រកបដោយវិញ្ញាណនិង
ប្រកបដោយវិញ្ញាណ រឿងកើតឡើង ក្រោយហេតុច្បង ។

[៧៨៤] ក្នុងហេតុច្បង មានការ ៦ ។

[៧៨៥] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការ
ប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមានវិញ្ញាណនិងមិនមានវិញ្ញាណ កាលស្រ័យ ឬធម៌
មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មិនមានវិញ្ញាណនិងមិនមាន
វិញ្ញាណ រឿងកើតឡើង ក្រោយហេតុច្បង ។

[៧៨៦] ក្នុងហេតុច្បង មានការ ៦ ។

[៧៨៧] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ
ការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមានវិញ្ញាណនិងមិនមានវិញ្ញាណ កាលស្រ័យ ឬ
ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មិនមានវិញ្ញាណនិងមិន
មានវិញ្ញាណ រឿងកើតឡើង ក្រោយហេតុច្បង ។

[៧៨៨] ក្នុងហេតុច្បង មានការ ៧ ។ សេចក្តីបំប្រុង ។

សន្និសីទស្រុកភ្នំពេញអង្គការមូលដ្ឋាន

នៃសន្និសីទស្រុកភ្នំពេញអង្គការមូលដ្ឋាន

(៧៧៥) អង្គការមូលដ្ឋាន អង្គការមូលដ្ឋាន គង្គ

បដិច្ច . . . ១

(៧៧៦) អង្គការមូលដ្ឋាន ភ្នំពេញ

គង្គ បដិច្ច ១ អង្គការមូលដ្ឋាន ១ ភ្នំពេញ

គង្គ បដិច្ច ១ អង្គការមូលដ្ឋាន ១ ភ្នំពេញ

យំ ភ្នំពេញ គង្គ បដិច្ច ១ អង្គការមូលដ្ឋាន

ដំណើរ ១ ភ្នំពេញ គង្គ បដិច្ច ១ អង្គការមូលដ្ឋាន

ប្រកាស អង្គការមូលដ្ឋាន ភ្នំពេញ គង្គ

សន្និសីទស្រុកភ្នំពេញអង្គការមូលដ្ឋាន

នៃសន្និសីទស្រុកភ្នំពេញអង្គការមូលដ្ឋាន

(៧៧៧) គង្គ បដិច្ច ១ អង្គការមូលដ្ឋាន

បដិច្ច ១ អង្គការមូលដ្ឋាន ១ ភ្នំពេញ

(៧៧៨) គង្គ បដិច្ច ១ អង្គការមូលដ្ឋាន

ភ្នំពេញ អង្គការមូលដ្ឋាន ១ ភ្នំពេញ

គង្គ បដិច្ច ១ អង្គការមូលដ្ឋាន ១ ភ្នំពេញ

គង្គ បដិច្ច ១ អង្គការមូលដ្ឋាន ១ ភ្នំពេញ

គង្គ បដិច្ច ១ អង្គការមូលដ្ឋាន ១ ភ្នំពេញ

គង្គ បដិច្ច ១ អង្គការមូលដ្ឋាន ១ ភ្នំពេញ

គង្គ បដិច្ច ១ អង្គការមូលដ្ឋាន ១ ភ្នំពេញ

គង្គ បដិច្ច ១ អង្គការមូលដ្ឋាន ១ ភ្នំពេញ

អនុលោមប្បច្ច័និយទុក្ខកម្មដ្ឋានិ

ហេតុទុក្ខសហេតុកទុក្ខ

និហេតុទុក្ខនិសហេតុកទុក្ខ

[៨៩៨] ហេតុំ សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច និហេតុ

និសហេតុកោ ធម្មោ ទុច្ចដ្ឋានិ ហេតុច្បូច្ចយា និ

ហេតុំ សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច និហេតុ និសហេតុ

កុកោ ធម្មោ ទុច្ចដ្ឋានិ ហេតុច្បូច្ចយា ហេតុំ សហេតុ

កុកោ និហេតុំ សហេតុកុកោ ធម្មំ បដិច្ច និហេតុ

និសហេតុកោ ធម្មោ ទុច្ចដ្ឋានិ ហេតុច្បូច្ចយា ។

[៨៩៩] ហេតុយា តិណិ វារាជ្ជណោ ឯកំ វរិ-

តតេ បញ្ច ។

[៩០០] និហេតុំ និសហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច និហេតុ

និសហេតុកោ ធម្មោ ទុច្ចដ្ឋានិ ហេតុច្បូច្ចយា ។

[៩០១] និហេតុយា ឯកំ វរាហ្មណោ តិណិ

ហេតុតតេ តិណិ ។

សហេតុកំ វរាហ្មណោ សម្បយុត្តកំ បដិច្ចកំ វរាហ្មណោ ។

អនុលោមប្បច្ច័និយទុក្ខកម្មដ្ឋានិ

ហេតុទុក្ខនិហេតុកទុក្ខ

និហេតុទុក្ខនិសហេតុកទុក្ខ

[៨៩៨] ធម្មំ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង

ហេតុ កាស្រ័យ ភូតមិ ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើប

កើតឡើង ព្រោះហេតុច្បូច្ចយ ធម្មំ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិន

មែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ កាស្រ័យ ភូតមិ មិនមែនជាហេតុ

ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បូច្ចយ ធម្មំ

មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ កាស្រ័យ ភូតមិ

ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុនិ មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅ

ជាមួយនឹងហេតុនិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បូច្ចយ ។

[៨៩៩] ក្នុងហេតុច្បូច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងការប្បណាប្បច្ច័យ

មានវារៈ ១ ក្នុងវារៈនីមួយៗ មានវារៈ ៧ ។

[៩០០] ធម្មំ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅ

ជាមួយនឹងហេតុ កាស្រ័យ ភូតមិ មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជា

មួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បូច្ចយ ។

[៩០១] ក្នុងនិហេតុច្បូច្ចយ មានវារៈ ១ ក្នុងនិហេតុច្បូច្ចយ

មានវារៈ ៧ ក្នុងនិហេតុច្បូច្ចយ មានវារៈ ៧ ។ សហេតុកំ វរាហ្មណោ សម្បយុត្តកំ បដិច្ចកំ វរាហ្មណោ ។

[៧០២] ហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ ន ហេតុស្ស
 ន សហេតុកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បទាយន បទ្ទាយោ ។

[៧០៣] ហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ ន ហេតុស្ស
 ន សហេតុកស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណប្បទាយន បទ្ទ-
 យោ ន ហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ ន ហេតុស្ស ន
 សហេតុកស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណប្បទាយន បទ្ទាយោ
 ហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ ន ហេតុស្ស ន សហេតុ-
 កស្ស ច ន ហេតុស្ស ន សហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស
 អាម្ពណប្បទាយន បទ្ទាយោ ។ ន ហេតុ សហេតុ-
 កោ ធម្មោ ន ហេតុស្ស ន សហេតុកស្ស ធម្មស្ស
 អាម្ពណប្បទាយន បទ្ទាយោ ន ហេតុ សហេតុកោ
 ធម្មោ ន ហេតុស្ស ន សហេតុកស្ស ធម្មស្ស អាម្ព-
 ណប្បទាយន បទ្ទាយោ ន ហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ
 ន ហេតុស្ស ន សហេតុកស្ស ច ន ហេតុស្ស ន
 សហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អាម្ពណប្បទាយន បទ្ទ-
 យោ ។

[៧០២] ធម៌ ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាច្រើន
 ខែធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ដោយ
 ហេតុប្បទ័យ ។

[៧០៣] ធម៌ ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាច្រើន
 ខែធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ដោយកា-
 ម្ពណប្បទ័យ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ជា
 ច្រើន ខែធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ
 នឹងហេតុ ដោយកាម្ពណប្បទ័យ ធម៌ ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
 ហេតុ ជាច្រើន ខែធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ
 នឹងហេតុផង មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
 ហេតុផង ដោយកាម្ពណប្បទ័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ជាមួយនឹងហេតុ ជាច្រើន ខែធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែន
 ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ដោយកាម្ពណប្បទ័យ ធម៌ មិនមែនជា
 ហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាច្រើន ខែធម៌ មិនមែនជាហេតុ
 មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ដោយកាម្ពណប្បទ័យ ធម៌ មិន
 មែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាច្រើន ខែធម៌ មិនមែនជា
 ហេតុ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុផង មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ
 មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុផង ដោយកាម្ពណប្បទ័យ ។

(៧០៤) ហេតុយោ ឯកំ អាម្មណោ ច អធិប.

តិយោ រុទ្ធ អវិគតោ វរោ ។

ចញ្ញាវារំ វិញ្ញាវរតត្ថំ ។

(៧០៥) ហេតុំ អហេតុកំ ធម្មំ ចដិទ្ធ នហេតុ
នអហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា ។ ន-
ហេតុំ អហេតុកំ ធម្មំ ចដិទ្ធ ន នហេតុ នអហេតុ-
កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដូយា តីណំ ។

(៧០៦) ហេតុយោ ធម្មាវិ ។

ហេតុទុក្ខហេតុសម្បយុត្តិទុក្ខ

នហេតុទុក្ខនហេតុសម្បយុត្តិទុក្ខំ

(៧០៧) ហេតុំ ហេតុសម្បយុត្តំ ធម្មំ ចដិទ្ធ ន-
ហេតុ នហេតុសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បដូយា តីណំ ។ សហេតុកាសនិសំ ។

(៧០៨) ហេតុំ ហេតុវិប្បយុត្តំ ធម្មំ ចដិទ្ធ ន-
ហេតុ នហេតុវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ដូយា ។ នហេតុំ ហេតុវិប្បយុត្តំ ធម្មំ ចដិទ្ធ ន ន-
ហេតុ នហេតុវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ដូយា តីណំ ។

(៧០៩) ក្នុងហេតុប្បដូយ មាន៧៖ ១ ក្នុងការម្មណប្បដូយ មាន
៧៖ ២ ក្នុងអធិបតិប្បដូយ មាន៧៖ ៦ ក្នុងអវិគតប្បដូយ មាន៧៖ ៧ ។

ចញ្ញាវារំ ចល្លាភិ គប្បិទ្ធកិស្តារវេទិច្ច ។

(៧១០) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានហេតុ កា-
ស្រីយ ទ្ធុធម៌ ជាហេតុ មិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដូយ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានហេតុ
កាស្រីយ ទ្ធុធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដូយ មាន៧៖ ៧ ។

(៧១១) ក្នុងហេតុប្បដូយ មាន៧៖ ៦ ។

ហេតុទុក្ខហេតុសម្បយុត្តិទុក្ខ

នហេតុទុក្ខនហេតុសម្បយុត្តិទុក្ខំ

(៧១២) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយហេតុ
កាស្រីយ ទ្ធុធម៌ ជាហេតុ ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដូយ មាន៧៖ ៧ ។ ដូចគ្នានឹងសហេតុករវេទិ ។

(៧១៣) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រាសចាកហេតុ កា-
ស្រីយ ទ្ធុធម៌ ជាហេតុ ប្រាសចាកហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដូយ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រាសចាក
ហេតុ កាស្រីយ ទ្ធុធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រាសចាកហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ មាន៧៖ ៧ ។

[៧០៧] ហេតុយា ធម្មាវិ ។

ហេតុទុកហេតុសហេតុកទុក

នហេតុទុកនហេតុសហេតុកទុក

[៧០៨] ហេតុំ ហេតុកោវសហេតុកកត្តា ធម្មំ
បដិច្ច នហេតុ នហេតុកោវសហេតុកកោន ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៧០៩] ហេតុយា ឯកំ ។

[៧១០] នហេតុំ សហេតុកកោវសហេតុំ ធម្មំ
បដិច្ច នហេតុ ធម្មហេតុកកោវសហេតុ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៧១១] ហេតុយា ឯកំ ។

ហេតុទុកហេតុសម្បយុត្តទុក

នហេតុទុកនហេតុសម្បយុត្តទុក

[៧១២] ហេតុំ ហេតុកោវសម្បយុត្តកត្តា ធម្មំ
បដិច្ច នហេតុ នហេតុកោវសម្បយុត្តកោន ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៧១៣] ហេតុយា ឯកំ ។

[៧១៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវា: ៤ ។

ហេតុទុកហេតុសហេតុកទុក:

នហេតុទុកនហេតុសហេតុកទុក:

[៧១៥] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជា
មិនមែនហេតុ កាស្រ័យ ក្នុងធម៌ ជាហេតុ ជាហេតុទាំងប្រព្រឹត្តទៅជា
មួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧១៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវា: ១ ។

[៧១៧] ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែន
ហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ក្នុងធម៌ មិនមែនហេតុ
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុទាំងមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧១៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវា: ១ ។

ហេតុទុកហេតុសម្បយុត្តទុក:

នហេតុទុកនហេតុសម្បយុត្តទុក:

[៧១៩] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែន
ព្រោះសហេតុ កាស្រ័យ ក្នុងធម៌ ជាហេតុ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយ
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧២០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវា: ១ ។

[៧១២] ន ហេតុ ។ ហេតុសម្បយុត្តិភាព ១០ ហេតុ
១១ បដិច្ច ១២ ហេតុ ១៣ ហេតុវិប្បយុត្តិភាព ១៤ ១៥
ហេតុ ១៦ ធម្មា ១៧ បដិច្ច ១៨ ហេតុវិប្បយុត្តិភាព ។

[៧១៣] ហេតុយា ឯកំ ។

ហេតុទុក្ខនិហោគសហោគកុទ្ធក
និហោគទុក្ខនិហោគសហោគកុទ្ធក

[៧១៤] ន ហេតុ ១ ហេតុ សហោគកំ ២ បដិច្ច
៣ ហេតុ ៤ ហេតុ ៥ សហោគកោ ៦ ធម្មា ៧ បដិច្ច
ហេតុវិប្បយុត្តិភាព ។

[៧១៥] ហេតុយា ឯកំ ។

[៧១៦] ន ហេតុ ១ ហេតុ សហោគកំ ២ បដិច្ច
៣ ហេតុ ៤ ហេតុ ៥ សហោគកោ ៦ ធម្មា ៧ បដិច្ច
ហេតុវិប្បយុត្តិភាព ។

[៧១៧] ហេតុយា ឯកំ ។

[៧១៨] ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រាសចាក
ហេតុ តាំងមិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លាចមិ មិនមែនជា
ហេតុ ប្រកថដោយហេតុ តាំងមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុវិប្បយុត្តិភាព ។

[៧១៩] ក្នុងហេតុវិប្បយុត្តិភាព ៣១៧ ។

ហេតុទុក្ខនិហោគសហោគកុទ្ធក
និហោគទុក្ខនិហោគសហោគកុទ្ធក

[៧២០] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនមែន
ប្រព្រឹត្តិភាពជាមួយនឹងហេតុ កាស្រីយ ខ្លាចមិ មិនមែនជាហេតុ មិន
មែនជាហេតុ តាំងប្រព្រឹត្តិភាពជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ
វិប្បយុត្តិភាព ។

[៧២១] ក្នុងហេតុវិប្បយុត្តិភាព ៣១៧ ។

[៧២២] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនមែនជា
មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លាចមិ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាហេតុ
តាំងមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុវិប្បយុត្តិភាព ។

[៧២៣] ក្នុងហេតុវិប្បយុត្តិភាព ៣១៧ ។

ហោតុទុកសប្បប្បយទុក

និហោតុទុកសប្បប្បយទុក

[៧២២] ឧហោតុ អប្បច្ចយោ ធម្មោ ន ចាហោតុស្ស ន អប្បច្ចយស្ស ច ធម្មស្ស ការម្មណាម្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ រេ ។ នហោតុស្ស ន អប្បច្ចយស្ស ច ធម្មស្ស ការម្មណា ។ រេ ។ ឧហោតុស្ស ន អប្បច្ចយស្ស ច ន ឧហោតុស្ស ន អប្បច្ចយស្ស ច ធម្មស្ស ការម្មណាម្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧២៣] ការម្មណា ភីណិ ។

អសន្តិចំ អប្បច្ចយសនិសំ ។ រេ ។

ហោតុទុកសនិទស្សនទុក

និហោតុទុកសនិទស្សនទុក

[៧២៤] ឧហោតុ សនិទស្សនោ ធម្មោ ន ចាហោតុស្ស ន សនិទស្សនស្ស ច ធម្មស្ស ការម្មណាម្បច្ចយេន បច្ចយោ ... នហោតុស្ស ន សនិទស្សនស្ស ច ធម្មស្ស ការម្មណាម្បច្ចយេន បច្ចយោ ... ឧហោតុស្ស ន សនិទស្សនស្ស ច ន ឧហោតុស្ស ន សនិទស្សនស្ស ច ធម្មស្ស ការម្មណាម្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ហោតុទុកសប្បប្បយទុក

និហោតុទុកសប្បប្បយទុក

[៧២៥] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមានច្បើយ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានច្បើយ ដោយការម្មណាច្បើយ ។ រេ ។ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានច្បើយ ដោយការម្មណាច្បើយ ។ រេ ។ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានច្បើយផង មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានច្បើយផង ដោយការម្មណាច្បើយ ។

[៧២៦] ក្នុងការម្មណាច្បើយ មានវារៈ ៣ ។

អសន្តិចំ ដូចជាអប្បច្ចយវេទិ ។ រេ ។

ហោតុទុកសនិទស្សនទុក

និហោតុទុកសនិទស្សនទុក

[៧២៧] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រកបដោយការឃើញ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ ដោយការម្មណាច្បើយ ... ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ ដោយការម្មណាច្បើយ ... ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញផង មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញផង ដោយការម្មណាច្បើយ ។

[៧២៥] អាម្មណេ ភីណិ ។

[៧២៦] ហេតុ អនិច្ចារ្យ ធម៌ បដិច្ច នហេតុ
ន អនិច្ចារ្យ ធម៌ ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៧២៧] ហេតុយា ភីណិ ។

ហេតុទុក្ខសប្បដិយទុក្ខ

នហេតុទុក្ខសប្បដិយទុក្ខ

[៧២៨] នហេតុ សប្បដិយ ធម៌ បដិច្ច នហេតុ

ន អប្បដិយោ ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៧២៩] ហេតុយា ឯកំ ។

[៧៣០] ហេតុ អប្បដិយ ធម៌ បដិច្ច នហេតុ

ន អប្បដិយោ ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៧៣១] ហេតុយា ភីណិ ។

ហេតុទុក្ខរូបិទុក្ខ នហេតុទុក្ខរូបិទុក្ខ

[៧៣២] នហេតុ រូបិ ធម៌ បដិច្ច នហេតុ

ន រូបិ ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៧២៥] ក្នុងការប្បវេណីយុទ្ធសាស្ត្រ មាន៖ ៣ ។

[៧២៦] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានការឃើញ
កាស្រីយ ខ្លួនមិ ជាហេតុ មិនមានការឃើញ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មាន៖ ៣ ។

ហេតុទុក្ខសប្បដិយទុក្ខ

នហេតុទុក្ខសប្បដិយទុក្ខ

[៧២៨] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកចរដោយការចំពាល់
កាស្រីយ ខ្លួនមិ មិនមែនជាហេតុ ប្រកចរដោយការចំពាល់ ក៏បើក
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧២៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មាន៖ ១ ។

[៧៣០] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានការចំពាល់
កាស្រីយ ខ្លួនមិ ជាហេតុ មិនមានការចំពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៣១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មាន៖ ៣ ។

ហេតុទុក្ខរូបិទុក្ខ នហេតុទុក្ខរូបិទុក្ខ

[៧៣២] ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានរូប
កាស្រីយ ខ្លួនមិ មិនមែនជាហេតុ មានរូប ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដក អនុយោមប្បវដ្តនិយមន្ត្រី

[៧៣៣] ហេតុយោ តិណំ ។

[៧៣៤] ហេតុំ អរូមិ ធម្មំ បដិទ្ធ ន ហេតុ ន អរូមិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ។

[៧៣៥] ហេតុយោ តិណំ ។

ហេតុទុកលោកិយទុក្ខ

នហេតុទុកនលោកិយទុក្ខ

[៧៣៦] ន ហេតុំ លោកិយំ ធម្មំ បដិទ្ធ ន ន ហេតុ ន លោកិយោ ន ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ។

[៧៣៧] ហេតុយោ តិណំ ។

[៧៣៨] ហេតុំ លោកុត្តរំ ធម្មំ បដិទ្ធ ន ហេតុ ន លោកុត្តរោ ន ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ។

[៧៣៩] ហេតុយោ តិណំ ។

ហេតុទុកកោសិវិញ្ញេយ្យទុក្ខ

នហេតុទុកនកោសិវិញ្ញេយ្យទុក្ខ

[៧៤០] ហេតុំ កោសិវិញ្ញេយ្យំ ធម្មំ បដិទ្ធ ន ហេតុ ន កោសិវិញ្ញេយ្យោ ន ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ។

អភិធម្មបិដក អនុយោមប្បវដ្តនិយមន្ត្រី

[៧៣៣] កុរិហេតុប្បទូយោ មាគរា ព ។

[៧៣៤] ធមិ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានស្រយ ខ្លួនមិ ជាហេតុ មិនមានស្រយ រើបរិក្ខេប្យោ ព្រោះហេតុប្បទូយោ ។

[៧៣៥] កុរិហេតុប្បទូយោ មាគរា ព ។

ហេតុទុកលោកិយទុក្ខ

នហេតុទុកនលោកិយទុក្ខ

[៧៣៦] ធមិ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាលោកិយ កស្រយ ខ្លួនមិ មិនមែនជាហេតុ ជាលោកិយ រើបរិក្ខេប្យោ ព្រោះហេតុប្បទូយោ ។

[៧៣៧] កុរិហេតុប្បទូយោ មាគរា ព ។

[៧៣៨] ធមិ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាលោកុត្តរ កស្រយ ខ្លួនមិ ជាហេតុ ជាលោកុត្តរ រើបរិក្ខេប្យោ ព្រោះហេតុប្បទូយោ ។

[៧៣៩] កុរិហេតុប្បទូយោ មាគរា ព ។

ហេតុទុកកោសិវិញ្ញេយ្យទុក្ខ

នហេតុទុកនកោសិវិញ្ញេយ្យទុក្ខ

[៧៤០] ធមិ មិនមែនជាហេតុ ដែលមិនមែនក្រុសីនិយ វិញ្ញាណសក្ខីមួយ កស្រយ ខ្លួនមិ ជាហេតុ ដែលក្រុសីនិយ វិញ្ញាណសក្ខីមួយ រើបរិក្ខេប្យោ ព្រោះហេតុប្បទូយោ ។

[៧៤០] ហេតុយោ ទេ ។

[៧៤២] ហេតុ^(១) គោតិបវិញ្ញាយ្យ ធម្មំ បដិច្ច ទហេតុ ទគោតិបវិញ្ញាយ្យ ទឧទ្ទិស្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៧៤៣] ហេតុយោ ទេ ។

ហេតុទុក្ខសាសវិទុកេ នហេតុទុក្ខនោសាសវិទុកំ

[៧៤៤] ហេតុំ កាសវំ ធម្មំ បដិច្ច ទហេតុ នោ កាសវេ^(២) ទឧទ្ទិស្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៧៤៥] ហេតុយោ បព្វ ។

[៧៤៦] ហេតុំ នោកាសវំ ធម្មំ បដិច្ច ទទហេតុ ទនោកាសវេ ទឧទ្ទិស្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៧៤៧] ហេតុយោ បព្វ ។

ហេតុទុក្ខសាសវិទុកេ នហេតុទុក្ខនិសាសវិទុកំ

[៧៤៨] នហេតុំ សាសវំ ធម្មំ បដិច្ច ទទហេតុ ទសាសវេ ទឧទ្ទិស្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៧៤៩] ហេតុយោ ភីណិ ។

១ ឬ. ហេតុំ គោតិបវិញ្ញាយ្យ ។ ២ ឬ. កាសវេ ។

[៧៥១] កុន្តិហេតុច្បូច្ច័យ មានពៈ ៧ ។

[៧៥២] ធម៌ មិនវិមនជាហេតុ ដែលមិនវិមនជាមិនវិមនក្រូជីន ដោយវិញ្ញាណភាពនីមួយ កាស្រីយ ភូតមិ ជាហេតុ ដែលមិនវិមន ក្រូជីនដោយវិញ្ញាណភាពនីមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បូច្ច័យ ។

[៧៥៣] កុន្តិហេតុច្បូច្ច័យ មានពៈ ៧ ។

ហេតុទុក្ខកាសវិទុកៈ នហេតុទុក្ខនោសាសវិទុកៈ

[៧៥៤] ធម៌ មិនវិមនជាហេតុ មិនវិមនជាកាសវៈ កាស្រីយ ភូតមិ ជាហេតុ ជាកាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បូច្ច័យ ។

[៧៥៥] កុន្តិហេតុច្បូច្ច័យ មានពៈ ៨ ។

[៧៥៦] ធម៌ មិនវិមនជាមិនវិមនជាហេតុ មិនវិមនជាមិនវិមន ជាកាសវៈ កាស្រីយ ភូតមិ ជាហេតុ មិនវិមនជាកាសវៈ ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុច្បូច្ច័យ ។

[៧៥៧] កុន្តិហេតុច្បូច្ច័យ មានពៈ ៩ ។

ហេតុទុក្ខសាសវិទុកៈ នហេតុទុក្ខនិសាសវិទុកៈ

[៧៥៨] ធម៌ មិនវិមនជាមិនវិមនជាហេតុ មិនវិមនក្រូត្តុទៅ ជាមួយនឹងកាសវៈ កាស្រីយ ភូតមិ មិនវិមនជាហេតុ ក្រូត្តុទៅជា មួយនឹងកាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បូច្ច័យ ។

[៧៥៩] កុន្តិហេតុច្បូច្ច័យ មានពៈ ១០ ។

[៧៤០] ហេតុំ អនាសវំ ធម្មំ បដិច្ច ទ ហេតុ
ទ អនាសវំ ធម្មោ ទ ប្បដ្ឋានំ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៧៤១] ហេតុយា តិណិ ។

ហេតុទុក្ខអាសវិសម្បយុត្តទុក្ខ

នហេតុទុក្ខអាសវិសម្បយុត្តទុក្ខំ

[៧៤២] ហេតុំ អាសវសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទ
ហេតុ ទ អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ ទ ប្បដ្ឋានំ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយោ ។

[៧៤៣] ហេតុយា ទ ។

[៧៤៤] ហេតុំ អាសវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទ
ហេតុ ទ អាសវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ទ ប្បដ្ឋានំ ហេតុប្ប-
ដ្ឋយោ ។

[៧៤៥] ហេតុយា តិណិ ។

ហេតុទុក្ខអាសវិសាសវិទុក្ខ

នហេតុទុក្ខអាសវិសាសវិទុក្ខំ

[៧៤៦] ហេតុំ អាសវក្សេវ សាសវក្ស ធម្មំ បដិច្ច
ទ ហេតុ ទ អាសវក្សេវ ទ អនាសវក្ស ធម្មោ ទ ប្បដ្ឋានំ
ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៧៤០] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានភាសៈ
កាស្រីយ ទ្ធាធម៌ ជាហេតុ មិនមានភាសៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៤១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មាន៖ ៣ ។

ហេតុទុក្ខអាសវិសម្បយុត្តទុក្ខៈ

នហេតុទុក្ខអាសវិសម្បយុត្តទុក្ខៈ

[៧៤២] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយភាសៈ
កាស្រីយ ទ្ធាធម៌ ជាហេតុ ប្រកបដោយភាសៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៤៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មាន៖ ៧ ។

[៧៤៤] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រាសចាកភាសៈ
កាស្រីយ ទ្ធាធម៌ ជាហេតុ ប្រាសចាកភាសៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៤៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មាន៖ ៣ ។

ហេតុទុក្ខអាសវិសាសវិទុក្ខៈ

នហេតុទុក្ខអាសវិសាសវិទុក្ខៈ

[៧៤៦] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាភាសៈនិងមិនមែន
ជាមិនមានភាសៈ កាស្រីយ ទ្ធាធម៌ ជាហេតុ ជាភាសៈនិងប្រព្រឹត្ត
ទៅជាមួយនឹងភាសៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អនុលោមត្រៃវិទ្យាបទបទប្បញ្ញត្តិ

[៧៥៧] ហេតុយោ បញ្ច ។

[៧៥៨] ហេតុំ ភាសាវត្ថោវ ខោនភាសាវ ធម្មំ
បដិច្ច ខ ខហេតុ ខ ភាសាវត្ថោវ ខ ខោន(១) ភាសាវ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៧៥៩] ហេតុយោ បញ្ច ។

លោតទុក្ខអាសវិអាសវិសម្បយុត្តទុក្ខ

ឧលោតទុក្ខអាសវិអាសវិសម្បយុត្តទុក្ខ

[៧៦០] ហេតុំ ភាសាវត្ថោវ ភាសាវសម្បយុត្តោ
ធម្មំ បដិច្ច ខ ហេតុ ខ ភាសាវត្ថោវ ខ ភាសាវវិប្ប-
យុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៧៦១] ហេតុយោ តីណិ ។

[៧៦២] ខហេតុំ ភាសាវសម្បយុត្តោវ ខោនភា-
សាវ ធម្មំ បដិច្ច ខ ខហេតុ ខ ភាសាវវិប្បយុត្តោវ
ខ ខោនភាសាវ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៧៦៣] ហេតុយោ តីណិ ។

អនុលោមត្រៃវិទ្យាបទបទប្បញ្ញត្តិ

[៧៥៧] កុណិហេតុប្បដ្ឋយោ ខោនវាវ ៥ ។

[៧៥៨] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែន
ភាសាវៈនិងមិនមែនជាមិនមែនជាភាសាវៈ ភាសាវ ធូរធម៌ ជាហេតុ
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនិងភាសាវៈនិងមិនមែនជាភាសាវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៧៥៩] កុណិហេតុប្បដ្ឋយោ ខោនវាវ ៥ ។

លោតទុក្ខអាសវិអាសវិសម្បយុត្តទុក្ខ

ឧលោតទុក្ខអាសវិអាសវិសម្បយុត្តទុក្ខ

[៧៦០] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាភាសាវៈនិងមិនមែន
ព្រាសបាភាសាវៈ ភាសាវ ធូរធម៌ ជាហេតុ ជាភាសាវៈនិងប្រកប
ដោយភាសាវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៧៦១] កុណិហេតុប្បដ្ឋយោ ខោនវាវ ៥ ។

[៧៦២] ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនព្រាសបាភា-
សាវៈនិងមិនមែនជាមិនមែនជាភាសាវៈ ភាសាវ ធូរធម៌ មិនមែនជា
ហេតុ ប្រកបដោយភាសាវៈនិងមិនមែនជាភាសាវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៧៦៣] កុណិហេតុប្បដ្ឋយោ ខោនវាវ ៥ ។

អភិធម្មបិដក កុរុណាមប្បដ្ឋិយប្បដ្ឋាន

ហោតុទុកអាសវិប្បយុត្តសាសវិទុក

នហោតុទុកអាសវិប្បយុត្តសាសវិទុក

[៧៦៤] នហោតុ អាសវិប្បយុត្តសាសវិ ទម្ព
មជ្ជិ ទ ទហោតុ អាសវិប្បយុត្តា ទ មាសាសវា ទ ឆ្មោ
ទ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បដ្ឋយោ លោកិយសនិសិ ។

[៧៦៥] ហោតុ អាសវិប្បយុត្ត មាសាសវា ទម្ព
មជ្ជិ ទ ហោតុ អាសវិប្បយុត្តា ទ មាសាសវា ទ ឆ្មោ
ទ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បដ្ឋយោ ទ ហោតុ អាសវិប្បយុត្ត មាសា-
សវា ទម្ព មជ្ជិ ទ ហោតុ អាសវិប្បយុត្តា ទ មាសាស-
វា ទ ឆ្មោ ទ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បដ្ឋយោ ហោតុ អាសវិប្ប-
យុត្ត មាសាសវា ទ ហោតុ អាសវិប្បយុត្ត មាសាសវា
ទម្ព មជ្ជិ ទ ហោតុ អាសវិប្បយុត្តា ទ មាសាសវា
ទ ឆ្មោ ទ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បដ្ឋយោ ។

[៧៦៦] ហោតុយោ ភិណំ ។

ហោតុទុកសញ្ញោជនគោប្បកទុក

នហោតុទុកសញ្ញោជនគោប្បកទុក

[៧៦៧] ហោតុ សញ្ញោជនំ ទម្ព មជ្ជិ ទ ហោតុ
ហោសញ្ញោជនោ ទ ឆ្មោ ទ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បដ្ឋយោ ។

ហោតុទុកអាសវិប្បយុត្តសាសវិទុក

នហោតុទុកអាសវិប្បយុត្តសាសវិទុក

[៧៦៤] នមិ មិនមែនជាមិនមែនជាហោតុ ប្រាសចាកអាសវា
និងមិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនិងអាសវា កាស្រីយ ទូរនមិ មិនមែនជា
ហោតុ ប្រាសចាកអាសវា និងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនិងអាសវា ទើបកើតឡើង
ក្រោមហោតុប្បដ្ឋយោ ដូចគ្នានឹងលោកិយវេរ ។

[៧៦៥] នមិ មិនមែនជាហោតុ ប្រាសចាកអាសវា និងមិនមែន
ជាមិនមានអាសវា កាស្រីយ ទូរនមិ ជាហោតុ ប្រាសចាកអាសវា និង
មិនមានអាសវា ទើបកើតឡើង ក្រោមហោតុប្បដ្ឋយោ នមិ មិនមែនជា
ហោតុ ប្រាសចាកអាសវា និងមិនមែនជាមិនមានអាសវា កាស្រីយ ទូរ
នមិ មិនមែនជាហោតុ ប្រាសចាកអាសវា និងមិនមានអាសវា ទើបកើត
ឡើង ក្រោមហោតុប្បដ្ឋយោ នមិ មិនមែនជាហោតុ ប្រាសចាកអាសវា
និងមិនមែនជាមិនមានអាសវា កាស្រីយ ទូរនមិ ជាហោតុ ប្រាសចាក
អាសវា និងមិនមានអាសវា ផង មិនមែនជាហោតុ ប្រាសចាកអាសវា និង
មិនមានអាសវា ផង ទើបកើតឡើង ក្រោមហោតុប្បដ្ឋយោ ។

[៧៦៦] កុរុហោតុប្បដ្ឋយោ មាណវៈ ត ។

ហោតុទុកសញ្ញោជនគោប្បកទុក

នហោតុទុកសញ្ញោជនគោប្បកទុក

[៧៦៧] នមិ មិនមែនជាហោតុ មិនមែនជាសញ្ញោជនៈ កាស្រីយ
ទូរនមិ ជាហោតុ ជាសញ្ញោជនៈ ទើបកើតឡើង ក្រោមហោតុប្បដ្ឋយោ ។

២៧៧

អនុលោមប្បវត្តនិយមពុទ្ធសាស្ត្រ

[៧៦៨] ហេតុយោ តិណិ ។

ហេតុទុកគន្ថគោប្បកទុក

នហេតុទុកនោគន្ថគោប្បកទុក

[៧៦៩] ហេតុំ កង្កំ ធម្មំ បដិច្ច ទហេតុ ទោ-

កន្ថោ ទន្ថោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៧០] ហេតុយោ មវ ។

ហេតុទុកឡុយគោប្បកទុក

នហេតុទុកនោឡុយគោប្បកទុក

[៧៧១] ហេតុំ ឱយំ ធម្មំ បដិច្ច ទហេតុ ទោ-

ឱយោ ទន្ថោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៧២] ហេតុយោ មព្វ ។

ហេតុទុកនយោគគោប្បកទុក

នហេតុទុកនោយោគគោប្បកទុក

[៧៧៣] ហេតុំ យោតំ ធម្មំ បដិច្ច ទហេតុ

ទោយោគោ ទន្ថោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៧៤] ហេតុយោ មព្វ ។

[៧៦៨] ក្នុងហេតុប្បវត្តនិយម មានវា: ៣ ។

ហេតុទុកគន្ថគោប្បកទុក:

នហេតុទុកនោគន្ថគោប្បកទុក:

[៧៦៩] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាគន្ថ: កាស្រីយ

ទូរធម៌ ជាហេតុ ជាគន្ថ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តនិយម ។

[៧៧០] ក្នុងហេតុប្បវត្តនិយម មានវា: ៧ ។

ហេតុទុកឡុយគោប្បកទុក:

នហេតុទុកនោឡុយគោប្បកទុក:

[៧៧១] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាឡុយ: កាស្រីយ

ទូរធម៌ ជាហេតុ ជាឡុយ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តនិយម ។

[៧៧២] ក្នុងហេតុប្បវត្តនិយម មានវា: ៨ ។

ហេតុទុកនយោគគោប្បកទុក:

នហេតុទុកនោនយោគគោប្បកទុក:

[៧៧៣] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជានយោគ: កាស្រីយ

ទូរធម៌ ជាហេតុ ជានយោគ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តនិយម ។

[៧៧៤] ក្នុងហេតុប្បវត្តនិយម មានវា: ៩ ។

៧០០

ភក្តីធម្មបិដក អនុលោមប្បដិសន្ធិយុទ្ធសាស្ត្រ

ហោតុទុកនីវរណគោប្បកទុកៈ

និហោតុទុកនោនីវរណគោប្បកទុកៈ

[៧៧៥] ហោតុំ មីវរណំ ធម្មំ បដិទូ និហោតុ

នោ នីវរណោ នន្នោ ទុប្បដ្ឋតិ ហោតុប្បដ្ឋយា ។

[៧៧៦] ហោតុយា តីណិ ។

ហោតុទុកបរាមាសគោប្បកទុកៈ

និហោតុទុកនោបរាមាសគោប្បកទុកៈ

[៧៧៧] និហោតុំ បរាមាសំ ធម្មំ បដិទូ និហោតុ

នោ បរាមាសោ នន្នោ ទុប្បដ្ឋតិ ហោតុប្បដ្ឋយា ។

[៧៧៨] ហោតុយា តីណិ ។

ហោតុទុកសារម្មណទុកៈ

និហោតុទុកនិសារម្មណទុកៈ

[៧៧៩] ហោតុំ សារម្មណំ ធម្មំ បដិទូ និហោតុ

នោ សារម្មណោ នន្នោ ទុប្បដ្ឋតិ ហោតុប្បដ្ឋយា ។

[៧៨០] ហោតុយា តីណិ ។

ហោតុទុកនីវរណគោប្បកទុកៈ

និហោតុទុកនោនីវរណគោប្បកទុកៈ

[៧៧៥] ធមិ មិនិមេសជាហេតុ មិនិមេសជានីវរណៈ ភាស្រីយេ

នូវធមិ ជាហេតុ ជានីវរណៈ ទើបរក្សាទុក ក្រែងហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៧៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវាទ ។

ហោតុទុកបរាមាសគោប្បកទុកៈ

និហោតុទុកនោបរាមាសគោប្បកទុកៈ

[៧៧៧] ធមិ មិនិមេសជាមិនិមេសជាហេតុ មិនិមេសជាបរាមាសៈ

ភាស្រីយេ នូវធមិ មិនិមេសជាហេតុ ជាបរាមាសៈ ទើបរក្សាទុក ក្រែងហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៧៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវាទ ។

ហោតុទុកសារម្មណទុកៈ

និហោតុទុកនិសារម្មណទុកៈ

[៧៧៩] ធមិ មិនិមេសជាហេតុ មិនិមេសប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង

ភាស្រីយេ នូវធមិ ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងភាស្រីយេ

ទើបរក្សាទុក ក្រែងហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៨០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវាទ ។

៣០៦

សំណុំបិណ្ឌ អនុលោមប្បដិសន្ធិ

[៧៧៧] ធម្មោត្តរំ អនុលោមបិណ្ឌ ធម្មំ បដិច្ច
នហោតុ ន អនុលោមបិណ្ឌ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុ-
ប្បដិច្ច ។

[៧៧៨] ហោតុយា តិណំ ។

ហោតុទុកបិណ្ឌសម្បយត្តទុក

នហោតុទុកបិណ្ឌសម្បយត្តទុក

[៧៧៩] ហោតុ ចិត្តសម្បយត្ត ធម្មំ បដិច្ច
នហោតុ ន ចិត្តសម្បយត្ត ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុ-
ប្បដិច្ច ។

[៧៨០] ហោតុយា តិណំ ។

[៧៨១] ធម្មោត្តរំ ចិត្តសម្បយត្ត ធម្មំ បដិច្ច
នហោតុ ន ចិត្តសម្បយត្ត ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុ-
ប្បដិច្ច ។

[៧៨២] ហោតុយា តិណំ ។

ហោតុទុកបិណ្ឌសិស្សទុក

នហោតុទុកបិណ្ឌសិស្សទុក

[៧៨៣] ហោតុ ចិត្តសិស្ស ធម្មំ បដិច្ច
នហោតុ ន ចិត្តសិស្ស ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

សំណុំបិណ្ឌ អនុលោមប្បដិសន្ធិ

[៧៨៤] ធម្មំ ចិន្តាមនោសិកាមហោតុ ចិន្តាមនោសិកាម
ចេតសិក កាស្រីយ ខ្លុំធម៌ ចិន្តាមនោសិកា ចិន្តាមនោសិកា
ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បដិច្ច ។

[៧៨៥] កុរិយោប្បដិច្ច មានវារៈ ព ។

ហោតុទុកបិណ្ឌសម្បយត្តទុក

នហោតុទុកបិណ្ឌសម្បយត្តទុក

[៧៨៦] ធម្មំ ចិន្តាមនោសិកា ចិន្តាមនោសិកាម
កាស្រីយ ខ្លុំធម៌ ចិន្តាមនោសិកា ចិន្តាមនោសិកា
ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហោតុប្បដិច្ច ។

[៧៨៧] កុរិយោប្បដិច្ច មានវារៈ ព ។

[៧៨៨] ធម្មំ ចិន្តាមនោសិកាមហោតុ ចិន្តាមនោសិកា
កាស្រីយ ខ្លុំធម៌ ចិន្តាមនោសិកា ចិន្តាមនោសិកា
ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហោតុប្បដិច្ច ។

[៧៨៩] កុរិយោប្បដិច្ច មានវារៈ ព ។

ហោតុទុកបិណ្ឌសិស្សទុក

នហោតុទុកបិណ្ឌសិស្សទុក

[៧៩០] ធម្មំ ចិន្តាមនោសិកា ចិន្តាមនោសិកា
កាស្រីយ ខ្លុំធម៌ ចិន្តាមនោសិកា ចិន្តាមនោសិកា
ទើបកើតឡើង

ហេតុប្បដ្ឋយា តីណិ ។ ឧហេតុំ ចិត្តសំសង្កំ ធម៌
បដិច្ច ឧទហេតុ ឧចិត្តសំសង្កា ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា តីណិ ។

[៧៧៦] ហេតុយា ឧ ។

ហេតុទុកបិក្ខុសមដ្ឋានទុក

នហេតុទុកនោបិក្ខុសមដ្ឋានទុក

[៧៧៧] ហេតុំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម៌ បដិច្ច ឧ
ហេតុ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុ
ប្បដ្ឋយា ។

[៧៧៨] ហេតុយា តីណិ ។

[៧៧៩] ឧហេតុំ នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម៌ បដិច្ច
ឧទហេតុ(១) ឧទោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១០០០] ហេតុយា តីណិ ។

ហេតុទុកបិក្ខុសហវ្យាទុក

នហេតុទុកនោបិក្ខុសហវ្យាទុក

[១០០១] ហេតុំ ចិត្តសហវ្យា ធម៌ បដិច្ច ឧហេតុ
នោចិត្តសហវ្យា ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

។ ឧ. នហេតុ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ។

ព្រោមហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ឧ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនហេតុ មិន
មែនហេតុឲ្យដោយចិត្ត កាស្រីយ ឲ្យធម៌ មិនមែនជាហេតុ ហេតុ
ឲ្យដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោមហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ឧ ។

[៧៧៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ឧ ។

ហេតុទុកបិក្ខុសមដ្ឋានទុក

នហេតុទុកនោបិក្ខុសមដ្ឋានទុក

[៧៧៧] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនកាន់ឡើងដោយចិត្ត
កាស្រីយ ឲ្យធម៌ ជាហេតុ កាន់ឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង
ព្រោមហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៧៧៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ឧ ។

[៧៧៩] ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនហេតុ មិនមែនជាមិនមែន
កាន់ឡើងដោយចិត្ត កាស្រីយ ឲ្យធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនកាន់
ឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោមហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១០០០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ឧ ។

ហេតុទុកបិក្ខុសហវ្យាទុក

នហេតុទុកនោបិក្ខុសហវ្យាទុក

[១០០១] ធម៌ មិនមែនហេតុ មិនមែនកើតជាមួយនឹងចិត្ត
កាស្រីយ ឲ្យធម៌ ជាហេតុ កើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោម
ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១០០២] ហេតុយោ ភីណិ ។

[១០០៣] ឧបោតុ ឆោចិត្តសហកុ ធម្មំ បដិច្ច
ឧបោតុ ឆោចិត្តសហកុ ឆោតោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយោ ។

[១០០៤] ហេតុយោ ភីណិ ។

ហេតុទុកបិដ្ឋានុបវិធិទុក

ឧបោតុទុកឆោចិត្តសហកុ

[១០០៥] ហេតុ ចិត្តសហកុ ធម្មំ បដិច្ច ឧបោតុ
ឆោចិត្តសហកុ ឆោតោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[១០០៦] ហេតុយោ ភីណិ ។

[១០០៧] ឧបោតុ ឆោចិត្តសហកុ ធម្មំ បដិច្ច
ឧបោតុ ឆោចិត្តសហកុ ឆោតោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយោ ។

[១០០៨] ហេតុយោ ភីណិ ។

ហេតុទុកបិដ្ឋានុបវិធិទុក

ឧបោតុទុកឆោចិត្តសហកុ

[១០០៩] ហេតុ ចិត្តសហកុ ធម្មំ បដិច្ច
ឧបោតុ ឆោចិត្តសហកុ ឆោតោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយោ ។

[១០០៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ មានៈ ព ។

[១០០៧] ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនហេតុ មិនមែនជាមិនមែន
កើតជាមួយនឹងចិត្ត កាស្រ័យ ភូមិ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនកើត
ជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[១០០៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ មានៈ ព ។

ហេតុទុកបិដ្ឋានុបវិធិទុក ឧបោតុទុកឆោចិត្តសហកុ

[១០០៩] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត
កាស្រ័យ ភូមិ ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[១០១០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ មានៈ ព ។

[១០១១] ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនហេតុ មិនមែនជាមិនមែន
ប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត កាស្រ័យ ភូមិ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រ-
ព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[១០១២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ មានៈ ព ។

ហេតុទុកបិដ្ឋានុបវិធិទុក

ឧបោតុទុកឆោចិត្តសហកុ

[១០១៣] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនហេតុឡើងនឹងកើតឡើង
ដោយចិត្ត កាស្រ័យ ភូមិ ជាហេតុ កាយឡើងនឹងកើតឡើងដោយ
ចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[១០១០] ហេតុយា តីណិ ។

[១០១១] នហេតុំ នោនិក្កសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ
បដិច្ច ននហេតុំ នោនិក្កសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ នន្ទោ
ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០១២] ហេតុយា តីណិ ។

ហេតុទុកបិក្កសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហវុទុកោ

នហេតុទុកនោបិក្កសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហវុទុកំ

[១០១៣] ហេតុំ និក្កសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហវុកំ

ធម្មំ បដិច្ច នហេតុំ នោនិក្កសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហវុកំ
នន្ទោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០១៤] ហេតុយា តីណិ ។

[១០១៥] នហេតុំ នោនិក្កសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស.

ហវុកំ ធម្មំ បដិច្ច ននហេតុំ នោនិក្កសំសដ្ឋស.
មុដ្ឋានសហវុកំ នន្ទោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០១៦] ហេតុយា តីណិ ។

[១០១០] ក្កនិហេតុប្បច្ចយោ មាគរោ យ ។

[១០១១] ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនហេតុ មិនមែនជាមិនមែន
លាយឡំនឹងគំនិតឡើយដោយចិត្ត កាស្រីយ ឡូធម៌ មិនមែនជាហេតុ
មិនមែនលាយឡំនឹងគំនិតឡើយដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ចយោ ។

[១០១២] ក្កនិហេតុប្បច្ចយោ មាគរោ យ ។

ហេតុទុកបិក្កសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហវុទុកោ

នហេតុទុកនោបិក្កសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហវុទុកំ

[១០១៣] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនលាយឡំ គំនិតឡើង
នឹងកើតជាមួយនឹងចិត្ត កាស្រីយ ឡូធម៌ ជាហេតុ លាយឡំ គំនិត
ឡើងនឹងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយោ ។

[១០១៤] ក្កនិហេតុប្បច្ចយោ មាគរោ យ ។

[១០១៥] ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនហេតុ មិនមែនជាមិនមែន
លាយឡំ គំនិតឡើងនឹងកើតជាមួយនឹងចិត្ត កាស្រីយ ឡូធម៌ មិនមែន
ជាហេតុ មិនមែនលាយឡំ គំនិតឡើងនឹងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយោ ។

[១០១៦] ក្កនិហេតុប្បច្ចយោ មាគរោ យ ។

ហេតុទុកបិត្តសីសដ្ឋសមដ្ឋានាសបរិវត្តិទុក

នហេតុទុកនោបិត្តសីសដ្ឋសមដ្ឋានាសបរិវត្តិទុក

[១០១៧] ហេតុ ចិត្តសីសដ្ឋសមដ្ឋានាសបរិវត្តិ

ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ នោចិត្តសីសដ្ឋសមដ្ឋានាសបរិវត្តិ

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១០១៨] ហេតុយា ភីណិ ។

[១០១៩] នហេតុ នោចិត្តសីសដ្ឋសមដ្ឋានាសបរិវត្តិ

ធម្មំ បដិច្ច ននហេតុ ននោចិត្តសីសដ្ឋសមដ្ឋានាសបរិវត្តិ

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១០២០] ហេតុយា ភីណិ ។

សម្ពុត្តំ ។ បេ ។ ឈរសេន វិទ្យាវេទន្ធំ ។

ហេតុទុកទស្សនេនបហាធាតុទុក

នហេតុទុកនទស្សនេនបហាធាតុទុក

[១០២១] ហេតុ នស្សនេនបហាធាតុទុក ធម្មំ បដិច្ច

នហេតុ ននស្សនេនបហាធាតុទុក ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុប្បដ្ឋយា ។

ហេតុទុកបិត្តសីសដ្ឋសមដ្ឋានាសបរិវត្តិទុក

នហេតុទុកនោបិត្តសីសដ្ឋសមដ្ឋានាសបរិវត្តិទុក

[១០២២] ធម្មំ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនលាយទ្បំកាំងទ្បំនិង

ប្រព្រឹត្តទៅភាមចិត្ត កាស្រីយ ឡូធម៌ ជាហេតុ លាយទ្បំ កាំងទ្បំនិង

និងប្រព្រឹត្តទៅភាមចិត្ត ទើបកើតទ្បំនិង ព្រាមហេតុប្បដ្ឋយេ ។

[១០២៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយេ មានវារៈ ល ។

[១០២៤] ធម្មំ មិនមែនជាមិនមែនហេតុ មិនមែនជាមិនមែន

លាយទ្បំ កាំងទ្បំនិង មិនប្រព្រឹត្តទៅភាមចិត្ត កាស្រីយ ឡូធម៌ មិនមែន

ជាហេតុ មិនមែនលាយទ្បំ កាំងទ្បំនិង មិនប្រព្រឹត្តទៅភាមចិត្ត ទើបកើត

ទ្បំនិង ព្រាមហេតុប្បដ្ឋយេ ។

[១០២៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយេ មានវារៈ ល ។

សេចក្តីប្រែប្រួល ។ បេ ។ ចណ្ឌិត ធម្មវិទ្យាស្ថាន

ដោយអំណាច នៃនិយមន័យ ។

ហេតុទុកទស្សនេនបហាធាតុទុក

នហេតុទុកនទស្សនេនបហាធាតុទុក

[១០២៦] ធម្មំ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនលាយទ្បំដោយទស្សនៈ

កាស្រីយ ឡូធម៌ ជាហេតុ ត្រូវលាយដោយទស្សនៈ ទើបកើតទ្បំនិង

ព្រាមហេតុប្បដ្ឋយេ ។

[១០២២] ហេតុយា តិណិ ។

[១០២៣] ឧហេតុ ននស្សនេនបហាតត្វំ ធម្មំ

អដិទ្ធិ ននហេតុ នននស្សនេនបហាតត្វោ ធម្មោ

ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា តិណិយេវ ។

ហេតុទុក្ខទស្សនេនបហាតត្វហេតុកុក្កំ

នហេតុទុក្ខទស្សនេនបហាតត្វហេតុកុក្កំ

[១០២៤] ហេតុ នស្សនេនបហាតត្វហេតុកំ ...

តិណិយេវ ។

[១០២៥] ឧហេតុ ននស្សនេនបហាតត្វហេតុកំ

ធម្មំ អដិទ្ធិ ននហេតុ នននស្សនេនបហាតត្វហេ-

តុកា ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០២៦] ហេតុយា វិកំ ។ បេ ។

[១០២៦] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ព ។

[១០២៧] ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនហេតុ មិនមែនជាមិនមែន

ត្រូវលះដោយទស្សនៈ កាស្រីយ ភូមិ មិនមែនជាហេតុ មិនមែន

ត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មាន

វារៈ ព វេរ ។

ហេតុទុក្ខទស្សនេនបហាតត្វហេតុកុក្កំ

នហេតុទុក្ខទស្សនេនបហាតត្វហេតុកុក្កំ

[១០២៨] ជាហេតុ មានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ ...

មានវារៈ ព វេរ ។

[១០២៩] ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនហេតុ មិនមែនជាមិនមែន

មានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ កាស្រីយ ភូមិ មិនមែនជាហេតុ

មិនមែនមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-

ប្បច្ចយ ។

[១០៣០] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ព ។ បេ ។

ហោតុទុក្ខសវណាទុក្ខំ ធម្មោតុទុក្ខសវណាទុក្ខំ

[១០២៧] ហោតុំ អវណំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបោតុ
 ឧសវណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឧហោតុំ
 អវណំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបោតុ ឧសវណោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ហោតុំ អវណាញ ឧហោតុំ
 អវណាញ ធម្មំ បដិច្ច ឧហោតុ ឧសវណោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១០២៨] ហេតុយោ ភីលិ ។

[១០២៩] ឧហោតុំ អវណំ ធម្មំ ពច្ចយា ឧបោតុ

ឧសវណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[១០៣០] ឧហោតុំ អវណំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបោតុ

ឧសវណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឧហោតុំ

អវណំ ធម្មំ បដិច្ច ឧហោតុ ឧសវណោ ឧបោតុ

ឧសវណោ ឧបោតុ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

ហោតុទុក្ខសវណាទុក្ខំ ធម្មោតុទុក្ខសវណាទុក្ខំ

[១០២៧] ធម្មំ មិនិមនជាហេតុ មិនិមនប្រកបដោយរណៈ
 កាស្រ័យ ទូរធម្មំ ជាហេតុ ប្រកបដោយរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុច្បង ធម្មំ មិនិមនជាមិនិមនហេតុ មិនិមនប្រកបដោយរណៈ
 កាស្រ័យ ទូរធម្មំ មិនិមនជាហេតុ ប្រកបដោយរណៈ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុច្បង ធម្មំ មិនិមនជាហេតុ មិនិមនប្រកបដោយរណៈ
 កាស្រ័យ ទូរធម្មំ ជាហេតុ ប្រកបដោយរណៈផង មិនិមនជាហេតុ
 ប្រកបដោយរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង ។

[១០២៨] កុតិហេតុច្បង ហេតុរោ ធម្ម ។

[១០២៩] ធម្មំ មិនិមនជាមិនិមនហេតុ មិនិមនជាមិនិមន
 រណៈ ភីលិផ្នែក ភីលិធម្មំ មិនិមនជាហេតុ មិនិមនរណៈ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុច្បង ។

[១០៣០] ធម្មំ មិនិមនជាមិនិមនហេតុ មិនិមនជាមិន

និមនរណៈ កាស្រ័យ ទូរធម្មំ មិនិមនជាហេតុ មិនិមនរណៈ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង ធម្មំ មិនិមនជាហេតុ មិនិមនជាមិន
 និមនរណៈ មិនិមនជាមិនិមនហេតុ មិនិមនជាមិននិមនរណៈ ក្តី

កាស្រ័យ ទូរធម្មំ មិនិមនជាហេតុ មិនិមនរណៈ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុច្បង ។

៣០៧

អនុលោមញ្ញទូទៅទុក្ខក្រដាស

[១០៣១] ហេតុយា ភីណិ ។

សហោត្តទុក្ខហោត្តទុក្ខ

នសហោត្តទុក្ខនហោត្តទុក្ខ

[១០៣២] សហេតុកំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្ម

សហេតុកោ ធមហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា

ភីណិ ។ ធមហេតុកំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មហេតុ

កោ ធមហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ភីណិ ។

[១០៣៣] ហេតុយា ច ។

[១០៣៤] សហេតុកំ ធមហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ធម

សហេតុកោ ធមហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១០៣៥] ហេតុយា ភីណិ ។

ហោត្តសម្បយុត្តទុក្ខហោត្តទុក្ខ

នហោត្តសម្បយុត្តទុក្ខនហោត្តទុក្ខ

[១០៣៦] ហេតុសម្បយុត្តំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច

ធមហេតុសម្បយុត្តោ ធមហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ

ប្បដ្ឋយា ភីណិ ។ ហេតុសម្បយុត្តំ ហេតុំ ធម្មំ

បដិច្ច ធមហេតុសម្បយុត្តោ ធមហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុប្បដ្ឋយា ភីណិ ។

[១០៣១] កុនិហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៣ ។

លហោត្តទុក្ខហោត្តទុក្ខៈ នសហោត្តទុក្ខនហោត្តទុក្ខៈ

[១០៣២] ធមិ មិនមែនប្រត្តិក្ខេពេជ្ជប្បយនិវហេតុ មិនមែន

ជាហេតុ កាស្រីយ ឡវមិ ប្រត្តិក្ខេពេជ្ជប្បយនិវហេតុ ជាហេតុ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៣ ។ ធមិ មិនមែនជា

បិទទានហេតុ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ឡវមិ មិនមែនជា

ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០៣៣] កុនិហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៦ ។

[១០៣៤] ធមិ មិនមែនជាមិនមែនហេតុ មិនមែនជាមិនមែន

ហេតុ កាស្រីយ ឡវមិ ប្រត្តិក្ខេពេជ្ជប្បយនិវហេតុ មិនមែនជា

ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៣ ។

[១០៣៥] កុនិហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៣ ។

ហោត្តសម្បយុត្តទុក្ខហោត្តទុក្ខៈ

នហោត្តសម្បយុត្តទុក្ខនហោត្តទុក្ខៈ

[១០៣៦] ធមិ មិនមែនប្រកបដោយហេតុ មិនមែនជាហេតុ

កាស្រីយ ឡវមិ ប្រកបដោយហេតុ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ

ហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៣ ។ ធមិ មិនមែនប្រាសចាកហេតុ មិន

មែនជាហេតុ កាស្រីយ ឡវមិ ប្រាសចាកហេតុ ជាហេតុ ទើបកើត

ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៣ ។

[១០៣៧] ហេតុយា ៣ ។

[១០៣៨] ហេតុ ឧបស្សយ្យត្តំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
នហេតុវិប្បយ្យត្តា ននហេតុ ធាន្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយា ។

[១០៣៩] ហេតុយា តិណិ ។

ហោតុសហោតុកទុកហោតុទុក

នហោតុសហោតុកទុកនហោតុទុក

[១០៤០] ហេតុកោវសហេតុកោត្វ ហេតុំ ធម្មំ
បដិច្ច នហេតុកោវ នអហេតុកោត ៣ ហេតុ ធាន្មា
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១០៤១] ហេតុយា ឯកំ ។

[១០៤២] សហេតុកោត្វ ននហេតុំ នហេតុំ
ធម្មំ បដិច្ច នអហេតុកោត្វ ៣ នហេតុកោត^(១) ននហេតុ
ធាន្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១០៤៣] ហេតុយា ឯកំ ។

^១ ឧ. ននហេតុ ។

[១០៣៧] ក្តីហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៦ ។

[១០៣៨] ធមិ មិនមែនជាមិនមែនសហេតុ មិនមែនជាមិនមែន
ជាហេតុ កាស្រ័យ ទូរធមិ ប្រកថាវាយហេតុ មិនមែនជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០៣៩] ក្តីហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៧ ។

ហោតុសហោតុកទុកហោតុទុកៈ

នហោតុសហោតុកទុកនហោតុទុកៈ

[១០៤០] ធមិ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមែនសហេតុ
មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ទូរធមិ ជាហេតុទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
ហេតុ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០៤១] ក្តីហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ១ ។

[១០៤២] ធមិ មិនមែនជាមិនមែនសហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមែន
ជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនសហេតុ កាស្រ័យ ទូរធមិ ប្រព្រឹត្តទៅជា
មួយនឹងហេតុទាំងមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០៤៣] ក្តីហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ១ ។

១១១

អនុសាសន៍ប្រយោជន៍សម្រាប់បុគ្គលិក

ហេតុហេតុសម្បជញ្ញវិញ្ញាណ

និហេតុហេតុសម្បជញ្ញវិញ្ញាណនិហេតុវិញ្ញាណ

[១១៤៤] ហេតុក្ការៈ ហេតុសម្បជញ្ញវិញ្ញាណ ហេតុ

និហេតុ បដិច្ច និហេតុនេវ និហេតុវិញ្ញាណនេវ និហេតុ
និហេតុ ឧប្បជញ្ញវិញ្ញាណ ហេតុប្បជញ្ញវិញ្ញាណ ។

[១១៤៥] ហេតុយា ឯកំ ។

[១១៤៦] ហេតុសម្បជញ្ញវិញ្ញាណនេវ និហេតុ និហេតុ
និហេតុ បដិច្ច និហេតុវិញ្ញាណនេវ និហេតុនេវ និហេតុ
និហេតុ ឧប្បជញ្ញវិញ្ញាណ ហេតុប្បជញ្ញវិញ្ញាណ ។

[១១៤៧] ហេតុយា ឯកំ ។

សម្បជញ្ញវិញ្ញាណនិហេតុវិញ្ញាណ និហេតុវិញ្ញាណនិហេតុវិញ្ញាណ

[១១៤៨] សម្បជញ្ញវិញ្ញាណ ហេតុ បដិច្ច បដិច្ច
និហេតុយា និហេតុ ឧប្បជញ្ញវិញ្ញាណ ហេតុប្បជញ្ញវិញ្ញាណ
យា ។

[១១៤៩] ហេតុយា ឯកំ ។

[១១៥០] សម្បជញ្ញវិញ្ញាណ និហេតុ បដិច្ច បដិច្ច
និហេតុយា និហេតុ ឧប្បជញ្ញវិញ្ញាណ ហេតុប្បជញ្ញវិញ្ញាណ
យា ។

ហេតុហេតុសម្បជញ្ញវិញ្ញាណ

និហេតុហេតុសម្បជញ្ញវិញ្ញាណនិហេតុវិញ្ញាណ

[១១៤៤] ធម៌ មិនមែនជាហេតុក៏មិនមែនប្រាសចាកហេតុ
មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ឬធម៌ ជាហេតុក៏មិនមែនជាហេតុ
ជាហេតុ រឿងកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជញ្ញវិញ្ញាណ ។

[១១៤៥] ក្នុងហេតុប្បជញ្ញវិញ្ញាណ មានវិញ្ញាណ ១ ។

[១១៤៦] ធម៌ មិនមែនប្រាសចាកហេតុក៏មិនមែនជាហេតុ
ជាហេតុ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ឬធម៌ ប្រកបដោយ
ហេតុក៏មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាហេតុ រឿងកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បជញ្ញវិញ្ញាណ ។

[១១៤៧] ក្នុងហេតុប្បជញ្ញវិញ្ញាណ មានវិញ្ញាណ ១ ។

សម្បជញ្ញវិញ្ញាណនិហេតុវិញ្ញាណ និហេតុវិញ្ញាណនិហេតុវិញ្ញាណ

[១១៤៨] ធម៌ មិនមែនជាហេតុបដិច្ច មិនមែនជាហេតុ
កាស្រីយ ឬធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបដិច្ច ជាហេតុ រឿងកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បជញ្ញវិញ្ញាណ ។

[១១៤៩] ក្នុងហេតុប្បជញ្ញវិញ្ញាណ មានវិញ្ញាណ ១ ។

[១១៥០] ធម៌ មិនមែនជាហេតុបដិច្ច មិនមែនជាហេតុ
ជាហេតុ កាស្រីយ ឬធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបដិច្ច មិនមែនជា
ហេតុ រឿងកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជញ្ញវិញ្ញាណ ។

៣១៦

ភកិទធម្មបិដក អនុលោមប្បដ្ឋានបិដក

[១០៩១] ហេតុយា ឯកំ ។

សង្កតំ សម្បទុយសនិសំ ។

សនិទស្សនទុកហោតុទុកេ

នសនិទស្សនទុកនហោតុទុកំ

[១០៩២] អនិទស្សនំ ហេតុំ ធម្មំ មដិច្ច ធមនិ-

ទស្សនោ ធមហេតុ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតំ ហេតុស្សទុយា ។

[១០៩៣] ហេតុយា តីណំ ។

[១០៩៤] អនិទស្សនំ ធមហេតុំ ធម្មំ មដិច្ច

ធមសនិទស្សនោ ធមហេតុ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតំ ហេតុ-

ស្សទុយា ។

[១០៩៥] ហេតុយា ឯកំ ។

សប្បជ័យទុកហោតុទុកេ នសប្បជ័យទុកនហោតុទុកំ

[១០៩៦] អប្បជ័យំ ហេតុំ ធម្មំ មដិច្ច ធមសប្ប-

ជ័យោ ធមហេតុ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតំ ហេតុស្សទុយា ។

[១០៩៧] ហេតុយា តីណំ ។

ភកិទធម្មបិដក អនុលោមប្បដ្ឋានបិដក

[១០៩១] កុនិហេតុប្បច្ច័យ មានាវៈ ១ ។

សន្តិកៈ ដូចគ្នានឹងសច្ចុយវេវា ។

សនិទស្សនទុកហោតុទុកៈ

នសនិទស្សនទុកនហោតុទុកៈ

[១០៩២] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ឡូធម៌ មិនមានការឃើញ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៩៣] កុនិហេតុប្បច្ច័យ មានាវៈ ២ ។

[១០៩៤] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ មិនមែនជា មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ឡូធម៌ មិនមានការឃើញ មិនមែនជា ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៩៥] កុនិហេតុប្បច្ច័យ មានាវៈ ១ ។

សប្បជ័យទុកហោតុទុកៈ

នសប្បជ័យទុកនហោតុទុកៈ

[១០៩៦] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការបំពេញ មិនមែនជា ហេតុ កាស្រីយ ឡូធម៌ មិនមានការបំពេញ ជាហេតុ ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៩៧] កុនិហេតុប្បច្ច័យ មានាវៈ ២ ។

[១០៦៥] ហេតុយា ទន្ទឹម ។

[១០៦៦] លោកយី ទេហេតុ ទន្ទឹម បដិវត្ត ទេ-
លោកយី ទេហេតុ ទន្ទឹម បដិវត្ត ហេតុប្បដ្ឋាន
ដាក់ ។ លោកយី ទេហេតុ ទន្ទឹម បដិវត្ត ទេលោក-
យី ទេហេតុ ទន្ទឹម បដិវត្ត ហេតុប្បដ្ឋាន
ដាក់ ។

[១០៦៧] ហេតុយា ទេ ។

កេសបិវិត្តោយ្យទុកហេតុទុក

កេសបិវិត្តោយ្យទុកសហេតុទុក

[១០៦៨] កេសបិវិត្តោយ្យ ហេតុ ទន្ទឹម បដិវត្ត ទេ-
កេសបិវិត្តោយ្យ ទេហេតុ ទន្ទឹម បដិវត្ត ហេតុ-
ប្បដ្ឋាន តំណ ។ កេសបិវិត្តោយ្យ ហេតុ ទន្ទឹម
បដិវត្ត ទេកេសបិវិត្តោយ្យ ទេហេតុ ទន្ទឹម បដិវត្ត
ហេតុប្បដ្ឋាន តំណ ។ កេសបិវិត្តោយ្យ ហេ-
តុប្បដ្ឋាន កេសបិវិត្តោយ្យ ហេតុប្បដ្ឋាន ទន្ទឹម បដិវត្ត ទេកេស-
បិវិត្តោយ្យ ទេហេតុ ទន្ទឹម បដិវត្ត ហេតុប្បដ្ឋាន
តំណ ។

[១០៦៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៤ ។

[១០៦៦] ធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី មិនមែនជាមិនមែនជា
ហេតុ កាស្រីយ ទូរធម៌ ជាហេតុយ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន មានព្រះ ១ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុយ
មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ទូរធម៌ ជាហេតុក្តី មិនមែន
ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន មានព្រះ ១ ។

[១០៦៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៤ ។

កេសបិវិត្តោយ្យទុកហេតុទុក

កេសបិវិត្តោយ្យទុកសហេតុទុក

[១០៦៨] ធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនមែនក្រៅពីនិយមវិញ្ញាណ
ណាមួយ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ទូរធម៌ ដែលក្រៅពីនិយម
វិញ្ញាណណាមួយ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន មាន
ព្រះ ១ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនមែនក្រៅពីនិយមវិញ្ញាណណាមួយ
មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ទូរធម៌ ដែលមិនមែនក្រៅពីនិយម
វិញ្ញាណណាមួយ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន មាន
ព្រះ ១ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនក្រៅពីនិយមវិញ្ញាណណាមួយ មិន
មែនជាហេតុ កាស្រីយ ទូរធម៌ ដែលក្រៅពីនិយមវិញ្ញាណណាមួយ
ជាហេតុផង មិនមែនក្រៅពីនិយមវិញ្ញាណណាមួយ ជាហេតុផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន មានព្រះ ១ ។

១ ប. កេសបិវិត្តោយ្យ ។ ២ អ. កេសបិវិត្តោយ្យ ។

[១០៦៧] ហេតុយា ធម៌ ។

[១០៧០] គេ ធម៌វិញ្ញេយ្យំ នហេតុំ ធម្មំ មដិច្ច
នគេ ធម៌វិញ្ញេយ្យោ ន នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បដ្ឋយា ។

[១០៧១] ហេតុយោ ធម៌ ។

អាសវិទុកហេតុទុកេ តោអាសវិទុកនហេតុទុកិ

[១០៧២] អាសវំ ហេតុំ ធម្មំ មដិច្ច តោ-
អាសវេ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
តិណំ ។ តោអាសវំ ហេតុំ ធម្មំ មដិច្ច នហោអា-
សវេ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឯកំ ។
អាសវំ ហេតុញ្ច តោអាសវំ ហេតុញ្ច ធម្មំ មដិច្ច
តោអាសវេ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
ឯកំ ។

[១០៧៣] សព្វត្ថ ចញ្ច ។

[១០៧៤] តោអាសវំ នហេតុំ ធម្មំ មដិច្ច ន-
តោអាសវេ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ដ្ឋយា ។

[១០៧៥] ហេតុយា ចញ្ច ។

[១០៦៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ៧ ។

[១០៧០] ធម៌ ដែលមិនបែកគ្នាផ្សំដោយវិញ្ញាណណាមួយមិន
មិនជាមិនបែកគ្នាផ្សំ កាស្រីយ ឥវធម៌ ដែលក្រុំផ្សំដោយវិញ្ញាណ
ណាមួយ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[១០៧១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ៧ ។

អាសវិទុកហេតុទុកេ តោអាសវិទុកនហេតុទុកិ

[១០៧២] ធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ
ឥវធម៌ ជាអាសវៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ មាន
ព្រះ ៧ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាហេតុ កា-
ស្រីយ ឥវធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ៧ ។ ធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ មិនមែន ជា
ហេតុ កាស្រីយ ឥវធម៌ ជាអាសវៈ ជាហេតុផង មិនមែនជាអាសវៈ
ជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ៧ ។

[១០៧៣] ក្នុងចម្លើយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានព្រះ ៧ ។

[១០៧៤] ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាមិន
មែនជាហេតុ កាស្រីយ ឥវធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[១០៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ៧ ។

សាសវិទូកហោតុទុក្ខំ ឆណ្ឌសវិទូកហោតុទុក្ខំ

[១០៧៦] សាសវិ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ អនាសារំ ឧ ហោតុ ធម្មោ ឧ ឃ្មុន្តតិ ហោតុប្បច្ចយា ភីណំ ។ អនាសវិ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ អនាសារំ ឧ ហោតុ ធម្មោ ឧ ឃ្មុន្តតិ ហោតុប្បច្ចយា ភីណំ ។

[១០៧៧] ហោតុយា ធម្មាវិ ។

លោកំយដុកសនិសំ ។

អាសវិសម្មយុត្តទុក្ខហោតុទុក្ខំ

ឆណ្ឌសវិសម្មយុត្តទុក្ខហោតុទុក្ខំ

[១០៧៨] អាសវិសម្មយុត្តំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ អាសវិសម្មយុត្តោ ឧ ហោតុ ធម្មោ ឧ ឃ្មុន្តតិ ហោតុប្បច្ចយា ភីណំ ។ ឆណ្ឌសវិសម្មយុត្តំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ អាសវិសម្មយុត្តោ ឧ ហោតុ ធម្មោ ឧ ឃ្មុន្តតិ ហោតុប្បច្ចយា ភីណំ ។ អាសវិសម្មយុត្តំ ហោតុក្ខ អាសវិសម្មយុត្តំ ហោតុក្ខ ធម្មំ បដិច្ច ឧ អាសវិសម្មយុត្តោ ឧ ហោតុ ធម្មោ ឧ ឃ្មុន្តតិ ហោតុប្បច្ចយា ភីណំ ។

[១០៧៩] ហោតុយា ធម្មាវិ ។

សាសវិទូកហោតុទុក្ខំ ឆណ្ឌសវិទូកហោតុទុក្ខំ

[១០៧៦] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានភាសាវៈ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ឡធម៌ ប្រក្រតិយជាមួយនឹងភាសាវៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង មានវាវៈ ១ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានភាសាវៈ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ឡធម៌ មិនមានភាសាវៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង មានវាវៈ ២ ។

[១០៧៧] ក្នុងហេតុច្បង មានវាវៈ ៦ ។

ដូចគ្នានឹងលោកិយទុក្ខវិសេ ។

អាសវិសម្មយុត្តទុក្ខហោតុទុក្ខំ

ឆណ្ឌសវិសម្មយុត្តទុក្ខហោតុទុក្ខំ

[១០៧៨] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយភាសាវៈ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ឡធម៌ ប្រកបដោយភាសាវៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង មានវាវៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនប្រាសចាកភាសាវៈ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ឡធម៌ ប្រាសចាកភាសាវៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង មានវាវៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយភាសាវៈ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ឡធម៌ ប្រកបដោយភាសាវៈ ជាហេតុផង ព្រោះហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បង មានវាវៈ ៤ ។

[១០៧៩] ក្នុងហេតុច្បង មានវាវៈ ៧ ។

[១០៨០] អាសវសម្បយុត្តំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច

ន អាសវសម្បយុត្តោ ន នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណំ ។ អាសវសម្បយុត្តំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ន អាសវសម្បយុត្តោ ន នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឯកំ ។

[១០៨១] ហេតុយា ចត្តារិ ។

អាសវិសាសវិទុកហេតុទុកេ

នអាសវិសាសវិទុកនហេតុទុកំ

[១០៨២] អាសវត្យោ សាសវត្យោ ហេតុំ ធម្មំ

បដិច្ច ន អាសវារាជេ ន អាសាសវោច ន ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណំ ។ សាសវត្យោ ហេតុ ធម្មំ បដិច្ច ន អាសវារាជេ ន អាសាសវោច ន ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឯកំ ។ អាសវត្យោ សាសវត្យោ ហេតុញ្ច សាសវត្យោ ហេតុ អាសវ ហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ន អាសវារាជេ ន អាសាសវោច ន ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឯកំ ។

[១០៨៣] ធម៌ មិនមែនជាប្រកបដោយភាសវៈ មិនមែនជាមិនមែន

ជាហេតុ កាស្រ័យ ឡូធម៌ ប្រកបដោយភាសវៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែន ប្រកបដោយភាសវៈ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ឡូធម៌ ប្រកបដោយភាសវៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ១ ។

[១០៨៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៤ ។

អាសវិសាសវិទុកហេតុទុកេ

នអាសវិសាសវិទុកនហេតុទុកំ

[១០៨៥] ធម៌ មិនមែនជាភាសវៈ តាំងមិនមែនជាមិនមែនមានភាសវៈ

មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ឡូធម៌ ជាភាសវៈ តាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ ទីនីភាសវៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាភាសវៈ តាំងមិនមែនជាមិនមែនមានភាសវៈ មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ឡូធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយទីនីភាសវៈ តាំងមិនមែនជាភាសវៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ១ ។ ធម៌ មិនមែនជាភាសវៈ តាំងមិនមែនជាមិនមែនមានភាសវៈ មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ឡូធម៌ ជាភាសវៈ តាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយទីនីភាសវៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវៈ ១ ។

(១០៨៣) ហេតុយា មត្យ ។

(១០៨៤) អាសវិភាសវិសម្បយុត្តទុកិហោត្តទុកិ

មដិច្ច ទោសភោជេវទោសភោជេវទោសភោជេវ ទោសភោ

ទោស ទុប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា ។

(១០៨៥) ហេតុយា មត្យ ។

អាសវិភាសវិសម្បយុត្តទុកិហោត្តទុកិ

និអាសវិភាសវិសម្បយុត្តទុកិនិហោត្តទុកិ

(១០៨៦) អាសវិភាសវិសម្បយុត្តទុកិហោត្តទុកិ

មដិច្ច ទោសភោជេវទោសភោជេវទោសភោជេវ ទោសភោ

ទោស ទុប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា ភិណិ ។ អាសវិសម្ប

យុត្តទុកិហោត្តទុកិ ហេតុ មដិច្ច ទោសភោ

ទោស ទោសវិសម្បយុត្តទុកិ ទោសភោ ទោសភោ

ហេតុប្បន្នយា ឯកំ ។

(១០៨៧) ហេតុយា មត្យ ។

(១០៨៨) កុណិហេតុប្បន្នយា ទោសភោ ៥ ។

(១០៨៩) ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ភាស្រ័យ ឬវិធី ជាអា

មែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ភាស្រ័យ ឬវិធី ជាអា

សវៈព័ន្ធប្រព្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងភាស្រ័យ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង

ព្រោះហេតុប្បន្នយា ។

(១០៩០) កុណិហេតុប្បន្នយា ទោសភោ ៥ ។

អាសវិភាសវិសម្បយុត្តទុកិហោត្តទុកិ

និអាសវិភាសវិសម្បយុត្តទុកិនិហោត្តទុកិ

(១០៩១) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព័ន្ធមិនមែនព្រោះហេតុភាស្រ័យ

មិនមែនជាហេតុ ភាស្រ័យ ឬវិធី ជាហេតុ ព័ន្ធប្រកបដោយហេតុ

ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយា ទោសភោ ៥ ។ ធម៌

មិនមែនជាហេតុ ព័ន្ធមិនមែនព្រោះហេតុភាស្រ័យ មិនមែនជាហេតុ ភា

ស្រ័យ ឬវិធី ព្រោះហេតុភាស្រ័យ ព័ន្ធមិនមែនជាហេតុ ជាហេតុ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយា ទោសភោ ៥ ។

(១០៩២) កុណិហេតុប្បន្នយា ទោសភោ ៦ ។

[១០៨៨] អាសវវិប្បយុត្តសាសវិទុក្ខហោតុទុក្ខ
 ហោតុ ធម្មំ ធម្មិក្ខ ឧ អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧ អាសវា
 អាសវា ឧ ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បជ្ជយា
 ឯតំ ។ អាសវវិប្បយុត្តោ អាសវា ឧ ហោតុ
 ធម្មំ ធម្មិក្ខ ឧ អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧ អាសវា ឧ
 ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បជ្ជយា តីណិ ។

[១០៨៩] ហោតុយោ ធម្មាវិ ។

អាសវវិប្បយុត្តសាសវិទុក្ខហោតុទុក្ខ
 អាសវវិប្បយុត្តសាសវិទុក្ខហោតុទុក្ខ

[១០៩០] អាសវវិប្បយុត្តសាសវិ ហោតុ ធម្មំ
 ធម្មិក្ខ អាសវវិប្បយុត្តោ ឧ អាសវា ឧ ហោតុ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បជ្ជយា ឯតំ ។ អាសវវិប្បយុត្ត-
 អាសវា ហោតុ ធម្មំ ធម្មិក្ខ អាសវវិប្បយុត្តោ ឧ អា-
 តាសា ឧ ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បជ្ជយា
 តីណិ ។

[១០៩១] ហោតុយោ ធម្មាវិ ។

[១០៨៨] ធម្មំ ឯតំ ហោតុប្បជ្ជយា អាសវា ឧ ហោតុ
 អាសវា ឧ ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បជ្ជយា
 ឯតំ ។ អាសវវិប្បយុត្តោ អាសវា ឧ ហោតុ
 ធម្មំ ធម្មិក្ខ ឧ អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧ អាសវា ឧ
 ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បជ្ជយា តីណិ ។

[១០៨៩] ក្នុងហោតុប្បជ្ជយោ មានព្រះ ៤ ។

អាសវវិប្បយុត្តសាសវិទុក្ខហោតុទុក្ខ
 អាសវវិប្បយុត្តសាសវិទុក្ខហោតុទុក្ខ

[១០៩០] ធម្មំ ប្រាសចាកអាសវា ឯតំ ឯតំ អាសវា ឧ
 អាសវា ឧ ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បជ្ជយា
 ឯតំ ។ អាសវវិប្បយុត្តោ អាសវា ឧ ហោតុ
 ធម្មំ ធម្មិក្ខ ឧ អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧ អាសវា ឧ
 ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បជ្ជយា តីណិ ។

[១០៩១] ក្នុងហោតុប្បជ្ជយោ មានព្រះ ៤ ។

[១០៧២] ភាសាវិញ្ញយុត្តំ ភាសាវិ ធាហេតុ ធម្មំ
 ភវិត្ត ភាសាវិញ្ញយុត្តោ ធម្មសាសវេ ធាហេតុ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ភាសាវិញ្ញយុត្តំ ភាសាវិ ធា-
 ហេតុ ធម្មំ បដិច្ច ភាសាវិញ្ញយុត្តោ ធម្មសាសវេ ធា-
 ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១០៧៣] ហេតុយា ធម្ម ។

ឆតោប្បកទ្កកហេតុទ្កកេ ឆតោប្បកទ្កកហេតុទ្កកេ

[១០៧៤] សាញាជនំ ហេតុ ធម្មំ បដិច្ច ហេ-
 សញ្ញាជនោ ធាហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
 យា គន្ធិ ហេតុ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុធម្មោ ធាហេតុ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឱយំ ហេតុ ធម្មំ
 ភវិត្ត ហេតុធម្មោ ធាហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយា យោតិ ហេតុ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុធម្មោ
 ធាហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា និវរណំ
 ហេតុ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុនិវរណោ ធាហេតុ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ហេតុបរាមាសំ ហេតុ ធម្មំ
 បដិច្ច ហេតុបរាមាសោ ធាហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១០៧៥] ធម្មំ ប្រាសចាកភាសាវិ ធម្មំ មិនមែនជាមិនមែនភាសាវិ
 មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ធម្មំ ធម្មំ ប្រាសចាកភាសាវិ ធម្មំ ប្រ-
 ត្រឹមត្រូវជាមួយនឹងភាសាវិ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បដ្ឋយា ធម្មំ ប្រាសចាកភាសាវិ ធម្មំ មិនមែនមិនមែនជាមួយនឹងភាសាវិ
 មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ធម្មំ ធម្មំ ប្រាសចាកភាសាវិ ធម្មំ មិន
 មែនមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១០៧៦] គុណប្បដ្ឋយា មាគារៈ ៦ ។

ឆតោប្បកទ្កកហេតុទ្កកេ ឆតោប្បកទ្កកហេតុទ្កកេ

[១០៧៧] ធម្មំ មិនមែនជាសញ្ញាជនៈ មិនមែនជាហេតុ
 កាស្រីយ ធម្មំ ធម្មំ ជាសញ្ញាជនៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មំ មិនមែនជាគន្ធិ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ធម្មំ
 ធម្មំ ជាគន្ធិ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មំ មិន
 មែនជាធម្មៈ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ធម្មំ ធម្មំ ជាធម្មៈ ជាហេតុ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មំ មិនមែនជាយោគៈ មិនមែន
 ជាហេតុ កាស្រីយ ធម្មំ ធម្មំ ជាយោគៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មំ មិនមែនជាវិវរណៈ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ
 ធម្មំ ធម្មំ ជាវិវរណៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មំ
 មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុភាសាវិ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ធម្មំ ធម្មំ
 មិនមែនជាហេតុភាសាវិ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១០៧៥] ហេតុយា តីណិ ។

សារម្មណទុក្ខហោត្តទុក្ខ

និសារម្មណទុក្ខនិហោត្តទុក្ខ

[១០៧៦] សារម្មណំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ទសា-
រម្មណោ ទហេតុ ធម្មោ ទុប្បន្នតិ ហេតុប្បក្កយា ។

[១០៧៧] ហេតុយា តីណិ ។

[១០៧៨] សារម្មណំ ទហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ទ-
អនារម្មណោ ទ ទហេតុ ធម្មោ ទុប្បន្នតិ ហេតុប្បក្ក-
យោ អហារម្មណំ ទហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ទអនារម្មណោ
ទ^(១)ទហេតុ ធម្មោ ទុប្បន្នតិ ហេតុប្បក្កយោ សារម្ម-
ណំ ទហេតុញ្ច អនារម្មណំ ទហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
ទអនារម្មណោ ទ ទហេតុ ធម្មោ ទុប្បន្នតិ ហេតុ-
ប្បក្កយា ។

[១០៧៩] ហេតុយា តីណិ ។

បិទ្កទុក្ខហោត្តទុក្ខេ នោបិទ្កទុក្ខនិហោត្តទុក្ខំ

[១១០០] ចោនិភ្នំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ទ ទោ-
បិទ្កោ ទហេតុ ធម្មោ ទុប្បន្នតិ ហេតុប្បក្កយា ។

១ ឧ. ហេតុ ប្បក្ក ។

[១០៧៩] ក្កនិហេតុប្បច្ច័យ ហានវរៈ ព ។

សារម្មណទុក្ខហោត្តទុក្ខៈ និសារម្មណទុក្ខនិហោត្តទុក្ខៈ

[១០៨០] ធមិ មិនមែនប្រព្រឹត្តៈទៅជាមួយនឹងការម្សល់ មិន
មែនជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លួនធមិ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងការម្សល់ ជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៨១] ក្កនិហេតុប្បច្ច័យ ហានវរៈ ព ។

[១០៨២] ធមិ មិនមែនជាមិនមានការម្សល់ មិនមែនជាមិនមែន
ជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លួនធមិ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងការម្សល់ មិនមែន
ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធមិ មិនមែនជាមិនមាន
ការម្សល់ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លួនធមិ មិនមានការ-
ម្សល់ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធមិ មិន
មែនជាមិនមានការម្សល់ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លួនធមិ
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងការម្សល់ មិនមែនជាហេតុផង មិនមានការម្សល់
មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៨៣] ក្កនិហេតុប្បច្ច័យ ហានវរៈ ព ។

បិទ្កទុក្ខហោត្តទុក្ខៈ នោបិទ្កទុក្ខនិហោត្តទុក្ខៈ

[១១០០] ធមិ មិនមែនជាមិនមែនជាមិត្ត មិនមែនជាហេតុ
កាស្រីយ ខ្លួនធមិ មិនមែនជាមិត្ត ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មចំណីក អនុលោមប្បច្ចនិយម្យាង

[១១០១] ហេតុយា តិណំ ។

[១១០២] តិច្ឆំ ធមោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហោ ចិក្ខោ

ន ធមោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១១០៣] ហេតុយា តិណំ ។

បេតសិកទុកហោតុទុកេ នបេតសិកទុកនហោតុទុកំ

[១១០៤] ចេតសិកំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ន ចេត-

សិកោ ន ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១១០៥] ហេតុយា តិណំ ។

[១១០៦] ចេតសិកំ ធមោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ-

អចេតសិកោ ន ធមោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១១០៧] ហេតុយា តិណំ ។

ចិត្តសម្បយុត្តទុកហោតុទុកេ

នចិត្តសម្បយុត្តទុកនហោតុទុកំ

[១១០៨] ចិត្តសម្បយុត្តំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច

ន ចិត្តសម្បយុត្តោ ន ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១១០១] កុរិហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ព ។

[១១០២] ធម៌ មិនមែនជាចិត្ត មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ

កាស្រីយ ខ្លាចមិ ជាចិត្ត មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១០៣] កុរិហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ព ។

បេតសិកទុកនហោតុទុកៈ

នបេតសិកទុកនហោតុទុកៈ

[១១០៤] ធម៌ មិនមែនជាបេតសិក មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លាចមិ ជាបេតសិក ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១០៥] កុរិហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ព ។

[១១០៦] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានបេតសិក មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លាចមិ ជាបេតសិក មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១០៧] កុរិហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ព ។

ចិត្តសម្បយុត្តទុកហោតុទុកៈ

នចិត្តសម្បយុត្តទុកនហោតុទុកៈ

[១១០៨] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយចិត្ត មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លាចមិ ប្រកបដោយចិត្ត ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋយ ។

ញាតិ

អនុលោមប្បវត្តិយទុកទុកញ្ជា

[១១០៧] ហេតុយា តិណិ ។ សង្កឹត្តំ ។

បិគ្គសីសដ្ឋិទុកហោតទុក

និបិគ្គសីសដ្ឋិទុកនហោតទុក

[១១១០] ចិត្តសីសដ្ឋិ ហេតុ ធម្មំ បដិច្ច ឧ-

ចិត្តសីសដ្ឋិ ឧហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យោ ។

[១១១១] ហេតុហោ តិណិ ។

បិគ្គសមដ្ឋានទុកហោតទុក

នោបិគ្គសមដ្ឋានទុកនហោតទុក

[១១១២] ចិត្តសមដ្ឋានំ ហេតុ ធម្មំ បដិច្ច

នោ ចិត្តសមដ្ឋានំ ឧហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយោ ។

[១១១៣] ហេតុយា តិណិ ។

បិគ្គសហវាទុកហោតទុក

នោបិគ្គសហវាទុកនហោតទុក

[១១១៤] ចិត្តសហវា ហេតុ ធម្មំ បដិច្ច ហេ-

ចិត្តសហវា ឧហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។

[១១០៧] ក្នុងហេតុប្បវត្តិយ ហេតុវា ព ។ សេចក្តីចម្រើន ។

បិគ្គសីសដ្ឋិទុកហោតទុក

និបិគ្គសីសដ្ឋិទុកនហោតទុក

[១១១០] ធម៌ ដែលមិនមែនហេតុផ្សំដោយចិត្ត មិនមែនជា
ហេតុ កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ ដែលហេតុផ្សំដោយចិត្ត ជាហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តិយ ។

[១១១១] ក្នុងហេតុប្បវត្តិយ ហេតុវា ព ។

បិគ្គសមដ្ឋានទុកហោតទុក

នោបិគ្គសមដ្ឋានទុកនហោតទុក

[១១១២] ធម៌ មិនមែនជាដ្ឋានឡើងក៏ចិត្ត មិនមែនជាហេតុ
កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ តាំងឡើងក៏ចិត្ត ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បវត្តិយ ។

[១១១៣] ក្នុងហេតុប្បវត្តិយ ហេតុវា ព ។

បិគ្គសហវាទុកហោតទុក

នោបិគ្គសហវាទុកនហោតទុក

[១១១៤] ធម៌ មិនមែនកើតជាមួយនឹងចិត្ត មិនមែនជាហេតុ
កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បវត្តិយ ។

២២៤

ភក្តិធម្មចំណី អនុលោមប្បដ្ឋានិយប្បដ្ឋានិ

[១១១៥] ហេតុយោ ធីណិ ។

បិត្តានុបវិវត្តិទុកហោតុទុក

នោបិត្តានុបវិវត្តិទុកនហោតុទុក

[១១១៦] ចិត្តានុបវិវត្តិ ហេតុ ធម្មំ មដិច្ច នោ-

ចិត្តានុបវិវត្តិ ឧហេតុ ធម្មោ ទុប្បដ្ឋានិ ហេតុប្ប-
ទូយា ។

[១១១៧] ហេតុយោ ធីណិ ។

បិត្តសីសដ្ឋិសមដ្ឋានទុកហោតុទុក

នោបិត្តសីសដ្ឋិសមដ្ឋានទុកនហោតុទុក

[១១១៨] ចិត្តសីសដ្ឋិសមដ្ឋានំ ហេតុ ធម្មំ

មដិច្ច ហេ ចិត្តសីសដ្ឋិសមដ្ឋានោ ឧហេតុ ធម្មោ
ទុប្បដ្ឋានិ ហេតុប្បទូយា ។

[១១១៩] ហេតុយោ ធីណិ ។

បិត្តសីសដ្ឋិសមដ្ឋានសហភ័ទុកហោតុទុក

នោបិត្តសីសដ្ឋិសមដ្ឋានសហភ័ទុកនហោតុទុក

[១១២០] ចិត្តសីសដ្ឋិសមដ្ឋានសហភ័ ហេតុ

ធម្មំ មដិច្ច ហេ ចិត្តសីសដ្ឋិសមដ្ឋានសហភ័ ឧហេតុ
ធម្មោ ទុប្បដ្ឋានិ ហេតុប្បទូយា ។

ភក្តិធម្មចំណី អនុលោមប្បដ្ឋានិយប្បដ្ឋានិ

[១១១៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋានិ មានវារៈ ក ។

បិត្តានុបវិវត្តិទុកហោតុទុកៈ

នោបិត្តានុបវិវត្តិទុកនហោតុទុកៈ

[១១១៦] ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តិទៅតាមចិត្ត មិនមែនជាហេតុ

អាស្រ័យ ទូរធម៌ ប្រព្រឹត្តិទៅតាមចិត្ត ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋានិ ។

[១១១៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋានិ មានវារៈ ក ។

បិត្តសីសដ្ឋិសមដ្ឋានទុកហោតុទុកៈ

នោបិត្តសីសដ្ឋិសមដ្ឋានទុកនហោតុទុកៈ

[១១១៨] ធម៌ មិនមែនលាយទ្បំនឹងកំណើតទ្បំនិដោយចិត្ត មិន

មែនជាហេតុ អាស្រ័យ ទូរធម៌ លាយទ្បំនឹងកំណើតទ្បំនិដោយចិត្ត ជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋានិ ។

[១១១៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋានិ មានវារៈ ក ។

បិត្តសីសដ្ឋិសមដ្ឋានសហភ័ទុកហោតុទុកៈ

នោបិត្តសីសដ្ឋិសមដ្ឋានសហភ័ទុកនហោតុទុកៈ

[១១២០] ធម៌ មិនមែនលាយទ្បំនឹងកំណើតជាមួយចិត្ត មិនមែនជាហេតុ

អាស្រ័យ ទូរធម៌ លាយទ្បំនឹងកំណើតជាមួយចិត្ត ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋានិ ។

៧២៨

ពន្ធដារប្រតិបត្តិការសម្រាប់

(១១២១) ហេតុយា តីណិ ។

បិត្តសីសដ្ឋសមដ្ឋាណបរិច្ឆេទហេតុទុក

សោបិត្តសីសដ្ឋសមដ្ឋាណបរិច្ឆេទហេតុទុក

(១១២២) ធិត្តសីសដ្ឋសមដ្ឋាណបរិច្ឆេទ ហេតុ

ធាតុ មនីច្ច ហេតុ ធិត្តសីសដ្ឋសមដ្ឋាណបរិច្ឆេទ ធាតុ

ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ

(១១២៣) ហេតុយា តីណិ ។

អន្តរាគមន៍ហេតុទុក អន្តរាគមន៍ហេតុទុក

(១១២៤) តាហិវ ហេតុ ធាតុ មនីច្ច ធាតុ ធាតុ ធាតុ

ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ

(១១២៥) ហេតុយា តីណិ ។

(១១២៦) អន្តរាគមន៍ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ

ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ

(១១២៧) ហេតុយា តីណិ ។

ទុកហេតុទុក ទុកហេតុទុក ទុកហេតុទុក

(១១២៨) ហេតុយា តីណិ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ

ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ

(១១២១) ក្នុងហេតុយា ធាតុ ធាតុ ធាតុ ។

បិត្តសីសដ្ឋសមដ្ឋាណបរិច្ឆេទហេតុទុក

សោបិត្តសីសដ្ឋសមដ្ឋាណបរិច្ឆេទហេតុទុក

(១១២២) ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ

ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ

(១១២៣) ក្នុងហេតុយា ធាតុ ធាតុ ធាតុ ។

អន្តរាគមន៍ហេតុទុក អន្តរាគមន៍ហេតុទុក

(១១២៤) ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ

ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ

(១១២៥) ក្នុងហេតុយា ធាតុ ធាតុ ធាតុ ។

(១១២៦) ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ

ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ

(១១២៧) ក្នុងហេតុយា ធាតុ ធាតុ ធាតុ ។

ទុកហេតុទុក ទុកហេតុទុក ទុកហេតុទុក

(១១២៨) ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ

ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ

៣២២

អំពីការសម្រេចចិត្តរបស់យើង ។

[១១២៧] ហេតុណា គឺណា ។

[១១២៨] ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ។

ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ។

[១១២៩] ហេតុណា គឺណា ។

ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍

[១១៣០] ឧទាហរណ៍ ហេតុណា គឺណា ។

ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ។

ឧទាហរណ៍ ហេតុណា គឺណា ។

ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ។

[១១៣១] ហេតុណា គឺណា ។

[១១៣២] ឧទាហរណ៍ ហេតុណា គឺណា ។

ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ។

ឧទាហរណ៍ ហេតុណា គឺណា ។

១. ១. ១. ១. ។

អំពីការសម្រេចចិត្តរបស់យើង

[១១២៧] ហេតុណា គឺណា ។

[១១២៨] ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ។

[១១២៩] ហេតុណា គឺណា ។

ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍ ឧទាហរណ៍

[១១៣០] ឧទាហរណ៍ ហេតុណា គឺណា ។

[១១៣១] ហេតុណា គឺណា ។

[១១៣២] ឧទាហរណ៍ ហេតុណា គឺណា ។

៣២៧

អនុលោមញ្ញត្តិយទុក្ខប្បដ្ឋាន

ន ទុដ្ឋានិញ្ចោ ន ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
យា វិកតំ ។

[១១៣៥] ហេតុយា ទ្វេ ។

ទិគោប្បកទុក្ខហេតុទុក្ខេ ទិគោប្បកទុក្ខនហេតុទុក្ខំ

[១១៣៦] ទុដ្ឋានានំ នហេតុំ ធម្មំ បដិទ្ធិ ហេ-
តុយា ន ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
កិលេសំ ហេតុំ ធម្មំ បដិទ្ធិ ហេតុយា ន ហេតុ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

ទស្សនេនបហាតត្វទុក្ខហេតុទុក្ខេ

នទស្សនេនបហាតត្វទុក្ខនហេតុទុក្ខំ

[១១៣៧] នស្សនេនបហាតត្វំ ហេតុំ ធម្មំ
បដិទ្ធិ នស្សនេនបហាតត្វោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា វិកតំ ។ នស្សនេនបហាតត្វំ
ហេតុំ ធម្មំ បដិទ្ធិ នស្សនេនបហាតត្វោ នហេតុ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា វិកតំ ។

[១១៣៨] ហេតុយា ចត្តារិ ។

វិសេកប្បប្រគមដោយកិលេសមិនកាលំយក មិនមែនជាហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ។

[១១៣៨] កុសិហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ។

ទិគោប្បកទុក្ខហេតុទុក្ខេ ទិគោប្បកទុក្ខនហេតុទុក្ខេ

[១១៣៦] ធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ កា-
ស្រ័យ ខ្លាចរមី ជាឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយា ធម៌ មិនមែនជាភិលេស មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ
ខ្លាចរមី ជាភិលេស ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

ទស្សនេនបហាតត្វទុក្ខហេតុទុក្ខេ

នទស្សនេនបហាតត្វទុក្ខនហេតុទុក្ខេ

[១១៣៧] ធម៌ វិសេកមិនមែនត្រូវបរដោយទស្សនៈ មិនមែន
ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លាចរមី វិសេកត្រូវបរដោយទស្សនៈ ជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ វិសេកមិនមែន
ជាមិនមែនត្រូវបរដោយទស្សនៈ មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លាចរមី
វិសេកមិនមែនត្រូវបរដោយទស្សនៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ។

[១១៣៨] កុសិហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ។

ឆាន់ធម្មតំពិណ អនុណោមច្បាប់យុត្តិធម៌

[១១៣៧] ធម្មស្សនេន មហានត្វំ ធម្មោតំ ធម្មំ មជ្ឈិមំ ធម្មស្សនេន មហានត្វោ ធម្មោតំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កយា ឯកំ ។ ធម្មស្សនេន មហានត្វំ ធម្មោតំ ធម្មំ មជ្ឈិមំ ធម្មស្សនេន មហានត្វោ ធម្មោតំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កយា ឯកំ ។

[១១៤០] ហេតុយា វេទ ។

ភាវិនាយបហាតត្ថទុក្ខហេតុទុក្ខិ

នភាវិនាយបហាតត្ថទុក្ខហេតុទុក្ខិ

[១១៤១] ភាវិនាយ មហានត្វំ ធម្មោតំ ធម្មំ មជ្ឈិមំ ធម្មស្សនេន មហានត្វោ ធម្មោតំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កយា ។

[១១៤២] ហេតុយា ធម្មាវិ ។

[១១៤៣] ភាវិនាយ មហានត្វំ ធម្មោតំ ធម្មំ មជ្ឈិមំ ធម្មស្សនេន មហានត្វោ ធម្មោតំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កយា ឯកំ ។ ធម្មស្សនេន មហានត្វំ ធម្មោតំ ធម្មំ មជ្ឈិមំ ធម្មស្សនេន មហានត្វោ ធម្មោតំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កយា ឯកំ ។

ឆាន់ធម្មតំពិណ អនុណោមច្បាប់យុត្តិធម៌

[១១៣៧] ធម្មំ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយឧស្សនៈ មិនមែនជាមិនជាហេតុ កាស្រ័យ ភ្នំធម៌ ដែលត្រូវលះដោយឧស្សនៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបតែឆ្លៀត ព្រោះហេតុប្បក្កិយ មានព្រះ ១ ។ ធម្មំ ដែលមិនមែនជាមិនមែនត្រូវលះដោយឧស្សនៈ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ភ្នំធម៌ មិនមែនត្រូវលះដោយឧស្សនៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបតែឆ្លៀត ព្រោះហេតុប្បក្កិយ មានព្រះ ១ ។

[១១៤០] ភ្នំហេតុប្បក្កិយ មានព្រះ ៦ ។

ភាវិនាយបហាតត្ថទុក្ខហេតុទុក្ខិ

នភាវិនាយបហាតត្ថទុក្ខហេតុទុក្ខិ

[១១៤១] ធម្មំ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយភាវិនា មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ភ្នំធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវិនា ជាហេតុ ទើបតែឆ្លៀត ព្រោះហេតុប្បក្កិយ ។

[១១៤២] ភ្នំហេតុប្បក្កិយ មានព្រះ ៦ ។

[១១៤៣] ធម្មំ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយភាវិនា មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ភ្នំធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវិនា មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ភ្នំធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយភាវិនា មិនមែនជាហេតុ ទើបតែឆ្លៀត ព្រោះហេតុប្បក្កិយ មានព្រះ ១ ។

[១១២២] ហេតុយោ ទ្វេ ។

ទស្សនេនិបហោតត្វហោតុកទុកហេតុទុក

និទស្សនេនិបហោតត្វហោតុកទុកនិហោតុក

[១១២៥] ទស្សនេនិបហោតត្វហេតុក ហេតុ

នម្មំ បដិច្ច ននិទស្សនេនិបហោតត្វហេតុកោ នហេតុ

នេហ្មា ទស្សន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា ភីណំ ។ ននិទស្សនេនិ

បហោតត្វហេតុក ហេតុ នម្មំ បដិច្ច ននិទស្សនេនិ

បហោតត្វហេតុកោ នហេតុ នេហ្មា ទស្សន្តិ ហេតុ

ប្បដ្ឋយា ។ ភីណំ សព្វគ្គ បាញា ។

[១១២៦] ទស្សនេនិបហោតត្វហេតុក នហេតុ

នម្មំ បដិច្ច ននិទស្សនេនិបហោតត្វហេតុកោ នន

ហេតុ នេហ្មា ទស្សន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា ននិទស្សនេនិ

បហោតត្វហេតុក នហេតុ នម្មំ បដិច្ច ននិទស្សនេនិ

បហោតត្វហេតុកោ ននហេតុ នេហ្មា ទស្សន្តិ ហេ

តុប្បដ្ឋយា ។

[១១២៧] ហេតុយោ ទ្វេ ។ សន្តិភ្នំ ។

[១១២៤] កុសិហេតុប្បដ្ឋយោ ហេតុវៈ ២ ។

ទស្សនេនិបហោតត្វហោតុកទុកហេតុទុក

និទស្សនេនិបហោតត្វហោតុកទុកនិហេតុទុក

[១១២៨] ធម៌ ដែលហោតហេតុមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ

ចិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លួនមិ ដែលហោតហេតុត្រូវលះដោយ

ទស្សនៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ហេតុវៈ ៣ ។

ធម៌ ដែលហោតហេតុមិនមែនជាមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ចិនមែន

ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លួនមិ ដែលហោតហេតុមិនមែនត្រូវលះដោយ

ទស្សនៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។ កុសិហេតុ

ពិនិស្សំ សុខុតិហេតុវៈ ៣ ។

[១១២៦] ធម៌ ដែលហោតហេតុមិនមែនជាមិនមែនត្រូវលះដោយ

ទស្សនៈ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លួនមិ ដែលហោតហេតុ

ត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ

ប្បដ្ឋយោ ធម៌ ដែលហោតហេតុមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែន

ជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លួនមិ ដែលហោតហេតុមិនមែនត្រូវលះ

ដោយទស្សនៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[១១២៧] កុសិហេតុប្បដ្ឋយោ ហេតុវៈ ២ ។ ហេតុក្តិប្បដ្ឋយោ ។

សវណាទុក្ខកោតិទុក្ខកោតិ សវណាទុក្ខនិហោតិទុក្ខកោតិ

[១១២៦] សវណំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ន សវណោ ន ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បជ្ជយាតិណំ ។ អវណំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ន សវណោ ន ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បជ្ជយា ឯកំ ។

[១១២៧] ហោតុយា ធម្មាវិ ។

[១១២៨] សវណំ ន ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ន អវណោ ៖ ន ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បជ្ជយា ឯកំ ។ អវណំ ន ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ន សវណោ ន ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បជ្ជយា ឯកំ ។

[១១២៩] ហោតុយា ទ្ធិ ។

សវណាទុក្ខសហោតិទុក្ខកោតិ

សវណាទុក្ខនិហោតិទុក្ខកោតិ

[១១៣០] សវណំ សហោតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ន សវណោ ន សហោតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បជ្ជយា ឯកំ ។ អវណំ សហោតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ន អវណោ ន សហោតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បជ្ជយា ឯកំ ។

សវណាទុក្ខហោតិទុក្ខកោតិ សវណាទុក្ខនិហោតិទុក្ខកោតិ

[១១៣១] ធម៌ មិនិវេទប្រកបដោយរោគៈ មិនិវេទជាហេតុ កាស្រ័យ ទ្ធិធម៌ ប្រកបដោយរោគៈ ជាហេតុ រើបរិភោជ្ជន៍ ព្រោះហេតុប្បជ្ជន៍ មានរាវៈ ៣ ។ ធម៌ មិនិវេទប្រកបដោយរោគៈ មិនិវេទជាហេតុ កាស្រ័យ ទ្ធិធម៌ មិនមានរោគៈ ជាហេតុ រើបរិភោជ្ជន៍ ព្រោះហេតុប្បជ្ជន៍ មានរាវៈ ១ ។

[១១៣២] ភ្នំហេតុប្បជ្ជន៍ មានរាវៈ ២ ។

[១១៣៣] ធម៌ មិនិវេទជាមិនមានរោគៈ មិនិវេទជាមិនិវេទជាហេតុ កាស្រ័យ ទ្ធិធម៌ ប្រកបដោយរោគៈ មិនិវេទជាហេតុ រើបរិភោជ្ជន៍ ព្រោះហេតុប្បជ្ជន៍ មានរាវៈ ១ ។ ធម៌ មិនិវេទប្រកបដោយរោគៈ មិនិវេទជាមិនិវេទជាហេតុ កាស្រ័យ ទ្ធិធម៌ មិនមានរោគៈ មិនិវេទជាហេតុ រើបរិភោជ្ជន៍ ព្រោះហេតុប្បជ្ជន៍ មានរាវៈ ១ ។

[១១៣៤] ភ្នំហេតុប្បជ្ជន៍ មានរាវៈ ២ ។

សវណាទុក្ខសហោតិទុក្ខកោតិ សវណាទុក្ខនិហោតិទុក្ខកោតិ

[១១៣៥] ធម៌ មិនិវេទប្រកបដោយរោគៈ មិនិវេទប្រកបដោយហេតុ កាស្រ័យ ទ្ធិធម៌ ប្រកបដោយរោគៈ ប្រកបដោយហេតុ រើបរិភោជ្ជន៍ ព្រោះហេតុប្បជ្ជន៍ មានរាវៈ ១ ។ ធម៌ មិនិវេទជាមិនមានរោគៈ មិនិវេទប្រកបដោយហេតុ កាស្រ័យ ទ្ធិធម៌ មិនមានរោគៈ ប្រកបដោយហេតុ រើបរិភោជ្ជន៍ ព្រោះហេតុប្បជ្ជន៍ មានរាវៈ ១ ។

លាតា

អនុលោមប្បវត្តន៍យុទ្ធសាស្ត្រ

[១១៩៣] ហេតុយា ទ្វេ ។

[១១៩៤] សារណំ អហេតុកំ ធម្មំ មជ្ជិក្ខ

នសារណោ នអហេតុកោ នធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-

ប្បវត្តយោ ឯកំ ។ អារណំ អហេតុកំ ធម្មំ មជ្ជិក្ខ

នសារណោ នអហេតុកោ នធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-

ប្បវត្តយោ ឯកំ ។

[១១៩៥] ហេតុយា ទ្វេ ។

សារណំទុក្ខហេតុសម្បយុត្តិកំ

នសារណំទុក្ខនហេតុសម្បយុត្តិកំ

[១១៩៦] សារណំ ហេតុសម្បយុត្តិ ធម្មំ មជ្ជិក្ខ

នសារណោ នហេតុសម្បយុត្តោ នធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុប្បវត្តយោ ។

[១១៩៧] ហេតុយា ទ្វេ ។

សហេតុកកុកសនិសំ ។

អនុលោមប្បវត្តន៍យុទ្ធសាស្ត្រ

[១១៩៨] ក្ក័ហេតុប្បវត្តិយោ មាណវៈ ២ ។

[១១៩៩] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជាមិនមាន

ហេតុ កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ ប្រកបដោយរណៈ មិនមានហេតុ ទើបកើត

ឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តិយោ មាណវៈ ១ ។ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយ

រណៈ មិនមែនជាមិនមានហេតុ កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ មិនមានរណៈ មិន

មានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តិយោ មាណវៈ ១ ។

[១១៩៩] ក្ក័ហេតុប្បវត្តិយោ មាណវៈ ២ ។

សារណំទុក្ខហេតុសម្បយុត្តិកំ

នសារណំទុក្ខនហេតុសម្បយុត្តិកំ

[១១៩៦] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនប្រកប

ដោយហេតុ កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ ប្រកបដោយរណៈ ប្រកបដោយហេតុ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តិយោ ។

[១១៩៧] ក្ក័ហេតុប្បវត្តិយោ មាណវៈ ២ ។

ដូចគ្នាដឹងសហេតុកកុកសនិសំ ។

សំណុំបទ ក្រសួងយុត្តិធម៌

សំណុំបទ ក្រសួងយុត្តិធម៌

សំណុំបទសាលាដំបូង

សំណុំបទសាលាដំបូង

សំណុំបទសាលាដំបូង

សំណុំបទសាលាដំបូង

[១១៥៧] សំណុំ បទក្រសួងយុត្តិធម៌ ជំនួញ បដិទូ ខេត្តសៀមរាប ខេត្តព្រះវិហារ ខេត្តកោះកុង ខេត្តក្រចេះ ខេត្តព្រះសីហនុ ខេត្តព្រៃវែង ខេត្តកណ្តាល ខេត្តស្វាយរៀង ខេត្តតាកែវ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ ខេត្តកោះកុង ខេត្តព្រះសីហនុ ខេត្តព្រៃវែង ខេត្តកណ្តាល ខេត្តស្វាយរៀង ខេត្តតាកែវ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ ខេត្តកោះកុង ខេត្តព្រះសីហនុ ខេត្តព្រៃវែង ខេត្តកណ្តាល ខេត្តស្វាយរៀង ខេត្តតាកែវ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ

[១១៥៨] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុ កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ប្រកថាដោយរណៈ ជា ហេតុតាំងប្រកថាដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មាន ១ ។ ធម៌ មិនមែនប្រកថាដោយរណៈ មិនមែនជាហេតុតាំងមិន មែនជាមិនមានហេតុ កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ មិនមានរណៈ ជាហេតុតាំង ប្រកថាដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មាន១ ។

[១១៥៩] ហេតុណា ទ្វេ ។

[១១៥៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មាន១ ។

[១១៦០] សំណុំ បទក្រសួងយុត្តិធម៌ ជំនួញ បដិទូ ខេត្តសៀមរាប ខេត្តព្រះវិហារ ខេត្តកោះកុង ខេត្តក្រចេះ ខេត្តព្រះសីហនុ ខេត្តព្រៃវែង ខេត្តកណ្តាល ខេត្តស្វាយរៀង ខេត្តតាកែវ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ ខេត្តកោះកុង ខេត្តព្រះសីហនុ ខេត្តព្រៃវែង ខេត្តកណ្តាល ខេត្តស្វាយរៀង ខេត្តតាកែវ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ ខេត្តកោះកុង ខេត្តព្រះសីហនុ ខេត្តព្រៃវែង ខេត្តកណ្តាល ខេត្តស្វាយរៀង ខេត្តតាកែវ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ

[១១៦០] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជាមិនមាន ហេតុតាំងមិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ប្រកថាដោយ រណៈ ប្រកថាដោយហេតុតាំងមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋ័យ មាន១ ។ ធម៌ មិនមែនប្រកថាដោយរណៈ មិន មែនប្រកថាដោយហេតុតាំងមិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកថាដោយហេតុតាំងមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មាន១ ។

[១១៦១] ហេតុណា ទ្វេ ។

[១១៦១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មាន១ ។

សវណ្ណទុកហេតុហេតុសម្បជញ្ញទុក

នសវណ្ណទុកនហេតុហេតុសម្បជញ្ញទុក

[១១៦៦] សវណ្ណ ហេតុត្រូវ ហេតុសម្បជញ្ញ
នម្ម បដិច្ច នសវណ្ណ ហេតុត្រូវ ហេតុសម្បជញ្ញ
ច នង្គ ឧប្បជញ្ញ ហេតុប្បជញ្ញ ហេតុត្រូវសហេតុ
តតុកសនិសំ ។

សវណ្ណទុកនហេតុសហេតុទុក

នសវណ្ណទុកនហេតុនសហេតុទុក

[១១៦៧] សវណ្ណ នហេតុសហេតុត្រូវ នម្ម
បដិច្ច នសវណ្ណ នហេតុនសហេតុត្រូវ នង្គ
ឧប្បជញ្ញ ហេតុប្បជញ្ញ ឯតំ ។ សវណ្ណ នហេតុ
សហេតុត្រូវ នម្ម បដិច្ច នសវណ្ណ នហេតុនស
ហេតុត្រូវ នង្គ ឧប្បជញ្ញ ហេតុប្បជញ្ញ ឯតំ ។

[១១៦៨] ហេតុយា ទេ ។

[១១៦៩] សវណ្ណ នហេតុនសហេតុត្រូវ នម្ម បដិច្ច
នសវណ្ណ នហេតុនសហេតុត្រូវ នង្គ ឧប្បជញ្ញ
ហេតុប្បជញ្ញ ។

សវណ្ណទុកហេតុហេតុសម្បជញ្ញទុក

នសវណ្ណទុកនហេតុហេតុសម្បជញ្ញទុក

[១១៦៦] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជាហេតុតាំង
មិនមែនប្រាសហេតុ កាស្រ័យ ឡធម៌ ប្រកបដោយរណៈ ជា
ហេតុតាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជញ្ញ ដូចគ្នា
នឹងហេតុចរសហេតុទុកដរ ។

សវណ្ណទុកនហេតុសហេតុទុក

នសវណ្ណទុកនហេតុនសហេតុទុក

[១១៦៧] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនជាហេតុ
តាំងមិនមែនប្រកបដោយហេតុ កាស្រ័យ ឡធម៌ ប្រកបដោយរណៈ
មិនមែនជាហេតុតាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ
ប្បជញ្ញ មានរណៈ ១ ។ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែន
ជាហេតុតាំងមិនមែនប្រកបដោយហេតុ កាស្រ័យ ឡធម៌ មិនមាន
រណៈ មិនមែនជាហេតុតាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បជញ្ញ មានរណៈ ១ ។

[១១៦៨] ភ្នំហេតុប្បជញ្ញ មានរណៈ ២ ។

[១១៦៩] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនជាហេតុ
តាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុ កាស្រ័យ ឡធម៌ មិនមានរណៈ មិន
មែនជាហេតុតាំងមិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជញ្ញ ។

[១១៦៦] ហេតុយោ ឯតំ ។

សរណទុកច្បាប់ទុក្ខនៃសរណទុកច្បាប់ទុក្ខ

[១១៦៧] អរណោ អប្បទាយោ ធម្មោ ទស្សា ណាស្ស ទអប្បទាយស្ស ទច្ចស្ស អាម្មណាប្បទាយេ ទ បទ្ធាយោ ។ អរណោ កសេដ្ឋនោ ធម្មោ ទសរណស្ស ទកសេដ្ឋនស្ស ទច្ចស្ស អាម្មណាប្បទាយេ បទ្ធាយោ ។ អរណោ សនិទស្សនោ ធម្មោ ទអរណស្ស ទសនិទស្សនស្ស ទច្ចស្ស អាម្មណាប្បទាយេ បទ្ធាយោ . . . ទសរណស្ស ទសនិទស្សនស្ស ទច្ចស្ស អាម្មណ ។ អ ។

សរណទុកអាសវិទុក្ខនៃសរណទុកនៃអាសវិទុក្ខ

[១១៦៨] សរណំ កាសវំ ធម្មំ បដិច្ច ទសរណោ តោ កាសវំ ធម្មោ . . . ទអរណោ តោ កាសវំ ធម្មោ . . . ទសរណោ តោ កាសវំ ទ ទអរណោ តោ កាសវំ ទ ធម្មំ ទប្បន្តំ ហេតុប្បទាយោ ។ សរណំ តោ កាសវំ ធម្មំ បដិច្ច ទអរណោ ទតោ កាសវំ ធម្មោ . . . ឯតំ ។

[១១៦៦] ភូតិហេតុប្បទាយោ ធម្មោ ។

សរណទុកច្បាប់ទុក្ខនៃសរណទុកច្បាប់ទុក្ខ

[១១៦៧] ធម៌ មិនមានរណៈ មិនមានច្បាប់ ជាច្បាប់ នៃ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនជាមិនមានច្បាប់ ដោយការ ម្នាក់ឬច្បាប់ ។ ធម៌ មិនមានរណៈ ជាអសន្តិកៈ ជាច្បាប់ នៃ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនជាអសន្តិកៈ ដោយការម្នាក់ ឬច្បាប់ ។ ធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយការឃើញ ជាច្បាប់ នៃ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ ដោយ ការម្នាក់ឬច្បាប់ . . . នៃធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែន ប្រកបដោយការឃើញ ដោយការម្នាក់ឬច្បាប់ ។ អ ។

សរណទុកអាសវិទុក្ខ

នៃសរណទុកនៃអាសវិទុក្ខ

[១១៦៨] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនជាអាសវៈ កាស្រ័យ ខ្លះធម៌ ប្រកបដោយរណៈ ជាអាសវៈ . . . ធម៌ មិនមែន ជាមិនមានរណៈ មិនមែនជាអាសវៈ . . . ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយ រណៈ មិនមែនជាអាសវៈក្តី មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជា អាសវៈក្តី ទើបកើតឡើង ក្រោយហេតុប្បទាយោ ។ ធម៌ មិនមែនជា មិនមានរណៈ មិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ កាស្រ័យ ខ្លះធម៌ ប្រកប ដោយរណៈ មិនមែនជាអាសវៈ . . . ធម្មោ ។

សវនករសាស្ត្រស៊ីវិល និង សវនករសាស្ត្រស៊ីវិល

[១១៦៧] អរណ៍ សាស្ត្រ ធម្ម័ បដិច្ច ឧស-
រណ៍ ឧសាស្ត្រ ធម្ម័ . . . ។ អរណ៍ រាជសាស្ត្រ
ធម្ម័ បដិច្ច ឧសរណ៍ ឧសាស្ត្រ ធម្ម័ ឧស្សៈ
ធម្ម័ រោត្តម្យុត្តយា វត្ត ។

ឯកសារ ឧបាយកល ឧបាយកល វិញ្ញាបនបត្រ ។

សេចក្តី ។

សវនករសាស្ត្រស៊ីវិល

និង សវនករសាស្ត្រស៊ីវិល

[១១៧០] អរណ៍ សាស្ត្រ ធម្ម័ បដិច្ច ឧ-
សរណ៍ ឧសាស្ត្រ ធម្ម័ . . . អរណ៍ សា-
ស្ត្រ ធម្ម័ បដិច្ច ឧសរណ៍ ឧសាស្ត្រ ធម្ម័
ឧស្សៈ . . . ។

សេចក្តី ។

សវនករសាស្ត្រស៊ីវិល និង សវនករសាស្ត្រស៊ីវិល

[១១៦៧] ធម្ម័ បដិច្ច ឧសរណ៍ ឧសាស្ត្រ ធម្ម័ ឧស្សៈ
រោត្តម្យុត្តយា វត្ត ។ អរណ៍ សាស្ត្រ ធម្ម័ បដិច្ច ឧស-
រណ៍ ឧសាស្ត្រ ធម្ម័ . . . ។ ធម្ម័ បដិច្ច ឧសរណ៍ ឧសាស្ត្រ ធម្ម័
ឧស្សៈ រោត្តម្យុត្តយា វត្ត ។ ធម្ម័ បដិច្ច ឧសរណ៍ ឧសាស្ត្រ ធម្ម័
ឧស្សៈ រោត្តម្យុត្តយា វត្ត ។

អរណ៍ សាស្ត្រ ធម្ម័ បដិច្ច ឧសរណ៍ ឧសាស្ត្រ ធម្ម័

ឧស្សៈ រោត្តម្យុត្តយា វត្ត ។

សេចក្តី ។

សវនករសាស្ត្រស៊ីវិល

និង សវនករសាស្ត្រស៊ីវិល

[១១៧០] ធម្ម័ បដិច្ច ឧសរណ៍ ឧសាស្ត្រ ធម្ម័ ឧស្សៈ
រោត្តម្យុត្តយា វត្ត ។ អរណ៍ សាស្ត្រ ធម្ម័ បដិច្ច ឧស-
រណ៍ ឧសាស្ត្រ ធម្ម័ . . . ។ ធម្ម័ បដិច្ច ឧសរណ៍ ឧសាស្ត្រ ធម្ម័
ឧស្សៈ រោត្តម្យុត្តយា វត្ត ។ ធម្ម័ បដិច្ច ឧសរណ៍ ឧសាស្ត្រ ធម្ម័
ឧស្សៈ រោត្តម្យុត្តយា វត្ត ។

សេចក្តី ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋានស្ស សោទ្យសមោ ភាគោ

អនុលោមប្បច្ចនីយប្បដ្ឋានំ

មាតិកាបដ្ឋានំ

មាតិកា	អង្ក
អនុលោមប្បច្ចនីយភ្នំកប្បដ្ឋានំ	១
អនុលោមប្បច្ចនីយទុកប្បដ្ឋានំ	៤៣
អនុលោមប្បច្ចនីយទុកភ្នំកប្បដ្ឋានំ	៨២
អនុលោមប្បច្ចនីយភ្នំកទុកប្បដ្ឋានំ	១២១
អនុលោមប្បច្ចនីយភ្នំកភ្នំកប្បដ្ឋានំ	១២៨
អនុលោមប្បច្ចនីយទុកទុកប្បដ្ឋានំ	២៨៧

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន សោទ្យសមភាគ

អនុលោមប្បច្ចនីយប្បដ្ឋានំ

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
អនុលោមប្បច្ចនីយភ្នំកប្បដ្ឋានំ	១
អនុលោមប្បច្ចនីយទុកប្បដ្ឋានំ	៤៣
អនុលោមប្បច្ចនីយទុកភ្នំកប្បដ្ឋានំ	៨២
អនុលោមប្បច្ចនីយភ្នំកទុកប្បដ្ឋានំ	១២១
អនុលោមប្បច្ចនីយភ្នំកភ្នំកប្បដ្ឋានំ	១២៨
អនុលោមប្បច្ចនីយទុកទុកប្បដ្ឋានំ	២៨៧

វិទ្យាវិទ្យុបត្តិ

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

វិទ្យុ ទាន ហោ	វិទ្យុ ទាន ហោ	អង្កេត	រដ្ឋសាលា	ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
អាសវិច្ឆយុត្តំ ធម្មិ	ក្រូវលើកមកដាក់			ឧបនិស្សយប្បច្ឆិយេ ។	ឧបនិស្សយប្បច្ឆិយ ។ ១២១	៨៣	៥
ចម៌្ហ ឧ អាសវ.	បញ្ជាក់ភាគីក្រោម			បិក្ខសម្បយុត្តិ-	បិក្ខសម្បយុត្តិ-	១១១	៦
សម្បយុត្តោ ច	ចង្អុលវិញ	៦៧	៦	ហេតុប្បច្ឆិយេ ។	ហេតុប្បច្ឆិយ មានការ ១២១	១១៦	៦
អនុលោមប្បច្ឆនិយប្បច្ឆានំ	អនុលោមប្បច្ឆនិយប្បច្ឆានំ	១៨០	១	ជាអកុសល	ជាកុសល	១២៨	១៣
				មិនមែនជាមិនមែនក្រៅពីនិ	មិនមែនក្រៅពីនិ	១៨៦	៦០
				មិនមែនជា	ជា	៦០១	១៦
				និងមិនមែនប្រកប	និងប្រកប	៦០៦	៧
				និងប្រព្រឹត្តទៅ	និងមិនមែនប្រព្រឹត្តទៅ	៦១៨	១៦
				ប្រឡងនិងកាំងទ្រង់ដោយចិត្ត	ដែលមិនមែនប្រឡង		
					និងកាំងទ្រង់ដោយចិត្ត	៦៦៧	១៦
				ឃើញនិងមិនមានការប៉ះ	ឃើញនៃប្រកបដោយ		
				ពាល់	ការប៉ះពាល់	៦៦៦	៦
				ធម៌ ប្រកបដោយ	ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយ	៦៨៣	១០